

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

שנה שישיית
גיליון מספר 549

פינוחם
תשפ"ד

מזרחימיה



להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

זמני קיסת ויזאת השקת

| ר"ת | מוצ"ש | ער"ש | |
|------|-------|------|-----------|
| 8:57 | 8:20 | 7:04 | ירושלים |
| 8:54 | 8:22 | 7:20 | בני ברק |
| 8:57 | 8:23 | 7:12 | חיפה |
| 8:54 | 8:22 | 7:20 | אשדוד |
| 8:56 | 8:21 | 7:03 | בית שמש |
| 8:55 | 8:21 | 7:21 | קרית גת |
| 8:57 | 8:22 | 7:15 | נוף הגליל |

פנים מאירות 8 ירושלים
טל' 02-500-4569
So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס מהיר ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת פינחס תשפ"ד

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על גליון בלק בענין 'השלמה' עם המצב

מצאתי בדברי מוה"רן זצ"ל "והעיקר שיראה לדבר האמת שבלבו באותה השעה".

מהי האמת שבלבי? - חשבתי: 'תן לרגש שלך להציף את הכל, תדבר ממנו, תעשה מזה עסק. וזו האמת שבלבך'.

כמעט ולא קרה כשהייתי בהצפת רגשות קשים, שלא הגעתי בסופו של דבר מעצמי, ממש כמו אוטומט, להרגשה של 'השלמה', שכתבת עליה.

*

לאחרונה אני עובר תקופה לא קלה. עברו עלי רגשות קשים מאוד. בדיוק אז הגיע המאמר שלך, ועשה לי המון סדר. פתאום הבנתי שהרגשות שאני מרגיש הם רצון ה'. כי ד' שלח אותם אלי, כי יש להם מטרה.

כשאני חושב כעת למפרע, זה הרי כל כך פשוט. אנחנו מאמינים בכל דבר שקורה לנו, ורק עם הרגשות הקשים צריך להילחם!?

*

בש"ת לגבי בחור שפחד לצום בי"ז בתמוז, כתבת משפט שמאוד צרם לי, ואולי לא הבנתי נכון. בכל מקרה, מה שרק לא יעשה, לא קשור אליכם. (הרי כבר אמרת "ברוך שפטרני")

אני מבין שאבא לא אמר לשאת באחריות למעשי בנו, וגם לא אשם במצב, אך איפה האיכפתיות? איפה הדאגה לשלומי? איפה האחריות לחינוכי?

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: לשנה הבאה, הבן שלנו עולה לישיבה עם פנימייה. אנחנו חרדים לשלומי. איך ניתן לפקח על מה שקורה שם?

תשובה: ברוח המאמר משבוע שעבר, זה מתחלק לשניים.

1. **השאיפה לשלימות.** יש אכן סיבה טובה מאוד לבדוק עם הצוות הרוחני, מה הם הכלים שמשתמשים בהם כדי לפקח על התלמידים? לפעמים יש מה לעשות כדי לחזק את הפיקוח.

2. **השלמה.** כן להשלים עם המצב. יש לפעמים אצלינו ההורים תחושה אופורית (וקצת מנותקת מן המציאות) שאנחנו מפקחים על הילדים ושומרים עליהם. זו אשליה. יכולת השמירה המוחלטת ניתנת אך ורק בידי שמים. אנחנו הופקדו על חינוכם, ואנו עושים כל השתדלות ראויה על מנת לשמור על בטחונם.

לאחר שמיצינו את ההשתדלות, אנו מחזירים את המפתחות לבורא ית"ש.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

האנשים הללו זקוקים להכרה

כשהייתי ילד, היתה תקופה של 'ממלא מקום' והיה שמח בכיתה. למרות, שבדרך כלל הייתי ילד טוב, מסתבר שבאותו יום שחררתי רסן. ופתאום אני שומע "יחזקאל, צא החוצה!" זו היתה מכה נוראה עבורי. לראשונה בחיי נשלחתי החוצה.

עמדתי בחוץ, כאוב, מושפל, בוש עד התנון. הדבקתי אוזן לדלת להקשיב להתפתחויות, ואני שומע שהשיעור ממשיך כרגיל. לא יכולתי לשאת את ההרגשה. אני סובל והעולם ממשיך כאילו לא היה.

ולפתע, אני שומע חבר אחד שואל: "למה הרבה שלח את יחזקאל החוצה? מה הוא עשה?". אחריו הצטרפו עוד כמה. ופתאום הבנתי שזה איכפת להם. כשאני עומד בחוץ ומתייסר, יש מישהו בפנים שזה כואב לו.

הרגשתי חמימות בלב, שעד היום אני מתגעגע אליה.

זה לא עזר לי לחזור לכיתה באותו זמן, אך הרגשות הקשים דלעיל קהו.

זו בדיוק הסיבה שבעל המעשה שש לפרסם את הסיפור שלו. כשמישהו מקשיב לסיפור שלו ומכיר בסבל שלו, יש בזה כוח מרפא. זה מרגיע לו את הכאב והכעס.

*

סוד הבריאה הזה כולו, טמון בפסוק אחד: **"בכל צרתם לו צר"**.

ה'שפת אמת' (ויגש תרג"ג) מפרש, שהכתיב הוא "לא", והקרי הוא "לו". כי כאשר הקב"ה משתתף עמנו בצרה - "לו צר", ממילא לעם ישראל כבר - "לא צר".

זה הרבה יותר רלוונטי בשבועות אלו, שאנו עוסקים בחורבן הבית, וחז"ל מאריכים לספר על גלות השכינה. אנו מצטערים בצערה של השכינה שנמצאת בגלות, והשכינה מצטערת יחד עם כלל ישראל.

*

"למייעשה"

כאשר אדם קרוב חווה אסון או אובדן, ואנו עולים לנחמו או מתוודעים ליגונו, הוא פחות זקוק לחיזוק שלנו, והוא הרבה יותר לשמוע כמה כואב לנו יחד איתו.

משפט כמו: "כששמעתי את הבשורה הקשה זה מאוד כאב לי", יעזור לו להרגיש את מה שהוא כל כך זקוק להרגיש. "הכרה". לאחר מכן, כשירגיש שאנחנו איתו, בוודאי גם ישמח לשמוע מאיתנו דברי חיזוק ואמונה.

נ.ב. הזכרנו את העובדה ש'הכרה' זה כוח מרפא. זו רק אחת מן המעלות שיש לקבוצה טיפולית. בעיני המשתתף, הקבוצה היא כמו בבואה של העולם. וכאשר מקשיבים לסבל שלו ומבינים אותו, זה בשבילו כמו הרגשה שכל העולם מבין אותו.

אני מנחה בס"ד בקביעות קבוצה טיפולית בפסיכודרמה, וכל שנה היא נפתחת מחדש להרשמה. הקבוצה מיועדת לאנשים בעלי איכות, שמעוניינים לקדם את חייהם. גם העוסקים במקצועות החינוך וההשפעה, ומעוניינים להעמיק במודעות העצמית שלהם, כדי להעצים את ההשפעה.

הקבוצה נפתחת מיד אחרי סוכות בעז"ה, וההרשמה מתבצעת בימים אלו.

לפרטים נוספים ובדיקת התאמה, נא לפנות למייל האישי y.sh.05276@gmail.com

במשך השנים שאני עוסק בטיפול ובהנחיית סדנאות, יצא לי לשמוע את סיפור חייהם של עשרות אנשים שחוו אובדן במשפחה.

והנה אחד מתוך עשרות סיפורים ששמעתי. (בעל המעשה דווקא שמח שאפרסם את הסיפור שלו, ועל כך בהמשך.)

בכל הסיפורים חוזרים על עצמם מוטיבים דומים, ותסלחו לי מראש אם אני מערבב תחושות של כמה סיפורים יחד.

הייתי בחור בן שש-עשרה כאשר אחותי הבכורה נפטרה. הכול קרה בפתאומיות. הייתי בישיבה והייתי חוזר הביתה פעם בכמה שבתות, כך שלא הייתי שותף מספיק בהתרחשויות בבית.

באחת השבתות, אני מגלה משהו שכל המשפחה כבר ידעו. אחותי איבדה את צבע הפנים לגמרי. חיזורת כסיד. שאלתי מיד מה קרה לה, ונתקלתי במשיכות כתפיים. תשובות לא ברורות. **הבנתי שעדיף לא לשאול.**

חזרתי לישיבה מוטרד ומודאג. לא סירפתי על כך לאיש. באחד הימים המשגיח קורא לי ואומר לי: "לך הביתה, וכבר יגידו לך". בבית אף אחד לא אמר כלום. **נאלצתי להבין הכול לבד.** מאז הכול התגלגל במהירות, והתיישבנו 'שבעה'.

מכאן מתחילה מסכת חיזוק באמונה. מגיעים שכנים וידידים שחיים בטוב ובנעימים ופותחים בדברי שפר. "לנשמה זה הכי טוב" / "זכיתם להחזיק נשמה גבוהה" / "עם האסון יחד מגיעים הכוחות", ועוד כהנה וכהנה.

קשה לי לזכור את מה שהרגשתי אז. סביר להניח שהתפלצתי. למרות שאז לא ידעתי להסביר מה קורה לי.

כיום אני יודע. **הרגשתי אז 'התנכרות'.** כדי להמחיש את מה שהרגשתי, מספיקה תמונה מלמעלה.

בצד הזה של השולחן יושבים האבלים על כיסאות נמוכים עם 'קריעה' בבגד, מיוזעים ומדיפים ריחות. ובצד השני של השולחן יושבים כל המאושרים, הרחוצים והמבושמים. ודווקא אלו האחרונים, שיושבים מעל הבור, נושמים אוויר צח, משמיעים דברי חיזוק.

בסיום 'השבעה' חזרתי לישיבה, והמשגיח רק עידכן אותי באגביות: "לא משנה מה, אתה בטח יודע, אין פשרות בנוכחות ובהתנהגות בגלל המצב וכו'".

זו התנכרות. התעלמות לחלוטין מהרגשות של האבלים.

בפנים בחוץ הלב, יש לי המון כעס על העולם כולו. כי בהרגשה שלי כולם עמדו מנגד. לא ראו את הצער שלנו בכלל.

עד היום יש לי קושי ביצירת קשרים עמוקים עם אנשים. בבית הכנסת, בעבודה, בקהילה, אני חבר של כולם. אך לא חבר באמת. זה משהו שאני יודע להסביר רק היום. **"כי אתם כולכם ראיתם את הצער שלי והתנכרתם"**.

*

נדבר כמה מילים על התנכרות.

אנשים שחוו חוויה קשה בחייהם, אחד הדברים שהם הכי זקוקים לו, זו 'הכרה'. מתברר שאנשים מוכנים לסבול הרבה מאוד, כאשר יש הכרה לסבל שלהם.

אנשים, לעתים, מתארים סבל פיזי או נפשי מתמשך, ואחד המשפטים שלא יפספסו, הוא: "ואף אחד לא הכיר בזה".



תורה שיבכתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י



י"ד לזיכוי רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תר"ג
לטובת נשמת הרבני הנגיד הנכבד הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל



תמוז תשפ"ד | גיליון כ"ט

פרשת פנחס

שבת של תורה פנינה שבועית לשולחן השבת

מדוע לא הגדיל ה' את השמש?

על הפסוק בפרשת השבוע (במדבר כח, טו) וישעיר עזים אֶחָד לְחַטָּאת לַה', כותב רש"י: 'ומדרשו באגדה, אמר הקב"ה, הביאו כפרה עלי על שמעטתי את הירח'. מקור הדברים הוא בגמרא מסכת חולין (ס, ב) שבתחילה היו שני המאורות בגודל שווה, אמרה ירח לפני הקב"ה, אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד? אמר לה: לכי ומעטי את עצמך! ועל כן אמר הקב"ה: הביאו כפרה עלי שמיעטתי את הירח!

הדבר טעון ביאור, מדוע בני ישראל צריכים להביא כפרה על דבר שהם לא חטאו בו, ומה הקשר שלהם לפגם של מיעוט הירח?

ביאור חריף ונפלא כותב הגאון רבי צבי הירש הלוי הורוויץ זצ"ל, בנו של ההפלאה זצ"ל, בספרו 'לחמי תודה': לכאורה יש לשאול, אם הירח טענה שאי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד, מדוע היה צריך להקטין אותה, הרי היה אפשר לנקוט בעצה אחרת - להגדיל את השמש!

התירוץ הוא, כפי שכתב רש"י בפרשת בראשית (א, ד) שראה הקב"ה שאין העולם כדאי להשתמש באור השמש הגדול, בגלל הרשעים שבדור, ולכן הבדילו לצדיקים לעתיד לבא. ואם כך, לא ניתן היה להגדיל את השמש, ובהכרח היה להקטין את הירח.

נמצא שהגורם להקטנת הירח הם הרשעים והחוטאים שבכל דור, שבגללם לא ניתן היה להגדיל את השמש אלא להקטין את הירח.

לכן אמר הקב"ה לישראל אתם צריכים להביא כפרה על שמיעטתי את הירח, כי לולי החשש מפני הרשעים ניתן היה לבחור באפשרות השנייה - להגדיל את השמש.

והדברים מאירים כשמש!

שערי תורה מבט מסכם ומבוא לפרשת השבוע

כרונה לפנחס • שנאת המדיינים • ספירת ישראל • ירושת הארץ • מיני ירושה • הרבנות תמיד ומוסף

נושאי הפרשה:

מה בפרשה:

פרשתנו פותחת בשכר לפנחס על קנאותו, ובציווי לשנוא את המדיינים. בהמשך עוברת התורה לסדר ירושת הארץ, ותביעת נבות צלפחד לקבל חלק בארץ. לאחר מכן נלמד על מיני ירושה בן נון לממלא מקומו של משה בהנהגת העדה, ובסיום הפרשה - דיני קרבן תמיד וקרבנות מוסף בשבתות ומועדי השנה.

א. כרונה לפנחס

כשכר על מעשה הקנאות, מקבל פנחס שכר להיות כהן, הוא זורעו אחריו.

ב. צרור את המדיינים

בני ישראל מצטווים לשנוא ולהרוג את המואבים שהחטיאו את ישראל.

ג. ספירת ישראל

על פי ציווי ה' סופר משה את ישראל לאחר המגיפה ועקב סיום תפקידו כרועה ישראל. התורה מפרטת את כל השבטים בפירוט לפי משפחות, ובכל משפחה מוזכרות האותיות ה' וי', כי השם 'י"ה' מעיד על טהרת ייחוסם.

ד. סדר חלוקת הארץ

משה מצטווה על סדר חלוקת הארץ, כשכל יהודי מבאי הארץ קיבל חלק אחד, ובנוסף התחלקה הארץ על פי האורים ותומים וכן על פי גורל, ופתק הגורל עצמו היה מדבר ואומר מה עולה בגורל.

ה. נבות צלפחד, ודיני ירושה

צלפחד מת בהשאירו אחריו נבות בלבד, לאחר תביעתו לקבל נחלה בארץ, מודיע ה' למשה שהן תקבלנה את חלק אביהן וחלק אבי-אביהן. אגב מובא בפסוק דיני ירושת נכסיו של נפטר העוברים לקרובי משפחתו.

ו. מיני ירושה למנהיג

לאור בקשת משה מאת ה' למנות מנהיג לישראל, נאמר לו למנות את יהושע כאיש על העדה, ולהעמיד אותו כמנהיג עוד בחייו של משה, ואכן

מבט על פרשת מטות-מסעי הבעל"ט:

מטות:

נושאי הפרשה: דיני נדרים • המלחמה במדיין, הכשר הכלים וחלוקת השלל • תנאי בני גד וראובן

מה בפרשה: פרשת מטות נפתחת בדיני התרת נדרים על ידי אב או בעל, ועוברת אל המלחמה שלחמו ישראל במדיין, ובעקבותיה - דיני הכשרת כלי הגוים, ונתינת מכס מהשלל לאלעזר וללויים. בסיום הפרשה: התנאי עם בני גד ובני ראובן כדי שיוכלו לנחול את ארץ סיחון ועוג.

מסעי:

נושאי הפרשה: מסעות במדבר • איבוד האומות והפסלים • גבולות הארץ • ערי הלויים וערי מקלט • נישואי נבות צלפחד.

מה בפרשה: בתחילת פרשת מסעי מופיעה רשימת מ"ב המסעות במדבר, ולאחריה הציווי לאבד את הגוים והאלילים מארץ ישראל. בהמשך מופיע פירוט של גבולות ארץ ישראל. הלויים מקבלים 48 ערים בארץ, כולל מגרשים סביב, ערים אלו משמשות כערי מקלט לרוצחים בשוגג. בסיום הפרשה נאמר לבנות צלפחד להינשא רק לבני השבט שלהן, כדי שלא להעביר נחלה לשבט אחר.

חיים של תורה מעלת וחשיבות לימוד חומש ורש"י

האיר עינינו בפירושו

"התורה חתומה ניתנה, כטרקלין שאין לה פתח ושער ומבוא להיכנס לתוכו, עמוק עמוק מי ימצאנה, עד שיצא השמש על הארץ, המאור הגדול לממשלת ביום ובלילה - המפרש הגדול רש"י, רבן של כל הבאים אחריו, והאיר עינינו בפירושו, ועשה פירושים לתורה בלשון צח וקצר, מובן ומוכן אפילו לבר בי רב דחד יומא ולתינוקות של בית רבן, ואעפ"כ פירושו עמוק ובמילים קצרות אסף הרבה".

(הקדמת פירוש 'נחלת יעקב' על רש"י)

אוצר התורה יהלום מתוך הפרשה

וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת ה' פְּצָאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רֵעָה (כו, יז)

מנהיג ישראל צריך ללמד את ישראל שאין מציאות שהם צאן בלי רועה, שהרי הקב"ה הוא תמיד הרועה האמיתי שלהם המשגיח עליהם.

(השפת אמת ז"ע)

עֲצַרְתָּ תִּהְיֶה לָכֶם (כט, לה) קשה עלי פרידתכם (רש"י)

ראה זה פלא, המילים 'עצרת תהיה לכם' עולות בגימטריא בדיוק כמו המילים 'קשה עלי פרידתכם'.

(מגן הסטייפלער ז"ע, ברכת פרוץ)

הִנְנִי נֹתֵן לָךְ אֶת פְּרִי־יְשׁוּעָה (כח, יב)

(כתנות אור)

וּבְנֵי קִרְחָה לֹא מֵתוּ (כו, יא)

המורשת של קרח לא עברה מהעולם, בכל דור קיימים ממשיכי דרכו הנחשבים כבניו, שממשיכים לחרחר ריב ולעדרר על מנהיגי ישראל.

(הרה"ק רבי מנחם מגדל מרימנוב ז"ע)

בדרך התורה

הפרשה ולקחה מאוצרם של גדולי הדורות

עליו הכתוב כאילו התענה גם בתשיעי, וזאת מדוע? משום שעשיו בתשיעי רצון ה' לאכול, וביום התשיעי האכילה נחשבת כצום! אם מחויב כבודו לאכול גם בעשירי, מדוע לא יעלה לו הכתוב את אכילתו בעשירי כאילו צום?!

הוסיף החזן איש דברי השקפה מחזקים ומרגיעים: 'אנחנו חיילים פשוטים בצבא ה' המקיימים פקודות שהוטלו עלינו. אם לצום? - נצום! אם לאכול? נאכל! גם אני - סיפר החזן איש על עצמו - היו זמנים שנאסר עלי על הלכה ללבוש ציצית ולהניח תפילין עקב חולי מעיים, מה עשיתי? התפללתי אל ה' שיחלימני ויעזורני שאוכל שוב ללבוש ציצית ולהניח תפילין, וכה הייתי אומר: 'רבונו של עולם, אתה צויתני ללבוש ציצית ולהניח תפילין, לבשתי והנחת. עכשיו אתה מצוני שלא אלבש ולא אניח, אינני לובש ואינני מניח...'

בית הכנסת שנשכח

עלָה תְּמִיד אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֶּקֶר (במדבר כו ב, טז)

כל ימיו הקפיד הגה"ק חכם צדקה חוצין מבגד זקוק"ל להתפלל תפילת שחרית כוונתו וכן גם קבע את זמן התפילה בבית מדרשו 'שמש צדקה', אותה הקים משוכה לעלות לירושלים. פעם אחת שהה ללינת לילה בתל-אביב, ושאל את בעל אכסנייתו האם נמצא בקרבת מקום בית כנסת שמתפללים בו תפילת שחרית עם הנץ החמה. השיבו הלה: בקרבת מקום אין, אלא בריחוק מקום, מהלך של שעה ויותר. אמר רבי צדקה: לא נורא, נשכים באשמורת הבוקר, שעה קודם זמן התפילה, ונלך לשם'.

וכך עשה. עם שחר קם ופנה לדרונו, אך הנה אך צעד כמה צעדים מהבית, ראה פתאום לפניו את בנין בית הכנסת 'הגר"א' שברחוב הירקון בתל אביב. נכנס פנימה ושאל: באיזו שעה תפילת שחרית? אמרו לו: 'עם הנץ החמה!'

שמח רבי צדקה שמחה גדולה ואמר: 'ראו מה גדולים מעשי היצור! כדי להכשיל אותי ולרפות את ידי מתפילה בנץ גרם להשכיח מלבו של בעל האכסניה שסמוך לביתו ממש מתפללים כוונתו, ואילו ברגע שהתגברתי על העצלות - נשבר כח היצר, וכאשר אך צעדתי כמה פסיעות - והנה בית הכנסת לפני!'

השוחד של בעת צלפחד

וְהָיָה לֹא הָיָה בְּתוֹךְ הָעֵדָה הַנוֹעְדִים עַל ה' פְּעֻדָּת קִרְחָה (במדבר כו, א)

כאשר הגיע הגאון הנודע רבי יוסף באב"ד בעל 'מנחת חינוך' זצוק"ל, לכהן כרב בעירו "טארנאפאל", נכנסו אליו בני משפחה אחת מתושבי העיר לקבלו בשלום ולברכו לרגל בואו לכהן כרב בעירם. הם גלגלו שיחה על דא ועל הא ובתוך הדברים סיפרו לו: 'ידע נא הרב, שהיו אי אלו אנשים בקהילה שלא הסכימו שאתם תבואו להיות לנו לרב, הם העדיפו דווקא רב אחר, אך אנחנו לחמנו למען כבודך וב"ה הצלחנו שאתה תהיה לנו לרב'. אחר כך המשיכו בשיחה, ולקראת פרידתם סיפרו לבעל המנחת-חינוך שיש להם דין תורה סבוך עם אחד מיריביהם, והם רוצים שהרב יהיה להם לדיין.

הבין המנחת חינוך שכל מה שהחליקו בלשונם בתחילת דבריהם לומר שהם פעלו לטובתו שהוא יכהן כרב, לא היה כי אם מס שפתים לשחדו לצידם. פתח ואמר להם: הלה זה הדבר שהיה אצל בעת צלפחד שבאו לפני משה ואמרו: "אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' בעדת קרח וגו', - כלומר, אבינו לא היה מהחולקים עליך, אלא הוא עמד לצידך. כששמע זאת משה מיד: "ויקרב משה את משפטן לפני ה'" - כלומר אני איני יכול לשמש כאן כדיין אחרי ששיחתם אותי בדברים... סיים המנחת חינוך ואמר: גם אני איני יכול לשמש אצלכם כדיין...

מצווה לאבול ביום כיפור

וְעֵינֵיכֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם (במדבר, כט ז)

בבני ברק התגורר בערוב ימיו הגאון החסיד רבי מנחם זאב קופה זצ"ל, מתלמידיו של הגה"ק בעל אבני נזר זי"ע. באחת השנים הוא חלה קשות עד שהרופאים אסרו עליו לצום ביום כיפור, וכשנודע הדבר לרבינו החזן איש זי"ע, טרח החזן איש וביום צום-גדליה עלה לבקר אותו בביתו, לחזקו ולאמצו. נאנח רבי מנחם זאב ואמר בהתמרמרות: 'לבי דווי עלי שנגזר עלי לעת זקנה שלא לצום ביום הקדוש'.

'מי זה אמר שלא יצום כבודו?!' - נענה לעומתו החזן איש - 'אדרבה, שני צומות יצום כבודו, שהרי חכמינו ז"ל קבעו שכל האוכל ושותה בתשיעי מעלה

שעירי ראשי חודשים ושל מועדות

בכל ראש חודש, וכן בכל חג מחגי השנה, הקריבו שעיר לשם קרבן חטאת, במטרה לכפר על יחודים שנעלם מהם שהיו טמאים ונכנסו לבית המקדש או שאכלו קדשים בעת ההעלם.

לינה

כל העולה לרגל באחד משלש רגלים, אסור לו לשוב לביתו במוצאי החג, אלא הוא חייב להישאר ללון בירושלים במוצאי החג, ורק בבוקר המחרת מותר לו לחזור לביתו.

דבר האבד

בכל מועדי השנה מדגישה התורה שאסור לעשות כל 'מלאכת עבודה', הכוונה בייטוי מלאכת עבודה, שבשונה מימי חול המועד בהם מותר לעשות מלאכה של 'דבר האבד', כלומר דבר שאם לא יעשו כעת את המלאכה יבוא לידי הפסד, אבל בהג עצמו אסור לעשות אפילו מלאכת עבודה, דהיינו מלאכה חשובה שיש הפסד במיעוטה.

מתורגמן

בדורות הקודמים נהוג היה שבשעה שהחכם היה דורש רבים, היה ניצב לצידו 'מתורגמן' בעל קול רם שהיה חוזר על דברי החכם לרבים, ואף מסבירים ומבארים היטב לציבור. בפרשה אנו למדים שנוהג זה היה נהוג גם בימי משה, והוא הצטוו להעמיד מתורגמן ליהושע בחייו הודיע שהוא ממשיך דרכו בהנהגה.

מעמדות

היות ולכל ישראל יש חלק בקרבן התמיד שמקריבים בכל יום, ומאחר ויש מצוה שבעל הקרבן יהיה נוכח בעת הקרבת הקרבן, לכן חילקו את כל ישראל לעשרים וארבע 'מעמדות', כנגד עשרים וארבע משמרות כהונה. חלק מאנשי המעמד עלו לירושלים לעמוד אצל הקרבנות כשליחי ישראל, ושאר אנשי המעמד התכנסו בעריהם לתפילות.

פרי החג

בכל יום משבעת ימי חג הסוכות הקריבו בהמות לקרבן מוסף, ביניהם הקריבו גם פרים, אך מספר הפרים לא היה זהה בכל הימים, אלא היה פוחת והולך מיום ליום, ביום הראשון - 13 פרים, למחרת - רק 12 פרים, וכן הלאה. זאת כרמז על שבעים האומות, שיהיו פוחתים והולכים עד שיאבדו לגמרי.

לשון של תורה

בלל רש"י הק' על דקדוק הלשון

האות למ"ד בניקוד פת"ח

לפעמים כאשר הפסוק רוצה להוכיח מילה שהוא מלשון 'הפעיל', דהיינו שאדם עשה פעולה מסוימת אשר גרמה לדבר אחר לפעול [כגון: לְהַאֲכִיל - לגרום לשני לאכול, לְהַרְאוֹת - לגרום לשני לראות], או במקום לכתוב בתחילת המילה את שני האותיות 'לְה...', כותבת התורה את המילה בקיצור, עם האות ל' בלבד בתחילתה, בלי האות ה', ובמקרה כזה האות ל' תהיה מנוקדת בפת"ח, כפי שאנו מוצאים למשל בפסוק (שמות יג, כא) לְנַחֲתֶם הדרך, במקום שיאמר לְנַחֲתֶם, וכן בפסוק (דברים א, לג) לְרְאוֹתְכֶם בדרך, במקום לְרְאוֹתְכֶם בדרך.

אמרות חכמה ופניני שפר מגדולי הדורות על פרשת השבוע

ענה האיש. והאם פניו היו מושררות? שאל עוד הרבי. כן, ממש כך - אישר האיש הנרגש. אם כך - הפטור הרבי - צר לי לאכול אותך, אבל ראית את מנקה הארובות שהיה בדרך לעבודתו...

אלה תעשו לה' במועדיכם (כט ז)

את פרשת פנחס קוראים מדי שנה בימי האבלות והעצב של בין המצרים, אולם בפרשה זו מופיעים פסוקי המועדים אותם קוראים בתורה בימי מועדים לשמחה.

מסופר על הגה"ק רבי פנחס הלוי הורוויץ זי"ע, בעל ההפלאה, שבעירו פרנקפורט סבל מרורות מהמשכילים שהתנגדו לו, ואילו כאשר היה יוצא לבקר בערים אחרות התקבל בכבוד וברבו שמחה. אמר על כך ההפלאה בדרך צחות: שמי פנחס, וגורלי כמו פרשת פנחס, כאשר פרשת פנחס היא במקומה - הרי זה בין המצרים, ואילו כאשר פסוקי פנחס אינם במקומם - הרי זה יום חג.

פנחס הוא אליהו (בעל תוירם, כה, יא)

על חמלתם של ענקי הרוח לכל יציר נוצר, נוכל ללמוד מהסיפור אודות אדם שאינו בריא בנפשו ל"ע אשר הגיע אל מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל ואמר לו: אני אליהו הנביא, ובאתי לבשר על הגאולה!... קיבלו הגרא"ל בחמימות ואמר לו: 'כמה טוב שבאת, אני ממתין שנים רבות לאליהו שיפשוט לי את כל ה'תיקו' שבש"ס, הבה נשמע איך אתה פושט את הספיקות. נתחיל עם התיקו שבפרק אלו מציאות, קב בארבע אמות... כששמע הלה את הדברים תפס את רגליו וברח מהבית כל עוד נפשו בו...

פנחס הוא אליהו (בעל תוירם, כה, יא)

יהודי הגיע אל הרה"ק בעל ישמח משה זי"ע ואמר בהתרגשות: רבי! זכותי לגילוי אליהו הנביא! ראיתי הולך ברחוב באמצע הלילה. שאל הרבי: האם הוא היה איש גבוה? השיב הלה באושר: אכן כך בדיוק! הוסיף הרבי וחקר: הוא נשא עמו סולם ותרמיל? אכן כן -

פולמוס ירושת הרבנות מאב לבן

טיעון נוסף מעלה בשו"ת אמרי אש (שם) היות ויהושע שימש את משה בחייו, הרי זה כאילו התחיל לנהוג קצת נשיאות בחייו, וזו הסיבה שבני משה לא ירשו את הנהגה, ושוב אין ראייה מכאן למקרים אחרים.

הרמב"ם והרמ"א

הסוברים שיש דין ירושה ברבנות נשענים גם על דברי הרמב"ם (מלכים א, ז) הכותב שדין ירושה לא נאמר רק במלכות, אלא כל השררות וכל המינויין שבישראל ירושה לבנו ולבן בנו עד עולם, והוא שיהיה הבן ממלא מקום אבותיו בחכמה וביראה, היה ממלא ביראה אף על פי שאינו ממלא בחכמה מעמידין אותו במקום אביו ומלמדין אותו.

הרמב"ם והרמ"א

בשונה מדעת המהרש"ם והחתם סופר, הרי שלמעשה דעת רוב הפוסקים, וכך פשטה ההנהגה בישראל, שדרך כלל, אם אין סיבה מיוחדת אחרת, יש דין ירושה ברבנות, אם הבן הגיע להוראה והוא ירא אלקים, גם אם אינו במדרגתו של אביו, ואף אם יש גדולים בתורה יותר ממנו, כפי שפסק בשו"ת בית שלמה (יוד, ס) ובשו"ת דברי חיים (ח"א, יו"ד, ס' נב), ועוד אחרונים (ראה שדי חמד, ח', חזקה במצוה, ס' ו' סקל"ג).

האחרונים, הלא הם: שו"ת מהר"ם שיק (יו"ד סי' רכ"ח), ושו"ת אבני צדק (יו"ד סי' ק), ושו"ת אבני נור (יו"ד סי' ש"ב), הסוברים שיש דין ירושה ברבנות, מתנבאים בסגנון אחד לדחות את ראיית החתם סופר מבני משה, כשהם מסתמכים על כמה מקורות במדרש שאמרו לו הקב"ה למשה 'בניך ישבו להם ולא עסקו בתורה', הרי לך טעמו של דבר מדוע לא ירשו בניו את הרבנות, ואין ללמוד מכאן לבן שיושב ועוסק בתורה, שבוודאי יש בו דין ירושה, ובפרט שאצל משה רבנו, היה בתפקיד שלו גם משרה של 'מלך' ולא רק של 'רב', ובהכרח ששם היתה סיבה מיוחדת שלא עסקו בתורה.

יתירה מכך טוען בשו"ת אמרי אש (יו"ד צ"ה), אף אם משה סבר שבניו הם גדולי תורה וראויים להנהגה, אבל כלום אב מעיד על בנו? הלא הקב"ה ידע שאינם בני תורה.

תלמיד כמו בן

זאת ועוד, דוחה את הראיה בשו"ת מהר"ם שיק מכיוון אחר: אולי דווקא יהושע בן נון היה עדיף מבני משה, משום שתלמיד נחשב כמו בן, וכשהיה תלמיד ירש את רבו היה זה כאילו בנו ירש אותו, ואין ללמוד מכאן היתר למנות איש זר, שאינו תלמיד של הרב הקודם.

המפורסמת של המהרש"ם שכותב בצורה החלטית שלמרות שבכל תפקידי ההנהגה בישראל יש דין ירושה, כמו מלך וכהן גדול (רמב"ם מלכים ז, א), אבל רבנות שהיא תפקיד של לימוד תורה, הרי זה בכלל כתר תורה אינה ירושה, וכמו שאמרו חז"ל (יומא עב, ב) שכל הרוצה ליטול את התורה יבוא ויטול.

הראיה הגדולה ביותר

דעה מרכזית ומפורסמת בפולמוס זה היא דעתו של הגה"ק בעל חתם סופר זי"ע בתשובתו הרמתה (שו"ת חתם סופר או"ח סי' יב), שהוכיח מכמה מקומות שאין דין ירושה ברבנות, ובין השאר הוא כותב "וכעת רואה אני ראייה אחרונה גדולה מכולן", והוא מביא את דברי המדרש שמשם סבר שבניו יירשו את שררתו, ואמר לו הקב"ה שיהושע יירש אותו, ובוודאי אם משה סבר כך הרי שבניו היו גדולים בתורה וראויים לאותה אצטלא, ובכל זאת אמר לו הקב"ה שבניו לא יירשו אותו. (ועיין עוד שם בסימן יג; ובחלק ח"מ סי' כא; וראה ספר איגרות סופרים, כתיבי רבי שמעון סופר, סימן מו).

האם בני משה היו גדולי תורה?

בספרי האחרונים האריכו למענינים בהוכחה זו של החתם סופר, האם אכן היא ראייה מכרעת. שלשה מגדולי

על הפסוק בפרשת השבוע (במדבר כז, טו) 'יפקד ה' אלקי הרוחות לכל בְּשׂר אִישׁ עַל הַעֲדָה, כותב רש"י: "כיון ששמע משה שאמר לו המקום תן נחלת צלפחד לבנותיו אמר הגיע שעה שאתבע צרכי שיירשו בני את גדולתי. אמר לו הקב"ה, לא כך עלתה במחשבה לפני, כדאי הוא יהושע ליטול שכר שמושו שלא מש מתוך האהל. וזהו שאמר שלמה (משלי כ, יח) נוצר תאנה יאכל פריה".

מי ממלא מקום הרב?

כפי שנראה להלן, דברי רש"י אלו, שמקורם במדרש, עמדו במרכז הפולמוס הסוער והרגיש, שהייתה ועודנה אקטואלית בכל דור ודור, וכמעט בכל עיר ועיר: האם יש דין ירושה ברבנות? כלומר, רב עיר שהסתלק לעולמו ובנו ראוי לרבנות, האם באופן טבעי חובה למנות את הבן כרב במקום אביו, או שמה ניתן ללא שום חשש למנות גם רב אחר שאינו קשור בקשר משפחתי לרב הנפטר.

ספרי השו"ת מלאים בתשובות שנכתבו לתושבי ערים ועיירות שונות, בהם התעוררו דין-ודברים ומתח רב בין קבוצות שונות, בשאלת הירושה ברבנות.

הרוצה ליטול – יבוא ויטול

המגן אברהם (נג, לא) מביא את תשובתו

רוצים להעמיק ולהרחיב אודות פולמוס זה? יש לכם הערות והוספות? שלחו לנו gts025002018@gmail.com הפנינים המובחרים מתפרסמים בגיליון במדור 'מכתבי תורה' אחת לחודש

יודעים את התורה

מבדק ובחינה עצמית בפר' השבוע עם פירוש רש"י

א. האם זמרי בן סלוא היה נשיא שבט שמעון?

א. הוא היה נשיא השבט. | ב. היה נשיא רק של משפחה אחת שבט שמעון. | ג. היה מזקני השבט.

ב. היכן מצאנו שרחל אמנו התנבאה נבואה?

א. התנבאה שצלפחד מבני יוסף ימות בלא בנים. | ב. התנבאה שיבזו את פנתס מזרע יוסף שפטפט ביצרו. | ג. התנבאה שיהרגו משפחות משבט בנימין.

ג. על מי נאמר 'על פיו יצאו ועל פיו יבואו'?

א. על אלעזר בן אהרן | ב. על משה רבינו. | ג. על יהושע בן נון.

ד. באיזה צד של מקום הטבעות נשחט קרבן תמיד?

א. בקרן צפונית מערבית. | ב. תמיד של שחר במזרח, תמיד של בין הערביים במערב. | ג. תמיד של שחר במערב ותמיד של בין הערביים במזרח.

התשובות מופיעות בפנינת עמוד זה

תורה והלכה

נושאים הלכתיים מתוך הפרשה

האם ניתן להשלים תפילת שחרית בתפילת מוסף?

התפילות, ויתפלל לפי הסדר הזה: תפילת מנחה ואחרית מוסף, ולאחריה שחרית. שני חידושים טמונים בהלכה השנייה, האחת, שניתן להשלים את תפילת שחרית למרות ששכח גם את תפילת מוסף, ואין זה נחשב כאילו נזכר לאחר שתי תפילות, כי תפילת מוסף אינה נחשבת כתפילה אחרת. והחידוש השני הוא בסדר התפילות, שמתפלל בסדר הפוך לחלוטין, תחילה מנחה, ואח"כ מוסף, ורק אח"כ שחרית.

מעריב לאחר מוסף

כיוצא בזה כתבו הפוסקים (אליה רבה סק"ז) שאדם ששכח להתפלל ערבית ביום שיש בו מוסף, ונזכר לאחר תפילת מוסף, יכול עדיין להשלים ערבית, ואין זה נחשב כנזכר לאחר שתי תפילות.

אולם האחרונים כתבו שלכתחילה לא ימתין עד אחרי מוסף, אלא ישלים את תפילת הערבית מיד אחרי שחרית, כדי לחוש לדעת החולקים וסוברים (שו"ת האלף לך שלמה סי' נ"א) שאחרי תפילת מוסף לא ניתן להשלים תפילת ערבית.

בפרשת השבוע קוראים אנו את פסוקי קרבנות המוסף של שבת ושל מועדי השנה, אשר כנגדם תקנו חכמים את תפילת מוסף. ידועה היא ההלכה (או"ח סי' קח), שאדם ששכח או שנאנס ולא התפלל תפילה מסוימת, יכול להשלים אותה בתפילה הבאה הסמוכה לה, אבל אם נזכר לאחר שתי תפילות, אינו יכול להשלימה. למשל, אדם ששכח להתפלל תפילת ערבית, יתפלל בשחרית פעמיים שמונה-עשרה, אבל בתפילת מנחה אינו יכול להשלים את תפילת מעריב של אמש, מאחר וכבר עברו שתי תפילות.

הסדר: מנחה, מוסף, שחרית

כותב המשנה ברורה (סקט"ו) בשם האחרונים, שתי הלכות הנוגעות לתפילת-מוסף: א. ביום בו מתפללים תפילת מוסף, אם שכח אדם להתפלל שחרית, אינו יכול להשלים את תפילת שחרית כשיתפלל פעמיים תפילת מוסף, אלא עליו להשלים זאת דווקא בתפילת מנחה. ב. מי ששכח ולא התפלל לא שחרית וגם לא מוסף, ונזכר בתפילת מנחה, יכול להשלים את

הכרת הטוב לרבן של ישראל
הרימו מנדבת לבכם הטוב למען הפצת התורה
עם פירוש רש"י הקי' ורבינו לומדיה



02.500.2018

לתרומות והנצחות בגיליון המיוחד לזכרו של רש"י הק

אהבת תורה

פרי עטם של לומדי תורה
שבכתב מרחבי תבל

תלמיד חכם שבכתב

היום בבוקר התחלתי השואל את הפרה בדף היומי עם החברותא, למדנו את שלושת הפסוקים אשר מהם לומדים את דיני שואל ושומר שכר ושומר חזים, והתעוררו לנו הרבה קושיות ותהיות, ולא מצאנו בהם ידיו ורגלנו.

ניגשנו לאברך תלמיד חכם עצום וביקשנו שייטיע לנו להבנת הפסוקים והדרשות הנלמדים מהם. נענה הלה ואמר: רק רגע, אני כבר בא הולך לארון ומביא - חומש! תסגרו את הגמרות, תפתחו חומש, תלמדו את הפסוקים, אחרי זה תתחילו, אם עדיין קשה לכם - דברו איתי.

התביישנו מעצמנו שלא עלה בדעתנו הרעיון הפשוט כל כך, אם הגמרא מביאה פסוקים אין זה ציטוט מספרי קבלה נדירים, אלא ציטוט מהמקור הבסיסי שלנו - התורה שבכתב, והנה יושב כאן אברך תלמיד חכם שיועד רוב חלקי התורה, מחבר ספרים, לומד כל היום והלילה, והוא לא מתחיל סוגיה בלי חומש ורש"י!!! ואנחנו? עלינו לכיתה ט' לפני כיתה א'. חשבנו שלא מתאים לאנשים כמותנו ללמוד 'חברותא' בחומש, חברותא לומדים רק גמרא, אך כעת נודע לנו שהדבר הראשון והיסודי לפני לימוד כל גמרא, הוא להבין קודם כל היטב את הפסוקים שעליהם מבוססת כל הסוגיא.

ע. גינבורג. פניה"ק ירושלים

העקביות חשובה

רציתי להודות על המבחנים הנהדרים שאתם עושים. בעבר היה לנו בישיבה ארגון לעידוד לימוד וידיעת חומש רש"י, אבל לצערי הוא נסגר, ומאז הדבר היחיד שגורם לי להקפיד בבוקר לפתוח חומש, הם המבחנים במערכת 'קול התורה'. המלצתי גם לחברים גם כן להבחין כמוני.

בפרט אציין לשבח את העובדה שיש כל יום מבחן שאי אפשר להשלים למחרת שזה גורם לשמור על העקביות שכל כך חשובה בעיני, כי אם נפספס יום אחד אזי זה ידחה גם למחרת וכן הלאה, ואין לדבר סוף, עד שכבר לא נלמד. כך חשוב מאד אכן לערוך את המבחן דבר יום ביומו.

קלמן ג. אופקים

'תיקון' חדש

אין מילים לתאר את ההרגשה השנה בתיקון לילי שבועות, אחרי מחזור שלם בתורה שבכתב, גיליתי שיש 'תיקון' שונה מזה שהכרתי, תיקון מלא חיות עם בהירות והבנה (לפחות הבסיסית), והרגשה אמיתית של טעימה מכל פרשה, תיקון לא של אמירה בעלמא אלא של לימוד והבנה מה קורה כאן, והיבור לתורה שבכתב בזכות מפעל תורה שבכתב, אלפי תודות!

יעקב צבי א. כולל קבר רחל

חידודי תורה

פרפראות וחידודים על פרשת השבוע
ופירוש רש"י הק'

חידת 'יוסף דעת' - האם משה דאג לצרכי עצמו?

בפרשת השבוע כותב רש"י (במדבר כו, טו): "להודיע שבחן של צדיקים שכשנפטרו מן העולם מניחין צדק ועוסקין בצרכי צבור". ואילו פסוק אחד לאחריו כותב רש"י: "כיון ששמע משה שאמר לו המקום תן חלת צלפחד לבנותיו, אמר הגיע שעה שאתבע צרכי שירשו בני את גדולתי".

יש כאן סתירה גלויה בדברי רש"י מפסוק אחד לחברו, תחילה כותב רש"י שמושה הגיח צרכי עצמו ועסק רק בצרכי צבור, ולאחר מכן כותב רש"י שמושה אמר הגיע שעה שאתבע צרכי!

'חידה בפרשה' - 14 ככשים

בפרשת השבוע מוזכר שבכל יום מתג הסוכות הקריבו לקרבן מוסף 14 כבשים לקרבן עולה. לאחר עיון היטב בפרשה, היכן אנו מוצאים חג נוסף בו הקריבו לשם קרבן מוסף 14 כבשים לקרבן עולה?

פתרון חידות - פרשת קורח:

יוסף דעת - השוכות נבחרות מתוך אלפי התשובות שהתקבלו במערכת:

תשובות נבחרות על הקשוא: במיתת אהרן לאחר שבני לא האמינו שמלאך המוות יכול להכריע מי שעמד נגדו במגפה, כתב רש"י: "מדי בקש משה רחמים והראוהו מלאכי השרת להם מוטל במטה ראו והאמינו" ונאי שנה ממעשה עגל שהיה להם לא האמינו: "כמין דמות משה הראה להם השטן".

- א. בשעה שהראוהו, אף הקדוש ברוך היה מספידו. ממילא לא שייך מעשה שטן חלילה. (ספרי).
- ב. חוסר האמונה של בני ישראל נבע מכך שאמר לו אפשר מי שעמד נגד המלאך ועצר את המגפה ישלוט בו מלאך המות, ולכן חששו ומשלה אלעזר והרגוהו, בא הקב"ה פתח עבור בני ישראל את המערה שיראו שמת אהרן. (ע"פ תנחומים).
- ג. בשעה שהראו מלאכי השרת את מיטת אהרן לבני ישראל עמדו וקולטוהו. (ילקוט שמעוני).
- ד. משה ואלעזר כבר ידעו מן ההר מנטעירים ואבלים כשבראשם אפר ובגדיהם קרועים, ולכן הבינו בני ישראל שאהרן מת, רק היות שהיה קשה להם לקבל את הברורה המורה משה שיראו להם את מיטת אהרן. (חזקוני בשם רמב"ם ירושלמי).

- ה. כאן כל הפעולה והמעשה נעשה על ידי משה רבנו מנהיג העדה על כן לא היה שום מקום שלא להאמין, מזה שאין כן בכל מעשה העגל שבא כשהמנויג לא היה.
- ו. כאן הכירו במלאכי השרת שהם אלו שהראוהו להם.
- ז. כל מה שמלאכי השרת הראו להם את מיטתו של אהרן, בא לאחר שמושה רבנו ביקש על כך בתפילה מאת ה' וממילא לא התכן מכאן תקלה.

- ח. במעשה העגל היו בני ישראל מוסתים ומעורבים זה מכבר על ידי הערב רב ומושם כך טעו במה שהראה להם השטן, מה שאינו כאן שלא היו מעורבים על מיתת אהרן ויכלו לראות בבהירות שנוכח הדבר.
- ט. בעגל בא מעשה השטן להזיח משמשה מת כדי שבני ישראל יחשבו שנוכחו וינהו אחר עבודה זרה, אך שטטענו על מיתת אהרן לא היה בזה שנוכחו לשום חטא.
- ט. החילוק מדויק מלשונות רש"י, שבאהרן כתב: "הראוהו מלאכי השרת להם מוטל במטה" ראו את אהרן בבירור, ואילו בעגל כתב: "כמין דמות משה הראה להם השטן" רק כמין דמות משה.
- י. על פי הגפש החיים שיש א' שכתב שלפני חטא העגל היה היצר הרע מבוהן ולאחר החטא נכנס לתוך כל אחד, אפשר לומר שבני ידעו שכעת כבר אין דרך היצר בבבלול אירועים חיצוניים, אלא בוריעת מורח וספיקות בתוך הגפש.

יא. במעשה העגל שנקרא ע"ש אהרן היה פגם של חוסר אמונה ונטייה לע"ז ועכשיו שמת אהרן נתקן הפגם ובני כבר לא טעו בוה. (בשם הרה"צ מסיטשין שליט"א)

חידה בפרשה:
שאלה: מצא בפרשת חוקת, בחומש ו'או ברש"י את המילים הבאות: 'יתושים' • 'מטאטא' • 'נר' • 'תפוח' • 'חב'.

תשובה: יתושים: רש"י, כא, כג, עיר מלאה יתושים | מטאטא: רש"י, כא יא, דבר הטאטט במטאטא | נר: רש"י, כ, כו, מטה מוצעת ונר דלוק | תפוח: רש"י, כ, כב כתפוח קטן על תפוח גדול | חב: רש"י, כ, כב הם פרוקו נומי חוהב

בזכות התורה שמות הזוכים בהגרלות

- זוכים במבחן יומי ע"ס 350 ₪**
- הרב אברהם בודנר - בני ברק
- ניקח וחכים שמוליק וילנסקי - ביתר עילית, נפש החיים
- הבה"ח משה הולצמן - בית שמש, לעלוב
- ניקח וחכים אברהם טייטלבוים - רחובות, בני משה
- הרב אהרן בן חור - בני ברק, אוהלי אברהם
- הבה"ח אורי שרגא דנציגר - רכסים, וולפסון
- הרב יצחק ויינגרטן - אלעד, צאנו
- זוכים במבחן שבועי ע"ס 500 ₪**
- הבה"ח מיכאל הופמן - אלעד
- הרב אברהם גליק - בני ברק, כולל צאנו
- זוכים בהגרלת בונוס ע"ס 600 ₪**
- הרב אשר פרמד - בית שמש, עטרת שלמה
- זוכים במדור חידודי תורה**
- הרב שלמה ירימין - ירושלים - 200 כרטיספר
- הרב יהודה אייזן - ירושלים, חסדי דוד - 100 כרטיספר

תומכי תורה

| | |
|---|---|
| <p>הפצת התורה בעיר בני ברק</p> <p>נתנדב ע"י ידידנו הנכבד הרה"ח ר' מרדכי צבי רובין הי"ו לכבוד שמחת הולדת התאומים במזל טוב ובשעטמו"צ</p> | <p>הפצת 1500 גליונות לזיכוי הרבים</p> <p>ע"י ידידנו הנכבד הרב יהודה בן שושן הי"ו לעילוי נשמת אביו הנכבד והיקר באדם הרב חיים בן הרב יהודה ז"ל</p> |
| <p>הפצת התורה בעיר נתיבות</p> <p>נתנדב ע"י אחד מבני התורה לעילוי נשמת מורו ורבו הגה"צ רבי ירום מיכאל בן חנניה זצ"ל אברג'יל זכותו תגן עלינו</p> | <p>נדבת ידידנו הנכבד הרה"ח ר' ישראל דוב מרובץ הי"ו</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבת במזל טוב ובשעה טובה מוצלחת</p> |
| <p>לזכות ולהצלחת</p> <p>שרה בת פורטנה אילה בת רינת רחל בת זוהרה לזיווג הגון במהרה</p> | <p>נדבת ידידנו הנכבד הרב מיכאל שם טוב הי"ו</p> <p>לברכה והצלחה בכל העניינים בזכות הפצת התורה הימני הרבים</p> |

יהא רעוא קדם נתן התורה כי יתברכו בכל מילי דמיטב ויזכו לראות ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם, אבי"ר

פפתותיו דובבות

ביומא דהילולא רבא וקדישא של רבינו רש"י הק'

טלו חלק בהפצת התורה הק' וריבוי לומדיה עם פירוש רש"י הק'

לתרומות והנצחות בגיליון המיוחד לזכרו של רש"י הק'

קול התורה

02.500.2018

נדרי"ם

להבלת הגיליון השבועי

gts025002018@gmail.com

7:00 "זוא"ט

לקבלת הניוזלטר היומי gts025002018@gmail.com

16/01/2018 - דפוס ספיז פרלת פנחס תלפז

הו 'הול' התורה'

רישום | מבחנים | שיעורים | אזור אישי | חידודי תורה | ועוד

02.500.2018

נדרי"ם

הצטרפו כעת

לרבות אלפי לומדי ונבחני תורה שבכתב ורכשו לעצמכם קנין נצחי לחיי תורה

מתן שכרה בצדה - הגרלות ענק מדי יום ומדי שבוע

לקוטים וספורים נפלאים

פרשת פנחס

הוסיף החזו"א לשאול: אם אתה תלך ברחוב בשבת והנער יסע על האופניים האם יתבייש לנהוג כשיראה אותך?

השיב הרב פרץ: בפני הוא לא יסע.

"אם כן" - אמר החזו"א - "אין זה מחלל שבת בפרהסיא" (ערובין סט).

שאל שוב הרב פרץ אריאל: אבל מה אעשה עם קבוצת הקנאים שילכו נגדי? השיב החזו"א: אתה אשם שאתה קורא להם קנאים, אם הרב פוסק כדת וכהלכה שמגיע לנער עליה לתורה, ממילא מי שאינו שומע בקול הרב, שוב אינו קנאי והולך הוא נגד התורה!

(מעשה איש)

"פינחס בן אלעזר... ולא כליתי את בני ישראל

בקנאתי" (כה, יא)

כיון שראה פנחס את הנגף, עמד והיה מתפלל שנאמר (תהילים קו, ל) "ויעמד פנחס ויפלל ותעצר המגפה" (סנהדרין פב). אחד ממיטיביו של הגה"צ רבי משה מנדל זצ"ל, ביקש לערוך בבית מדרשו אירוע שלא היה לרוחו. לסרב לו במפגיע לא היה יכול, כיון שחייב לו הכרת הטוב, ומאידך, היתה עלולה להגרם לו בושה ועגמת נפש באם היה

"הַרְכִּיף ה' הוֹדִיעֵנִי אֲרַחֲוֹתֶיךָ לְמַדְנִי" (תהלים כה, ד)

הַמְשֵׁךְ שְׁאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת חֲנוּכִיּוֹת לַחַיִּים, שֶׁכ"ק אֲדַמּוּ"ר מְסַפֵּינְקָא שְׁלִיט"א נִשְׁאַל וְהַשִּׁיב בְּנֵאוֹת דְּשֵׁא

אֵיךְ מְגִיעִים לְרִגְעוֹת נַפְשִׁית תּוֹךְ פְּדֵי הַמַּעֲבָרִים הַשּׁוֹנִים בְּחַיִּים? תְּשׁוּבָה: לַחֲיוֹת אֵת ה' הַהוֹדָה...

אֵיךְ מְצַלְחִים לַחֲיוֹת אֵת הַהוֹדָה בְּצוּרָה הַנְּכֻנָּה - וְלֹא בְּאוֹבְסִיָּה?

תְּשׁוּבָה: שְׁאֵל אֵת עֲצֻמָּךְ - מִי עוֹבֵד אֶצְלֵךְ הַרְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם אוֹ לְהַפְּךָ? אִם אַתָּה עוֹבֵד אֶצְלֵךְ הַבּוֹרָא - הֵיכֵן שֶׁהוּא שֶׁם אוֹתָךְ בְּרִגְעֵי הַזֶּה - הוּא הַמְּקוֹם הַכִּי טוֹב עֲבוֹרָךְ. הַקְּרִלִּינְע'ר אוֹמֵר: אָדָם שְׁאוֹמֵר, עֲכָשׁוּ טוֹב לִי - מְחַר יִהְיֶה לוֹ טוֹב יוֹתֵר. אָבֵל מִי שֶׁמִּמְתִּין שֶׁמְחַר יִהְיֶה טוֹב - יִמְתִּין לְכַף גַּם מְחַרְתִּים!

מתקיים שם האירוע. נמצא רבי משה בין הפטיש לסדן. מה עושים בעת צרה? מתפללים! וכך התפלל לפני הקב"ה: "אל תביאני לידי בזיון". ואכן נענה בתפלתו... זמן קצר לפני האירוע, אירע קצר חשמלי במערכת החשמל ובית המדרש שקע בעלטה. מיהר בעל האירוע להזמין חשמלאי מומחה, אך הלה, למרות מומחיותו, לא הצליח לאתר את סיבת התקלה.

"פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי" (כה, יא)

מהשכר שקיבל פנחס אנו מבינים את גודל מעשהו, וכפי שביאר רש"י בסוף פרשת בלק (כה, ז) על הפסוק, וירא פינחס בן אלעזר... ויקח רמח בידו, ראה מעשה ונזכר הלכה. אמר לו למשה, מקובלני ממך הוועל ארמית קנאין פוגעין בו. אמר לו, קורא האגרת יהיה השליח, מיד ויקח רמח בידו וגו'. ע"כ.

הגאון רבי פרץ אריאל זצ"ל כיהן כרבה של מגדיאל. הוא הגיע לשם בחודש אלול תשי"ג. הראשונה לכהונתו התעוררה לו בעיה קשה.

באותה שבת היה אמור להיות "בר-מצוה" לנער שהיה נוסע על אופניים בשבת, והשאלה היתה האם יוכל לקבל עליה לתורה?

אם יתן לו עליה אף שמחלל שבת (מדובר שהיה בזה חילול שבת) אזי יפסיד הרב את ה'קנאים' שהיו בעיר, שאז ילחמו נגדו, ואם יחמיר שלא לתת לו עליה, אזי יפסיד את ה'מודרנים' מתושבי העיר שאז הם שיצאו נגדו. הלך רבי פרץ לשאול את החזו"א איש כדת מה לעשות. השיב לו החזו"א איש: מפטיר אינו משבעה קרואים ותוכל לתת לו עליה.



לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

לא נותרה בידו ברירה ונאלץ להודיע לכל המוזמנים על ממנו, שלח המלך גונדת חיילים כבר משעות הבוקר של יום החופה המיועד כדי לשמור את בית הרב שלא יעשה ביטול האירוע. (הראה לעניו) לו "ויברח".

הרב נאלץ להגיע בסופו של דבר למקום החופה, מול בית הכנסת הישן, כשהוא אינו יודע לשית עצות בנפשו, אם יעשה - חילול שמו הגדול בפני הכל, ואם לא יעשה - משום סכנת חיים יש בכך.

קרב הרב אל בני הזוג וניסה, בנסיון של הרגע האחרון, להניאם מהחלטתם, אך ללא הועיל.

עמד בינו וקרא את קריאתו של משה רבינו: "הרמו מתוך העדה הזאת ואכלה אתם כרגע" (יו, י).

לגירסה אחרת, קרא הרב: "סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה" (טז, כו)

הקהל זע בפחד והתרחק מבני הזוג, מתחת לחופה נותרו שני פורצי הגדר לבדם.

פנה הרב בתפילה אל ה' שיעשה בהם הדין הראוי לחולקים על תורת משה כקרח וכל עדתו.

והנה פצתה האדמה את פיה ותבלעם חיים, הם וחופתם. הקהל הגדול נס על נפשו לקול הרעש, והבור באדמה נתכסה בעפר.

בהגיע דבר המעשה אל המלך חשש כי גם בו תפגע הקפידא של הרב, ושלח כרכרה להביאו אליו, לבקש את

איך אני יכול להשאיר קשור ל'דרך' ולרבי - ברגעים הכי קריטיים בהם אני צריך לעבד עם עצמי, ולא להשאיר בתוך הפנוק והרחמים העצמיים?

תשובה: הכל תלוי בתחושת הסכנה שלך, כמה אתה חי שאתה בסכנה תמידית. לחיות את הסכנה נותן לנו דריכות בריאה תמיד, ומשאירה אותנו ב'הכון' לקראת שעת אתגר... כשלונות העבר מלוים אותנו בדיוק לשם מטרה זו: לחדד לנו כמה אנו זקוקים לסיעתא דשמיא, כמה אנו מסכנים וכמה אסור לנו להפגס לשאננות...

ארבעה נכנסו בפרדס... רבי עקיבא יצא בשלום (חגיגה יד, ב) הרה"צ ר' אשר פרינגר מסביר: הפרדס הוא מקום מאוד רגיש, יש שם ידע רוחני שאין בשום מקום אחר - אבל זה מקום עדין שעלול להפיל אותך לחלוטין.

רבי עקיבא, היה היחיד שזכר היטב מאיפה הוא מגיע, מארבעים שנה של ריקנות ורצון לנשף תלמידי חכמים...

כשרבי עקיבא נכנס לפרדס הוא לא עשה את זה כדי להעשיר לעצמו את הידע - אלא כי הוא חפש חבור! הסכנה שלו, כשלונות העבר, סיעו לו לעמד בשעת נסיון - ולצאת בשלום! זה הסוד: אם אתה רוצה להבטיח לעצמך שהנסיונות לא יפילו אותך - זה רק על ידי שתחיה את הסכנה שלך תמיד...

איך מתחילים את הבקר נכון?
תשובה: אומרים 'מודה אני'...

נסביר: רב האנשים שמתעוררים בבקר - לא מבינים למה הם בכלל עשו את הצעד הזה. למה לא נשארו עוד קצת במטה החמימה...

מאיפה זה נובע? אבי מורי זצוק"ל היה אומר 'אם הולכים לישן כמו סוס - מתעוררים כמו סוס'... אם אתה הולך לישן ולא יודע לשם מה אתה חי - למה שתהיה לך מוטיבציה לקום בבקר? אבל, אם אתה הולך לישן כמו אריה, אם השנה שלך היא סוג של הפוגה קצרה למנוחה, רק כדי שמחר תוכל להמשיך עם כוחות מחדשים - כל היקיצה מקבלת צורה אחרת...

אנשים מתקשים להתעורר בבקר כי הם לא מאמינים בעצמם. לשם מה לקום, אם כלי בשלון, וגם היום אמשיך להכישל? ואז האדם אומר 'מודה אני - רבה אמונתך, והוא מגלה שיש אחד שכן מאמין בו, הרבוננו של עולם. זה נותן לנו את ה'דרייב' לקום בבקר!

כל עוד שאין לאף אחד אמון בי, ודאי לאחר לילה של שנה לא טובה - אנחנו רוצים לחזור לישן...

אבל כשהקדוש ברוך הוא מאמין בי, כשאני יודע שהמלך מחכה לי - אני לא צריך יותר מזה! זה ה'דרייב' הכי חזק!

"בקנאו את קנאתי בתוכם" (כה, יא)

בלב הרובע היהודי בקראקא, באמצע הרחבה, ניצבת חומת אבנים נמוכה המקיפה פיסת קרקע שהכל עוקפים אותה.

חומה זו נבנתה על פי ציוויו של המלך זיגמונד השני על פי בקשתו של רבינו, ר' משה איסרלש (הרמ"א), עקב מעשה שהיה, שכך היה.

בחצר המלך זיגמונד השני כיהן גובה מיסים יהודי בשם שלמה זליגמן, בן למשפחת כהנים, שלא נגע אלקים בלבבו, והחליט לשאת לאשה אשה גרושה.

מובן, שלא בלבד שרבינו הודיע שלא ישאם אלא שיחרים כל מי שירחיב עוז לסייע לו בדבר עבירה זו.

הלך הלה ואכל קורצא בי מלכא, בספרו למלך את הכרזתו זו של הרמ"א הפוגעת בו ובתכניותיו.

רבינו נקרא עקב כך אל המלך, שפקד עליו בלא דין ודברים לערוך את החופה והקידושין כדת משה וישראל.

לא הועילו הסברים בקשות ותחנונים, כי יד הנוגש היתה תקיפה.

בידעו שאין בכוונת רבינו לערוך את הטקס, ומתוך הנחה שינסה לחמוק



לעי"נ האשה החשובה
מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה
כ"א מר חשון תשפ"א

מחילתו מלפניו. רבינו הסביר לו שלא בו אישית פגע אלא בכבודה של תורה ובדת ישראל, ועל כך יצא הקצף והחל הנגף.

מששאלו המלך אם יוכל לעשות דבר עבורו כפיצוי על עגמת הנפש שנגרמה לו, ענה ואמר הרב: הואיל ושני המורדים בתורה נבלעו חיים בכיכר העיר ושם מקום קבורתם, ולפיכך אסור לכהנים לעבור שם, אבקש מהוד מלכותו רשות לגדור את המקום לבל יטמאו הכהנים.

הגדר הוקמה, כסימן ואות לבני מרי לבל יהינו לעבור על מצוות התורה. כך עד ימינו אלה.

(תפארת אבות)

"לכן אמור, הנני נותן לו את בריתי שלום" (כה, יב)

מכיוון שהייתה בפניחס מידה גדולה כל כך של קנאות, נצרך למידת השלום, כמשקל נגד לקנאות, שהיא מידה שאין להשתמש בה אלא במקרים יוצאים מן הכלל בלבד.

(כתב סופר)

"ליצר היצרי משפחת השלמי" (כו, מט)

מסופר על הגאון הקדוש ה"חפץ חיים" זכר צדיק וקדוש לברכה, שאמר פירוש מעניין על הפסוק.

הוא הסביר את מאמר חז"ל (מכות י, ב) "בדרך שאדם רוצה לילך שם מוליכין אותו", זה מתייחס לבחירה של האדם בין טוב לרע.

יש לי התלבטות בין יציאה לשוק העבודה - לבין השארות בכולל. מה דעתו הכללית של הרבי בעניין?

תשובה: לפני שהגעתי לר' אשר, אם היה אדם שואל אותי על קשי שיש לו בלמודיו בכולל - הייתי ממליץ לו לחפש כולל אחר, קל יותר, אולי אפלו 'כולל תהלים'... אבל להורות לו לצאת לעבוד? לא עלה בדעתי...

זה היה החדושים הראשונים שראיתי אצל ר' אשר: יום אחד, זה היה עוד לפני שהפכתי אותו, ישבתי בסביבתו ושמעתי אברהם שנגש אליו ומספר שבכולל שהוא לומד מפחיתים אחוזים על אחורים לסדרי הכולל, ועל אי בצוע מבחנים, "וכך יוצא" - תנה האברהם את כאבו - "שאני מגיע בסוף החדש ומקבל צ'ק עלוב מראש הכולל, חוזר לביתי - ושם ממתינה לי נות ביתי שזקוקה לצ'ק הזה, ומתאכזבת מבעלה שוב ושוב..."

אמר לו ר' אשר: היכן אתה גר? "בבני ברק" - ענה האיש. וכמה אתה מקבל לחדש?

"בעקרון - אלף ש"ח".
"נו מצ'ן", אמר ר' אשר, "ממחר תלך לעבוד בבנין של יד עזרה, תסחב תפוחי אדמה - ותקבל בסוף החדש אלף שקלים..."
ר' אשר היה ברור בזה: אם אתה לא מסגל - תחפש לך משהו אחר. זה הכל.

הבעל שם טוב הקדוש הרי אומר - אפשר לקים את רצון השם דרך למוד הממליץ פרה בחמורי - ואפשר לקים את רצונו על ידי שמקיימים את ההלכות בפעל, בשוק העבודה!

מוכן שצריך את שני החלקים, גם ללמד - וגם לישים. ומוכן שאם אתה משקיע יותר בלמוד התורה זה הופך אותך לרוחני יותר - אבל הקדוש ברוך הוא ברא את העולם לא בשביל התאר שלך ולא בשביל הרוחניות האישית שלך, אלא בשביל התכלית - שנישים את רצון השם היכן שהוא רק שם אותנו!

אני מתלבט על תחום העסוק שלי ורוצה שהרבי יכריע בשבילי, איך עושים את זה?

תשובה: אם אכריע בשבילך - זה יהיה אסון.

פי בכל תחום או עסקה שרק תהיה בעולם - תמיד יהיו קשיים ביום מן הימים, אתגרים שתצטרך לעמד בהם, ואז, אם לא באת לכאן עם מוטיבציה פנימית, עם טבלת 'אקסלי' מסדרת ועם הבנה לקראת מה אתה הולך וכמוכן ברכה מהרבי ותפלה לסייעתא דשמיא, אלא באת לעסקה כמו עור כי הרבי אמר לך 'כן' או 'לא' - אתה עלול לאבד גם את הכסף וגם את הרבי...

זה נכון גם לגבי כל מיני שאלות שאנשים שואלים אותי, ורוצים שאכריע למשל בשדוכים 'כן' או 'לא', ואפלו בשאלה האם להגיע לשבת התאחדות... זה לא עובד!

אנשים שגם הם הולכים אחר היצר.

לעומת זאת, אם אדם בוחר ללכת בדרך של שלמות ותיקון המידות, הוא ימצא את "משפחת השלמי" - אנשים רבים שילכו איתו בדרך הזו ויעזרו לו להתקדם.

"ויקרב משה את משפטן לפני ה'" (כו, ה)

בפרשת נשא, לגבי פסח שני נאמר (ט, ו-ח): "ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם... ויאמר אלהם משה עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם". מדוע כאן לא ענה משה לבנות צלפחד באותה מטבע לשון?

אומר ה'פרדס יוסף': שנו חכמים במשנה (אבות פ"א מ"ה) "אל תרבה שיחה עם האשה", בפסח שני דיבר משה עם הגברים, לכן אמר להם "עמדו ואשמעה", אך כאן היה מדובר בנשים, לכן נוהר משה מלדבר עמן ומיד הקריב את משפטן לפני ה'.

"ויקרב משה את משפטן לפני ה'" (כו, ה)

כשהיה הגה"ק בעל מנחת חינוך רב בטרנופול, באו אצלו

שניים מאנשי שניאטין העיר ששימש בה כרב קודם לכן, ומיד משפתחו בשיחה, הזכירו לו שבשעתו נמנו עם ידידיו הקרובים ולא הניחו לעשות מחלוקת נגדו.



לעי"נ האשה החשובה
מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'
יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

אב בית דינה של ארם צובא, שכאשר הזקין ואפסו כוחותיו, לא יכול היה להשכים ולהעריב לבית הכנסת. ביקש מאנשי קהילתו שיארגנו מניין אנשים שיבואו לביתו בוקר וערב כדי שיוכל להתפלל בציבור. עשו כן, והיו מתכנסים בבית הגאון הצדיק ומתפללים במחיצתו. יום אחד, בעיצומו של החורף, ירדו גשמי זעף והמתפללים לא הגיעו.

הצטער אותו צדיק צער רב, ואמר למשמשו: "הואל נא בטובך ותכנס את האנשים לתפילה".

עשה המשמש רצון הצדיק, יצא בגשם השוטף והתדפק על דלתות בני המניין.

כעבור שעה ארוכה שב לבדו ואמר:

"הציבור מאן לבוא ביום סגריר כזה, כולם הודיעוני שיתפללו ביחידות בביתם".

אמר הצדיק: "יודע אתה שאיני עשיר, אבל בימי חיי צברתי פרוטה לפרוטה, חסכתי פתי מפי ואספתי מעט כסף כדי לשלם בו לחכמים שיבואו לביתי אחר פטירתי וילמדו לעילוי נשמת, קח את כספי האחרון אשר הכינתי לאחר אריכות ימי ותציע לכל המתפללים תשלום הוגן, כדי שיבואו להשלים את המנין בביתי!..."

הלך המשמש ועשה כדבריו. שמעו האנשים עד כמה יקר וחשוב עניין התפילה בציבור בעיני החכם, שהפיקר לצרכו את הכסף שיעד ללימוד לעילוי נשמתו - ובאו כולם בגשם השוטף, מבלי לקחת שום תשלום.

הסיפור עבר מפה לאוזן, וידעו כל בני הקהילה כמה יקר וחשוב הוא עניין התפילה בציבור, וכמה יש להקריב בעבורה כי שווה היא הרבה יותר מכך!

(מעין השבוע)

לאחר שהאריכו בכך הוסיפו ואמרו שבאו אליו לדין תורה.

השיב להם בעל מנחת חינוך שאין הוא יכול לשבת בדינם, ואמר: בדיוק כך נהגו בנות צלפחד, בשעה שבאו אל משה רבינו לדין תורה, פתחו והזכירו לו תחילה שאבינו מת במדבר, ואביהן לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' בעדת קרח, ולא נטל כל חלק במחלוקת שעשו נגדו קרח ועדתו, ונמנה עם ידידיו הטובים והמסורים, ורק לאחר דבריהן אלה ניגשו אל העיקר והודיעו לו שבאו אליו לדין תורה, אבל לאחר דברי החנופה שאמרו לפניו לא רצה משה לשבת בדין, ויקרב משה את משפטן לפני ה'.

קרח ועדתו, ונמנה עם ידידיו הטובים והמסורים, ורק לאחר דבריהן אלה ניגשו אל העיקר והודיעו לו שבאו אליו לדין תורה, אבל לאחר דברי החנופה שאמרו לפניו לא רצה משה לשבת בדין, ויקרב משה את משפטן לפני ה'.

"תשמרו להקריב לי במועדו" (כח, ב)

הרה"ק רבי לייבלה אייגר זיע"א, שעזב את בית הוריו להסתופף בחצר הרה"ק מקוצק זיע"א, שאל פעם את הרבי: "ואם ישאלני הסבא הגה"ק רבי עקיבא אייגר זיע"א, מדוע מתפללים אנו אחרי זמן התפילה, מה אומר לו?"

ענהו הרבי: "הסבא הרי יודע רמב"ם, אמור לו שהרמב"ם פוסק, כי פועל שנשכר לנסר עצים יום שלם, ורוב היום היה עסוק לחדד את המשור, ורק בסוף היום נסר, הריהו מקבל שכר יום שלם." זאת התשובה למי שקם והכין עצמו כיאה וכיאות לתפילה, וקיים

"היכון לקראת אלוהיך ישראל" (עמוס ד, יב).

"זה האשה אשר תקריבו לה' כבשים בני שנה תמימים שנים ליום עולה תמיד" (כח, ג)

מעשה נפלא שסיפר מוריניו הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל: מעשה במקובל האלוקי רבינו מרדכי לבטון זצ"ל,

האם צריך לעשות השתדלות בעניני שדוכים לילדים? ואם כן, מה הגבול?

תשובה: בעלות הנשמה לשמים אחר הפטירה שואלים אותה בין היתר: עסקת בפריה ורביה?

המהרש"א מסביר שהשאלה היא - האם עשית השתדלות בשדוכים?

בעבר, כל שדכן היה עולה לבית ההורים, מדבר ומשכנע, היום הכל מתרחש טלפוני, מתקשר אליך שדכן, זורק עשרים רעיונות - ואם אהד מהם יצא לפעל הוא דורש תשלום... מי ששואל אותי, אני תמיד מציע לכתב מחברת לפי סדר א"ב, לרשם מי הציע ומה.

שנית: אם לא מתקשרים אליך שדכנים - ממלץ לבחר שמונה שדכנים, ולערך תורנות ביניהם... בכל שבוע להתקשר פעם אחת לאחד מהשדכנים... כך יצא שכל שדכן קבל ממך טלפון אחד בחדשים - ואלו אתה עסקת בפריה ורביה אחת לשבוע... אל תחכה שאי מי ירדה אחריך ויעשה את העבודה עבורך...

(נקודות של אור - ספינקא, וכאן הין שואל)

יהודי אחד בא להתיעץ עם הרב שטיינמן.

הציעו לכן שלי שדוך, בחורה יראת שמים, לומדת בסמינר, משפחה טובה, אבל... כחפח האב בגרונו, יש שמועות שעוד לפני שהיתה בסמינר, היא היתה מתרועעת עם בנות שבסוף לא הלכו לסמינר.

מה הרב אומר? זו סבה לבטל את השדוך?

שאל הרב שטיינמן: ועכשו מה אתה?

לא, עכשו היא בחורה טובה, יראת שמים, לומדת בסמינר, פשוט קדם, בשנים שעברו, היא היתה בחברת בנות שבסוף לא הלכו לסמינר...

הרב שטיינמן חייך ואמר: נו, אז איזו סינתא דשמיא שאתם באתם לשאל על שדוך אתה, ולא ההורים שלה באו לשאל על שדוך עם הין שלה.

האבא הזדעק, למה הרב אומר כך?! הין שלי הוא קדוש מרחם, עלה תמימה בן תורה אמת! שוקד על הגמרא יום וליל.

כן - אמר הרב שטיינמן - אבל הוא גדל בבית של אפיקורסים שלא מאמינים בכוח של התשובה...



א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutinNiflaim@gmail.com

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פרשת פינחס - מעלת השלום

"לכן אומר הנבי נתן לו את בריתי שלום" (במדבר כ"ה, י"ב)

חיפשו מי יספר אותו. ראו אדם שנראה פשוט. האיש אמר שהוא מוכן לספר את החוזה מלובלין. ראו שהצדיק נהנה מהספר. שאלו אותו: "מי אתה?". הוא ענה: "אדם פשוט!"

כולם היו בהלם. הם רצו להבין מדוע החוזה מלובלין נהנה ממנו. הם הזמינו אותו לליל הסדר בעיירה, ונתנו לו לשתות יין בכמות גדולה. לאחר מכן שאלו אותו למעשיו. האיש הרים את החולצה וראו שהכל מלא צלקות!

האיש נשאל לפשר הדבר. הוא סיפר שלפני זמן הוא עבר באחת העיירות. שם ראה אישה וילדים קטנים ממרים בבכי. הוא שאל מה קרה והם השיבו שחושדים באבא שהוא גנב ובגלל שהוא יהודי דנו אותו למלקות.

האיש המשיך לספר: "אני הכרתי את השוט. אין מצב להישאר בחיים. אבל אני רווק בודד בעולם ואין לי מה להפסיד". הוא רץ ואמר: "אני הגנב!". מיד שחררו את האיש השני והתחילו להכות אותו. כשהגיעו להלקאה החמישים הוא הרגיש שנשמתו יוצאת. מיד הוא צעק: "ריבוננו של עולם, עשיתי את זה למענך, תציל אותי". עכשיו הם הבינו למה החוזה מלובלין יכל להסתפר תחת ידי.

בימים אלה עלינו להרבות בעניין אחד- שלום בין איש לרעהו ואהבת חינום!

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות משרת ציון

אנחנו פותחים את ימי בין המצרים! בימים אלו אנחנו נמנעים משמיעת מוזיקה, מחמירים בקניית בגדים חדשים וגם משתדלים באמירת תיקון חצות. השאלה היא האם אנחנו לא מחטיאים את המטרה?

חורבן בית המקדש השני קרה בגלל שְׁנֵאת חִינּוּם! תשובת המשקל היא אַהֲבַת חִינּוּם! אותו בן משפחה שאנחנו לא מדברים איתו, שאנחנו לא בקשר בגלל מעשה שקרה. אולי נרים לו טלפון? אולי ניפגש איתו ונעשה סולחה? מה עם השכן שאנחנו רואים אותו ואפילו 'שלום' לא אומרים לו?

בזמן החורבן של בית המקדש השני עסקו בתורה והיו זהירים במצוות. למרות זאת הבית נחרב! תנא דבי אליהו: "בניי, מה אני מבקש, שתהיו אוהבים זה את זה".

בבוקר אנחנו אומרים לפני התפילה: "הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך. והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאודי". האם אנחנו באמת שם?

השבוע יהודי סיפר לי: לאחיו נולד ילד מיוחד ל"ע. הוא נאלץ לעזוב את העבודה כי היה עסוק עם הילד. הוא פתח עסק בגוש עציון למכירת סנדוויצ'ים. החנות היתה פתוחה מהבוקר עד לפני הצהריים בלבד.

לא מזמן העסק נשרף כליל. תושבי האזור התאחדו ושיקמו לו את המקום כולל מכשירי חשמל. זו אהבת חינום!

ה'חוזה מלובלין' היה צריך להסתפר בערב פסח. הספרים רעדו ממנו מכיוון שהיה רואה את העבירות של כל אחד ואם אדם לא ראוי היה מנסה לספר אותו הוא היה מרגיש צער והיה זועק: "אוי".

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה שמואל אימן בן אסתר זרי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"מ קסיר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל הענינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן ג'ינה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה אנאל חביבה בת שולמית לאה בת תמר מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סליבה שמעון בן שולמית אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי סיון רבקה בת אלן אסתר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זורי בן ימנה אילנה בת רחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה דרור בן סופיה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניצרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניצרי בן פרחיה- בריאות ואריכות ימים סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן דנימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסנט בת דגטו רותית בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- ר"ש ובריאות איתנה לימור בת פרידה יניב בן פרידה מאיה בת עדי אורן בן פרידה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

| |
|---|
| העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל |
| לעילוי נשמת אדי אדוניו מזרחי בן שרה סרח |
| לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר |
| לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר ולילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי |

| |
|---|
| זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניצרי בן ימנה וגלית בת מסודי |
| להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה |
| לע"נ פיבי בת מזל ע"ה ונועם בן אורנה ז"ל |

צאתי לבתי

| יום | כניסת לבת | צאת לבת | היגיון תפ |
|-----|-----------|---------|-----------|
| י"ג | 19:04 | 20:15 | 21:09 |
| ט"ד | 19:23 | 20:14 | 21:06 |
| ט"ה | 19:26 | 20:17 | 21:09 |
| ט"ו | 19:23 | 20:14 | 21:06 |

שואל ומשיב בהלכה – בשולי גויים – חלק י"ג



האם מותר לשתות קפה או תה שגוי הכין? מה הדין כאשר מדובר כאשר הגוי הכין סחלב?

שאלה: **?**

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה: **!**

קפה או תה שגוי הכין עבור הישראל, אם אין בו חשש תערובת איסור, מותר לשתות מאחר שהעיקר במשקאות אלה הוא המים והקפה או התה בטלים אליו. **מקורות:** שו"ת יחווה דעת ח"ד (סימן מב). מדברי האחרונים מוכח שלא חששו לביטול איסור לכתחילה מכיוון שהוא מדרבנן. כן פסק בשו"ת תשובות והנהגות ח"ד (סימן קצג) בפרט כאשר היהודי נותן את הסוכר דהווי גמר מלאכה על ידי ישראל. שוב ראיתי בשו"ת שאלו לברוך לרב טולדאנו (חיו"ד סימן מז) שבמשקה תה אין משום בישולי גויים מכיוון שהרוב הוא המים ואין בישול גוי במים. ע"ש. כאשר אבקת הקפה עברה תהליך קלייה או בישול בבית החרושת [כפי שעושים כיום חברת עלית ועוד], מה שהגוי נותן את המים, אין בו איסור כלל של בישול גוי, מכיוון שאין בישול אחר בישול. עוד נלע"ד להקל כאשר צורת הכנת הקפה ע"י שפיכה מקלי ראשון לתוך הכוס שהוא כלי שני, לפי מה שכתבו מקצת פוסקים [הובא לעיל] שאין בישולי גויים ע"י עירוי מקלי ראשון. הראש"ל הגר"מ אליהו זצ"ל יש דעתו להחמיר הובא בשו"ת עמא דבר ח"א (עמוד קעד) כתב, מוטב שהיהודי ידרוש שיביאו לו את המים הרתוחים בנפרד, והקפה או התה בנפרד, וישימם בכוס יחד עם הסוכר ואח"כ ימזוג עליהם את המים הרתוחים ונמצא שהוא בעצמו בישל וגם כן הוא בודק את מה ששותה.

מעיקר הדין מותר לשתות את הקפה גם בבית קפה של גויים או בביתו של הגוי. **הערה:** כל איסור שתיית שיכר אצל הגויים בביתם או בחנותם, היינו דווקא במשקה משכר. אבל משקה שאינו משכר, אין בו שום איסור. כדעת מרן השו"ע (יו"ד סימן קיד ס"א). כ"כ הפרי חדש (יו"ד סימן קיד סק"). בספר זבחי צדק (שם אות ט). הגרי"ח בספרו בן איש חי (חוקת ש"ש אות טז) כתב, המנהג פשוט בבגדאד לשתות קפה של גויים אפילו במקום הנועד שלה. אומנם בעל נפש צריך להחמיר והצנועין מושכין ידיהם ממנה. ע"ש. פשוט הדבר כי כאשר יש חשש למושב לצים - יש להחמיר.

מותר לקנות קפה טחון העשוי מפולי קפה שעברו קלייה וטחינה על ידי גוי אם אין חשש תערובת איסור, מאחר שהאבקה כמות שהיא אינה עולה על שולחן מלכים. בנוסף הקפה לא נאכל כמות שהוא חי אלא רק בתוספת מים. **הערה:** לכן פולי קפה המגיעים מברזיל או קולומביה, אין חשש גם כאשר הגוי קלה אותם. ע"ע כף החיים (יו"ד סימן קיג ס"ק כג), דרכי תשובה (שם סק"ב). עוד לא אסרו אלא בישול ולא קלייה, שאין אדם מזמין את חבריו על הקליות. מצד הכלים קיימ"ל דסתם כלים אינם בני יומן. ראה עוד קובץ בית הלל (כסלו תשס"ו עמוד קכח) מאמרו של הרב מרדכי רובין. לעניין אבקת נס קפה של גויים, מותר - אם אין בה חשש תערובת איסור, נוסף על הקפה עצמו. כן העלה בשו"ת שבט הלוי ח"ה (סימן צג). כן העלה בשו"ת באר משה ח"ד (סימן נ).

נראה פשוט להתיר הכנת משקה הנקרא 'סחלב' על ידי גוי מכיוון שהאבקה מבושלת ומוכנה ובהרתחת החלב אין משום בישולי גויים. מה עוד שהעיקר כאן הוא החלב והמים רותחים שנותנים לתוכו.

ביצה חיה שבושלה על ידי גוי בכל צורה שהיא, בין כשהיא שלימה ובין שעשה ממנה חביתה, יש בה איסור בישולי גויים. **מקורות:** שו"ע (יו"ד סימן קיג ס"ד) אף על פי שראוי לגומעה חיה, אין זו אכילה שרגילים בה אלא על ידי הדחק. כמ"ש הלבוש (שם ס"ד) והט"ז (ס"ק יד).

לכתחילה, ראוי להחמיר גם במי ביצים מפוסטרות שגוי לא יטגן אותם. **הערה:** למרות שמי ביצים עברו פיסטור למעלה מ 40 מעלות, אינו ראוי לגומעו חי. ע"ע מה שכתב בזה בספר כשרות למהדרין (עמוד רל).

כָּל מֵה שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה - לְעֲצָמוֹ הוּא עוֹשֶׂה



להלן סיפור שמעובד מתוך 'משכן שילה'. יש בסיפור זה כדי ללמדנו כי כל מה שהאדם הוא עושה - לעצמו הוא עושה. לפעמים נראה לנו שאנחנו עושים טובה לזולת. בסופו של דבר אנחנו מגלים כי הדבר הוא לטובתנו ולתועלתנו. הרב חיים זאיד סיפר: "נקבעה לי הרצאה לשבת במלון בים המלח עם קבוצה מסוימת. יצאתי לשם ביום שישי כשאני עייף מאוד. ביום חמישי בלילה הלכתי לישון לפנות בוקר אחרי סדרה של הרצאות באחת הישיבות בארץ. חिकיתי להגיע למלון לנוח קצת לפני שבת כדי שיהיה לי כוח לְהַמְשִׁךְ ההרצאות בשבת קודש".

"בדרך צלצלו אל"י וביקשו ממני לבקר חולה קשה שמאוד ישמח לשמוע ממני דברי חיזוק ואמונה. אותו חולה היה מאושפז באשקלון. שמחתי מאוד על המצווה אבל היא הייתה כרוכה במסירות נפש של ממש מכיוון שהייתי עייף מאוד. לא ויתרתי ואמרתי בליבי, שזכות המצווה תעמוד לי. הלכתי בשארית כוחותיי לבקר את החולה".

"לפני שנפרדנו, הוא הודה לי מאוד ואמר: 'בטח הרב ממנהר לצפון למלון'. אמרתי לו שהוא טועה ואני נמצא השבת בים המלח. הוא הראה לי במודעה באחד העלונים שאני אמור להיות בצפון. לא האמנתי. הבנתי שהייתה לי טעות ביומן השיחות שלי. נסעתי מיד לצפון וב"ה הספקתי להגיע ברגע האחרון. בזכות ביקור חולים במסירות נפש הגעתי לשבת למחוז חפצי הנכון. בסוף החולה עזר לי יותר ממה שאני עזרתי לו."

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

לשמיעת השיעורים של הרה"ג אליהו פינחסי יש להתקשר 073-3718395

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון,

חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26א ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי

בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב סיני הלברשטאם הי"ד מז'מיגרד



האדמו"ר הרב סיני הלברשטאם הי"ד מז'מיגרד - נולד בר"ח ניסן ה'תר"ל (1870). עוד בילדותו ניכר כי לגדולות נועד. בצעירותו שימש כרב בגארליץ. לאחר מכן היה אב"ד בקאלשיץ. בשנת ה'תרס"ז (1907) הציעו לרבינו לשמש כרבה של מז'מיגרד לאחר שהרב הקודם, הגאון ר' בנימין זאב השאיר צוואה שימנו במקומו את אחד מנכדיו של מרן ה'דברי חיים'. רבינו נזכר כי לפני כעשרים שנים כשהיה עלם צעיר, היה עם אביו במסיבת מצווה ואביו מזג לו כוס ואמר: "הא לך משקה הרב מז'מיגרד!". כשאחד מהחסידים העיר לאביו לתקן את דבריו, הפסיקו בגערה כי דבריו אינם צריכים תיקון. רבינו שימש בתפקיד זה מעל שלושים שנה. עבודתו בקודש היתה במסירות נפש מתוך פרישות יתירה מכל ענייני עולם הזה. נהג לקום בכל לילה בחצות וללמוד כל הלילה את סתרי התורה עד תפילת שחרית. לאחר מכן התפלל בדביקות עצומה. בנוסף גם במשך היום למד בעמקות נפלאה.



מסירות נפשו לטבילה במקווה היה עצומה. בעירו המקווה היה בתחתית ההר. בימות החורף היה צריך להתגלגל בשיפוע ההר לתוך מקווה קפוא מקרח. חכמתו עמדה לו לעשות שלום בין יוכוחים, מחלוקות וסכסוכים. שמו הטוב הלך לפניו בכל הגלילות כמומחה עצום בדיני תורה. נודע כדרשן נפלא. פה מפיך מרגליות. ניגונו היה שובה לב. פעל ועשה במסירות רבה למען עניי ארץ ישראל. ענוותן מופלא. כל איש פשוט היה בעיניו לגדול. מלומד בניסים. רבים פנו אליו ונושעו.

באחרית ימיו בשל מצבו הבריאותי עבר לקראקא כדי שיהיה קרוב לרופאים. עד מהרה התפרסם שם כגאון עצום, צדיק יסוד עולם וכפועל ישועות. פתח ישיבה ורבים ביקשו להתקבל שם. כשהנאצים ימ"ש פלשו לפולין ברח ללמברג שבגליציה שהיתה אז שטח כיבוש סובייטי. בדרך נפטרה אשתו ונטמנה בבוברקא. הסובייטים הגלו אותו לסיביר עם בני משפחתו. מספר שבועות הם נסעו ברכבת בצפיפות איומה כשכל הדרך הוא ממשיך בתורתו ובעבודתו. נרצח ב-כ"ב תמוז ה'תש"ב (1941) ביערות שבמחוז אומסק. חי כ-71 שנים. בנו, ר' אריה לייבוש שימש אחריו כאדמו"ר השני של חסידות צאנז-ז'מיגרד.



סבא (מצד האב): האדמו"ר ר' חיים מצאנז (ה'דברי חיים'). **אביו:** האדמו"ר ר' ברוך מגארליץ. **אימו:** מרת פייסל (בת האדמו"ר ר' יקותיאל יהודה טייטלבוים). **מרבתינו:** אביו, האדמו"ר ר' ברוך. **אשתנו:** מרת רוחמה (בת הרה"ק רבי נפתלי הורביץ ממעליץ). **ילדינו:** האדמו"ר ר' אריה לייבוש, האדמו"ר ר' יעקב (אבי חסידות טשאקאווא), ר' ברוך מזאקליקוב הי"ד (נרצח בשואה), האדמו"ר ר' ישראל (האדמו"ר מז'מיגרד בניו יורק), ר' חיים יהודה הי"ד (רבה של אושפיצין. נרצח בשואה), ר' אברהם אביש (רב בסאטמר), ר' דוד (דיין בסוסנוביץ), ר' אהרון הי"ד (רב באשיק. נרצח בשואה), ר' יחזקאל שרגא מרידיק. **חתנינו:** ר' יעקב משאץ (נישא למרת פעסיל), ר' ברוך הלברשטאם מגריבוב (נישא למרת רייזל שרה). **מספרינו:** יחמדה גנוזה.

הרה"צ חכם ר' צבי הלברשטאם מטשאקאווא זצ"ל סיפר שפעם אחת רבינו נסע ברכבת לקראקא. לפתע ציווה לאנשי שלומו ששהו שם שיתקבצו סביבו ויקראו לכל היהודים שברכבת שיבואו לקרון שהוא נמצא. ביניהם היה גם רבי משה מרדכי מלעלוב זצ"ל.

כל היהודים כמובן שמעו לדברי רבינו. לפתע אירעה תאונה עם הרכבת. כל הקרונות התהפכו ונוסעים רבים נהרגו ונפצעו בחבלות קשות. רק הקרון שרבינו ישב בו לא התהפך, וכל אלו שהיו אז בקרון הוא לא ניזוקו כלל ויצאו בלא פגע - ויהי לפלא עצום.

רבינו היה פעם בעיר ריישא ובא אליו אחד שפניו התעקמו ל"ע מחמת מחלה והרופאים התייאשו ולא הצליחו לעזור לו. רבינו ענה לו שאינו מבין מה רוצה מכיוון שפניו ישרות בלי שום עיקום וכן היה שברגע שרבינו אמר זאת פניו התיישרו כמי שלא קרה לו דבר מעולם.

באחרית ימיו נחלש מאוד. מכיוון שבעירו לא היו רופאים מומחים רבינו עבר לגור בקראקא כדי להיות קרוב לרופאים שגרו שמה. בשבת הראשונה כשהגיע לקראקא רבינו בא לביהמ"ד לתפילת שחרית וציווה לתת עליה לתורה לבחור שהיה אילם. הגבאי לא ידע מה לעשות. רבינו אמר לו: "נו!". הבחור לא רצה לגשת לס"ת מחמת גודל הבושה. רבינו ניגש אליו, אחז בידו והולוכו בעל כורחו לס"ת ואמר לו: "תגיד ברכו!". לפליאת כל המתפללים הבחור אמר את כל הברכה. מאז דיבר כשאר כל אדם. הנס התפרסם בהעיר ובכל עיירות השכנות ותוך זמן קצר נהפך ביתו לתל תלפיות שהכל פונים אליו.



פעם אחת רבינו האריך בשולחן הטהור בליל שבי"ק והנרות עמדו לכבות. בנו ביקש שיסיים כדי שיוכלו לסדר את החדר למחר בעוד הנרות דולקים. רבינו הפסיק באמצע הד"ת שאחז בו וסיפר מעשה כעין זה אצל זקנו האדמו"ר ר' חיים מצאנז (ה'דברי חיים זיע"א), שעמדו הנרות להתכבות בליל שבי"ק. ר' חיים אמר: "בְּבֶרֶךְ אֱלֹקִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי" (בראשית ב, ג), ודרשו חז"ל בירכו בנרות ואמר: 'הנרות ידלקו הרבה זמן!', ודלקו הנרות עד הבוקר". לאחר הסיפור המשיך לומר ד"ת עוד שעות והנרות דלקו עד אור הבוקר.

אהבתו לכל יהודי היתה למעלה מהשגת אנוש. כל איש פשוט נחשב בעיניו כגדול הרבה ממנו. לקראת החתונה שלו עשו לו 18 כותנות. באחד הימים זוגתו הרגישה כי חסרים כמה מהם. היא בדקה ומצאה רק 10 כותנות ולא הבינה לאן השאר נעלמו. כשהגיע ערב שבת, רבינו שב מהמקווה והניח את בגדיו. זוגתו הבחינה כי חסרה הכותונת. כששאלה על כך התברר כי כשהיה במקווה ראה אדם לבוש בגדים ובלואים ומגודל רחמנותו הביא לו כל ערב שבת את אחת מכותנות שלו ונתן לו במתנה. כעת היה השבוע השמיני לכן היו חסרים שמונה כותנות.

מִידָה כְּנֶגֶד מִידָה לֹא בְטָלָה מִן הָעוֹלָם



כלשהי כינה אותו בשם גִּלְהָה. הוא היה פונה אליו ואומר: "גולה, תקרא פרק פלוני".

כשהיו מחלקים את הממתקים בסיום קריאת התהילים הוא היה פונה למחלק ואומר לו: "תן ממתק פלוני לגולה". כשהיה רוצה, שהילד יגיע אליו, היה אומר לו: "גולה, תגיע לכאן" וכיו"ב.

הרב סיפר שמכיוון שהיה אז כבן חמש שנים בלבד, עדיין הוא לא הבין את המשמעות של אותו כינוי ועד כמה זה פגע באותו הילד שהאחראי כך כינה אותו.

חלפו שנים רבות מאז, עברו מאז הרבה תהפוכות. משפחת הרב עברו מאותו מקום והם כיום גרים בהר-נוף. גם הרב בעצמו התחתן ונולדו לו ילדים והוא מתגורר בהר-נוף.

הקשר עם הילד בעל המום ועם הבחור האחראי שהיה נותק לפני שנים רבות. לפני כשבועיים (מהתאריך בו הרב סיפר על המקרה) הסבתא של הרב נפטרה ע"ה.

הרב הלך לבית אביו שישב שבעה באותו הזמן. אנשים רבים נכנסו ויצאו כדי לנחם את המשפחה. לפתע הרב רואה את אותו בחור שהיה אחראי על קריאת התהילים.

כיום הוא לבטח מעל גיל חמישים. אולם בזמנו לפני שנים רבות, בזמן שהפעיל והיה אחראי על התהילים היה נער צעיר לימים. האברך הלך עם הבן שלו, בחור כבן שבע-עשרה שנים.

הרב הסתכל ולא האמין למראה עיניו. הרב התקרב כדי לוודא שאכן הוא רואה טוב. הבחור שהיה אחראי על התהילים, זה שכינה את הילד בעל מום 'גולה' נולד לו בן שיש לו בדיוק את אותו מום שהיה לילד שבזמנו לעג לו. אחת הלחיים שלו היתה נראית נפוחה ביותר!

כמה אנחנו צריכים להיזהר שלא לפגוע באף אדם. לא לקרוא לאף אחד בכינוי גנאי. בורא עולם מחזיר מידה כנגד מידה. מאחר והוא לעג ונתן כינוי לאותו הילד שנולד עם המום, הוא קיבל ילד בדיוק עם אותו המום.

סביר להניח שהיה עליו להתמודד עם ילדים, שצחקו על הבן שלו, לעגו לו, קראו לו בכינוי כזה או אחר ולבטח הוא ניסה להרגיע את הבן ולהסביר לו כי זה לא נורא וכיו"ב.

כמה אנחנו צריכים להיזהר מאוד מכל מילה היוצאת מהפה שלנו - ובמיוחד שלא לפגוע באחר, כי חיי האדם סובבים בעולם ובורא עולם משלם מידה כנגד מידה.

ניתן היה לראות זאת בחוש. בעז"ה ניזרה לא לפגוע חלילה באחר ונזכה לתקן את מעשינו גם בבין אדם לחברו.

בפרשה אנחנו קוראים כיצד פינחס מסר את נפשו במעשה שעשה כנגד זמרי בן סלוא וכוזבי בת צור. הקב"ה אומר עליו: "הֲשִׁיב אֶת חַמְתִּי... וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (במדבר כה, יא). בזכות המעשה שעשה הוא הציל למעשה את כל עם ישראל.

רבותינו אומרים שהמילה "חמתי" רומזת על כך, שכן האותיות הפנימיות של המילה הן "מת". בזכות מסירות הנפש של פינחס, המעשה הציל את עם ישראל. שכן האותיות החיצוניות של המילה "חמתי" הן "חיי".

האות ו' של המילה שלום קטועה. רבינו האריז"ל מבאר שפינחס הוא אליהו. פינחס האריך ימים באותו גלגול למעלה מחמש מאות שנה! כי בריתי שלום זה אריכות ימים. אריכות ימים ושנים היא טובה בתנאי שאין חולאים ובעיות.

פינחס זכה לאריכות ימים בשלום. שלום בגופו ובממונו, שלום בבניו ובבנותיו ושלום מיצר הרע. הכל בזכות אותו מעשה שעשה.

אבל זה לעומת זה עשה ה'. כפי שאנחנו רואים מהו השכר הטמון כאשר האדם עושה מעשה חיובי, עלול הוא לקבל עונש במעשה שלילי. כל מה שאדם עושה הוא צריך לזכור כי מידה כנגד מידה לא בטלה מן העולם.

כאשר אדם עושה טוב- הוא זוכה לטוב וגם חלילה להפך. על המשנה בפרקי אבות (פרק ב' משנה א') שבה התנא אומר: "דַּע מַה לְמַעַלָּה מִמֶּךָ".

רבותינו דרשו, אם תרצה לדעת מדוע חייך נראים כפי שהם נראים ומדוע אתה עובר אירועים כאלו, אז דע - מה למעלה (דהיינו כל מה שגוזרים עליך מלמעלה) - ממך. מהמעשים שלך! אתה למעשה קובע את גורלך ואיך יראו חייך.

הגאון הרב אליהו פנחסי הי"ו בשבת פרשת מטות-מסעי ה'תשפ"ג סיפר לנו: לפני עשרות שנים הייתי כבן חמש שנים. באותה התקופה גרנו ברחוב הפסגה בבית-וגן.

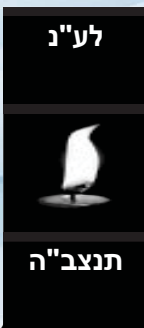
בכל שבת היינו הולכים לקרוא תהילים באחד מבתי הכנסת. הגדול שבחבורה היה אחראי על הפעלת התהילים. הוא היה בחור צעיר לימים.

אחד מהמשתתפים היה ילד שנולד עם מום. אחת הלחיים שלו היתה נראית נפוחה ביותר, והלחי השנייה היתה נראית רגילה.

אומנם לא מדובר במום המגביל אותו חלילה בתנועה. יחד עם זאת, מדובר במום חיצוני שכל אחד יכול לראות. מראה הילד היה בולט לעין כל והוא גם לא יכול להסתיר את המום.

מאחר והלחי שלו היתה נפוחה, האחראי בתהילים מסיבה

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וילד יחיאל בן יוסף ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקוב דב ז"ל זרבה בת שושנה רייזל ע"ה מאירה בת יפה ע"ה מרים בן דבורה ז"ל אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל ר' שאול בן סילביה זצ"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל שני בת אסתר ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה חווה בת יעקב צבי ע"ה אסתר בת גולה גאולה ע"ה יצחק בן מישא אסתר ז"ל יוסף בר סעדה ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה יעקב בן נעמה ז"ל אביגדור בן ג'וליו ז"ל רחל רפאת בת השמת ע"ה מרים בת שרה ע"ה מרים בן מרים ז"ל רחל בן סעדה ז"ל אלון בן סעדה ז"ל אילנה (מתחזקה) בת שרה ע"ה מאיר בן נעמי ז"ל שושנה בת נעמי ע"ה שפרה בת פסיה ע"ה בנימין בן דב ז"ל שפרה בת פסיה ע"ה



הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאיל ישועה בן סטה מקנין ז"ל אביחי בן אסתר ז"ל יצחק בן פנינה ז"ל חי זידי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל אורה בת נעמה ע"ה מישא אסתר בת זררה ע"ה מסעוד בן יקוט ז"ל רחמה בת מסעודה ע"ה סעידה בת תופחה ע"ה הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל קסאנש בת דגיטו ע"ה סוליקה בת עישה ע"ה שרה בת נרקיס ע"ה יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעמה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה חיים חמוטל בן רינה ז"ל ישראל בן חיים משה גרשון ז"ל

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשת "פנחס"

"פנחס בן אלעזר בן אהרון הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קינאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי" [כה, יא].

באר רש"י: "לפי שהיו השבטים מבזים אותו, הראיתם בן פוטי זה, שפיטם אבי אימו [יתרו] עגלים לעבודה זרה, והרג נשיא שבט מישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרון".

באופן יחסי היה פנחס צעיר לימים, אך מכל עם ישראל דווקא הוא היה האיש אשר קם והכה את זמרי בן סלוא. האמת היא, שפנחס נטל רשות ממש בטרם מעשה, כפי שאמרו חז"ל: "ויורא פנחס בן אלעזר, מה ראה? אמר רב, ראה מעשה ונוכח בהלכה. אמר למשה רבנו: 'לא כך למדתני בדתך מהר סיני, הבעל נוכרית קנאין פוגעין בו!' אמר לו משה רבנו: 'קרינא דאיגרתא איהו ליהוי פרונקא"', כלומר קורא האיגרת הוא הראשון לבצעה. ובזאת נתן משה רבנו לפנחס את הרשות להרוג את זמרי בן סלוא.

פנחס היה נכדו של יתרו, כפי שאמר הכתוב: "ואלעזר בן אהרון לקח לו מבנות פוטיאל לו לאישה ותלד לו את פנחס", ואם כן עולה כי אלעזר ומשה רבנו היו גיסים, ושניהם היו חתניו של יתרו, אשר שימש ככהן לעבודה זרה והיו לו שבעה שמות, שאחד מהם הוא 'פוטיאל', לפי שפטם עגלים להקריבם לעבודה זרה. אמרו חז"ל: "יתרו שהיה יודע, שחזר על כל בתי עבודת כוכבים שבעולם, ולא מצא בהם ממש, ואחר כך בא ונתגייר, לזה נאה לומר: 'עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלוהים'".

והנה בא פנחס, נכדו של יתרו אשר לא הניח עבודה זרה בעולם שלא עבדה, והורג נשיא שבט מישראל. בעקבות זאת, באו רשעי ישראל וטענו כי פנחס ירש מסבו יתרו את מידת האכזריות, והיא אשר הובילה אותו להריגת זמרי בן סלוא. זאת למרות שבמעשה קנאות זה, הציל פנחס את עם ישראל ממגפה ומכיליון.

היות ורבנו אחר מעשי פנחס, בא הכתוב ויחסו אחר אלעזר בן אהרון הכהן אשר היה "אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה", להכריז לעין כל ולפרסם כי מעשהו של פנחס לא נבע ממידת האכזריות כי אם ממידת הרחמים וההטבה, וכדי להציל את עם ישראל מכליה.

הזוהר הקדוש אומר, כי אין דבר בעולם שאדם יכול לעשות בכוחות עצמו מבלי סיעתא דשמיא. בכל דבר ועניין שאדם עושה או פועל – כגון נשיאת אישה, קניית בית או השגת פרנסה – הוא נזקק לחסד ממרומים. ובפרט בכל דבר שבקדושה, כגון בניית בית כנסת, רכישת תפילין מהודרות וכן על זו הדרך, נזקק האדם לעזר משמים. ולולי זאת, חרף מאמציו ותחבולותיו, לא יעלה בידו להשיג מאומה!

הסיעתא דשמיא הנישלחת ממרומים, ניתנת לאדם על ידי שנשמות טהורות מהעולם העליון ניטעות בקרבו, ומסייעות בידו להשיג את צרכיו ולקיים את מצוות ה'.

רבי נפתלי הרץ, תלמידו של האר"י ז"ל, מביא כמה מעשיות כגון אלו בספרו "עמק המלך". בין הדברים הוא מגולל מעשה ברבי שמואל די אוזידא, בעל ה"מדרש שמואל", שבהיותו בן שש עשרה שנה הגיע לבית מדרשו של רבנו האר"י, אשר כיבדו בכבוד רב, וקם לפניו מלוא קומתו.

תלמידי האר"י, שראו את רבם הגדול חולק כבוד רב לבחור צעיר לימים, תמהו על הדבר עד מאוד. לאחר התפילה הם פנו לאר"י ושאלוהו לפשר הנהגתו המופלאה.

"ידעו לכם כי בחור זה עשה היום מעשה גדול מאוד!" נענה האר"י, "אך לא מפניו קמתי כי אם לכבוד האמורא הקדוש, רבי פנחס בן יאיר, אשר התלווה אליו בכל אשר פנה!"

בני החבורה, שפליאתם הלכה וגברה, מהרו לפנות אל רבי שמואל די אוזידא ושאלוהו מה עשה וכיצד פעל שבגין כך זכה לכבוד זה.

"לא עשיתי מאומה!" התחמק רבי שמואל, "אינני יודע בשל מה קם הרב לקראתי!"

לאחר שהתלמידים חזרו והפצירו בו בלי הרף, סיפר רבי שמואל כי בטרם עלות השחר, עשה את דרכו לבית הכנסת, כשלתע הגיעו לאוזניו צעקות רמות. רבי שמואל הלך בעקבות הקול עד שהגיע לבית ממנו בקעו הזעקות. התברר כי גנב חדר לאחר הבתים, ונטל את מעילו של בעל הבית. רבי שמואל, שנוכח בצערו של האיש, פשט את מעילו ומסרו לידיו בלא אומר ודברים. לאחר מכן שב לביתו ולבש את מעיל השבת. "אלו היו פני הדברים", סיים רבי שמואל לתאר את קורותיו, "והנה רואים אתם את מעיל השבת העטוי לגופי!"

פנחס בן אלעזר נקט בצעד היסטורי ותקדימי, שלא היה לו אח ורע עד אותה עת. בלב הסערה, בעוד המגפה מכלה את ישראל ומפילה בהם חללים, כאשר משה ואהרון בוכים וקוראים קריאת שמע, הוא עשה מעשה קנאות והציל את כלל ישראל מחורבן. אולם גם פנחס בן אלעזר לא היה מסוגל לעשות את המהלך הפלאי הזה לולי קיבל עזר וסייעתא ממרומים.

וכן הובא בזוהר כי בשעה שפנחס בא להכות את זמרי בן סלוא, נכנסו בקרבו נשמות דודיו נדב ואביהוא, והן שסייעו בידו להגשים את כוונתו. ועל כן בא הכתוב ויחסו אחר אהרון ואמר: "פנחס בן אלעזר בן אהרון הכהן", לרמוז כי באותה שעה היה פנחס שקול כנגד שני בני אהרון הכהן!

מזאת נלמד ונבין כי בכל עת שאדם מבקש לעשות את רצון ה', ניתנת לו סייעתא דשמיא עצומה ממרום, ונשמות הצדיקים יורדות ממעל ומסייעות לו בכל אשר יפנה! לעיתים אדם עוסק בלימוד התורה, ומתקשה בהבנת הסוגיא שלפניו. והנה לפתע פתאום נפתחים שערי שיכלו ולבו, ובאור חדש ומאיר מתגלה לנגד עיניו. מציאות זאת מתרחשת על ידי נשמת צדיק, הבאה משורש נשמת הלומד, אשר יורדת לעולם התחתון ומסייעת בידיו להבין את דברי התורה הקדושה. מן הנמנע שאדם לא יצליח לעשות מצווה כלשהי אם לא שסייעו בידיו מלמעלה. ולכן אנו אומרים לפני כל עשיית מצווה, תפילה או לימוד תורה: "ויהי נועם ה' אלוקינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו". כלומר שתשרה השכינה עלינו ונראה ברכה במעשה ידינו. כתב רש"י בספר הפרדס, כי זו הסיבה לכך שאנו אומרים תפילה זו במוצאי שבת לאחר תפילת העמידה, שהלא עומדים אנו לקראת ששת ימי המעשה, ולפיכך בקשתנו ותפילתנו שישירו השכינה והברכה במעשי ידינו. ועל פי הסוד, תפילה זו ממתיקה את הדינים וממשיכה את אור תפילות השבת על תפילות החול, ויש בה מעלה גדולה עד מאוד! (דורש ציון).

"פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן" [כה, יא]. פנחס הוא אליהו – מלאך הברית.

בספרים הקדושים מובא מנהג קדום, שהיה נהוג בעדות המזרח במשך מאות שנים וכמעט נשתכח: כשנולד בן זכר, מניחים בבית שנמצאת בו היולדת כיסא לכבוד אליהו הנביא, כי הוא מגיע לבית היולדת כבר שלושה ימים קודם הברית. גם אם אין לאדם כיסא הנקרא "כיסא של אליהו", יקח את הכיסא היפה ביותר שיש לו בביתו, יעטוף אותו במפה נאה, ויניח עליו ספר תנ"ך. יש שהיו פותחים את הספר בפרשת פנחס, שם לומדים על פנחס שהוא אליהו. אמנם, מאחר שאסור להשאיר חומש פתוח, פותחים את החומש בפרשת פנחס ומכסים אותו במפה. בזכות זה אליהו הנביא ישמור על הילד, ויהיה שומר בריתו (דורש ציון).

"בקנאו את קינאתי בתוכם" [כה, יא].

בכל שבוע הנו קוראים את פרשת השבוע, כדי שנתעורר, נלמד ונסיק מסקנות לחיינו מתוך מה שנאמר בתורה הקדושה. מהכתוב: "בקנאו את קינאתי בתוכם", לומד ה"אור החיים" הקדוש על שלוש הנהגות טובות שהיו לו לפנחס, הנהגות שראוי לכל אדם ללמוד אותן וליישם אותן בפועל: הראשונה שבהן היא – מסירות הנפש שהייתה לו. אדם לא יכול לקיים מצוות רק כש"בא לו", או רק כשנוח לו. אם קל לו לקום בבוקר לתפילה – מה טוב, ואם לא – לא נורא... אם מסתדר לו להתפנות מעיסוקיו ולהשתתף בשיעור תורה – מצוין, ואם לא – לא נורא, יהיה בפעם אחרת...

זה לא עובד בצורה כזאת. צריך מסירות נפש לקיום התורה והמצוות! יהיה מה שיהיה, בכל עת, בכל מצב, לאזור עוז ותעצומות לקיים תורה ומצוות. את הנקודה הזאת למדנו מתוך מה שהתורה כתבה "בקנאו", בלשון יחיד, לאמור: פנחס אזר עוז, בעצמו, לבדו, לקנא את קנאת ה'.

ההנהגה השנייה שלמדנו מפנחס היא, לעשות את מעשינו לשם שמים. לפעמים אדם רואה מישהו מדבר בבית הכנסת, באמצע התפילה. הוא ניגש להעיר לו, אבל הסיבה להערה היא משום שיש לו איתו איזשהו חשבון... או שהוא רוצה להראות לכולם עד כמה הוא צדיק ועד כמה מפריעה לו שיחת חולין באמצע התפילה... תוכחה שכזאת אינה לשם שמים! את הנקודה הזאת למדנו מתוך מה שהתורה כתבה "את קנאתי". פנחס קנא אך ורק מתוך כבוד להשם יתברך, ולא מתוך כל כוונה אחרת. בהקשר לכך סיפר ה"בן איש חי" זצ"ל, מעשה שארע בבגדד: יהודי עני, מטופל בילדים, והיה יושב ולומד בבית המדרש. בשעת לילה, כשסיים ללמוד ויצא מבית המדרש, שמע קולות המולה. מה קרה? קבוצה גדולה של יהודים יושבים ומשחקים קלפים... הדבר בער בעצמותיו. הוא ניגש אליהם והחל להוכיחם: "אינכם מתביישים? כיצד מעיזים אתם לבוז זמן יקר על שטויות והבלים? מדוע אינכם מנצלים את הזמן ללמוד דף גמרא שילוה אתכם לנצח נצחים?"

דבריו, היוצאים מן הלב, נכנסו לליבם. האיש צודק! והחלו מיד, לבקש את סליחתו... חטאנו, עוינו פשענו... "לא ממני אתם צריכים לבקש סליחה", אמר. "תבקשו סליחה מהשי"ת. גרמתם צער גדול לשכינה הקדושה. קשה לה לראות בני אדם המכלים את זמנם לריק".

כיוון שכך, לקחו את כל הכסף שאיתו שיחקו ונתנו לאיש. אמרו לו: "אנחנו מכירים את עניותך הגדולה. הא לך את הכסף במתנה, ויהא הכסף הזה כפרה לפני השי"ת על מה שהכעסנו אותך".

בתחילה הוא סירב לקחת, אולם משהפצירו בו שוב ושוב, וביקשו ממנו שתמורתו יתפלל עליהם שהקב"ה יקבל את תשובתם באהבה וברצון – נאות לקחתו.

הם אמנם חזרו בתשובה, אך זו לא החזיקה זמן רב מדי... הם היו "מכורים" למשחק, כדרכם של כל משחקי הקובייה, המתמכרים למשחקי המזל, וכעבור תקופה שבו לסורם, ושבו לשחק כבראשונה.

והנה חודש ניסן ממשמש ובא. חג הפסח קרב ועימו הוצאות מרובות. היהודי העני חשב לעצמו: מהיכן אשיג את הכסף הנחוץ לי להוצאות החג? ולפתע הגה רעיון: היות והם חזרו לשחק, אלך שוב להוכיח אותם, אחזיר אותם בעזרת ה' בתשובה, והם יתנו לי שוב את כספם..."

אמר ועשה. משרק החל בדברי תוכחתו, נטלו הללו מקלות בידיהם, והחלו להכות בו עד זוב דם...

כשהוא מוכה וחבול החל מדדה לביתו, ובמשך שבועיים לא יכול היה לזוז מהמיטה...

כשסוף סוף הצליח לקום, והוא צולע על ירכו, ניגש לרבי יוסף חיים ושאל אותו: "מה נשתנה בין הפעם הראשונה לבין הפעם השנייה? מדוע בפעם הראשונה כשהוכחתי אותם, הם נתנו לי כסף, ואילו בפעם השנייה, כשהוכחתי אותם באותה תוכחה הם נתנו לי מכות?"

נענה ואמר לו: "בפעם הראשונה הוכחת אותם לשם שמים. צער השכינה הוא זה שבער בעצמותיך. בפעם השנייה הוכחת אותם לשם כסף. רק דברים היוצאים מתוך הלב באמת – נכנסים אל הלב".

הדבר השלישי שלומדים מפנחס הוא – קידוש השם ברבים. אדם יכול לעשות מעשה לשם שמים אך לעשות אותו בצנעה, בסתר, מבלי שאף אחד ידע ממנו. אולם מי שעושה את המעשה בגלוי, בפומבי, ברבים – יש בכך גם קידוש השם. את הנקודה הזאת למדנו מתוך מה שהתורה כתבה שפנחס עשה את מעשהו "בתוכם", בתוך קהל ועדה.

החשיבות הגדולה שיש בקידוש שם שמים ברבים היא, משום שלדאבוננו נעשות הרבה עברות בפרהסיא, ואין פוצה פה. עוברים עליהן לסדר היום. לכן כתשובת המשקל, יש צורך שגם את המצוות נקיים בפרהסיא, לעין כל (דורש ציון).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשור ז"ל, לע"נ יוסף בן הלה ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ שרה בת גוהר ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ מנייה בת שוקט ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אברהם בן עשרת ז"ל, לע"נ יצחק בן מרים ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת פולין ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ שמואל בן קדינה ז"ל, וע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

לב

שנה לצאת העלון



"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גליון מס' 1176

שבת פרשת פינחס - כ"א תמוז תשפ"ד - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

ה אדם צריך לקנא את קנאת ה' כשרואה איזה חילול ה' או חילול התורה נעשים.

המקור בפרשה: "בקנאי את קנאתי בתוכם" (במדבר כה, יא).

"ראה איך החזיק לו (בפינחס) ה' יתברך טובה וברית שלום (על כך שקינא את קנאת ה')."

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת: בשעה שיהודי מקנא קנאת ה' כהלכה, ואינו מתירא מאף אדם, ובצירוף למעשה הקנאות הוא מתפלל להקב"ה אזי הקב"ה שואל לשלומו ומביא הצלה לכלל ישראל.

הגדול הזה שהרג נשיא בישראל ובת מלך של הגויים, ולא ירא מהם בקנאתו לאלקיו". מעשה הקנאות של פינחס גרם להצלה לכלל ישראל וכפרה עד סוף כל הדורות, כמו שאמרו רז"ל: "ראוי הכפרה זו שתהא מכפרת והולכת לעולם", פירש המהרש"א: "וכפר לא נאמר אלא ויכפר שעומד ומכפר על ישראל עד סוף כל הדורות".

הוראה למעשה

האדם צריך מאד להיזהר בכבודם של רועי ישראל וחי' לא לדבר כנגדם.

כאשר החשובים שבעם מכבדים את רועי ישראל, הם גורמים בכך שהפשוטים שבעם יאמינו בהקב"ה. ואולם, אם חלילה וחס, חשובי העם מדברים נגד רועי ישראל, הם גורמים בכך שפשוטי העם ידברו

המקור בפרשה: "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתו מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי" (במדבר כה, יא).

אמרו חז"ל: "וריא פנחס" ראה מעשה ונזכר הלכה אמר לו למשה: אחי אבי אבא, לא כך למדתנו ברדתך מהר סיני: הבוועל ארמית קנאים פוגעים בו. אמר לו משה: קריינא דאגרתא להווי פרוונקא" (קורא האגרת צריך להיות השליח לבצעה). ועוד בענין מעשהו של פינחס, כתוב בספר תהילים: "ויעמוד פנחס ויפלל ותעצר המגפה". מפרשים רז"ל: ויתפלל לא נאמר אלא ויפלל. מלמד שכביכול הוא עשה פלילות (ריב. רש"י) עם קונו". בענין שכרו של פינחס כתוב הרמב"ן: "ראוי פנחס לשכר

נקיי הדעת שבירושלים

הזוג שהתבשרו - "לא תזכו לילדים"

השיב בחיוב. הגשתי לו כיפה, טלית ותפילין והוא החל להתפלל איתנו. בתום התפילה, סיפר לי אותו יהודי שהוא הגיע לכאן מדרום אמריקה. הסיבה להגעתו היא בכדי להודות לבורא עולם ולשלוחו הנאמן כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש זיע"א, על הישועה שהוא ואשתו זכו לה. ומה היא אותה הישועה? ובכן, במשך שנים רבות הם ציפו לפרי בטן. בשלב מסויים הרופאים הודיעו להם שעל פי דרכי הטבע, אפסו הסיכויים שיזכו לחבוק ילדים. בצר להם, הם פנו לשליח חב"ד אשר עושה גדולות ונצורות בענייני היהדות במקום מגוריהם. לאחר שסיפרו לו על מצוקתם וצרתם, התוודו בפניו שהם לא נשואין כדת משה וישראל. הבעת בהלה, התמהות ופלצות השתקפה על פניו של אותו השליח לשמע הידיעה הזאת. ואז כשהתעשת



הגבאי של בית הכנסת ב"אוהל" של האדמו"ר מליובאוויטש זיע"א בניו יורק, נראה עומד בשבוע שעבר לצידו של עורך העלון וכותב השורות שיחי

ת ארו לעצמכם שישינו בית כנסת אשר מורכב ממניין שכל יום מתחלפים בו המתפללים. המתפללים שהתפללו ביום ראשון לא יהיו אותם המתפללים שיתפללו ביום שני וכך הלאה. נשמע תמוה אולי אפילו דמיוני. אז תאמינו לי שבשבוע שעבר זכיתי בסיעתא דשמיא להיות אחד מאותם המתפללים החילופיים והמשתנים הללו במנין הקבוע הזה.

מדובר בבית הכנסת שממוקם בסמוך לציונו של כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש זיע"א בשכונת "קווינס" שבעיר ניו יורק. הגעתי לשם לרגל יום ההילולא של הרבי אשר חל בג' בתמוז. מיד לאחר שנחת המטוס בשדה התעופה קנדי, שמתתי את פעמי לכוון "האוהל" של כ"ק האדמו"ר אשר ממוקם כרבע שעה נסיעה משדה התעופה. לאחר טבילה במקווה, נגשתי להתפלל במנין שחרית הקבוע במקום. הגבאי - הרה"ח יוסף יצחק ביגון שיחי' כיבד אותי בעליה לתורה בכדי שאוכל לברך ברכת "הגומל".

בתום בתפילה, התחלתי לשוחח איתו אודות המנין הייחודי הזה. וכך הוא סיפר לי: "בכל יום משתנים זהות המתפללים במנין הזה. מדובר ביהודים מכל קצות הקשת של עם ישראל אשר מגיעים לכאן מכל

קצוות תבל ובשל כך תחלופת המתפללים כאן היא יומיומית. עובדה זו תורמת לכך שמדי יום אני זוכה לשמוע מאותם המתפללים, סיפורים מדהימים ומסמרי שיער. בתור דוגמא, אספר לך מעשה ששמעתי כאן לפני חודשים ספורים: בוקר אחד, כשרצינו להתפלל את תפילת השחרית הקבועה, שמנו לב שחסר לנו "עשירי" למנין. יצאתי איפוא החוצה בכדי לתור אחד העשירי ולפתע גליתי יהודי שאינו חבוש כיפה אשר זה עתה הגיע לציונו של הרבי. שאלתי אותו אם ברצונו להתפלל איתנו והוא

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת עם ישראל מכל פגע

לעילוי נשמת מורנו המשפיע הגה"צ הרב חיים משה בן הגה"ה פנחס לייבוש וובר זיע"א, מייסד העלון ואשתו הרבנית הצדיקה מרת מרים רחל בת ר' מרדכי ז"ל



שאלות קצרות ותשובות בצי"ן:

1: מה הקשר בין סוף פרשת הקודמת לתחילת פרשתנו?

תשובה: בסוף הפרשה הקודמת מובא שבזכות המעשה של פינחס אשר הרג את זמרי וכזבי, נעצרה המגיפה. והשאלה שנותרה היא מדוע דוקא מעשה זה גרם לעצירת המגיפה? התשובה לשאלה זו מופיעה בתחילת פרשתנו והיא גם הקשר בין סוף הפרשה הקודמת לתחילת פרשתנו. הפסוק אומר: "פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם" ומכאן שקנאתו של פינחס היא זו שעצרה את המגיפה.

2. מה הקשר בין תחילת פרשתנו לסופה?

תשובה: תחילת פרשתנו מדברת אודות בזיונות (שספג פינחס בשל היותו נכדו של יתרו) ואילו בסוף הפרשה מסופר כיצד משה התעלה לדרגה גבוהה כל כך שבגינה יכל למסור את הציוויים שנצטוו מאת ה' לעם ישראל. ומכאן המסר שבזכות שאדם מקבל באהבה בזיונות, זוכה להתעלות לדרגה גבוהה כל כך עד כדי שה' מדבר אליו.

3. מדוע זכה פינחס לשכר של "בריתי שלום" בעקבות המעשה שעשה?

תשובה: שכר זה הוא בבחינת מידה כנגד מידה: כשם שפינחס השיב את חמתו של ה' ובכך גרם שתהא על ה' יתברך רוח של שלום ופיוס, כך הוא זכה גם כן לברית של שלום וכפי שכתב הרא"ם (אחד ממפרשי התורה) שכך אמר לו ה': "חן, חן על הטובה שעשית לי."

4. מדוע זכה זרעו של פינחס לשכר? הרי רק פינחס עשה את המעשה של הקנאות וממילא רק לו לכאורה מגיע השכר ולא לזרעו??

תשובה: במעשהו של פינחס הועבר המסר שהזרע אשר נוצר מקשר שבין יהודי לגוי, הוא זרע פסול. ובכדי לחדד את ההבדל התהומי שבין זרע כשר הנוצר מנישואין של יהודי ויהודיה לזרע פסול הנוצר מיהודי וגוי, העניק ה' יתברך שכר נצחי לזרעו הכשר של פינחס.

וזהו איפוא השבח הגדול של משה רבינו ע"ה: הוא התאווה מאד להיכנס לארץ ישראל, עד כדי כך שהתפלל תקט"ו תפלות, ואולם, כאשר נגע הדבר לציווי השם יתברך, הוא לא עשה שום חשבונות, אלא קיים את הצווי בעין יפה יותר ממה שנצטווה, ועל דרך שפירש רש"י בפ' מטות על הפסוק "וידבר משה וגו' החלצו מאתכם": "אף על פי ששמע משה שמתתו תלויה דבר, עשה בשמחה ולא איחר."

שמאמין ברועה נאמן כאלו מאמין במי שאמר והיה העולם, כל מי שמדבר ברועה נאמן, כאלו מדבר במי שאמר והיה העולם."

ולפי פירוש רש"י הנ"ל יש לפרש דברי המכילתא כפשוטו, שעל ידי שמאמינים ברועי ישראל מתחזקת בבני ישראל האמונה בה' יתברך ובתורה ומצוותיה, מה שאין כן כשמרחקים מרועי ישראל גורמים שהפשוטים מתרחקים מה' יתברך.

ויסמך את ידיו עליו וגו' (כז, כג)

פירש רש"י: "בעין יפה, יותר ויותר ממה שנצטווה". לכאורה מהו השבח בזה לגבי משה רבנו עליו השלום, שאמר (במדבר יא, כט) ומי יתן כל עם ה' נביאים?

אפשר לפרש על פי דברי ה"אור החיים הקדוש" (במדבר כז, טו-יח), שזולת פעולת משה שמסך ידיו על יהושע, לא היה מסתלק משה מן העולם, שהרי אז הייתה קיימת טענת משה (שם) "ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה".

וזה השבח של משה, שהיה כל כך מתאוה להשאר בחיים ולהכנס לארץ, שהתפלל תקט"ו תפילות, אבל בזמן שהיה צווי ה' יתברך עשה זאת בעין יפה יותר ויותר ממה שנצטווה.

זה מלמד אותנו מוסר השכל, כי כאשר באים לקיים מצוות ה' יתברך, צריכים לשכוח כל חשבונות אחרים, ואפילו דברים רוחניים ביותר שנוגע לעצמו, אפילו שיהיו כמו הרצון החזק של משה להכנס לארץ.

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש - המשך מעמוד 1

יעשה המצוה בזריזות ובשמחה. וגם אם יש לו חשבונות שהוא יכול להפסיד בגלל קיום המצוה, ואפילו אם אלו הם חשבונות רוחניים, עליו לשכוח מאותם החשבונות, ולקיים את הפסוק "הולך תום ילך בטח".

המקור בפרשה: "ויסמך את ידיו עליו" (במדבר כז, כג). פירש רש"י: "בעין יפה יותר ממה שנצטווה וכו'".

צריך להבין איזה שבח הוא זה (שסמך את ידיו עליו בעין יפה יותר ממה שנצטווה) לגבי משה רבינו ע"ה שאמר - "ומי יתן כל עם ה' נביאים" וכו'. עיין ברמב"ן ובאור"ח שם.

אפשר להסביר זאת על פי דברי האור החיים הק' על הפסוק: "וידבר משה וגו' יפקוד ה' וגו' איש על העדה". מדבריו של האור החיים שם מובן, שרק יהושע בן נון יכל למלא את מקומו של משה רבינו, ואם משה רבינו לא היה סומך את ידיו עליו, הוא לא היה מסתלק מן העולם, כי עם ישראל לא יכל להשאר בלי רועה וכלשון הכתוב: "ולא תהי' עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה", וממילא הוא היה זה שמכניס את עם ישראל לארץ ישראל.

לכן אמור הנני נתן לו את בריתי שלום (כה, יב)

מובא במסכת קידושין (סו, ב): "בעל מום דעבודתו פסולה מנולן, דאמר קרא לכן אמור הנני נתן לו את בריתי שלום, כשהוא שלם ולא כשהוא חסר. והא שלום כתיב, אמר רב נחמן וא"ו דשלום קטיעא היא."

וצריך להבין מה השייכות של פסול של בעל מום לעניין זה של פינחס. ועוד, מה מרמז עניין הקטיעא?

ויש לומר, שפינחס מסר נפשו שלא יהיה חס ושלום מום בישראל, והיו בחינת "כולך יפה רעיתי ומום אין בך" (שיר השירים ד, ז), לכן כנגד זה עבודת בעל מום פסולה למזבח.

ובשביל שכל עניין זה בא על ידי שהרג המדיינית וקטל אותה, מרומז הדבר בוא"ו קטיעא, לומר לך שעל ידי קטיעא זו דווקא באה השלמות.

הוא דתן ואבירם קריא העדה אשר הצו על משה ועל אהרן בעדת קרח בהצתם על ה' (כו, ט)

פירש רש"י: "אשר הצו את ישראל על משה, בהצותם את העם על ה'".

יש כאן שני דברים: א' השיאו את ישראל, היינו החשובים, על משה. ואת העם, היינו הפשוטים, על ה'.

ועיין במכילתא פרשת בשלח, על פסוק (יד, לא) "ויאמינו בה' ובמשה עבדו": "ללמדך שכל מי

חלילה נגד הקב"ה, וכפי שמבואר במכילתא פ' בשלח על הפסוק "ויאמינו בה' ובמשה עבדו": "כל המאמין ברועי ישראל - כאילו מאמין במי שאמר והיה העולם, וכל המדבר על רועי ישראל - כאילו מדבר על מי שאמר והיה העולם".

המקור בפרשה: "אשר הצו על משה ועל אהרן בעדת קרח בהצותם על ה'" (כו, ט).

פירש רש"י: "אשר הצו את ישראל על משה. בהצותם. את העם על ה'. הצו. השיאו את ישראל לריב על משה".

מדברי רש"י אלה ניתן ללמוד, שדתן ואבירם השיאו את ישראל (שהם החשובים שבעם) לריב עם משה ובכך גרמו לפשוטים שבעם לריב עם ה', כי הרי ידוע שהפשוטים מכונים בשם עם, "אין מלך בלא עם", "עם" מלשון עוממות, והגדולים מכונים בשם "ישראל", מלשון "כי שרית". דתן ואבירם השיאו איפוא את ישראל לריב עם משה ועל ידי זה גרמו - "בהצותו את העם על ה'".

הוראה למעשה

כשמזדמן לידו של אדם מצוה, אל יחמיצנה, אלא

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה בר' ניסן תשע"ג



גיבורים ביד חלשים - חלק שני

תקציר משבוע שעבר:

הדים עמומים של שירה וזמרה נישאו לתוך הלילה. קולות אלו היו של חתונה שהתקיימה במרתף בנין אפולו לאורן הקלוש של מנורות נפט. מספר שולחנות בלתי מהוקצעים ערוכים היו במרתף הטחוב. אלו עמדו בסתירה לשמחה ששררה באותה חתונה. השולחנות כוסו בכיסוי גס אבל מכובס ונקי לכבוד החתן והלכה. ב"מזרח" על כסא מרופד ישב החתן, חוט של חסד משוך על מצחו, עיניו התכולות הביטו בפיוזר נפש בקהל, עטוף היה בהרהורים אודות יום חופתו שהוא כיום כיום הכיפורים יום מחילת עוונות. הוא היה שקוע ב"מאמור" הקשור לדלות יום החופה, עניינים רמים בחסידות. הקהל היה שקוע בניגון דביקות. לאחר מכן האזין בדריכות ל"שיחה" שמע מפיו הרי"ץ ז"ע ועתה חזר עליה מילה במילה יענקל היה שמו של החתן הצעיר. לאחר מכן השמחה התעצמה שירה אדירה פרצה מן הפיות ומוטקה הידוע כרקדן שאין דומה לו סחף בריקודו את הקהל לשמחה של מצוה. בסיום השמחה הקהל איחל חיים טובים ומאושרים לבני הזוג. שבע ברכות התקיימו למחרת אצל אחד מבני המקום בביתם הדל. לאחר אותה סעודה הופיעו לפתע שני שליחים חורשי רעות עמוסים בתיקים של חומרי הרשעה. היו אלה שליחי ה.ג.ב. המשטרה החשאית. "בא עמנו" צו על החתן. עיניו נכרכו מצער אשתו עמדה מן הצד מבועתת וכאובה כשדמעות זולגות מעיניה. במפגש המבעית במשרדי המשטרה החשאית הואשם רבי יענקל בפעולות כנגד המשטר. רבי יעקב הביט בפקיד המאשים בתמימות. הרי הוא בחור ישיבה שכל עתותיו קבועים לתורה ולעבודה ולקירוב יהודים לאביהם שבשמים. "אני אינני בוגד יהודי חסיד אני ובפקודת הרבי עוסק אני בהפצת תורה". הוא נזכר בתלמידיו... ילדים תמימים אותם לימד במחתרת חומש וסידור... וגדולים יותר אותם לימד משניות ודף גמרא... לאחר מכן דים גסות הלבשו אזיקים לידיו, ושני גברתנים, אנשי חוק דחפו אותו הצידה.

לזוגות הצעירה נשלחה הודעה ביום השלישי לנישואיה, ההודעה היתה קצרה, קצרה ביותר: הבוגד יענקלביץ נשלח לסיביר למשך 10 שנים". למרות התנאים העל אנושיים ועבודת הפרך על אדמת השלג הסיביר בניא צלמוות הוא מתגבר ומתעלה. אין השאר יכולים להבחין בכך. עד כאן תקציר השבוע הקודם.



חנוכה מרכז יהודי גדול בעיר נוביסבידסק שבסיביר

ו"המכלאה" מתחילה לשקוק חיים, שני אסירים מתישבים במיטותיהם: "ברז'אק - אומר קול אחד - טבק יש לי קצת, אך חסר אני ניר לגלגל את הסיגר". באפילה, מחלפים האסירים פיסת נייר שערכה לא יסולא בפז בגרגרי טבק שערכם לא ישווה ליהלומים. השניים מסובבים גבם לקיר, בעודם מחפשים בכף ידם על הניצוץ המופק מן הסיגר. אסירים מרי נפש עלולים לתלוש את הסיגר מפיהם ביחד עם נש... סיביר האימתנית הופכת את אסיריה לחיות טרף.

אי שם בקצה החדר מתייפח אחד מרה, נקניק ששלחו לו מן הבית נגנב ממנו. לא נקניק היה זה, לא סתם חתיכת בשר, מידי ערב הוא פורס נתח קטן כזית ומשהה אותו בפיו שעות על שעות, טעם הבית היה מתגרגר ויורד לו מלשונו אל ליבו ועתה שוד ושבר... יתשר הוא ומתייפח ואיש אינו שם ליבו לכך... והגנב? החליף כבר את הנקניק עם אחד השומרים תמורת מעט י"ש.

שמונה שנים בתופתו

שמונה שנים ארוכות של סבל ויסורים, חלום בלהות המתיישב במציאות. שמונה שנים של עבודת פרך וכפיה, עבודות השוברות את הגוף והנפש, אך לא את נפשו של רבי יענקל. הפנים העדינות התקמטו והזדקנו, העיניים הכחולות העמיקו, הגב כנפך, העצמות נתעקלו, אך הנפש, הנפש היהודית החסידית של רבי יענקל, רבב של פגם אין בה. שבר לא נשברה וכתם לא הכתימה. להיפך היא רק נתחזקה והתעצמה בגיא צלמות זה. רבי יענקל שמר על הצלם הטהור, צלם האלוקים, צלם החסיד.

כמה שבתות בילה בצינוק? האם אפשר לספורם? רבי יענקל טוב המזג, ששמו יצא לתהילה בקרב האסירים בשל עידודו וחיובו המנחם, שהפקיר את גופו שלו כעפר וכל כולו דאגה לאחרים, אותו רבי יענקל נאבק למען קדושת השבת. דבר זה עלה לו בעמידה של שעות וימים בצינוק צר וטחוב שמידת חומו - עשרים מעלות מתחת לאפס, אך נפשו הקשורה כשלהבת לפתילה, בחומה של החסידות, עמדה לגופו בשעות הקשות, ולא עיניו או יסורים שינו את דעתו. "הסובוטניק" המופלא עורר את זעמם של הממונים, ולאחר שלא יכלו להכניעו בעונשיהם, שלחו ידיעה למוסקוה רבתי, "יהודי אחד יש עמנו כאן, אשר בז לנו ולחומרת ידינו ושומר שבת כהלכתה". השטן במוסקוה התפלץ. הרי כל כוננתו היתה לעקור תורה מישראל חס וחלילה, ככוננת יוון הרשעה "כתבו לכם על קרן השור כי אין לכם חלק באלוקי ישראל". וייתיעצו עושי העולה להתחכם ל"סובוטניק" בדרך

אחרת... הבוקר האפרורי פגש את האסירים בהצלפות חוצפניות של פתיית שלג היישר לפרצופים הצנומים והמעונים. האסירים נצטוו לפנות את השלג מבין הצריפים ולכבד את המקום כיאות. אישיות בכירה עומדת להגיע ממוסקוה, אישיות בעלת השפעה בכירה בחלונות הגבוהים. ברצוה יוטב לאסירים וברצוה יורע גורלם. הרכבת של אחר הצהרים פלטה את הפקיד גבה הקומה, שחוטמו אדמוני וכובעו העשוי פרוות שועלים עוטפת יפה יפה את פדחתו. המעיל החדש הגן עליו היטב מהקור וידיו העבות מכוסות היו בכסיות טובות, משל אתמול נתפרו. בימינו החזיק תיק שחור ובו קבצים ומסמכים חשובים, הקובעים גורל של אסיר זה למיתה ואחר לחיים.

תנועה קלה אשר לא תמצא חן בעיניו, עלולה לקבוע גם את גורלם

הבהלה שקמה במחנה בין אנשי השרד הבהירה היטב עד כמה חשוב האיש שהגיע. אנשי השירות שבמקום קבלוהו בקידות ובסבר פנים יפות, המצינויות את שיניהם הנוקשות באימה. תנועה קלה אשר לא תמצא חן בעיניו, עלולה לקבוע גם את גורלם. המפקדים התרוצצו לפניו מתרפסים ככלבלבים. הם הצינו לו את שירותיהם, עזרתם, ליווים, הדרכתם. אך הוא דחה את כל ההצעות. לאחר שנח מעט בחדר מרוהט היטב ואכל ארוחה דשנה אשר הוכנו למענו, ביקש שיביאו לו את האסיר יענקלביץ.

"המספר" התייצב לפני הפקיד בקומה כפופה, לא מחמת נפשו הנפחדת. כלום יש מקום ליראה נוספת לזה שיראת שמים אמיתית ממלאה אותו? אלא שהחיים המרים והקשים וממדי הצינוק הם שכופפו את קמתו.

הפקיד הבכיר הביט בעיניים ערניות ביהודי הסובוטניק, שעניו הכחולות כגון השמים לטוהר הביטו בו בישרות. חשף הפקיד טור שינים במעין שחוק של אדיבות, החווה תנועה ביזו ואמר: "שב בבקשה" רבי יענקל ננער כמתוך הרהור בכוונו מבט לצדדים הפטירי: "לשבת? חה חה מסוכן מדי... לפני שמונה שנים אמר לי פקיד מסויים לשבת, ועדיין יושב אני עד עצם יום הזה ח..."

חוצפתו של האסיר לא עוררה את חמתו של הפקיד. אדרבה, פיו נפער בשחוק וקולו דהד מספר שניות - יהודי מעניין - חשב. הוא שיחק בחותמת שהחזיק בין אצבעותיו, הישיר את עיניו השועל שלו אל מול פני היהודי השפוף והפטיר כלאחר יד:

"שמונה שנים הינך יושב כאן... יפה, ובכן, כמה הקציבו לך?" "עשר" - השיב רבי יענקל בשלוה. "יפה" המשיך הפקיד - היודע הנך שבכוחי לכתוב לך על אתר שטר שחרור. כלומר להפחית לך את הישיבה כאן בשנתים... היודע אתה מה פירוש של מחווה כזאת?... אך כל נדבר ארוכות, מתנה זו תקבל על התנהגות טובה... ובנוסף לך, תצטרך לתרום עוד דבר מה פעוט."

"מהו" - חידד רבי יענקל את חושי, מבלבל כולו מן ההצעה המוזרה, מאפשרות השחרור הפתאומי, הבלתי צפוי...

"אהה" - כחכת הפקיד בגרונו - הפסק לשומר שבת! השמים האפורים הביטו בעצבות על אדמת סיביר המושלגת. התמימות בעיניו של יענקל התמזגה עתה

המשך בעמוד הבא



לעילוי נשמת הגה"ח הרב נחום עקיבא יוסף בן יחיאל יהודה שלזינגר ז"ל נלב"ע ח"י אלול תשס"ז

רבי חיים זצ"ל אשר את העליה להר הבית

אלישיב זצ"ל שאסרו בתכלית האיסור לעלות לכל חלקי הר הבית.

כמו כן הוא השיב על השאלה האם יש צורך להעמיד שומר שיורה לאסור על יהודים לעלות להר הבית, וכך הוא אמר: "מחוייבים להעמיד שם שומר בהקדם האפשרי וכל מי שמסייע לכך, מקיים את הציווי של "מורא מקדש".

ויהי רצון שעוד לפני ששורות אלה יצאו לאור, נתבשר שבית המקדש השלישי עומד כבר על תילו ואז כולנו נזכה לעלות אליו ולהקריב בו את הקרבנות – תמידים כסדרם ומוספים כהלכתם.

י"ג אדר א' תש"ז

האזרח הפשוט והנבער שואל: "מדוע לגרות את הדובים"? הרי ההיסטוריה מלמדת שסביב הנושא הזה פרצה כמה וכמה פעמים אינתפדה שגבתה מחיר יקר מהצד היהודי. ובמיוחד כואב מעשה זה ליהודים יראי שמים שהרי מדובר במהלך הנוגד את ההלכה המפורשת אשר נפסקה על ידי גדולי פוסקי הדור – שאסרו לעלות לכל חלקי הר הבית. ומעניין לעניין ובאותו העניין: סיפר לי ידידי הגאון רבי משה קופולוביץ שליט"א שהוא מנאמני ביתו של הגאון האדיר רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל, שרבי חיים השיב לו באופן אישי כמה תשובות הלכתיות הנוגעות להר הבית. בדבר האיסור לעלות לשם, הוא ציטט את אביו הסטייפלר זצ"ל ואת חמיו פוסק הדור הרב

נראה שמשעמם בזמן האחרון לאחד השרים בממשלה. יתכן שחסר לו "אקשאן". כנראה, מלחמת הקיום של עם ישראל העומד על נפשו במספר חזיתות, לא מספיק מטרידים אותו. המערכה למיגור החאמס בדרום ובמספר מוקדים במרכז וגם המתקפה של החיזבאלה מצפון שמגובים על ידי האיראנים, לא מספיק מאתגרת אותו. ולכן הוא החליט השבוע להסיר את האיסור שהטיל בזמנו על חברי הכנסת ולהתיר להם לעלות להר – הבית. כנראה שליבו אומר לו: "מה כבר יכול להיות! מקסימום, אם יתפרצו מהומות סביב עלייתם של חברי הכנסת להר הבית, אטיל עליהם שוב את אותו האיסור". וכאן

גיבורים ביד חלשים – המשך מעמוד קודם

להשתחוות אליו, וכשהתינוק סרב, התחנן לפני המלך, בני איני מבקש ממך שתכרע לפני באמת, אלא אשליך את טבעתי ואתה תרכון להרימה, וכך יתקבל הרושם כי כורע אתה בעבורי... ובכיר למות על קידוש שמו יתברך... חזק ואמץ יענקל, חזק ואמץ!

הזיעה שטפה את גופו פלגים פלגים, הוא גרד את רגליו לכיוון המכתבה שמעברה השני מצפה לו הסיטרא אחרא: "לא!!! צעק.

והדי המילה היחידה התפוצצו לאלפי בנות קול, מקצה אחד של סיביר הקפואה לקצה השני התגלגלה צעקתו "לא, לא, לא, לא!"

"ככה? – הרעים הפקיד הבכיר בקולו – ככה? אם כך אינך שווה יותר להתעסק עמך!" רבי יענקל נענע בראשו ומיהר להסתלק מן החדר...

כעבור שבועיים שוחרר רבי יענקל, הקליפה נכנעה ונתקלפה לנוכח עזות דקדושה של יהודי חלש ומעונה שעמד בנסיון.

את גופו שברו העריצים אך נפשו איתנה כאז כן היום **רבי יענקל הקשיש, כפוף הגב ולבן השיער, חי כיום בירושלים עם זוגתו. שתקן הוא רבי יענקל ואינו מרבה בדיבור, ממעט הוא לספר על התלאות הרבות שמצאוהו בארץ גזירה. את גופו שברו העריצים אך נפשו איתנה כאז כן היום.**

לבנים משלו לא זכה אך מעשי תוקפו וגבורתו, גלעד נצחי לעוצמת תוקפה ועיזוזה של הנשמה היהודית.

ביד. ואז יענקלביץ, משחורר הנך. ולא רק משחורר, אלא מאשרים אנו לך חודש של הבראה בפנסיון ממדרגה ראשונה ביחד עם זוגתך" הפקיד הביט בו בניצחון בסיימו להציע את הצעתו. רבי יענקל השפיל עיניו "ואם אינך מקבל את הצעתי – אמר לפתע הפקיד באיום – מוסיפים לך עוד חמש על העשר". רק לפני שבוע שלחה לו אשתו חבילה של בגדים ומזון כשר, את הכל בזוו הממונים אך את המכתב שאיררו לו למיצער, המכתב ספוג דמעות הצער של אשתו הצנועה שבר את ליבו...

יענקל, יענקל, זעק קול בלב, הגיע עת השחרור, גוי זה אינו דורשך ממך דבר גדול, אין בהצעתו כל איסור דאורייתא והרי פיקוח נפש דוחה את המצוות שבתורה...

הגוי התמוגג לנוכח התלבטויותיו של האסיר היהודי המתנדוד על רגליו הכושלות מחמת חולשה, התגבור ידו על הנפש היהודית?

יענקל יענקל, מהי העקמומיות הרוצה להתפשט בנפשך, להכחידה רחמנא ליצלן מעץ החיים

דקות אחדות התחולל המאבק בליבו. לפתע הגביה את עיניו וכאילו נתקשח בבת אחת, יענקל יענקל, מהי העקמומיות הרוצה להתפשט בנפשך, להכחידה רחמנא ליצלן מעץ החיים. מלחמה לה' בעמלק, חזק יענקל, רוצה השטן לרוצץ את כל אשר השגת עד עתה, לנתץ את כל התיקון שנתקן כאן על אדמת סיביר המפלצתית. וכי אינך יודע את אותו סיפור על התינוק בן השנתיים וחצי שהמלך הרשע רצה להכריחו

בגבורה. "אני - השיב לאט מחשב כל מילה - יהודי חסיד הנני, ואת השבת לא אחלל תמורת שום שחרור שבעולם". "צא מכאן!" - הרעים הפקיד, שלא חפץ היה כי היהודי יראהו בחרונו ובביזונו.

את הכל בזוו הממונים אך את המכתב שאירו לו למיצער, המכתב ספוג דמעות הצער של אשתו הצנועה שבר את ליבו

שבועיים תמימים קדח רבי יענקל. דיזנטריה קשה פקדה את גופו והקברנים אשר במחנה היו כבר קרובים מאוד למיטתו... אך הנפש המחושלת גברה על הגוף הדווי, ורבי יענקל קם ממיטת חוליו, אמנם רגליו רעדו עדין בלכתו אך גופו החל שב לאיתנו.

הפקיד הבכיר עדיין לא הרפה, בשל יענקלביץ שלחוהו הנה ועדין לא מיצה את האפשרויות.

ושוב עמדו הם זה לעומת זה. הפקיד המדושן המתנפף בעצבנות על המכתבה וחייך ערמומי שפוף על פניו, והיהודי חלש הגוף שברכיו רועדות מחמת רפיון, אך נפשו איתנה.

"מפליא אותי הענין - חייך אליו הפקיד - הרי שכוב מרע היית והנה קמת, אכן בחור כהלכה! הפלא ופלא!... תתפלא לשמוע - חייך שוב הפקיד - כי בקי אני בהלכה".

רבי יענקל הגניב בו מבט מרוכז מה לו לגוי זה ולהלכה? "אדם משכיל חייב לדעת ולהבין את מהלכי האויב - המשיך הפקיד בדבריו - ובכן יענקלביץ, ידוע לי שכאשר מחזיקים כלי חפירה בשבת, אפשר להחזיק את הכלי בצורה כזו שלפי ההלכה אין עוברים על איסור, ובשבילי יהיה הדבר מספיק לצלם אותך בשבת בהחייקך טוריה

המעוניינים להתפלל על ציונו של המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א - אוהבם של ישראל בכדי לזכות בישועה (ובמיוחד בנוגע לזיווגים וילדים) יגיעו לחלקת הרבנים שבהר המנוחות ובשביל שמואל ל ציונו של מרן החיד"א זיע"א ימשיכו להלך עד שימצאו שלט מצד ימין שמציין את מיקום הציון. רבים זכו שם בסייעתא דשמיא לישועה

הודעה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

אינרת השבוע
מהבעל שם טוב הקדוש

כל יהודי ויהודיה חביבים אצל הקדוש
ברוך הוא הרבה יותר מחביבותו של בן יחיד שנולד להורים לעת זקנתם

הודעה משמחת:
העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חנים במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגזי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודת עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.



"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולה ז"ל

1000

עלון
מס' 1000

פרשת פינחס - "אין ייאוש בעולם כלל, הכול יתהפך לטובה"

לתדהמתם של הסובבים אותו ולמורת רוחם, התברר שושינגטון עדיין לא וויתר על בניית הגשר! על אף שגופו לא תיפקד, שכלו היה חד וצלול כתמיד. הוא שאף להעביר את ההתלהבות ואת הידע שלו לאחרים, אך איך יעשה זאת באין לו אפשרות להוציא אף מילה?! זה היה מייאש. כמעט. יום אחד, כאשר שכב כרגיל במיטתו שבבית החולים, חש, לפתע, את קרני השמש מלטפות את פניו. רוח קלילה ורעננה נשבה דרך החלון והסיטה מעט את שולי הוילון. לרגע קט, יכול היה לראות את השמים התכולים ואת צמרות העצים הגבוהות. רטט חלף בליבו. הוא הרגיש, שיש כאן איזשהו מסר עבורו, שמעודד אותו "אל תתייאש!". הוא ניסה, באמת, לא להתייאש, אבל מה יכול היה לעשות? פעולה אחת הוא היה מסוגל לעשות, למרות נכותו, היה באפשרותו להזיז את האצבע של היד. על ידי הזזת אצבע אי אפשר, כידוע, לבנות גשר. בפרט לא גשר חדשני, שטובי המומחים אינם יודעים כיצד לבנותו. וושינגטון החליט, שהוא יעשה את המקסימום שביכולתו, גם אם זה לא ממש הרבה. לאחר מחשבה מעמיקה, הוא פיתח שיטה של קוד תקשורת בינו לבין אשתו, על ידי נגיעה באצבע באופנים שונים. באופן זה של תקשורת, סימן וושינגטון לאשתו, שתיצור קשר מחודש עם המהנדסים ותעביר להם את הנחיותיו. זה היה נראה אבסורדי ובלתי אמין, אך הפרוייקט חזר וניער! בסבלנות של פלדה, יום אחר יום, שנה אחר שנה, היה וושינגטון נוקט באצבע על ידה של אשתו ומעביר באופן זה את ההוראות וההנחיות לבניית הגשר והמסובך. לאחר שלוש עשרה שנים (!!!) הושלמה בהצלחה בניית הגשר... כן, אף אנו, לא נאבד את השאיפה ואת החזון! לא תמיד המציאות קלה ולא תמיד היא נוחה. לפעמים אנחנו עומדים מול קשיים גדולים, שנראים בלתי ניתנים לביצוע, אבל עם שינוי של כיוון מחשבה ועם יצירתיות, וכמובן עם סיעתא דשמיא, אדם יכול לעשות גם את הבלתי יאמן. הבה נשכיל 'לזרום' נכון עם אתגרי החיים, לשנות דפוסי חשיבה ישנים ולהשקיע את כל מה שצריך, בלי להתעצל ובלתי להתייאש! ("ארגו כלים" מתוך הספר רב המכר "שבעת ההרגלים של האנשים האפקטיביים ביותר" מאת סטיבן קובי).

כאשר אדם אינו מאמין ביכולת ה' לשנות סדרי הבריאה, נמצא שהוא מגביל חס וחלילה את יכולת השם יתברך, ואם כך אין אמונתו אמונה כלל. עלינו לדעת ולהאמין שביכולת ה' אין כל הגבלה ובכוחו לברוא ברגע אחד רגל לאדם קיטע או יד לגידם. המונע היחיד לכך הוא שהאדם אינו ראוי שיעשה לו ה' נסים גלויים!! ("אור יחזקאל - אמונה"). כך צריכה להיות אמונת איש הישראלי - לא בלבד שרואה מבוא ודרך לישועתו גם על פי שכלו ודרך הטבע, יאמין בה' שיושיעוהו ויתחזק גם בשעה שאינו רואה חס וחלילה שום מבוא על פי שכל ודרך הטבע לישועתו. ואדרבה, בשעה זו טוב שלא יתקש למצוא איזה שכל ומבוא על דרך הטבע, כי כיוון שגם אף על פי הפשט לא ימצא ישועה, אזי חס וחלילה תוכל אמונתו על ידי זה להיפגם, ופגם באמונתו ובטחונו בה' יכול לעצור את ישועתו חס וחלילה. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. תלמיד חכם אחד סיפר: "כשביקרתי במנצ'סטר, פגשתי שם בבית הכנסת יהודי קשיש שאמר קדיש בהתלהבות מיוחדת במינה והפליא את הרבים. שאלתי על כך כמה מן המתפללים והם השיבו: 'הדבר נמשך כבר שנים, אבל אף אחד לא יודע להסביר מדוע'. החלטתי לגשת אל הקשיש ולשאול אותו לפשר העניין והוא החל לספר... 'צה' הקדוש ברוך הוא שאתגלגל בתקופת השואה למחנות המוות הקשים ביותר. המראות שראינו שם היו נוראים, כולם רעדו וחששו מהרגע הבא. אני אישית זכיתי להתחזק בתקופה זו בביטחון בקדוש ברוך הוא. החל מהרגע הראשון שהגעתי

על הפסוק בפרשתנו "ובני קרח לא מתו" (במדבר כו, יא) כתב החיד"א ("נחל קדומים"): שמעתי מהחכם השלם רבי משה גואקיל מחכמי ירושלים, שהגיד לו בחלום פירוש הפסוק (תהילים פרק מ פסוקים ב-ד) שמדבר על בני קורח שהרהרו בתשובה בשעה שפתחה הארץ את פיה: קוה קויתי ה' ויט אלי וישמע שועתי וינעלי מבזר שאון מטיט קנן" - לאחר שנפלו בני קורח באדמה כשפתחה את פיה, מקום נתבצר להם שם - "ויקם על סלע רגלי כוּגן אֶשְׂרִי" - ונעשה להם עמוד סלע שיוכלו לצאת משם. "וינתן קפי שיר קדש" - ובירכו אז בני קורח ברכה חדשה, או ברכת "ברוך מחיה המתים", או ברכת "ברוך מוריד שאול ועל", וזו ברכה חדשה שלא אמרה אדם מעולם. ומסיים דוד המלך: "יִרְאוּ רַבִּים וַיִּירְאוּ" - ממעשה זה, "וַיִּבְטְחוּ בַּה'" - בראותם נס מופלא זה, כי לאחר שהרהרו בתשובה, מקום התבצר להם כדי שיוכלו לצאת מהשאול ולהוליד ילדים. הצלת בני קורח הוא לימוד לנו - אין להתייאש בכל מצב בחיים, ואף שנמצאים כבר בתוך בור שאול, יש תקווה להינצל אם בוטחים בה'. כי גם כשהמצב קשה ובדרך הטבע אנו לא מצליחים לראות אפילו נקודה אחת של אור בקצה המנהרה, עדיין 'לא אבדה תקוותנו'.

בספר "בנועם שיח" כתב כי הקדוש ברוך הוא הפקיד בנו כוחות עצומים, נתן לנו חיים ויכולת מרובה. יש לזכור, הבעלים הוא הקדוש ברוך הוא, אנו רק שליחים לעשות עם החיים סחורה, דהיינו, תורה תשובה ומעשים טובים. הוא הקוצב לנו את זירת פעולתנו ועלינו לעשות את המוטל עלינו ולהתפלל להצלחה! אך 'להתייאש' על זה מעולם לא נשלחנו ואין לנו שום בעלות על כך, אף אחד אין בידו שום כוח ובעלות להרים חלילה ידיו ולהתייאש!! וגם אם לפעמים המצב נראה כלאחר ייאוש, לא מצליח, לא מתקדם - אנו רק שליחים. אין לנו רשות להתייאש גם כאשר נראה שזה כל מה שאפשר לעשות. והדברים נכונים בכל תחומי החיים. הסיפור הבא שלפנינו, הוא טראגי ומפעים כאחד, ימחיש לנו היטב את הדברים: בשנת 1883 (למנינים) עלו במוחו של המהנדס ג'ון רובלינג רעיון חדשני ומדהים. הוא ביקש לבנות גשר, שיקשר את ניו יורק עם לונג איילנד. מומחים לגשמים, מכל רחבי העולם, הביעו את דעתם הנחרצת - "הרעיון הזוי לחלוטין! בניית גשר כזה איננה אפשרית בשום פנים ואופן!". רבים ניסו להניא את רובלינג מתוכניתו המהפכנית. הזהירו אותו, שהרעיון בלתי ישים ובלתי הגיוני, שהרי פרויקט כזה לא בוצע מעולם. רובלינג הקשיב לכל הדעות של עמיתיו, בוני הגשמים. הוא בחן את כל הצדדים של המטבע, כפי שהציגו אותם בפניו. הוא הודה, שיש מן האמת בדברים, אך לא רצה לזנוח את הרעיון, שהיה בעיניו כחזון. "אומנם יהיה צורך למצוא פתרונות לבעיות ולקשיים רבים" הוא אמר "זה לא יהיה קל, אבל זה אפשרי!". לאחר אין ספור ויכוחים והסברים, הוא הצליח לשכנע את בנו, וושינגטון רובלינג, שהיה מהנדס מתחיל. הבן הסכים איתו, שיתכן שבניית הגשר יכולה להיות מציאותית. הם החלו לעבוד יחד, ותוך כדי עבודה התחזקה הכרתו של הבן, שניתן יהיה לצלוח את כל המכשולים ובניית הגשר 'ההזויה' תהיה מציאותית. הפרוייקט התקדם יפה מאוד, כאשר הם מתגברים בהדרגה, באופן יצירתי, על קשיים שונים. חודשים ספורים לאחר תחילת העבודה אירעה תאונה טראגית, שגרמה למותו של ג'ון רובלינג. הבן, וושינגטון, נפצע פציעה אנושה. הוא אומנם נותר בחיים, אך הפך להיות נכה לחלוטין, לא היה מסוגל לתפקד ואפילו לעמוד על רגליו או לדבר לא היה יכול. אנשים הנידו ראש "אמרנו להם, משוגעים...". לכולם היה ברור, שהפרוייקט השאפתני עומד להיגזז, מכיוון שושינגטון רובלינג היה היחיד שידע כיצד לבנות גשר כזה. וושינגטון היה, כאמור, נכה שאינו מסוגל להוציא מילה מפיו.

למחנה ידעתי שאם לא אתחזק בביטחון ובאמונה, רע ומר יהיה גורלי. לכן לקחתי את עצמי בידיים וכל הזמן שיננתי לעצמו את המילים: 'ישועת ה' כהרף עין', עד כדי כך שחברי לא קראו לי בשמי, אלא הכתירוני בשם 'ישועת ה'... והנה, הגיע היום המר, מכיוון שהיינו מהקבוצות המאוחרות, ידענו שמובילים אותנו אל מותנו – תאי הגזים. הגענו אל תא סגור, שם עמד שומר גרמני שמר שאף אחד לא יברח, עיניו בהקו מרשעות והוא המתין בקוצר רוח לפקודה להוביל אותנו הישר אל המוות. באותן דקות של אימה, הקיש אחד מחברי על גבי, ושאל: 'נו, מה יש לך לומר עכשיו?'. למרות הכל, התחזקתי באמונה והשבתי לחברי בקול רם ובביטחון גמור: 'ישועת ה' כהרף עין', 'אפילו חרב מונחת על צווארו של אדם, אל יתיימש מן הרחמים!'. ברגע שסיימתי את המשפט, נפל לפתע פתאום דף נייר קטן מכיסו של השומר הגרמני. הנייר התעופף ברוח, אל מחוץ לתא שבו שהינו... השומר, ברוב גאוותו לא רצה להרים בעצמו את הפתק, ולכן הוא הסתכל עלינו והצביע דווקא עלי ואמר 'הרם את הפתק והביאו אלי מיד!'. יצאתי מהמקום בו שהו חברי על מנת להרים את הנייר. באותן שניות ספורות שבהן שהיתי מחוץ לתא, נסגרה דלת התא באופן אוטומטי. היתה זו פקודה חשמלית לדלת, שניתנה מהפיקוד הגרמני, השומר ניסה למשוך אותי אל תוך התא אך לא הצליח, כי הדלת נסגרה וכבר לא היה אפשר לפותחה, ואני נסתי על נפשי ונמלטתי ליער הסמוך. 'עד לרגע זה', סיים הקשיש את סיפורו, 'מהדהדת באוזני קריאתם של חלק מחברי שזעקו לעברי: 'אל תשכח אותנו! אמור עלינו קדיש!' והלכו למסור את נפשם על קידוש השם... על היהודים הללו אני אומר קדיש כבר עשרות שנים, כל פעם בהתלהבות מחודשת! הי"ד "ברכי נפשי".

הגאון רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל (בספרו "אור יחזקאלי") הרחיב את הדיבור ואמר שחובת המאמין השלם היא להאמין שהכל נעשה ברצונו וכל חוקי הטבע שבבריאה אינם אלא יד ה'. היינו שכשם שה' ברא את העולם והוא מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, כך הוא גם יכול לשנות כל סדרי הבריאה. וההסבר לזה הוא כך: בכל רגע ורגע מתגלה לעינינו בריאה חדשה. העובדה שאין הקדוש ברוך הוא משנה סדרי בראשית נובעת מזה שאיננו ראוים שישינו הסדרים עבורו. לכן מן הראוי הוא לומר "כן יעשה ה'" על כל דבר, אפילו על מה שנראה בלתי מציאותי. לפי שבמילים אלה מבקש האדם שיזכה להיות ראוי לכך שתשתנה עבורו הבריאה. נמצא, אפוא, שהאמונה מחייבת שלא להתיימש בשום מצב. ואפילו חולה אנוש, רחמנא ליצלן, אסור לו להתיימש, וכמו שאמרו רבותינו (ברכות י.) "אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של האדם אל ימנע עצמו מן הרחמים". מה שצריך לעשות כדי לצאת ממצב כזה הוא להרבות בתפילה כדי שאכן יזכה לרחמים מרובים. הנה דוד המלך אומר בתהילותיו (פרק קל פסוקים ה-ו): "קיוותי ה' קיוותה נפשי ולדברו הוחלתי. נפשי לה' משומרים לבוקר...". בפשטות מבקש דוד בתפילתו: "קיוותי ה' קיוותה נפשי" – קוויית אל ה' שיושיעני, וגם כאשר לא נושעתי מיד – עדיין קיוותה אליו (פעם נוספת, רש"י), "ולדברו" שהבטיח להושיעני ולהציאני מהגלות (רד"ק) "הוחלתי" והמתנתי שיתקיים. עוד מוסיף דוד: "נפשי לה' משומרים לבוקר" – נפשי מקווה ומצפה תמיד לה', והנני משומרים – מן המחכים ומצפים לבוקר הגאולה, שהם שומרים ומצפים בציפיה אחר ציפיה לבוקר הגאולה ואינם מתייאשים! ה' יכול לעזור להשתדלות שלנו שתצליח הרבה מעבר למצופה, ואם נזכה לכך, אפילו מעבר לטבע הדברים. אמנם, לעיתים במצב של משברונים בחיים העלולים להתפתח לשבר ענק העשוי לחולל תהפוכות בנפשנו, כדאי שנהיה מודעים לכוחות הפועלים בתוכנו באותם רגעי משבר. מצד אחד, היצר הטוב מראה לנו את השקט שאחר הסערה, את הרוע ותחושת הסיפוק מההתמודדות המוצלחת עם סחף המים המאיים להרסו. מצד שני, היצר הרע מנצל את העובדה שכל ההתחלות קשות, ומשתמש בנסיון העבר, ברגעים בהם לא היתה לנו סבלנות להתמתין ולהתעקש עד שנצליח, ו"מוכיח" לנו כי שוב אנו נמצאים באותה סיטואציה שהביאה עלינו רק דיכאון ואכזבה. הוא אינו מזכיר שגם בפעם הקודמת, הוא זה שגרם לנו להפסיד. אם נהיה נחושים הפעם יותר מפעמים קודמות ונשכיל להפיח בעצמנו רוח תקווה, אזי עצת היצר הטוב תתקבל ונגלה את עצמנו כחלק מאותם שעשו את הבלתי אפשרי. בנוסף, נגלה גם שהמשבר לא היה נורא כל כך והדרך היתה פחות קשה מהמצופה. המעשה

הפולקלוריסטי הבא שלפנינו יבהיר לנו דברים אלו היטב. שתי צפרדעים קיפצו בחצר, הם רחרחו בשלוליות הבוץ שנשארו מהגשם, וכשלא מצאו דבר התקדמו ללאה לכיוון הבית. הן היו ממש רעבות. דלי גדול עמוס בשמנת הונח בפתח הבית. בעלת הבית שמוכרת מוצרי חלב היישר מן המשק הפרטי תכננה לחבץ את השמנת ולהכין חמאה משובחת. הצפרדעים רחרחו, והופ, קפצו פנימה ישר לתוך השמנת. "הצילו, הצילו!" זעקו פתאום שתיהן יחד כשהבינו מה קרה. "אנחנו טובעות!". הן ניסו לטפס על הדפנות, לקפץ החוצה, אך המרקם החלקלק והסמיך של השמנת משך אותן פנימה. הגדולה שבהן, צפרדע שמנה ומלאת בשר, התייאשה מיד. "זהו, אנחנו הולכות למות. אפילו לא הספקתי להיפרד מילדיי, הם עדיין ראשנים קטנים ומסכנים. זהו, הלך עליי. נגמר סיפור חיי". היא פתחה את פיה והחלה לבלוע את השמנת בתאוה "לפחות הסעודה האחרונה שלי תהיה סעודה הגונה". השנייה, צפרדע רזה וקטנה, סירבה להתיימש. היא לא הסכימה להשלים עם המוות כל כך מהר. היא בעטה ובטשה, הניעה את רגליה הלוך ושוב וניסתה לחלץ את עצמה מהבוץ הלבן שלתוכו טבעה. "עזבי אותך!" קראה לעברה השמנה, "תלקקי שמנת כל עוד את יכולה ותשלימי עם הבלתי נמנע. אנחנו פשוט נמות. אין לנו סיכוי". אבל היא פשוט לא הסכימה לשמוע בקולה, היא המשיכה לבעוט ולנסות בכל כוחה להיחלץ. הגישה הזאת לא מצאה חן בעיניה, לא היה נראה לה הגיוני שתסם כך להרים ידיים, ללקק שמנת ולהשלים עם החידלון. היא בעטה בכל כוחה, היא בטשה בשמנת בקרומי רגליה, ופתאום היא שמה לב שמהו משתנה במרקם, השמנת הופכת לקצת יותר מוצקה, קצת פחות טובענית, "היי" היא ניסתה לקרוא לחברתה "תשימי לב, משהו משתנה כאן!" אבל כבר לא היה עם מי לדבר, החברה מילאה את ביטנה בשמנת ומתה. ואילו היא המשיכה לבעוט. הבעיטות שלה עשו את מה שעושה פעולת החיבוץ לשמנת, כדי לשנות את המרקם הסמיך והנוזלי של השמנת ולהפוך אותה לחמאה בועטים בה, מערבלים אותה היטב ומכים בה הלוך ושוב, וכך היא משנה את המרקם שלה והופכת משמנת לחמאה מוצקה. זה בדיוק מה שעשו רגליה של הצפרדע שסירבה להתיימש, הן בעטו בשמנת בעקביות ללא ייאוש, וכך הפכו אותה אט אט משמנת לחמאה. פתאום הרגישה הצפרדע את רגליה עומדות יציב יותר, המרקם כבר יותר סמיך, יותר יציב. היא המשיכה לבעוט, היא המשיכה לנסות, עד שרגליה עמדו על קרקע מוצקה ויציבה, ואז היא יצאה החוצה לחופשי. אל ייאוש! כל עוד אתה בועט, כל עוד אתה מתקשה ונאבק, אתה חי, יש לך סיכוי. כל קושי בחיים הוא בעצם דרך לצמח. כשאדם טובע בתוך ים של קשיים ובעיות, יש לו שתי ברירות: להניח לעצמו לשקוע ולהיעלם, או לאגור כוחות להתמודד ולהביט לקשיים בעיניים, לבעוט בכל הכוח ולצאת. הוא ימצא את עצמו על קרקע מוצקה הרבה יותר. כל עוד אתה נאבק, כל עוד אתה נילחם, כל עוד אתה מתמודד – אתה חי.

הבה נראה מהסיפור שלפנינו, המוביל אותנו לתובנה, כי אנחנו בידיים הטובות ביותר. האם תאוננו? נסתחרר? נרים ידיים? נאבד עשתונות? חייבים להיות מחוברים, לדעת שאנחנו מונהגים ומושגחים, מסובבים מלמעלה. גם אם נופלים – לא נורא, אפשר לקום, להתנער ולהמשיך לחולל. בסופו של דבר, הכל יתהפך לטובה...

מנחם קונדיטון המכונה קונדי, בעל מוסד היוקרה "קונדי בע"מ", חשב שהוא עוד רגע מתעלף. רק זה היה חסר לו, ממש רק זה. הוא – שיהיה בריא – עמוס עבודה עד השמנים הקלליים מורסים את נוצותיו, ספקי שנגלים והחלפים נושים בו יומם וליל, אשתו מקטרת על העדרויותו התכופות, ורק זה היה חסר לו עכשיו, ממש עוד מסמר בצמיג. קונדי נשם עמוק, התיישב על הכיסא הסמוך חרש באצבע יד ימינו המיובלת את קרחתו הרחבה והנוצצת והרגיש שהוא הולך ושוקע לתוך מבוכה, שאין לו כלים להתמודד איתה. "ריבונו של עולם, רק זה היה חסר לי" הוא מילמל חרישית. רגע, סבלנות, מה בדיוק היה חסר או לא חסר לאדון קונדיטון המכונה קונדי? תכף נגיע. ובכן, לפני שנגלה רז זה לבנינו, נאזכר כאן במשיכת קולמוס, שלאדון קונדיטון המוסכניק האמיד, יש רק בן אחד, זה הכל. זה מה שקיבל מבורא עולם, והוא אוהב אותו. אהבת-נפש, כבול אליו בעבותות של אהבה, ליורש העצר שלו. קונדי הביט בכיפה הלבנה, הסרוגה,

הענקית של – בנו יחידו מחמד נפשו – צביקי, בציציות המשתלשלות, ברגליו הרוקדות, והמשיך ללחוש "רק זה היה חסר לי". "אבא תהיה מאושר, אני חוזר בתשובה, גמרנו, אני עם בורא עולם, אתה עוד תירוה ממני נחת, חייך אבא חייך, המוסך זה לא כל העולם, יש אבא בשמים, יש תורה, יש רבי נחמן..." צביקי אחז בידיו של אביו וניסה להרימו ולחולל עמו ריקוד ברסלב עליו בסיגנון "בך רבנו נגילה, בך רבנו נשמחה". אבל קונדי חש שרגליו כבדות, ראשו מסוחרר, ואין לו מספיק נפח בקיבה כדי לבלוע את המוצר החדש העומד לפניו, קרי "צביקי חוזר בתשובה". "אבא עשה לי טובה, אל תגיד רק זה היה חסר לי. אני ברוך השם בריא, חזק ושמח ומצווה גדולה להיות בשמחה, תשמח בי אבא". צביקי פתח את שקית הניילון הכתומה שאחז בידו והציץ פנימה. "מה יש בשקית?" שאל קונדי שהספיק להתאושש קלות מן ההלם של הבוקר. "שני סנדוויצ'ים ועוד כמה ניירות..." השיב הבן כממתיק סוד.

בואו נקצר ברשותכם. צביקי קונדיטון בן ה-21 חזר בתשובה, ומעתה הוא נטל לעצמו משימה להפיץ את תורת רבנו בעולם. חוברות, ספרים, סטיקרים, הכל כדי שיהודים יהיו בשמחה, שיאמינו שאין ייאוש בעולם כלל. וכך נפתחה לה חזית מרתקת בין האב לבן. "תראה צביקי" אמר לו קונדי "אני ואמא שלך עברנו ברוך השם את המשבר של החזרה בתשובה שלך, אתה בננו היחיד, אני אוהב אותך ומכבד אותך, אבל עשה לי טובה תפסיק להדביק לי סטיקרים עם סיסמאות על הג'יפ שלי, ולא על המכוניות של הקליינטים במוסך, זה סתם מכעיס את הקליינטים". צביקי לא בדיוק שמע, ולפחות פעם פעמיים בשבוע היה בא למוסך של אביו ומדביק. הוא מדביק וקונדי מוציא. השימשה האחורית של הג'יפ המשפחתי היתה עמוסה לעיפה בסטיקרים ססגוניים המפכים המון תקווה, אהבה ואמונה. צביקי מדביק, קונדי מוריד. זה הפך לנורמה שכבר הפסיקו לכעוס עליה.

השעה שש ושלושים בבוקר באחד מימי החול, בעוד המיחס מרתיע את המים לכוס הקפה של הבוקר, עקר קונדי בחמת זעם שישה שבעה סטיקרים חדשים שהדביק צביקי הבלתי נלאה על השימשה האחורית של הג'יפ. "הוא עולה לי על העצבים לפעמים" מלמל קונדי ומזג מים לכוס החרסינה הצהובה. הוא לגם מן הקפה, העיף עיניו בכותרות העתון, וחיפש נואשות אחרי פיתרון להדבקות הסיסטמטיות של בנו יחידו. קונדי נשען על הכורסא, עצם את עיניו, והרהר בליבו "הוי ריבוננו של עולם, הילד שלי כל כך משונה, לא יציב, לא עובד, כל היום סטיקרים וחוברות... לא מבין אותנו, לא מבין אותו". בדיוק בשעה 7:30 עלה קונדי על הג'יפ, ופניו מועדות למוסך. בכניסה לאזור התעשייה השתרך לו פקק ארוך של בוקר. המון ציפצופים, אוטובוסים, ילדים עם תיקים על הכתפיים, פקק מעיק. קונדי האזין ליומן הבוקר, כשרגלו מחליפה לחיצות, פעם ברקס, פעם גז. מאחוריו נסעה מרצדס כסופה המשדרת יוקרה. רק בשעה 8:00 השתחרר הפקק וקונדי האיצ את הג'יפ לכיוון המוסך, ימינה שמאלה ושוב ימינה. המרצדס הכסופה עדיין מאחוריו. קונדי החנה את הג'יפ מול המוסך, והמרצדס עצרה לצידו. גבר נאה וגבה קומה לבוש בחליפה מהודרת ירד מן המרצדס וניגש לקונדי התמה. "אדוני, אדוני" אמר הגבר "אתה הצלת את חיי, ממש כך, אתה לא תאמין אבל בזכותך אני חי. אין לך מושג מה עשית בשבילי...". קונדי הביט בסקרנות מהולה ברחמנות בעיניו החומות והמרוגשות של האיש הצעיר, "אני מקווה שהטיפוס הזה הוא נורמלי. שלא יתחיל לקפוץ על החסר מבולבלים אנוכי...?" הרהר בעל המוסך. "איננו מכירים אדוני" הפטיר קונדי "לא זכור לי מעולם שהצלת חיי של מישהו. לא הייתי חייל קרבי, ולא מתנדב במד"א. בוקר טוב לך ויום מוצלח". האיש הצעיר הלבוש בהידור נעמד מול קונדי ואמר "שמי אורן גינצבורג, איש עסקים, לפני כשנה ביצעתי כמה מהלכים כלכליים לא אחראיים, שלא כאן המקום לפרט. אתמול הודיעו לי מבנק אוף אמריקה שהם מעקלים את נכסי וחשבונותי. ה-כ-ל ה-ל-ך. המרצדס

שאתה רואה גם היא מעוקלת. מחר היא נלקחת ממני. אורן גינצבורג שלפניך, הוא שבר כלי. עבר עלי לילה שחור משחור. הבוקר החלטתי לסיים... איבדתי את טעם החיים, עשרות אנשים איבדו פרנסתם בגללי... והייתי בדרך לעשות צעד חד-צדדי כדי לעזוב לעולם – שכנראה – כולו טוב, עקב ייאוש נורא וחוסר אונים. התנעתי את המרצדס כדי להגיע לצוקי היס לדרכי האחרונה. והנה פקק. ואתה מולי. ואני מביט בשימשה האחורית של הג'יפ שלך ושם מודבק לו סטיקר ענק, באותיות צהובות על רקע שחור 'ה' איתך, עמד ואצלך, ייאוש לא קיים בעולם כלל. הכל יתהפך לטובה'. כמעט 40 דקות המילים הללו מרצדות לי מול העיניים. אני חוזר וקורא, פעם אחר פעם, מאות פעמים. ולפתע חשתי שמחה פנימית, בטחון עצמי, רצון לחיות, שאיפה לשנות את המצב מן הקצה אל הקצה. יש אלוקים, הוא איתי, הוא יושע אותי, איך כתוב בסטיקר שלך, הכל יתהפך לטובה". ושוב מבוכה. קונדי לחץ את ידו של גינצבורג ואמר לו "ידידי, אני מאמין שתצא מהמצב. איך כתוב פה... אין ייאוש, אז יאללה רוץ לעסק שלך תלחם מול הבנקים, אתה צעיר, החיים לפניך". "תודה, תודה לך על הכל" והם לחצו ידיים ונפרדו בחביבות. קונדי ניצב מאחורי הג'יפ הלבן שלו והרהר "הרי אני תלשתי בבוקר שישה סטיקרים, את כל מה שהודבק, והנה צביקי תלה סטיקר נוסף מבלי שארגיש, וכנראה חזר לישון... שיהיה בריא". קונדי התחיל לקרוא את הסטיקר "ה' איתך עמד ואצלך, ייאוש לא קיים בעולם כלל, הכל יתהפך לטובה". ואז חלפה מחשבה נפלאה במוחו של מנחם קונדיטון המוסכניק החביב "אני לא מאמין, ממש לא מאמין, סטיקר אחד קטן שתלוי בקושי שעה על השימשה האחורית של הג'יפ שלי הכניס שמחתי-חיים ועידוד ליהודי מיואש – בין חיים למוות – והחזיר לו את הצבע לפניו. זה רק סטיקר. ואם סטיקר עושה כל כך טוב ליהודי, מי יודע איזה אור מכניסה התורה ללב של הבן-אדם, הרי צביקי שלי דומה ללפיד של אור ואהבה". לפתע צלצל הפלאפון. על הקו צביקי. "אבא אני הכי אוהב אותך בעולם. אתה האיש הכי קדוש שלי, אני מבקש שליחה, בבוקר הורדת את כל הסטיקרים אבל בלי שהרגשת הדבקתי סטיקר נוסף לפני שיצאת. אבא אל תכעס, אני בסך הכל רוצה שגם הג'יפ שלנו יפרסם שאין ייאוש בעולם כלל, להסביר לאנשים שיש אבא בשמים שאוהב ודואג להם. אתה לא כועס אבא נכון?". קונדי הניחן בראשו והפטיר בחיבה "כועס? אף פעם לא כעסתי".

חלפה שנה וחצי. מרצדס כחולה גולשת באיטיות לכיוון המוסך של קונדי. השימשה ודלתותיה עמוסים סטיקרים מאירי עיניים. הג'יפ של קונדי הוא צעצוע קטן, לעומת הסטיקרים של המרצדס המודבקים מכל הצדדים. אורן גינצבורג איש העסקים חובקי-העולם נכנס פנימה. קונדי מביט בו בעין בוחנת. "אנחנו מכירים, נכון?". "כן" משיב גינצבורג "אני מהסטיקר, רצייתי לשמח אותך, מאותו בוקר של הסטיקר, נכנסה בי מוטיבציה אדירה. הפכתי עולמות, הכנסתי שותפים, קיבלתי אשורים, החזרתי חובות, וברוך השם, הגלגל העיסקי התהפך לטובה". "אני מאושר" אמר קונדי "זו סיבה לשתות לחיים". הוא הוציא כיפה קטנה מכיסו, שלף בקבוק ויסקי עם שתי כוסות ומזג לגינצבורג. "הבן שלי אמר שצריך לברך 'שהכל נהיה בדברו' על ויסקי, רגע רגע אתן לך כיפה אדון גינצבורג". "לא צריך קונדי, לא צריך. הכיפה שלי כבר שנה וחצי על הראש. מאז המפגש שלי עם הסטיקר שלך". "זה הסטיקר של צביקי הבן שלי, הוא אחראי על ההדבקות". השניים ברכו ולגמו מן הוויסקי. לפתע – כרוח סערה – נכנס צביקי למשרד ואמר: "אבא, אתה לא תאמין, בחיים לא ראיתי מכונית מודבקת עם סטיקרים כל כך יפה, מכל הצדדים. חתיכת אוטו שיכול להחזיר בתשובה את כל כביש החוף... באמת כל הכבוד". קונדי וגינצבורג פרצו בצחוק. "אני חזרתי לחיים, וחזרתי בתשובה בזכות הסטיקר שלך" סיפר גינצבורג את העלילה המרגשת. "אתה רואה אבא" שמח צביקי "הנה קיבלת איתות מבורא עולם, מה יכול לעשות סטיקר קטן בעיקר כשהוא על ג'יפ הקדוש שלך"....

הנה הנביא מבטא את כאבה של כנסת ישראל באורך גלותה. מתוך גזירות ויסורי הריחוק, גלגוליה וטלטוליה. במחשכה מכרסם בה היאוש, כאילו עזובה ושכוחה היא, חלילה... "ותאמר ציון עזבני ה' וה' שכחני", וכאן באה התשובה ממרום ועוטפת אותנו באדרת של חסד ורחמים, מתוך תמיהה עזה על תחושת חדלון זו. איך עולה על הדעת מחשבה כזו?... "התשכח אשה עולה, מרחם בן בטנה? גם אלה תשכחנה ואנוכי לא אשכחך!" (ישעיה מט). האם מסוגלת אם לשכוח את תינוקה ולחדול מלרחם עליו, ואף אם יארע פעם כן חלילה, אני לא אשכח אותך לעולם! רחמי אבינו שבשמים עלינו, עצומים הם בהרבה מרחמי אם על ילדה מחמד נפשה. תמיד, תמיד השגחתו חופפת עלינו, על אף שנסיבות הזמן מסתירים זאת לפעמים. ומי יתן ובמהרה יבואו הימים הגדולים שעליהם אמר הנביא (ישעיה פרק כה פסוק ט): "וְאָמַר בְּיוֹם הַהוּא הִנֵּה אֶלְהִינֵנוּ הֵן קִוִּינוּ לוֹ וַיִּוְשִׁיעֵנוּ הֵן ה' קִוִּינוּ לוֹ וְנִשְׁמָחָה בְּיִשׁוּעֵתוֹ".

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

בשבח והודאה

בשבח והודאה לבורא עולם שהחיינו והגענו לזמן הזה של הוצאת העלון ה-1000 במספר. אילו פינו מלא שירה אין אנו מספיקין להודות לך ה' אלוקים על זיכוי הרבים באמצעות עלון "אור שרה" – פרקי הדרכה והכוונה, אמונה בטחון ושמחה, המחזקים לבבות נשברים במיוחד בדורנו זה, דור הניסיונות, דור העקבתא דמשיחא. במאמרי תורה וסיפורים מדורנו אנו כך שכל אחד ואחת ימצא בו דברים שמדברים אליו אישית והמחזקים את האמונה והמבט החיובי על החיים. הסיפור לעיל המכונה "הסטיקר", אשר הופיע באחד מספריו של ידידי הרב הסופר ר' קובי לוי שליט"א. סיפרתי אותו בזמנו לרב קובי כדי שיכתוב אותו באחד מספריו, כמובן בשינוי פרטים הנצרכים. כעת מותר לגלות שזה היה בעצם הסיפור שלי. הסיפור האמיתי הוא כזה:

יום אחד כאשר נהגתי במכונית בסובארו מה שכונה אז בשם "רכב האברכים" כאשר בחלון האחורי היה לי סטיקר גדול באותיות מאירות: "ה' איתך עימד ואצלך, יאוש לא קיים בעולם כלל, הכל יתהפך לטובה". והנה באחת מנסיעותי ברחבי העיר נתניה עצרה לידי מכונית אמריקאית מהודרת כאשר יצא מתוכה אדם לבוש בחליפה מהודרת וביקש לשוחח עימי. מתוך דבריו עלה סיפור מדהים כאשר אותו אדם מספר לי שהפסיד את כל רכושו במניות שנפלו אז בבורסה נפילה טוטאלית וכך נשאר בעצם בחוסר כל, מאיגרא רמא לבירא עמיקתא כאשר אשתו וילדיו עדיין לא ידעו מכלום. הוא סיפר לי אז שהתייאש מחייו ורצה פשוט לסיים את חייו אותו יום חלילה.

כאשר עמד לצאת מביתו עמד בדלת ושם ידו במזוזה וביקש בדמעות מבורא עולם שאם הוא קיים שיראה לו סימן, כי מצד אחד הוא חשב על אשתו וילדיו ולא רצה לגרום להם כזה עוול. והנה, כך הוא מספר, הוא הגיע לרמזור כאשר רכבי עומד מלפניו עם הסטיקר הגדול: "ה' איתך עימד ואצלך, יאוש לא קיים בעולם כלל, הכל יתהפך לטובה". הוא הרגיש אז התרוממות הנפש מה שחזק אצלו שבורא עולם שומע אותו אף על פי שלא היה אז אדם מאמין. והנה ברמזור הבא הוא היה שוב מאחורי ושוב ראה את הסטיקר באותיות מאירות מדברות אליו. וכך גם ברמזור השלישי הוא הרגיש שמשמים רומזים לו שה' איתו ולא יתייאש. כך הוא ביקש לעצור ולדבר איתי ולספר לי את סיפורו הכואב. התחבקנו וביקשתי ממנו לשמור על קשר. ובאמת כעבור שנתיים, סיפר לי שברוך ה' עלה על דרך המלך.. שמחתי מאוד בשבילו, אולם המקרה הזה זעזע אותי אז והבנתי מהן כוחן של מילים פשוטות אך עוצמתיות לגרום לשינוי דרסטי אצל האדם ולטעת בו כוחות של חיים חדשים. הבנתי אז את הצורך העצום להפיץ כמה שיותר מאמרי חיזוק ואמונה על ידי סיפורים אמיתיים מדורנו אנו כך כל אחד ואחת ישאבו כח אמוני כי דורנו זה הוא דור הניסיונות, שבו מי שיזכה להחזיק באמונה תמימה – יינצל מחבלי משיח.

רוצה אני לנצל את הבמה הנכבדה הזו ולומר לכולכם תודה, תודה על החיזוקים הרבים שקיבלתי מכם במהלך השנים, ואשמח שוב לקבל משוב והארות מכם כיצד באמת הדברים השפיעו עליכם. תודה לכולכם ולהתראות בהמשך. ממני הצב"י יואל ארזי.

העלון מוקדש

לע"נ צבי בן ברוך שיום פקודת שנתו יחול בכ"ב בתמוז, ולהבדיל אלף אלפי הבדלות להצלחת נכדו צבי בן ברוך למשפחת רייטר שיזכה ב"ה ביחד עם אשתו היקרה אשת חיל לגדל את ילדיו בנחת באושר ועושר בריאות והצלחה ויתמלאו כול משאלות ליבו לטובה.

*

וכמובן אברך את ידידי חברי קהילת "דביר קודשו" בראשות הרב יורם אמגר היקר שתמשיכו בפעילות הרוחנית הענפה והמבורכת! יישר כח גדול!

קבלת שבת

שנה אחת עשרה - עלון דו שבועי ■ מופץ במעל 9000 עותקים בכל הארץ

פרשת פנחס

“פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן” (כה, יא).

מונא במדרש (במדבר רבה, פרשה כא): “אמר הקב”ה: בדין הוא שיטול שכרו.”

וכבר תמהו רבים על לשון המדרש, שהרי באמת מן הדין לא מגיע לאדם שום שכר על קיום המצוות, וכמאמר חז”ל (ויק”ה, פ”ד): “רוח הקודש אומרת: ‘מי הקדימני ואשלם?’ - מי קילס לפני עד שלא נתתי לו נשמה? מי מל בנו לשמי עד שלא נתתי לו בן זכר? מי עשה לי מעקה עד שלא נתתי לו גג? וכו’.” ומצינו עוד בקידושין (טז): “שכר מצוות בהאי עלמא ליכא?”

ביאור נפלא על כך, אמר הגאון רבי חיים צבי מאנהיימר זצ”ל (הובא בספר ‘אשי ישראל’, שחיבר תלמידו): **רבי יוסף אלבו זצ”ל, בעל ה‘עיקרים’ חוקר:** אם השכר עבור עשיית המצוות הוא מן הדין, אם כן למה מגיע עונש אם לא מקיימים את המצוות, והלא לעולם לא יוכלו להיות מעלה וחיסרון בענין אחד, למשל: אם אחד יודע לנגן בכינור, הרי זו מעלה, וממילא אם אחד אינו יודע לנגן בכינור - לא יוכל הדבר להיחשב כחסרון, וכך גם קיום לענייננו: אם קיום המצוות הוא מעלה, ועל כן מגיע עבורו שכר, איך יתכן שאי-קיומם הוא חיסרון ונענשים עליו? נוכל לשאול גם להיפך: אם העונש הוא מן הדין, משום שאי-קיום המצוות הוא חיסרון, אם כן למה מגיע שכר על קיומם?

והוא תירץ, שבאמת העונש הוא מן הדין, כי אי קיום המצוות הוא חיסרון, ומה שהקב”ה נותן שכר טוב עבור קיום המצוות - אין זה מן הדין, אלא בחסדי הקב”ה שברבו טובו מתחסד לתת לנו שכר אף שאין זה מגיע לנו מעיקר הדין.

לאור זאת, פירש הגאון הנ”ל באופן נפלא את הפסוק (תהלים סב, יב): “אחת דיבר אלוקים, שתיים זו שמעתי כי עוז לאלוקים, ולך ה’ חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו”, וכך ביאר הפסוק: “אחת דיבר אלוקים” - שציווה לנו לשמור את המצוות, “שתיים זו שמעתי” - שאם מקיימים את המצוות, הקב”ה נותן עליהם שכר, ואם עוברים עליהם נענשים, ולכאורה קשה: איך יוכלו שניהם להיות יחד בענין אחד, כפי שהקשינו?

על כך מתרץ הפסוק שבאמת “כי עוז לאלוקים”, כלומר: העונש לעוברים על המצוות הוא מן הדין, ומה שנותן שכר למקיימי המוות, הוא מצד החסד: “ולך ה’ חסד - כי אתה תשלם לאיש כמעשהו!”.

אולם, כל זה הוא רק במצוות שחייבים לעשות, אבל בענין בוועל ארמית, הלא אם אדם בא לשאול בבית הדין האם להורג, לא היו פוסקים לו שחייהם להורג, כי רק קנאים פוגעים בו, ואם כן לא היה פנחס מחוייב מצד הדין, וממילא השכר מגיע לו מצד הדין ולא מצד החסד, ומשום כך אמר הקב”ה: “פנחס בן אלעזר וגו’ בקנאו את קנאתי” עשעה את מעשהו רק מצד קנאים פוגעים בו, ולא מצד הדין, ומכיון שכך הרי “בדין הוא שיטול שכרו!” **ודברי פי חכם חן!** (כמוצא שלל רב)

“אֲבִינוּ מֵת בְּמִדְבָּר וְהוּא לֹא הָיָה בְּתוֹךְ הָעֵדָה הַנּוֹעֲדִים עַל ה’ בְּעֵדַת-קָרַח וְכוּ” (ג, ז).

מונא בגמרא בבבא בתרא (קטז): “מלמד שהיה משה רבינו יושב ודורש בפרשת יבמין, שנאמר ‘כי ישבו אחים יחדו’. אמרו לו: אם כבן אנו חשובין תנה לנו נחלה כבן, ואם לאו תתייבם אמנו”.

ביאר רבי אברהם ברודא זצ”ל ע”פ גמרא זו, את דברי המדרש, וזה לשונו: “משפטי ה’ אמת צדקו יחדו - זה בנות צלפחד”. והוא לכאורה תמוה.

והנה מבואר בגמ’ בב”ב (טז): שצלפחד היה הבכור שבאחים. ובמסכת יבמות (כד) דנה הגמרא האם דין יבום הוא רק לאח הבכור של המת, או שגם האחים הקטנים של המת חייבים ביבום. ועוד למדנו (שם יז): מהפסוק “כי ישבו אחים יחדו” (דברים כה, ה) שרק אח שהיה בעולם כשאחיו הגדול נפטר, חייב ביבום, אך אם בשעה שהגדול מת עדין לו נולד האח - אשת המת אינה חייבת ביבום, מפני שצריך שהאחים “ישבו יחדו” בעולם.

ואמנם אם נאמר שרק האח הבכור חייב ביבום, ודאי שאין צריך את הדרשה שאח שלא היה בעולמו פטור מיבום, מפני שלא יתכן שאח שלא נולד בעת פטירת אחיו שהוא בכור למת! אלא ודאי מאחר והתורה כתבה “כי ישבו אחים יחדו” הרי אתה למד שלא רק בכור מחוייב ביבום, אלא גם שאר האחים.

ונמצא שצדקה טענת בנות צלפחד “תתייבם אמנו”, שכן אע”פ שאביהן בכור הרי דין יבום שייך אף בשאר אחי המת. ועל כך רמזה הגמ’: “שהיה משה רבינו יושב ודורש בפרשת יבמין שנאמר ‘כי ישבו אחים יחדו’”, ולכן דווקא כשדרש בפסוק זה טענו בנות צלפחד: “תתייבם אמנו!”

עתה נבין היטב את דברי המדרש: “משפטי ה’ אמת” - טענת בנות צלפחד היתה אמת והן “צדקו” משום שנאמר “כי ישבו אחים יחדו”... (מתוקים מדבש)

“וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת מִשְׁפַּטְן לְפָנָיו ה” (כז, ה).

בפרשת נשא, לגבי פסח שני נאמר (ט, ו-ח): “ויהי האנשים אשר היו טמאים לנפש אדם... ויאמר אלהם משה עמדו ואשמעה מה יצוה ה’ לכם” - מדוע כאן לא ענה משה לבנות צלפחד באותה מטבע לשון?

אומר ה’פרדס יוסף’: שנו חכמים בלשון המשנה (אבות פ”א מ”ה) ‘אל תרבה שיחה עם האשה’, בפסח שני דיבר משה עם הגברים, לכן אמר להם ‘עמדו ואשמעה’, אך כאן היה מדובר בנשים, לכן נזרז משה מלדבר עמן ומיד הקריב את משפטן לפני ה’.

מסופר על תלמידיו הגדולים של רבי שמחה בונים מפשיסחא - החידושי הרי”ם ורבי יצחק מוורוקא שכאשר הלכו פעם בדרכם מבית המדרש לאכסניא, עברו בדרכם ליד רוכלת שמכרה חפץ מסוים לו נזקק היה רבי יצחק מוורוקא באותה שעה. עמד רבי יצחק מדרכו ושאל את הרוכלת למחירו של החפץ.

- “עשרה רובל” - השיבה הרוכלת.

- “שמונה וסגרנו עסק” - התמקח רבי יצחק.

- “עשר! קופיקה לא פחות!” התעקשה המוכרת.

יכול היה הדין ודברים להמשך עוד זמן, אלמלא הזדקף החידושי הרי”ם וזעק: “איטשע, וכי ‘אל תרבה שיחה עם האשה’ לא שוה שני רובל?”

“אִישׁ פִּי יָמוּת וְבֵן אֵין לוֹ וְהַעֲבֵרְתָּם אֶת נַחְלָתוֹ לְבָתוֹ” (כז, ח).

שאלה קשה ומורכבת הובאה לפני הגאון רבי חיים מבריסק זצ”ל:

אדם שכיב מרע שאשתו היתה מעוברת הותיר צוואה לפני מיתתו שאם אשתו תלד בן, אזי שני שלישי הוא מוריש לבנו ושליש אחד לאשתו, ואם תלד בת - שני שלישי תירש האם ושליש אחד תירש הבת. אותו אדם מת כדרך כל הארץ, והנה תאומים בבטן אשתו - בן ובת!

הונחה השאלה על שולחנו של הגאון מבריסק: כמה תירש האם, כמה יירש הבן וכמה הבת?

כך הגאון בדעתו כה וכה, והשיב: הרי מלשון הצואה משמע שהנפטר אוהב את בנו פי שניים מאשר את אשתו, ואת אשתו הוא אוהב פי שניים מאשר את בתו. כך תעשו: חלקו את רכוש הנפטר לשבעה חלקים שווים, הבן יירש ארבעה חלקים, האם תירש שני חלקים, והבת תירש חלק אחד. באופן זה נמצא שהבן נוטל פי שנים מאמו, והאם נוטלת פי שנים מבתה, בדיוק כרצון הנפטר!... (אביעזא להו)

“וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשִׁים תִּקְרִיבוּ עֹלָה לַה” (כח, יא).

שאל רבי צבי ירוב את מן שר התורה הגר”ח קניבסקי שליט”א: בנוסח מוסף ראש חודש מדגישים אנו ‘ובעבודת בית המקדש נשמח כולנו’, ויש להבין מי הם ‘כולנו’ ומה מיוחד בעובדה זו?

במקום תגובה, העלה לפניו רבי חיים שאלה הרבה יותר חזקה: בפסוק נאמר (ישעיהו סו, גג): “והיה מדי חודש בחודשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחוות לפני, אמר ה’ ” וכאן הקושיה ממש זועקת - היתכן שבכל שבת וראש חודש כל עם ישראל יבואו לבית המקדש?

כדרכו, ביאר זאת רבי חיים ע”פ מדרש: בפסיקתא (פא) נאמר על פסוק זה: ‘והיאך הם באין ראש חודש ושבת מסוף העולם? אלא, העבים באים וטוענים אותן ומביאין אותן לירושלים, והם מתפללים שם בבוקר. והוא שהנביא מקלסן ‘מי אלה כעב תעופינה וגו’.’

כלומר, את קבלת השבת, הסעודה והשינה נעשה בבני ברק, את תפילת שחרית וקריה”ת נעשה גם בב”ב, ומיד עם סיום קריאת התורה ימתין לנו מחוץ לביהכנס” ענן גדול מידות שיקח אותנו ‘ספיישל’ למוסף בירושלים [לגבי תחום שבת ואמרים המפרשים, שבדואר סובר רב כהנא שאין איסור תחומין בגובה של למעלה מ”י טפחים מהקרקע].

לפי זה יוצא, שבעוד בג’ הרגלים שע”פ דין יש לעלות ברגל, זקנים, חולים ונכים פטורים ממצוה זו כיון שאינם יכולים ללכת ברגל, אך בשבתות ובראשי חודשים שכולם יבואו ע”י עננים - אף הם יהיו חייבים.

זו הסיבה שעל השבתות והחגים אמר הנביא ‘יבוא כל בשר’, ולכן בתפילת ראש חודש יכולים אנו לומר ‘נשמח כולנו’.

התפוצצו בנמל אשדוד בשני מוקדים שונים, האחד בתוך הנמל והשני מחוצה לו. הפצועים פונו לבתי החולים ברזילי וקפלן. כתבנו מוסף כי 2 מתלבים התפוצצו בזה אחר זה בשני אזורים סמוכים אחד לשני בנמל אשדוד, סמוך לבניין צים וסמוך למכלית דלק.

א.פ. מתנדב זק"א שהגיע בין הראשונים לזירת הפיגוע, סיפר לתקשורת כי מספר הנפגעים בפיגוע, גדול, מתנדבי זק"א נכנסו לנמל לאחר גמר סריקות החבלנים. פצועים פונו לבית החולים קפלן, ברזילי, שיבא, בתל השומר, בבתי חולים נפתחו מוקדי מידע לבירור על נפגעים.

הייתי שם. בסך הכל מרחק של 2-3 מטר מן המחבל, "טווח אפס" קוראים לזה המומחים. הוא לבש מדים של חיל הים, היה לו תיק גדול על הגב, הוא הביט סביב, לחץ על משהו, ובוויזו!!! רעש נורא, ששן, שקט, אחר כך זעקות, זעקות. עור התוף באוזני נפגע, חדר לי ריסים קטן למצח, ונפילתי מחוסרת הכרה. מסביב, כמו שקראת בכתבה, היה בית קברות, הרוגים ופצועים. ואחר כך הגיע מחבל נוסף, וגם הוא התפוצץ מרחק קצר ממני, כל מי שהיה סביב... נהרג. אני שהייתי הכי קרובה למחבל, נותרתי בחיים. רציני, לספר לך משהו קצת מיסטי. אחרי הרעש והבווויזו, מתוך דמדומים ובהלה אימה הרגשתי שהנשמה שלי מאיימת לפרוח, והגוף שלי מתפרק לחלקים, ובקיצור אני מתה. אך לפתע חשתי מעין חיבוק לא ברור, כמו שמיכה רוחנית ענקית שעוטפת אותי מכל הצדדים, פעם ועוד פעם, כאילו אורזת אותי כמו מתנה, כמו ספר, וכל האיברים שאיימו לעוף ולהתפרק נותרו במקומם, והנשמה שרצתה לברוח לעולם אחר, נעטפה אף היא באותה שמיכה טובה כמה ואוהבת. אחרי שהתעוררתי בבית החולים והזכירו לי מה בדיקת קרה, עדיין חשתי שאני עטופה, ושרי מלבד עור התוף, וכמה חבלות גופניות קלות אני שלמה... ממש שלמה... רבונו של עולם שאלתי את עצמי, מי עושה אותי? למה אני מרגישה מוגנת כל כך? הרי מדובר בהצלה שאין לה שום הסבר הגיוני ברור... למה דווקא אני? בלילה הבא כבר הכל היה ברור. בחלומי ראיתי את הפרכות התכולה, המבריקה והזהורת, נעה מעלה מטה לנוכח משבי רוח קלילים הנכנסים מן החלון המערבי של בית הכנסת בנמל. אני אומנם אישה פשוטה ולא מלומדת, אבל היה ברור לי מעל לכל ספק, שהפרכות שניקיתי אותה לשם שמים, עטפה אותי מכל הצדדים באותו רגע נורא. ומאז אני בת גאמנה וקרובה לקב"ה, כמו שפרכות גאמנה וקרובה לארון הקודש. לא פחות. (מתוך ספרו של הרב קובי לוי)

והמחסנים, והנה מתגלגלת לפתחי זכות לנקות את בית הכנסת, לראשונה בחיי. יום חמישי. י"ח באדר תשס"ד.

התיישבתי בעזרת נשים מאחורי וילון גדול, ועניתי פה ושם "אמן" יחד עם המתפללים. אחרי תפילת ערבית, כשהמקום כמעט והתרוקן, נכנסתי ובידי מטאטא, מגב, דלי ושקית עם חומרי ניקוי. לפתע הבחנתי באחד המתפללים שעומד על כסא פלסטיק ובעזרת מטלית הוא מבריק ומשפשף את תקרת ארון הקודש, ובכוונתו להמשיך ולצחצח את הארון מכל צדדיו. "תסלח לי" אמרתי, "אל תטרח, אני פועלת הניקיון פה, ואנקה את הארון עם חומרי ניקוי, אתה משוחרר". הלה השיבני "את עובדת ניקיון פה בנמל, זה תפקידך, אבל אני עושה זאת לשם שמים, אף אחד לא משלם לי עבור זה... לשם שמים? הביטוי הזה לא היה מובן לי כל כך, ואחרי ההסבר שקיבלתי ממנו ביקשתי "גם אני רוצה לעשות משהו לשם שמים, יש לך רעיון בשבילי?". "בוודאי השיבני" אני עובד כבר חמש שנים בנמל, ומעולם לא כיבסו את הפרכות. קחי אותה וכבסי אותה מחוץ לשעות העבודה, על חשבון זמןך הפרטי ועם חומרי הניקוי שלך. כולם ישמחו לראות פרוכת מבריקה ולא דהויה וספוגה באבק. הוא צדק. הפרכות נראתה כמו סמרטוט דהוי, אפרפרה, מקומטת, לא אסתטית בכלל. בטעות לילה עם סיוע העבודה, קיבלתי את הפרכות והכנסתיה לשקית ניילון גדולה, והצלחתי להבריח אותה מעיני שומר השער. נסעתי לביתה של אמי המתגוררת באחת משכונות העיר, פרסתי את הפרכות, ואמי פערה שתי עיניים תמהות. "זו משימה בלתי אפשרית לכבס דבר כזה, אף מכונת כביסה לא תכיל את הפרכות". שלפתי מהארון את שואב האבק המיושן של אמי והחילתיה לשאוב. ערימות של אבק, חול ואפר נספגו בפרכות, שכנו אחר כבוד בשקיות השואב. פרקנו שקית אחר שקית, והנה לאחר שלוש שעות שאיבה, פרוכת הקטיפה הבריקה והבהיקה נגד עינינו כאילו יצאה כרגע מן המתפרה. גיהצנו אותה כמיטב יכולתנו, ולמחרת בשעה שבע בבוקר, ערב שבת, היא נתלתה שוב במלוא הכבוד וההארה חופה בכתושת את ארון הקודש. הייתי מאושרת, לראשונה בחיי עשיתי משהו לשם שמים. כך הרגשתי, למרות שלא ירדתי לסוף עומקו של הרעיון.

יום ראשון. כ"א באדר תשס"ד, שעה 16:30. הלהן ציטוט חלקי מתוך כתבת עיתונות. 10 הרוגים בשני פיצוצים שאירעו ברציף בנמל אשדוד. סמוך לשעה 16:30 אחה"צ שני מתחלים

אני אם שלוש בנות. תחת מטחי הטילים והרקטות מן הדרום, נזכרתי בסיפור האישי שלי התרחש לפני כ- 13 שנים. מדובר באירוע שלא שוכחים לעולם, הוא הולך עם הבן אדם כל יום, כל שעה, כל שניה, עד הקבר. התמונות חוזרות אליך, הצעקות, הטרמוה, הפחד, תחושת החידלון שהנה הסוף בא, ומלאך המוות יישא אותך לא כפוי, אל עולם שכולו טוב... או חלילה רע, תלוי מה הכנת. חודש אדר, תשס"ד. הייתי אז אישה לא בדיק דתיה, זמן קצר לאחר שהתפרק התא המשפחתי שלנו, ונותרתי עם שלוש בנות קטנטנות, דחוקה וענייה, אפשר לומר אפילו חסרת אוניו. הגעתי לעיתים למצבים של פת חם, על כל המשתמע מכך. ניתוקי חשמל ומים היו דברים קבועים שעל סדר היום, ובנוסף לכל לא מובטלת. כשבנותיי הקטנות ביקשו ממתק או צעצוע, הרגשתי שהלב שלי נקרע והנשמה שלי מתייסרת. אין לי חצי שקל בארנק לקנות לחם, אין לי מאיפה לממן את החוב לחברת החשמל, והן מדברות על צעצוע או ממתק... אבל לא אמרתי נואש ופתחתי בניסיונות לחפש עבודה שתתאים ליכולות שלי. אינני אישה משכילה, אין לי שום תעודה, בקושי סימתי 10 שנות לימוד. ידעתי שהרבה אולי מה להציע לי, אלא רק עבודות פשוטות וקשות, הסכמת לכל דבר, אבל רק של צעצוע, כי בלי כסף החיים מתמוטטים חס ושלום.

אודה ולא אבוש, לא הכרתי את בורא עולם, ולא ידעתי אז, שאפשר לדבר עמו ולבקש. אבל ללא ספק, הוא שמע את ליבי הפצוע, ראה בעוני בנותיו המתגוררות בשכירות בדירה בת חדר וחצי ארבע נפשות, שלא יודעות מה ילד יום. ובאמת גלגל לפתחי הצעת עבודה, לא מרשימה במיוחד, אבל איך לימדונו חז"ל, פשוט נבלה בשוק ולא תזדקק לבריות. מדובר היה בעבודת ניקיון בנמל אשדוד. במשך 7-8 שעות ביום הייתי אמורה לנקות משרדים, מחסנים, אולמות, תחת עינו הפקוחה של מנהל עבודה קפדן. כשהסתיימו עבודות הניקיון, נקראתי להיכנס למטבח הנמל ולעסוק שם בשטיפת כלים, ניקוי מקרים והברקת הרצפות. לא התלוננתי. נחמתי הייתה בתלוש המשכורת בתחילת כל חודש, שעמד לי כחומת כסף להביא מזון ובגד שלוש בנותיי, שכבר זכו מפעם לפעם לממתקים ולצעצועים, שכן בארנקי כבר נחו כמה שטרות זמינים. "שושנה, היום יש לך משימה, לנקות ולהבריך את בית הכנסת של הנמל", הורה לי מנהל העבודה. "תיכנסי לשם אחרי תפילת ערבית ותבריקי רצפות, חלונות, ארונות, חשוב לי מאד שהבוס של הנמל יהיה מרוצה", סיכם מעסיקי. שמחתי. עד עתה פעלתי בניקיון המשרדים

פנינים לשבת
בעיניי הלכה ואגדה

השונה מים ואח"כ יין, האם מברך בורא נפשות?

כתב השו"ע (רמ"א, טז), "שנתה יין ומים, אין לו לברך על המים בורא נפשות, שברכת היין פוטרת, כשם שבברכה ראשונה יין פוטר כל מיני משקים". ומקורו מהטור בשם הרא"ש. וע"ש במשנה ברורה שהוסיף כמה דינים בזה.

והנה, נחלקו האחרונים מה הדין כששתה מים ואח"כ יין. וביאור צדדי הספק, דשמה דוקא בשנתה יין תחילה אמר הרא"ש שאין לברך על המים לפי שלא חל עליו חיוב ברכת המים, אבל כששתה המים תחילה הרי חל עליו חיוב ברכה אחרונה, ולא תועיל שתיית היין.

דעת הבית דוד (לרבי יוסף דוד זצ"ל משאלוניקי, חו"מ סי' פז) שכיון שהמים אינם שייכים ליין ששתה אח"כ, אינן שכינת צריך לברך על היין ברכה אחרונה, מ"מ יקדים בורא נפשות ואח"כ על הגפן. וכתב להלביא ראה נפלאה לדרבי, מהרא"ש (שהוא מקור הדין בשו"ע) בפרק ערבי פסחים ע"ש (ובברכת ה' זחה ראינו), והובא להלכה בבית אהרון מהד"ב (בהגה"ט אות ח'). וכן סובר החסד לאלפים (רי"ס קעד), ויש לך משמעות מלשונות כמה ראשונים (ואכמ"ל), ומשמע מדברייהם, שאם יקדים ברכת על הגפן, שוב לא יוכל לברך בורא נפשות. וכתב היפ"ל שיצריך לזה ישוב.

והנה נפירה ללב (רמ"א, כא בגד"ט), לדייק מל' השו"ע בשם הרא"ש, שמשמע שבשתיית יין ואח"כ מים, ובשתיית המים, אך בשנתה מים ואח"כ יין לא נפטרים המים, דאל"כ היה לו להשמיע חידוש יותר גדול. ודפח"ח.

ומאידך, דעת הערך השלחן (טי"ב, רח, טז), והשו"ע הרב (רד"ב, יב), ובשו"ת נשמת חיים (לרבי חיים אבולעפאי זצ"ל, חו"מ סי' ה'), ובפתח הדביר (ח, כ) ועוד שאפ"ל שנתה מים ואח"כ יין, ברכת מעין ג' פוטרת המים ואי' לברך עליהם. וכתב הערה"ש, שכן משמע מדברי האחרות חיים והכל בו. וע"ש. [ועיין באלה רבה (סי' כד) דוק].

לעילוי נשמת

דניאל הכמת בן דוד, אליהו בן חנה יונה, אליהו בן פרחא, אליהו בן משה, שושנה פורן בת טאוס, יעל בת רבקה, חנה יונה בת רומיה, פרביץ נמכי בת עוסניגאן, שמחה בת עוסניגאן ע"ה, רחל בת פנינה פרלה ע"ה, יוסף חיים ז"ל בן דוד יבלחט"א, אורי ז"ל בן אשר אגשל יבדל"א, דוד אריה בן אליהו יוסף ז"ל

לרפואת

איתי בן מלאכי, מוון בן רחל, יהונתן בן הודיא תמר.

העלון מוקדש - להצלחת ברו"ג

יש בן אילה, רחמים בן מוניה, עידן ולילך בני מרים, משפ' מנצור וכל התורמים והמסייעים בהפצה. יהודה בן מרגו, נסים ואריה דניאל בני אילה בישיבות הקדושות, משפ' מארי. זיווג הגון ליצחק בן אילנה.

26

אור הזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

725

**ניתן לתרום באשראי
בנדרים פלוס:** כולל ערב
המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
חזקיה.

**ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46**

סיפור לשבת קודש

מה קורה כשלא שומעים לדעת תורה

המעשה הבא אירע לפני כעשרים שנה ויותר, באחת הקהילות היהודיות באירופה שוכנת עד היום ישיבת 'ברכת התורה' המחזיקה עשרות בחורי ישיבה העמלים בתורתם יומם וליל, בראשותו של ראש הישיבה הנודע, אשר מפאת כבודו לא נפרסם את שמו.

באחד הימים נשמע שוד ושבר - ראש הישיבה הפסיק להגיע לישיבה, וכי השמועה מגלה כי מצבו החל להידרדר בפתאומיות ומערכות גופו אינן מחזיקות מעמד זמן רב. הוא הובהל אל בית החולים לצורך בדיקות תכופות וטיפולים קשים, אך למרבה הצער הרופאים הודיעו כי הם מרימים ידיים, מפני שכל התרופות והטיפולים לא השפיעו על מערכות גופו, עד כי נשקפת סכנה ממשית לחייו וסכנת מוות.

בני הישיבה 'ברכת התורה' נדהמו ונדדעזעו לאור הבשורה הנוראה - הכיצד ראש הישיבה המעטיה, אשר רק בשבוע הקודם מסר לנו שיעורים חיים ומלאי תוקן, מתוך גוף בריא ושמחת חיים, לפתע מוצא את עצמו במחלקות בית החולים הסגורות כשסכנה של ממש נשקפת לחייו.

קבלות וחזיונים רבים נעשו בישיבה, תלמידים רבים גמרו את ספר התהילים כשכולם מתחננים לבורא עולם שיחוס על ראש הישיבה האהוב ויתחולל נס של ממש. מספר התלמידים מהישיבה אף עשו את דרכם אל מעונם של גדולי הדור בארץ ובחו"ל וביקשו ברכה וישועה לרבם. אחד מבוגרי הישיבה המתגורר בירושלים - נתנאל, שמו הפרטי, הצטער עד למאוד למשמע הבשורה הקשה, והחלט לגשת אל מעונו של האדמו"ר מרחמסטריווקא ז"ע, הרב ישראל מרדכי טברסקי זצ"ל, על מנת לבקש ברכה וישועה.

הוא נכנס פנימה אל הקודש וסיפר לאדמו"ר על מצבו הסופני של ראש הישיבה. האדמו"ר הקדוש האזין בקשב רב לדברים, ולאחר כמה רגעים של שקט, הוא אמר: "אמרו לחולה שעליו לשוב בתשובה". נתנאל נבהל עד עמקי נשמתו מתשובתו של הצדיק ולא דמיון לעצמו כיצד הוא אומר דבר כזה למורו ורבו.

"כבוד הרב", פנה נתנאל שוב לאדמו"ר, "אולי לא הסברתי נכון, אך מדובר בראש ישיבה גדול המרביץ תורה מבוקר ועד ליל, ולא ביהודיפשוט, ובוודאי שפשפש הוא במעשיו וערך תשובה". האדמו"ר לא התרגש מדבריו של נתנאל וחזר על דבריו: "תאמר לו בשמי שעליו לעשות תשובה".

כעת הבין נתנאל כי ישנן דברים עמוקים שרואה הצדיק וכי אין מנוס מלספר זאת אל ראש הישיבה, גם אם הדברים לא נעימים לאוזן. בלב כבד מתקשר נתנאל אל ראש הישיבה השווה במרחקים ומספר לו את תשובת האדמו"ר לעריכת תשובה.

ראש הישיבה שומע את הדברים ומגיב מיד: "תשובה!?! כל הימים האחרונים מאז שמעתי את הבשורה המרה איני מפסיק מלתור ולעשות תשובה על כל מעשי חיי... ולמה התכוון הרבי?" לפתע, דקות ספורות אחר סיום השיחה נזכר ראש הישיבה בדבר מה: "אני יודע מה הבעיה!" הוא קפץ על מקומו, "לפני כמה שנים אירע כססוך קשה באחת ממשפחות הקהילה וביקשו ממני שאתערב.

בתחילה לא רציתי מפני תסבוכת הפרשייה שהגיעה עד בית

המשפט, אך לאחר הפצרות רבות של אחד הצדדים, התערבתי בסיפור עד שהבאתי אותה לידי סוף, אלא שאחד הצדדים יצא מאוד מאוכזב וכואב מכך. כנראה שלכן התכוון הרבי", קבע ראש הישיבה בליבו. מיד באותו רגע הרים ראש הישיבה את השפופרת והתקשר אל אותו יהודי פגוע, והחל להתנצל ולבקש מחילה. אותו יהודי היה פגוע עד מאוד, ולמרות גדלותו של ראש הישיבה, היה קשה לו לסלוח. רק אחר ששמע היהודי כי ראש הישיבה שוכב על ערש דזוי וימיו ספורים, הוא מחל לו בלב שלם.... כעת הרגיש ראש הישיבה כי אבן גדולה ירדה מליבו וכי כעת הוא נקי וטהור. הוא התקשר אל תלמידו נתנאל ואמר לו כי הוא יכול לגשת שוב לאדמו"ר ולומר לו כי הוא מילא אחר הוראתו וביקש הוא סליחה מאדם שפגע לפני שנים רבות, וכעת הינו מרגיש טוב כי סרה מעליו ההקפדה והקיטרוג.

התלמיד נתנאל שמח למשמע הדברים ועשה את דרכו במהירות אל האדמו"ר הקדוש מרחמסטריווקא, כשהוא אומר בשמחה אל הצדיק: "ראש הישיבה קיים את הוראת הרבי - הוא עשה תשובה". אלא, שלמרבה ההפתעה, האדמו"ר הניע את ראשו בשלילה ואמר: "לא טוב".

"אבל ראש הישיבה ביקש סליחה מהיהודי", אמר נתנאל בהכנעה, ואז פתח האדמו"ר ואמר: "לא לזה התכוונתי... התכוונתי שיבקש סליחה מהשכן שלו הקודם", חתם ברוח קודשו. דממה שררה בחדר. נתנאל רעד כולו לאור הנבואה שראה מול עיניו, והרים מיד טלפון לראש הישיבה ואמר: "הרבי אמר כי הראש ישיבה צריך לבקש סליחה מהשכן הקודם".

ראש הישיבה שמע זאת והתפלא שבעתים - הרי אני חי בשלום עם כל שכניי, ולמה התכוון הרבי... עד שלפתע הוא נזכר... הדבר קרה לפני כשלושים שנה, כשהיה אברך צעיר לימים. באותה התקופה הגיעה אל השכונה שלהם משפחה פשרנית שלא התאימה לרוח הקהילה כלל וכלל. ראש הישיבה שהיה אז אברך נמרץ החליט לעמוד בפרץ על קדושת השכונה וקבע - אני אסיר את הנגע ואגרסם לאותה משפחה המקלקלת את האוירה התורנית לעזוב את הדירה ולחפש בית במקום אחר. אלא שהחליט הוא לעשות זאת בצורה קשה שאינה כדרך התורה - הוא החל להוציא על המשפחה שם רע ועשה מעשים רבים שגרמו להם לחיים מרים וקשים, עד שהם החליטו כי הם לא מסוגלים יותר, וכי הם עוזבים את המקום לעיר אחרת. אלא שבכל מקום שהגיעו, הגיע עימהם שם הרע, וכולם סלדו ובחלו מהם. הוא ניסה לאתר את המשפחה, אך הדבר לא היה קל בכלל. התברר לו כי המשפחה נדדה בתים רבים עקב השם הרע שיצא עליהם, עד שמצאו את מיקומם בקהילה קטנה, לא מפורסמת, באחת מערי אירופה.

ראש הישיבה שוחרר מבית החולים למספר שעות, ועשה את דרכו לעבר המשפחה בליווי אחד מתלמידיו. הנסיעה ארכה כמה שעות, עד אשר הגיעו אל פתח הבית. את הדלת פתח אב המשפחה שכבר היה יהודי קשיש לימים. פניו היו מקומטות, אך לא רק בגלל גילו המתקדם, אלא בעיקר עקב הסבל הרב שעבר בשלושים שנה האחרונות.

ראש הישיבה עמד בגופו המיוסר מול בעל הבית, הרכין ראשו וגילה את זהותו: "אני האברך שהוצאתי עליכם שם רע וגרמתי לכם לעזוב את הקהילה", הוא התוודה. בעל הבית השיש החל לרעוד, ובקול חנוק הוא זעק מקירות ליבו: "אתה ראש הישיבה?!... אתה הרסת לנו את החיים! כל השידוכים של ילדיי, הפרנסה שלנו, שלום

המשך סיפור לשבת קודש

אכן מעולם לא נהגתי כך, אלא שהפעם כאשר הגעתי אל האולם וחיפשתי את החתן, התבלבלתי וניגשתי לאחד הבחורים, שחשבתי כי הוא החתן, חיבקתי אותו ונישקתי אותו ואף איחלתי לו 'מזל טוב'. מיד באותו רגע חשבתי לעצמי: הרי ברגע זה החתן האמיתי ראה שטעיתי ולא זיהיתי אותו כחתן אלא חשבתי בבחור ישיבה אחר כי הינו החתן, ובוודאי דבר זה יכול לגרום אכזבה וצער לחתן כי לא זיהיתי אותו מההתחלה ולא הענקתי לו את היחס הראוי.

כיוון שפחדתי שלא לגרום לו עוגמת נפש, החלטתי לחבק ולנשק את כל בחורי הישיבה, וכך לא יחשוב החתן האמיתי כי התבלבלתי, אלא יבין כי הנני מנשק את כל הבחורים, ואדרבה, כעת שמחתו גדלה עוד יותר, בראותו כי רק בחתונתו חיבקתי ונישקתי את כל הבחורים שהגיעו לחתונתו ואף ערכתי עמו ריקוד ארוך ומיוחד. כל זאת רק על מנת לא לגרום לחתן צער הכי קטן או אכזבה קלה". מכאן אנו למדים עד כמה צריכים לעשות הכל כדי שיהודי לא יתיבייש!

(יוצא עמו בששון)

השנאה היא שנואה שעליה אמר התנא (אבות ב טז) **שנאת הבריות מוציא את האדם מן העולם. והיא גוררת עברות הרבה כי שנאה... מדנים** (משלי י"ב) **ובא לידי מחלוקת ולידי לשון הרע, וגורם לו להיות שמח לאיד ולהיות חובל ומאנה ונוקם ונוטר כנחש וכנהנה רעות רבות. וכתוב בספרים שאין בכל העברות עברה שצובר עליה תדיר כמו השנאה, שבכל רגע עובר על מה שכתוב בתורה (ויקרא י"ט י"ז) לא תשנא... אחיך בלבבך. ועל מה שכתוב (שם) ואהבת לרעך... זהו הטעם שבעוון שנאת חנם נחרב בית המקדש. וכל מין שנאה קרויה שנאת חנם, שכל הטענות שיש לו לשנא, הבל המה מעשה תעתועים, וכמו שפרשנו לעיל בערך אהבת רעים עין שם:**

וגדלה רעת השנאה כשהיא בלב, ולפנים מורה כרע כאח, זוהי רעה חולה לאין מרפא, שבזמן שהשנאה היא בפרהסיא, סוף סוף יעמדו מותכי שלום ויעשו שלום ביניהם, אבל כשהיא בלב, עברתם שמורה נצח, ואין אדם יכול להשמר מחברו כי יטעהו בחלקלקות לשונו אשר חלק משמן חכו ובקרבו ישים ארבו ויפיל חברו בשחת יפעל, ועל כן צותה תורה (ויקרא שם) לא תשנא... אחיך בלבבך. וטוב לגבר שיבחר הרע במוטו, ואם חברו הרע לו או באפן שמתר לשנאתו מחמת רע מעלליו על דרך שפרשו רבותינו זכרונם לברכה בפסוק (שמות כ"ג ה) כ... חמור שונאך. יראה לו השנאה בפרהסיא אבל רעת השנאה שרוב השנאה היא מחמת קנאה, ושזומה לו שעל ידי חברו קפח פרנסתו, ועל כן הוא בוש וירא להראות כי הוא שונא לו בשביל כך כי חרפה היא לו להודיע לכל שהוא מקטני אמנה, והשנאה תעורר מדנים עד שלבסוף יהיו לו סבות רבות על השנאה, אבל לפי האמת את כלם ישא רוח כדבר האמור לעיל:

ולפי גדל רעת השנאה אשר גרמה חרבן בית קדשנו ותפארתנו, וכל שאין אנו נטהרים מחטא זה אי אפשר להגאל, כאמור רבותינו זכרונם לברכה אמר הקדוש ברוך הוא אתם גרמתם לי שהחרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי על ידי שנאת חנם, בקשנו שלום ואתם נגאלים שנאמר (תהלים קכ"ו) ... שלום ירושלם. זה פרשו המפרשים חנם נמכרתם (ישעיה נב ג). רצונו לומר, בעוון שנאת חנם נמכרתם, ולא בכסף, דהינו מצות תגאלו, אלא צריך לתקן חטא זה. ולפי גדל מעלת מצות ואהבת לרעך כמוך שהיא כלל גדול בתורה, ראוי לאדם להתחזק ברב עד ותעצמותו, על ידי מחשבות טהורות תמידיות להעביר שנאה מלבו ולהיות מוציא מצ"ה ומכניס אהבה, וטברט עם אשתו, אפלו אם היא אשר רעה כל מום בה גרמא דנפיל בחולקה כפ טא או ביש יגרו, ויתחזק מאד חילום יגבר לאהב אותה כנפול, כי רבה רעת השונא את אשתו, שנותן עיניו באחרת ובניו בני שנואה, זרע רע, ואוי לו לפוגם את זרעו. ויחרד האיש וילפת על כל דבר פשע ובפרט בענין השנאה ואהבה, ובפרט בין איש לאשתו, בחשבו כי הדברים עתיקים ובעובדא דלתתא אתער עובדא דלעלא, או בונה עולמות או מחריבן, והשנאה והמחלוקת מעורר מדנים וקטגוריא ופרוד למעלה, ועל ידי אהבה ואחוה שלום ורעות מעורר אהבת דודים למעלה, ועושה שלום במרומים, וגורם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה, וזהו הטעם שבזה תלוי גאלתנו ופדות נפשנו:

(פלא יועץ)

הבית שלי - הכל התרסק וירד לטמיון. היו לי חיים קשים ומרים במשך שלושים השנים האלו, וכעת אתה בא לבקש שליחה מפני שאינך מרגיש טוב?" כששמע זאת ראש הישיבה הוא פרץ בבכי סוער: "אני יודע שאינני ראוי לבקש את שליחתך, לא דמיינתי כמה סבל וצער גרמתי באותו מעשה", התחרט מקירות ליבו. "שגיתי, טעיתי, צעיר הייתי וקל דעת, אך ראה אותי כעת, שילמתי מחיר כבד בגופי על מה שעשיתי, ולכן באתי לבקש את שליחתך, שלא אעזוב את העולם ואתייטר נורא בעולם הנצח..." בעל הבית הישיש התרכך מעט למשמע הדברים, אך התקשה עדיין מלסלוח. לאחר כמה דקות, הוא פנה אל ראש הישיבה ואמר: "אינני יודע אם אוכל למחול לך אי פעם בלב שלם, אבל לפחות לרפואתך, בכדי שלא תמות מקפידי, אני מוחל לך", חתם בגבורת נפש. היו אלה רגעים מרגשים ומרוממים עד מאוד.

והנס... לא איחר מלבוא!... ימים ספורים לאחר המפגש, הבדיקות הראו שיפור גדול במערכת גופו. הוא חזר לקבל טיפולים שהשפיעו עליו לטובה, ולאחר מספר שבועות, לתדהמתם של הרופאים הוא יצא מכלל סכנה, וחזר לפקוד את ישיבתו, 'ברכת התורה', שנדהמה לראות את הרב חוזר לחיים חדשים בזכות המחילה.

אין חוכמות - העונות שלנו גורמים לייסורים שלנו!

כמה חשוב בין אדם לחברו

מסופר על הגאון ר' יוסף כהנמן זצ"ל, ראש ישיבת פונוביז', כי פעם אחת הגיע הרב לחתונה של אחד מתלמידי הישיבה שנערכה בחיפה. כידוע, אין שמחה גדולה לחתן כמו לראות את ראש הישיבה שלו מגיע לחתונתו ורוקד עמו סביב כל הבחורים הצהולים. ובפרט, כשיש לך ראש ישיבה כה חשוב ומפורסם כר' יוסף כהנמן זצ"ל!

והנה, בעוד החתונה היתה בשיאה וכולם רקדו וצהלו, לפתע, נכנס הרב כהנמן לאולם. מיד רצו כל הבחורים לעבר ראש הישיבה הצדיק והישיש, בעוד התזמורת פתחה מיד בשייר: "מים על ימי מלך...". עשרות בחורים נגשו לפתח האולם לקבל את פניו של הגאון. ראש הישיבה הביט לכל עבר כמי שמחפש את החתן ואז החל לפסוע לעבר אחד הבחורים. מיד פילסו הבחורים את המעבר והרב ניגש אל אחד הבחורים חיבק אותו ונישקו ואמר לו: "מזל טוב! מזל טוב חתן!". הבחור הסמיך והחווה "מחילה כבוד הרב, אך אינני החתן", אמר במבוכה לרב.

"סליחה", אמר לו הרב, ואז עבר בחור אחר בחור והחל לנשק אותו ולחבק אותו.

מאורע שכזה מעולם לא נראה בישיבת פונוביז'. שהגאון הגדול, ר' יוסף כהנמן, יחבק וינשק כל בחור בנפרד? זה באמת דבר נדיר. הרב ממש עבר בחור אחר בחור נישקו בשמחה, עד שהגיע לחתן, נתן לו חיבוק גדול, נשיקה כפולה בשתי הלחיים ואז נכנס עמו בשמחה למרכז רחבת הריקודים ופתח עמו בריקוד. שמחה כה גדולה כפי שהיתה באותה חתונה לא ראו הרבה זמן!

אחד האנשים שהיה מקורב אל הרב, העז לפנות אל הרב ושאל אותו: "לילדנו רבנו, מדוע חיבק הרב ונישק את כל הבחורים, אחד אחר השני, דבר שמעולם לא נהג הרב לעשות?!" חייך הרב זצ"ל והשיב לו: "ידע לך כי

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח יכולת להמשך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. תבורכו מפי עליון!

| | | |
|---|--|--|
| <p>לזיכוי הרבים: בית הוראה יחוה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730</p> | <p>נא לבקש רחמים על יעקב בן מיכל לרפ"ש!</p> | <p>לע"נ נעימה בת ככב</p> |
| <p>לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, אירן נחמה בת ציונה דבורה בת אסתר, דנין מיהה בת מרסל מיישה, משה בן רודה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת מרים, יחזקאל בן ג'ונג'ון, רות בת בתיה, רחל חיה בת אאלה, שלום בן צפורה, אברהם בן דולת</p> | <p>מי שיכול ללמוד או להתפלל לע"נ מיכאל בן שרה שהיה אדם יר"ש ולא השאיר זרע אחריו</p> | <p>לע"נ ככב בת גוהר</p> |
| <p>לעילוי נשמת: משה בן מהין, עמנואל בן אירן, עפרה בת יהודית, נפתלי בן רחל, זוהר עליזה עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנוס בשי, יהודה בן ויקטוריה, זבולון זאב בן שפרה, ראובן בן נעמי, משה אהרון בן אסתר, משה בן זוהרה, רחמים בת גוהר, ברוך בן אסתר, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זולית, רותם בן סליה, ככב בת גוהר, נעימה בת ככב, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, זמן שרה בת סלטת, סלטת בת סאווס</p> | <p>אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא! יחזקאל בן מהין ורעייתו כרפמיט בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כתון ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, ירון מנשה בן פנינה ורעייתו, עבדל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו, יעקב אליהו בן רחל חיה ורעייתו</p> | <p>העלון להצלת כלל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה</p> |
| <p>לזיכוי הרבים: בית הוראה יחוה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730</p> | <p>נא לבקש רחמים על ליליאן בת פאני לרפ"ש!</p> | <p>לע"נ נעימה בת ככב</p> |



בנשיאות מרן פוסק הדור
הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך שליט"א

הוראה בישראל

שאלות אקטואליות מבית ההוראה

גליון מס' 1 | תמוז תשפ"ד

אשאלה ממנו

שאלה הלכתית מעשית שהובאה בפני
הגאון רבי משה מרדכי קארפ שליט"א

מאפה מעורב בצל שבנע טעם חלב

שאלה: מעשה באישה שהכינה לבני ביתה מאפה המכונה פוקצ'ה ומורכב מבצק אפוי ועליו בצל ושאר ירקות. מאחר שמדובר במשפחה ברוכת ילדים, הכינה עקרת הבית מאפים רבים, כשאת חלקם היא מייעדת לארוחת הערב של אותו היום, ואת היתר היא מייעדת להקפאה עבור הימים הבאים.

הבעל שב לביתו ושמח למראה ארוחת הערב המשובחת, אך מהר מאוד צצו בליבו ספקות הלכתיים. כפי הידוע, אסרו חז"ל לאפות ולאכול לחם המעורב בחלב, וזאת מחשש שיבואו בלי משים לאוכלו עם בשר. אמנם במקרה זה, הפוקצ'ה עצמה לא היתה מעורבת בחלב, אך הבצלים שעליה נחתכו בסכין חלבי. ומאחר שהבצלים חריפים והסכין דוחק, יש חשש שהחלב הבלוע בסכין נבלע בבצלים והפך את כל מאפה הפוקצ'ה לפת חלבית האסורה באכילה.

תשובה: אמנם ב"שולחן ערוך" (סימן צז סעיף א) נפסק שאם הפת החלבית מיועדת לסעודה אחת בלבד, מותר לאוכלה בפני עצמה, כיון שבני הבית זוכרים שמדובר בלחם חלבי ולא יבואו לאוכלו עם בשר. אולם בנידון דידן, הכינה האישה כמות פוקצ'ה גדולה שיועדה למשך תקופה ארוכה, ולכן יש לדון האם המאפה מותר באכילה. והדבר תלוי במספר הלכות ודינים, ויש

המשך בעמוד 2

הדבר הקשה יביאון

שאלות ונידונים שהועלו בפני
מרן פוסק הדור הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך שליט"א

דין "בשר מלאכותי"

קיבלתי שאלתו אודות מה שרוצים עכשיו להמציא "בשר מלאכותי", והוא שלוקחים רקמת בשר מבהמה ומפרידים ממנו תא גזע בודד, "ומזינים" את תא הגזע (בחומרים כימיים או בדמו של עובר), ועל ידי זה תא הגזע הולך וגודל עד שנעשה חתיכה (שמתחלק אחד לשנים ושנים לארבעה וכו'), ממש כפי האופן שגדלים תאי הגזע כשהם בגופה של הבהמה כשהיא בחיותה, שמתחילת יצירתה הולכים וגדלים תאי הגזע עד שנעשים לבשר הבהמה.

ומעלת כבודו פשיטא ליה, שכיון שגדילת תא הגזע הוא ממש כפי האופן שגדלים תאי הגזע בגופה של הבהמה שגדלים עד שנעשים לבשר הבהמה, לכן פשוט שכל מה שצומח מתא הגזע שמחוץ לגוף, זהו בשר הבהמה שנלקח ממנה תא הגזע ממש לכל דבר. ולכן אם תא הגזע נלקח מבהמה חיה או נבילה, אזי החתיכה שצמחה ממנו שזהו בשר הבהמה, אסורה באיסור בשר מן החי או בשר נבילה, שהרי בשר זה גדל מתא גזע שהוא בשר נבילה או בשר מהחי, ואם תא הגזע נלקח משחוטה הוא בשר שחוטות שמותר באכילה אבל אסור מהתורה לבשלו בחלב ככל בשר בעלמא, עכ"ד.

הנה האמת אגיד שלא הבנתי המציאות על בוריו, היאך תא גזע זעיר שמחוץ לגוף הבהמה גדל והולך עד שנעשה לחתיכת בשר. ורק אעיר לו שלענ"ד יסוד דבריו אינו מוכרח כלל, ולדידי מסתבר להיפך, דמה שצמח מתא הגזע של הבהמה כפי האופן שצומח בתוך הבהמה בעודה בחיותה, זה עדיין אינו מספיק סיבה להחשיבו שזהו בשרה של הבהמה. ולענ"ד מסתבר דבשר בהמה היינו כפשוטו בשר שבתוך גופה של בהמה שהיא בחיותה, וכל דבר שלא היה בתוך הגוף אי אפשר להחשיבו שזהו בשרה של הבהמה, שהרי מעולם לא היה בתוך גופה של הבהמה, ואינו אלא שהשתמשו בתא גזע של הבהמה לייצר ממנו דבר חדש, ואותו דבר חדש אינו בשרה של הבהמה. ולכן כשצומח מתא גזע שנלקח מנבילה או מבהמה חיה, איסורו רק משום שהוא יוצא מהאיסור, אבל הוא עצמו אינו בשר הבהמה ולא שייך בו איסור נבילה או איסור בשר מן החי.

ואם נלקח מבהמה שחוטה אין איסור מהתורה לאוכלו עם חלב, ורק אסור מדרבנן משום מראית העין. (ועוד, שיסוד דבריו דכיון שתא הגזע מחוץ לגוף גדל כפי האופן שגדל תא הגזע שבגוף הבהמה, על כורחך זהו בשרה של הבהמה, הנה נראה דזה גופא שתא הגזע מחוץ לגוף גדל שלא בדרך הטבע רק על ידי אמצעים מלאכותיים, מצד זה נחשב שלא גדל כפי שגדל תא הגזע שבגוף הבהמה, שתא הגזע שבגוף הבהמה גדילתו הוא בדרך הטבע).

חלבית אינה נאסרת בדיעבד לאחר מעשה. אך לטעם זה יש לעשות בפוקצ'ה סימן מזהה שיעיד כי מדובר במאפה בחזקת חלב, ולחלקה לאחרים שיאכלו אותה באותו היום, וכך יבטל החשש שיבואו לאוכלה עם בשר בעתיד.

ז. הטעם השביעי להיתר הוא לפי דעת המהרי"ט הסובר, שבמאכל שאין רגילות לאוכלו עם בשר, אין איסור פת שנילושה בחלב. ועל כן, במידה והפוקצ'ה היא מאכל שרגילים לאוכלו בארוחה חלבית, נראה לכאורה כי אין חשש שיבואו לאכול אותה עם ארוחה בשרית, ולא חל עליה איסור פת שנילושה בחלב.

ח. הטעם השמיני להיתר הוא לפי דעת האחרונים הסוברים, שניתן להתיר על סמך רוב תשמישו של הכלי. וכיון שבמקרה זה רוב תשמישו של הסכין החלבי הוא בצונן ובמאכלים שאינם חריפים, ממילא אין חשש שהסכין בלע טעם חלב.

העולה מכל הדברים האמורים הוא, שישנם צירופים רבים להתיר את הפוקצ'ה באכילה בפני עצמה או בארוחה חלבית, אולם למרות זאת אין לאוכלה עם בשר. ועל אף שישנם צדדים רבים להתיר את הפוקצ'ה באכילה, יש מקום להחמיר וליצור בה סימן מזהה שיעיד כי מדובר במאפה שהינו בחזקת חלבי. עם זאת, בפעם הבאה בה מכינה עקרת הבית את מאפה הפוקצ'ה, עליה לחתוך את הבצל בסכין פרווה או לחלופין לעשות בפוקצ'ה מלכתחילה סימן ניכר המעיד כי היא מאפה שהוא בחזקת חלבי ואין לאוכלו עם תבשילי בשר. עם זאת, מאחר שבמקרה זה רבו הצדדים להיתר, יתכן שניתן לאכול את הפוקצ'ה אף עם תבשילי בשר, במידה וטעמו אותה והרגישו שאין בה טעם חלב כלל.

נערך וסודר ע"י הרה"ג רבי מנחם אדלשטיין שליט"א

כי ישאלך

שאלה הלכתית מעשית שהובאה בפני הגאון רבי ישראל יצחק זילברמן שליט"א

דין ערבות בקידוש

שאלה: מעשה באישה שלא חשה בטוב בליל שבת, ומרוב חולשתה לא היתה מסוגלת לאכול ולשתות. בסעודת השבת, קידש אבי המשפחה על היין, אך האישה שלא יכלה לאכול, לא יצאה ידי חובת 'קידוש במקום סעודה', כיון שלא אכלה לאחר הקידוש. בשבת בבוקר, כשהרגשתה של האישה השתפרה והיא היתה מסוגלת לאכול, התעוררה השאלה האם הבעל יכול וצריך לקדש עבורה ולהוציאה ידי חובת קידוש מדין ערבות. למותר לציין כי בקידוש הנאמר ביום אין אומרים את ברכת 'מקדש השבת', ולפיכך הקידוש הנאמר ביום אינו מוציא ידי חובה את מי שלא שמע את הקידוש הנאמר בלילה.

תשובה: כתב ה"פרי מגדים" (סימן רפב משב"ז ג) שאף אם המקדש עצמו אכל לאחר הקידוש, השומעים אינם יוצאים ידי

בו מספר טעמי היתר עיקריים ועוד צדדים להיתר כפי שנבאר להלן.

א. הטעם הראשון להתיר את הפוקצ'ה באכילה, הוא משום שלדעת חלק מהאחרונים, אף אם העיסה אינה מצטרפת כדי לבטל את הטעם הבלוע, נכלל מקרה כעין זה בגדר שיעור טעם מועט שאינו אוסר את המאפה באכילה. אולם לטעם זה יש צורך לקלוף את המעטה החיצוני של בצק הפוקצ'ה שנגע בבצלים.

ב. הטעם השני להיתר הוא משום שרבים הסיכויים שהסכין עצמו אינו חלבי, כיון שנדירים המקרים בהם משתמשים בסכין לחיתוך מאכלים חלביים חמים בכלי ראשון, וגם ב'גוש' רוב הפוסקים סוברים שאינו חשוב ככלי ראשון. ומאחר שלא היה בסכין טעם חלב, עולה כי הבצל לא בלע דבר וכל המאפה אינו חלבי כלל.

ג. הטעם השלישי להיתר הוא משום שהבצל אינו חריף כצונן, ולכן אינו בכלל הדין שדוחק הסכין וחריפות הירק מבליעים את טעם החלב אפילו בצונן. ואם כן, נמצא שהבצל לא בלע כלל מטעם החלב הבלוע הסכין. ובפרט אם מדובר בסכין שאינו בן יומו, כלומר בסכין שלא השתמשו בו לחיתוך מאכלים חלביים במשך עשרים וארבע השעות האחרונות. ועל כן לעניין קנס איסור אכילת פת שנילושה בחלב, יש לצרף לצד ההיתר את שיטת הסוברים, שבצל אינו חריף כצונן ולפיכך אין ביכולתו להשביח את הטעם החלב הישן והפגום שבלוע בסכין.

בנוסף לטעמים העיקריים שמנינו עד כה, ישנם עוד כמה צדדי קולא, שבגינם יש להתיר את הפוקצ'ה באכילה, כפי שנבאר להלן.

ד. ראשית כל יש לדון האם יש בבצק הפוקצ'ה פי שישים מטעם החלב שיצא מהסכין ונבלע בבצלים. ומאחר שהסכינים המצויים בימינו מכילים טעם בלוע בשיעור שלושה מ"ל בלבד, נראה לכאורה כי טעם החלב שנבלע בבצלים בטל בבצק הפוקצ'ה ולפיכך אין דינה כפת שנילושה בחלב.

ולמרות שטעם הבלוע במאכל לא שומני אינו נפלט ממנו בלא רוטב, מכל מקום במקרה זה כיון שהבצל והעיסה הפכו לגוש אחד, יש להניח שטעם החלב הבלוע בבצל התערב בכל בצק הפוקצ'ה ובטל בשישים. ואף אם פה ושם ישנם בצלים שאינם מחוברים לעיסה, ניתן להתירם על סמך הפוסקים הסוברים שכל איסור עיסה שנילושה בחלב, הוא רק לגבי פת ולא לגבי שאר מאפים. ומאחר שהבצלים עומדים בפני עצמם, אין הם חשובים כפת ומותרים באכילה למרות שמעורב בהם טעם חלב.

ה. הטעם החמישי להיתר הוא לפי דעת האחרונים הסוברים, שגם טעם העובר ממאכל חריף נחשב לנ"ט בר נ"ט, ועיסה שבלוע בה נ"ט בר נ"ט אינה נאסרת בדיעבד. ולפיכך, מאחר שבמקרה זה נבלע הטעם בבצל ולאחר מכן הוא שב ונבלע בעיסה, אין העיסה נחשבת כחלבית והפוקצ'ה אינה נאסרת באכילה.

ו. הטעם השישי להיתר הוא משום שמדובר בשגגה, ועל כן יש לסמוך על דעת ה"כף החיים" הסובר שפת

איש לרעהו

שאלות ונידונים בענייני שמירת הלשון ובין אדם לחברו

האם אי השתתפות בחתונה חשובה כנקמה?

שאלה: במוסד החינוכי שבו אני עובד אירעה תקלה חמורה שגרמה לנזק כבד. מנהל המוסד חשד בי שלא בצדק שגרמתי לתקלה ברשלנות ובחוסר אחריות. ברוב כעסו הוא נזף בי ובייש אותי מבלי לבדוק ולברר את פרטי המקרה, למרות שלאמיתו של דבר לא הייתי אשם כלל.

מספר ימים לאחר המאורע השיא המנהל את בנו למזל טוב. היות והפגיעה הקשה עדיין צרבה בנשמתי, קיבלתי החלטה נחושה שלא להגיע לחתונה. אולם כשסיפרתי את העובדה הזו לאחד מידידי, הוא העיר לי שיתכן שבכך שלא השתתפתי בשמחתו של המנהל, עברתי על איסור 'לא תקום' מהתורה.

ברצוני לשאול האם יש צדק בדבריו ונכשלתי באיסור 'לא תקום', ובמידה ואכן עברתי על האיסור, האם עלי לבקש מחילה ממנהל המוסד שלא השתתפתי בשמחתו?

תשובה: ראשית כל, עליך לדעת שעומדת כעת בפניך מצות עשה מיוחדת מאוד, והיא לגשת למנהל המוסד ולהוכיחו בצורה נעימה ומכבדת על כך שחשד בך בחינם ובייש אותך שלא בצדק. וכפי שכתב הרמב"ם וזו לשונו: "כשיחטא איש לאיש לא ישטמנו וישתוק כמו שנאמר ברשעים 'ולא דיבר אבשלום את אמנון מאומה למרע ועד טוב כי שנה אבשלום את אמנון', אלא מצוה עליו להודיעו ולומר לו, למה עשית לי כך וכך ולמה חטאת לי בדבר פלוני, שנאמר 'הוכח תוכיח את עמיתך'" (הלכות דעות פ"ו ה"ו). וביארו הראשונים שבעקבות התוכחה שתיאמר בנועם ובשלווה, יסביר לו חברו מדוע נהג כפי שנהג ויבקש את מחילתו, וכך ישובו השניים לאהוב זה את זה כבראשונה.

הרמב"ם מוסיף וכותב הדרכה מפורטת ומורה לנו כיצד לקיים את מצות התוכחה וזו לשונו: "צריך להוכיחו בינו לבין עצמו, וידבר לו

בנחת ובלשון רכה, ויודיעו שאינו אומר לו אלא לטובתו להביאו לחיי העולם הבא" (הלכות דעות פ"ו ה"ז).

עליך לדעת כי תוכחה זו היא מצות עשה מהתורה, ולפיכך הנמנע מלקיים אותה, מבטל את מצות "הוכיח תוכיח את עמיתך", ועובר על לאו של "ולא תישא עליו חטא" כפי שכתב ה"חפץ חיים" (כלל ו סעיף ח בהגהה). אולם אם לנוכח היכרותך עם מנהל המוסד, ברור לך שהוא לא יקבל את הדברים, אינך צריך להוכיחו. וכפי שהובא ב"ספר חרדים" (פרק מ"ז ס"ב), שאם יודע בו שלא יקבל את דבריו, מצווה לשתוק ולא להוכיחו אלא רק למחול לו בליבו. ואף אם הינך מניח שהמנהל כן יקבל את דברך, רשאי אתה לא להוכיחו באם הנך יכול למחול לו בלב שלם. וכפי שהובא ב"שולחן ערוך הגר"ז" (סימן קנו ס"ו) ובעוד אחרונים, שאם הנפגע מרגיש שהוא מסוגל למחול לפוגע בלי לשונאו, רשאי הוא שלא לומר לו מאומה.

בנוגע לשאלתך האם עברת על איסור 'לא תיקום' בכך שנמנעת מלהשתתף בשמחתו של המנהל, נראה כי הדבר תלוי במחלוקת הראשונים האם ישנו איסור 'לא תיקום' בנקמה על 'צער דגופא', כיון שביזיון נחשב כצער הגוף. ה"חפץ חיים" (לאוין ח) פסק שיש לחוש לדעת האוסרים לנקום על צערא דגופא, ולפי זה עולה שיש איסור לנקום על ביזיון. וכיוון שנמנעת מלהגיע לשמחתו של המנהל בעקבות הפגיעה, חשוב הדבר כנקמה. ולמרות שבדרך כלל, האדם אינו מחויב להשתתף בשמחת חברו, במקרה זה חשוב הדבר כנקמה. וזאת משום שלפי רמת הקשר שביניכם היית אמור להשתתף בחתונה, וכל הסיבה שבגינה נמנעת מלבוא היא רק מחמת הפגיעה הקשה.

בנוגע לשאלתך, האם עליך לבקש מחילה ממנהל המוסד על כך שלא השתתפת בשמחתו, נראה שאינך צריך לבקש ממנו מחילה. וטעם הדבר משום שאין זה חטא של 'בין אדם לחברו', כיון שלא עשית לו רעה בכך שלא נוכחת בחתונה. ויש ללמוד דין זה מהמבואר ב"חפץ חיים" (כלל ז ס"ט וס"כ), שאדם ששנא את חברו בליבו, אינו צריך לבקש ממנו מחילה. **ולפיכך אינך צריך לבקש מחילה ממנהל המוסד אלא רק לחזור בתשובה ולקבל עליך בלי נדר שלא להיכשל בחטא זה להבא.**

כן, מאחר שהבעל כבר יצא ידי חובת הקידוש בלילה, הוא אינו בר חיובא בדין תשלומים ותורת הערבות אינה חלה עליו, וממילא אין הוא יכול לחזור ולקדש להוציא את אשתו.

ברם, אם החיוב לקדש הוא חיוב אחד ומתמשך החל במשך כל השבת, יכול הבעל לחזור ולקדש ולהוציא את אשתו, כיון שהוא שייך בגדר המצוה למרות שכבר יצא ידי חובתו.

ונראה לפשוט את ספיקו של המנ"ח ולהוכיח מהבית יוסף (סימן רעא סעיף ח) שאין זה בגדר תשלומים אלא חיוב אחד, שכתב בשם הרמב"ם שאף אם לא יקדש בלילה במזיד יקדש בבוקר. ואם נאמר שזה חיוב תשלומים, הרי לענין תשלומין בתפילה, זה שייך דווקא בחיסור תפילה בשוגג, ולא במזיד, ומוכח א"כ שכאן אין זה בגדר תשלומין, אלא חיוב אחד מתמשך לקדש בשבת. ולפי"ז יכול הבעל לחזור ולקדש ביום ולהוציא את אשתו, כיון שהוא נקרא בר חיובא ושייך במצוה, ולפיכך יכול הוא להוציא ידי חובתה מדין ערבות. עוד סברא יש לומר שגם אם זה בגדר תשלומין, כיון שבליילה חל כבר חיוב, אין החיוב פוקע, וממילא יכול הבעל להוציא. **והיוצא לדינא שהבעל יכול לקדש ביום את הקידוש של הלילה כדי להוציא את אשתו.**

חובת קידוש במידה ולא אכלו בעצמם לאחר הקידוש. ולפי"ז לכא' האשה לא יצאה דייח קידוש כיון שהיא לא טעמה כלום. ויש מקום לומר דמכיון שכל המשפחה הסבה ליד השולחן וקבעה סעודה, והאישה עצמה גם רצתה לסעוד ורק משום חוליה נאלצה בדרך אונס שלא לאכול. יתכן שבאופן זה כן נחשב הדבר כקידוש במקום סעודה, למרות שהאישה לא אכלה בעצמה היא יצאה ידי חובת קידוש. עוד יש לצרף את מה שכתב בדעת תורה סימן רע"ג בשם מעם לועז שהשומע יוצא יד"ח קידוש במקום סעודה גם אם הוא לא טעם כלום, אלא רק המקדש טעם.

אולם נראה שאף אם האשה לא יצאה ידי חובת קידוש במקום סעודה, מ"מ רשאי הבעל לקדש שוב ביום עם ברכת 'מקדש השבת' ולהוציא ידי חובתה מדין ערבות. דהנה דבר זה תלוי בחקירה, האם החיוב המוטל עליה לקדש בבוקר נובע מדין תשלומים על כך שלא קידשה בלילה או שזהו חיוב אחד ומתמשך לקדש במשך השבת. ובמנחת חינוך (לא) חקר בזה.

אם נאמר שהחיוב נובע מדין תשלומים, לכאורה הבעל לא יכול לקדש שוב ולהוציא את אשתו מדין ערבות. וטעם הדבר משום שמדובר בחיוב תשלומים מחודש שהבעל לא התחייב בו מעולם, ודין ערבות חל רק כשהמוציא בעצמו שייך בגדר המצוה. ואם

הלוואת דולרים בחו"ל ופירעון בשקלים בארץ ישראל

ולוי ביצעו אינה נחשבת כמכירת דולרים תמורת תשלום בשקלים אלא כהלוואה של כסף תמורת כסף.

וזאת משום שההלוואה ניתנה בדולרים שהם המטבע העובר לסוחר בארץ ישראל, והפירעון נעשה בשקלים שהם המטבע העובר לסוחר בארץ ישראל. וכאשר מבצעים עסקה של מטבע תמורת מטבע אחר, אין הדבר נידון כמקח אלא כהלוואה. וכפי שמבאר הש"ך (סימן קע גס"קיד) דמיחזי כהלוואה. ועל כן, גם אם ראובן פנה ללוי בלשון מקח ואמר שברצונו 'לקנות' ממנו דולרים, חשוב הדבר כהלוואה ותלוי בדינים שנבאר להלן.

אם נוסח ההסכם בין ראובן ולוי היה בדרך הלוואה, דהיינו שראובן פנה ללוי וביקש 'ללוות' ממנו אלף דולרים כדי לשלם את חובו לשמעון, אזי בין אם הדולרים חשובים כ'כסף' ובין אם הם חשובים כ'סחורה', נחשב הדבר כהלוואה. אך עדיין יש לדון האם הדולר נחשב כסחורה או כמטבע. וזאת משום שאם הדולר נחשב כמטבע הרי זו הלוואה גמורה כפי המובא בש"ך ובט"ז (שם סעיף ו), שאסור ללוות מטבע תמורת מטבע אחר, אך אם הדולר נחשב כסחורה, העסקה שלפנינו חשובה כהלוואת 'סאה בסאה', כלומר כהלוואת פירות תמורת אותם הפירות. ואם כן יש מקום להתיר לראובן לפרוע לשמעון לפי השער הנוכחי והגבוה.

וטעם הדבר משום שעל אף שחז"ל גזרו שלא להלוות 'סאה בסאה', הם התירו זאת במקרה שיש כבר ללווה מעט מאותו המין שלוה. ולפיכך אם היה לראובן אפילו דולר אחד בעת שביקש מלוי לפרוע את חובו לשמעון, כבר הותר לו ללוות אלף דולרים לפי השער הנמוך ולפרוע אותם לפי השער הגבוה.

אולם יש מקום לפקפק בהיתר זה, כיון שיתכן שכל ההיתר של 'יש לו מאותו המין', הוא דוקא בהלוואת 'סאה בסאה' ממש, דהיינו בהלוואת פירות תמורת אותם הפירות. וזאת משום שבהלוואה כעין זו, כ'שיש לו מאותו המין', מתייחסים רק לחפץ כשלעצמו ולא לשווי. אבל בנידון דידן, התחייב ראובן במפורש להחזיר ללוי מטבע אחר מהמטבע אותו לווה, ולכן נראה כי ההתייחסות שלהם היתה לשווי הדולרים ולא לדולרים כשלעצמם. ולפיכך, מאחר ששווי הדולרים עלה, חשוב הדבר כהלוואת 'סאה בסאתיים', דהיינו כהלוואה עם התחייבות מפורשת לפרוע יותר משוויה והרי זו ריבית גמורה.

ברם, למעשה נראה מדברי ה"בית יוסף" (סימן קס בסוף ס"ב) בשם הרשב"א, שמתיר להלוות 'סאה בסאה' ולסכם מראש שהפירעון יהיה בכסף כפי שווי הפירות בזמן הפירעון ואין בדבר משום ריבית. וטעם הדבר משום שכאשר מפרשים שכסף הפירעון ניתן כנגד שווי הפירות, ההלוואה עדיין חשובה כהלוואת פירות תמורת פירות, וכסף הפירעון מהווה רק אמצעי להחזרת הפירות. וכיון שכך מועיל היתר 'יש לו מאותו המין', כדי לגשר על הפער שחל בשווי הפירות בין זמן ההלוואה לזמן הפירעון. ולכן גם בנידון דידן, נחשבים הדולרים כפירות וכסחורה, במידה והיה ברשות ראובן דולר אחד בשעה שלוי פרע את החוב לשמעון. ולפיכך, רשאים ראובן ולוי לסכם מראש שהפירעון יתבצע בשקלים לפי שער הדולר בשעת הפירעון, והרי זה כדין מלווה 'סאה בסאה' ויש לו מאותו המין.

לעניין הלכה למעשה נראה להכריע, שכיון שהתברר שבמקרה זה נוסח ההסכם היה בדרך הלוואה ולא בדרך מכירה, מותר לראובן לפרוע ללוי שקלים לפי השער הנוכחי והגבוה, בתנאי שהיה ברשותו דולר אחד בעת ההלוואה.

שאלה: ראובן הינו בחור ישיבה תושב חו"ל הלומד בארץ ישראל. באמצע הזמן, נזכר ראובן כי הוא חייב אלף דולרים לשמעון המתגורר בארצות הברית וכבר הגיע זמן הפירעון. ראובן שביקש לפרוע את החוב במועדו, התקשר לחברו לוי ששהה באותה העת בחו"ל והתעתד לשוב לארץ בקרוב, וביקש ממנו שיפרע את חובו, כשהוא מתחייב להחזיר לו שקלים בשווי אלף דולרים בשובו לארץ הקודש. ואכן, כעבור תקופה חזר לוי לארץ ישראל, וראובן ביקש להחזיר לו את השקלים בשווי אלף הדולרים כפי שהתחייב.

אך בשלב הזה התעוררה השאלה הבאה: במשך הזמן שחלף, האמיר שער הדולר ביחס לשקל, ועתה הסתפקו החברים האם מותר לראובן לשלם ללוי שקלים בשווי אלף דולרים לפי השער העכשווי הגבוה או שכיוון שבעת שלוי העביר את הכסף לשמעון היה השער נמוך, יש בכך משום ריבית ואסור לראובן להוסיף על שווי הדולר הנמוך שהיה בעת פירעון ההלוואה לשמעון.

תשובה: דין זה תלוי בנוסח בו פנה ראובן ללוי, בעת שביקש ממנו לפרוע עבורו את החוב לשמעון. אם ראובן פנה ללוי ואמר שברצונו 'לקנות' ממנו דולרים תמורת שקלים, יתכן שנחשב הדבר כדרך מקח. והדבר תלוי האם במקרה זה אנו דנים את אלף הדולרים ככסף או כפירות, כלומר האם הדולרים חשובים כמטבע העובר לסוחר או כסחורה הנרכשת תמורת כסף.

שורש הנידון תלוי בשאלה האם הולכים לפי המקום בו שהה ראובן הלווה בעת העסקה או שהולכים לפי המקום בו שהה לוי המלווה בעת העסקה. אם הולכים אחר המקום בו שהה ראובן, אזי אנו דנים את העסקה לפי המקובל בארץ ישראל, שהדולרים נחשבים בה כסחורה ולא כמטבע, כיון שהמטבע העובר לסוחר בארץ ישראל הוא השקל. ולכן העסקה שראובן ולוי ביצעו אינה נחשבת כהלוואה אלא כמכירת דולרים תמורת תשלום בשקלים.

מקרה זה מוגדר בפוסקים כ'טרשא', דהיינו כעסקה שבה מקדים המוכר לספק את הסחורה לפני קבלת הכסף, ובתמורה לכך הוא מעלה את מחיר הסחורה. ועסקה כעין זו אסורה משום 'מחזי כריבית', כיון שלמרות שהיא נעשית בדרך מקח ולא בדרך הלוואה, ניכר שהמוכר גובה שכר תמורת דחיית התשלום.

ב"שולחן ערוך" מבואר שאף אם המוכר לא ציין במפורש כי הוא מייקר את הסחורה תמורת דחיית התשלום, עסקה כעין זו אסורה משום 'מחזי כריבית'. ובנידון דידן, כיון ששער הדולר אינו קבוע וישנה היתכנות שיעלה, חשוב הדבר כעסקה העלולה להגיע לידי איסור ריבית, למרות שלוי לא ציין זאת בעת שפרע את החוב לשמעון בשליחותו של ראובן. ואם ראובן יחזיר את הדולרים ללוי לפי שער הדולר הנוכחי, יחשב הדבר כאילו לוי מכר לראובן את הדולרים לפי השער היקר בתמורה לדחיית התשלום. ולכן אסור לראובן לפרוע לפי השער הנוכחי, ועליו לפרוע לפי השער הנמוך שהיה בשעה שלוי פרע עבורו את החוב לשמעון.

אך אם נאמר שהולכים אחר מקומו של לוי, דהיינו אחר המקום בו נעשה השימוש בכסף בפועל, אזי הדולרים נחשבים ל'כסף', כיון שהמטבע העובר לסוחר באמריקה הוא הדולר. ומאחר שהדולר חשוב כ'כסף', העסקה שראובן



מבית זה תצא הוראה בישראל!

מעמד הייסוד וקביעת המזוזה
בבית "הוראה בישראל"
בעיר הקודש ירושלים

להמשיך את שרשרת הדורות הקודמים בתורה, בקדושה ובראת שמים. ובאמת אינכם צריכים ברכה, כיון שאתם מבורכים מצד עצמכם והקב"ה איתכם, שהרי בשעה שאנו הולכים עם הקב"ה, אזי הקב"ה הולך איתנו. אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו, שיש לנו כאלו תלמידי חכמים השקועים בלימוד התורה והולכים בדרכי האבות. ובוודאי שיש לקב"ה נחת מכך, ובשעה שיש לנו כאלו תלמידי חכמים, מלאכי עליון מליצים יושר למען כלל ישראל. יעזור הקב"ה ובקרוב ממש נזכה לראות ישועה גדולה ונכיר בחסדיו עמנו בכל דור ודור!"

(המשך הסיקור בעמ' הבא <<<)

סמוך ונראה להג מתן תורה, נערך במעונו של מרן פוסק הדור, הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך שליט"א, מעמד ייסוד בית הוראה "הוראה בישראל" בשכונת גוש שמונים בירושלים. במעמד המפעים ורב הרשמים התאספו ובאו קרוב למניין רבנים ומורי הוראה אשר יורו את דבר ה' זו הלכה בבית הוראה החדש העומד תחת נשיאות מרן.

במהלך המעמד קיבל מרן בפרטות את כל אחד מהרבנים, ונשא בפניהם דברי חיזוק ועידוד להמשך מלאכת הקודש והנחלת ההלכה בישראל. בדבריו הקצרים הביע מרן את רגשי שמחתו מהצלחת המפעל הכביר שהוקם על ידי מכוון "הוראה בישראל" וכה היו דבריו: "כולם יתברכו ויזכו





מקום לתורה ולהלכה זוכים להינצל מהאויבים. ולכן יש להורות תורה כהלכתה בלא פחד ובלא חשש. הגר"י זילברמן חתם את דבריו בברכה ובעתירה, שלא יצא מכשול מתחת ידינו, ושבית ההוראה החדש יסב נחת לבורא יתברך ותצא ממנו הוראה לעם ישראל.

הגאון רבי פנחס אליהו קירזנר שליט"א דרש ואמר כי על המזוזה נכתב שם 'ש-ד-י' שהוא ראשי תיבות "שומר דלתות ישראל". ומאחר שכל דלת מהווה שמירה לבית אליו היא מובילה, המזוזה של בית ההוראה מהווה שמירה על ההוראות שיצאו כתיקונן. הגרפ"א קירזנר שליט"א חתם את דבריו בברכה ש"שומר דלתות ישראל" יסייע וישמור שלא יצא מכשול מתחת ידינו.

במעמד המפואר המרומם של קביעת המזוזה לבית "הוראה בישראל", השתתפו מורי בית ההוראה ורבני השכונות אשר נשאו דברים לרגל יסוד הבית אשר ממנו תצא הוראה בישראל.

הגאון רבי משה מרדכי קארפ שליט"א נשא דברים ארוכים ונרגשים בעניין חשיבות הוראת ההלכה בדורנו, וציין כי בית ההוראה בדורנו הוא בבחינת לשכת הגזית אשר היתה בבית המקדש בעיר הקודש ירושלים. הגרמ"מ קארפ שליט"א הוסיף ואמר כי בזמננו רואים אנו את ראשית התגשמות הפסוק: "הנה ימים באים והשלחתי רעב בארץ, לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דברי ה'". ובחסד ה' התרבו השואלים והמבקשים החפצים לדקדק בהלכה כתיקונה וכהידורה. ולפיכך זכות היא לנו בהקמת הבית הגדול אשר בו יורו תלמידי החכמים את דבר ה' בהלכה ובהוראה. הגרמ"מ קארפ שליט"א חתם את דבריו בברכות מאליפות למייסדי בית ההוראה, והעתיר כי יתקיים בבית "הוראה בישראל" מאמר הכתוב "כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים".

הגאון רבי מיכל זילבר שליט"א נשא מדברותיו והרחיב בעניין ההוראה על פי הדרך המסורה בלא חת, כשהוא מתבל את דבריו במקורות מהש"ס ובעובדות מגדולי הדורות על דרך ההוראה המסורה. בין דבריו ציין כי המושג "בית ההוראה" אינו חדש בכלל ישראל, וכבר בעת ירידת יעקב אבינו למצרים, הוא שלח את יהודה לפניו להקים בית הוראה כפי שנאמר: "ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות", וביאר רש"י הקדוש שיעקב שלח את יהודה "להורות לפניו לתקן לו בית תלמוד שמשם תצא הוראה". הגר"מ זילבר שליט"א חתם את דבריו בברכה נרגשת, שמבית ההוראה זה תצא הוראה בישראל על הדרך הנכונה כמסורת רבותינו מאורי הדורות.

הגאון רבי ישראל יצחק זילברמן שליט"א ציין את הזכות הגדולה אשר נפלה בחלקנו, לצעוד לאורו של מרן פוסק הדור, הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך שליט"א, אשר מהווה חוליה בשלשלת מוסרי התורה בישראל. בדבריו הזכיר את דברי הגמרא האומרת: "כל הקובע מקום לתפילתו אויביו נופלים תחתיו". ורבנו יונה גרס: "כל הקובע מקום לתורתו אויביו נופלים תחתיו", וביאר שבימים אלו כשאין לנו את בית המקדש, אין לו לקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה בלבד, ועל ידי קביעת



בית הוראה

ש"י מכון 'הוראה בישראל'

זמני קבלת קהל

בבית ההוראה רח' עלי הכהן 15 ירושלים:

| | |
|--|--|
| <p>יום ו'</p> <p>בוקר</p> <p>8:45-9:30</p> | <p>ימים א' - ה'</p> <p>בוקר</p> <p>8:45-9:30</p> |
| <p>קו ההלכה</p> <p>בכל שעות היום</p> <p>02-536-3333</p> <p><small>(בשעות 2 ימות חגוגה בשפה האנגלית)</small></p> | <p>צהריים</p> <p>13:00-15:00</p> <p><small>(בין השעות 14:00-13:00 ימות חגוגה גם בשפה האנגלית)</small></p> |
| <p>ערב</p> <p>19:00-20:00</p> <p><small>(בין השעות 20:00-19:00 ימות חגוגה גם בשפה האנגלית)</small></p> <p>21:00-21:30</p> | |

רבני בית ההוראה:

| | |
|-------------------------------------|-------------------------------------|
| הגאון רבי ישראל יצחק זילברמן שליט"א | הגאון רבי משה מרדכי קארפ שליט"א |
| הגאון רבי מאיר טרגר שליט"א | הגאון רבי פינחס אליהו קירזנר שליט"א |
| הגאון רבי שלמה זלמן דרוק שליט"א | הגאון רבי יהונתן ינר שליט"א |
| הגאון רבי דוד קעניג שליט"א | הגאון רבי שלמה וינגרטן שליט"א |
| הגאון רבי יהודה גנס שליט"א | הגאון רבי יעקב גנס שליט"א |
| הגאון רבי אברהם משה דינר שליט"א | הגאון רבי ניסן משה גראס שליט"א |
| הגאון רבי משה אדלשטיין שליט"א | |

קו ההלכה: 02-536-3333

מ"ל: b025363333@gmail.com • כתובת: עלי הכהן 15 ירושלים

קו ההלכה הוראה בישראל: 02-536-3333 בין השעות: 09:00-23:00



שלוחה 4
 זמני / עדכוני
 בית ההוראה

שלוחה 3
 שאלות בעניין בין אדם
 לחברו ושמירת הלשון

שלוחה 2
 מענה באנגלית

שלוחה 1
 מענה בעברית



אופק חדרה

| | | | |
|-----------|-------|-----------|-------|
| כניסת שבת | 19:12 | לוח מקומי | 20:55 |
| יציאת שבת | 20:22 | אור החיים | 21:06 |
| תם | 20:22 | | |



פנחס התשפ"ד

היהודי העשיר אמר לו שהוא נמצא כרגע בתערוכת מטבחים באירופה והוא מעוניין במטבח שלהם ולא שלו. אמר לו הנגר: "כבר הכנתי את המטבח". אמר לו העשיר: "הסר דאגה מליבך, אני אשלם לך על המטבח אך אין לי צורך בו". ובאמת, העשיר שילם על המטבח עד השקל האחרון.

הנגר נתקע עם מטבח מפואר, וחשב לעצמו מה אעשה עם המטבח? הוא התקשר לאותו אברך ושאל אותו: "האם אתה מעוניין במטבח?".

אמר לו האברך: "אני חייב להחליף את המטבח, המטבח הישן שלי הרוס לגמרי, אך לצערי הרב אין לי כסף למטבח חדש".

אמר הנגר לאברך בהתלהבות: "השם אוהב אותך, השם אוהב אותך. יש לי מטבח שהכנתי לעשיר אחד אך בסוף הוא לא לקח אותו. אני מוכן לתת לך את המטבח בחינם, תשלם לי רק על ההתקנה".

האברך קיבל מטבח הרבה הרבה יותר משובל ואיכותי ממה שהוא רצה. בזכות מה קיבל האברך כזה מטבח יוקרתי? בזכות זה שהוא לא התלונן, הוא פנה לכתובת האמיתית והנכונה, לבורא עולם, התפלל מקירות ליבו וזכה לקבל מעבר למה שיחל.

בגליון מקשיבים לקולך הובא מה שסיפר הרב צבי נקר על הרב מרדכי אליהו זצ"ל, שלפני שקיבל את משרת ה'ראשון לציון' הוא הצטרף להרכב הדיינים בבאר שבע, הוא היה הדיין הצעיר ביותר באותו הזמן, הוא היה סך הכל בגיל עשרים ושמונה.

בתחילת עבודתו לפני למעלה משישים שנה, הוא שם לב שכל פעם שהוא נכנס ויוצא, יש אשה מבוגרת שיושבת בכניסה לבית הדין וקוראת תהילים בדמעות.

לאחר כמה ימים, הוא ביקש ממזכיר בית הדין שיקרא לה, הוא קרא לה והרב שאל אותה למה היא בוכה???

היא סיפרה לרב, שהיא עלתה לארץ לא מזמן, ממרוקו, והיה לה שם בעל שלפרנסתו עבד כנהג מונית, ועשרה ימים אחר הנישואים שלהם הוא נסע לעיר שהיתה במרחק שלוש מאות קילומטר, ומאז הוא לא חזר והיא לא שמעה ממנו כלום.

רק אחרי כמה חודשים, אמרו לה שמצאו את המונית שלו מעוכה לגמרי, וככל הנראה הוא נהרג, אבל אין לה שום מקור מהימן. עם הנתונים האלה היא הלכה לבית הדין בקזבלנקה, שישב שם הרב שלום משאש זיע"א, הוא שמע את פרטי המקרה, ופסק לה שכל עוד אין עדויות ברורות שהוא נהרג, אי אפשר להתיר אותה מעגינותה רק על סמך שהרכב עבר תאונת דרכים והוא מעוך.

ואחרי שעליתי לארץ, חשבתי אולי יהיה רב שיעזור לי למצוא היתר להתחתן, ולכן אני יושבת פה ואומרת תהילים.

רגע, רגע, פתחת תיק בבית הדין?? שאל הרב מרדכי אליהו. לא, לא פתחתי. אז איך את רוצה שידונו במצב שלך אם לא פתחת תיק?? שאל הרב.

הרב, אני אומרת תהילים, ואני מקווה שבורא עולם יפתח לי את התיקים שצריך ויסדר מה שצריך, כך לימדו אותי, שכל מה שאני צריכה אפנה ישירות לבורא עולם, בלי מתווכים באמצע. ולמה לא נכנסת לתוך בית הדין, לפחות תדברי איתנו ותספרי את הסיפור, כדי שנדע לעזור לך.

הרב, הרי אתם רק שליחים של בורא עולם, נכון?? אז אני מדברת עם בורא עולם שהוא ישלח את השליחים עד אלי.

הרב מרדכי אליהו נדהם מאמונתה התמימה של האשה, שמרגישה את בורא עולם בחוש, ויודעת איפה לשים את ההשתדלות האמיתית.

הרב לקח ממנה את הפרטים ואמר לה שתבוא מחר בתשע בבוקר לבית הדין, לבינתיים, הרב ניסה לדבר עם כמה מרבני מרוקו על המקרה הזה, ולנסות לברר אם הם יודעים במה מדובר, האם יש להם איזה קצה חוט למה שהיה.

"פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמותי מעל בני ישראל"

נאמר בפסוק בתהילים (קו, ל-א): **"ויעמוד פינחס ויפלה ותעצר המגפה. ותחשב לו לצדקה לדור ודור עד עולם"**.

וכבר הקשו, מדוע רק פנחס הוזכר כאן לשבח על עצירת המגפה? והלא גם אהרן עצר מגפה בעם ישראל, בעת מחלוקת קורח ועדתו, ומדוע לא הוזכרו גם אותו?

ביאר האדמו"ר מרדומסק בעל ה"תפארת שלמה": אהרן עצר את המגפה על ידי הקטורת. כיום אין קטורת ואי אפשר לעצור על ידה מגפות, נמצא שמעשהו היה טוב לימיו בלבד ולא לדורות. פינחס, לעומת זאת, עצר את המגפה על ידי "ויפלה" - שהתפלל על עם ישראל, וזה שייך גם כיום, לכן עליו נאמר: "ותחשב לו לצדקה לדור ודור עד עולם", כי הוא לימד לדורות איך ניתן לעצור מגפות בעם ישראל - על ידי כח התפילה!

כמה זמן פינחס התפלל? לא הרבה! בני שמעון רצו להרוג אותו ונשמתו פרוחה ממנו. אבל התפילה הזאת, למרות שהיתה קצרה, הביאה ישועה לעם ישראל, והמגפה נעצרה.

בספר 24/7 מובאים הסיפורים הבאים על כח התפילה. סיפרה אשה בת תשעים ושתיים את הסיפור המדהים הבא: הסיפור קרה במקום מגוריה אשר ברחוב חבקוק בבני ברק בתקופת נגיף הקורונה בחודש ניסן תש"פ.

כידוע שבזמננו יצאו פרסומים נרחבים וזהירות על חשיבות הזהירות מפני הידבקות בנגיף בייחוד לאנשים מבוגרים. רבים מהם לא העזו לצאת מהבית.

האשה היתה בודדה, היא שמרה על הכללים ונשארה בבית, השקיפה דרך החלון אך לא יכלה לראות את העוברים ושבים כיון שמול ביתה ניצבים שני עצי תמר גבוהים, שאחד העצים מסתיר את הרחוב לגמרי. היא פנתה לשכניה וביקשה מהם לקצץ חלק מענפי עץ התמר. השכנים פחדו לקצץ מענפיו של עץ הפרי ולכן התחמקו ממנה.

האשה הזקנה ראתה שאין לה מענה מצד השכנים, וכשאלה למי לפנות פונים לקב"ה, שהוא כל יכול ומבקשים ממנו. האשה פתחה בתפילה מעמקי ליבה וביקשה: 'ריבונו של עולם, אנא ממך, אני משתגעית בבית מרוב שעמום, אני צריכה את עזרתך'.

והלא יאומן קרה, אחד העצים, זה שהסתיר לזקנה את הרחוב, התייבש בדיוק בקטע שהסתיר, חצי מהעץ התייבש נשבר ונפל, **נפל חצי ונשאר חצי**.

אשה בת תשעים ושתיים, התפללה תפילה מעומק הלב, אמרה והתחננה לריבונו של עולם שיעזור לה, ואכן הקב"ה שמע לתפילתה. ומי שרוצה יכול ללכת לרחוב חבקוק בבני ברק ולראות את הפלא הזה. אמרה אותה אשה, תראו את הכח של תפילה פשוטה, פניתי לקב"ה והוא סידר לי את הכל.

סיפר הרב יגאל כהן שליט"א: על אברך מהעיר בני ברק - שהמטבח שלו היה הרוס לגמרי עקב רטיבות והוא היה זקוק באופן דחוף להחליף את המטבח. הוא הסתמך על קצבה שאשתו היתה צריכה לקבל מהביטוח הלאומי.

הוא הזמין נגר כדי שימדוד ויתן לו הצעת מחיר. הנגר נתן הצעת מחיר, האברך אמר לו בעזרת השם בקרוב מאוד אני מקווה לקבל כסף מהביטוח הלאומי ובעזרת השם אני אתקשר אליך בימים הקרובים.

אך האברך לא הזמין את הנגר שיבצע את העבודה, כיוון שהתביעה לביטוח לאומי לא התקבלה. המטבח הרוס, אך אין מה לעשות, נשאר רק להתפלל מעומק הלב. בינתיים הנגר קיבל הזמנת עבודה מיהודי עשיר. העשיר ביקש מהנגר שיבנה לו מטבח מפואר עם הפרזול הכי טוב ועם גימורים יקרים מאוד, והנגר אכן הכין וביצע את העבודה בסיום העבודה התקשר ליהודי העשיר ואמר לו שהמטבח מוכן.

האבות

ברכה אחרונה - המשך

- יש אומרים שברכת "מעין שלוש" היא מדרבנן, ויש אומרים שהיא מהתורה. להלכה נפסק שהיא מדרבנן, לכן אם נסתפק אם בירך ברכת "מעין שלוש", אינו חוזר לברך, שספק דרבנן לקולא, ומכל-מקום, כיוון שיש אומרים שהיא מהתורה, נכון שיהרהר ברכה ראשונה בליבו ויאכל עוד שיעור כזית ויברך ברכה אחרונה.

- אם התחייב בברכת "מעין שלוש", אינו יכול לברך ברכת "בורא נפשות, במקום ברכת "מעין שלוש", לפיכך אם אינו יודע לברך ברכת "מעין שלוש", עדיף שלא יברך כלל. ובדיעבד אם טעה ובירך ברכת "בורא נפשות", לא יחזור לברך ברכת "מעין שלוש", שספק ברכות להקל.

- לכתחילה לא יאכל שיעור חצי כזית פת לחם ושיעור חצי כזית פת הבאה בכיסנין (עוגה), ובדיעבד אם אכל:

א. אם יוכל ישלים עוד שיעור חצי כזית פת לחם ויברך ברכת המזון-או ישלים שיעור חצי כזית מהעוגה ויברך ברכת "מעין שלוש" - "על המחיה".

ב. אם אין לו אפשרות להשלים- לא יברך ברכה אחרונה כלל- שספק ברכות להקל.

- מי שאכל עוגה או תבשיל מחמשת מיני דגן, ושכח לברך ברכת "מעין שלוש", ונזכר לאחר מכן:

א. אם שבע מאכילתו- דהיינו אם מרגיש שמחמת אכילתו עדיין אינו רעב כלל, מותר לו לברך כל-זמן שלא עברו שש שעות מסיום אכילתו.

ב. אם אינו יכול לשער - כגון שאכל בניתיים, מותר לו לברך כל-זמן שלא עברו שבעים ושתיים דקות מסיום אכילתו.

ג. אם לא שבע מאכילתו (ואכל שיעור כזית) ועדיין היה רעב, מותר לו לברך רק אם לא עברו שבעים ושתיים דקות מסיום אכילתו הראשונה. (אורות ההלכה)

הוא ניסה לברר את זהותם של הקברנים באותו אזור שאירעה בו תאונת הדרכים.

המליצו לו לפנות לר' יצחק אבוחצירא "הבבא חאקי" זצ"ל, שהיה רבה הראשי של רמלה לוד.

הוא לקח מונית ישר לבית של ה"בבא חאקי" ושאל אותו על המקרה, והאם הוא יודע את זהותם של הקברנים באזור הזה???

ענה לו "בבא חאקי": יש לך מזל ששני הקברנים עלו לארץ ממש לא מזמן, אחד גר בקרית אתא והשני בדימונה, ונתן לו את הכתובות שלהם.

הרב לא היסס ונסע משם היישר לדימונה, כשהגיע הרב לכתובת, הוא ראה שתלויות בכתובת היו מודעות אבל על השם של אחד מהם, והיתה בנויה למטה סוכת אבלים גדולה, הוא הבין שאיחר את המועד, אבל תפילת מנחה הוא עדיין לא התפלל, ולכן הוא כבר יכנס לשם להתפלל תפילת מנחה ועל הדרך אולי הוא יאמר כמה דברי תורה. הוא נכנס לסוכת האבלים, הוא התפלל איתם, וכמובן כיבדו אותו לדבר, אחרי שסיים שאלו אותו בני המשפחה אם הוא הכיר את אבא שלהם.

הרב סיפר להם על המאמצים שהוא עושה כדי להתיר את העגונה ממרוקו, איך שהרב הזכיר את תאונת הדרכים של נהג המונית. קם אחד ואומר לו: הרב, אני הייתי עם הנפטר ביחד, שנינו קברנו את אותו נהג מונית, אחרנו בעצמנו חפרנו לו את הקבר.

התברר, שאותו אדם זה הקברן השני שהגיע מקרית אתא לנחם את המשפחה של חברו הטוב ממרוקו.

הרב מרדכי אליהו מאוד התרגש, להשיג כזו עדות זה משהו שמשמח כל דיון שהוא יכול להתיר את העגונה.

במקום, הוא הזמין את רב העיר של דימונה, הרב אברהם אלמליח, וביחד עם עוד רב עמו גבו עדות מאותו אדם על נהג המונית.

למחרת, בשעה תשע נכנסה אותה אשה לבית הדין, ואז סיפר הרב מרדכי אליהו על כל ההתפתחות של אתמול, ובסיום אמר לה שהיא מותרת להינשא, את השמחה שהיתה שם אי אפשר לתאר במילים.

אבל את המשפט שאמרה אותה אשה לרב, נראה שהוא ילווה אותנו שנים ארוכות, אמרה לו האשה: אתה רואה הרב, אתה אמרת לי לפתוח תיק, אבל אני פניתי לבורא עולם שהוא אחראי מעל כולם, והוא שלח אותך עד אלי.

תפילה אמיתית יש בכוחה לשנות את כל המציאות.

מצה האפונים

ביזיונות - מזור לחולי

לרבי שלומק'ה מזוועה על זצ"ל היתה בת חולנית, בעת שהתגורר בעיר זוועה על שבאוקראינה היא חלתה והרופאים הרימו ידיים. אמר רבי שלומק'ה לרבנית שלו: "אני הולך למשוך לה ישועה"...

רבי שלומק'ה שימש כרב העיר, הוא יצא מן הבית והלך לשוק והתחיל לגבות מאנשים כספים שהיו חייבים לו, בתגובה הוא זכה למטר של גערות. תוך זמן קצר נוצרה התקהלות סביב הרב והביזיונות היו גדולים. מיד לאחר מכן הוא שב הביתה כשקורת רוח על פניו. אמרה לו הרבנית: "מה יהיה עם הבת שלנו?" אמר לה: "רעבעצין (הרבנית), הכל יהיה בסדר, בעזרת ה' היא תבריא"...

הם ניגשו למיטת חוליה של הבת, וראה זה פלא - מצבה הוטב ללא היכר. זמן קצר לאחר מכן היא הבריאה כליל.

כעבור זמן היא חלתה בשנית וגם הפעם הרופאים אמרו נואש. רבי שלומק'ה התעטף במעילו ויצא מן הבית. קראה אחריו הרבנית: "לאן אתה הולך?" אמר לה: "לחפש ביזיונות"...

אולם הפעם הוא שב לביתו כשפניו עצובות, נאנח ואמר: "לא מצאתי ביזיונות"...

הוא נכנס לחדרה של ביתו, קרא קריאת שמע ואמר וידוי, וזמן קצר לאחר מכן יצאה נשמתה. (שש באמרתך)

פנינים

"ואלה שמות בנותיו מַחֵלָה נְעָה וְחִגְלָה וּמִלְכָּה וְתַרְצָה" (כו, א)

ה"פלא יועץ" אומר ווארט עצום, רמז חשוב שכל יהודי צריך לדעת, הרמז בשמות בנות צלופחד:

מַחֵלָה - כשלאדם יש, לא עלינו, מחלה. נְעָה - הוא נע ונד מחמת הצרות המתרגשות ובאות עליו, והוא נושא כפיו לשמים ושואל: ריבונו של עולם! למה באה עלי מחלה? למה נגזר עלי לנוע?

ממשיך הכתוב: דע לך כל זה הוא חִגְלָה - נוטריקון: חג לה! ולמה זה חג לה? כי בזה אתה מקבל מִלְכָּה - אתה מתחבר עם מלכו של עולם, והופך להיות תַרְצָה - רצוי לפניו.

יהודי עומד ותמה: למה? למה קורה לי הקושי הזה? אומרים לו: יהודי יקר! דע לך שהעמידה שלך בניסיון הקושי הזה הוא חג לה. הוא הופך אותך לרצוי, והוא מעמיק את הקשר והחיבור שלך עם הקב"ה.

(שש באמרתך)

שבת שלום ומבורך

לעילוי נשמות: שושנה שירה חגיבי בת אברהם, מיכאל חגיבי בן סעדיה, לזכות אריה חגיבי בן שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בן סעיד הינדי, ציון נגר בן סעדה, אסתר תוהמי בת סעיד, דיקלה בת אסתר וישראל, חנה מנצור בת יוסף, רחל שגן בת שולמית, כלית בת אסתר ורפאל, אביבה אסתר בת שלום, עופר בן רוזה, חיים בן דוד בן ארי, בן ציון בן יפת ויממה יששכר, אייל בן ניסים וחסה, משה כהן בן יעקב, קמר (שושנה) נגר בת עוואד, בנימין חיים בן יהודית, צדוק סאלח בן ג'וליס, גבריאל נגר בן זכריה, מנשה ג'יבלי בן שלום, שקד דהן בן סיגלית, אריה בן סעידה, אהרון בן חיים, שלמה בן רוזינה, תמר לימור בת שושנה, זכריה נגר בן יעקב חסין יפת, רחל בת סעדיה, תמר בת שרה.

לרפואת: נוי בת הילה, עלמה בת מור, אתי אסתר בת רבקה, חנה בת סין-שרה שפירצנה, בת-אל בת תמר, רותית בת הזבה.

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.



לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד ושרה הי"ו

גליון מס' 150

פרשת פנחס תשפ"ד

דמשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

עניין של חינוך כוח הקנאה

מעשה קנאות לכבוד השי"ת גורם להרבות שלום בעולם ולא מחלוקת! נלמד מהפסוק: "הנני נותן לו את בריתי שלום" (פרק כה-יב). וכתב הגאון רבי ראובן גרוזובסקי זצ"ל (בספרו "בעיות הזמן"): "שנאת המינים צריכה להיות עפ"י טוהר המדות, בלי שום נגיעה כלל, והיא מהדברים הקשים שצריך להתייבב במחלוקת על ההולכים בדרך לא טובה, ומכל מקום אסור להיות מבעלי מחלוקת ושלא תהיה לו שום הנאה במחלוקתו או נצחונו אלא הכל מאהבת ה' ואהבת הבריות ומתוך צערו האמיתי על ירידת כבוד ה' ועל נפילת בן ישראל ממדרגתו, ולשמוח בהרמת כבוד ה'". יתר על כן: פעמים, רק קו דק, שאינו ניכר לעין כל, מפריד בין קנאות אמיתית לשם שמים, לקנאות שכל כולה פורקן יצרים. הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל אהב לצטט את אמרת רבו הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל שאמר: אין בין גן עדן של 'קנאים פוגעים בו', לגיהנום של שפיכות דמים אלא טפח בלבד! וכאמרתו המאלפת של כ"ק אדמו"ר רבי יחיאל מאיר מגוסטינין זצ"ל: מצאנו שני סוגי "עזות". נאמר בפסוק "והכלבים עזי נפש" (ישעיה נז-יא) ואמרו חז"ל (ביצה כה): הכלבים עזים שבחיות! ויש לשאול: אם כן, מדוע הורו לנו חז"ל (באבות פ"ה-כ) "הוי עזר כנמר" ולא "עז ככלב"?! אלא הבדל גדול ביניהם: הנמר עז רק כנגד מי שעשה לו רעה, כך גם אנו מצווים לעמוד בעזות כנגד עוקרי הדת בכל התוקף! אבל עזותו של הכלב - נביחותו ונשיכתו, אף כנגד עוברי אורח שלווים שלא עשו לו כל רע, מעזות כמו זו עלינו להתרחק. (איש לרעהו)

בברכת שבת שלום מערכת לב ארי



פְּנִינִים מִשְׁלַח מַלְאָכִים

"בקנאו את קנאתי" (כה, יא)

באחד הימים נודע לגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, כי מנהל בית הספר פלוני בירושלים, הנהיג בין כותליו לימוד פסול, שהוא בגדר תועבה רח"ל. מיד הרעיש עולמות נגדו, ואירגן עצרת מחאה ודרש ברבים על חומרת הפירצה, כשהוא קורא להורים שיחדלו לשלות שמה את ילדיהם. אף שלח לפרסם בחוצות כרוז מחאה חריף ביותר, שכותרתו היתה: "חזיר נעץ ציפורניו בחומות החינוך בירושלים". אותו מנהל שנדהם מן הסערה הציבורית שקמה נגדו, הלך למשטרה והגיש תלונה נגד הרב צדקה, על כך שהוציא דיבה רעה על בית הספר ופגע במוניטין שלו. בעקבות התלונה קראו אותו לחקירה. הרב צדקה לא הכחיש מאומה, ולהיפך: הוא אישר בהחלט את העובדה, שקרא לציבור להחרים את בית הספר, ולא לשלוח את ילדיהם ללמוד בו. שאל החוקר למניעים שלו: מדוע עשית כדבר הזה? השיבו הרב צדקה בטענה נגדית: אתה מגוייס במשטרה, ויש מי שממונים עליך וגם הם כפופים לממונים שעליהם, ומעליהם יש שר וכו', אם כן, כיצד תנהג במקרה שתקבל הוראה מהממונים עליך, ופתאום יבואו מי שממונים על הממונים, ויתנו לך הוראה הפוכה? השיב החוקר: ברור שאציית לדרג היותר בכיר. הסביר לו הרב צדקה: אנחנו קיבלנו הוראה לפקודה מפורשת מן הדרג העליון שבעליונים, ממלך מלכי המלכים בכבודו ובעצמו, לשמור חוקיו ולהשגיח על חינוכם הכשר של ילדי ישראל, ואין עלינו אלא מוראו של הקב"ה בלבד... הרב צדקה דיבר בכנות, בכאב עצור, והחוקר שהתרשם עמוקות מאישיותו ואומץ רוחו, הזדרז ופטרו שלום. (וזאת ליהודה).

רבי הלל ויטקינד ראש ישיבת נובהרדוק, נסע פעם ללונדון לגייס משאבים ליישבתו, ובין השאר נכנסלביטו של אחד מגדולי הנגידים בעיר, שהיה תומך קבוע ביישבתו. בהמתינו להכנס אליו, ראה על הקיר תמונת שחץ, בלי לחשוב פעמיים ניגש ותלש את התמונה מהקיר. לאחר זמן מה יצא הנגיד אליו, וכשחש בחסרון התמונה הגדולה שעל הקיר, הבין מיד את הנעשה ופנה לאורחו: "אין זה נאה המעשה אשר עשית". ענה רבי הלל בעוז "והאם לתלות תמונה כזו, זה מעשה יאה?"! קיבל האיש את הדברים, אולם תמה: "מדוע לא שאלת אותי טרם תלשת את התמונה?" האיש נדהם לשמע התשובה: "והאם אתה שאלת אותי ל פני כן"? אל רבי הלל התלווה תלמיד אחד, והביט במחזה בתדהמה, אולם תדהמתו גדלה שבעתיים, כאשר הנגיד רשם המחאה על סך כפול ומכופל בתרומה... (לאור הנר)

הסרת המפה במוצ"ש

מצוי הדבר שבמוצ"ש מסירים את המפה של שבת מהשולחן ואוכלים סעודה רביעית בשולחן ללא מפה או במפה של חול. אך יש להזהירם שאין להסיר את המפה של שבת מהשולחן במוצ"ש עד אחר סעודה רביעית ואם הסירה צריך לחזור ולפרוסה לכבוד סעודת מלוה מלכה. מקור הדבר: שבת (ק"ט): לעולם יסדר אדם שולחנו במוצ"ש כדי ללוות את השבת אפילו אינו צריך אלא לכזית. וכתב רש"י (ד"ה במוצאי) שמשום כבוד שבת צריך ללוות את השבת ביציאתו דרך כבוד, כאדם המלוה את המלך בצאתו מן העיר. וכ"פ בשו"ע (סי' ש) ומהו סידור השולחן שציוו חז"ל? כתב ה'משנה ברורה' (סק"א) שסידור השולחן היינו לפרוס מפה על שולחנו דרך כבוד וכן שאר דברים הנהוגים אצלו בעריכת השולחן (מהספר 'הרימו מכשול')

מַעֲשֵׂה שְׁהִיָּה...

מתמיד הדור! \ ספור על מרן כ"ק האדמו"ר מזוטשקא זצ"ל

הילולא דצדיקייא

הילולת מרן

רבי יצחק

אייזיק

רוזנבאום

מזוטשקא

זצ"ל (יד' תמוז)



האדמו"ר הרב יצחק אייזיק רוזנבאום מזוטשקא זצ"ל- נולד ב-כ"א טבת ה'תרס"ו בעיר צ'רנוביץ. לאביו: האדמו"ר ר' איתמר (האדמו"ר הראשון של חסידות זוטשקא). ולאימו: מרת מלכה רובין (בת ר' אשר ישעיה רובין מקולבוסוף). כאשר נולד, אביו הלך לבשר את דבר הבשורה לאביו, הרה"ק רבי מאיר מקרעטשניף זיע"א. באותו מעמד היה אירוע של הכנסת ספר תורה. הרבי מקרעטשניף כשראה את בנו, עוד לפני ששמע את הבשורה, אמר: "מזל טוב! נולד לך ספר תורה חי". לאחר נישואיו הוא קבע את מקום מגוריו בזוטשקא (עיירה קטנה בפרברי צ'רנוביץ), עוד בחיי אביו שימש שם כרב העיר, על שמה נקרא האדמו"ר מזוטשקא. לאחר שנים ספורות עבר לכהן בעיר וואשקוביץ שם כיהן באדמו"רות עד פרוץ מלחמת העולם השנייה. בניסי ניסים שרד את השואה. לאחר השואה היגר לארה"ב. בהתחלה ישב באיסט ניו-יורק ובקראון הייטס, ולאחר מכן בבורו-פארק. נודע במאבקו לסגירת חנויות בשבת ועל שמירת השבת. בשנת ה'תשל"ג נלב"ע אביו זצוק"ל ורבינו התחיל למלא את מקומו בבית-מדרשו בשכונת י"ד אליהו בתל אביב. בשנת ה'תשמ"א עבר לגור בבני ברק, שם ייסד בית מדרש. ייסד גם את מפעל שונה הלכות, שבמסגרתו מאות אברכים ובחורים נבחנים מדי חודש על שולחן ערוך וימשנה ברורה הלכות שבת. שקדנותו היתה מופלאה וכל תושבי השכונה ידעו כי ניתן למצוא את רבינו בכל שעות היום והלילה עוסק בתורה הקדושה. בלילות בקושי ישן שלוש שעות רצופות. פעל רבות למען הזולת ועשה שלום בית. העיד על עצמו כי מעולם לא קינא באף אדם. רבנו נלב"ע ב-י"ד תמוז ה'תש"ס. חי כ- 94 שנים. ציונו בהר- הזיתים בירושלים באוהל אדמו"רי נדבורנא. בנו כ"ק האדמו"ר ר' נתן דוד מילא את מקומו. ת.נ.צ.ב.ה. וזיע"א

רַבְּנוּ הָיָה קָם בְּכָל יוֹם לְכָל הַמָּאָחַר בְּשַׁעַה חַמֵּשׁ לְפָנוֹת בּוֹקֵר. לֹא מִשְׁנָה בְּכָלל מְתֵי הַלֶּךְ לִישׁוֹן בְּלִילָה הַקּוֹדֵם. בְּדֶרֶךְ כָּלל הָיָה שׁוֹקֵד עַל לְמוֹדוֹ וְלֹא הֶלֶךְ לִישׁוֹן לְפָנֵי הַשַּׁעַה אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם בְּלִילָה. בְּקִשְׁי הָיָה יִשֵּׁן בְּלִילָה שְׁלוֹשׁ שָׁעוֹת. מִיַּד כְּשֶׁהָיָה מִתְעוֹרֵר מִשְׁנָתוֹ, כָּבֵר לֹא הִמְשִׁיךְ לִישׁוֹן כָּלל וְהָיָה קָם מִיַּד. כְּשֶׁלְּפַעֲמִים הָיָה מִתְעוֹרֵר בְּשַׁעַה אַרְבַּע אוֹ אֶפְסָלוֹ בְּשַׁעַה שְׁלוֹשׁ לְפָנוֹת בּוֹקֵר, הָיָה מִתְגַּבֵּר כְּאִרֵי מִמָּטָתוֹ וְנוֹטֵל יָדָיו, וּמִיַּד חוֹזֵר לְסִדְרֵי לְמוֹדוֹ שֶׁהַפְּסִיק כִּפְמָה שָׁעוֹת קוֹדֵם. כְּשֶׁהָיָה הוֹלֵךְ לִישׁוֹן, לֹא הָיָה סוֹגֵר אֶת הַגְּמָרָא אֲלֵא הָיָה מִשְׁאִיר אוֹתָהּ פְּתוּחָה וּמְנִיחַ עָלֶיהָ מִגָּבֵת כַּיּוֹד שֶׁמִּיַּד כְּשֶׁיִּקּוּם מִמָּטָתוֹ, יוֹכֵל לְחַזֵּר לְלְמוֹדָיו, הֵיכֵן שֶׁפָּסַק לֵלֵא הַשְּׁתָהוֹת יִתְרָה. כָּל דְּקָה הֵיטָה מְנַצֵּלֵת עַל יָדוֹ לְלְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. הַמְּשַׁבֵּ"ק הָרַב הַחֲסִיד רַבִּי פֶּסַח גּוֹדְשְׁטֵיין סֵפֶר: "פֶּעַם אַחַת נִכְנְסְתִי לְחֻדְרוֹ וְרֵאִיתִי שֶׁהַקֶּפֶה שֶׁהִגְשַׁתִּי לוֹ לְפָנָי כֵּן הִתְחִיל לְהִתְקַרֵּר. אִמְרַתִּי לוֹ שֶׁכִּדָּאֵי שִׁישְׁתָּה אֶת הַקֶּפֶה לְפָנָי שִׁיתְקַרֵּר לְגַמְרֵי. רַבְּנוּ נִעְנָה לִי: "כְּשֶׁשׁוֹתִים אֶת הַקֶּפֶה כְּשֶׁהוּא חָם, זֶה לּוֹקַח זְמַן מִהַלְמוּד, אֵךְ כְּשֶׁזֶה קָר, הָרִי שְׁשׁוֹתִים זֹאת בְּמַהֲרֹת וְזֶה לֹא לּוֹקַח זְמַן מִלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה!"

הַמְּשַׁבֵּ"ק הָרַב הַחֲסִיד רַבִּי שְׁלֵמָה לִידֵר, מְנַאָּמְנֵי בֵיתוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ זִיעַ"א סֵפֶר: כְּשֶׁהָיָה רַבְּנוֹ קְרוֹב לְגִיל תְּשָׁעִים עָרְכוּ לוֹ בְּדִיקוֹת בְּבֵית הַרְפוּאָה לְנִיאָדוֹ. הַרּוֹפֵא הִתְרַגַּשׁ מְאֹד מִבְּדִיקַת הָא. ק. ג. שֶׁמְרָאָה עַל פְּעִילוֹת הַלֵּב. הוּא נִגַּשׁ לְרַבְּנוֹ וְאָמַר לוֹ: "כְּבוֹד הָרַב, הַלֵּב שְׁלָכְם עוֹבֵד כְּמוֹ לֵב שֶׁל תִּינוֹק. אֲנִי אֵף פֶּעַם לֹא רֵאִיתִי לֵב כָּל כֶּךָ בְּרִיא כְּשֶׁלָּכְם". רַבְּנוֹ עָנָה לוֹ בְּפִשְׁטוֹת: 'אֲנִי יוֹדֵעַ'. הַרּוֹפֵא הִסְתַּכֵּל עָלָיו בְּתִמְיָהָה, וְרַבְּנוֹ הִמְשִׁיךְ לוֹמַר לוֹ: 'מֵעוֹלָם לֹא קִנְאֵתִי בְּאֵף אָדָם, וְלֹא הָיָה לִי מִכֶּךָ כְּאֵב לֵב. אִם כֵּן, הַלֵּב לֹא צָרִיךְ לְקַבֵּל הַפְּרָעוֹת בְּתַפְקוֹד'. (נִלְקַט מִתּוֹךְ הַעֲלוֹן פִּינֵי הַצְּדִיקִים)



לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

545

פרשת פנחס תשפ"ד

שתחזור בה. היא הסבירה לה עד כמה אסור להתייחס מעתידו של כל בן תורה בכל מצב שהוא. וכן עצם השתייה בישיבה מהווה את הערובה היחידה שבנה יישאר יהודי ירא שמים המקיים תורה ומצוות כהלכתן, דבר שסיכויי פחותים אם חלילה ייטוש את עולם התורה. הדברים היוצאים מן הלב נגעו לליבה של האם, והיא חזרה בה מן העניין.

חיים נשאר בישיבה. כעבור תקופה קצרה חלה תפנית מופלאה במצב שקידתו. חשקו ומרצו להגות בתורה גברו עשרת מונים. לאחר חודשים ספורים נמנה חיים בין הבחורים הטובים והמשקיעים של הישיבה. רבי צבי ציין באוזניו, כי מרוב שקידה של שעות על גבי שעות, צבע הספסל עליו ישב חיים נדבק למכנסיו...

כעבור שלוש שנות לימוד בישיבת 'תפארת צבי', כאשר התעתד חיים לעבור לישיבת סלבודקה בבני ברק, כתב אודותיו ראש הישיבה דברי שבח מפליגים: "הבחור הנזכר נהיה למתמיד מפורסם, המפליא כל רואיו בשקדנותו המיוחדת, הוא יכול ללמוד חמש שעות ברציפות בעיון רב כשלא יודע ממה שנעשה סביבו... קנה לו שם טוב בעיר ובישיבה, ויש לו ידיעה הגונה בג' מסכתות עם מפרשים ראשונים ואחרונים, ואי"ה יהיה למאור ולתפארת בישראל, גם במידותיו התרומיות העוברות כל גבול".

לאחר המשך עליה מתמדת בישיבת סלבודקה, שם את פעמיו לעבר ישיבת מיר, שם יצא שמעו הטוב כאחד מהאיריות שבחבורה, כמתמיד עצום וכבקי ברוב מסכתות הש"ס, בהבנה ישרה ובהיקף רחב.

ראש הישיבה, מרן הגאון ר' אליעזר יהודה פינקל זצ"ל, בלהט אהבת התורה, שבערה בעצמותיו, אהב אהבה עזה את תלמידי החכמים הצעירים שהיו דבוקים ושקועים בכל ישותם בתורה. ביניהם חיבב במיוחד את הבחור החדש, הת"ח הצעיר, שבא זה עתה לישיבה, ושם את עינו עליו לגדלו, לטפחו ולרוממו.

יום אחד, הגיע לישיבה בחור משיקגו, נכדו של הגאון ר' אברהם שמואל פינקל זצ"ל [אחיו של ראש הישיבה]. הבחור עשה רושם של בחור כשרוני ושאפתן, אך היה רחוק מההווה הישיבתי. רבי אליעזר יהודה שניחן בעיניים חדות, זיהה בקרובו הצעיר משיקגו פוטנציאל מיוחד, ויכולת לגדול בתורה. הוא ביקש מהבחור חיים, שילמד עם אותו בחור

פינזוס... השליב את זובותי... ולא כפיתתי את בני ישראל בקנאתי (כה, יא)

אמר 'ולא כיליתי', לומר - אל תשיתו לב אל המתים במגפה - כ"ד אלף, כי אם אל כל המון ישראל אשר היו מתים לולא קנאתו. כי זכות שארית פליטת כל ישראל... תלוי עליו... וזה בעצמו רמז למעלה, 'וידקור את שניהם וכו' ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף', לומר שעל ידי מעשה פנחס היה 'מספר' למתים, ואלמלא זה, גם את הכל היה מכלה ח"ו (האלישיך הקדוש)

פנחס זכה במעשה אחד להציל את כל עם ישראל. כאשר יהודי עושה מעשה טוב, הוא אינו מסוגל לחזות כמה המעשה שלו ישפיע לדורות, וכבר שנינו (שבת לב): 'מגלגלין זכות על ידי זכאי'.

* * *

סיפר הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א: שמעתי מהגאון רבי צבי אליאך שליט"א, ת"ח מופלג בירושלים ומראשי מפעל ההצלה הגדול 'לב לאחים', מעשה שהוא היה לו עד בשנות עלומיו.

הסיפור טומן בחובו מוסר השכל עצום ומלמד על כוח ההשפעה של אישה גדולה וצדקת, אשר על ידי שיחה אחת שקיימה, זכתה להיות הגורמת המרכזית לתקומה של ממלכת התורה המפוארת, ישיבת מיר המעטירה.

רבי צבי למד בצעירותו בישיבה הקטנה המפורסמת 'תפארת צבי'. בחור בשם חיים למד אתו בישיבה. מצב העניות בבית הוריו של חיים גרם לכך שאמו הגיעה למסקנה, שעדיף שבנה יעבוד ויסייע בנטל הפרנסה. האם יצאה לכיוון הישיבה, להודיע לבנה על ההחלטה. בדרך, פגשה ברבנית שפירא ע"ה, אשת הגאון ר' שמחה זיסל שפירא. כשהתעניינה הרבנית, מה מעשיה ולהיכן היא הולכת, סיפרה האם כי היא כעת בדרך להוציא את בנה מהישיבה.

הרבנית, שידעה היטב, מהו ערכו של בן תורה, ומהעיתיד לצאת מבחור ישיבה, נחרדה לשמוע על התוכנית. במשך שעה ארוכה דיברה על ליבה בדברי שכנוע ותחנונים,

בחברותא, וכך יקרין עליו מאישיותו המרוממת ומגדלותו ושקידתו בתורה. בנוסף, ביקש ממנו, שילמד אותו את שפת לשון הקודש ואידיש, מכיוון שרוב תלמידי הישיבה היו בני הישוב הישן בירושלים.

חיים השקיע את מיטב מרצו בקידום הבחור החדש. הלימוד המשותף לא הצטמצם לסדרי הישיבה הקבועים. הם למדו ללא הרף, בימים ובלילות, בימי שישי ושבת, בחוה"מ ובבין הזמנים.

מי היו שני הבחורים האלו? הבחור חיים הוא הגאון רבי **חיים קמיל זצ"ל**. שקדן עצום וגאון מופלא. במשך כחצי יובל השנים האחרונות לחייו שימש כראש ישיבת אופקים, כעמוד התורה ומקים עולה של תשובה בדרום.

מספרים שרבו, ר' אליעזר יהודה, כינה אותו 'פאר הגידולים של ישיבת מיר', והתבטא, שכל יגיעתו בהקמת ישיבת מיר בארץ היתה כדאית ומשתלמת, ולו רק כדי להעמיד תלמיד מושלם כמותו!...

הבחור שעלה משיקגו, הוא הגאון רבי **נתן צבי פינקל זצ"ל**, שמאז אותה תקופה היה כרוך אחרי ר' חיים קמיל עד סוף ימיו. הוא ראה בו את רבו המובהק בתורה, בהנהגה ובעצה. כשהגיע לפרקו, נשא את נכדתו של רבי אליעזר יהודה, בת בנו של ראש הישיבה, הגאון רבי בנימין בינוש זצ"ל, ובפטירת חותנו, הוכתר על פי צוואתו לממלא מקומו בראשות ישיבת מיר.

בימי הנהגתו של ר' נתן צבי, התעצמה הישיבה ללא היכר. הוא הפך אותה למעצמת ענק של עולם התורה והישיבות כשאלפי אברכים ובני תורה גדלים בה וחוסים בצילה. הוא הנהיג בכוחות עילאיים את הישיבה מתוך ייסורי גוף קשים ומרים ובמסירות נפש, במשך כשני עשורים.

הבה נתבונן בגודל הזכות הנזקפת לאישה הצדקנית, הרבנית שפירא, ששכנעה את אמו של ר' חיים לא להוציא את בנה מהישיבה. ננסה לתאר לעצמנו, כיצד היתה נראית ממלכת התורה של ישיבות מיר כיום ללא אותה שיחה...

[מתוך 'אוצרותיהם אמלא'-פניני עין חמד']

* * *

כמו שראינו לעיל אין אנחנו מסוגלים לחזות את פירות המעשים שלנו לדורות, אבל לפעמים אנו גם לא מסוגלים להעלות על דעתנו את המשמעות של מעשה אחד, כאן ועכשיו...

* * *

בשנים שלפני מלחמת העולם הראשונה, חלה ירידה במעמדו ובחוזקו של השלטון התורכי בארץ ישראל, ויושבי הארץ לא היו כפופים לשלטון התורכי אלא לקונסולים ולנציגים של ארצות מוצאם. לקונסול אוסטריה היה מעמד

רם מאד בארץ, וכך גם לקונסול רוסיה - שהיתה לו עוצמה אדירה ורשות הדואר הרוסית היתה שייכת לו.

לקונסול הרוסי היה מזכיר, יהודי פוקר בשם סונייק. מעמדו אצל הקונסול הרוסי היה רם ביותר, והוא הרשה לעצמו לנהוג באטימות ושרירות לב, עד כדי חילול שבת בפרהסיה. ומדובר באותם ימים שבהם השבת היתה נשמרת ברשות הציבורית.

בשבת אחת יצא לו אותו סונייק, מדושן עונג, מירושלים העתיקה דרך שער יפו ופנה לשורת מצחצחי הנעלים, ניגש לאחד מהם וביקשו שיצחצח את נעליו. באותה שעה עבר ברחוב יהודי ירא שמים ושמו רבי יצחק נחום לעווי זצ"ל. הוא היה בעל הדפוס הראשון בירושלים. הלה היה בעל רגש סוער וחם ביותר בענייני כבוד שמים והיה מקנא קנאת ה' מבוזי התורה בשאט נפש. כשראה את חילול השבת המחוצף של אותו סונייק, ניגש אליו ר' יצחק נחום וסטר לו על לחיו שתי סטירות מצלצלות לעיני המוני אנשים שעמדו נדהמים ונרעשים, הן מחילול השבת ברבים של סונייק והן מהסטירות הנועזות.

לכולם היה ברור שחיו של רבי יצחק נחום אינם שווים אפילו כקליפת השום. סונייק היה ידוע כאדם חזק ובעל יכולת נקמה. לא היה ספק לאיש שאם הוא יהרוג כעת את ר' יצחק נחום, לא ייתן דין וחשבון לאיש. אף כוח בעולם לא יכול לעצור בעד סונייק לעשות שפטים באותו קנאי.

אך מה שאירע בפועל היה מדהים ביותר: סונייק התפעל מאוד מהעוז של אותו קנאי שמסר את נפשו עבור מניעת פירצת השבת. הוא החל להתבונן ולהרהר על מעשהו של האיש שמסר את נפשו, לא על גזל כספו או פגיעה אישית בו, אלא על כבוד שבת המחוללת. כדבר הזה לא ראה מעולם. אותן שתי סטירות לחי עוררו אצלו את הנקודה היהודית החבויה אצל כל יהודי אף הרחוק והנידח ביותר. הוא התחיל להתעניין ביהדות ולברר מהי חובתו של יהודי בעולמו.

לא עבר זמן רב עד שאותו סונייק הכשיר את ביתו. את כל כלי הטריפה שלו שהיו שווים הון עתק, שבר לרסיסים. קנה מערכת כלים חדשה, והכשיר את המטבח לפי כל כללי ההלכה. היהודי שב בתשובה שלימה.

ידידיו לא יכלו לעצור בעד סקרנותם: "מה קרה לחברם שהיה כ"כ רחוק מכל מושג של 'אידישקייט' ואיך הפך לפתע את עורו ושב לבוראו?". בתשובתו גולל בפניהם את כל המאורע והסביר כי דוקא הסטירה הזו היא שעוררה בו את הניצוץ היהודי הקלוש שעוד נותר בו.

"תבינו ידידי" - הסביר להם סונייק - "אני הכרתי את יצחק נחום לעווי כאדם מן הישוב. הוא לא היה שוטה. הוא ידע היטב מי אני, וברי היה לו שיש ביכולתי להרגו בירייה בלי

לתת על כך דין וחשבון לאיש. הוא גם ידע שביכולתי לקפח את פרנסתו ולמוטט את עסקיו.

העובדה כי כל אלה לא הרתיעו אותו, הביאה אותי למסקנא כי הכוח שממנו הוא מתיירא, חזק וכביר הוא משנינו גם יחד. הרכנתי את ראשי בהכנעה בפני אותו כוח אדיר וחזרתי לבוראי בלב שלם".

[מתוך הספר 'מפנקסו של רבי עמרם']

* * *

סיפר הרבנית בת-שבע קנייבסקי ע"ה: "התקופה הייתה סיום מלחמת העולם השנייה. ילדים יהודיים לא מעטים שרדו את אימי השואה כשהם נחבאים במנזרים קתוליים אדוקים. הם נאספו זעיר פה וזעיר שם על ידי אנשי הסוכנות היהודית בדרכם לארץ ישראל. דא עקא, שמחוז חפצם של השליחים היה קיבוץ 'השומר הצעיר' והמטרה הברורה הייתה לעקור מהם כל ריח של יידישקייט.

בין כל הילדים שהובאו לארץ ישראל, היתה ילדה קטנה שבאה מבית חרדי מאד. היא לא רצתה לאכול את המאכלים שהוגשו לה כיון שידעה שאינם כשרים. היא לא רצתה להתלבש בחוסר צניעות כי החינוך שקיבלה בבית הוריה היה איתן ושורשי.

המדריכים החילוניים בקיבוץ ביקשו שתלבש מכנסיים, ועשו את כל שביכולתם כדי שהילדה הטהורה תפרוק מעליה עול צניעות. אולם היא התעקשה על חצאיות בלבד, למרות הלעג הבלתי פוסק מהסביבה וחרף העונשים שהוטלו עליה, היא לא נכנעה ולא ויתרה.

באחד הימים, נקבע טיול לכל ילדי הקיבוץ. לפני הטיול ניסה המדריך לשכנעה שוב ושוב ללבוש מכנסיים כמו שאר בנות הקבוצה, אולם הצדקת הקטנה התעקשה על בגדיה הצנועים, ולא הסכימה לוותר על החצאית בשום פנים ואופן. ברוגז רב ניאות המדריך לצרף את הילדה המרדנית לטיול.

כשכל הילדים הגיעו לחיפה - יעד הטיול, הסתדרו בשורה ארוכה לפי פקודת המדריך, ויצאו לצעדה מופתית ברחוב. מאות ילדים שכולם בלבוש חילוני, וביניהם ילדה אחת בודדה בחצאית. אישה חרדית שעברה במקום שפשפה את עיניה בתימהון, מה עושה ילדה כזו בתוך המעוז החילוני של 'השומר הצעיר'? היא התקרבה כדי לחזות בפלא המוזר מקרוב, הביטה בילדה ולפתע נפלטה צעקה נרגשת מפיה: "רייזלה! הרי את זו רייזלה, ילדתה הפעוטה של אחותי!..." היא רצה אל הילדה, אחייניתה האובדת, גיפפה ונישקה אותה בהתרגשות. גם רייזלה התרגשה עד דמעות למצוא לפתע את משפחתה האובדת.

"ידענו שלאחותי יש בת קטנה שנשארה – רייזלה, אוד מוצל מאש, שריד אחרון לכל משפחת אחותי שנספתה

כולה, אולם לא מצאנו אותה בכל החיפושים שערכנו..." - אמרה הדודה.

וכך, בזכות מצוות הצניעות, עליה שמרה רייזלה הקטנה בכל כוחה למרות הקשיים, ניצלה מקלקולו של קיבוץ 'השומר הצעיר', ועברה לדור בבית דודתה השומרת על קלה כבחמורה, והמשיכה להתחנך בדרך ישראל סבא.

[מתוך הספר 'שלישי באשמורת']

קִחוּ לָךְ אֶת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹחַ אִישׁ אֲשֶׁר רוּחוֹ בּוֹ (כז, יב)

אשר רוח בו... שיוכל להלוך כנגד רוחו של כל אחד
ואחד (רש"י)

מנהיג של כלל ישראל הוא כזה שיש לו את היכולת להכיל את רוחו ורצונו של כל אחד מישראל, ולהביא אותו לעשיית רצון ה'. אחת הדרכים להשפיע ולדרבן היא ע"י עידוד ושימת דגש על הצדדים והתכונות החיוביות שבזולת. גדולי ישראל ניחנו ביכולת זו.

* * *

סיפר הרב שלמה לורינץ זצ"ל: "כאשר בני רבי יוסף אריה השלים את חיבורו הראשון 'משנת רבינו עקיבא איגר', נכנסתי עמו למרן הגרא"מ שך זצ"ל, כדי להראות לו את הכתבים ולבקש הסכמה על הספר. מרן אמר, כי חדל לתת הסכמות, כיון שקשה לו לעיין בספרים שמביאים לו, אך הוסיף: "תשאירו פה את הגיליונות, ואם יהיה לי כוח, אנסה לעיין בהם".

כשחזרנו לאחר מספר ימים, אמר מרן: "הספקתי לעיין בכמה עניינים מהספר, והחלטתי שלספר זה אתן הסכמה, כי ספר זה יהיה מצוי תמיד על הסטנדר ולא בארון הספרים. בספר הזה ילמדו, והוא יביא תועלת ללומדים". מובן שבני שאב עידוד רב מדבריו של מרן.

כאשר יצא הספר מבית הדפוס נכנסנו שוב למרן. בני אמר לו שהביא את הספר, ומרן ענה שהוא מקבל את הספר, אולם רצונו לשלם בעבורו ולא לקבלו במתנה. מרן קם, ניגש לארון ונתן לבני מאה דולר.

בני, שהיה מופתע, אמר שהספר אינו עולה כל כך הרבה, מחיר הספר הוא בסך הכל 15 שקלים, אך מרן צחק ואמר לו: "הבנתי שאתה לא לוקח בעד הספר 100 דולר, אך אני נותן לך 100 דולר כדי להחשיב את הספר, כדי שתדע עד כמה אני מעריך את הספר שלך". ניתן להבין שהאברך הצעיר קבל תוספת עידוד מהערכה מיוחדת זו.

כעבור שנה או שנתיים הביא בני למרן את הספר השני שהדפיס, ומרן קיבל את הספר. למחרת בבוקר בשעה שש,

העלון השבועי טוב להסות בה'



אין צער - הכל טובות להצילך!

השכן שלי קיבל דו"ח של 250 ₪ ואז הגיע התור שלי. "אני רואה שהילדים שלך לא חגורים, ולכן אתה מקבל דו"ח של 500 ₪", פנה אליי השוטר בחיוך עוקצני. "אבל רק הרגע יצאתי מהחניה ולא הספקתי לחגור אותם, בעוד שהגן שלהם כמה מטרים מפה. אנא, תתחשב", פניתי אליו בניסיון לחמלה, אך השוטר לא וויתר וכתב את הדו"ח.



הניסיון היה קשה עד למאד, הבטתי לשוטר בתוך העיניים והרגשתי שאני כועס עליו - ככה לפתוח לי את השבוע בקנס של 500 ₪ בלי רחמים וחמלה. למרות היותי אברך, לא כאב לי הפסד הממון כמו שהרגשתי עליו זעם אישי. ניסיתי להתחזק באמונה שבורא עולם שלח אותי לטובתי, עקב סיבה שמיימית הנסתרת מעיניי, בשביל להציל אותי מדבר אחר, אך הקושי גבר עליי והיה קשה לי לקבל זאת.

והנה, למחרת, יום שני, באותו מקום ובאותה שעה בדיוק - ילדיי מחכים לי בכניסה לחניון, על מנת שאקח אותם אל מוסדות הלימודים כמידי בוקר. ירדתי לחניון להביא את הרכב, ולפתע אני שומע צרחות נוראיות: "אבא... הצילו... אבא..."

- ההמשך המרתק בעמוד 4 -

בפרשת השבוע סופר בורא עולם את עם ישראל, וכשהוא מגיע לבניו של ראובן נאמר: "ובני פלוגא אֶלְיָאָב". כותב על כך ה'ברית אברהם' (לאדמו"ר מזאלאז'יץ) רמז נפלא ביותר לדרך שיש לאדם לחיות בזה העולם ואומר: "ובני פלוגא" - גם שרואה האדם דברים מופלאים ומוזרים בעיניו: הוא קיבל דו"ח, הילד שלו לא הולך בדרך כפי שהוא רוצה, הרופאים שולחים אותו לעשות עוד ועוד בדיקות ללא תשובות, השכן גורם לו סבל רב, והוא מתפלא ואינו מבין מדוע קורים דברים אלו בחייו. על כך ממשיך הפסוק: "ובני פלוגא - אליאב", כי ישראל מאמינים בני מאמינים כי כל זה אלי - אב, נעשה מבורא עולם שהוא אב הרחמן העושה הכל לטובת האדם. וכמו שאבא לא יעשה צער לבנו ללא תכלית, על אחת כמה וכמה שה' יתברך לא יביא צער וקושי לאדם, אם הדבר לא יהא לטובתו ולהצילו באחריתו. ואדרבה, על ידי האמונה בשעת הצרה, כי מה שמתרחש סביבי כעת, למרת הכאב, הינו בהשגחה של ה' וכולו טוב ורחמים - מתהפכת הצרה לרחמים גדולים!.

המעשה המדהים הבא נשלח למערכת העלון ע"י בעל המעשה, האברך א.ג. מבני ברק: "היה זה בתחילת השבוע שעבר. יום ראשון, בשעת בוקר, קמתי עם שמחה ומצב רוח ויצאתי עם שני ילדיי אל חניון הבניין, על מנת להסיע אותם אל הגן. אלא שלא ידעתי מה הולך להתרחש עימי בעוד שניות ספורות. בעודי פותח בנסיעה כמה מטרים בודדים, ולפתע, שוטרי משטרת התנועה שארבו בצד הכביש, סימנו לי ולשכן שלי שנסע לפניי לעצור בצד.

העלון מוקדש לעילוי נשמת

יונה יעיש בת לילה
קלרה חתון בת סלחה
ולרי בן אירנה
ת.נ.צ.ב.ה



לרפואה, פונסה והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רוטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. טליה מרים בת דינה וחיים. רות בת מרים הי"ו. ינון בן רחל.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. אליס בת פרידה. בתחן בת גילה רוחמה. הדר בת נחמה.



סגולות וישועות מתוך "עצה ותושיה"



הלכות והליכות

הלכות ומנהגי ימי בין המיצרים ע"פ פסקי
מרן הרב עובדיה זצ"ל

נהוג בימי בין המיצרים לומר 'תיקון חצות' עם חצות יום, והנה דברי הזוהר הקדוש על מעלת תיקון חצות:

זוהר לך לך (צ"ב): "האומר תיקון חצות שמור למעלה ולמטה ויש לו חלק בעולם הבא". ובזוהר בשלח (נ"ז): "נקרא הוא בן להקב"ה ומקבל כתר עליון, ויראים ממנו כל הבריות, ונכנס בכל הפתחים שבגן עדן ואין מי שימחה בידו, ותפלתו נשמעת".

כתב רבנו חיים פלאג' ז"ל (ימועד לכל ח' ס"י י, ס"ו) "האומר תיקון חצות מכפרים לו כל עוונותיו, זוכה לאריכות ימים, בניו לא ימותו בחייו, ויראה זרע ויארץ ימים".

כתב השל"ה הקדוש (דרך חיים כ"א): "עבודה גדולה ועצומה לבורא יתברך היא אמירת תיקון חצות, כי גם הקב"ה ופמלייתו והצדיקים שבגן עדן בוכים כל לילה, וחיוב על כל אחד מאתנו שגרמנו כל הצער והחורבן לשכינה להשתתף בצערה".



תגידו לילד שלכם: "תדבר עם ה'... גם אם אתה מרגיש שאינך זוכה לקיים המצוות כראוי, אך מעומק הנשמה שלך תדבר עם ה', הוא מחכה לשמוע אותך. שלמה המלך מגלה לנו כי דיבורים אלו של הנער הם שוחד לפני ה', שבגינם הקב"ה מבטל גזירות, מהנחת רוח שיש לו.

תנסו בכל הכח לא להטיף להם ולהעיר להם. הם מבינים שהם במצב לא טוב. אם אתם רוצים שהם יחזרו לדרך בהקדם - תאהבו אותם ותקבלו אותם במאור פנים בכבוד. **אני יודע שזה קושי גדול, אבל זה הסוד להחזירו.**

זה מאד קשה לראות את הילד הולך בבלבול בדרך שונה מכל מה שלימדנו אותו, אך עלינו להבין כי הוא אנוס ושבויו בצער ומירמור ברשת היצר הרע. אך דעו לכם, כי הוא רוצה אותנו. הילד צריך את אבא ואמא שלו. הוא לא מסוגל להעביר להם את המסר הזה והוא כל הזמן מתגונן. הכל תגובה של התגוננות, כדי להגן על אותו 'אני' שרק מתחיל לצמוח. אם אנחנו מקבלים אותו ומכבדים אותו יהיה לו נוח בבית והוא לא יברח".

טוב להיזהר שלא לברך ברכת 'שהחינו' בימי בין המצרים, מליל יז' בתמוז ועד אחרי ט' באב על פרי חדש או על בגד חדש, אלא ימתין עם הברכה על הפרי והבגד החדש עד לאחר ט' באב.

מקור המנהג הוא מ'ספר חסידים' שכתב שלא היו אוכלים פרי חדש בבין המצרים, מפני שאמרו: "איך נברך 'שהחינו' וקיימנו והגיענו לזמן הזה", והוא זמן פורענות וימי צרה לעם ישראל?". אולם, **בשבתות של ימי 'בין המצרים'** מותר לברך שהחינו על פרי או בגד חדש, ומכל מקום לאחר ר"ח אב, **נכון להחמיר** שלא לברך שהחינו על בגד חדש אפילו בשבת. אך על פרי חדש יש להקל לברך אף בשבת זו שאחר ראש חודש אב.

רחיצה בבריכה בימים אלו מותרת, אמנם **ראוי להימנע** מללכת אל הים בימים אלו, משום סכנה שיש בתוך הים. ואם נכנס לים באופן שעומד בבטחה ואין חשש שייסחף אל הים - **מותר**.

אף על פי שרצוי להימנע ולא ללכת לטיולים בימים אלו, מכל מקום עד ראש חודש אב, **במקום צורך יש להקל**.

מעיקר הדין, האיסור לספרדים **להסתפר ולהתגלח וכן להתקלח** הוא אך ורק בשבוע שחל בו ט' באב, ואשה אינה בכלל הגזירה. ושטיפת הריצפה מותרת בכל אופן.

היחס לנער המתמודד

הרב אורי זוהר זצ"ל

"הנערים של דורנו עוברים טלטלות רבות", אמר בדרשה גדול מזכה הרבים, הרב אורי זוהר זצ"ל, "ועל ההורים לדעת כיצד לנהוג עימם בדרך נכונה. ראשית, על האב של הבן המתמודד לדעת כי אינך קצין הדת בבית. אתה אבא שלו, תאהב אותו. גם אם הוא חוזר בשעה מאוחרת בלילה, לא יעזור להילחם בו ולהיכנס בו, זה ירחיק אותו. אלא אדרבה, השאירו לו 2 עוגיות וכתבו לו 'אמא אוהבת אותך מאד'. **אהבה - זה המוטו שיחזיר אותם חזרה!**

צריך להזכיר לילדים שלנו שהקב"ה אוהב אותם, מפני ש'בת מודע' של הנער המתמודד נכנסת המחשבה כי 'אם כולם אומרים לי שאינני בסדר, סימן שגם הקב"ה שונא אותי', וממילא הוא מתרחק מהקב"ה.

אבל הקב"ה לא חושב כך. ישנו פסוק במשלי: 'שוחד מחיק רשע ייקח'. מסביר רש"י ואומר שהקב"ה מקבל שוחד, היינו דברי הכנעה ופיוס מחיק רשעים, ואפילו שעל הרשע כבר יצא גזר דין והוא הוגדר בפסוק כרשע - כיוון שהרשע פונה אליו בפיוס, ה' מקבלו ומוחל לו!.

השיעור של דונאלד טראמפ

הרב יוחנן וסרמן שליט"א

העביר שם את כל הלילה וביזבז את זמנו וכספו. בשעה מאוחרת בלילה, שב האברך לביתו בוכה ועצוב. "מה קרה?", נבהלה אשתו, והלה סיפר לה את כל האמת כי בילה כל הלילה במשחק הקלפים וביזבז זמן וממון. "ומדוע אתה בוכה כעת? הרי זה עבר והיה!", שאלה אותו אשתו, השיב לה ואמר: "אני בוכה משום שפתאום הבנתי שכל ההתמדה שלי בלימוד איננה מגיעה לקרסוליים של ההתמדה שיש להם במשחק הקלפים שלהם. הם שקועים במשחק שעות ללא תזווה, ואם כן, מעכשיו אני רוצה להתחזק וללמוד לפחות כמו שהם משחקים בקלפים!". כששמע היצר הרע את דבריו של האברך מיהר לומר ליצר הטוב: "קח אותו מהר בחזרה, לפני שילמד עוד כמה דברים פה".

נפלת ברשת היצר? כעסת? לא קיימת את המצווה כראוי? - תתרומם, תהיה חזק וצא למלחמה. אל תישבר ותיפול, כי העולם הזה הוא עולם המעשה והמלחמה. הגמרא (סוכה נב ע"א) אומרת שלעתיד לבוא הקב"ה ישחט את יצר הרע, ובאותו רגע יתחילו הצדיקים לבכות: "כיצד כבשנו את היצר שהוא כהר גבוה?", והרשעים יבכו: "היאך לא כבשנו את חוט השערה הקל הזה?". רק רגע: היצר הרע הוא הר גבוה או חוט השערה? הסביר הגאון ר' שבתי יודלביץ זצ"ל הסבר נפלא: "לפני העברה - יצר הרע נראה כמו הר גבוה. התאוה עצומה, בלתי ניתנת לשליטה. קשה לשלוט על הכעס, על הפה, על העיניים, זה נראה אש מעל הטבע, אך לאחר העבירה פתאום מרגיש האדם שהכל היה כלום, דמיונות פורחים באוויר. לא שווה שום דבר". נילחם ביצר וב"ה ננצח!

ברוחניות ובגשמיות ואנו נחליט האם לבכות על מר גורלנו או להתרומם ולחפש כיצד לקום ולהילחם.

למרות שטראמפ קיבל מכה וירד לו דם, הוא לא חיפש לבכות, להישבר או לברוח מהמקום, אלא הראה שהוא לא יישבר וימשיך במלחמה. **הלוואי ונדע לעשות זאת מול היצר הרע שלנו:** גם אם הוא הפיל אותנו וכמעט גרם למותנו הרוחני, לא נשקע בדיכאון ובמרמור על כך שהתרחקנו מה', אלא נתרומם ונניף לעברו אגרוף של עוצמה: "אני לא נשבר, אני ממשיך להילחם, וכל זמן



שאני חי - אמשיך להיות עובד ה', עם כל מה שנפלתי. כי העולם הזה זה מלחמה, לפעמים נופלים ולפעמים מנצחים, אך העיקר הוא לא להישבר ולהיות חזקים. כי בסוף ב"ה אנחנו ננצח את היצר!"

סיפר ה'בן איש חי': יום אחד הגיע היצר הרע לדבר עם היצר הטוב: "תראה ידידי, יש שם אברך אחד, שלומד כל כך הרבה. תן לי אותו לכמה ימים, אני אפתה אותו ואעשה ממנו קציצות". אחר דין ודברים הסכים היצר הטוב, והיצר הרע ירד למטה לפתות את האברך. הוא הכניס בליבו רצון עז ללכת בלילה אל פינות הישיבה בקיוסק, בהן משחקים כל הלילה במשחקי הימורים על שש - בש וקלפים. האברך שהיה בשליטת היצר הרע

"אינני מקנא בדונאלד טראמפ", פותח ואומר ר' יוחנן וסרמן, "עם כל עושרו הרב, ולמרות שהיה נשיא המעצמה הגדולה, ארה"ב, במשך 4 שנים, וכנראה שבקרוב שוב, סוף כל סוף הוא לא זכה להיות יהודי, בנו של מלך מלכי המלכים.

אך יש דבר אחד שאני כן מקנא מאד בטראמפ, בואו ואסביר לכם: כל העולם עמד בדריכות לפני שבועיים אחר האירוע שכמעט שינה את פניה של אמריקה והעולם כולו. דונאלד טראמפ הגיע אל עצרת בחירות של המפלגה שלו והחל לפתוח בנאום חוצב להבות. לפתע, נער בן 20 שעומד במרחק מנסה להתנקש בחייו של הנשיא לשעבר, וחייו של טראמפ ניצלו בנס גדול, כאשר הקליע פגע באוזנו של טראמפ, רבע סנטימטר מראשו. מה היה עושה כל אדם אחר במקומו? בורח כל עוד נפשו בו במקום הזה, בפחד ובתדהמה שנותר בכלל בחיים. אך מה טראמפ עשה? התקשורת ששידרה זאת בשידור חי הייתה בהלם. טראמפ השתטח על הריצפה בכדי לא להיפגע שוב, וכאשר זינקו למקום כוחות האבטחה ועטפו אותו, הם ביקשו לפנות אותו, אך הוא עוצר אותם ומבקש לומר משהו. הוא פונה אל הקהל עם אגרוף קמוץ כמי שאומר: "אני אלחם עד הסוף, לא אשבר ולא אכנע, שכל הקהל ההמום נדהם מעוז נפשו אף במצב שכזה ומריע לו. הוא הפך את המצב הקשה הזה למפגן עוצמה שהגדיל את סיכויו להצליח בבחירות.

כשמעתי על כך קינאתי באיש הזה - הוא מקבל מכה, סופג מהלומה, אך הוא לא בורח ולא נשבר, אדרבה, הוא נעמד ומשיב מלחמה שיערה. כל אחד מאיתנו עובר קושי ונפילות:

תאונה במתנה

הרב אייל עמרמי שליט"א

- המשך מעמוד 1 -

זיהיתי מיד כי זה הקול של בני ורצתי במהירות אל כניסת החניון להבין מה אירע, אלא שלנגד עיניי נגלה המחזה הבא... אחד מילדיי התיישב על מדרכת החניון כשהוא מושיט את הרגליים קדימה. ג'יפ גבוה של אחד מדיירי הבניין שיצא מהחניון לא הבחין ברגלו של בני, ולא פחות ולא יותר... עלה על הרגל של בני הקטן עם כל המשקל האדיר שלו.

בני החל לצרוח ולזעוק, אך בעל הג'יפ לא ראה ולא שמע אותו. בני הגדול קפץ בבהלה אל מול הג'יפ ועצר אותו: "תעצור מהר, עלית על הרגל של אחי הקטן". בעל הג'יפ נבהל וירד מהר מהרכב. באותו רגע הגעתי למקום, וכשראיתי את הג'יפ ואת הרגל של בני פצועה בדם, התכוננתי לנורא מכל - הבנתי שצריך רחמי שמיים מרובים שיצא מכל המקרה בשלום, ויוכל ללכת על רגלו כאחד האדם, בלא נכות חלילה.

רבתי, כל זה מתרחש בדיוק באותה שעה וממש סמוך לאותו מקום שקיבלתי אמש את הדו"ח הגדול שגרם לי צער כבד. הבהלנו את הילד אל בית החולים 'מעייני הישועה' בבני ברק והתפללתי מעומק ליבי אל בורא עולם שירחם על בני ועל משפחתי שלא נתמודד עם ניסיון וצער כזה של ילד נכה חלילה. הרופאים טיפלו בבני ולאחר כמה בדיקות, הם הודיעו לי: "אירע לכם נס גדול. מלבד מכות וחבלות של דם,

הרגל לא התרסקה, לא נשברה ואף לא התעקמה. קשה להבין איך דבר כזה קורה בטבע, אחר שג'יפ רציני היה אמור לרסק או לקטוע את הרגל של הילד לכל החיים".

תוך כמה שעות יצאנו מבית החולים עם הילד כשרגלו כואבת וחבושה, אך הוא יכול לדרוך עליה ולאט עם הזמן לחזור ללכת כאחד האדם.



הרמתי עיניים לשמיים בהתרגשות ובהכנעה, ואמרתי לבורא עולם בדמעות חנוקות: "תודה לך ה' יתברך על כל הניסים והטובות שאתה עושה עימי ועם בני ביתי בכל עת ובכל שעה. אני מרגיש ורואה בחוש כי לא לחינם אירע לי מקרה הדו"ח הגדול בדיוק באותו מקום ובאותה שעה שאירע הנס הגדול של בני. היה קשה לי לקבל באמונה את הניסיון של הדו"ח אמש בבוקר, אך אני יודע ומאמין כי אתה טוב ומטיב לכל, ואתה שולח לאדם דבר הנראה כנזק וצער, על מנת לפרוע את חובו ולהציל אותו מאסון וצער כבד שיכל ואמור לבוא עליו. לא הבנתי זאת והצטערתי על הדו"ח של ה-500 ש, אך היום אני עומד כאן ברגשי תודה

על כך שהצלת את חיי בני הקטן, ומודה לך על הדו"ח שנתת לי, כי הוא היה מתנה ממך לפדות את הבן שלי מאסון גדול ביום למחרת. סליחה שלא קיבלתי זאת באמונה, ותודה על כל מה שאתה עושה למעננו, גם כשאיננו מבינים. הכל זה ממך, וגם השוטר הוא השליח שלך להצילנו." (לאימות הסיפור - 100904-0533)

רבתי, אומר רבנו החפץ חיים: "וצריך לדעת שכל פרט ופרט שמזדמן לאדם בימי חייו - הוא עניין השייך לנפשו ונשמתו לבד לפי התיקון הנדרש מנשמתו". יש לך שכן שרק גורם לך סבל וצער? אתה רואה שאתך רק זורקת לך מילים שמצערות אותך? הילד לא מקשיב לך? - כל זה רחמי ה' לעזור לך לתקן אותך. בלי זה לא תגיע לתיקון הנדרש מנשמתך. כדאי שתקבל את הצער הזה ששלח לך ה' לטובתך, במקום לקבל צער גדול אחר שלא תוכל לעמוד בו. "ואהבת את ה' אלוהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך", אומרים חז"ל במשנה בברכות (ט,ה), 'בכל מאדך?' - בכל מידה ומידה שהוא מודד לך, הוי מודה לו במאד מאד". גם אם קיבלת דו"ח וגם אם עקצו אותך, תודה לה' שאוהב אותך ועושה לך את הטוב הזה במקום שתהיה בצער במקום אחר כמו בית חולים או מתמודד עם פשיטת רגל קשה ל"ע. הכל מדוד ומדויק, כל צער וכל נזק, רק להודות ולחייך לה' שעושה לי זאת. כולם שליחי ה'!

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לטעילי נשמת יעקב הכהן בן חפצי. מוקדש ע"י יוסף חי בן נאוולה חיה

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: אבשלום בן ויולט, יונה בדיחי בת טורקיה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, ששון בן זהבה, יונתן פנחס בן סיגלית סיוון למשפחת סוסיסה. לזיווג והצלחה: ד.ד.ב.ס.ש. הודיה בת רבקה.



המוהל הרב רזיאל צדקיהו

נכדו של המוהל המפורסם הגה"צ רבי שלום צדקיהו זצ"ל - מוהל ברישיון משרד הבריאות והדתות. מבצע בריתות בארץ ובח"ל. 050-4151127

החידה! השבועית? כיצד יתכן שאדם יברך בעת חתונתו 'דיין האמת' למרות שלא נפטר אף אדם?

(אחראי על העלון) משה אילן ואוריאל אוריאל
אחראי על העלון משה אילן ואוריאל אוריאל
מחבר העלון הרב רזיאל צדקיהו



פנינים

ופרפראות נבחרים לפרשת השבוע "פרשת פנחס"

עורך: הרב יוסף ברגר

תלגובות והנצחות – לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

מצוה נוספת. אבל פנחס בוודאי לא ביקש שתבוא לידו מצוה כזו, שיחמא שוב נשיא שבט בישראל הטא חמור כזה. אם כן לא שייך כאן "שכר מצוה מצוה".
לכן – בדין הוא שיטול שכרו...

ואילו הרח"ק בעל ה"אמרי אמת" זי"ע הביא את קושיית הגה"ק בעל ה"תבואת שור" זי"ע, מדוע בכלל – שכר מצוה בהאי עלמא ליכא? והרי אמרו חז"ל (שמות רבה ל.ו.) שהקב"ה מקיים את מצוות התורה, כמו שאנו אומרים "אשר קדשנו במצוותיו". ובכלל מצוות התורה נאמר לאו של הלנת שכר שכיר, וכיצד מליך, כביכול, הקב"ה את שכרם של עושי המצוות? ותירץ על פי דברי הש"ך (ח"מ של"ט. ז) שאם שוכר אדם פועל על ידי שליח, אין הוא עובר על כל תלין. ומשה רבינו היה שליחו של הקב"ה לצוות את כלל ישראל בקיום המצוות, על כן לא עובר כביכול הקב"ה בכל תלין. לפי זה, כמעשהו של פנחס שנתעלמה ההלכה ממשה והיא "הלכה ואין מורין כן", הרי שפנחס קיים אותה לא מכה ציוויו של משה, וממילא הוא לא נאמרה ע"י שליח. על כן "בדין הוא שיטול שכרו" – משום כל תלין...

תחת אשר קנא לאליהו ויכפר על בני ישראל (כה, יג)

אמרו חז"ל: "פנחס זה אליהו", וכך מצינו בפרקי דר' אליעזר (פרק כח): נגלה לו הקב"ה לפנחס ואמר לו: מה לך פה אליהו? השיב פנחס: אני בדיוק כעת מקנא קנאת ה' צבאות על עבירה שנעשתה על מאן דהו. אמר לו הקב"ה: לעולם אתה מקנא: קנאת בשיטים על גילוי עריות, שנאמר "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן וכו'", וכאן קנאת, הייך שאין עושים ברית מילה עד שאתה רואה בעיניך. מכאן התקינו חכמים לעשות כסא אחד מכובד למלאך הברית, שנקרא אליהו ז"ל מלאך הברית (אבודרהם).

וכתב הרח"ק בעל ה"בני יששכר" מדינוב זי"ע, וזה לשונו: והנה שמעתי שיש באיזה מדרש שאמר אליהו: רבנו של עולם, כיון שמידתי שאני מקנא, ולא אוכל לסבול חטא ועוון, פן יהיה אבי הבן המכנים לברית בעל עבירה ולא אוכל לסבול. והשיב לו הקב"ה: הנה אכפר לו עוונותיו. ואמר (אליהו) עוד: פן יהיה המוחל בעל עבירה? והשיב לו הקב"ה: אכפר לו גם כן. ואמר (אליהו) עוד: פן יהיו העומדים שם בעלי עבירות? והשיב הקב"ה שיכפר לכל העומדים בברית. ולאור זאת, פירש בעל "הבני יששכר" באופן נפלא את הפסוק שלפנינו: "תחת אשר קנא לאליהו" – בגלל שמידתו והנהגתו של פנחס – אליהו, היא להיות "קנאי לה'", ומשום כך אינו יכול לסבול בעלי עבירה – לכן "ויכפר על בני ישראל" – הבטיחו הקב"ה שיכפר לכל אדם מישראל שיהיה נוכח בברית מילה!...

ליצר משפחת היצרי לשלם משפחת השלמו (כו, מט)

היה אמר הגה"ק בעל החפץ חיים זי"ע – יש כאן רמז גדול לדברי חז"ל: "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו (מכות י.)". "ליצר" – מי שהולך אחר תאוותיו של היצר הרע, "משפחת היצרי" – מיד הוא מוצא סביבו את כל משפחתו של היצר הרע, וכולם מוכנים לסייע לו ולהוליכו בדרך הזו... כנגד זה "לשלם" – מי שמבקש את השלימות ואת הטוב, "משפחת השלמו" – הוא מוצא סביבו משפחה של שלמים, חברה של שלמים ויראים. שכן – "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו"...

המדרש (ויקרא פר' שמיני) מביא סיפור הממחיש לנו עד כמה נכונים וצודקים חז"ל באומרים: "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו".

מעשה בשיכור אחד שאהב מאד לשתות יין, וכל כך היה תאב ליין עד כי מכר את כל הפצו ביתו כולל הריהוט והחפצים הכי נחוצים, בכדי שיהיה לו כסף לשתות יין. בניו ומשפחתו כעסו עליו מאד והם כיסו עצמם מכובשה על שיש להם אב כזה המוסר את נפשו וממונו בשביל היין. הם לא ידעו את נפשם מרוב צער,

פינחס בן אלעזר השיב את המתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם (כה, יא)

יש לדקדק מאי "בתוכם" דקאמר. והסביר הרח"ק בעל ה"ערוגת הבושם" זי"ע נראה לפרש ע"פ מה שפירש בספר "נועם מגדים את הפסוק (דברים לב, יב) 'ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר'. כי אדם העושה מצוה בפומבי אוי בנקל יכול להתערב בעשייתו פניות ומחשבות גאווה, מה שאין כן במי שמתבודד בינו לבין קונו. אולם מכל מקום ישנן מצוות שאי אפשר לקיימן כי אם בהמון הוגג, ובוודאי לא ימנע מעשותן מחמת המורא של מחשבות זרות אלו, אלא השי"ת ינחהו כאילו היה בדד – 'ה' בדד ינחנו" לכל תתערב אצלו מחשבה זרה, שהיא דוגמת עבודה זרה ואבירייהו, כדאיתא ב"חובת הלבבות" (שער יהוד המעשה פ"ד). וזהו "אין עמו אל נכר".

והנה פינחס עשה מצוה זו בפרחסיא בקרב כל ישראל, ועם כל זה הכתוב מעיד עליו שקנאותו היתה בכוונה זכה בלתי לה' לבדו "בקנאו את קנאתי" דייקא, מיוחד לשמי, וזאת אף על פי שהיה "בתוכם" – בקרב כל ישראל, וזה יורה על עוצם צדקתו.

פרשת פינחס

בספר אוהב ישראל להרח"ק מאפמא זי"ע מוכא: למה קוראים פרשת פינחס שכל המועדים כתובים בה, בשבת בין המצרים ברוב השנים. ודאי לא דבר ריק הוא, ובכוונה עשו חז"ל זה ברוח קדשם. דאם נתבונן, נראה שאלו הכ"א יום שבין י"ז תמוז לט' באב הם המקור והשורש לכל המועדות של השנה שהם בכללן גם כן כ"א יום. והיינו, שבת, ראש חודש, ז' ימי הפסח, יום חג השבועות, ב' ימים של ראש השנה, יום הכיפורים, ח' ימי חג הסוכות, וסימנך "א"ך טוב לישראל" (תהילים עג, א). ואלו הכ"א יום שבין המצרים הם שורש להם. ואי"ה כשנזכר במהרה בימנו לעשות תשובה ומעשים טובים והקב"ה יגאלנו גאולת עולם, אז יתגלה רב טוב הצפון, כי אז נהיה ראויים לכל הברכות וישועות טובות מצד הדין, ואז יהיו הכ"א ימים, ימים טובים גדולים ונוראים אשר אין להעריך, והם המקור והשורש לכל הכ"א ימים טובים שאנו עושים בזמן הזה. ועל כולם יהיה מ' באב למועד יותר גדול. לכן קוראים פרשת פינחס אשר כל המועדות כתובים בה בימים האלו, כי מהם נמשכים כל המועדות, והמשכיל יבין כל זה...

לכן אמור לו הנני נתן לו את בריתי שלום (כה, יב)

אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו (מדרש רבה). מהו "בדין" שיטול שכרו, וכי מישוהו חשב שלא בדין? ועוד קשה, דלכאורה הרי "שכר מצוה בהאי עלמא ליכא" – בזה העולם לא מקבלים את השכר של עשיית מצוה, רק בעולם הבא (קידושין לט:), ואם כן, היאך אמר הכתוב: "והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם תחת אשר קנא לאליהו", היינו שקיבל שכר בעולם הזה על מעשהו?

אלא תירץ הרח"ק רבי שמחה בונים מפשיסחא זי"ע הדנה, כתוב במדרש שבשעה שהרג פנחס לזמרי, פרחו נשמתו, והקב"ה ברוב רחמיו עשה נס והחזירה לו. נמצא שלפי מעשהו של פנחס הגיע זמן שכרו בעת שנפרדה הנפש מן הגוף. ואם כי הקב"ה התחסד עמו והשיב לו נשמתו, מכל מקום לא הפסיד פנחס ולא נדחה זמן פרעון שכרו. ולכן – "בדין הוא שיטול שכרו"...

ובאופן אחר מיישב הגה"ק בעל ה"חתם סופר" זי"ע: אמרו חז"ל (אבות): "שכר מצוה מצוה". היינו הצדיק העובד ה' בכל לבבו, אינו מתאוה לשום שכר וגמול, אלא כל רצונו ותקוותו שייזכהו השי"ת ויזמן לפניו עוד מצוה כזו. לכן שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, שהרי מקבל הוא את שכרו – בקיום

ומיכסו עצה מה לעשות? איך אפשר לעשות מעשה שיגרום לאביהם להבין את חומרת מעשינו! ואז הם החליטו:

בפעם הבאה שאבינו ישתכר, ניקח אותו באותו מצב של שיכרות, על מיטתו, ונניח אותו בבית הקברות שישאר שם עד שיתעורר משכרותו ואז ימצא את עצמו בבית הקברות מפוחד ומבוהל ליד המתים, ואולי מעשה זה יבהיל ויביא אותו לעשות חשבון הנפש: איך הגעתי לפה, מה קורה איתו?... ואולי אז ישוב מדרכו הרעה.

וכך עשו. הוא כמוכן, לא ידע מכל הנעשה כלום - העיקר כוס יין...

למחרת בבוקר, הגיעו לכיוון העיר סוחרים בגדים, מזון, משקאות, הם הביאו את סחורתם למכירה בעיר. לפני הכניסה לעיר יצאו תושבים והזהירו אותם: "חיילי המכס מסתובבים בעיר, מה שנתפס לא כחוק, הם מהירמים בשביל המלך!"

הם נבהלו כיוון שהיתה להם "סחורה שחורה" אנה יברחו? לאן ילכו? החליטו הסוחרים להניח את הסחורה בבית העלמין עד יעבור זעם - יכנסו לעיר יבחנו את האפשרויות העומדים לרשותם, וכשיבינו כי המצב 'נרגע'... ישובו ויטלו את הסחורה.

בין הסוחרים היה רוכל אחד שנשא שתי חביות יין גדולות ומתוך חשש שמא יתפסוהו, הניח את החביות בצידו בית העלמין, במקרה, ליד מיטתו של השיכור...

השיכור התעורר הרים את ראשו וראה חבית יין גדולה וברז גדול בצידו. שכב כחורה על המיטה, פתח את הברז ופתח את פיו, והיין נכנס - היישר לפיו. שתה ונרדם. התעורר. שתה עוד וישן עוד ואמר לעצמו - תענוג! משקה ללא סוף...

חלפו שלושה ימים הסוחר עדיין לא שב לקחת את החביות, הן נחו שם ליד השיכור, ומאידך גיסא, הילדים של השותה אמרו לעצמם: "בואו ונראה מה קורה עם אבא שלנו". נכנסו לבית העלמין, התקרבו בהססנות והנה הם רואים את הלא יאמן! אביהם שוכב וברז יין ממש ליד פיו...

כי בדרך שאדם רוצה לילך - גם בבית הקברות הוא מוצא יין!...

יפקוד ה' אלקי הרוחות איש על העדה אשר יצא לפניו ואשר יבוא לפניו (כו, טז-יז)

איתא בגמרא בעיקבתא דמשיחא יתקיים מאמר חז"ל: "פני הדור כפני הכלב".

וביאר הגה"ק רבי ישראל פלנר זי"ע: הכלב רץ תמיד לפני בעליו, ונראה שהוא מכיר את הדרך טוב יותר, ושהוא המוביל. מתי רואים, שאין זה כך? - כשמגיעים לפרשת דרכים, הכלב מסתובב ורואה לאן פני בעליו מועדות, ואז הוא משה את עצמו לכיון שאותו התווה בעליו, וממשיך לרוץ לפניו.

מיהו, באמת, המנהיג? - האדם. הכלב אמנם רק נגרר אחריו, אך לצופה מן הצד נדמה שהוא המוביל את האדון.

בעקבתא דמשיחא יהיה מצב כזה שאותם המתיימרים להיות בשלמותן ולחיות 'מנהיגים', יבדקו כל הזמן לראות מה הציבור חושב ומה הוא רוצה, וכך ינהגו...

אבל מנהיג אמיתי הולך קדימה, לפי העקרונות שנראים לו נכונים ואמיתיים, והציבור הוא זה שהולך אחריו, ולא להפך.

זאת ביקש משה רבנו מהקב"ה "איש על העדה אשר יצא לפניו", אך לא די שיצא לפניו אלא גם "ואשר יבוא לפניו", כלומר - לא אדם כזה שיצא לפניו ויגיע אחריו, משום שבאמצע הדרך לא ידע לאן להמשיך, ויפנה לאחור להמתין ולראות לאן פני הציבור מועדות...

יפקוד ה' אלהי הרוחות לכל בשר איש על העדה וגו' (כו, טז)

כיון ששמע משה שאמר לו המקום תן נחלת צלפחד לבנותיו אמר הגיע שעה שאתבע צרכי שיירשו בני את גדולתי (רש"י).

וקשה הלא פרשת בנות צלפחד חידשה רק שגם בנות יורשות, אבל דין ירושת הבנים ידוע היה למשה כבר מקודם, ולמה דייקא עכשיו אמר שייקש גדולה לבנות? אלא הסביר הרח"ק רבי מרדכי מטשערנביל זי"ע נראה, דההלא משה היה עניו מאד מכל האדם, והיה מחשיב את עצמו לחוטא, וסבור היה שהחוטא אינו מוריש נכסיו לבניו.

אבל כיון ששמע שצוה השי"ת להוריש נכסי צלפחד לבנותיו אף שהם אמרו כי בחטאו מת, ראה מזה כי אין הנולדים מפסידין בעון אבותיהם, לכן תבע גדולה לבניו בתורת ירושה אף שהעריך עצמו לחוטא.

ויאמר ה' אל משה קח לך את יהושע בן נון וכו' ונתתה מהודך עליו (כו, יח-כ)

מסביר רש"י: "ונתתה מהודך עליו" - זה קירון עור פנים. "מהודך" - ולא כל הודך. נמצינו למדים שפני משה כחמה, פני יהושע כפני הלבנה. ובגמרא (בבא בתרא עה) "זקנים שבאותו דור אמרו, אוי לאותה בושה ואוי לאותה כלימה".

לכאורה מה בושה ומה כלימה היתה לזקנים?

ומסביר המחש"א זי"ע שאמנם יהושע לא היה בדרגת משה בחכמת התורה, אבל זכה למדרגה אחרת גדולה, דהיינו ליכנס לארץ ישראל ולכבוש ל"א מלכים. ועל כך אמרו הזקנים: מה נענה אנחנו - מי שאין לו שום מעלה ומדרגה, "אוי לו לאותה בושה ואוי לו לאותה כלימה!"...

הגה"ק החיד"א זי"ע מסביר: דחז"ל אמרו, שזכה יהושע להיות מנהיג ישראל על שום שנהג בחיי משה כמשרת ולא חם על כבודו, והיה מסדר הספלים בבית המדרש. ולפיכך הזקנים, אשר בשעתו בושים היו לעשות מה שעשה יהושע, משראו עכשיו שדווקא בזכות זה נעשה יהושע למנהיג ישראל ופניו מאירים כפני הלבנה, קראו "אוי לאותה בושה ואוי לאותה כלימה", אוי לאותה בושה אשר התיישנו אז לסדר הספלים בבית המדרש, אותה בושה גרמה לנו עכשיו כי נהיה תלמידיו של יהושע הצעיר...

ואילו הרח"ק מקוצק זי"ע הסביר את סיום דברי הגמרא "אוי לאותה בושה ואוי לאותה כלימה". שאין זה מדברי הזקנים שבדור, אלא חז"ל אומרים על כך: אוי לאותה בושה, ש"חסידים מודדים את הרבי"..." (חסידים מעסעטען די רבי...)...

בכפר "פאר מקדושים" מובא שאלתו של אביו של הנאון בעל ה"שאלת אריה זי"ע שהקשה, מדוע דווקא דקדקו לומר זקנים, והלא מסתמא גם הילדים שבאותו הדור אמרו כן כשראו פני משה שהיה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה.

ותירץ על פי מה שכתב רבינו הננאל, שכל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, לא קדשו את החודש על פי הראיה אלא על פי החשבון, משום שלא ראו את אור החמה ביום ולא את אור הלבנה בלילה, בגלל העננים שהיו מכסים את המחנה (עיין רבינו בחיי פר' בא יב, ב).

ובזה מדוקדק היטב הלשון שאמרו, זקנים שבאותו דור אמרו פני משה כחמה, פני יהושע כפני לבנה, מאחר שכל ארבעים שנה שהיו במדבר לא ראו החמה או הלבנה, ואם כן כל אותן הנולדים במדבר לא ראו את החמה והלבנה מעולם, ואם כן מי היה יכול לידע זאת, אם לא הזקנים שהיו באותו הדור שעדיין זכרו את החמה והלבנה קודם שהיה להם ענני כבוד...

אמר הכותב: לפי פירוש האחרון שהבאנו, צריך להבין, מה היתה כוונת הזקנים בהמשך דבריהם: "אוי לו לאותה בושה ואוי לו לאותה כלימה".

אלא חשבתי להסביר, על פי דברי הרמב"ם (הלכות יסודי התורה פרק ב', א-ב): "האל הנכבד והנורא הזה מצוה לאהבו וליראה אותו, שנאמר: ואהבת את ה' אלהיך (דברים יד); ונאמר: את ה' אלהיך תירא (שם יג).

והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו? בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים, ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ - מיד הוא אוהב ומשבח ומפאד ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול, כמו שאמר דוד המלך ע"ה: צמאה נפשי לאלהים לאל חי (תהלים מב: ג). וכשמחשב בדברים האלו עצמם - מיד הוא נרתע לאחוריו וירא ויפחד, ויודע שהוא בריה קטנה שפלה אפלה, עומדת בדעת קלה מעומטה לפני תמים דעות, כמו שאמר דוד: כי אראה שמיד מעשה אצבעותיך ירה וכוכבים אשר כוננתה מה אנוש כי תזכרנו (תהלים ה: ה-ה). ולפי הדברים האלו, אני מבאר כללים גדולים ממעשה רבון העולמים, כדי שיהיו פתח למבין לאהוב את השם, כמו שאמרו החכמים בענין אהבה: שמתוך כך אתה מכיר את מי שאמר והיה העולם" (ספרי ואתחנן).

היוצא לנו מדבריו הק: שהאדם הרוצה להגיע לאמונה ולאהבת ה', יתבונן בצבא השמים, המאורות הגדולים, ויבין שיש כאן מלך גדול ונורא שביכולתו לעשות דברים עצומים ונשגבים עד אין סוף, ואז ירגיש בושה וכלימה על אשר הוא האדם בריה קטנה יציר כפיו של המלך הגדול, נצב לפניו, ובלבו ירגיש: וכי מה זכותי כלל שהוא מחיה אותי...

ובכך יבין כמה הוא צריך לעבדו ולקיים את תורתו.

וזהו אשר אמרו הזקנים, מילא אנחנו, עדיין זכינו לראות את השמש והירח ולהביך מכך את גודל מלך מלכי המלכים ולעבדו מתוך אהבה ויראה אמיתית, אך הנערים הללו שנולדו במדבר וכפי האמור לעיל הם לא ראו את אור החמה והלבנה, אז איך הם יכולים להגיע לאהבת ויראת ה', "אוי לו לאותה בושה ואוי לו לאותה כלימה" - איך הם יגיעו לאותה בושה מהמת רוממות הא-ל המרגיש כל אדם כהביטו אל צבא השמים השמש והירח...

היות זיכני הקב"ה ללמוד היטב את כל הנושא של חשיבות והשבח הגדול של קדיש ועניית "אמן יהא שמיה רבא", ואי אפשר לפרוטם על גבי הגליון, כי רבים הם. אך כפי שחז"ל הק' גילו לנו - יש כאן סגולה נפלאה, אשר לא דורשת זמן ומאמץ רב, אך יכולה לשנות לרבים את חיייהם ברוחניות ובגשמיות, ורבים אינם יודעים את סגולתה ומעלתה הגדולה.

על כן החלטתי בס"ד להקדיש מזמני, והנני מוכן לבוא ולדרוש בגודל מעלתה בכל מקום שאדרש, למען זיכני הרבים.

הרב יוסף ברגר

ניתן לתאם בטלפון 054-8455798

לתגובות והערות: שגיא 054-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 19:04

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 20:20

ר"ת: 20:57

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 508 26.7.2024 - כ' תמוז תשפ"ד

זה השעתי לך צדיקים וביאורו

פְּרִישֵׁת - פְּנִיחָס

פְּנִיחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִפְהֹוּ הַשֵּׁיב אֶת חֲמַתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי (כה,יא)

בספר 'קדושת לוי' מודקדק באומרו 'בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכְכֶם', תיבת 'בְּתוֹכְכֶם' מיותר הוא, שהיה די באומרו 'בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי'.

עוד הקשה שהרי פנחס עשה רק דבר אחד, שהיה מקנא קנאת ה' צבאות, ואילו הקב"ה שילם לו שתי פעמים שכר: א. ברית שלום. ב. ברית כהונת עולם.

ומה הטעם שקיבל על מעשה אחד שכר כפול? ומבאר 'קדושת הלוי' כי בד"כ כאשר רואה אדם חס ושלום בני אדם שעוברים עבירה, כועס תיכף עליהם, ומקנא קנאת ה' צבאות, ואז חס ושלום מעורר דינים על ישראל, כיוון שדן אותם לכף חובה.

אבל פנחס לא עשה כן, דאפילו כאשר קינא קנאת ה' צבאות, לא היה מעורר עליהם דינים חס ושלום, רק עורר עליהם חסדים גדולים, ואדרבה היה מכפר על בני ישראל, מחמת שהיה מליץ טוב על בני ישראל, כמובא בגמרא (סנהדרין פב,ב) שבא וחיבטו בקרקע (את זמרי בן סלוא וכזבי בת צור), ואמר לפניו: רבונו של עולם, על אלו יפלו כ"ד אלף מישראל!?

ובזה יובן הטעם שנתן לו הקב"ה שתי פעמים שכר: א. 'ברית שלום' - שכר על שקינא קנאת ה' צבאות. ב. 'ברית כהונת עולם' - שכר על שהיה בתוך בני ישראל, ולא היה מופרד מהם, ועורר עליהם חסדים ורחמים, והיה מכפר עליהם כמידת כהן שהוא בחינת חסד.

וזהו הדקדוק בפסוק שגם בשעה 'בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי' היה 'בְּתוֹכְכֶם' והיה מעורר עליהם חסדים ומלמד עליהם זכות, ולכן נאמר בו (כה,יג): 'וַיִּכְפַּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל'. ('דרך אמונה')



הַנְּנִי נָתַן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם וְהִיְתָה לוֹ וּלְזָרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהַנֵּת עוֹלָם (כה, יב-יג)

במדינת גאליציא, המרא דאתרא נסתלק מן העולם, והובילו אותו למנוחות לבית עולמים, וליד קברו הפתוח פרצה מחלוקת גדולה מי מבניו ימלא את מקומו ברבנות העיר. כאשר נודע הדבר להרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן זי"ע, נענה ואמר: עכשיו נתישב לי מה שמצינו גבי פנחס, שהקב"ה בירך אותו באומרו 'הַנְּנִי נָתַן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם וְהִיְתָה לוֹ וּלְזָרְעוֹ אַחֲרָיו', ולכאורה מה ענין ברכת השלום לכאן?! אלא כאשר מגיע 'וּלְזָרְעוֹ אַחֲרָיו', כאשר הבנים צריכים לירש את מקומו אזי מתעוררת מחלוקת גדולה, ולכן הסמיך לזה ברכת השלום 'הַנְּנִי נָתַן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם' (דרך אמונה).

וְהִיְתָה לוֹ וּלְזָרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהַנֵּת עוֹלָם (כה, יג)

אמרו חז"ל, שעשרה ניסים נעשו לו לפנחס באותו יום, ואחד מהם, שזמרי וכזבי לא מתו מיד, אלא פרפרו, כדי לא לטמא את פנחס הכהן, ורק אחרי שהשליכם, מתו. לפי דברי חז"ל אלו תירץ רבי יוסף חיים זוננפלד תירוץ נפלא על הקושיא באמירת "על הניסים", "מסרת גיבורים ביד חלשים...וטמאים ביד טהורים", בשלמא "גיבורים ביד חלשים" – זהו נס, "רבים ביד מעטים", נס, אבל "טמאים ביד טהורים" מה החידוש, במה רב כוחם של הטמאים מכוחם של הטהורים אלא, כמו שמצאנו בפנחס, כשלקח את הרומח בידו ומסר נפשו על קדושת ה', אמרו חז"ל שאחד הניסים שנעשו לו שלא מתו מיד ורק אחרי שהשליכם מתו כדי שלא יטמא, גם כאן בחנוכה היה נס, שהיוונים לא מתו מיד בידי החשמונאים. וזה הפירוש "וטמאים", אע"פ שנהרגו וטמאים, בכל זאת "ביד טהורים", שהטהורים לא נטמאו. ('מדשן ביתך')

וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמִּכָּה אֲשֶׁר הִכָּה אֶת-הַמִּדְיָנִית זִמְרִי בֶן-סְלוּא (כה, יד)

שואל ה"אור החיים", מדוע לעיל (כהו) כשהתורה כותבת את מעשה זמרי, לא כתוב את שמו, אלא רק "וְהָנָה אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא וַיִּקְרַב"? ומתרץ, אז עדיין לא עשה מעשה, אלא רק חשב לעשות, "וְהָנָה אִישׁ בָּא", וכל עוד שלא חטא בפועל, לא תבזהו התורה להזכיר שמו. אבל כאן, אחרי שעשה את העבירה בפועל, פרסמה התורה את שמו וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל.. זמרי בן-סלוא, כי מצווה לפרסם עושי רשעה.

רבי משה פיינשטיין מתרץ: אם היו כלל ישראל יודעים בשעת החטא מיהו החוטא, היה הדבר גורם לתסיסה גדולה, כי הרי היה נשיא וחשוב ומעשהו עלול היה להשפיע על הסובבים, וכיון שכך התורה לא פרסמה את שמו. אבל אחרי שנהרג, יש בהזכרת שמו תועלת רבה, כדי לפרסם שעל אף מעמדו החשוב, לא חסו על כבודו והרגוהו, כי מעשיו של האדם הם הם אשר קובעים את דינו ולא מעמדו וחשיבותו. ('מדשן ביתך')

קַח לְךָ אֶת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוֹן אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ (כז, יח)

הסביר מרן עובדיה יוסף זיע"א: הקב"ה הכתיר את יהושע בן נון בתואר "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ" – ופירש רש"י: אשר רוח בו – שיוכל להלך כנגד רוחו של כל אחד ואחד. והנה אחד מהשבחים על דוד המלך היה שהוא יודע לנגן, ולכאורה מה השבח בזה על דוד המלך שיודע לנגן בכינור? אלא כוונת חז"ל: שדוד המלך היה יודע להבחין בכוונת השואל על פי הטון של שאלתו, ועל פי ניגון המילים שיצא מפי השואל ידע דוד להבחין בטיבו של השואל, וזהו שיבחו של דוד המלך. כך גם היה יהושע בן נון איש אשר רוח בו – שהיה יודע להבחין בכוונת השואל על פי הרוח וההבל היוצא מפיו של השואל.



וְשֵׁם הָאִשָּׁה הַמְּכַפֶּה הַמְּדִינִית כְּזָבִי בֵּת צוֹר רֵאשׁ אַמּוֹת בֵּית אָב בְּמִדְיָן הוּא (כה,טו)

רבי יהונתן אייבשיץ בספרו "תפארת יהונתן" שואל, לשם מה הוזכר כאן ייחוסה של כזבי בת צור? ומתוך, הגמ' בסנהדרין (פב) מסבירה מה היתה טענת זמרי, שכשהביא את המדיינית לפני משה ושאל, זו אסורה או מותרת, ואם תאמר אסורה, בת יתרו מי התיר לך. ואע"פ שגיירה משה, הרי גם זמרי יכול להתנצל ולומר שגייר את המדיינית, אבל הגמ' ביבמות (כד) אומרת שלא מקבלים גרים, לא בימי משה ושלמה ולא בימי המשיח, כי הם אינם מתגיירים לשם שמים, והם רק רוצים לאכול משולחן מלכים.

ומה ששלמה התחתן עם בת פרעה, כי היא היתה בת מלכים, ולא שייך לומר שהתגיירה כדי לזכות לשולחן מלכים, ובוודאי עשתה זאת לשם שמים. זהו שטען זמרי למשה, הרי אביה של כזבי הוא "ראש אמות בית אב במדין", ואם כן, משולחן מלכים באה ומותר לגייר אותה. (מדשן ביתד')

וְהִיָּתָה לוֹ וּלְזָרְעוֹ אַחֲרָיו (כה,יג)

בירושלים, ישנה משפחה שעלתה מגרוזיה, שכל הבנים שלהם, כמו שאומרים, אחד אחד תלמידי חכמים וגאונים, שאלו את האבא: מהו הסוד שזכה לכזו משפחה? מהו המתכון?? וסיפר: שבגרוזיה, היה להם ביקורת על מקווה הטהרה שהיה שם ורצו לסגור אותו, ואבא שלהם היה מעורב בשלטון, כשבאו, הוא אמר להם: תגידו, אתם רציניים זה נקי מאה אחוז!!! ולקח כוס מילא אותו במים של המקווה, בידך ושתה, הם הכירו אותו וכשראו שהוא עושה כזה דבר, הבינו שהוא לא היה לוקח סיכון אם היה חשש, וירדו מהרעיון שלהם לבדוק את המקווה ובכך ניצל המקווה מסגירה.

הוא עשה מסירות נפש למען בורא עולם, והקב"ה שילם לו בילדים, הוא זכה למשפחה שכולם צדיקים ומיוחדים. והאמת, שמסירות נפש זה לא רק בדברים גרנדיזונים, זה גם במסירות שאדם מוסר את הרצון שלו, אם יש לו נסיון והוא מתגבר עליו, זה נקרא מסירות נפש, ומשלמים על זה כאן בעולם הזה, וזה חוץ מהשכר שיש לו לעולם הבא. (מקשיבים לקולך')

הֲנִי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם (כה,יב)

לרב מבריסק הגיעו שני אנשים לדין תורה, אחד מהם יצא חייב והתחיל לצעוק על בעל הדין השני, היה שם אדם שעובד בבית הדין, ושאל את הרב: אם זה אותו אדם שהיה כאן לפני כמה ימים עם שאלה על כשרות של בהמה??

אמר לו הרב: שכן, ושאל: אני לא מבין, אז הנידון היה על בהמה, שזה הפסד הרבה יותר גדול מההפסד של היום, ואיך זה שלפני כמה ימים כאשר הרב אמר לו על הבהמה שהיא פסולה, הוא קיבל את זה בשלוות נפש ולא צעק, ופתאום היום שזה סכום פחות מעשירית הסכום של הבהמה, ובכל זאת הוא צועק כאילו מחר אין לו מה לאכול, כאילו לקחו לו את עשרים השקלים האחרונים.

ענה לו הרב מבריסק: שלפני כמה ימים הוא לא צעק, כיון שאף אחד לא קיבל את הכסף, לכן הוא מוכן להפסיד פי 10, רק שהכסף לא ילך למישהו אחר, אבל כאן אפילו שזה סכום קטן, אבל הסכום הזה עובר למישהו אחר, את זה הוא לא מסוגל. (מקשיבים לקולך')

כִּי בַחֲטָאוֹ מֵת (כז,ג)

הגמ' במסכת שבת (ק"ג): מספרת, מעשה בחסיד אחד שעבר בשבת ליד כרמו, וראה שיש פרצה בגדר. הרהר בליבו שעליו לסתום את הפרצה מחשש לגנבים, ומכיון שהרהר על כך בשבת, על אף שלהרהר מותר, קיבל על עצמו החסיד לא לתקן גדר זו לעולם. מה עשה הקב"ה? הצמיח לו שם אילן ושמו צלף, ונסתמה הפרצה ע"י הצלף.

אומרים בשם האר"י הקדוש (מובא ב"בן יהודע"), שאותו חסיד היה גלגול נשמה של צלפחד, והוא בא לתקן את החטא של חילול שבת ע"י הקפדתו המופלגת בשמירת שבת. וגם שם העץ רומז על כך, צמח שם חד- צלפ- אותיות צלפחד.

הגמ' בביצה (כ"ה): אומרת, שלשה עזין הן, ישראל באומות, כלב בחיות, תרנגול בעופות ויש אומרים אף צלף באילנות. התורה כותבת "איש מקושש עצים" אך אינה נוקבת בשמו, והאיך נרמז ונודע שמו? עץ הצלף הוא שגילה שמחלל השבת היה צלפחד, ושאותו חסיד הוא גלגול שלו, ולכן נאמר על הצלף שהוא עץ שבאילנות. (מדשן ביתך)

קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו (כז,יח)
את הסיפור הבא סיפרו תלמידי חכמים שהיו ב'שימוש' אצל רבי יהושע נויבירט זצ"ל, ואשר היו עדים למעשה: יום אחד הגיעה אשה אל רבי יהושע זצ"ל, והחלה לבזות, לקלל ולהשפיל את הרב נויבירט, בתואנה שעשו לה עוול. הרב נעמד ליד החלון, הסתכל על הרצפה ושתק. הרב שותק, אך היא ממשיכה בשלה - הוסיפה לצעוק ולקלל קללות נוראות.

היא צועקת והרב ממשיך ושותק. לאחר שיצאה האישה, פנה רבי יהושע זצ"ל לנוכחים ואמר: עד היום לא ידעתם מה זה 'שימוש', רק היום למדתם. אתם חושבים שכשתהיו רבנים תיהנו מהכבוד שיחלקו לכם? לא ולא! להיות רב או איש ציבור, זה אומר לסבול ביזיונות וחשדות ולספוג הכל. כעת יודעים אתם לקראת מה אתם הולכים, ורק אם תאמרו שאף על פי כן ולמרות רוצים אתם להיות רבנים ואישי ציבור, רק אז זה נקרא קבלת עול הציבור באמת! (קונטרס אהל יהושע)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, אפרת בת מזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה. לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי. לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמות: ציפורה בת מוררוך ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, חנן גבאי בן דונה ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מוררוך ז"ל, מיכאל בן מוררוך ז"ל, רחמים בן מוררוך ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למושפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

פִּינְחָס



"הַזְרָעִים בְּדַמְעָה
בְּרִינָה יִקְצָרוּ"
בנשיאות מו"ר הגאון ר' יעקב אדלשטיין זצ"ל

עלון מס' 686 שנה י"ד העלון מוקדש לע"נ שמחה בת סרח ז"ל - י"ד תמוז י"ז תמוז תשפ"ד

929 תמוז

פִּינְחָס - תוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

- א. שכרו של פינחס (על הריגת זמרי וכזבי): "בִּקְנָאוֹ אֶת קְנָאֲתִי".
- ב. מִנְּזַן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֶרְבוֹת מוֹאָב אַחֲרֵי הַמְּגִיפָה (כו).
- ג. הַצִּיּוּי עַל חִלּוּקַת הָאָרֶץ לַשְּׁבֵטִים.
- ד. פְּקוּדֵי מִשְׁפְּחוֹת בְּנֵי לֵוִי.
- ה. בְּקִשְׁת בְּנוֹת צִלְפָּחַד לַאֲחֻזָּה בָּאָרֶץ, וְדִינֵי הִירוּשָׁה לְמִי שָׂאִין לוֹ בָּנִים (כו, א-יא).
- ו. "אִישׁ עַל הָעֵדָה": סְמִיכַת יְהוֹשֻׁעַ לְמַנְהִיג (כו, יב-כג).
- ז. קִרְבָּנוֹת צִיּוּר: תְּמִידִין, וּמוֹסָפֵי-שַׁבָּת, רֵאשִׁי חֹדֶשׁ, וְהַמוֹעֲדִים [פֶּסַח, שְׁבוּעוֹת, ר"ה, יוֹם כְּפוּר, סוֹכוֹת וּשְׁמִינֵי עֶצְרַת] (כח, כט).

פּוֹתַחַת הַפְּרָשָׁה: "פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִלְחֵן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קְנָאֲתִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא כְּלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקְנָאֲתִי".

נִשְׁאֵל הַצַּדִּיק רַבִּי יִשְׂרָאֵל בַּעַל שֵׁם טוֹב צוֹק"ל: כִּיצַד נִיתֵן לְהַבְדִּיל בֵּין קְנָאוֹת הַנוֹבַעַת מִמְקוֹר קְדוֹשׁ וְטַהֲרַת הַלֵּב, לְבֵין קְנָאוֹת פְּסוּלָה הַמְּגִיעָה מִמְקוֹר לֹא טוֹב? הַשֵּׁיב הַצַּדִּיק עַל כֵּךְ וְאָמַר: בְּתוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה מְסוּפָר עַל שְׁנֵי קְנָאִים שֶׁלְכַאוּרָה קִינָאוֹ בְּמִידָה שׁוּוֹה לְכַבוֹדָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל - קוֹרַח וּפִינְחָס.

עַל קוֹרַח וְעֵדְתוֹ נֹאמַר: "וַיִּקְנְאוּ לְמֹשֶׁה בְּמַחְנֶה", מַה הִיְתָה קְנָאֲתָם? עֵמְדוּ כִּנְגַד מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן וְטַעֲנוּ: "כֹּל הָעֵדָה פֶּלֶם קְדָשִׁים וּבְתוֹכְכֶם ה' וּמְדוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קָהַל ה'!" וְמַה הִיָּה בְּסוּפָם? נִבְלַעְוּ בְּבֶטֶן הָאֲדָמָה וִירְדוּ לְתַחְתִּית הַגְּהֵינוֹם. לְעוֹמְתָם אֲנִי מוֹצֵאִים שְׂגָם פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר קִינָא לְכַבוֹדָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּרֵאוֹתָיו אֶת נִשְׂיָא שְׁבֵט שְׁמַעוֹן חוּטָא בְּיוֹדְעֵין עִם אִישָׁה גוֹיָה, וְמַה קִּיבַל בְּשִׁכְרוֹ? הַקְּב"ה מִשְׁבַּח אוֹתוֹ עַל מַעֲשֵׂה זֶה וּמִבְטִיחַ לוֹ בְּרִית כְּהוֹנֵת עוֹלָם וּבְרִית שְׁלוֹם. לְלַמֶּדְךָ שֶׁפִּינְחָס לְמֵרוֹת קְנָאוֹתוֹ הֵבִיא שְׁלוֹם וְאַחַדוֹת לְיִשְׂרָאֵל, וְאֵף הַקְּב"ה הַסְּכִימַ עִימוֹ, אוֹלָם קוֹרַח בְּקְנָאוֹתוֹ גֵּרַם לְפִילוֹג וּמַחְלוּקַת לְיִשְׂרָאֵל, וְעֵלְיוֹ נֹאמַר (בְּמִדְבָר טו, כו): "סוּרוּ נָא מֵעַל... הַרְשָׁעִים הָאֵלֶּה"! כִּי קְנָאוֹת שְׂגוּרְמַת לְפִירוֹד לְבַבּוֹת וְלַמַּחְלוּקַת הִיא פְּסוּלָה. וְאֵף עַל פִּי שְׁקוֹרַח וְעֵדְתוֹ הַתַּעֲטָפוּ בְּטִלִּית שְׁכוּלָה תַּכְלַת הַדּוּמָה לְרַקִּיעַ, וְהַעֲמִידוּ פָּנִים שֶׁל 'קְנָאִים' הַדּוֹאגִים לְטוֹבַתָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, מְכַל מְקוֹם דְּרַכְּסָם פְּסוּלָה וְשׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחַק מֵהֶם!

וְאֹמֵר הַרְאֵשׁוֹן לְצִיּוֹן הַרְבַּ מְרַדְכֵי אֱלֹהֵי זצ"ל: אוֹמֵר הַקְּב"ה, כִּיּוֹן שֶׁפִּנְחָס עָשָׂה זֹאת (קְנָאוֹת) לְשֵׁם שָׁמַיִם, שְׁנֹאמַר: "לְכֹן אֶמַר הַנְּנִי נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם".

אוֹמְרִים חַז"ל אֵין "לְכֹן" אֶלָּא לְשׁוֹן שְׁבוּעָה. הַקְּב"ה נִשְׁבַּע לְפִנְחָס וְנָתַן לוֹ בְּרִית שְׁלוֹם וְכַהוֹנָה.

הַתּוֹרָה מְצִיּוֹנֵת אֶת הַטַּעַם שֶׁבִּגְנוּ זָכָה פִּנְחָס לְכַהוֹנָה (שם, יג): "תַּחַת אֲשֶׁר קָנָא לֹא-לִקְוִי וַיִּכְפַּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". הַקְּנָאָה שֶׁקִּינָא פִּנְחָס לְשֵׁם שָׁמַיִם וּמְסָר אֶת נַפְשׁוֹ עֲלֵיהָ, זִיכַתָּה אוֹתוֹ לְבְרִית כְּהוֹנֵת עוֹלָם. וּמִלְבַּד זֹאת גַּם זָכָה שֶׁקְנָאֲתוֹ כִּיפְרָה עַל כָּלל יִשְׂרָאֵל. וְיֵשׁ לְהַבִּין מְדוּעַ הַתּוֹרָה כּוֹתֶבֶת 'זִיכָּפָר' בְּלִשׁוֹן עֵתִיד, הִיָּה מִן הָרָאוּי לְכַתּוֹב 'זִיכָּפָר' עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל? וְנִיתֵן לְבָאָר זֹאת עַל פִּי מַה שְׁאֵמְרוּ חַז"ל שֶׁפִּנְחָס הוּא אֱלֹהֵי, וְיִדּוּעַ שְׁאֵלִיהוּ הוּא מְלֹאךְ הַבְּרִית, וְהוּא נִמְצָא בְּבְרִיתוֹת שֶׁבְּכָל הָעוֹלָם כּוֹלוֹ בְּכָל שְׁעָה וְשְׁעָה. דְּבַר זֶה "נִגְזָר" עֲלָיו בְּגַלְלֵי שְׁהוּא קִיטְרָג עַל עַם יִשְׂרָאֵל בְּשְׁעָה שְׁאֵמַר לְהַקְּב"ה (מַלְכִים א' יט, י"ד): "קָנָא קְנָאֲתִי לֵה' אֶ-לִקְוִי צָב-קוֹת פִּי עֲזָבוּ בְּרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכו'". אֹמֵר לוֹ הַקְּב"ה, הִרִי פִּנְחָס בָּא וְלִמַּד סְנַגוּרִיָּה עַל יִשְׂרָאֵל וְאֹמֵר מְדוּעַ יְמוֹתוֹ בְּמַגְפָּה עֶשְׂרִים וָאַרְבַּע אֲלֵף מִיִּשְׂרָאֵל, הִרִי רַק שְׁנֵי אַנְשִׁים חֲטָאוּ וְלֵהֶם מַגִּיעַ עוֹנֵשׁ, וְאַתָּה אֱלֹהֵי בָא וּמְלַמֵּד קְטַגוּרִיָּה וְאֹמֵר "עֲזָבוּ בְּרִיתְךָ"! חִיִּךְ שְׁמַעְתָּה תֵּלַךְ וְתִמְנָה אֶת הַבְּרִיתוֹת שֶׁל תִּינוּקוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְקוֹם וּמְקוֹם בְּעוֹלָם, וּבְכַךְ תִּתְלַמֵּד עַל עַם יִשְׂרָאֵל זְכוֹת. הִנֵּה בִימֵים אֵלוֹ שְׁהֵם יְמֵי בֵּין הַמְּצָרִים אֲשֶׁר קָטַב מְרִירֵי וּמִידַת הַדִּין שׁוֹלֶטֶת בְּעוֹלָם, יַחַד וְיַחְזַק הָאָדָם לִימוּד זְכוֹת עַל כָּל יְהוּדִי וְיְהוּדִי וְעַל כָּלל עַם יִשְׂרָאֵל כִּי הַמַּעֲלָה שֶׁל לִימוּד זְכוֹת עַל כָּל אָדָם וְלִימוּד זְכוֹת עַל עַם יִשְׂרָאֵל גְּדוּלָה בְּיוֹתֵר. "כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא" (סְנַהֲדְרִין פָּרָק י' מִשְׁנֵה א'), נַחֲפֵשׂ אֶת הַמַּעֲלָה הַמִּיּוֹחֶדֶת שֶׁבְּכָל אֶחָד בְּעַם יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מִבִּיָּאָה אוֹתוֹ לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא.

וְנִשְׁתַּדַּל בְּכָל כּוֹחַנו לְרֵאוֹת מַעֲלַת חֲבַרְנוֹ וְלֹא חֲסִרוֹנָם וְנִזְכָּה הַרְבִּים לְהַתְחַזֵּק בְּלִימוּד זְכוֹת עַל עַם יִשְׂרָאֵל.

תמוז תשפ"ד

"הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (כ"ה, יא)

הַכִּיצַד זֶה נֹאמַר כִּי פִּנְחָס "הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי" וְהִרִי מֵתוֹ עֶשְׂרִים וָאַרְבַּעַה אֲלֵף מִיִּשְׂרָאֵל? וְכַתֵּב בַּעַל "צְרוּר הַמּוֹר": חֲלִילָה שְׁמַתּוֹ מִיִּשְׂרָאֵל, אֶלָּא רַק מִשְׁבֵּט שְׁמַעוֹן. וְהַעֲנִיין, כֹּאשֶׁר בָּאוּ הָעֶרֶב-רַב, הֵם הַתַּעֲרַבְבוּ בְּנֵשִׁים שֶׁל שְׁבֵט שְׁמַעוֹן, וְאַחַר כֵּךְ נִתְגִּיירוּ וְיִלְדוּ מֵהֶם בָּנִים, חִלְקָם מֵתוֹ בַּעֲגָל, חִלְקָם בְּמַגִּיפָה וְהַנּוֹתֵרִים מֵתוֹ כֹּאֵן. וּמְדוּקַדֵּק מַה שְׁנֹאמַר "הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי" וְלֹא נֹאמַר "אֲשֶׁר מֵתוֹ", לְלַמֵּדֵנוּ כִּי הֵם הִיוּ 'מֵתִים' מֵעֵיקְרָא. וְעַל זֹאת נֹאמַר: "הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי", לְאֹמֵר כִּי אֶת הָאַחֲרִים כִּילָה, וְאֵלוֹ הֵם הָעֶרֶב רַב. וּמַעֲתָה מוֹבֵן כִּי פִּנְחָס אֲכֵן "הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל".

וְנִסְיִים בְּדַבָּר טוֹב, וְהִנֵּה פִּרְשַׁת בְּלַק מְסַתֵּימַת בְּפֶסוּק "וַיְהִי הַמַּתִּים בְּמַגְפָּה אֲרָבְעָה וְעֶשְׂרִים אֲלֵף", לְכַאוּרָה זֶהוּ לֹא סִיּוֹם בְּטוֹב, אֲמֵנָם לְפִי דְבַרֵּי הַצְּרוּר הַמּוֹר, זֶה בְּרוּר.

תִּיקוּן חֲצוֹת בְּצַהֲרֵי הַיּוֹם בְּתַקּוּפַת בֵּין הַמְּצָרִים

כַּתֵּב רַבִּינוֹ הָאֲר"י הַקְּדוֹשׁ, שְׂרָאוּי וְנַכּוֹן לְכָל בַּעַל נַפֶּשׁ לְשַׁבַּת בְּאַבְלִוֹת אַחַר חֲצֵי הַיּוֹם בְּכָל הַיָּמִים שְׁבִין י"ז בְּתַמּוּז לְתַשְׁעָה בָּאָב - יְמֵי בֵּין הַמְּצָרִים, וְלְבַכּוֹת בְּכִיָּה מִמַּשׁ עַל חוֹרְבַן הַבַּיִת. וְדוּקָא אַחַר חֲצוֹת הַיּוֹם כִּי זֶהוּ זְמַן הַתַּעוֹרְרוֹת הַדִּינִין, בְּסוּד "כִּי יִנְטוּ צִלְלֵי עֶרֶב" (ירְמִיָּהוּ ו, ד), וְלִסְיָבָה זֶה נִשְׂרָף הַיִּכָּל אַחַר חֲצוֹת הַיּוֹם.

וְהוֹסִיף עוֹד רַבְּנוֹ הָאֲר"י זְלַה"ה שֶׁדְּבַר זֶה עוֹשֶׂה תוֹעֵלַת גְּדוּלָה בְּנַפֶּשׁ הָאָדָם וְלוֹמַר סֹדֵר תִּיקוּן חֲצוֹת הַחַל מְצַהֲרֵי הַיּוֹם, מְכוּוֹנִים לְסֹדֵר תִּיקוּן רַחַל דּוֹקָא וְלֹא לְסֹדֵר תִּיקוּן לָאָה. וְכַתְּבוּ רְבוּתָנוּ הַפּוֹסְקִים, שְׂגָם אָדָם שְׁנִמְצָא בְּנִסְיָה, אוֹ בְּכָל מְצַב אַחַר שְׁאִינוֹ יָכוֹל לְקַרְוֹא סֹדֵר תִּיקוּן רַחַל הַמְּקוּבַל בְּיַדֵּינוּ, נַכּוֹן שִׁיבְטָא אֶת צַעְרוֹ עַל חוֹרְבַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ, וְיִשְׁפּוֹךְ שִׁיחַ בְּלִשׁוֹנוֹ, שְׁכֵן הַעֵיקָר הוּא שׁוֹתַפּוֹת הָאָדָם בְּצַעַר הַחוֹרְבַן.

וּבִבְנֵי אִישׁ חַי' (שְׁנָה א' דְּבָרִים, אוֹת כָּה) כַּתֵּב: גַּם בְּלִיל תַּשְׁעָה בָּאָב אַחַר חֲצוֹת אוֹמְרִים תִּיקוּן רַחַל בְּלַבָּד, אֲבָל בְּיוֹם אֵין אוֹמְרִים תִּיקוּן רַחַל אַע"פ שְׁדַרְכְּסָם לְאֵמְרוֹ בְּכָל יוֹם אַחַר חֲצוֹת מִיּוֹם י"ז תַּמּוּז וְאֵילֶךְ, וְכֵן בְּיוֹם עֶרֶב תַּשְׁעָה בָּאָב אוֹמְרִים אוֹתוֹ בְּיוֹם אַחַר חֲצוֹת וְעֵינַן יוֹסֵף אוֹמֵץ סִי' כ"ה.

אגב, ישנו פסוק בתהלים (קו, ז): "תפתח ארץ ותבלע דתן ותכס על עדת אבירים". והשאלה בולטת, בתורה תמיד מופיע ה'צמד חמד' הזה, דתן ואבירים ביחד. מדוע כאן הם מופיעים כל אחד בנפרד?...

המלב"ם מתייחס לשאלה כבדרך אגב, וכך כתב: "דתן ואבירים נבלעו, ועל זה אמר 'תפתח ארץ'. ודתן נבלע לבדו. ואבירים היה לו עדה של בנים ובנות שהם עשרה, ועל זה אמר 'ותכס על עדת אבירים'."

דהיינו, דתן היה לבדו, לא היו לו בנים ובנות, לכן כתוב עליו: "תפתח ארץ ותבלע דתן". אך לאבירים היתה עדה של בנים ובנות, לכן עליו נאמר "ותכס על עדת אבירים".



"ולא תהיה עדת ה' פצאן אשר אין להם

רעה" (כו, ז) - לצייר בדמיון - סיפור

כשעמד משה לדין ודברים עם הקב"ה וביקש שיפקוד איש על העדה, המחיש משה את בקשתו במשל הלקוח מעולם החי "ולא תהיה עדת ה' פצאן אשר אין להם רעה".

ובאמת יש לשאול מדוע זקוק משה לתת להקב"ה ציור שכזה, וכי הקב"ה זקוק למשלים ודימויים? ביאור נפלא מביא המשגיח רבי אליהו לאפיאן זצ"ל: היות ומשה רבינו עמד בתפילה ותחנונים להקב"ה, השתמש משה רבינו בציור חי לעצמו, כדי שתפילתו תהיה מעומקא דליבא. ובכך ביאר לעצמו, מדוע מבקש הוא מנהיג ראוי, כדי שלא תהיה עדת ה' פצאן ללא רועה. היה זה מיסודות בית התלמוד תורה של קלם, לעורר את כוח הציור, לפי שבכווח לתת מבט אמיתי בכל חלקי עבודת ה' יתברך. וידוע מה שהיה מרגלא בפומיה של הסבא מקלם: "מה בין צדיק לרשע? ציור..."

סיפור המשגיח הגה"צ רבי דן סגל שליט"א, שפעם בתקופה שהרב מפוניבז' זצ"ל חלה ואושפז בבית החולים, עורר המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל בתוך וועד בישיבה, שחובה על כל אחד מבני הישיבה לזעוק בתפילה לרפואתו, בפרט מתוך חובת הכרת הטוב שחייבים לו. ואומר לכם כיצד תתפללו עליו מתוך קירות הלב; ציירו לעצמכם שאתם נמצאים בבית החולים, רואים את רבנו מתייסר, שומעים את דברי הרופאים, עד כמה הוא זקוק לרפואה וישועה ואז תפלתכם תראה אחרת לגמרי...

בזמן המלחמה בארץ ישראל בשנת תשכ"ז, הרבה המשגיח לתבוע בשיחות ובוועדים בישיבת פוניבז', שיישאו בעול עם רבים מבני ישראל המתגוללים בשדות במצב מלחמה ופחד מוות לנגד עיניהם עם בני משפחותיהם המודאגים, והדגיש שחובה זו אינה רק מצד מדיגית "נושא בעול עם חברו", אלא מעצם החובה בפשוטה של "ואהבת לרעך כמוך" שמכוחה לבד חייב כל אחד להיות מודאג ומצטער ממש.

על המדרגה הגבוהה אליה הגיע המשגיח זצ"ל בכח זה של ציור וחוש, מסופר שכשהתחילו להשתמש ב'שלט רחוק' אותו מכשיר שבלחיצת כפתור אפשר לפתוח ולנעול את הרכב, אירע פעם כשיצא מהישיבה לנסוע ברכבו של אחד האברכים וראה שפותח את דלת רכבו עם ה'שלט הרחוק'. התפעל ואמר שכשרואים ששייך דבר כזה, יותר קל להבין שיש מושג של השפעה חיובית ושלילית מרחוק, ולא צריך דווקא להתעסק עם הדבר עצמו כדי להיות מושפע.

כיוצא בזה, כשהתחילו להשתמש ב'דיבוריות' אותם אוזניות מיוחדות בהם ניתן לשוחח בלי לאחוז ביד את המכשיר, ואנשים משוחחים בהם באמצע הרחוב בלי להתבייש - שיחשבו עליהם שהם מדברים לעצמם, אמר המשגיח: "עכשיו כבר אין תירוץ. פעם כשחינכו לנצל את הזמן, ולשנן משניות גם בהליכה ברחוב, היו שטענו שהם מתביישים, משום שאולי יראו כמדברים לעצמם, אבל עכשיו שרואים שאנשים לא מתביישים וכשעוסקים וממהרים לא מתביישים שיחשבו שמדברים לעצמם, ודאי שעבור קניין רוחני כה עצום כלימוד התורה כדאי הוא הדבר".

"הנני נתן לו את ברייתו" (כה, יב) - סיפור

בעת שישב רבי יצחק זאב הלוי סולביצ'יק זצ"ל על כס הרבנות בבריסק, נתפס על"י השלטון יהודי מתושבי העיר, סוחר בדים, בעל משפחה. היהודי עבר על חוק המדינה במכס, והעונש הצפוי לו היה גלות לכמה שנים ב'סיביר'. שמע הגר"ז על כך, ובאותו יום זימן אליו עורך-דין, וסיפר לו, כי לדאבונו, הוא בעצמו נתפס בעוברו על חוק המכס, ועליו לעמוד למשפט חמור, ונפשו בשאלתו - מה יעשה? העו"ד, אף ששנה ופירש, נבהל עד מאוד לשמע דברי הרב. והוא לחש באוזני הרב, כי עצה יחידה יש בידו: להיכנס לארכיון בית המשפט, שם רוחשים לו אמון רב, ולגנוב משם את תיק האשמה. ואף שמסכן בזה את עצמו, בכל זאת עבור הצלתו של הרב, מוכן הוא למסור את נפשו. אז גילה לו הרב, כי למעשה הנידון אינו הוא, אלא איש פלוני מתושבי העיר, ורק כדי לשמוע ממנו דרך הצלה התיר לעצמו לשנות בדיבורו. כמובן שעתה מאן עורך הדין לעשות את הדבר, אך הרב טרח להסביר לו במשך שעה ארוכה כי צערו של הלה הוא צערו הפרטי ממש! כי מטבעו הוא מיצר על כל צרה של יהודי, והצלת הנידון כהצלת גופו ממש. הדברים פעלו על לב עורך הדין, אך הוא התנה עם הרב, שיבטיח לו ויברכנו שחלילה לא יתפס ולא יורע לו. הרב מבריסק הבטיח, ועורך הדין הוציא את התיק מהארכיון ושרף אותו, והמשפט לא התקיים כלל. [הגדה של פסח מבית לוי]

"ובני אליאב נמואל ודתן ואבירים" (כו, ט)

נשאל, איך קראו לאח של דתן? התשובה, כמובן: אבירים. ואיך קראו לאח של אבירים? דתן כמובן. עתה נשאל שאלה שלישית: ואיך קראו לאח של דתן ואבירים? ובכן, כך אומרת התורה: "ובני אליאב נמואל ודתן ואבירים הוא דתן ואבירים קריאי העדה אשר הצו על משה ועל אהרן בעדת קרח בהצתם על ה' - אם כן, לדתן ואבירים היה עוד אח ושמו - נמואל. מה ניתן ללמוד מכך? מה ניתן ללמוד מחשיפתו של האח השלישי? - כולם מכירים את דתן ואבירים. שמש יצא לשמצה לדורי דורות. מחרחרי ריב ועושי צרות לאורך כל ההסטוריה שלהם, עוד מזמן היותם במצרים.

לעיתים, אדם המצוי במצב רוחני ירוד טוען, מה יכולתי לעשות, גדלתי בבית כזה, אוריה כזו, סביבה ושכנים כאלו וכאלו. לא היה לי מהיכן לספוג תורה, קדושה וטהרה.

אומרת לו התורה, קח דוגמא מנמואל. בפשטות, כל עוד לא נכתב אחרת, הרי שהיה אדם צדיק. והוא נכלל ב'ועמך כלם צדיקים' (ישעיהו ס, כא) וזאת למרות שחי שנים בסביבתם של שני רשעים שכאלו. הדבר שומט את הטיעון הנפוץ: "מה אתה מטיף לי מוסר?" "אתה נולדת להורים שומרי תורה ומצוות", "גדלת בעיר חרדית", זכית לחברה של לומדי תורה, יראי שמים ובעלי חסד", "למדת במוסדות חינוך תורניים הטובים ביותר". אילו היית גדל באווירה בה אני גדלתי, אני מבטיח לך שהיית נראה הרבה יותר גרוע ממני..."

נמואל משמש לנו 'אב טיפוס'. גם אם יש אחים קלוקלים, כאלו שמסיתים נגד ה' ונגד משיחו, אתה יכול להציב מחיצה בינך וביניהם ולהצהיר בנחרצות: אני לא שם! התירוץ הזה, כשאר התירוץ, לא יתקבל לפני בית דין של מעלה, הקב"ה נותן לכל אדם נסיונות, אבל רק כאלו שהוא יכול לעמוד בהם. כאשר נגיע, לאחר מאה ועשרים שנותינו, אל עולם האמת, אפילו לא נעלה בדעתנו לטעון טענות מעין אלו, שכן הן רחוקות מהאמת כרחוק מזרח ממערב. תפקידנו בעולם הזה הוא להתגבר על כל הניסיונות. ואם הקב"ה הציב את האדם בסביבה פחות טובה, הרי שזהו הניסיון בו עליו לעמוד בגבורה.

יולא תהיה עדת ה' פצאן אשר אין להם

רעה" (כו, יז) - הרועה הנאמן של הדור - סיפור

את הסיפור המדהים והמרגש שלפנינו, סיפר אחד המלמדים בתלמוד תורה מפורסם במרכז הארץ: כידוע, מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל החשיב מאוד את המבחנים שהיה עורך לילדים הרכים, בטענה שהדבר מותיר בהם רושם לשנים רבות, כאשר הם רואים 'יהודי זקן' (כלשונו) המתעניין במה שלמדו. הגרא"ל לא שאל את הילדים שאלות קשות, אלא הציע לפניהם שאלות פשוטות, על מנת לבחון האם הם יודעים את הפשט הפשוט ביותר בחומר שלמדו, באופן שכל ילד יכול היה לענות תשובה נכונה ולשאוב עידוד וחיזוק.

באחד הימים, הגעתי עם כל תלמידי הכיתה למבחן במעונו של מרן ראש הישיבה. לפני שיצאנו מהאוטובוס, לקחתי את הרמקול ואמרתי לתלמידים: "משה קיבל תורה מסיני, ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים, וזקנים לנביאים, ונביאים מסרוה לאנשי כנסת הגדולה. ילדים יקרים, התורה שניתנה בהר סיני, נמסרת מדור לדור על ידי גדולי התורה; כעת ניכנס יחד באימה ויראה למעמד הר סיני קטן משלנו..."

ההתרגשות היתה עצומה. המבחן היה קל, אך מלא באהבת תורה. הילדים עונים בביטחון, ומרן מרעיף עליהם שבחים ללא גבול... לאחר המבחן, ניגש ילד אל מרן ללחוץ את ידו ולקבל ברכה. הילדים יצאו מלאי שמחה והתפעלות, והחלו לעלות לאוטובוס עם מנהל התלמוד תורה, ואני שמתגורר בבני ברק, התחלתי לפסוע לכיוון ביתי. צעדתי מספר מטרים, ולפתע הבחנתי באברך שרץ אחריי...

"האם אתה הרב'ה של הכיתה"? שאל. עניתי בחיוב, והוא המשיך: "מרן מחפש אותך מהרגע שיצאת..."

מיד פתחתי בריצה ונכנסתי חזרה אל הקודש. מרן שמח מאוד לראותי. חששתי מאוד שמא לא לימדתי נכון את הילדים, ומרן מיד הרגיע אותי, ביקש שאשב ופתח בדברי שבח והערכה על מלאכת השמים הנפלאה שלנו, והביע שביעות רצון על יראת השמים של התלמידים ודיעותיהם בתורה. לאחר שנשמתי לרווחה, התנהל בינינו הדו שיח כך, (בערך בלשון הזו): מרן: "מי חוזר עם הילדים לחיידר"? השבתי: "המנהל חוזר עמם". מרן: "האם הרבנית שלך יודעת שאתה כאן היום"? ... - "בוודאי".

מרן: "זאת אומרת שהיא ממתנה לך ואתה מתעכב בגלל..." - "חלילה". מרן: "יש כאן טלפון, תטלפן בבקשה ותאמר לה שאתה מאחר קצת בגלל". "בדרך כלל אני מגיע הרבה יותר מאוחר, בגלל הנסיעות, כך שהיא לא ממתנה לי".

מרן: "אבל היום היא יודעת שאתה כאן ותקדים להגיע, אסור לגרום לה דאגה ולו לשנייה אחת". "מתקשר". מרן: "שכוי"ח שאתה משקיע בי את הזמן הפרטי שלך". "אדברה, הזכות היא שלי".

מרן: "אם דיברתם על זכויות, יש לי שתי בקשות ממך". "נעשה ונשמע". מרן חיך והמשיך: "נו כאיש אחד בלב אחד... ראה נא, ישנם שני ילדים בכיתה שלך; את האחד שאלתי כך, ואת השני שאלתי כך" (מרן פירט את השאלות). "אכן, האם לא ענו נכון"?

וכאן מרן קם ויצא מהחדר, וחזר לאחר כמה רגעים עם 200 ש"ח. הוא הגיש לי את השטר ואמר: "אני מבקש ממך מאוד שתדאג לרכוש לשני הילדים נעליים חדשות". - "אכן, נעשה ונשמע".

מרן: "שלא תחשוב שיש כאן רוח הקודש או דומה לזה... בדרך כלל ההורים מאוד מתרגשים שהילדים רואים 'יהודי זקן', ולכן מלבישים את הילדים בבגדי שבת היפים ובנעלי שבת, ואלו השניים, באו עם נעליים קרועות..."

מעיני החלו לזלוג דמעות. שאלתי את רבנו: "כיצד אפשר לרכוש את המידה הזו של נושא בעול עם חבירו"? ...

מרן: "נו, הרי משלמים לך לשים לב לכל פרט, וכי ראית טייס במטוס שלא שם לב לכל מנורה אדומה שנדלקת?! תדע שזה היינו הך, היות ואתה והתלמיד באותה סירה, ותלמיד שגלה מגלים רבו עמו, אם כן כל מה שקורה לתלמיד הוא באחריותו של הרב'ה. כך מצליחים".

כשכולי נפעם ונרגש, עמדתי להיפרד ממרן, וכאן פנה אליי מרן ואמר: "אם לא קשה לך, יש לי עוד בקשה אחת". - "בוודאי, נעשה ונשמע".

רבנו, אביהם וליבם של ישראל, הוריד את הראש והחל לבכות... "אני כבר זקן, אין אני יודע מה יהיה איתי בדיון, וזהו פחד גדול. אין בי מצוות, ואני מבקש ממך להיות לי לעזר בעניין".

הייתי בהלם מוחלט. אמרתי לרבנו: "הרי לראש ישיבה יש את זכות 'איילת השחר', הרבצת תורה ויראה, הנהגת הדור".

מרן: "הלוואי... תראה אני מבקש ממך לעזור בנושא שזה על חשבון הזמן שלך, ולכן אשלם לך כל חודש על הזמן הזה, כפי הסכום שתבקש, ובל"נ אשלם בלי עיכוב, בתנאי שעדיין אֶשָׁאֵר כאן (הראש ישיבה הצביע על העולם הזה). הנה יש ילד בכיתה שלך, שכאשר שואלים אותו שאלות ברבים, הוא נלחץ ומתחיל לגמגם קשה; אני מתחנן בפניך שלא לבחון אותו ברבים כלל, אלא תבחן אותו בכתב או ביחיד, ובתנאי שיהיה בתבונה, באופן שאחרים לא ישימו לב... אשלם לך על זה שאתה בודק את המבחן על חשבון הזמן שלך".

פרצתי בבכי. אמרתי לרבנו שלא אקח כסף, והוספתי בצער: "איך לא חשבתי על זה לבד"? ...!

סיים רבנו, הרועה הנאמן שהיה לדור: "ילד שלא טוב לו או מתבייש, זה דיני נפשות ממש! ילד שיודע שמתחשבים בו, הוא הוא ילד שגם יתחשב באחרים, ויהיה מענטש (בן אדם), ובלי להיות מענטש לא ניתן לגדול".

[ופריו מתוק]

"קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו

וסמכה את ידך עליו" (כ"ז, י"ח) - סיפור

את הסיפור הבא סיפרו תלמידי חכמים שהיו ב'שימוש' אצל רבי יהושע נויבירט זצ"ל, ואשר היו עדים למעשה: יום אחד הגיעה אשה אל רבי יהושע זצ"ל, והחלה לבזות, לקלל ולהשפיל את הרב נויבירט, בתואנה שעשו לה עוול.

הרב נעמד ליד החלון, הסתכל על הרצפה ושתק. הרב שותק, אך היא ממשיכה בשלה - הוסיפה לצעוק ולקללו קללות נוראות. היא צועקת והרב ממשיך ושותק.

לאחר שיצאה האישה, פנה רבי יהושע זצ"ל לנוכחים ואמר: 'עד היום לא ידעתם מה זה 'שימוש', רק היום למדתם. אתם חושבים שכשתהיו רבנים תיהנו מהכבוד שיחלקו לכם? לא ולא! להיות רב או איש ציבור, זה אומר לסבול ביזיונות וחשדות ולספוג הכל. כעת יודעים אתם לקראת מה אתם הולכים, ורק אם תאמרו שאף על פי כן ולמרות רוצים אתם להיות רבנים ואישי ציבור, רק אז זה נקרא קבלת עול הציבור באמת!'

[קונטרס אהל יהושע]



"מקרא קדש יהיה לכם" (כ"ח, כ"ה) - סיפור

רבי נפתלי הרץ, תלמידו של האר"י ז"ל, מביא מעשה מדהימה בספרו "עמק המלך". בין הדברים הוא מגולל מעשה ברבי שמואל די אוזידא, בעל ה"מדרש שמואל", שבהיותו בן שש עשרה שנה הגיע לבית מדרשו של רבינו האר"י, אשר כיבדו בכבוד רב, וקם לפניו מלוא קומתו. תלמידי האר"י, שראו את רבם הגדול חולק כבוד רב לבחור צעיר לימים, תמהו על הדבר עד מאוד. לאחר התפילה הם פנו לאר"י ושאלוהו לפרש הנהגתו המופלאה. "דעו לכם כי בחור זה עשה היום מעשה גדול מאוד!" נענה האר"י, "אך לא מפניו קמתי כי אם לכבוד האמורא הקדוש, רבי פנחס בן יאיר, אשר התלווה אליו בכל אשר פנה!" בני החבורה, שפליאתם הלכה וגברה, מיהרו לפנות אל רבי שמואל די אוזידא ושאלוהו מה עשה וכיצד פעל שבגין כך זכה לכבוד זה. "לא עשיתי מאומה!" התחמק רבי שמואל, "אינני יודע בשל מה קם הרב לקראתי!" לאחר שהתלמידים חזרו והפצירו בו בלי הרף, סיפר רבי שמואל כי בטרם עלות השחר, עשה את דרכו לבית הכנסת, כשלתע הגיעו לאוזניו צעקות רמות. רבי שמואל הלך בעקבות הקול עד שהגיע לבית ממנו בקעו הזעקות. התברר כי גנב חדר לאחד הבתים, ונטל את מעילו של בעל הבית. ר' שמואל, שנוכח בצערו של האיש, פשט את מעילו ומסרו לידיו בלא אומר ודברים. לאחר מכן שב לביתו ולבש את מעיל השבת. "אלו היו פני הדברים", סיים ר' שמואל לתאר את קורותיו, "והנה רואים אתם את מעיל השבת העטוי לגופי!" לעיתים אדם עוסק בלימוד התורה וממש רוצה להבין, ומתקשה בהבנת הסוגיא שלפניו. והנה לפתע פתאום נפתחים שערי שכלו וליבו, וביאור חדש ומאיר מתגלה לנגד עיניו. מציאות זו מתרחשת על ידי נשמת צדיק, הבאה משורש נשמת הלומד, אשר יורדת לעולם התחתון ומסייעת בידיו להבין את דברי התורה הקדושה.

"וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו" (כ"ח, כ"ה) - סיפור

את הסיפור הבא סיפר אברך חשוב מירושלים: בחור ישיבה צעיר שהה ליד מיטת סבו בבית החולים, כדי לסייע לו בכל הנצרך. הבחור אמור היה לחזור לישיבתו לפני שבת, אך מסיבה כלשהי לא הגיע בן משפחה אחר להיות עם הסבא, כך שהבחור נשאר לשהות עם הסבא גם בשבת. למרבה הצער, בעצם יום שבת קודש נפטר הסב. הבחור הצעיר מצא את עצמו לבד ברגעיו האחרונים של הסבא, בקריאת שמע וביציאת הנשמה.

בעוד הבחור הצעיר נלחם בדמעותיו, ראה לפתע את הרופא מתחיל לכתוב את מכתב סיכום המחלה של הסב, ותעודת פטירה. "מדוע אתה כותב בשבת"? שאל הבחור בזעזוע נורא "אנא, אל תכתוב!"

אך הרופא ענה לו באדישות: "במוצאי שבת לא יהיה לי זמן, ומלבד זאת, אתה לא תגיד לי מה לעשות! אני לא שומר תורה ומצוות, ואני אכתוב מתי שארצה. רוצה לשמור שבת? אין בעיה! תיקח את הטפסים במוצאי שבת."

אך הבחור לא וויתר: "אני לא יכול ליהנות ממלאכה שנעשתה בשבת!" "אתה לא יכול"? הביט בו הרופא בלגלוג "אתה תיהנה על אפך ועל חמתך"...

הבחור התפלל בלבו תפילה קצרה, ואחר כך אמר לרופא: "אני רוצה לספר לך על סבא שלי. סבא היה ניצול שואה, והגיע לארץ כנער צעיר, בתוך קבוצה שנקראה 'לדי טהרן'. הוא נלקח יחד עם הנערים האחרים לאחד ממחנות העולים, שם, מיד, התחילו המדריכים לפתות אותו ואת חבריו לחלל שבת. אמונתו בבורא היתה חזקה, והוא לא מוכן היה לחלל את השבת בשום פנים ואופן. מאחר שסבא היה נער כריזמטי ואף נחוש מאד בדעתו, הוא החליט לארגן מרד: 'אף אחד לא עושה שום מלאכה בשבת! אף אחד לא יוצא לעבודה בשבת!' המדריכים התעצבנו מאוד, כמובן. בתחילה ניסו לפתות את הנערים בפיתויים שונים, אך מאחר ולא נחלו הצלחה - החלו לאיים באיומים שונים, אך אף אחד מאותם ילדים לא הסכים לחלל את שבת. כאשר הדבר חזר על עצמו בשבת שלאחר מכן, החליטו המדריכים לברר מי עומד בראש המרד כדי לשלח אותו מהמחנה, כך לא תהיה לו יותר השפעה על כלל הילדים. לא ארך להם זמן רב להבין כי סבא הוא המארגן הראשי של המרד. הם ניגשו אליו ואמרו לו: 'לך-לך לישיבה בבני ברק, רק תעזוב אותנו בשקט!' אך סבא לא וויתר גם אז: 'אתם רוצים שאצא מפה? רק עם שאר החברים שלי! אני לא יוצא מכאן בלעדיהם!' הם ניסו להתעקש, אך סבא היה עקשן מהם, ובעקבות השפעתו המרובה על הילדים, בשבתות שלאחר מכן כל ילדי המחנה סרבו לחלל שבת. לבסוף המדריכים נכנעו, הבינו שאין עם מי לדבר, ושחררו אותו עם חבריו."

בחור הישיבה הצעיר סיים את סיפורו ופנה לרופא: "סבי מסר את הנפש על שמירת השבת, ובפטירתו ייאלצו בני המשפחה ליהנות ממלאכה שנעשתה בשבת"? - "אין לך ברירה", הגיב הרופא באדישות והלך לו.

במוצאי שבת ניגש הבחור אל האחות, וביקש ממנה את תעודת הפטירה של הסב. האחות חיפשה וחיפשה את המסמך, אך ללא הועיל; התעודה נעלמה! "טוב, מה הבעיה" התעשתה המזכירה "המסמך נמצא במחשב, אדפיס אותו שוב". אך גם החיפוש במחשב לא הועיל, התיקיה נמחקה! הרופא, על אפו ועל חמתו, נאלץ לכתוב את תעודת הפטירה מחדש. הסבא מסר את הנפש כדי שלא לחלל שבת, והקב"ה שמר עליו גם לאחר פטירתו, שלא ייהנו צאצאיו מחילול שבת! [שש באמרתך]

בברכת התורה רון

"לְאֲדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימז: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: יעקב ישראל בן גלית נפתלי בן רוזה: אברהם בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זיו שמחה בת סרח: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון הגר בת אהרן והרט: כתון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת איהר: חנה בת אביבה וראובן



להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה. **זיווג הגון:** ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: בתיה בת אסתר: זרבה בת אטו נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

לרפואת: הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א אהרן בן רוזה: משה בן רחל: מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עדיד בן הגר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נוארה: חות בת לינה: מירית בת רחל לימור הודיה: ושורנה בנות תורן יפה

לזרע של הימא: יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ילאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: לאה רחל בת איריס ויקטוריה תקוה בת רינה: עדי בת מזל מאיר יעקב בן רחל: דניאלה בת עפרה אשר בת אורנה: מירי בת סוזן

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752 או במייל: Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים



פרשת-פנחס

העמל בתורה בכל כוחו חייב לגדול

את ביהכניס ובה לביתו, מבדיל על הכוס, אוכל משהו ורץ חזרה לבית המדרש בעוד אחרוני המתפללים עדיין לא הספיקו לצאת ממנו (מורשת אבות, שמות: פרשת תצוה).

כיצד הנציב מוולוז'ין בקטנותו החליט לגדול בתורה

בקטנותו של הנציב מוולוז'ין לא ראו ממנו הוריו כל כך נחת כיוון שהוא אהב לשחק יותר מאשר ללמוד.

גם כשסוף כל סוף למד במקצת, לא הבין כמעט שום דבר. אביו ואמו יסבו ודברו ביניהם מה לעשות עם בנם הצעיר, שהרי לא כל כך נראה שעתידו להיות בן ישיבה, וגם אין זה רצונו, כיוון שאינו מבין דבר בלימוד התורה. לכן, חשבו, אם לא נזכה שהבן יהיה תלמיד חכם - לפחות נלמדוהו איזה מקצוע ויהיה שוליה (עוזר) של איזה נגר או סנדלר, עד שילמד את המקצוע ואז יוכל להתפרנס בכבוד. וזאת על אף הצער הנורא שחלומנו שיהיה לנו בן תלמיד חכם עלול להתנפץ לרסיסים. את כל שיחתם של האבא והאימא שמע הבן בחדר הקרוב. מיד ניגש לאביו ואמו, נפל על ברכיו, התחנן על חייו הרוחניים בדמעות, בהבטיחו שיתאמץ להתחזק בלימוד התורה. עוד הבטיח שגם להפסקות הוא לא ייצא, אלא רק יישב וילמד. אביו ואמו, שראו את צערו הגדול והנורא, שמחו מאוד והסכימו עמו. ואכן, הבחור לא אכזב, לפעמים היה מוזהר רבות כדי להבין עוד שורה בגמרא, הוא ישב ללמוד יומם ולילה עד שיצא לאחד מגדולי הדורות הקודמים, הלא הוא הנציב מוולוז'ין, שכאשר ערך סעודה לכבוד אחד מספריו החשובים 'העמק דבר', סיפר את הסיפור הנשגב והוסיף שגם הוא היה מסכים לאביו ואמו והיה יוצא לעבוד - ומסתמא הוא היה מרויח היטב ותורם כסף לישיבות ולעניים. ומסתמא גם שהיה קובע עתים לתורה, ואין צורך לומר שהוא היה שומר שבת ומניח תפילין, ועושה את הדברים הרגילים שרוב עמך בית ישראל עושים. אלא שכשהיה מגיע לבית דין של מעלה היה שואלים אותו 'קבעת עתים לתורה, ונשאת ונתת באמונה? וכן, על הכל הוא היה משיב 'כן, בודאי', והיה חושב שהוא זה, יפרשו לו שטיח אדום, ישימו כתר על ראשו, וילווהו לגן עדן בכבוד גדול. ופתאום מאי שם יבוא איזה מלאך שחור ונורא ויאמר לבית דין של מעלה שאני רוצה, אמר לנוכחים, 'וכמובן שאדעוזה ולא אבין מה הוא אומר, שהרי לא רצחתי שום אדם. ואז הוא יוסיף ויאמר שרצחתי את גדול הדור. ופירוש הדבר שאם לא הייתי שומע להורי, שאמרו לי לילך למקצוע - הייתי יוצא גדול הדור ומחבר המון ספרים חשובים לבית ישראל'. ויאלץ כן אמר הנציב מוולוז'ין, 'עכשיו אתם מבינים למה אני שמה כל כך בהוצאת הספר'.

אתן לומדים שהלמד תורה בהתמדה חייב לגדול.

כותב זוע משוון פרשת כי תשא שהתורה מחכימה אפילו חסר שכל וזה לשונו: הנאמנות של התורה שהיא 'מחכימת פתי', ולמה היא 'מחכימת פתי'? לפי שהיא נאמנה לומר שאפילו מי שאין לו שכל לפי הטבע שלו והוא טורח ועמל בתורה ומבקש רחמים מה' על זה גם הוא יתחכם כדי שידעו שהתורה נאמנה ולא יוציאו לעז עליה. מסופר במסכת כתובות דף ס"ב' רבי עקיבא שחמיו כלה שבוע הדיר את ביתו מנכסיו על שהחתנה עם עס הארץ כרבי עקיבא. אחרי עשרים וארבע שנים רבי עקיבא שב לעירו עם עשרים וארבע אלף תלמידים, בא חמיו כלה שבוע שלא ידע שזה רבי עקיבא חתנו וביקש שיתיר לו את הנדר שנדר לבתו אמר לו רבי עקיבא אם היית יודע שהוא יהיה תלמיד חכם גבירא רבא האם היית מדיר את ביתך **הנאה**? אמר לו: אלו ידעתי שהוא יודע משנה אחת לא הייתי מדירה. אמר לו: 'אני הוא' נפל על פניו ונשק את רגליו ונתן לו חצי מנכסיו.

שואל תוס שם ד"ה אדעתא דגבירא, הרי קיימא לך שאין מתירים נדר בדבר הנולד שאלו היה בשעת הנדר ובשעת הנדר היה עם הארץ? עונה תוס: שמי שהולך ללמוד הדרך הוא שגודל בתורה ונעשה אדם גדול. **מדברי תירוץ תוס'** רואים שאדם שעמל בתורה הדרך הוא שנעשה גדול.

בזכות השקידה העצומה נפתחו לו מעינות החכמה מספרים על המהרי"ם שיק (הרב משה שיק) תלמידו של החת"ם סופר, שכאשר היה לומד היה יושב בסוף הכיתה מרחוק, כי היה צעיר לימים יותר מכולם, ולא היה תופס טוב את השיעור. כל הזמן הרב עקב אחריו, וראהו לומד בהתמדה יומם ולילה, אבל לא מצליח להבין את דברי התורה, שהיו דבריו של הרב עמוקים. לילה אחד ראו אותו עומד בלילה בשעה מאוחרת על יד היכל הקודש כשהוא פתוח, המהרי"ם שיק פרץ בבכי לבורא עולם ואמר לו: 'בבקשה ממך, ופתח לי את השכל שגם אני אבין את דברי תורתך' כך התפלל וככה לסירוגין לקב"ה, אלו שראוהו סיפרו זאת לרב חת"ם סופר. למחרת ישב משה כהרגלו רחוק, במהלך השיעור היה הקשה קושיה עצומה, והנה משה מצביע לומר את התשובה. הרב רצה לעודדו והזמין אותו לידו לומר את התירוץ. המהרי"ם שיק תירץ חלק מהתירוץ, וכשסיים אמר הרב לתלמידיו: 'בואו אסביר לכם את תירוצו' (שרצה לעודד אותו) והסביר להם את הדברים בטוב טעם ודעת ואמר למשה: 'מהיום והלאה אתה יושב כאן בשורה הראשונה', ובזכות שבכה לקב"ה עלה ונתעלה עד שנהיה שרם של ישראל, והיום בספרים שלו יש את התשובות הכי חשובות, והספרים שלו לא זזים משולחננו, כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה, ומשום כך אסור לאדם להתייאש אלא להרבות בתפילות ובתחנונים לקב"ה ע"כ.

וסיפר על כך המהרי"ם שיק צ"ל לחותנו, שפגלדוהו היה שקדן עצום, אולם היה קשה תפיסה שפגלדוהו היה פח תפיסתו חלש מאד, ולא הבין אפילו דף נקרא שפגלדו עמו, ועם כל זאת לא השגיח על פלוס, ונשקד מאד בפגלדו, ונגד שינה מעיניו, וחרו פעמים רבות מה שפגלדו אף שלא הבין היטב את הענין, ורק בזכות שקידתו התפרקה, ונתתו לו מעינות החכמה, כי העקר הוא ההתמדה.

על רבי יצחק אלחנן, רבה של קובנה, ספרו שלא היה עליו בילדותו, ובכל זאת זכה להיות גדול בתורה שכל גדולי הדור קבלו את פסקיו הנציבים מוולוז'ין אמר שהוא הגיע לכך בזכות שקידתו והתמדתו העצומה. ואומנם כאשר קוראים את תולדותיו רואים עד היכן הגיע התמדתו. כאשר היה נאלץ לצאת מבית המדרש לצורך דחוף היה הולך עם הספר בו למד עד הדלת שם הניח את הספר פתוח כדי שמדי בשבוע לבית המדרש יוכל להמשיך מיד בלמודו. כאשר היה מגיע לבית חותנו לסעודה והיה רואה שלא הוכנה עדיין, לא השתהה אלא נטל ידיו ואכל מהירות פרסת לחם, ברח ויצא. בדרכו לבית המדרש, במוצאי יום הכיפורים היה עוזב בריצה

מור הרב שטיינמן אמר שהוא לא מתפעל 'מהשפיעים' אלא מהבינונים העמלים על התורה והביא דוגמא לכך מהנציב שהיו כמה ראשי ישיבות והיחיד שהיה ראש ישיבה עשרות שנים הוא הנציב מוולוז'ין אף שהיה בתחילה לא מהחזקים בלימוד. כל זה מלמדנו **העיקר הוא הרצון** אם יש רצון לגדול בתורה, יש צינור. המילים רצון וצינור הם אותם אותיות.

ליקוטי הלכות'. הוא היה 'בינוני', אבל הוא התייגע בתורה, והפך לאחד מגדולי הדור.

מור הרב שטיינמן אמר שהוא לא מתפעל 'מהשפיעים' אלא מהבינונים העמלים על התורה והביא דוגמא לכך מהנציב שהיו כמה ראשי ישיבות והיחיד שהיה ראש ישיבה עשרות שנים הוא הנציב מוולוז'ין אף שהיה בתחילה לא מהחזקים בלימוד. כל זה מלמדנו **העיקר הוא הרצון** אם יש רצון לגדול בתורה, יש צינור. המילים רצון וצינור הם אותם אותיות.

מור הרב שטיינמן אמר שהוא לא מתפעל 'מהשפיעים' אלא מהבינונים העמלים על התורה והביא דוגמא לכך מהנציב שהיו כמה ראשי ישיבות והיחיד שהיה ראש ישיבה עשרות שנים הוא הנציב מוולוז'ין אף שהיה בתחילה לא מהחזקים בלימוד. כל זה מלמדנו **העיקר הוא הרצון** אם יש רצון לגדול בתורה, יש צינור. המילים רצון וצינור הם אותם אותיות.

מור הרב שטיינמן אמר שהוא לא מתפעל 'מהשפיעים' אלא מהבינונים העמלים על התורה והביא דוגמא לכך מהנציב שהיו כמה ראשי ישיבות והיחיד שהיה ראש ישיבה עשרות שנים הוא הנציב מוולוז'ין אף שהיה בתחילה לא מהחזקים בלימוד. כל זה מלמדנו **העיקר הוא הרצון** אם יש רצון לגדול בתורה, יש צינור. המילים רצון וצינור הם אותם אותיות.

מור הרב שטיינמן אמר שהוא לא מתפעל 'מהשפיעים' אלא מהבינונים העמלים על התורה והביא דוגמא לכך מהנציב שהיו כמה ראשי ישיבות והיחיד שהיה ראש ישיבה עשרות שנים הוא הנציב מוולוז'ין אף שהיה בתחילה לא מהחזקים בלימוד. כל זה מלמדנו **העיקר הוא הרצון** אם יש רצון לגדול בתורה, יש צינור. המילים רצון וצינור הם אותם אותיות.

מור הרב שטיינמן אמר שהוא לא מתפעל 'מהשפיעים' אלא מהבינונים העמלים על התורה והביא דוגמא לכך מהנציב שהיו כמה ראשי ישיבות והיחיד שהיה ראש ישיבה עשרות שנים הוא הנציב מוולוז'ין אף שהיה בתחילה לא מהחזקים בלימוד. כל זה מלמדנו **העיקר הוא הרצון** אם יש רצון לגדול בתורה, יש צינור. המילים רצון וצינור הם אותם אותיות.

מור הרב שטיינמן אמר שהוא לא מתפעל 'מהשפיעים' אלא מהבינונים העמלים על התורה והביא דוגמא לכך מהנציב שהיו כמה ראשי ישיבות והיחיד שהיה ראש ישיבה עשרות שנים הוא הנציב מוולוז'ין אף שהיה בתחילה לא מהחזקים בלימוד. כל זה מלמדנו **העיקר הוא הרצון** אם יש רצון לגדול בתורה, יש צינור. המילים רצון וצינור הם אותם אותיות.

מור הרב שטיינמן אמר שהוא לא מתפעל 'מהשפיעים' אלא מהבינונים העמלים על התורה והביא דוגמא לכך מהנציב שהיו כמה ראשי ישיבות והיחיד שהיה ראש ישיבה עשרות שנים הוא הנציב מוולוז'ין אף שהיה בתחילה לא מהחזקים בלימוד. כל זה מלמדנו **העיקר הוא הרצון** אם יש רצון לגדול בתורה, יש צינור. המילים רצון וצינור הם אותם אותיות.

מור הרב שטיינמן אמר שהוא לא מתפעל 'מהשפיעים' אלא מהבינונים העמלים על התורה והביא דוגמא לכך מהנציב שהיו כמה ראשי ישיבות והיחיד שהיה ראש ישיבה עשרות שנים הוא הנציב מוולוז'ין אף שהיה בתחילה לא מהחזקים בלימוד. כל זה מלמדנו **העיקר הוא הרצון** אם יש רצון לגדול בתורה, יש צינור. המילים רצון וצינור הם אותם אותיות.



ישנה סגולה לזכות לישועה לקבל עליו ללמוד את כל הש"ס משניות וראים הרבה ישועות. השם הגדולים מביא בשם השל"ה הק' שקבלה בידו מי שהוא בקי במשניות אינו רואה פני גיהנם, ללמוד המשנה בקול רם ובנחת רוח בשפה ברורה אין ערוך אליו ואז"ל (ראה מדרש תלפיות ענף אפרד) שאשר בן יעקב אבינו ע"ה עומד בפתח גיהנם וכל הלומד משנה מצילו. שכתוב בספר 'מאשר שמנה לחמו' אותיות משנה. כתב ראשית חכמה (שער הקדושה פרק שני) "סגולת גירסת המשניות להרוג היצ"ר ולהכניעו". כתב המהר"ל (גור ארי' פרי' ואתחנן) המשנה היא היסוד הגדול לעמוד ברוח לכל התורה.

קבלו ללמוד ש"ס משניות והבן והבת השתדכו

יוסי נוינדר יש לו בן ובת שני בשידוכים. הבת בת 23 וחצי, הבן שנה הפרש ממנה. הוא היה שבור ורצוף ולא ידע מה לעשות ושמע על הסגולה מהראש כולל שלו הרב אזולאוס, יהודי צדיק תלמיד של הרב ש"ך, שאמר לו קבל על עצמך ש"ס משניות אתה תראה ישועות בוודאות... הוא קיבל על עצמו ללמוד ש"ס משניות, כל יום שלוש-ארבע משניות בקביעות. עבר חודש ויומיים, אחד אחרי השני התארכו. זו לא סגולה זו תורה.

קבלו ללמוד עשרה שסי"ם משניות והגדילו געלים

ת"ח אחד שלמד בישיבה בירושלים, בשם מרדכי. קיבל ל"ע גידול בראש. מדובר על אברך, תלמיד חכם, ירא שמים. ראש כולל. סיפורו לו ולמשפחתו על הישועה, קיבלו עליו איזה עשרה שסי"ם של משניות, ובחסדי ה' יצא מהסיפור הזה כאחד האדם. היום אתם רואים אותו כאילו לא היה! אדם שהיה לו גידול מפחיד בראש. היה אמור להיות לו שש שעות לפי הצילומים, הרופאים אמרו ניתוח של שש שעות, ניתוח מסובך ביותר, עם סכנה שהוא יאבד אחת מהעיניים. הניתוח לקח שעה וחצי. הרופאים היו המומים, המומים. הם לא הבינו מה הקשר בין הצילומים למציאות. עשרה ש"סיים של משניות. הקב"ה אותה את התורה. הדבר הכי יקר אצל הקב"ה בעולם זה תורה ובזכות התורה הוא ניצל.

קבלו ללמוד ש"ס משניות והבת השתדכה

רבי יוסף כהן, גורל אחד המוצ' של החשובים של הרב גרוס, יהודי צדיק גדול, תלמיד חכם גדול. הבת שלו לא מצאה את זיווגה אחרי הרבה זמן. הוא שמע על הסגולה והלך לשאול את הרב גרוס, הפוסק רבי מרדכי גרוס מבני ברק, אחד הפוסקים הגדולים. הוא שאל אותו והוא אמר לו שהוא ראה את זה במפורש. נדמה שהוא גם אמר לו שהוא ראה את זה באחד מספרי החיד"א, הוא לא זוכר בדיוק איפה הוא ראה את זה, אבל הוא ראה את זה, וכתוב שם שזה סגולה אדירה לכל דבר, לרפואה, לזרע בר קיימא, לזיווגים, לפרנסה... לכל הישועות. אי אפשר לשער כמה זה מועיל.

בקיצור עבר כמה חודשים, הבת של הרב יוסף כהן התארסה, התחתנה. הבן התארס, התחתן. הוא אומר כל מה שביקשתי מריבוננו של עולם, קיבלתי. זה פשוט לא יאומן. ברוך ה' הוא נושע והקב"ה עזר.

קבלו ללמוד ש"ס משניות והבת בת עשרים וארבע השתדכה

הרב שמואל לרנר אברך ירא שמים. בתו בת עשרים וארבע רווקה, הוא היה שבור ורצוף. ששה, שבעה חודשים לא היה לו הצעה אחת בשבילה. הצעה אחת, לא יאומן. הוא לא ראה אור בקצה המנהרה. שבור ורצוף, הוא לא ידע מה לעשות. שמע על הישועה וקיבל על עצמו ש"ס משניות, הוא לא חשב פעמיים. תוך חודש הבת שלו התארסה! הוא התחיל במוצאי שמחה תורה למחרת היו לו שבע הצעות. לא יאומן, שבע הצעות! תוך יום, למחרת, שבע הצעות! הוא שומר את הדף הזה ואת המחברת הזאת שכתב את ההצעות, שומר את זה בכספת בבית. זה פשוט נס גלוי. נס גלוי. אגב יום אחד באיזה ליל שבת כולם נגישו להגיד לו מזל טוב... נולדה לו נכדה, והוא סיפר שזה הנכדה מהשידוך הזה. מהשידוך הזה מהמשניות. אבל מה הסיפור, שבדיקו באותו השבוע הוא סיים את הש"ס משניות ובדיקו השבוע היא נולדה. לא יאומן. תראו מה זה תורה. אנשים חושבים סגולה, זה לא סגולה, זה תורה.

קבלו ללמוד ש"ס משניות והבן והבת השתדכו תוך זמן קצר

הרב שווילי. יש לו בן בן שלושים ושש! רווק; שמע על הסגולה וקיבל ש"ס משניות, בדיוק חודש וחצי אחרי זה הבן התארס. לא יאומן. ועוד אחד שיש לו בת, בת 26, תוך תקופה קצרה מאז שהתחיל את הש"ס משניות התארסה ב"ה.

קבלו ללמוד ש"ס משניות והבת השתדכה תוך זמן קצר

ראש כולל וולוז'ין, הרב שפירא. הרב שפירא צדיק יסוד עולם. הרב שפירא זה ממש מלאך אלוקים, קדוש. הייתה לו בת רווקה, כבר בת 35. שמע על הישועה וקיבל על עצמו מיד, הוא ממש התרגש. יום שני, אחד וחצי בצהריים, בכיות בטלפון. בכיות. הוא בוכה ובוכה. לא יאומן. הוא בוכה, הוא לא יכול לדבר. הוא מוציא ככה בקושי מילים, הוא אומר שהבת שלו התארסה. הבת שלו התארסה, בת 35. בזכות המשניות. הוא קפץ בשמחה. אתם לא יודעים איזה שמחה. לא יאומן. שאלו אותו כמה זמן עבר מאז שהתחלת את המשניות? הוא אמר חודש וחצי בדיוק! מהרגע שהתחיל את המשניות עד היום שהתארסה חודש וחצי. לא יאומן. הוא אומר יומיים אחרי שהתחלת את המשניות, קיבל את ההצעה הזאת. לא יאומן.

קבלו ללמוד שבעה שסי"ם משניות ולאחר עשר וחצי שנים נולדה לו בת

רבי אברהם, אדם חסיד, נשמה טהורה, יהודי צדיק, ירא שמים, חיותו כבר כמעט את כל הילדים... יש לו בן שלא היו לו ילדים כבר עשר וחצי שנים! שמע על הסגולה וקפץ על זה כמוצא שלל רב. לא יאומן. הוא פשוט השתולל משמחה... קיבל ש"ס משניות, דיבר גם עם החתנים שלו, עם הבנים שלו עם כולם. גם עם הבן עצמו, שכולם יקבלו על עצמם ש"ס משניות. אין דומה ש"ס אחד לשני ש"סים. אין דומה שני ש"סים לשלושה. כמה שיותר תורה, הקב"ה אוהב את זה יותר. קיבלו על עצמם אולי שבע או שמונה אנשים, החתנים, הבנים, הוא עצמו. מורי ורבותי, ערב פסח תשפ"ג תשע בלילה יום רביעי, מתקשר הרב אברהם, פשוט התרגש, התרגש, הוא אומר בחצי בכי, אני לא יודע, הוא אומר בדמעות שלישי, לא יאומן, הוא אומר שלבן שלו נולדה לו בת! הוא אומר זה לא יאומן. בזכות המשניות. אני לא מאמין פשוט, הוא אומר, נראה לי שאני נמצא בחלום. כמה זמן עבר מאז שהתחילו את המשניות? הוא אמר בדיוק שנה. בדיוק, לפני שש ואז נולדה הבת. זאת אומרת זה בעצם 11 וחצי שנים אחרי הנישואים. וכמה זמן אחרי שהתחילו את המשניות היא התעברה! הוא אמר לפי החשבון עבר שנה מתחילת

המשניות, נולדה עכשיו, שתיים עשרה חודש, תוריד תשעה חודשים, שלושה חודשים בדיוק. שלושה חודשים בדיוק מהרגע שהתחילו את המשניות, שלושה חודשים אחרי זה היא התעברה. לא יאומן כי יסופר. זה פשוט מרגש.

קבלו ללמוד ש"ס משניות ולאחר שבע שנים נולד לה בת

אברך אחד בכלל וולוז'ין היו לו אחיות בת 34, בת 33, בת 29. שלוש אחיות מבורגות, תקועות בשידוכים. אחרי ששמע על הישועה והגיע הביתה וסיפר את זה לאשתו שהוא רוצה ללמוד משניות לאחיות שלו והציעו לו שזה טוב, זה סגולה בדוקה ושבוערת ה' תהיה ישועה. ואז הוא סיפר, אשתי אומרת לי- סליחה, שבע שנים אין לנו ילדים! שבע שנים אין לנו ילדים! אני רוצה קודם כל בשבילנו! אני חושבת שאני קודמת לאחיות שלך! אני רוצה שתלמד קודם כל בשבילי, שיהיה לנו ילדים! שבע שנים אין להם ילדים... הוא שמע בקולה והתחיל מיד משניות. זה היה מוצאי שבת. התחיל משניות בשביל אשתו. הוא אצו את השם שלה. לפני כן קיבל על עצמו שש משניות.

דרך אגב חיב להדגיש שהרב גרוס אמר, שש משניות. מה שכתוב זה שש משניות. אמנם שאלו אותו אם שלוש, ארבע משניות זה גם טוב! אמר זה מצוין. שלוש, ארבע משניות לקבל כל יום. אבל לכתחילה עדיף שש משניות.

האברך הזה קיבל על עצמו שש משניות. התחיל במוצאי שבת וביום שני היה מתוכנן להם טיפול. הם עשו כבר מאות טיפולים. לא עזר שום דבר. שבע שנים בלי ילדים. עשו טיפולים בלי סוף. זה לא יאומן כי יסופר, מהטיפול הזה היה תשובה חיובית! היא התעברה בטיפול הזה! זה פשוט לא יאומן. מוצאי שבת הוא התחיל את המשניות, יומיים אחרי זה היה טיפול והיא התעברה. זה לא יאומן. לא יאומן. ב"ה נולדה לו בת, הוא עשה קידוש וביא וולוז'ין. איזה קידוש... ברמה הכי גבוהה ב"ה. משוה מדהים. אחרי שש שנים. אתם לא מבינים איזה שמחה זה. איזה שמחה, ברוך השם. זכינו, זכינו, הוא אומר, את הכוח של המשניות אי אפשר לשער.

קבלו ללמוד ש"ס משניות ושתי הבנות השתדכו תוך חודשיים

רבי יעקב יוסף מילר, אברך קודש קודשים... היו לו שני בנים תקועים בשידוכים ונתנו לו פתק עם הטלפון של הקו והסגולה ושם אותו בכיס ושכח ממנו... יום אחד הוא היה בתחנת אוטובוס, חיכה לאוטובוס. הוא סיפר: בינתיים אני מוציא את הפתק ושומע. הוא אומר אני שמעתי את ההקלטה, כמעט התעלפתי, התרגשתי, סיפורים מבהילים... כל הסיפורים... של הרב שפירא וכו'... הוא יהודי צדיק באותו רגע חשב מיד על חבר שלו באשדוד. יש לו חבר באשדוד, חסיד גור, שתי הבנות שלו בת 26 ובת 24, רווקות והתקשר אליו להציע לו את זה. התקשר אליו באותו רגע שחיכה בתחנה. אמר לו בוא תשמע סגולה של אלימלך לובין הוא הפיץ איזה סגולה... אז ההוא מאשדוד אומר לו- "הרב אלימלך לובין! אתה מספר לי?... לפני חודשיים וחצי ראיתי את הפרוסם של הטלפון הזה ביתד נאמן... מיד התקשרתי, שמעתי את זה, חטפתי את זה בעשר אצבעות. התחלתי מיד משניות, יש לי שתי בנות, 24 ו-26... התחלתי מיד! לא חשבתי אפילו לרגע. התחלתי מיד! תוך חודש הבת הגדולה, התארסה. תוך חודש! והבת השנייה הלילה מתארסת!" לא יאומן כי יסופר. ככה הוא מספר לו בטלפון. הוא אומר לו אני רוצה שתבוא לאירוסין היום. היום בלילה אירוסין. באשדוד, אני רוצה שתבוא. לא יאומן!

קבלו ללמוד שני ש"ס משניות אחד לאחותו שתארוס ואחד בשבילו לפרי בטן ונושע בשניהם תוך חודש

מספר יהודי יקר: שלוש וחצי שנים אין לו ילדים. הוא שבור. אשתו שבורה גם כן, ההורים... כל יום זה יסורים. הוא אומר ראיתי את הסגולה ומיד התחלתי משניות. לא חשבתי פעמיים. שש משניות כמו שהרב גרוס אמר. אפשר גם ארבע. התחלתי שש. אחרי שבועיים מהרגע שהוא התחיל את המשניות, הוא אומר לעצמו רגע, סליחה, יש לי אחות בת 21 וחצי, וההורים מאוד רוצים כבר לחתן אותה. יש גם בת שמוזנבת אחריה, שנה מתחתיה. היא תוקעת את השנייה. ההורים כבר רוצים לחתן את שתיהן, הם בלחץ... הוא החליט ללמוד עוד ש"ס משניות גם בשביל אחותו. ירא שמים, חושב גם על אחריה, חושב על ההורים, כיבוד אב ואם. אז שבועיים אחרי שהוא התחיל את המשניות לעצמו, התחיל ש"ס חדש, עוד שש משניות, בשביל אחותו בת ה-21 וחצי. שבוע ויומיים אחרי שהתחיל לאחותו, היא התארסה. הוא אומר באותו יום שהאחות התארסה, אישתו מרגישה כאבים עזים בבטן, עשתה בדיקת הריון ברוך ה' חיובי! ב"ה היא נפקדה! לא יאומן. באותו יום אחותו התארסה. זה לא יאומן. זה לא רק תורה, זה לא רק ההתחייבות ללמוד תורה זה גם החסד, הוא חושב על השני, הוא חושב על אחותו, הוא חושב על ההורים שלו.

זה לא עוד סגולה, הרבה אנשים אומרים ניסיתי זה וניסיתי זה... ניסיתי... אבל רבותיי זה לא עוד סגולה, זה תורה. זה לא סגולה, זה אמת! זה תורה. תורה מעל הכול! זה מועיל לזיווגים, זה מועיל לחולים, זה מועיל לזרע של קיימא... אי אפשר לתאר כמה זה מועיל... אנתנו מקבלים בטלפון שלקמן כל יום סיפורים חדשים... יש כבר מאות אלפי אנשים שנושעו מעל הטבע ממש!

אפשר לצלצל לקו - 077-323-4713 ולשמע את ההקלטה המלאה של הרב אלימלך לובין, ולאחר מכן בתפריט אפשר ליצור קשר או להשאיר הודעה לרב, וכן בשלוחה 4 ניתן לשמוע עוד ועוד סיפורי ישועות חדשים של ישועות מדהימות בזכות המשניות!

אם רוצה יכוון בלימוד המשנה כך כתב החיד"א בספר מורה באצבע סימן ב אות מא. משנה אבותית נשמא. וכשקורא סדר זרעים יכוין לתקן אשר פגם במאכלות אסורות ובברכות לבטלה וכיוצא וכשקורא סדר מועד יכוין לתקן אשר חטא בחילול שבת ויו"ט וכשקורא סדר נשים יכוין לתקן מה שפגם בעריות ובשבועות ונדרים וכשקורא סדר נזיקין יכוין לתקן מה שחטא לה' במה שהויק לחברו כי ההיזק עצמו בעי לשלומי וכשקורא סדר קדשים יכוין לתקן נשמתו הקדושה אשר הוציאה לחולין ואשר לא נזהר בשחיטה ובדיקה ולחיוב כרת ותתפלול בלי כונה וכשקורא סדר טהרות יכוין לתקן מה שפגם בנדה וקרי ונטילת ידים: **אשרי הלומד ש"ס משניות.**

[א] מותר ליתן ביצה בשמש בשבת כדי שתצלה מפני שאין דרך ביטול בכך. וכן מותר ליתן מים בשמש כדי שיתחממו. המבשל באש בשבת חייב ואם עשה במזיד גם הקדרה אסורה לו ללא הגעלה מפני שבלועה מאיסור וצריכה הכשר כשאר כלים הבלועים מאיסור ולאחרים מותר למוצאי שבת מיד ואם בשוגג אסור בו ביום בין לו בין לאחרים ולמוצאי שבת מותר מיד בין לו בין לאחרים ואם הכריז בישל דבר שאין בו בשולי גוים או שעשה שאך מלאכה לישראל אסור בו ביום ולמוצאי שבת ימתין בכדי שיעשו דגזרו במלאכה של נכרי טפי דחשו פן יאמר ישראל לנכרי לעשות לו מלאכה בשבת כדי שיהנה ממנה במוצאי שבת מיד כי אסור אמירה לנכרי בשבת קל בעיני בני אדם:

[ב] המבשל בשבת במזיד או שעשה שאר מלאכות במזיד דאמרין אסור למבשל לעולם ומותר לאחרים במוצאי שבת מיד ואם נתערב רהי זה מתבטל ולא אומרים שכיון שמותר לאחרים אחר שבת נחשב דבר שיש לו מתירים ולא בטיל אלא כיון דלזה שבישל אסור לעולם לא חשיב דבר שיש לו מתירים ומתבטל ויש אומרים שמותר דוקא למבשל אבל לאחרים אפילו אם נתבטל אינו בטל דחשיב לדידהו דבר שיש לו מתירין מיהו המג"א כתב דגם למבשל אסור בו ביום גם אם נתבטל ונראה לאסור. גם למבשל כמו היש אומרים אבל לאו מטעמם אלא משום שנראה הדבור ומזולזל אך למי שעשה האיסור יהיה מותר ולאחרים יהיה אסור ועוד דלא יהיה טפל חמור מן העיקר: **[הקדרה שבשלו בה בשבת אינה צריכה הגעלה והמחמיר תבוא עליו ברכה. נתערב תבשיל זה בתבשיל כשר אחר ויש רוב נגד התבשיל שהתבשל בשבת מותר באכילה אפילו לאחרים דמתוך שלמבשל נקרא דבר שיש לו מתירים גם לאחרים מותר, תבשיל על הפלטה ונכבה החשמל ואחר כך נדלק מכה עבודות חברת החשמל אם הפסקת החשמל היתה בשכונה גדולה שיש שם חולים ותינוקות שאצלם הוא ספק פיקוח נפש מותר התבשיל, דבר שהוא מחלוקת אם מעשה זה אסור בשבת אינו נאסר שכיון שמעשה שבת שאסור הוא רק מזרבינו, ספיאק דרבינו לקולא]**

[ג] אף על גב דאמרין מותר לצלות ביצה בחמה אינו אלא בחמה עצמה אבל בתולדות חמה כגון סודר שהחום בחמה אסור לשבת הביצה עליו כדי לצלותה מעט גזירה משום תולדת האור שהרואה חושב החום באור וכן אסור לגלגלה על החול ואבק דרכים שהוחמו בכח חמה: **[מים שהוחמו מדוד שמש מותרים לרחיצת ידיים ושטיפת כלים ואף שחודרים מים קרים לדוד בזמן פתיחת הברז היו פסיק רישא באיסור דרבינו משום גזרה שלא אסור. מה שכתבו לבשל בתולדת חמה הוא גזירה אטו תולדת האור, דוד חשמלי אסור לפתוח בשבת את ברז מים החמים]**

[ד] המבשל או עשה שאר מלאכות לחולה שיש בו סכנה אסור בשבת לבריא או לחולה שאין בו סכנה לאכול ממנו גזירה שמא ירבה במלאכתו בשביל הבריא אבל למוצאי שבת מותר לבריא מיד וכן אם נעשה על ידי נכרי מלאכה בין לצורך חולה שיש בו סכנה בין לחולה שאין בו סכנה אסור לבריא בשבת שמא ירבה בשבילו אבל למוצאי שבת מותר לבריא מיד ואין צורך להמתין בכדי שיעשו ורק אם היתה המלאכה בביטול שיש בו איסור ביטול גויים אסור משום ביטול גוים גם לחולה עצמו אחר שבת, כל שאפשר לבשל לו מחדש על ידי ישראל דלא הותר בשולי גוים לחולה אלא רק בשבת דאי אפשר לבשל לו על ידי ישראל וכן הכלים שבישל בהם הגוי בשבת תבשיל שיש בו אסור בשולי גוים גם כן אסורים אחר שבת וצריכין הגעלה וכלי חרס מגעילין ג' פעמים ודיו אף על גב דבאיסורין דעלמא לא מהני הגעלה לכלי חרס אפי' בג' פעמים בהא מהני ובדיעבד אם בישל בכלים אלו בלא הכשר ויש רוב בתבשיל מותר: **[אין הקדרות צריכין הגעלה משום ספק ספיאק והמחמיר להגעילה תבוא עליו ברכה, ואם הגוי בישל בבית ישראל האוכל מותר גם במוצאי שבת משום ספק ספיאק]**

[ה] כל דבר שלא נתבשל קודם שבת אין שורין אותו בשבת בחמין שהיד סולדת בו אפילו אינו נמוח בשריה זו ודין חמין שהיד סולדת בו אין משערין באצבע אלא כל שכריסו של תינוק נכות בהם חשיב יס"ב ושעור יד סולדת הכלל הוא כל היכא שהחמין ראוי לשתיה או לאכילה שאין האדם נמנע מכה רבוי חמיותו הרי זה לא חשיב יס"ב ואם ימנע מלשתותו או לאכול מרוב חימומו הרי זה נחשב בכלל יס"ב: **[וכן הלכה. עלי נענו מותרים בכלי שני]** [ו] אף על פי שאסור ורבותינו ז"ל אין בישול אחר ביטול מכל מקום יש בביטול אחר אפיה או צליה ולכן אסור לתת פת לתוך מרק או שאר משקה שהוא חם חום שהיד סולדת בו אפילו שהוא מונח בכלי שני שאינו עומד בכלי ראשון שהיה על האש אלא הורק לכלי שני ויש דוקא פת אפיה או צליה דבר רך אסור להניח בתוך חמין שהיד סולדת בו: **[אין בישול אחר אפיה או צליה ולכן מותר לערות מרק מכלי ראשון על פת, שקדי מרק, קפה שכן דעת מורן והרמ"א החמיר והתיר רק ערוי מכלי שני ואם אפשר טוב לנהוג כהרמ"א, צנימים מותר לעשות בשבת]** וכתבו הפוסקים מאחר שאנו לא בקיאים מה נקרא רך צריך להחמיר בכל דבר לבלתי יניחו בתוך חמין שהיד סולדת בו ואותם המניחין בצלים לתוך המרק יזהרו לבלתי יניחו בעודו חם שהיד סולדת מפני שהם מתמתקין מחריפותם ומתבשלים גם בכלי שני שהיד סולדת בו: **[כלי שני אינו מבשל אפילו היד נכונה בו ואפילו בכל הביטול אין איסור ולכן מותר למזוג חלב לקפה רותח אבל ביצה בכלי שני אסור וכן נכון להחמיר בשקיות תה אבל לערות עליהם מכלי שני מותר. דבר גוש אם מונח בכלי שני דינו ככלי שני. תבשיל שמבושל כל צורכו ונתקדר מותר להניחו על הפלטה אם יש מיעוט רוטב כיון שהוא מצטמק ורע לו]**

[ז] סוכר הוא מבושל וכיון דקיימא אף בישול אחר בישול מותר להניח הסוכר בתוך הכלי ולערוט עליו משקה חם שהיד סולדת בו מיהו חיי אדם כתב שיניח משקה החם תחלה לתוך הכלי ואחר כך יניחו הסוכר בתוכו וטוב להזהר בזה דאין פסידא ולא טורח בכך: **[סוכר מותר לערות עליו אפילו מכלי**

[ח] יש עושין קפה מערב שבת ומניחין על האור כדי לשתותו בשבת אך אין מניחין בתוך הכלי שמניחין אותו על האור גרגירים של קפה הרבה כפי מה שצריך כדי שלא יהיה בזה טעם מרירות לכך מניחין גרגירים מעט ובבוקר בעת ששותה הקפה מוסיף עליו גרגירים ויש להם על מה שיסמוכו אך גם בזה טוב שישמו בשבת את הגרגירים אחר שיריקו המשקה הנזכר בתוך הכוס כדי לצאת ידיו חובה שאר דעות ועוד מפני כי הקפה הוא קלוי ויש לחוש ולומר יש לשלול אחר קליה:

[ט] כלי ראשון שהוא כלי שנשתמש בו על האש אפילו לאחר שהסירו מעל האש מבשל כל זמן שהיד סולדת בו לפיכך אסור ליתן תבלין לתוכו וכן הוא הדין דאסור ליתן תבלין בקערה ולערוט עליה מכלי ראשון שהיד סולדת בו מפני שהערוי מבשל כדי קליפה כמו כלי ראשון אבל מותר ליתן תבלין בתוך המרק שבקערה שהיא כלי שני אפילו שהמק חם שהיד סולדת בו מפני שהתבלין קשים הם ואין להחמיר בהם בכלי שני ואף פי שאמרנו שאין אסור ליתן תבלין בכלי ראשון אלא דוקא בהיכא שהיד סולדת בו מכל מקום טוב ליהרר אפילו אם אין היס"ב כיון שהוא כלי ראשון כדי לעשות הרחקה וסייג לדבר:

[י] המלח מותר להניחו בכלי ראשון אחר שהעבירו מעל האש אפילו שהוא עודנו חם שהיד סולדת בו משום שהמלח צריך בישול כמו בשר שור זהו דעת מר"ן ז"ל והרמ"א ז"ל מחמיר במלח אפילו בכלי שני שהיד סולדת בו וטוב להזהר בזה דכמה פוסקים חשו לזה מכל מקום אם עבר ונתן מלח אפילו בכ"י בעודו על האש דעבד איסורא לכולי עלמא המאכל מותר דהמלח בטל לגבי המאכל: **[מלח מותר אפילו בכלי ראשון שהעבירו והאש שהוא מבושל וכן קפה נמס]**

[יא] מותר לתת מים חמין לתוך צונן ואפילו מן כ"ר מותר לערות לתוך מים צונן דתחתון גובר על העליון ומצננו **[ובלבד שהצוננים לא יהיו מועטים ויש מתירים אפילו הצוננים מועטים ונכון להחמיר]** אבל אסור לערות מים צוננין לתוך חמין שבכלי ראשון יען כי התחתון שהוא חמין גובר ומחממו אבל אם החמין הם בכלי שני אפילו היס"ב מותר לערות לתוך צונן ויש מתירין גם בכ"י אם נותן הרבה מים צוננין לתוך החמין דהיינו שהם רבים יותר על החמין באופן שלא יהא באפשר שיתבשל אלא רק תפוג צינתו דכיון דהצוננין מרובין ומתערבים תיכף מבטל חמימות החמין ומיהו כל זה אינו אלא דוקא בשופך הצוננין בשפיכה גדולה הכל/עם אחת לתוך החמין אבל מעט מעט אסור לערות שהרי מבשל תיכף ומה יועיל מה שמצטנן אחר כך: **[ויש מתירים גם שופך מעט מעט שכיון שלא חפץ בביטולם הוי מלאכת מחשבת ועוד שאין מספיקין להתבשל וטוב להחמיר היכא דאפשר]**

[יב] מותר ליתן קיתון של מים או שאר משקין כנגד המדורה להפיג צינתו ובלבד שיתנם רוחק מהאש שאין יכולים להתחמם באותו מקום עד שתהא היס"ב אף אם ישמה חם זמן מרובה אבל אסור ליתנם סמוך במקום דאפשר שיתחממו חום שהיד סולדת בו אף על פי שענתה אינו מניחם אלא רק שעה מועטת שתיפי צינתו בלבד גזרה שמא ישכחם וישוהו שם עד שיחמו חום שהיד סולדת בו ועניינים אלו צריכין השערה בדעת ובהשכל ולא יוכל כל איש תם ופתי לסמוך על דעתו בהשערות אלו לעשות מעשה: **[מותר ליתן מרק או דייסה לחולה או לתינוק דהוי כחולה על מיחס להפשיטו ובלבד שיעמוד על המשמר שלא יתחממו בשיעור שהיד סולדת בו דשמה הלכה כהרמ"ב ועוד שאין בישול אחר בשול גם בלח ועוד שמה לא ישכחנו כיון שעומד עליו ואינו זז משם]**

[יג] הכובש כבשין אסור משום מבשל וגם איסור מעבד ולכן כל דבר שרילין לעשות ממנו כבשין כגון קישואין וכיוצא אסור למלוח ולהניח לפניו אף על פי שרוצה לאכלם באותה סעודה אבל מטבל מן החתיכות אחת אחת ואוכל מיד ולא יטבל שנים או יותר ויניח לפניו ולא דוקא דבר שרילין לעשות ממנו כבשין הוא דאסור אלא כל דבר שהמלח מועיל לשנות טבעו להפיד מרירתו כגון צנון ובצל ושום וכיוצא מדברים החריפים או למתק חמיצותו גם כן אסור למלוח ולהניח לפניו אלא מטבל אחת אחת ואוכל מיד: **[וסלט עגבניות מותר והמחמיר לתת גם עליהם שמת או מי לימון תבוא עליו ברכה]**

[יד] קערה מלאה גרגרי רימונים שהם חמוצים ומניחים עליהם מלח למתקם מחמיצותם צריכין להזהר שלא יעשו כן בשבת ואף על גב דאין עושין מאלו כבשין כבר כתבנו דכל דבר שהמלח מועיל לתקנו אסור למלוח ולהניח לפניו אלא מטבל אחת אחת ואוכל מיד והוא הדין הכא מיהו אם ירצה ליקח חתיכת רמון שיש בה כמה גרגירים ולהניח עליה מלח ולאכולה כולה מיד שרי ופשוט:

[טו] כל זה אינו אלא בהיכא דהמלח מועיל לאותו דבר הנמלח לשנות טבעו הן להפיג מרירותו הן להפיג חמיצותו ולכן אף על פי שאין דרך לכבוש אותו דבר אמרינן דאסור למלוח ולהניח אבל דבר שאין דרך לעשות ממנו כבשין וגם אין המלח משנה טבעו מותר למלוח ולהניח לפניו ולכן ביצים מותר למלוח ולהניח לפניו מפני שהביצים אין דרך לעשות מהם כבשין וגם אין המלח משנה טבעו רק נותן בהם טעם קצת וכן הוא בקערה אחר שנצטנן מעט שאין היס"ב דאז אין חשש בישול בזה אפילו לדעת הרמ"א ז"ל שכתבנו לעיל והא דכתבנו דשרי בביצים לתבשיל למלוח ולהניח לפניו היינו דוקא לאכול באותה סעודה אבל לאכול לסעודה אחרת אפילו ושאלה בו ביום אסור ויש דעה שאם יש איזה צד שטוב לו שימלח עכשיו ממה שימלח אחר כך כגון שעתה הוא קצת חם ויקבל המלח טפי מותר ובצורך גדול יש לסמוך על זה: **[למלוח ביצים לצורך סעודה אחרת אם יש צד שטוב לו שימלח עכשיו יותר ממה שימלחם אחר כך כגון שהם חמים ויקבלו טעם המלח יותר אין שום איסור בדבר ובלבד שימלח רק לצורך השבת]**

שאלה: אישה שהפרישה חלה, ובנה הקטן לקח את החלה וערבב אותה בחזרה בעיסה מה תקנתה של עיסה זו? **תשובה:** בסימן שכ"ג מובא שחלת ארץ ישראל בטלה באחד במאה ולכן אם גודל החלה שהפרישה היא יותר מאחד ממאה (כיום שיעור הפרשת חלה כל שהוא כיון שלא עומדת לאכילת כהן כיון שהחלה והכהן טמאים הליכות עולם שנה ב' פ' שמיני) העיסה מותרת ואם הפרישה יותר מאחד ממאה אזי תשאל על הפרשת החלה כמבואר ברמ"א שם ולא היא ברכה ראשונה לבטלה אלא שבפנים השני כשתפריש חלה כותב ילקוט יוסף שם שתפריש בלי ברכה

שאלה עיסה העשויה משמן קנולה וביצים וסוכר וללא מים האם חייב להפריש חלה ובברכה תשובה: כותב שולחן ערוך יורה דעה הלכות חלה סימן שכ"ט ע"פ ט עיסה שכלושה במי פירות, אפילו בלא שום מים, חייבת בחלה. שולחן ערוך פסק על פי דעת הרמב"ם והרשב"א אבל דעת הראש נראה שהסתפק ולכן כתב שלא ילוש עיסה ללא מים שלא יהיה ספק והטעם ספיקו של הראש כיון שלא הוכשר לקבל טומאה וכתב הש"ך שגם הברטנורה מסתפק לכן כתב הש"ך שיפריש בלי ברכה וכן פסק בילקוט יוסף ושמעתי שהיום לותרתן את החיטה במים לפני הטחינה אם כן הוכשרה לקבל טומאה וממלא צריך להפריש בברכה

סיפור מופלא ונורא של ניסיון "להביא את המשיח"

בהפצרת תפילות ותחנונים עם כוונות נוראות וצירופי שמות הקודש וייחודים עילאיים על ידי שלושה תרשישי ומצוקי ארץ, המקבלים האלקיים הצדיקים הקדושים: מרן הרש"ש הקדוש זיע"א, מרן החיד"א זיע"א והמקבל האלקי רבי חיים די לה רוזה זיע"א, והעונש הנורא שקיבלו עליהם מן השמים על שניסו "לדחק את הקץ": בשנת תק"ק הייתה נראית ירושלים עיר הקודש כירושלים של מעלה. גושה הייתה בגדולי תורה וקדושים עליון הבקיאים בכל מכםני התורה ובאדירי חכמת הקבלה אשר כל רז לא אניס להו. הציפייה וההשתוקקות באותה שנה לביאת המשיח והגאולה גברו והלכו. באותה שנה ניכר היה שהרש"ש הקדוש נמצא בסערת נפש גדולה ובכל הזדמנות דובר בהתרגשות עצומה כי שנה זו היא שנת התגלות משיח צדקנו. "תק"ק - 513 בגימטריא 'השחר' - 513 המרמוז על שחר הגאולה, וכן 'ונבנתה' בגימטריא - 513 - עיר על תלה". בתחילה ניגש הרש"ש הקדוש לפעולה עצומה ונוראה וברך י"ב גדולי תורה מחכמי ומקובלי הישיבה, "ישיבת המקבלים" שלו, שהם היו גדולי תלמידיו המובהקים ביותר: הגה"ק רבי יוסף דוד אזולאי - החיד"א זיע"א, המקבל האלקי רבי חיים די לה רוזה זיע"א, הגה"ק רבי יצחק מזורי זיע"א, הגה"ק רבי אברהם סגנויטי זיע"א ועוד גדולי עולם וצדיקי אמת, כשהם חותמים על "כתב התקשרות" והוא כתב התחייבות של "אחדות מוחלטת - קשר של אהבת אמת וערבות הדדית" בין רבם הגדול הרש"ש לבנים. כל אחד ואחד מייב תלמידים אלו נבחר על ידי הרש"ש הקדוש בפנייה רבה כיוון שהם צריכים להיות כנגד י"ב שבטי ישראל. זאת כדי שפעולתם ותפילתם תעלה ותישמע בשמי שמים ובכך ישירו ויזכו את כל כוללת עם ישראל - על י"ב שבטי - שיהיו מוכנים וראויים לגאולה השלמה ולביאת משיח צדקנו.

לאחר מכן בחר הרש"ש פעם שניה מבני תבורה קדושה זו בשני תלמידיו הבכירים ביותר: מרן החיד"א זיע"א והמקבל האלקי רבי חיים די לה רוזה זיע"א, והכניסם בסוד העניינים מכבשונו של עולם ומסר להם סודות של צומות ותעניות, טבילות במקוה טהרה, כוונות וצירופי שמות הקודש וייחודים נוראיים. שלושתם החלו בהיטהרות והזדככות מיוחדת לקראת המעשה הגדול להביא את המשיח. באותה שנה לפתע מזג האוויר החורפי הקדים לבוא והיה סוער ומשונה ביותר, הקור היה עז מאוד, יותר מהרגיל בכל שנה והעובי של שכבת השלג בירושלים לא נמדד בסנטימטרים אלא התנשא לגובה של מטרים שלמים. אותה שנה הייתה משופעת בשיטפונות של גשמים ובכמות אדירות של סופות שלגים שירדו בתדירות גבוהה וכיסו כמה ירושלים ואת ההרים הסמוכים לה בגובה רב. והנה במשך כמה שבועות היו שלושתם שרויים בסדרות של תעניות של שלושה ימים רצופים ובכל לילה היו יוצאים שלושתם לאחר חצות, באמצע הלילה, אל ההרים הקפואים מחוץ לחומות ירושלים ועורכים שם בערמות השלג "גלגולי שלג עם כוונות", ואחר כך טובלים מאות טבילות על ייחודים קדושים במקוה טהרה, כשהם מרבים בשבועות אלו בכל מיני סיגופים, פרישות, היטהרות והזדככות כדי לזכך את הגוף וגשמיותו.

ליל ד' בשבט באותה שנה נקבע להיות הלילה הגדול והגורלי שבו גמרו בדעתם בהחלטה נחושה להכריח את השכינה הקדושה להוציא את מלך המשיח מהיכלו העליון ולהביאו ביד חזקה לגאול את עם ישראל ואת העולם כולו.

באותו לילה נפלה אימה וחרדה גדולה על ירושלים, כשפתע החל להישמע קול רעש גדול של רעמים משונים וברקים חזקים במיוחד, כשבחורף השתוללה סופת שלגים נוראה ונדמה היה כי איתני הטבע עומדים להחריב את העולם ולהכריעו. והנה באישון לילה ואפלה יצאו שלשת הצדיקים - הרש"ש, החיד"א ורבי חיים די לה רוזה - אל הקור הנורא והקפוא, ועלו יחדיו בהיחבא אל עליית הגג של ישיבת "בית אל". בתחילה שעה ארוכה הרהרו בתשובה, שמא יש בידם איזה שמץ של חטא דק מן הדק, וטיהורו וזיככו את לבם מכל שמץ וסיג של מידה רעה, חס ושלום. ואז החלו להרעיש ארץ ומלאה בזעקות ובבכיות נוראות כשהם מפצירים בכל כוחם בתפילות, בקשות ותחניות להביא לטיוב באש של מעלה, כשמקפי אומת אור עליון מהכוונות והייחודים העילאיים כשכל גופם הכחוש והמיסר מרעיד בסלודין מהדבקות העצומה והנוראה. והנה לאחר כל זה עברו לשלב המעשי והתחילו הוגים בפיהם בהטבעות לכל מלאכי עליון ושמות קודש הידועים להם וכן הפעילו לפסגות גבוהות והתעלו לדרגה נשגבה של התעפשות הגשמיות ורק פסע היה בינם כלות הנפש ממש

אל שורשה כשנשמתם קשורה לגופם בקשר דק מאוד ועוד רגע תפרח לה למעלה מרוב ערבות הדבקות בנועם הזיו העליון של נחצ נחצאים. והנה לפתע נשמע קול אדיר וחזק של בת-קול מן השמים שמכריזה ואומרת להם: "בני חביבי, רב לכם! הרפו מתפילתכם ובקשתכם! מדוע תבקשו לדחוק את הקץ ולהחיש את הגאולה ואת ביאת הגואל, כי עוד לא בא עתו ואין השעה כשרה לכך... דעו לכם, כי אם לא תחדלו ממעשיכם - יהפך העולם כולו לתוך ובהו, ונבול תיבול ארץ ומלאה, והתבל כלה תכלה ותאבד! [כמו שנאמר בגמרא (כתבות קיא):] "השבעתי אתכם גוי' אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ", השביע הקדוש ברוך הוא את ישראל שלא יעלו בחומה ולא ידחקו את הקץ. פירש רש"י: שלא ירבו בתחנונים על כך יותר מדאי. (אולם מרן ה'חפץ חיים" אומר, שכיום בזמננו בטלה שבועה זו ואין הדבר תלוי אלא בנו שנקום ונצקע מעומק הלב להקדוש ברוך הוא בריבוי תפילות ותחנונים שיחיש לגאולו). באותו רגע נפלה עליהם אימה וחרדה גדולה ומרוב הפחד הנורא התמוטטו שלשת הצדיקים ונפלו על פניהם באימה ובחלחלה גדולה. פניהם חוורו כפני מתים והדיבור נעתק מפיהם. הן הבינו כי לא יוכלו לשדד מערכות הטבע ולשנות סדרי עולם ולהחיש בכוח את הגואל כל עוד טרם הגיע זמן הגאולה. והנה כאשר קמו על רגליהם נעמדו כמסומרים למקומם כששמעו שוב את הקול הגדול של הבת-קול שהוסיפה ואמרה להם: "יען אשר עשיתם את הדבר באגודה של שלושה שכמעט שעלה חפצכם בידם, וכדי לנמנע מכם מלשוב ולעשות דבר זה, גורו מן השמים שחייבים לפרק את אגודת אחדות קודש זו, כי ביחד יש חשש שתנסו לשוב ואולי אף תצליחו לכבש את המשיח ולהביאו. על כן קבלו עליכם גזירת שמים להפריד מיד ונכשויו אגודת קודש של שלושה ואחד מכם יצטרך לעזוב מיד את עיר הקודש ואת ארץ ישראל ויגלה לחוץ לארץ. ואתם בניכם תחליטו מי משלושתכם יקבל עליו עונש גלות זה". מיד לאחר מכן הפילו ביניהם גרורות וילכד שמו של מרן החיד"א. הוא קיבל עליו את הגזירה האהבה ועוד באותו לילה לא אחר לקיימה: שב לביתו, ארז את הטלית והתפילין ואת מיטלטליו המעטים ולמחרת בבוקר, לאחר תפילת שחרית, עזב הרב חיד"א את ירושלים ובהילות ובחיפזון, כשהוא יוצא לחוץ לארץ. שנים רבות לא ידע איש את פשרה של יציאה חפוזה זו. מאותו יום נדד מרן החיד"א בקהילות רבות בכל העולם כשהוא גודר פרצות ומחזק את עם ישראל ברחבי תבל, ולא חזר עוד בימי חייו לירושלים.

חמישים ושלוש שנים לאחר שגלה מארץ ישראל בגזירת מלך, נפטר בליורנו שבאיטליה זקן ושבע ימים, בשבת "זכור", י"א באדר תקס"ו. כעבור עוד שלושה יובלות לערך, בשנת תשי"ד, העלה גופו טהור מאיטליה ונטמן בהר המנוחות בירושלים. לעומתו, הרש"ש הקדוש נזהר מאותו יום ואילך לא לצאת בשום פנים ואופן מירושלים, באמרו: "כל עוד שאיני יוצא מעיר הקודש היא בקדושתה מנגה עלי". כך עברו להן עשרים וארבע שנים שלא יצא מירושלים, עד שבשנת תקל"ז נחתה מכת ארבה קשה מאוד על היישוב בארץ, שכשקמה למכת הארבה שנה של מכת בצורת. מעט הפרות והירקות נטרפו במלתעות הארבה שכיסה את עין הארץ. יהודי ירושלים הנמקים ברעב באו, בכו והתחננו אל הרש"ש שיטבל בכוח קדושתו ותפילתו את גזירת הרעב הנורא. והנה קבעו אנשי ירושלים עצרת זעקה ותפילה ענקית רעמקם קבורת רחל אמנו עליה השלום בבית לזם. והיה הרש"ש חוכך בדעתו אם לצאת מחוץ לחומות ירושלים לבית לחם שמא יבולע לו, אך בכיותיהם של אחיו הנמקים ברעב הכריעו את לבו הרחום. בלכתו בדרך לקבורת רחל בבית לחם היה מזועזע ממראה עיניו אך החדות והצעים מכוסים בענן שחור ענק של מליוני ארבה. ליד קברה של רחל אמנו עמד הרש"ש והעתיר שעות רבות בתפילה ובתחנונים כשמתחתי קביות שלולית של דמעות. והנה בסיומה של התפילה לפתע התקדו השמים ומטר סוחף נתך ארצה, כשנראה ענן שחור אדיר של מיליוני ארבה מתרומם לו באוויר ונמלט מחוץ לגבולות ארץ ישראל, משל לא כאלו קיבלו פקודה נעלמה להסתלק מהאזור כולו מיד ובבת אחת.

באותו יום כשבא הרש"ש לביתו נפל למשכב ובשבת קודש י' בשבט נתבקש בשיבה של מעלה, ונשמחו הזכה והטהרה עלתה בסערה השמימה. רבי חיים די לה רוזה ציוה בצוואתו את תלמידיו שיקיימו בו לאחר פטירתו ארבע מיתות בית דין. אולם תלמידיו רעדו מפחד לקיים בגופו הקדוש והטהור דבר זה ויצאו ללא שהיות ללוויה לקברו בהר הזיתים. והנה במעלה ההר הגיחה לפתע מולם קבוצה של יושבי העליון אשר התנפלו עליהם והטפו את הגופה של הצדיק בחמת זעם והתעללו בה בביזיון נורא כשהם מניפים אותה אל על וזורקים אותה לארץ, ורק לאחר שהסתלקו פראי אדם אלו חזרו תלמידיו וקברוהו.

מילי רבדיחותא: שני קנו חמור ביום הראשון ענד ושכחו לחת לו לאכול בלילה נכרו ושמחו, על החמור המיוחד שאינו צריך אכילה ושתייה ביום השני נתנו לו לסחוב משאות אבל לאכול ולשתות אחר שחלף עובדה שאתמול ענד מצויין הם שמחו על המצאה וזינו בחמור מש פליאה ביום השלישי ראו אותו מת אמרו קמה חבל עד שהרגלנו אותו לעבוד בלי לאכול

מי שביקר אבותינו הקדושים אברהם יצחק ועקב יעקב בחרו דוד ושלמה הוא יבדו וישמרו ויצאו ירושלים ויצא את התורמים יבדו ובני ביתם: דוד אשר, דוד ושרה חנה, צבן ויאל וציפורה, יצחק ויובב ותלה חוד, דוד חוד, ישראל וקרין צניה, ציפורה חוד וצפורה חוד, זבולון וברכה חוד, משה חיים בן צביה, עמי ושושנה חן, אליהו חות נחמה חוד, רפי ואביבה זוגין, שמעאל ונורית חוד, כהן שמעון ומרים, מיכאל אליס חוד, מנשה וזלאל ואוהי חוד, יוחנן ושלמה חוד, דודס ודניאל פאגני, יוסף מנחה חוד, רב אבנרצ'ה ניניו, רב אסף נתן, בת שבע חוד וכל משפחת אברהם וישיבת מס"ר, יעקב צבאון, דוד אילנה ביתן, רב יעקב אוביב, חזן יעקב אוביב, שרון ונחמן, מנחם ונחמן, שרון ונחמן ונחמן ונחמן, רב אסף נתן, רות בת תמר, עינת בת ציפורה. ל שבע בת ציפורה מזל אוריין בת ציפורה למופה שלמה: יוסף בן טוטה. שתומים לכולי קול כמוסלמל ערב, כולל יוסף, כולל ליל שישי, כולל בין המזנים - החיים: אב, פסח, סוכות ועוד [ועלון הטבע, מלך מלכי המלכים ברחמי ישמרו מכל צרה ונזק יצילם יגביו כובכ מרעםם ובכל אשר יפשו ישכילו וכל אשר יעשו יצלמו ויבטל האל-מל מעליהם כל גזירות קשות ועוות גזירות עליהם האל-ל גזירות טובות וברכות מרובות, וזכות התורה נתן מנעם וימלא כל משאלות ליבם לטובה, לחיים טובים ומוצלחים, ויסיר כל מחלה וכל דבר רע ונזיה תמיד מתמים ומאשורים אכז"ר. לצי: ירום בן זילר, רחל בת מנחם, אליהו בן מירכ"ה. 054-8464024 YORAMADAD@GMAIL.COM

שמירת העיניים שלא להיכנס לבתיים זדים שמסתובבות שם נשים ובנות לא אוכל אפוא להתלוות אליך!
נחמד האיש והתפלא, וכי זו עת עתה לנהוג בחומרות? [צו פראווק פוסקייט...]

הלא אם לא תאכל תגועו הלילה ברעב!
נישט דא וואס צו רעדן? [אין על סה לדבר] - פסק הבחור נחרצות לבית זר אינני נכנס ויהי מה!
זיי נישט קיין שוטה! [אל תהיה טיפש] - פתח האיש בדברי מוסר ותוכחה, הרי יודע אתה שהמלחמה הקשה משתוללת בחוצות בעונ, ואין מי שיסתכל עליך כלל, ומי דיאג עוברך לפת לחם? - אצוה אפוא על אשתי ובנותי שיטמינו את עצמן בחדריהן פנימה עד שתסיים את ארוחתך, ועתה אל תתמהמה! כי מי יודע אם בעוד כמה שעות יישאר בידינו משה...

הלך הפתענו הגדולה לא נענה הבחור ונשאר בסירובו העיקש, ועל אף חולשתו ורעבונו הנורא, אמר: מודה אני לך מאוד על טוב לבך, אבל על גדרי לא אעבור! בטוח אני בחסדי צורי יקונני, שלא יטשני בשביל חומרתך, ויימצא המזון הנצרך לנפשי!
הלך אפוא האיש לדרכו, והשאיר את הבחור לרעוב לחלמו.

הנה - סיפר הגאון רבי דוד זצ"ל, שעמד כל אותה עת כמחריש מן הצד - לא הלפה לה שעה קלה ולפתע נכנס אותו אדם לביהמ"ד עם מגש נאה בידו, כשעליו ערוכה ומסודרת כל אותה ארוחה שהזמינו מקודם לסעוד אותה עימנו בביתו.

מה קרה? שאל הבחור בפליאה, הלא זה עתה עזבתי בהחלטה ברורה להשאיר אותי כאן ברעב אם איני מצטרף אליך לביתך?
התחרטתי! ענה האיש בפשטות פשוט ריחמתי עליך והתבוננתי בנפשי שהביטחון הזה שאהה בוטח אין בו עדיין מאכל ומשקה לגופך המיוסר, הא לך את סעודתך ואכלת ושבעת! [ולא שת אל לבך, שדוקא אותו ביטחון שבטח הבוטה בקונן רם להפך את דעתו לחביא המזון לביהמ"ד...]

ועל שכיוצא בזה מעיד נעים זמירות ישראל בספר תהלים (לד, ט-יא): "טעמו וראו כי טוב ה" - כשתשמרו את העיניים היטב שלא לדאות כי אם בטוב ה' אז תזכו לדאות את ישועת ה'! - "אשרי הגבר יחסה בו, יראו את ה' קדושי כי אין מחסור ליראיו. כפירים רשו ורעבן, ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב."

רבות נשאל אני בשאלה החוזרת על עצמה, [בפרט מאנשי עסקים גדולים וטובים בארץ ובחין ארץ]: כיצד ניתן לזכות לעשירות?

אך אין הם יודעים את התשובה הבסיסית והיסודית בעניין זה, שהדבר מפורש בהרבה ספרי קודש, כי "שמירת היסוד" הוא הסגולה היותר טובה לעשירות.

כאשר גילה להדיא בתקונת הוזהר הקדוש (תקון ט"ו דף ז') ברזא דמילתא, דכל מאן דמפרז פירודין "עניות קא רדיף אבתרית, אלא צריך לנטרא טפ" דלית, דלא יזיק לון באתר דלא אצטרף וכו'" עכ"ל ע"ש.

מידתו של יוסף הצדיק הלא היא מידת היסוד, ולכן זכה לעשירות גדולה "ויצבור יוסף בר כחול הים" (בראשית ס"א ט"ג) וכל הכסף סמל קצות העולם הגיע אליו בשנות הרעב.

כל גדר שגודד האדם את עצמו בענייני "שמירת העיניים", או קבלה טובה להיזהר בקדושה ובצניעות, הרי הוא פותח בכך את צינור העשירות לפרנסה טובה ולכלכלה - ואילו בהיפך חלילה בכל פרצה קטנה, מביא וממשיך לעצמו את ההיפך מן העשירות רח"ל. לפיכך נקבל נא כולנו בשמחה ובעוזות דקדושה, את מידה יקרה ונפלאה זו, של "שמירת העיניים"! שהיא אחת מאבני הן שבסגולות ישראל קדושים. ובפרט בימי הקיץ הלוהטים הללו, שהיצר מרקד בדור חשוך ומזוהם להחטיא ולטמא את ישראל במראות שחף, ובמכשירים שונים טמאים ומשוקצים. ואשרי האיש הנלבב שמבין ונוהר להתרחק מהם ומתמנע לשמר היטב את עיניו ואת עיני בניו, שבכך יפתחו לפניו אוצרות שמים מלאים ברכה וקדושה. וכד"א (ישעיה נ"ג ג): "קדאה זרע יאירך ימים, וחפץ ה' בידו יצ"ח" - אמן.

צִיטוֹת אֶת לְעֵינֵינוּ - שְׁמִירַת הָעֵינַיִם

הצדדית שהייתה בפנינו, ותיכף דחק את עצמו אל תוך החדר השני הפנימי, שם התיישב והתנשף כשכולו מתנשם בכבודות מן המאמץ הגדול, בהיות אחוז פחד ובהלה כמי שכפאו שד! רחמנא ליצלך.
הגבאי הוותיק ר' שלום פוגל שכבר הכיר היטב את הלך רוחו של הרבי, תפס מיד את המשגה ורץ תיכף פנימה אחר הרבי הקדוש להשיב את רוחו, והסביר לו שהם שניהם צעדו בעקבותיה רק שבעמדה בפתח החדר התקדמה פנימה פסיעות אחדות אל החילת החדר, כדי לפתוח בפניהם את הדרך.

הרבי נח קמעא מהזעזוע שתקפו, ולאחר דקות ספורות חזר בהדרו אל השלום שטוב, קיבל את הקוויטעל של אותה אלמנה והעניק לה את ברכת קדשו.

לאחר שציאה אותה אשה, לא יכל ר' שלום בראנדער לעצור ברוחו, ושאל את הרבי הקדוש: הלא תורה היא וללמוד אני צריך! מדוע נתקף הרב בפקד נורא כזה? הרי ידע היטב שהגבאי כאן מביא עימו איש נוסף, והיא גם היא ידעה זאת בהמתנתה, ואם התחילה לצעוד שני צעדים פנימה בוודאי ראתה שאפשר כבר להיכנס, משום שנמצא האדם הנוסף וממש לאחריה ייכנסו השניים הנוספים. והרי סוף כל סוף אין כאן אלא 'חומרא דחומרא' וסלסול שנוהג הרב בעצמו, והרי לפנינו 'פתח פתוח' שדלת החדר פתוחה ועומדת וגם הרי 'אשתו עימו', שכן מחברתו בקודש הרבנית הצדקנית ע"ה נמצאת כאן בביתו - ובמה מדובר כאן? בחשש ייחוד של רגע אחד, עם אשה זקנה שבקושי שורכת את רגליה פנימה, והרבי גם הוא זקן וחלוש, ומה מקום להתיירא כל כך?

ענה לו הרבי הקדוש בשרף אש קדשו: "דער אלטער דער קיטשער [אותו 'טלך זקן וסלסול - כיוני ליער הרע (קהלת ה' יג) ע"ש] עוד יעשה גם אותי וגם אותה צעירים: **כדי להכשילני בחטאי!**"
נורא ואיום!

נורא ואיום!

סיפר הגאון רבי דוד סולביצ'צק זצוק"ל ראש ישיבת בריסק, בן מרן הגר"י זצוק"ל גאב"ד בריסק, טיב מעשה מיוחד במינו שראוהו במו עיניו.

בתקופת מלחמת העולם בעת שרגו ורעשו מוסדות תבל, היה בחור פליט אחד תלמיד חכם ירא אלקים ושמו מן החטאי שבהמט עולם ומלואו נס לפליטה מעירו וממשפחתו, הגיע יחיד בגפו, נכנס היישר לבית מדרש קטן שמצא ותיכף התיישב לו בשיאה של מלחמת העולם רכון על תלמודו בבית המדרש. כשתורתו הקדושה משוש חייו ובה מצא את מנוחת נפשו, הוא לא שת אל ליבו שום פחד ומורא גם כאשר מוחץ תשכל הרב ומחדרים אימה, ולא פסק פומיה מגירסא.

אולם 'שאלה' טבעית אחת הייתה מנקרת בבטנו: מתיכן ידק זה חי? - כאשר בזמני הרעב הקשה והמחסור שנוצר בעקבות המלחמה שהקיפה את רוב העולם היה קשה עד מאוד להשיג מזון. אבל גם לקושיא אלימתא זו לא נתן הבחור הצדיק דגן להפריע בעדו בעבודת הקדוש, והתעלה עצמו מעל הרעב המקרקר, לא עזב את ספסלי בית המדרש, והמשיך בעזו בסדרי לימודיו. - מצידו היה זה נרא' 'אילו' עולם כמנהגו נוהג, 'כאילו' אין רעב... וכאילו אין מלחמה ואין שואה!

אחד מבאי אותו 'שטיבל קטן, שנכמדו רחמיו על הבחור שהלך ונחלש מיום ליום בתעדד תזונה ראויה, נגש אליו ושאלו:
אמרו נא בחור'ל האין רעב?

רעב מאוד! - זעק הבחור ברוב חולשתו.
בוא נא אם כן עמי לביתו והצטרף עימנו לארוחה, הרבה אמנם אין לי להגיש בזמנים קשים שכאלו, אבל כרגע יש מעט בבית כי להחיות מעט את רעבונך נפשך!

מן הסתם אמר הבחור כמבין דבר מתוך דבר, ישנם בביתך גם את אשתך ובניך ובנותיך, שגם הם צריכים לסעוד את ליבם...
אכן כן, נענה האיש, אבל לעת עתה ברובך ה', ביכולתנו לחלוק את ארוחתנו גם לאורה חשוב כמור, וזו תהיה זכות גדולה עבורנו! צר לי! ענה הבחור למטיב, אך מעודי קיבלתי על עצמי בגדרי

האי תנא קדישא 'רבי מתיא בן חרש' ז"ע, כוחה גדול עד מאוד להתקבל במרומים שזכה להתחבר ולו בנגיעה של חיבור איתן בקדושת התנא, להשפיע עלינו את קדושת 'שמירת העיניים' לטובה ולברכה, ובה נזכה לכל ברכות רפואות וישועות הנצרכות לישראל בכלל ובפרט. - עדי נזכה מהרה שתתקבל הפילתם ובקשתם של ישראל להרמת קרן השכינה הקדושה שלש פעמים בכל יום: **"וְתִזְנֶינָה עֵינַיִנו בְּשׁוֹבָךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים" - אמן ואמן.**

[ל"פ ספתי 'טיב ההתחזקות - שמירת העיניים, השטוח על ציון התנא רבי מתיא בן חרש] - * * -

ספורסם היה הד כ"ק מרן האדמו"ר רבי אהרן מבעל זצוק"ל במעלות קדושתו וטהרתו, כאשר הורחו ולידתו בקדושה עליונה ועוד מילדותו וינקותו ממש היה מקפיד על כל תג וקוץ בגדרי הקדושה במסירות נפש, כנועד בטיב כמה וכמה מעשיות המפורסמים ובכל זה [חלקם אף הובאו בסדר זה].
בכל שאלה נעבלין ספק שנתעורר אצלו בתלכות הללו, [כמו בעוד הרבה הבלות] היה תופס לחומרא שבחומרות, ומחמיר על עצמו עד קצה האחרון.

אחת החומרות שנהג אותו צדיק קדוש עליון סלסול בעצמו, הייתה בתלכות ייחוד, שהיה חושש לשיטת הפוסקים שצריך שיהיו שלשה אנשים בחדר שנמצאת בו אשה, כדי שלא לעבור על חשש סרך של איסור ייחוד.

בפרט כאשר על פי רוב הייתה עת 'קבלת קהל' אצל הרבי בשעות הלילה המאוחרות, ובלילה הרי החמיר בזה יותר הרמ"א להצריך שלשה אנשים כמבואר כל זה בשולחן ערוך אבן העזר (הלכות אישות סי' כב ס"ה), עיין שם היטב בנושאי כלים ובפוסקים.

אשר על כן היה הסדר בחצר הקדוש בכל פעם שהייתה אשה מגיעה להתקבל בקודש פנימה, שיהיו נוכחים בחדר עוד שני אנשים מלבד הרבי עצמו. המשמשים ויושבי בית המדרש כבר הורגלו להיקרא אל הקודש פנימה כשהגיעה אשה לבדה, כדי להשלים למנין 'שלישי' מלבד הרבי והגבאי שבחדר, והיה שומר ומשגיח על קפידו"א [כמו על שאר קפידות הקודש] בנאמנות תמיד.

סיפר אחד מגדולי תלמידיו, הגה"צ רבי שלום הכהן בראנדער זצ"ל, שפעם באחד הלילות היה יושב בבית המדרש בעלזא שבירושלים עיה"ק והוזה בתורתו כדרכו, השעה התאחרה מאוד וכבר כמעט לא נמצאו אנשים בבית המדרש ובסביבתו. והנה לפתע נכנס בחופזה לביהמ"ד הגבאי הרה"ח רבי שלום פוגל ז"ל, וקרא לו היש להצטרף עימו מהרה אל הקודש. הוא התנצל על כך שמוכרח להפסיקו מתלמודו, משום שהגיעה עתה אלמנה זקנה אשת שרבר התפנה עתה לקבל אותה. אלא שבעקבות השעה המאוחרת לא נשאר בבית הרבי אף אחד מאנשי החצר, לאחר שהחיו' בחרו' של המשמרת הקודמת כבר פנה לביתו, ומחליפו למשמרת הבאה עדיין לא הופיע. והנה אותה אלמנה ממתנה בפתח החדר, והיא זקנה וחלושה שאין בכוחה לעמוד, וגם הרבי יושב וממתין שיצטרפו שלשה אנשים לפיכך עליו למחר ולבוא עימו תיכף ומיד.

רבי שלום סגן תיכף ומיד את הגמרא קם מהרה ממקומו, והזדוו בעקבותיו של הגבאי בדרכם המחירה אל חדרו של הרבי. משהתקרבו אל החדר, וראתה אותה זקנה שבפתח שהנה מכוון בית המדרש כבר מגיעים השניים להיכנס החלה לצעוד פנימה אל תוך החדר, כדי לפנות את מקום הפתח שבביל שני האנשים שמאחוריה שיוכלו אף הם לעבור את פתח הבית פנימה.

הרבי הקדוש ישב כל אותה עת על פינת קצה כסאו כדרכו בקדוש, כשראשו הק' מודכן מטה כהרגלו, בהמתנתו על האיש השני שאמר הגבאי שהולך לקרוא מבית המדרש, כדי שיוכל לקבל אותה 'פתקא' של האלמנה. - ובהיות מבטו מושפל לארץ לא ראה כנראה את הגבאי עם ר' שלום הצועדים אל החדר מאחור, שעדיין לא נכנסו החדר, רק בזאת הבחין שהאלמנה הקנה כבר החלה צועדת פנימה ועדיין חסרים לפניו שלשה אנשים כדין!

ברגע כמיסדיה, נעמד פתאום הצדיק בעזו ממקומו בסערת רוח כנשור נחש, והחל לרוץ כבחור צעיר בכל כוחותיו עד הדלת

מוקד הזמנות ספרים
של הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
קו הזמנות של מכון טיב 0733-22-76-09
יר"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti1@gmail.com
יהודי יקרי! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך פוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוגיניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ ההדפסה.
Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173



מאוצרות הפרשה

ונתת מהודך עליו (כו, כ)

המשגיח הגה"צ רבי חזקיהו יוסף מיישקובסקי שליט"א: הקב"ה אומר למשה רבינו "ונתת מהודך עליו". כתוב במשלי (כא, ט) "וכסיל אדם יבלענו" ובמדרש תהילים זה יהושע, שהיו הבריות קוראות אותו כסיל. הרביה שלנו, ר' מאיר חדש הסביר זאת קראו לו א שמשיל... שמש. מה אתה מנקה בית מדרש...

תשמעו סיפור מעניין: נסעתי אתמול עם יהודי בשם הרב שטרנברג. הוא גר בפתח תקווה ולומד בכלל 'נחלת דוד'. הסבא שלו היה גר ברמת אהרן. היה שיעור קבוע ממרן הרה"י ר' גרשון זצ"ל, שהיה מוסר כל שבת לְקִים. (בתחילה זה היה ברחוב נחמיה, אח"כ זה עבר ל"אהבת חסד", אצל הרב הלבשרטט). סבא שלו היה מתעקש להגיע באופן קבוע עשר דקות לפני השיעור! דוקא! ושאלו אותו, סבא, מה העניין?... (לפעמים זה היה קצת לחוץ...) אמר להם, כל פעם שהרה"י ר' גרשון מגיע לפנינו, אז הוא מסדר שם את הספסלים, ומכין את הספרים שילמדו בהם... כמו שמש... אני לא יכול לשאת את זה... אז הוא התעקש להקדים לבא לפני

ר' גרשון ולסדר את הכל, שר' גרשון יתחיל מיד במסירת השיעור!... במאמר המוסגר אני מוכרח לומר לכם מה ההרגשה שלנו ביהושע, למה באמת הוא סידר את הספסלים: המדרש מביא (כא, יד) כיון שירשו בנות צלפחד אביהן, אמר משה הרי השעה שאתבע בה צרכי, אם הבנות יורשות - בדין הוא שירשו בני את כבודי. אמר לו הקב"ה "נוצר תאנה יאכל פריה", בניך ישבו להם ולא עסקו בתורה. יהושע הרבה שרתך והרבה חלק לך כבוד, והוא היה משכים ומעריב בבית הועד שלך, הוא היה מסדר את הספסלים והוא פורס את המחצלאות. הואיל והוא שרתך בכל כחו כדאי הוא שישמש את ישראל, שאינו מאבד שכרו, קח לך את יהושע בן נון לקיים מה שנאמר "נוצר תאנה יאכל פריה". נשאלת השאלה, מילא 'הרבה חלק לך כבוד' זה סיבה להיות מנהיג, אבל מה הקשר לסידור הספסלים ופריסת המחצלאות?... אלא נחשוב לרגע: למה יהושע סידר ואנחנו לא מסדרים?... למה?... כי כל אדם מכובד לא ילך לעשות ספוגיה... אף אחד מאיתנו לא ילך להיות כמו סודני... זה קשה. אבל בבית שלו - כל אדם עושה את זה! זה הכל... כל אשה עושה ספוגיה בביתה, גם הכי מכובדת... ולמה? כי זה הבית שלה. יהושע בן נון הרגיש - זה הבית שלי! אין לי מה להתבייש... אתם מתביישים - כנראה זה לא הבית שלכם. סיפר הגר"י הקר, הראש ישיבה הגדול ר' שמואל רוזובסקי זצ"ל אמר קודם פטירתו, אני מחפש זכויות עם מה לבוא לב"ד של מעלה, ואמר אולי אתנחם בכך שפעם בפוניבו' היו לומדים במקום נפרד מחדר האוכל, וכיון שלא היה כסף לרב מפוניבו', לא היה נקיון בהיכל הישיבה, וכאשר כל הבחורים הלכו לאכול ר' שמואל היה סוגר את דלתות בית המדרש ומסדר את הספסלים וניקה את האבק. וזה אני מקוה שיעמוד לי לזכות בעוה"ב. וכולם עומדים ושואלים: וכי ר' שמואל צריך זכויות נוספות של בית מדרש?... הרי הוא היה ראש ישיבה גדול, העמיד את התורה בדור האחרון, מה חסר לו?... אלא הוא הרגיש - זה שלי! פה זה הבית שלי! הבית מדרש... הכל מהבית מדרש... איכפת לי! איכפת לי כבוד הספרים, ואכפת לי כבוד בית המדרש!!!

ובני אליאב נמואל ודתן ואבירם. הוא דתן ואבירם קריאי העדה אשר הצו על משה ועל אהרן בעדת קרח בהצתם על השם (פ, ט) שואלים המפרשים: מה הצורך לחזור כאן ולפרט שדתן ואבירם היו בעדת קרח? הג"ר אלכסנדר זושא אלישביץ זצ"ל (באלף המנון) מבאר זאת באמצעות מעשה. שדכן נודע הגיע לעיר פוניבו' שם הציע לאחד מטובי העיר את בתו של נכבד העיר לידא, פלך ווילנא. מסמך שהחזיק השדכן העיד ש"המועמד להיות מחותן" נבחר פה אחד כראש הקהל של לידא. אבי הבן התלהב מההצעה, אך אשתו התנגדה בתוקף לאחר שביררה אצל כמה אנשים אשר עיקמו את חוטמם למשמע השם.

הוויכוח ביניהם הלך והתעצם עד שהחליטו לנסוע ללידא ולעמוד מקרוב על מהותו של המחותן. לא כדאי לחזור על מה שהם שמעו בלידא, אבל מיודענו התעקש להבין: כיצד תיתכן סתירה כה זועקת בין בחירת האישי לעמוד בראש העדה - כעדות המסמך הכתוב והחתום - ובין מה שהאנשים באמת חושבים עליו!

"הבט על תאריך בראש המסמך!" ציוה עליו ידיד בתוקף. הלה לא הבין מה הנפק"מ הגדולה אם הוא נבחר שנה לפני או שנה אחרי. "העיקר זה התאריך!" המשיך הידיד. האם אינך מבין שאם התאריך המודפס בראש המסמך הוא 12 באוגוסט 1920 (למנינים) פירושו של דבר שהוא נבחר למושרה הרמה ע"י... הבולשביקים. הלא ידעת שבתאריך זה שלטו הבולשביקים בלידא, ואם הם בחרו בו משמע שהוא בולשביק שבבולשביקים, שודד שבשודדים... הוא הושיב את הרב כמאסר, ובחר את עצמו במקומו.

כאשר אנו שומעים שדתן ואבירם היו "קריאי העדה" עלולים לטעות ולחשוב שהם היו חשובים, שאם לא כן כיצד נבחרו לתפקיד הרם?! לפיכך ממושיכה התורה ואומרת: תשים לב לתאריך! זה העיקר! והתאריך הוא תקופת קרח "בהצותם על השם". רק אז נחשבו דתן ואבירם לקריאי העדה!... (מוסף ש"ק יתד נאמן)

ושם אשת עמרם יוכבד בת לוי אשר ילדה אותה ללוי במצרים (כו, נט) כתב בדעת זקנים מבעלי התוספות: "אשר ילדה אותה ללוי. כי אשתו של לוי אותה שמה". שואל הג"ר צבי אליהו שטיינברג שליט"א, ר"מ בישיבת 'אור יהודה': צריך ביאור מדוע בכלל הזכירו את שמה של השוויגער 'אותה'? ואם יש צורך להזכיר את שמה בתורה, אז מדוע דווקא במקום שנכתב שעמרם נשא את יוכבד?

וביאר, עמרם נשא את דודתו יוכבד לאשה. שכן עמרם היה נכד של לוי ויוכבד בת לוי, נמצא שיוכבד היא דודתו של עמרם (וכלשון הכתוב "ויקח עמרם את יוכבד דודתו", (שמות ו, כ). מקשה הגמרא בסנהדרין (נח): הכיצד נשא עמרם את דודתו?! ועונה שיוכבד הייתה דודתו רק מצד האב, ולא מצד האם (ולא אסרום בקורבה שמצד האב).

ולפי' מבוארים היטב דברי בעלי התוספות, שאשתו של לוי 'אותה' שמה, ושדווקא כאן מזכירה התורה את שמה של אשת לוי. שכן לפי לשון הפסוק מיושבת קושיית הגמרא: "יוכבד בת לוי אשר ילדה אותה" - היינו רק את יוכבד ילדה האשה שמה 'אותה', ואילו שאר בני לוי (כמו קהת אביו של עמרם) נולדו מאשה אחרת ואם כן יוכבד היא דודה של עמרם רק מצד האב ולא מצד האם - ולפיכך מותר לו להינשא לה!... (זכרון נר לאחד, הובא במוסף ש"ק יתד נאמן)

מי אהבו יותר את ארץ ישראל, הגברים או הנשים?

מי שלא רוצה – לא מאמין!

פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִכְהֵן הַשִּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקָנְאוֹ אֶת קְנָאתִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקָנְאתִי (כ"ה, י"א) ופרש"י: "לפי שהיו השבטים מזבזים אותנו, הראיתם בן פוטי זה שפיטים אבי אמו עגלים לע"א והרג נשיא שבט מישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן". לכאורה יש להבין, כיצד יתכן שאחרי שראו בני השבטים את הניסים הגדולים שליוו את מעשהו של פנחס כמתואר במדרשים כאן, ואחרי שהם נוכחו לדעת כי בעקבות מעשהו פסקה המגיפה שאיימה על כלל ישראל כולו – הם עדיין הרהיבו עוז בנפשם לבזות אותו ולכנותו בשם 'בן פוטי'? את התשובה נבין על פי המעשה הבא, אותו סיפר רבינו ה'חפץ חיים': שנים מגדולי המשכילים, אשר היו אפיקורסים של ממש, וכפרו מכל וכל בקיומו של עולם מעבר לעולם הזה – החליטו ביום מן הימים לסכם ביניהם בתקיעת כף, כי אם בכל זאת ישנו עולם אחר, ישנו דין וישנו דיין – הרי שהראשון מהם שיפטר לבית עולמו יבוא אל רעהו בהקין או בחלום, בדמותו אשר היתה לו בחיי חיותו, ויזכיר בכך את קיומו של העולם הבא. והנה, תקופת מה לאחר פטירתו של הראשון מבין השנים, חלף רעהו ליד בית הקברות, והנה לנגד עיניו מחזה מחרדי: הוא ראה את דמותו של רעהו המת כשהיא עומדת ניצבת מעל קברו, בדיוק כפי שהיתה בחיי חיותו! באותו הרגע, לנוכח המחזה – נפל אותו משכיל והתעלף בו במקום. אולם הפלא ופלא: לאחר ששבה אליו רוחו – הוא התעלם לחלוטין מהמחזה שראה, והמשיך לכפור גם מכאן ואילך בקיומו של העולם הבא ובהישארות הנפש, תוך שהוא מתרין ומסביר כי כפי הנראה עצביו הרופפים הם שגרמו לו לראות דברים שאינם ולדמיין מציאות שאינה קיימת... כששמע על כך ה'חפץ חיים', התבטא ואמר: "אנשים מעין אלו, אינם שבים בתשובה אפילו על פתחו של גיהנום... הם יכולים לראות את האמת במו עיניהם ולעמוד במרדם, כי כל הרוצה לטעות יבוא ויטעה!". הרי לנו, כי האדם שמבקש לכפור – יוכל לעשות זאת גם כאשר הוא רואה את האמת במוחש לנגד עיניו! הוא תמיד ימצא תירוץ כלשהו שלא ממין הענין, בכדי להסיר מעליו את החובה להסיק את המסקנות המתבקשות ולהכיר באמת... ומכאן, תשובה לשאלתנו: שכן, אילו היו השבטים חושבים בהגיון – הם בודאי היו מבינים כי פנחס הציל את העדה כולה כאשר קינא קנאות לשם שמים, וזאת באמצעות ניסים גלויים וברורים שמוכיחים את האמת למעלה מכל ספק. אולם מאחר והם לא רצו להכיר באמת – הרי שהם כבר מצאו את התירוץ בכדי לדחות את קולו של ההגיון, וקעקעו את כוחה של האמת באמצעות ליצנות הדוחה מאה תוכחות...

(ללמדך מאוצרו של הרב מרדכי פרינדליך זצ"ל)

השימוש במסמך רפואי שהוקלד בשבת

שאלה: אב שהיה עם בנו בשבת בבית"ח לצורך טיפול רפואי דחוף, ונכתב במחשב פרוטקול בשבת ע"י רופא שאינו שומר תומ"צ [ולא הודפס], ולצורך קבלת החזר מקופ"ח צריך האב את הפרוטקול. והנידון האם מותר לאב לבקש מבית החולים בימות החול שידיפסו עבורו את הפרוטקול שהוקלד בשבת, או שהדבר אסור מדין מעשה שבת. **תשובה:** א. עיין בספר ארחות שבת חלק ג' בבירורים שבסוף הספר סי' י"ב שהארכנו בדין יהודי שאינו שומר תומ"צ ומחלל שבת בקביעות שעשה מלאכה בשבת עבור אחרים, אם המלאכה אסורה להם לעולם, ושורש הנידון הוא דכתב השו"ע בסי' ש"ח סעיף א' והמבשל בשבת במזיד אסור לו לעולם ולאחרים מותר במוצ"ש מיד, ועיין במג"א סוס"ק ב' דהביא את הדין המבואר ביו"ד סי' צ"ט ס"ה דאם עבר וביטל במזיד איסור בתערובת המאכל אסור גם למי שנתבטל האיסור בשבילו, ולכאורה הוא הדין לגבי המבשל בשבת עבור אחרים, אך מסיק המג"א דאין איסור שייך במעשה שבת כיון שהבית יוסף שם ביו"ד כתב דהטעם שמחמירים גם לאחרים שהמאכל התבטל עבורם הוא משום דאיסור זה של ביטול איסור לכתחילה קיל לאינשי ויש לחוש שמא ישוב ויחטא גם עבור אחרים, משא"כ במלאכות שבת דחמירי אין לחוש שמא יבשל עבור אחרים, דאין אדם חוטא ולא לו, ולכן גם אירע שאדם יבשל בשבת עבור אחרים אין לאסור עליהם את התבשיל [ועי"ש עור בדברי המג"א במש"כ בזה]. ולכאורה דברים אלו של המג"א אינם שייכים באדם שאינו שומר תומ"צ ולא שייך בו הטעם דאין אדם חוטא ולא לו, ועי"ש במאמר הנ"ל שכן כתב בשו"ת כתב סופר. ולפי זה בנידון השאלה הנ"ל, לכאורה אסור ליהנות לעולם ממכתב השחרור שהוקלד [ולא הודפס] בשבת, כיון שהרופא עשה זאת עבור החולה. ואף שהרופא הכותב פרוטקול סיכום מחלה בשבת [ולא דוחה את כתיבתו למוצ"ש], לא חשיב כעושה את המלאכה רק עבור החולה, שהרי אף אם החולה ימחה בידו מלכתוב וגם יודיע לו שאינו מתכוין להשתמש במכתב השחרור, לא ישמע לו הרופא אלא יכתוב את הפרוטקול כדי שלא יישכח המקרה והטיפולים שנעשו לחולה זה, וכגון שאם רופא המשפחה ירצה לדעת מה אירע לחולה ואיזה טיפול נעשה בו יידע לענות לו, מ"מ סו"ס נעשתה כתיבת מכתב השחרור גם עבור החולה, וגם לו יצויר שהרופא היה בטוח שהוא עצמו [או הבית חולים] אין להם צורך בידיעת פרטי המקרה, מ"מ היו כותבים את המכתב לצורך החולה, ונמצא שלכאורה עדיין יש מקום לאסור על החולה להשתמש במכתב השחרור לעולם. ב. אמנם עיין במאמר הנ"ל שהבאנו את מחלוקת הי"ש והריב"ש בדין ביטול איסור לכתחילה שנעשה עבור אחרים באופן שהאחרים לא ידעו ממעשה האיסור ואילו ידעו לא היה ניחא להו בזה, דהיש"ש התיר בזה ודן את האחרים כשוגגים והריב"ש החמיר. ונראה שבאופן שהחולה מבקש מהרופא שלא יכתוב את המכתב בשבת רק במוצאי שבת, גם לפי הריב"ש אין לקנוס ולאסור את החולה באופן זה. ולכן בנידון השאלה הנ"ל אם החולה ביקש מהרופא שלא יכתוב את המכתב בשבת אין לאסור להשתמש במכתב לעולם. ג. מלבד זה יש להוסיף שהמציאות בבתי החולים שלא שייך להימנע מלכתוב את מכתבי השחרור בשבת ולחכות למוצאי שבת, וגם לא שייך להבחין בין חולים שהם בגדר פיקוח נפש לבין חולים שאין בהם סכנה, ולכן יש בזה טעם נוסף שלא לקנוס על מלאכות כגון אלו שנעשו בשבת. ואף ששורת הדין שהנהלת בית החולים צריכה להכין מבעוד יום גויים שיעמדו בסמוך לרופאים כדי להקליד את המסמכים הנצרכים, מ"מ במקום שעדיין לא קיים נוהל זה, אין לאסור את השימוש במכתב השחרור. (הגאונים הגדולים רש"י גלבר שליט"א ורי"מ הכהן רובין שליט"א)

כַּעֲשֶׂה לָךְ אַתָּה אֶתָּה אַתָּה אַתָּה אַתָּה, וּכְעֵאִיִן לָךְ אַתָּה אַתָּה אַתָּה אַתָּה אַתָּה
צ'ריק אונה?

תשובה לחידה פרי"ש: "צעים מיד כתיים וענו אשור (כד, כד). הכתיים יצאו למתקפה על אשור באמצעות צי של ספינות (ע"פ רש"י). תשובה לחידה: כדור/קליע.

מרכז העיר: משפחת אורדמן לנשואי הבת משפחת בר-כליפא לאירוסי הבת משפחת יונתן פינס לאירוסי הבן משפחות פוריים – ריין לאירוסי הבן הנכד
גני הדר-עמישב- משפחת אליוביץ לאירוסי הבת משפחת נשר לאירוסי הבת משפחת שרגאי לאירוסי הבן משפחת הבלין להכנס הבן לעול תורה ומצוות

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 549

המאמר בשבתורה



שבת אורה

פינחס

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיוצאים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעיינים בעלון ובשאר דברים. לעילוי נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

הרב מבריסק זצ"ל פנה פעם לרבי עמרם בלוי זצ"ל. היה זה כאשר ביקש ממנו לעורר מהומה על פירצה מסויימת בחומת הדת, כדי להשפיע בדרך זו לתיקונה. רבי עמרם לעומת זאת הגיב בספקנות בהכיר את הנפשות הפועלות, ותהה אם במקרה זה הדבר עשוי להניא את הנוגעים בדבר מדרכם. "הסכט ושמע", אמר לו מרן זצ"ל, למעשה שהיה: בבריסק היה גוי אחד מתפרנס מהשכרת סירות קטנות לשיט בהם בנהר, לזמן קצוב. והיה היום, ואחד מיהודי העיר שכר ממנו סירה והפליג עמה בנהר. לפתע קדחה אסון בהתהפך הסירה והוא שקע במצולות. עד מהרה חשו למקום בבהילות המונים מעמך ישראל, שהחלו בנסיגות נואשים למצוא אותו ולהצילו ממות, והמקום נעשה כמרקחה. והנה, הגוי בעל הסירה, נראה גם הוא מתרוצץ אנה ואנה במאמץ למצוא דרכי הצלה, כשכולו נסער ואוותות של אלם על פניו. בשלב מסויים, פנו אליו חבריו הגויים בטענה ותמיהה: מה זאת אירע לך? וכי זו פעם ראשונה בה טובעים כאן המשייטים בסירות, והלא אך לפני שבוע טבעו כאן שני אנשים ולא ראינו שנתקפת בסערה כוזה? אמנם כן, השיבם הגוי, "אף אני עצמי איני יודע למה אני כולי נרגש, אכן מעטים שבכל יום הם, אבל בכל זאת כאשר הכל מסביב סוערים, הדבר משפיע גם עלי וגם אני נדבק בסערה. כן הוא גם במקרה זה, אמר הרב מבריסק לרבי עמרם: "סבור הנך שהסערה שתחולל אין בה תוחלת? אין זה כך, שכן כאשר הכל סוערים, זה משפיע על כל הסביבה" - (הרב מבריסק)

על הקנאי הגדול לוחם מלחמת ה' רבי עמרם בלוי זצ"ל שמסר גופו ונפשו למען קודשי ישראל וקדושת השבת. מספרים שפעם אחת כאשר שהה בבית הכנסת לברו במרצאי שבת נכנס הגבאי וראה כי על הרצפה יש ללכוד נוראי בשל שיירי מאכלים מסעודת מלוא מלכה שנערכה שם קודם לכן על ידי מספר אנשים היות שראה את רבי עמרם לברו בבית הכנסת סבור היה לתומו שרבי עמרם הוא זה שערך את הסעודה ולא דאג לנקיון הוא החל לצעוק עליו ולהזכירו על כך אך רבי עמרם אינו מגיב הוא לא הסתפק בזה אלא העמיד פנים כמקבל את התוכחה וניקה את הרצפה מפליא הדבר לראות שאותו רבי עמרם שנודע באישיותו החזקה בתקיפותו ובאומץ רוחו הנדיד לעמוד נגד מהרסי היהדות הרי כאן התנהג כשפל בדרך נדיר ביותר לדאבוננו אצל אנשים אחרים המצב הוא הפוך אוי לו למי שיעין לפגוע מעט בכבודם תיכף הם יסתערו עליו בשצף קצף באלימות מילולית נוראה לעומת זאת כאשר פוגעים בכבודו של הקב"ה הם מגיבים אהבת ישראל צריך לנהוג בדרכי נועם אוי לו לאותו מסכן שיפנה אליהם בתמימותו ויבקש שיגיבו עליו מפני אחד מידידיהם שמציק לו תיכף הם יתקיפו אותו אוי איך מתבייש לדבר לשה"ר על אדם כה נחמדו וכך אמר האדמו"ר מצאנז זצ"ל שיש הרגילים תמיד לצטט את מאמר חז"ל ישראל אף על פי שחטא ישראל הוא דהיינו שאין לשנוא את אחינו התועים אבל לא שמים לב שישראל שלא חטא הוא ודאי ישראל ואף אותו צריך לכבד. (תורת הלשון)

סיפר ר' שלמה פולאק, שפעם שאל אחד לרבי מסאטמר, למה הוא מדבר סרה על בני ישראל שאינם כהונו, ואינו מתנהג כחלמידי הבעש"ט הראשונים שהיו מלמדים זכות על ישראל כרבי לוי יצחק מברדישוב ז"ע כמו המעשה שפעם ראה איש אחד שהיה מושח את אופני מרכבתו באמצע תפלת מנחה, ונשא עיניו למרום ואמר: רבונו של עולם, הבט נא וראה איזה עם קדוש יש לך, שאפילו באמצע משיחת האופנים הם מתפללים. והשיב לו הרבי מסאטמאר: האם אתה חושב שהרבי מברדישוב אמר לאותו העגלון "יפה עשית שמשחת הגלגלים באמצע התפילה, וכן תמשיך בדרךך זו!" חס ושלום! הלא יש חיוב של "הוכח תוכיח", ואין מחזיקין ידי עוברי עבירה. אלא שרק להקב"ה אמר כן, להמליץ יושר על בני ישראל. וסיים לאמר: כן גם אנכי מתנהג. כשאני מדבר אל הקב"ה, אני מליץ יושר על כלל ישראל, אבל לבני ישראל אני מוכיח שיתקנו ארחותיהם, ולפעמים גם מדברים כדרכונות... (נשמי ברכה)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם "שעשה נקמתו לעיני כולם, כדי שבראותם זה ולא ימחו, יכופר על אשר לא מיהו בפושעים" (ספורנו). בשביקר האדמו"ר מסאטמר בירושלים, נכנס אצלו רבי עמרם בלוי זצ"ל ותינה בפניו את הקשיים שעומדים בפניו בפעילותו למען קודשי ישראל. עודדו האדמו"ר להמשיך במחאותיו למרות כל הקשיים. התאונן רבי עמרם, שעל פי רוב הוא יוצא יחידי להפגנות, ומדוע שלא יצטרפו אליו עוד יהודים שקנאת ה' בווערת בהם. השיב לו האדמו"ר: די לך בכך שלא יוצאים להפגין כנגד ההפגנות שלך... והוסיף האדמו"ר ואמר: הנה ראה מה שכתב הספורנו על הפסוק "בקנאו את קנאתי בתוכם" וזה לשונו: "שעשה נקמתו לעיני כולם, כדי שבראותם זה ולא ימחו, יכופר על אשר לא מיהו בפושעים". וסיים הספורנו: "ובזה השיב את חמתי מעליהם". (עולמות שחרבר-טלוי ארזות)

לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום: במדרש כתוב שפינחס סיכן את חייו כדי לקדש את שם ה' ברבים. אמר הקב"ה בדין הוא שיטל שכרו והנני נתן לו את בריתי שלום. יודע שבעולם הזה לא מקבלים שכר על מצוות ה'. אם כן מדוע שונה פינחס שזכה לבכרה מיוחדת? מאחר המגיד מדובנא על פי משל: נער אחד היה משרת בביתו של עשיר אבא, והיה אוכל אצלו בתמורה לעבודתו. והיה היום באמצע סעודת פורים. וכולם מסובים בשמחה על השולחן הערוך בכל טוב. הגיע סוחר וביקש לקנות סחורה מחנותו של העשיר. כמובן להעשיר דחה את הסוחר שיבוא למחרת. שוב מחר ואתן לך כל אשר תחפוץ. שמע הנער את שיחם ואמר לעשיר אני ארוץ ואפתח לו את החנות ואתן לו את מבוקשו. שאל העשיר: באמצע הסעודה? מה דחוף? ענה הנער: חבל על הסוחר, כהרף עין אלך ואשוב. אמר ועשה. למחרת היום שאל העשיר את הנער: כמה מגיע לך בעבור עבודתך אצלי כל השנים? התפלא הנער והשיב: הלא סיכמנו שבעד עבודתי אוכל על שולחנך. אמר העשיר: אכן כן, כך סיכמנו בתחילה, כי חשבתי שחביבה עליך אכילתך תמורת משכורתך. אולם כעת ראיתי שהאוכל אינו כה חשוב לך, אלא רצונך לעזור לי ולהשיב עמי, עד שעזבת את הסעודה. אם כן מן הראוי שתקבל משכורת של ממש. והנמשל אומר המגיד מדובנא: מה האדם יכול להשיב לבורא העולם על כל תגמוליו שעושה עמו כל רגע מימי חייו. כמובן אין בכוחו לגמול טובה להקב"ה על חסדיו המרובים. ואפילו שאדם שומר תורה ומקיים כל מצוותיה כראוי, הרי מקבל את חייו במתנה שאין גדולה הימנה. בפרט אם הבריאות והקושר על מתכותו. אולם פינחס סיכן את חייו וחרף נפשו למות על קדושת ה'. אם כן גילה שחייו לא נחשבים למאומה כדי לקדש את ה'. לכך אמר הקב"ה בדין הוא שיטל שכרו, שכר אחר ממה שיקבל על מצוותיו. (לבוש יוסף)

ובני קרח לא מתו: כתב ה"בן איש חי": כתבו המפרשים, כי הכתוב בא לרמוז שאף על פי שקרח נאבד מן העולם, עם כל זה "בני קרח", הלא הם 'תלמידי' החולקים בדרכו, "לא מתו". שבכל דור ודור יימצאו בעלי מחלוקת, והם נקראים "בני קרח", כי הוא כרה בור זה של מחלוקת. (שנים מקרא)

ויאמר ה' אל משה קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו: "איש אשר רוח בו" - מוכן לקבל אור פני מלך חיים" (ספורנו) היה רבי חיים שמואלביץ זצ"ל ראש ישיבת מיר אומר: כאן מגלה הקב"ה למשה את כוחו הגדול של יהושע, שהוא בזה שיש לו שאיפה ותשוקה לקבל, ובכך הוא מתייחד מכולם, כשיש לו את הכלים החשובים ביותר להצלחה, והם השאיפה והתשוקה והצימאון. היה רגיל בפיו של רבי חיים: "האדם יכול להגיע להיכן שהוא חושב שהוא יכול להגיע, כוחותיו הם הרבה מעבר לכוחותיו הטבעיים, הכל תלוי ברצונו ובייחוד ליבו, ואם יתבונן תמיד בעורך הגדול לעלות בתורה לעשות רצון אבינו שבשמים, יתנוצצו בנפשו רשפי כוח וגבורה לאין שיעור ויגביר חיילים לתורה, מעלה לרום ומטה לעומק, כמאמרם ז"ל (מגילה ו): ינעת ומצאת תאמין". (תחת עליו)

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

סיפר ר' הערשל גולדשטיין, שלהרב מפוניבז' רבי יוסף כנהמן זצ"ל היתה רק כליה אחת שפעלה כראוי. פעם שאלוהו אחד מידידיו: אם בכליה אחת עשיתם כל כך הרבה, מה הייתם יכולים לעשות, אילו היו לכם שני כליות? השיב לו הרב מפוניבז' בשנינות: אם היו לי שתי כליות בריאות וטובות, לא היה כל כך טוב, שהרי אמרו חז"ל (ברכות סא.) כליות יועצות, ואם כן כליה אחת היתה אומרת כך והכליה השנית היתה אומרת אחרת, וממילא היו לי כמה ספיקות בלבי אם לעשות או לא. אבל כעת אין לי שום ספיקות, אני יודע בודאי שהגני צריך לעשות ולפעול יותר ויותר! (גשמי ברכה)

"ענין של טעם"

טעם למה ביום חול אומרים בתפילת ערבית "ושמור צאתנו ובואנו" ובשבת בתפילת ערבית אומרים "ופרוש עלינו... לפי כשהקב"ה רואה את ישראל שמשמרים את השבת הוא משמר אותם לפיכך אין אנו צריכים לומר "ושמור", שהרי הוא משמר אותנו אבל ביום חול צריכים שימור לכך אומרים "ושמור וכו'". (שערי טעמי המצוות)

"מפי כתבם"

דעו נא יקירי, כי כמעט כל העולם הוא לנגדכם, לא לבד שונאינו ומגרינו מבחוץ כי גם בשורותינו פנימה יש לנו שונאים רבים האורבים לנפש החיונית של עמנו, להמית אותו במיתת טמיעת ההתבוללות. עליכם להתאזר עוז להילחם נגד כל שונאינו מבית ומחוץ עד ניצחון. כי מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך. אל לכם לברוח מתוך המערכה. גם אל הצעירים בעלי עסק אקרא ואל הבחורים ארים קולי בקול בכי ובקשה, אל לכם לבלות את שעויתכם הפנויות בדברים אשר לא תשיגו מהם שום חכמה ומדע, בדברי הבל ושטות אשר לא ירימו את רוחכם למעלה אל על. בלו נא עתותיכם הפנויות בדברי חכמה ומדע אשר ירימו את רוחכם וינשאו אתכם מעלה מעלה. המה רק המה יתנו לכם מטרה בחיים, ורק על ידם תמצאו חפץ בחייתכם על האדמה, הם ימתיקו לכם את החיים, ורק על ידם תדעו שאתם נוצרים למטרה רמה ונישאה אשר בשבילה נברא העולם, להרבות כבוד ר' וכבוד התורה, וזה כל חלקנו בחיים, וזולת זה מה לאנוש עלי ארץ. במה נוכל להמתיק את חיינו, האם לעבוד ולאכול נולדנו? אנחנו עובדים כדי שיהיה לנו מה לאכול, ואנחנו אוכלים כדי שיהיה לנו כוח לעבוד. משל לאיש אחד ששאל לחברו "על מה נחוץ לנו השמש, הלא אינו עושה מאומה", ענהו חברו "יומי ילך עם הקופסא בבית המדרש לאסוף כסף, אם לא השמש?" וכאשר שאלוהו עוד למה נחוצה לנו הקופסא? ענהו: "במה נשלם לשמש אם לא בכסף הקופסא?", וכאשר שאלוהו עוד "אם כן, לא נחוץ לנו לא השמש ולא הקופסא" לא היה לו עוד מה להשיב כמוכן. הנמשל מובן מאליו, אם לא נשתדל להשיג מטרה גבוהה ורמה בחיים, בשל מה כל החיים שלנו? המטרה שלנו בחיים היא רק התורה הקדושה, זאת היא מטרתנו בחיים ולכך נוצרנו. וכל מה שנשתדל יותר להשיג את המטרה הזאת, יהיו החיים שווים ובריאים לנו יותר. התאספו נא כולכם בשעותיכם הפנויות להשיג המטרה הנעלה הזאת, ואיש לדעהו יאמר חזק, ואז תהיו כולכם שמחים בחלקכם הטוב, ותהיו מאושרים כחיים וד' יהיה בעזרוכם. (רבי דניאל זליג זקס זצ"ל - חמדת דניאל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שאדם ישמע ברכה, ואסור לו לענות אמן, אף שיש באפשרותו לענות אמן (שאינו נמצא באמצע ברכה וכדומה, שאין באפשרותו לענות)?
תשובה: המברך ברכה שאינה צריכה, אסור לענות אחריו אמן. (רמב"ם ברכות א טו וטש"ע רטו)

ויאמר קנא קנאתי לה' אלוהי צבאות כי עזבו ברייתך בני ישראל: עובדות רבות של מסירת נפש במדרגה נעלה אפשר לספר האיך ישראל קדושים מסרו נפשם על קיום מצוה ברית מילה. אחד העובדות קרה בשנות הזעם במלחמת עולם השנייה אשר טובם של כלל ישראל נהרגו ונעקדו על קדושת שמו הגדול והנורא, ע"י הנאצים הארורים ימ"ש וזכרם, והרבה מסרו נפשם על קיום המצוות. בימות הקיץ שנת תש"ד, מיהרו הנאצים הארורים לאסוף את שארית יהודי הונגריה אל תוך קרונות משא שנשלחו לאוישוויץ להשמדה. אולם ארבעה מהקרונות נשלחו לעיר ווינא למחנה שטראסהאף, ושם נאלצו היהודים לעבוד ולמשא בעבודת הפרך ברעב ובצמא. בין היהודים שהובלו לווינא היתה גם הרבנית לאה מייסר, אשת ר' יצחק זאב ובת ר' דוד פעטעני (בעמח"ס מהרש"א הארוך). מתוך שהיתה בקיאה בשפות רבות, מינו אותה לעבוד במשרד. בחודש תשרי ילדה בן. כיומים אחרי הלידה נגשה לראש היודנראט (מועצת היהודים) הרופא טובמאן (יהודי מהמתחדשים) ואמר לה, "אנא בקש ממנהל המחנה שירשיני למול את בני הנולד לי". ענה הרופא בתמהון, "מה, וכי את מצפה שעמלק יתן לך רשות לעשות ברית, הם כבר שאלו מתי את חוזרת לעבודה. לא כדאי לך שאזכיר את שמך לפניהם. כטב שתתחבאי עם בנך למען תפטרי מעבודה כל זמן שאינם נזכרים בך". "אבל ד"ר. טובמאן", אמרה הרבנית. "ילד יהודי חייב להמול ביום השמיני. כך כתוב בתורה. כשצוה הש"י על מצות מילה, לא פטר ממצוה זו את היהודים אשר במחנה עבודה בווינא. אני חייבת לבקש רשות ולנסות לקיים את המצוה. לפיכך, אם לא תדבר אל מנהל המחנה, אדברה אני עמו". כשמוע הרופא את דבריה היוצאים מן הלב, לא היה יכול לסרב לה. למחרת בא הרופא אל הרבנית ואמר לה בשמחה, "לא יאומן כי יסופר! דברתי עם המנהל בעצמו, ואמנם נתן לך רשות למול את בנך, פלא הדבר". אמרה הרבנית, "טוב, עכשיו אני צריכה לחפש מוהל". ענה הרופא, "אני אמול אותה. הלא רופא אני". עמדה הרבנית נבוכה, כי אף שהרופא לא היה מומר גמור הפסול למול, מכל מקום חשבה האם ימול כדיון, לכן החליטה בדעתה לבלתי למסור בנה לרופא למול. ואמרה, "אולי מוטב שלא לקיים כעת את הברית. הלא הילד נראה חלוש מאד". תמה הרופא, "מה, וכי אחרי שהרשע בעצמו הסכים לדבר, תדחי את מועד הברית". גמגמה ואמרה, "אניד את האמת, למוהל מן היהודים החרדים אני צריכה". כמוכן שחיפוש אחר מוהל ירא שמים שימול את התינוק כרת וכהלכה עם כל פרטיה ודקדוקיה היה כרוך בפיקוח נפש ממש הן בעדה והן בעד בנה, ואעפ"כ לא וויתרה אפילו כחוט השערה על קיום המצוה כמקובל לנו מדור דור. והרהר הרופא רגע, ואחרי כן אמר, "טוב. אחפש מוהל חרדי במחנה". פשפש ולא מצא. אולם למחרתו חזר אל הרבנית כולו משתומם ואמר לה, "שמעי נא ענין פלא. אתמול הגיע קרון נוסף עם יהודים, ובתוכם נפגשתי ביהודי בעל צורה שהציג את עצמו לפני רב שוחט ומוהל. ספרתי לו שאשה אחת במחנה מחפשת מוהל למול את בנה. הוא ענה לי שאין לו סכין למילה, כי טרם עזב את ביתו לקח עמו רק סכין לשחיטה, ולא סכין של מילה. כאשר פתח את תרמילו חוורו פניו. בראותו שטעה ובמקום סכין השחיטה לקח את הסכין למילה" קרא הרב ואמר, מן השמים הוזמן לי לקחת את של המילה במקום השחיטה ומה יצא הדבר." "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו". הרבנית הכניסה את בנה לבריתו של אאע"ה בזמנו. ולא עוד, אלא זכתה וזיכתה את הרבים, כי כאשר נתפרסם שמנהל המחנה נתן רשיון לקיים ברית מילה, נמנו וגמרו עוד שמונה ועשרים הורים למול את בניהם שנוחרו במשך הזמן אשר לא נימולו עד כה מיראת הגרמנים ימ"ש. (ברית כרותה לשפתיים).

מפתחמי אורייתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

שאלת חכם חצי תשובה. (רמב"ן)

ישנם הרבה נותני עיצה לאחרים, ומעט לעצמם. (חזון נחום)

אל תטריד לבך על האבוד ממך, אך תשמור מה שנשאר בידך. (כתר חוכמה)



נר לשולחן שבת

פרשת פינחס

גליון 878 תשפ"ד



"אליהו פורח בארבע" (ברכות ד):
ארבע פעמים 'אליהו' עולה
בגימטריא 'פינחס'!
"מגלה עמוקות" חיי שרה

שלום וקנאות

"והחלש יאמר גיבור אני!"

הרב המופלא ריש מתא וריש מתיבתא מוהר"ר שמואל אבוהב: גדול השלום: שכר הצדיקים - "הנני נותן לו את בריתי שלום". (כ"ה י"ג) והעדרו הוא עונש הרשעים - "אין שלום אמר ה' לרשעים". (ישעיה מ"ח כ"ב) הנה כי מה טוב חלקנו כי נלך אחר ה' אלוקינו לדבקה במידותיו. כבר נשתבחו בזה חסידי עליון אשר באו עליהם מעשים אשר לא יעשו אפילו לקל שבקלים, בזיונות קשים, ומשום דרכי שלום קיבלום בשמחה ולא החזיקו במחלוקת בכלל. דוגמת, רבי שמעון בן גמליאל, בבא בן בוטא, רבי מאיר ועוד.

מכלל דרכי שלום עיקר גדול להיות תמיד עינינו מה שציוונו חז"ל "הוי דן כל האדם לכף זכות". כי הזהיר בזה יתן מקום לנוח רתיחת החימה הגוברת על האדם בראותו דברים אשר מביאים את האדם לדון לכף חובה. אבל אין המידה כך וראוי להתרחק מזה, אלא ישמע מעשה שהיה איך היה ויבדוק טעם הדבר. ואז - אם אכן המעשה מכוער או קרוב לודאי כיעורו, יעשה דין לשם שמים ולא יתמהמה, והחלש יאמר גיבור אני!

(ספר הזכונות" זכרון עשירי פרק חמישי ועיי"ש בארוכה)



"ראה מעשה ונזכר הלכה - קנאים פוגעים בו!"

משה רבינו היה סובר שהפירוש של פוגעים בו לשון תפילה, כמו שנאמר "ויפגע במקום", כלומר שצריכים להתפלל שהחוטאים יחזרו בתשובה - "יתמו חטאים ולא חוטאים".

ופנחס היה סבור שפוגעים בו היינו מכת מוות, כמו שנאמר "גש פגע בו ויכה וימת". אמר לו משה קריינא דאיגרתא - עשה זאת! ("מאורן של ישראל" ליקוטים הובא ב"מתיבתא" כפתור ופרח סנהדרין פב.)



"פינחס הוא אליהו"

אברך אחד נולד לו בן למזל טוב. אביו נקרא-נחשב אדם חרדי, אך הוא - הבן יודע את האמת שבסתר אביו פורק עול תורה ומצוות וטימא גופו ונפשו בעבירות, לכך חושש לכבד אותו ב"סנדקאות" - פן ישפיע עליו מטומאתו.

בא לשאול את הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ, אולי יתן לאביו את כיבוד ה"ברכות" בברית. ענה לו רבינו: "תן לו 'כסא של אליהו' וזכות אליהו הנביא זכור לטוב תגן על התינוק שלא יושפע מטומאת האב לרעה!" (עפ"י "דרכי החיים" ח"א עמ' שע"ט)

'פינחס' בגימטריא 'נחמו נחמו': לומר שיבוא לנחם ולבשר לישראל!
(פנחס רזא")

הגאון רבי מרדכי וינקלר, ה"לבושי מרדכי", מגדולי רבני הונגריה, רבה של העיירה מאד וראש הישיבה, היה גר בבית הקהילה בו היתה דירתו של הרב, בה גרו כל רבני העיר. באותו בנין היה חדר שהיה נקרא בפי כל "אליהו הנביא שטוב". ה"לבושי מרדכי" היה אומר שמקובל אצלו שבחדר הזה ישב ולמד הגאון הצדיק רבי נתן רייניץ, רבה של מאד בקדושה ובטהרה וזכה שם לגילוי אליהו הנביא זכור לטוב.

כל תלמידיו ובאי ביתו של ה"לבושי מרדכי" ידעו שבעת רצה לפעול ישועה עבור חולי וכיוצא בזה, הלך לאותו חדר להתפלל בו. ואמר כי החדר הקדוש הזה מסוגל לברכה וישועה ולכ"ט"ס, לפי שרבי נתן רייניץ למד שם תורה עם אליהו הנביא.

רבי נתן נפטר בניסן שנת תרכ"ב ונטמן בבית הקברות בעיר מאד, בחלקת קבורת הנפלים, כי כן ציווה לפני פטירתו!
(קובץ "עלי זכרון" 55 מתלמידו המובהק הגה"צ רבי זוריאל ליבוביץ בעל "עזר מיוהודה")



"צרות בני ישראל הנתונים בשדה המלחמה!"

ה"לבושי מרדכי", היה מסגף עצמו מאד מאד, בפרט בשעת מלחמה, שהיה בצער ובכה על צרות בני ישראל הנתונים בשדה המלחמה ועל צרת תלמידיו "אלע מיינע קינדער". גם היה מתענה כל שני וחמישי, ובערב ישב ללמוד עם תלמידים, רק הרבנית היתה באה וצווחת תחת הדלת שיבוא כבר לאכול.

ועל חורבן בית המקדש היה מקונן מאד בדמעות שליש מ"ז תמוז עד אחרי ט' באב. וכן בכל ליל שישי עם התלמידים בהתעוררות נפלאה, מבקשים שיבנה בית המקדש. (שם)



"זה אמר הגאון רבי מרדכי וינקלר בשבוע האחרון לחייו:"

"הנני נותן לו את בריתי שלום" יש לפרש שזו הבטחה על מי שמוכיח, שלא יהא ירא להוכיח, כי על ידי זה ימנע מעצמו השלום ויהיה תמיד במחלוקת עם אנשים. על זה אומר כאן הפסוק כי מאת ה' החיים והשלום לאיש כזה שלא יטוש אותו. כדרך שמצוינו בפנחס שהקב"ה ברכו על קנאותו בברית שלום. (הקדמת המו"ל לשו"ת "לבושי מרדכי" או"ח ח"ג)

השבוע הל יום פטירתו של ה"לבושי מרדכי", י"ז תמוז תרצ"ב



"בריתי שלום" - מותר לו לאדם לשנות בדבר השלום ... שאף הקב"ה שינה בו.
(יבמות סה:)

"שלום רב" - שלום עם הרב...

"יפקד ה' - איש על העדה --- אשר יצא לפניו ואשר יבוא לפניו".
כתב החת"ס: הגיעה שאלתם להורות להם הדרך אשר ילכו: רב אחד השתרר עליהם מבלי רצונם, רק עם הוראה מהשר, בא וישב לו על כסא הרבנות בעל כרחם. מה משפטו, האם חייבים או רשאים לנהוג בו כבוד, והאם אותו הרב עשה כדן.

תשובה:

הרב הזה, גם אם גובהו כארזים וחסון כאלונים לא עשה יפה, להתמנות בחוזק יד. איה חוכמתו, הלא בתלמוד אמרו "אין מעמידים פרנס על הציבור, אלא אם כן נמלכין בציבור". לפיכך אותו רב מחוייב להודיע לשררה כי מינויו אינו לרצון הקהילה, ואם בכל זאת יכפהו השר, קיימא לן דינא דמלכותא דינא.

אך אם אותו רב לא הודיע זאת לשררה, ובוודאי אם הוא בעצמו השתדל לקבל את הרבנות, הרי הוא אדם שאינו הגון, ומצוה להודיע לשר שהדיין הזה עושה שלא כהוגן. ותודה לה', רוב שרי ארצנו אנשי חסד הם ורוצים בקיום הדת. על כן מן הסתם כשיודיעו את הדבר לשר, ישמע, יאזין, וירחם ויסירונו.

והביא החת"ס ראיות לדינו זה. כדברי הרשב"א: "בוודאי מחוקי המלוכה הוא למלכי האומות למנות שופטים בארץ, אולם אין לאדם ליטול רשות מן המלך שלא ברצון הקהילות. ומי שעושה כן מצער את הציבור, ועתיד ליתן את הדין!"

ואין ספק שגם מינויו כרב בידי השר הינה בטעות, כי אילו ידע השר מכל זה לא היה ממנה אותו.

לכן אחי, אם אמת הדבר שהדיין הוא התקבל שלא ברצונכם, מצווה עליכם לעמוד בפרץ ולהתחנן לפני האדון הגרף כי חסיד מפורסם הוא, וישמע לקולכם...

אך אחר חיתום שטרות אמרתי אעלה בסנסני השלום. עליכם לעשות בינים פשרה: חושבני שאותו דיין אשר התורה היא חייב יסכים אליה.

עשו עמו ברכה למען לא יורידוהו מכבודו לגמרי, ולא יחזור להיות אדם פשוט. מנהו לראש אב"ד, יורה וידין, אך שם רב לא יקרא. עד שימצא חן בעיניכם ותקבלוהו באהבה, וה' ירים קרנו, ובזה תהיה הפירצה גדורה ... אשרי הדור השומע לקול מוריו וה' יתן שלום ביניכם.
(שו"ת חת"ס חו"מ י"ט ועיי"ש כ"א עמוד)



"ויאמר ה' אל משה קח לך את יהושע בן נון ... וסמכת את ידך עליו". (פ"ו)
"עוד גזרנו שלא יהא אדם רשאי ליטול שררה על חברו, לא על ידי מלך ולא על ידי שופט ... לא בדברי הבאי ולא בדברי שמים, כי יש עושים עצמם פרושים ואפילו צנועים אינם ... אם לא שימנו אותו רוב הקהל מפני חשיבותו.

והעובר על גזרתנו יהא באלה ובנידוי ... ויהיו כל ישראל מובדלים ממנו ... וספריו ספרי קוסמים ... והשומר תקנתנו ינחו ברכות על ראשו".

על התקנה חתומים: שמואל ב"ר מאיר (רשב"ם), יעקב ב"ר מאיר (ר"ת), אליעזר ב"ר נתן (ראב"ן) ועוד כמאה וחמישים רבנים.
(סוף שו"ת מהר"ם מרוטנבורג - תקנות שתיקן רבינו תם באגודת בני צרפת")



"ובני קרח לא מתו!" (כ"ו י"א)

דורנו לקוי מאוד בחולי "הוודאות", שכל אחד הולך בוודאות שהצדק עימו ולא יעלה כלל על דעתו כי אולי טועה ושוגה בדבר. מפני חולי זה נוצר בכל ענין שני צדדים ודאים, וזהו חורבן הדור. כל המחלוקות באות רק מכך שאדם לא נעצר לחשוב שוב, מי אמר שאני הצודק ומי יודע אם באמת כל כוונתי לשם שמים... אלא נלחמים, הורסים, מחריבים, פוגעים, הכל מתוך ודאות מוחלטת שהצדק עימי. ודאות זו פעמים מוליכה את האדם לעמקי שאול!
(הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ: "דרכי החיים" ח"ב ש"ג)

"ויעל מלאך ה' - זה פינחס - אל הבוכים". (סדר עולם" י"ט, במדבר ט"ז א')
קראו שם המקום 'בוכים', לפי שבכו שם בני ישראל, נתחרטו ומעשיהם והביאו קרבנות לרצות את ה'.

(שופטים ב' א' עיי"ש)
וכי מלאך ה' הוא, הלא פינחס היה?! אלא בשעה שהיתה רוח הקודש שורה עליו, היו פניו בוערות כלפידים!
(ויקרא א' א')

זו לא הפעם הראשונה שפינחס נמצא בבוכים... בעסק בעל פעור ובנות מואב (כ"ה ו' ז' סנהדרין פב:). נאמר בפסוק "והמה בוכים פתח אהל מועד - וירא פינחס". (נר לשולחן שבת"ש"כ לדידי הג"ר י"ו)



"פינחס ... השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם".

מוסרי השל"ה
הן הן לך!

מזה ילמד האדם שיקנא את קנאת ה', כשרואה איזה חילול ה' או חילול התורה. ראה איך החזיק לפינחס ה' יתברך טובה, חנות וברית שלום!



"ותקרננה בנות צלפחד ... ותעמדה לפני משה ... אבינו מת כמדבר והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' כי בחטאו מת!" (פכ"ז)

מעשה ביהודי שחטא נגד התורה ונגד אחיו בני עירו, עד שהגיע לשפל המדרגה ונעשה 'מוסר'. ויש לו בת שבעלה מת בלא בנים והיתה זקוקה לחליצה.

נשאל ה"שבות יעקב" (ח"ג ז"צ), האם יש רשות לפרנסי הקהילה ולבית הדין לעכב את החליצה עד שאביה יקבל על עצמו לחזור בו מדרכו הרעה, ולציית לבית הדין לקבל את דינו.

והשיב: לכאורה נראה פשוט שיכולים לעכב את הבת מחליצה, הרי ידועה תשובת רב פלטוי גאון: "אדם שנתחייב לחברו בבית דין, וסירב, ועבר על גזירת בית דין, כותבים לקהילות - פלוני גזרנו עליו דין וסירב ולא השגיה, החרמנו אותו שלא יתפלל בעשרה, ולא יזמן בשלשה, ואל ימולו לו בן, ואל תקברו לו מת, ותוציאו בניו מבית הספר ואשתו מבית הכנסת".

וכן הביאו בתשובות הגאונים: "פתו פת כותי ויינו יין נסך... ושטפו כוס אחוריו, וחתכו ציצית שלו, ועקרו מזוזותיו ... ואל תתפללו עמו, ואל תמולו בניו ואל ילמדו בניו בבית המדרש ... והובאו הדברים להלכה ב"בית יוסף" וברמ"א יו"ד ס' של"ד.

אלא שהמהרש"ל השיג מאד על דברים אלו (הגוזל בתרא י"ג ועיי"ש) וכתב: ראיתי דברים תמוהים בתשובת רב פלטוי גאון שכתב מוציאים תינוק מבית הספר. חלילה לעשות זאת, שהרי העולם אינו מתקיים אלא בהבל פיהם של תינוקות.

מילא ברית מילה שיעקר מצוותה באב, והיא כבודו, וכן לקבור מתו, בזה אפשר לכפותו עד שיקבל תשובה. אך בתלמוד תורה של תינוקות אין תשלומים, עליו נאמר 'אם תעזבני יום יומיים אעזבך'. לכן אין להוציא את בניו מהשיבה ובית המדרש חלילה.

גם מה שכתב להוציא את אשתו מבית הכנסת לא מובן: אם הוא חוטא, היא מה חטאה?! ואין לבייש בת ישראל! אין לעשות נזיפה לאישה, אלא אם כן היא שותפה למעשי בעלה הרעים.

וכן פעם אחת בא מעשה לידי בצעירותי, שכתב לי חכם וזקן בדורו, בעל הוראה, שאוציא את בניו של המוחרם מהשיבה, ולא השגחתי בו כל עיקר.

סיים ה"שבות יעקב":

לפיכך, אף שאין לנו לזוז אפילו זיז כלשהוא מפסק ה"בית יוסף" והרמ"א, ודלא כמהרש"ל. אין לנו להוסיף על הגזירות הללו ולעכב את בתו של אותו מוסר מהחליצה, הרי בחתונתה נסתלקה מרשות אביה, ואין לעגן אותה בחינם, שכבר חששו חכמי הש"ס וכל הראשונים והאחרונים לתקנת עגונות.

בפרט שאין לעכב את המצוה של החולץ שאין לו שום שייכות עם המוחרם. נכן לפי מה שכתבו המקובלים שאין לנפש המת מנוחה עד שיחלוץ, אף שלדינא אין חוששין לדבריהם, כי אין לנו עסק בנסתרות].

אבל אם אותה בת גם היתה במעל אביה, ודאי יכולים לקונסה!
(שו"ת "שבות יעקב" ח"ג ז"צ)



מתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שייעורי הדרך היומית של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי דוד מארגנשטערן מקאצק זצוק"ל בנו של הרבי הקדוש רבי מנחם מנדל השרף מקאצק זצוק"ל נסתלק כ"ב תמוז (תרל"ג)

רבינו היה נסתר מאד, ולא יכלו לראות מבחוץ גדלותו ומדרגותיו. לאחר הסתלקות אביו השרף הקדוש מקאצק, עברו רוב חסידי קאצק להסתופף בצל הרבי הקדוש בעל החידושי הר"ם מגור זי"ע, אך היו בין החבראי קדישא, שקיבלו על עצמם מרותו של רבינו הקדוש רבי דוד, בנו יחידו של השרף מקאצק.

אחד מהחסידים המפורסמים לבית קאצק, הגאון רבי אלעזר מביאליסטאק זצ"ל, החליט לעקוב מעט אחר גדלותו של רבינו, בטרם יקבלו על עצמו לרבי ומורה דרך. אמנם הוא ידע שרבינו מסתיר מאד את מדרגותיו, ולא ידע איך יוכל לעמוד על גדלותו. ככה הסתובב כמה ימים בחצר הקדוש, ולא ידע איך לשית עצות בנפשו.

עד שנפל בדעתו להיכנס לחדר זוגתו הרבנית, ולברר אצלה על גדולתו ומעלותיו של רבינו. והנה לאחר פטירת השרף מקאצק, עבר בנו - רבינו לגור בבית אביו. ולכן הלך החסיד לחדר שהיה שייך להרבנית זוגתו של השרף, כי חשב שמתמא קבע רבינו את מושבו בחדר אביו, ואילו מושב זוגתו קבע בחדר אמו. אך מה רבה הייתה תמיהתו, שכאשר נכנס החדרה, פגש שם את הרבי בעצמו וישב על כסאו.

מיד תפס רבינו בחכמתו, שהחסיד בא לעקוב אחריו. על כן פתח לספר לו מעשה שהיה: איש קדוש מאד היה הרבי הקדוש רבי יצחק מדרוהוביטש זי"ע, אך היה נחבא מאד אל הכלים, ובקדושתו הסתיר את גדלותו מעין רואים.

פעם היו חסידים שניסו לעקוב אחריו ולגלות גדלותו, אולם על אף מאמצם וטרחתם לא הצליחו לגלות אפס קצהו, לכן החליטו לשאול את מחברתו קדוש, שתגלה להם טפח ממעלותיו. אך משתפס את מחשבתם אמר להם, כל טרחתכם הוא לשוא, וכבר היו דברים מעולם אצל המלאכים בימי אברהם אבינו, ששמעו תמיד מפי הגבורה, שכל תכלית בריאת העולם מאדם הראשון, היה עבור אברהם אבינו, וכמו כן השתעשע הקב"ה עם אברהם אהובו, והיו משתוקקים מאד לראותו.

ואמרו זה לזה לרדת לעולם הזה, כדי לעקוב אחר מעשיו, והיו בטוחים שימצאו צדיק יסוד עולם ספון באהלו ועוסק בתורה, ומנותק מכל הבלי העולם. אך מה רבה הייתה תדהמתם, כאשר מצאו את אברהם רץ לקראתם, וטורח להכין לפניהם סעודה כסעודת שלמה בשעתו, ולא הבחינו אצלו מדרגות נשגבות. על כן שאלו אותו המלאכים 'אייה שרה אשתך' (בראשית יח, ט), בחשבם שעל ידה יתברר להם מעט ממדרגותיו. אולם אברהם השיב לעומתם, 'זיאתר הנה באוהל', ופירש רש"י, צנועה היא. כאומר להם, שלא יודע להם ממנה מאומה.

כשרבינו גמר לומר מימרא זו, הכניס אגודלו בין אצבעותיו ואמר, 'א' פייג וועט עטץ פון איהר ארויס באקוקען' - אין לכם שום סיכוי להוציא איזה ידיעה ממנה, וזה היה גם כוננת הרבי הקדוש מדרוהוביטש לומר להחסידים, שלא יודעו כלום מאותן הנשים צדקניות.

כאשר שמע החסיד רבי אלעזר 'תורה' זו יוצא מפי רבינו, וראה בחוש שרבינו תפס מחשבתו שרצה להיודע על גדלותו אצל אשתו הרבנית, התפעל ואמר, "אם כן אתם רבי!" ונשאר בקאצק להסתופף בצילו של רבינו.

העני שהתעשר בזכות הצינות לפסק של רבינו החזון איש זצוק"ל

בזכות המסירות נפש זוכים להתגבר בנצחון תמיד

הסיפור הוא מלפני עשרות שנים, אבל לצערנו זה אקטואלי גם היום. תורה נקנית ביסורים, סיפור עם הרבה מאד מוסר השכל. בראשית ימיה של המדינה, כאשר מנעו מיהודים חרדים לבר ה', לפתוח תלמודי תורה, ולהקים בית ספר חרדי, והתירו להם לפתוח רק בית ספר ממלכתי, או ממ"ד. עלתה השאלה, האם להילחם עם ההוראה בכל תוקף, או שמא במקום שאין ברירה יש להיכנע למציאות, ולנקוט בברירה שהוא בבחינת הרע במיעוטו - לשלוח את הילדים להתחנך במוסדות הממ"ד.

בולם
וסותם
את פיו
בשעת
מריבה

ונכנסו עם השאלה למרן פאר הדור בעל החזון איש זי"ע, והוא השיב להם על המקום, חז"ל כבר פסקו בגמרא בדף היומי שלנו (ב"ב לד): **כל דאלים גבר**. השואלים הבינו בטעות, שמרן החזון איש התכוון להבהיר להם, שהיות והמדינה הוא הצד האלים, אם כן כוחם גבר, כי **כל דאלים גבר**, וצריך להיכנע להם ולהוראתם.

כשהם כבר עמדו לצאת מהחדר של מרן החזון איש, קרא להם מרן שוב והבהיר להם, האם פסקתי לכם שצריכים לוותר ולהיכנע, לא ולא, התכוונתי לדברי הרא"ש במסכת בבא בתרא (ג, כב) המבאר הטעם **שכל דאלים גבר**, 'דלא מיסתבר שיתקנו חכמים שיהיו כל ימיהם במריבה ומחלוקת, היום יגבר זה ומחר חבירו, אלא חכמים פסקו, **כל דאלים** בפעם הזאת **גבר**, וסמכו על זה, דכל מי שהדין עמו קרוב להביא ראיות, ועוד, **מי שהדין עמו, ימסור נפשו להעמיד שלו בידו**.'

סיים מרן החזון איש ואמר להם, גם אתם שהאמת אתכם, אין לכם לנהל כל מימכם מריבה ומחלוקת עם המדינה, רק מיד בפעם הזאת תמסרו את הנפש להעמיד את שלכם בידכם, ולהקים בית ספר חרדי לכל דבר, והמוסר את הנפש גובר, בנצחון תמיד.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם ב"ב דף לד, ל' שבט תשע"ז)

כל דאלים גבר - סייג לחכמה שתיקה

בזכות הווארט הנפלא של הרבי הקדוש בעל הדברי ישראל ממודז'ין זי"ע, בורא עולם העניק לי במתנה, לחדש משהו דומה בדרש. השבוע בדף היומי (ב"ב לד): כתוב המושג הידוע בש"ס, **כל דאלים גבר**. אומר הרבי ממודז'ין, **כל דאלים**, כמו שאמרו חז"ל בחולין (טט), **האומנם אלם** (תהלים נח, ב), מה אומנותו של אדם בעולם הזה, ישים

עצמו כאלם, ואמרו עוד שם, אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שבוים וסותם את פיו בשעת מריבה.

זהו **כל דאלים**, מי שמישים עצמו כאילם, ומשתמש באומנות השתיקה, וסותם את פיו, הוא גובר על הכל, זהו **גבר**, וכמו שאמרו בגיטין (ז, ד) דום לה' והתחולל לו (תהלים לז, ז), דום לה' והוא יפיל את השונאים לפניך חללים חללים.

על פי זה חשבתי משהו דומה בדרש, המשנה באבות (פ"ג מ"ג), **סייג לחכמה שתיקה**, אין **חכמה** כחכמת התורה (רוקח הלכות חסידות, הקדמה), מהו ה**סייג לחכמה**, אדם רוצה לעשות הכנה דרבה, להגיע לחכמת התורה, הסייג הוא **שתיקה**, שלא לדבר דברים בטלים, דעל ידי שישמור את פיו מלדבר דברים בטלים, יהיה לבו פנוי יותר לקבל חכמת התורה.

וכמו שכתבו התוספות (כתובות קד, ד"ה לא נהייתי) בשם המדרש, 'עד שאדם מתפלל שייכנס תורה לתוך גופו, יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו', ורואים מזה שצריכים להכין את הגוף שיוכל לקבל את התורה, כי כל עוד שהגוף שקוע בתאוות, לבו ומחשבתו תפוסים בדברים שפלים, ואינו פנוי לקבל את התורה. על דרך זה צריכים גם כן לשמור את הפה מלדבר דברים בטלים, כדי שיהיה לבו פנוי וטהור לקבל חכמת התורה.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם ב"ב דף לג, כ"ח שבט תשע"ז)

עדיף ללון ברחוב מלהישאר בדירה בלי רשות הבעלים

הגמרא בדף היומי שלנו (ב"ב לח): **פְּלַנְיָא זְגָלְנָא הוּא דְּנִקִּיט לָהּ לְאַרְעָא בְּגִזְלֵנִיתָא** - פלוני גזלן הוא שמחזיק את ארץ קרקעי בגזל. מעשה בעני אחד ששכר דירה מבעל הבית, והגיע זמנו לפנות את הדירה, אך לא מצא בשום אופן דירה אחרת, והמשכיר עמד בתוקף שאינו מסכים להאריך לו את זמן השכירות.

נכנס העני לפאר הדור בעל החזון איש זצוק"ל, ושאל אותו כדת מה לעשות. ופסק לו רבינו החזון איש שיעזוב מיד את הדירה, ואל ישנה בה אפילו רגע אחד ללא רשות הבעלים, כי כל רגע שהוא נשאר שלא ברשות, הוא עובר על איסור גזל, ולכן עדיף לו ללון אפילו ברחוב מלעבור על איסור גזל. העני עשה כדבריו, ומרן החזון איש בירכו בעשירות. ואכן נתקיים בו ברכת החזון איש, וזכה להשיא את בנו ובנותיו בעושר ובכבוד, וגם זכה לבנים וחתנים תלמידי חכמים, לשם ולתפארת בישראל.

שבת פרשת בהעלותך זה שבת מיוחדת ביותר, מספרים על אחד הצדיקים שכשהוא הלך לבית הכנסת בהדי פניא דמעלי שבתא, בערב שבת פרשת בהעלותך, ליוו אותו בתופים ובמחולות בשירה ובזמרה, ואמר, בפרשת בהעלותך כתוב (במדבר י, כט), **כי ה' דבר טוב על ישראל**, ואם כתוב בפרשה כי **ה' דבר טוב על ישראל** זה יום טוב, ואם זה יום טוב צריכים ללכת לבית הכנסת בשירה ובזמרה.

בשבת פרשת בהעלותך בורא עולם האיר לי ווארט נפלא בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, הפסוק בתחילת הפרשה (במדבר ת, ו), **קח את הלויים**, אומר רש"י, **קחם בדברים, אשריכם שתזכו להיות שמישים למקום**. איפוא שכתוב לקיחה לגבי בן אדם, אין הכוונה לקיח אותו פזית ביד, רק מהו לקיחה, נעמען זיין הארץ - לקחת את לבו שיתרצה לבוא. וכן כאן אמר להם, **אשריכם שתזכו להיות שמישים למקום**, תזכו להיות משרתים למקום, ולהיכנס לעבודת הקודש.

כשראיתי את הרש"י הקדוש, נזכרתי ברמב"ם נפלא בסוף הלכות שמיטה ויובל (פי"ג ה"ג), והזכרתי את הרמב"ם הזה בשבת קדש שהייתי בטאהש, כיבדו אותי שם לדבר ולמסור שיעור בפרקי אבות, פתחתי בדברי הרמב"ם, ועל פי זה הסברתי להם, למה יש כזה התעוררות בציון הקדוש של מרן הרבי בעל העבודת עבודה מטאהש זצוק"ל.

לאחר שהרמב"ם מאריך ומסביר החשיבות של שבת הלוי, מסיים הרמב"ם בזה הלשון, 'ולא שבת לוי בלבד, אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו, והבינו מדעו להיבדל לעמוד לפני ה', לשרתו ולעבודו לדעה את ה', והלך ישר כמו שעשהו האלקים, ופרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם, הרי זה נתקדש קדש קדשים, ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ועולמי עולמים, ויזכה לו בעולם הזה דבר המספיק לו כמו שזכה לכהנים ללויים, הרי דוד עליו השלום אומר (תהלים טז, ה), ה' מנת חלקי וכסי אתה תומיך גורלי'.

לפי זה, מה שרש"י אומר, **קח את הלויים - קחם בדברים, אשריכם שתזכו להיות שמישים למקום**, זה לא רק שבת לוי, רק יש לקחת את כל האנשים בדברים, ולהסביר להם עד כמה חשוב בן אדם שפורק מעל צוארו עול החשבונות הרבים, כמה חשוב להקב"ה יהיה שהוא מתבדל לעמוד לפני הקב"ה, ומה הוא יכול לזכות על ידי זה. והוה **קחם בדברים, דברים** זה לשון דיבורים, יש לגרור אנשים בדיבורים להתקרב לבורא עולם, ולהיות קדושים לעולם ועולמי עולמים.

(מתוך הפתיחה לשיעור - ב"מ דף קי, י"א סיון תשפ"ד)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן אדמו"ר ממנוקאטש שליט"א

ראה הקב"ה שצדיקים מועטים, עמד ושתלן בכל דור ודור (יומא לה:). חג מתן תורתנו בצילו של הצדיק, לא ישכח בסייעתא דשמיא לעולם. פ"ז שנים להסתלקות של מרן הרבי הקדוש, קודש הקדשים, צדיק יסוד עולם, הרבי המנחת אלעזר ממנוקאטש זצוק"ל. כי זה כמה נכסוף נכספתי להגיע ליום טוב, לממשיך דרכו בקודש, פלאם פִּינְיָר - שלהבת אש, מזקני האדמו"רים בדורינו, שזכה לינוק מקדושי עליון שרפי מעלה, הוד כ"ק מרן הרבי ממנוקאטש שליט"א. החג זכיתי בזכות אבותי להתעלות טפח מעל הקרקע, בצילו של מרן הרבי שליט"א.

אילו באתי למנוקאטש רק לראות את פניו הקדושים של הרבי שליט"א, דיינו. אילו באתי רק לשמוע דברי אלקים חיים בטיש, דיינו. אילו באתי רק לראות צדיק שעיניו הקדושים ספוגים כל היום בדמעות של השתוקקות לבורא עולם, דיינו. אילו באתי רק לשמוע תורה הכנה דרבה לאקדמות, דיינו. אילו באתי רק לראות מקורב איך הרבי מחמם ומקרר אידישע קינדער - יהודים לבורא עולם, דיינו. אילו באתי רק לשמוע שירות ותשבחות לבורא עולם, דיינו. אילו באתי לטיש נעילת החג, לראות ולחוש שלא נפרדים מהיום טוב לעולם, דיינו.

הרבה רגעים של התעוררות היה לי החג בצילו של הרבי שליט"א, שמוסר את נפשו וגופו יומם ולילה בשביל כלל ישראל. כשהרבי מדבר דברי תורה, רואים שהרבי לא בעלמא הדין. מאידך כשיהודי נכנס לרבי שליט"א, או כשהרבי רואה יהודי, הרבי פושט צורה ולובש צורה, ואותו יהודי חש בנך יחידך אשר אהבת.

כשבאתי לטיש נעילת החג, הרבי כיבד אותי במאור פנים שאין דומה לו. זכיתי גם לביל יום טוב להעניק למרן הרבי שליט"א ספרי 'מתיקות הדף היומי'. כשזכיתי להיכנס אחרי החג לקודש פנימה, הרבי בפתח דבריו מודה לי על הספר 'מתיקות הדף היומי', שראה שם דברים נפלאים.

סיפרתי לרבי דבר מאד מאד אישי, שמתו שאני מדבר מהסבא קדישא, מרן הרבי המנחת אלעזר ממנוקאטש זצוק"ל, אני מתמלא בדמעות. ואני מספר לרבי שליט"א, אני מדבר על הרבה צדיקים, אף פעם זה לא קורה, מה הסיבה. מספר לי הרבי, כמה יהודים התקרבו ומתקרבים לבורא עולם, בזכות מילה אחת של המנחת אלעזר, בזכות קירבה אחת שקיבלו ממנו, זה מלווה אותם לכל החיים. גם בזמנים הקשים שאנשים עברו את השואה האיומה והנוראה, מה שהחזיק אותם, זה הדברי חיזוק שהם קיבלו מהסבא מרן המנחת אלעזר.

זכיתי גם ללוות את הרבי שליט"א כמה פעמים לביתו נאוה קודש אחרי התפילה. גם זכיתי להתפלל אצל הרבי, בחדרו בביתו נאוה קודש. שעות ארוכות אפשר לדבר ולספר על שלשלת הקדושה מדורי דורות של מנוקאטש.

מי שמעיין בספרים הקדושים של מרן הרבי המנחת אלעזר, עומד משתומם, כמה רבינו הסיפק בחייו, 'בא בימים'. מרן הרבי שליט"א עמוד האש לפני המחנה, משקיע דמים תרתי משמע, שכל הדברי תורה של הסבא יצאו לאור, שכלל ישראל בכל אתר ואתר בכל העולם, יוכלו ליהנות מדברי תורה, ולהתקרב לבורא עולם. בטיש לביל א' שבועות הרבי אמר, אומרים בתפילה, 'ותתן לנו ה' אלקינו וכו' את יום חג השבועות הזה זמן מתן תורתנו', שואל הרבי, מה זה זמן מתן תורתנו, הרי אנחנו מברכים כל יום 'נותן התורה', כל יום אנחנו מקבלים את התורה.

אומר הרבי, יש שתי דרכים בלימוד התורה, אחד זה לימוד בפה, ללמוד ולהבין מה שלומדים, אבל יש דרך נעלה מזה, שהלימוד נעשה חרות על הלב, כמו שכתוב בפסוק (שיר השירים ח, ו) 'שימי כחותם על לבך', וזה בדיוק הקבלת תורה של יום טוב שבועות, 'זמן מתן תורתנו', שזה בבחינת 'חרות', אפילו שאנחנו לא מבינים, זה 'חרות' על הלב, וכל מה שאנחנו לומדים ביום טוב שבועות, נשאר 'חרות' על הלב כל השנה. כשיושבים ללמוד כל השנה, מתעורר הרושם דקדושה של מתן תורתנו, וזה נותן לנו את הכח והיכולת להידבק בלימוד.

הרבי דיבר גם לפני אקדמות, מה זה אקדמות, מה השבח הראשון שאנו אומרים להקב"ה. בנעילת החג הרבי דיבר על המנהג להתאסף להמשיך את היום טוב, למה עושים את זה. למה היה כפה עליהם הר כגיגית, הרבי מביא מהר"ל, שלקבל את התורה צריכים להיות בכפיה, בהתאמצות בלי התרשלות.

הרבה שמעתי על מנוקאטש, הרבה קראתי על מנוקאטש, אך אינו דומה שמיעה לראיה, בכל יום רגיל, ובפרט ביום טוב. ופה הוא באמת המקום לבקש מכל המאזינים החשובים, מכל קוראי גליון 'מתיקות הדף היומי', להתמיד בתפילה שרבינו שליט"א, רבי משה יהודה לייב בן חיה פרומא רבקה, יהיה בריא ברמ"ח אברים ושס"ה גידים, שיוכל להמשיך בעבודת הקודש בבריות גופא, רבים צריכים לו, שהרבי יוכל להשפיע הלאה והלאה לכלל ישראל, תורה עבודה ויראת שמים, שילוו אותנו בקרוב ממש לקבל פני משיח צדקנו, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - ב"מ דף קי, י"א סיון תשפ"ד)



מאוצרות הפרשה

ויעש משה כאשר צוה ה' אותו ויקח את יהושע ויעמידהו לפני אלעזר הכהן ולפני כל העדה כו' (כו, כב). והנראה, כי כאשר רוצה השם יתברך להרים לעשות אחד לראש, מתחילה מרים אותו מאת כל, כדי לעשות אותו לראש. והו' **ויקח משה ויעמידהו לפני אלעזר הכהן ולפני כל העדה**, היינו שהרים אותו מקודם שיהיה לפני כל, ואחר כך עשה אותו לראש.

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה
 לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חממים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יוספו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לשוב לכל כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ב, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבישו בי תומכ.

מלליצי יושר

הזון יהזקאל
רבי יהזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלוייה הכרוז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רביבות אפרים ארח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפיו פרק מ"ב).

בן לאשרי
רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הורמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ב ובעוה"ב.
וכל הולמד בספרי יזכה לירוש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
סגולה גדולה בבית לכל הדברים

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגעשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

שערי זבול
רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יהזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"ג הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

ראובן בכורי ישראל בני ראובן חנוך משפחת החנוכי לפלוא משפחת הפלאי. ברש"י: לפי שהיו האומות מבזין אותם ואומרים מה אלו מתייחסין על שבטיהם סבורין הם שלא שלטו המצריים וכו', לפיכך הטיל הקב"ה שמו עליהם ה"א מצד זה וי"ד מצד זה, לומר מעיד אני עליהם שהם בני אבותיהם. וזהו הוא שמפורש ע"י דוד שבטי יק עדות לישראל, השם הזה מעיד עליהם לשבטיהם. לפיכך בכלם כתיב 'החנוכי', 'הפלאי', ע"כ. ויש להקשות מה מועיל בעדות זו, והלא הקב"ה קרוב הוא לישראל, כדכתיב 'לבני ישראל עם קרובו', ועדות הקרובים אינו כלום לענין זה. וי"ל דכתב הרע"ב (פ"ב כתובות מ"ט), דאם העיד אדם על שבויה שלא נטמאה ע"י הגוים ששבו אותה, הרי זה לא יאננה אם הוא כהן מפני החשד. ואם פדה אותה מן השבי בממונו, הרי זה מעיד עליה ונושאה, משום שאין אדם מבזבז ומפקיר ממונו בחנם, ואם לא היה יודע שלא נטמאה ע"י הגוים לא היה נותן ממונו עליה, עכ"ד. ולפ"ז יש לומר דאף אצל הקב"ה כן, שעשה אתנו כמה נסים ונפלאות כשהוציא אותנו ממצרים להראות גבורתו, ולכן בודאי שעדותו עדות אף שהוא קרוב, דלא עביד רחמנא ניסא לשקר. ולא היה עושה כל אלו הניסים עבורנו בחנם אם לא היינו טהורים וראויים לכך. וזהו פירוש הפסוק 'אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על כנפי נשרים', ולכן 'ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש', שהואיל שעשיתי לכם כל כך נסים ונפלאות, בודאי שאני יודע שטהורים אתם ואני יכול להעיד בכם שאתם קדושים. (זרע שמשון יתרו אות ט').

מליצי יושר מול מגיד פשע זייט מנדב פאר "מליצי יושר" 732-510-0560 gilyonmy@gmail.com



לע"נ הג"ר שלמה ב"ר יוסף פלאצניק זצ"ל העלוי ממיצ'אט יא"צ כ"א תמוז

וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן וגו', ושם איש ישראל המוכה אשר הוכה את המדינית זמרי בן סלוא נשיא בית אב לשמעוני, ושם האשה המוכה המדינית כזבי בת צור. זכר 'המוכה' אשר הוכה, והוא על פי מה שכתבנו בדרושים לבל יבצר מהרהר על פינחס שזכה לכהונה שהוא 'איש חסד' (זוה"ק ח"ג קכד), וכהן שהרג אפילו

בשוגג לא ישא כפיו, ולזה אמר בזוהר כאן, שלא נזכר שם 'פינחס', ולא אמר 'אשר הכה פינחס'. ואולם באמת אמר 'השיב את חמת', כי אדרבה הוא הציל נפשות, [ולכן לא נפסל לכהונה], כי כבר היו מוכנים למיתה ע"י שניתן רשות למלאך המשחית, וכל המומתין כבר בני תמותה, ולזה אמר 'אשר הוכה' כבר. משא"כ במדינית דאמרינן (שבת לב.) 'שטנא בתרי אומי לא שליט', לזה באשה אין כתיב רק 'ושם האשה המוכה', ולא 'אשר הוכתה', כי באמת לא היתה ראויה למות במגיפה שהיתה בכלל ישראל, דשטנא בתרי אומי לא שליט, ולא היה עליה שם 'מוכה' קודם שהרגה פנחס]. ורק בשביל זה [שהשיב את חמת], לא נפסל לכהונה, עכ"ל מלא העומר.

וז"ל רבינו בקומץ המנחה (דרוש מ"א אות ה'): איתא במדרש (במדב"ר כ:כה): 'כשיצא פינחס ומדו בני שבט לפגוע בו, וירד המלאך ויגף בהם'. וא"כ היה נראה כי פינחס הוא היה המביא את המגיפה, כי בסבתו באה, בשביל שביקשו לפגוע בו, אבל באמת כבר ניתן רשות למלאך המשחית לפרץ בם מגיפה וכבר נמסרו למשחית. וזהו שאמר הכתוב כי העולה על רוחכם שהמגיפה היתה בסבת פינחס, העיד הוא יתברך כי לא כן הוא, כי אדרבה 'פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמת', שהשיב

המלאך של החימה אשר היתה ידו נטויה להשחית עוד עד שהיה נהרס ח"ו מצב ששים רבוא ממספר בני ישראל, אבל אחר שנקם וקינא קנאת ה' צבאות, לא כליתי את בני ישראל בקנאתי, לכן אמר 'היתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם', כי כהן שהרג את הנפש לא ישא את כפיו, אבל זה שהרג רשעים ועיד"ז שב חרון אפו של הקב"ה, הרי כבר התחיל לכפר על בני ישראל, וראוי שעל ידו תהיה תמיד כפרת בני ישראל.



לע"נ הג"ר שלמה ב"ר אברהם צבי פעלדמן זצ"ל יא"צ כ"א תמוז

דבר שלא בא לעולם. אמרו בתמורה (דף י:): ר' יוחנן אמר קדושה חלה על עוברין. וכן פסק הרמב"ם (פ"ט) מעשה הקרבנות (ח"ה), וז"ל: היתה לו בהמה מעוברת, ואמר 'אם תלד זכר הרי הוא עולה, ואם היא נקבה זבחי שלמים', ילדה זכר, יקרב עולה, ילדה נקבה, תקרב זבחי שלמים, עכ"ל. וכתב האבני נזר (ח"מ סי' ק) וז"ל: הא דעובר חשוב 'דבר שלא בא לעולם',

'מנחה חדשה' להרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליע זי"ע

שכתב בהקדמת הספר בזה"ל:

ואקוה לה, מי שיחזיק ספר זה בביתו ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת "בראשית ברא" יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו, כי "ברא" לשון רפואה. וזכות אבותי הקדושים יגן עלינו ועל כל ישראל, שירפא לכל גופינו ויסלח לכל עווננו, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו.

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. איתא בתיקונים (תיקוני זוהר יח, מו, מז, סו, ע) "בראשית ברא שית". ונ"ל בעז"ה ע"פ מה דאיתא בספר הק' "אוהב ישראל" בסדר בראשית (ב ג), וז"ל: "הנה כתיב (שמות כ יא) 'כי ששת ימים עשה ה' וגו'', היינו שבריאית העולם מתחלתו לא היה רק על ששת ימים ולא יותר, רק כשבת שבת קודש אזי נתחדש מעשה בראשית עוד על ששת ימים. וכל הוא"ו ימים כלולים בשבת קודש, וכל ההשפעות והברכות והחסדים אשר צריכים הוא"ו ימים, קבלו הכל משבת קודש שהכל כלול בו. היינו שבשבת קודש, עוד מחדש מוח החכמה והזכרון, ומשח רבות עילאה קדושה מן י"ג נהרות המושכין שמן אפרסמון, ונתחזק על מעמדו כל המעשה בראשית. והוא"ו ימים מקבלין שפע קודש, להשפיע מידי יום ביומו לפי מה שהוא צריך, וזהו זכרון למעשה בראשית כמבואר, עכ"ל.

נמצא שבריאית העולם מתחלתו, לא היה רק על ששת ימים ולא יותר, כנ"ל. וז"ש התיקונים הק', "בראשית" ברא שית "אלקים את השמים ואת הארץ", לא ברא רק על ששת ימים בלבד. רק כשבת שבת קודש, נתחדש מעשה בראשית עוד רק על ששת ימים. וזה בראשית ברא שית, והבן.

נתקשו בה האחרונים (קצוה"ח סי' ר"ט ס"ז), שעה"מ פי"ב מהלכות נדרים, מחנה אפרים הל' דשלבל"ע סי' א') מהא דאמרו בתמורה (שם) ההקדש חל על עוברין, והרי זה דבר שלא בא לעולם. ותירצו האחרונים ע"פ הב"י (יו"ד סי' רל"ב) שכתב דקדושת הגוף חלה על דבר שלא בא לעולם ודבר שאינו ברשותו. אך חזרו והקשו, דבתמורה שם מפורש דאף קדושת

דמים חלה על עוברין.

והנראה בזה, דמה דגוף עובר חשוב דבר שלא בא לעולם, הוא כיון דמכסיא, אבל מ"מ הלא יכול למכור הבהמה עם העובר ביחד ויטול דמים עבור העובר ג"כ, וכיון שיכול ליטול דמים כמו שהיא במעי אמו, חשיב 'דמיו' בא לעולם, ויכול להקדישו קדושת דמים. [ולכן אם הקדיש גוף העובר לקרבן, אז אע"ג דזה דבר שלא בא לעולם, מ"מ חל ההקדש, כיון דקדושת הגוף חלה גם על דבר שלא בא לעולם. ואם הקדיש העובר רק בקדושת דמים, חל ההקדש כיון ד'דמיו' בא לעולם]. וממוצא הדבר נשמע, דאף שאינו יכול למכור גוף העובר [כיון דזה דבר שלא בא לעולם], אבל יכול למכור דמיו, והיינו שאם תלד - יתן לו המוכר גם גוף העובר או דמיו, וכן יכול לשייר להלוקח, דאם ירצה העובר יצטרך ליתן דמיו למוכר וכו'.

והנה עיקר היסוד דעובר חשוב דבר שלא בא לעולם, ציין הבאר הגולה (סי' ר"ט), דהמקור לזה הוא הגמ' (קידושין סב.) דהאומר 'אם ילדה אשתך נקבה הרי היא מקודשת לי', לא אמר כלום. הרי דעובר הוא דבר שלא בא לעולם. אבל באמת אין משם ראיה, דשאני התם שאין העובר במעי אמו ראוי להתקדש, בלא אשה היא, רק חתיכת בשר, לכן חשוב לכשתלד דבר שלא בא לעולם. אבל לענין הקנאה י"ל [שלא רק דיכול למכור 'דמי' העובר, אלא גם] יכול למכור [גוף] העובר במעי אמו, כמו שיכול להקנות אבר מאבריה, דלמה יחשב דבר שלא בא לעולם. (אבני נזר ח"מ סימן ק).



לע"נ הג"ר מרדכי ב"ר יצחק פעטני זצ"ל יא"צ כ"א תמוז

פנחס בן אלעזר וגו'. בגמרא (סנהדרין פב:): התחילו השבטים מבזין אותו ראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה והרג נשיא שבט מישראל, בא הכתוב ויחסו אחר בני אהרן. יש להבין למה היו מבזין אותו וזוה"ל: היתה לו בהמה מעוברת, ואמר 'אם תלד זכר הרי הוא עולה, ואם היא נקבה זבחי שלמים', ילדה זכר, יקרב עולה, ילדה נקבה, תקרב זבחי שלמים, עכ"ל. וכתב האבני נזר (ח"מ סי' ק) וז"ל: הא דעובר חשוב 'דבר שלא בא לעולם',

סגולה פאר ערליכע קינדער
סגולת אריה"ק החדרת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

ארייברענגען דאט חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח וירש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן, וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פרוואט, בנאמנות, קאנפידענצעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין. באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערזעגעבענקייט, מיט כוונה, במתינות, וואס האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיעורים. די שטיין בלייבט אין דעם אויטונג פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.

דורך אירע דעם מקובלדיגע אופן פון מכן דורות ישרים ווערט מען ווי עס ווערט מוקים די ווערטער פון אריה"ק אויפן אהר: יבצר הלב (אנציווירן און אריישיקט), ויחסיפן לב לשמים לטובה (סי-סייעט די גאנצע מענטש), ותיא מלאים (נועט ענין וואונדער), מקטן עס געבען פון מעשה.

פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה

שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי ישר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר - סוכאטשוב, צדקת הצדיק - לובלין, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול - הר המנוחות

אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

כל פנים נתיייר, והלא כל האמהות היו בנות לבן שהיה עובד עבודה זרה כמו שאמר 'למה גנבת את אלהי'. גם למה באמת בכ"מ נקרא יתרו בשמות אחרים, ובנישואי אלעזר נקרא יתרו בשם 'פוטיאל' על שם שפיטם עגלים לעבודה זרה.

הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א זכות הצדיקים מליצי ישר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

הגדרות אבני נזר - מהדורת לאנדא

על פרישיות התורה ומועדים
עם ביאורים הארות והערות



אפשר להשיג הספר בחינת הספרים הסובכות
ליחור פרטים, וכן לקבלת נתיח "מליצי יושר" בכל שבוע: gilyonmy@gmail.com

**הופיע
ויצא לאור**

"הגיד אדמו"ר
וצוקללה"ה קורם
פטריתו שאם ילמדו
בספרים שלו, יהיה
למנו ולעור גם אחר
פטריתו ממש ככנו
בחים"

(ארץ צבי ע"ת עני רמ"ב)

מלוקט מתוך נליונות
"מליצי יושר"
שיוצא לאור עולם
מדי שבוע בשבוע

והיו מבזין אותו, ואמרו שבאמת לא היה צריך לקנאות, שהרי משה וכל ישראל לא נתקנאו, ורק מפני שבא מיתרו שהיה כהן מדין היה בו כעס ח"ו שהוא קליפת מדין לכך נתקנא. לכן בא הכתוב ויחסו שהוא בן אהרן הכהן, שמדת כהן הוא חסד אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, ואדרבה מאהבת ישראל נתקנא.

וכמו שמצינו אצל אברהם אבינו ע"ה שאמרו במדרש (בר"ד מב:ח) אברהם זה קונין הוא וכו', והיינו שעשה שלא בחשבון ומסר עצמו להלחם במתי מעט נגד מלכים כאלה, רק מפני הקנאה שבערה בו על מה שפתחו במלחמה להרוג נפשות בשביל לכבוש מדינה או להתכבד, וע"י הקנאה רדף אחריהם, וזה היה מרוב אהבת הבריות וממדתו שהיה מדת החסד. כן העיד הכתוב על פנחס שהוא ג"כ עשה זאת ממדת החסד ומאהבת ישראל שראה שיצא הקצף והשיב חימה, ועיד"ז זכה לכהונה.



לע"נ הג"ר שלמה יצחק ב"ר יוסף בירנבוים
וצ"ל יא"צ י"ח תמוז

וראית אותה ונאספת אל עמיך גם אתה כאשר נאסף אהרן אחיך. איתא במדרש (תנחומא פ"ט): 'אין אתה יפה מאחיך בזרוע'. ואינו מובן. ויובן הכוונה בהקדם לפרש המסורה 'אני נאסף אל עמי', 'כאשר נאסף אהרן אחיך', 'מפני הרעה נאסף הצדיק'. דהנה איתא במדרש (שוחר טוב תהלים קט"ז) הצדיקים לולי שואלין מיתה בפיהם, לא היו מתים, כי 'יקר בעיני ה' המותה לחסידי'. ובאור החיים הק' עה"פ שלפנינו כתב, וז"ל: כאשר נאסף הוא, ע"ד אמרם

בילקוט שאמרו לו משה לאהרן: אהרן אחי מקובל עליך למות, אמר לו הן, אמר לו נעלה להר, מיד עלו וכו', ע"כ. והוא מה שרמז במאמר 'כאשר נאסף אהרן', פירוש שהסכים גם הוא על האסיפה, וטעם הדבר שעושה ה' כסדר זה, לפי שאינו חפץ ליתול נפש הצדיק אלא ברצונו לרוב חיבת ידידיו, עכ"ד.

והקב"ה מוצא עילה שישכים הצדיק, אך אינו מת אלא מרצונו. ובילקוט סופר (פרשת ויחי אות ק"ל) פירשתי בזה מאמרם (ב"ב טו): 'וימת משה, מי כתבו, הקב"ה אומר ומשה כתבו בדמע'. דהכוונה כי כיון שאמר לו הקב"ה לכתוב 'וימת משה', היה חביב בעיניו לקיים אמירתו של הקב"ה, והיה מקבל עליו גזירת המיתה. עכ"ד. וזה כוונת המסורה, יעקב אמר 'אני נאסף אל עמי', היינו לא בחזקה, אלא ברצון הטוב, כי ראה צרת השעבוד וגלות מתחלת על בניו ושכינה מסתלקת ממנו, ואמר המסורה 'כאשר נאסף אהרן אחיך', שהיה ג"כ בהסכמתו שאמר לו משה מקובל עליך, ואמר הן, כי 'מפני הרעה נאסף הצדיק', 'נאסף' הכוונה מרצונו הטוב, והצדיק מסכים על מיתתו.

וזה כונת המדרש תנחומא 'ונאספת אל עמיך אין אתה יפה מאחיך בזרוע', והכוונה על אהרן שהסכים לגזירת הקב"ה שימות, והצדיק עליו את הדין והסכים לגזירת מלך, על כן העיר הקב"ה את משה ואמר שלא יעמוד בחזקה כנגד גזירה זו, שהרי לא יפה כחו מאחיך אהרן בזרוע, ועם כל זה אהרן כשאמר לו הקב"ה 'עלה אל הר העברים', הסכים, א"כ גם אתה משה לא תבא בזרוע נגד גזירתי, וקיים משה דבר ה' וכתב משה בדמע 'וימת שם משה'.

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספתות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (-זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאוד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובזה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקרן לעוה"ב

נפתרם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל יו"ח

ובגמרא (שבת פח.) אמרו ש'עדים' הם הכתרים שזכו אחד נגד נעשה ואחד נגד נשמע. ואמרנו שע"י שלקחו מעשו כוחו שהם ה'ידים ידי עשו', ולקחו לקדושה, זכו עיד"ז לכתר 'נעשה'. ומישמעאל לקחו כוחו שהוא השמיעה, שכן נקרא 'ישמעאל' על שם 'שומע אל'. וכשלקחו כוחו לקדושה זכו עיד"ז לכתר 'נשמע'. כן מיתרו שהיה מתחילת כהן מדין, אח"כ כששב ונתגייר ע"י שלקח אלעזר מבנותיו, זכה שנוטל פנחס שזכה לכהונה. דאהרן זכה בעצמו לכהונה, משא"כ

פנחס, דאיתא בגמרא (זבחים קא): 'לא נתכנה פנחס עד שהרגו לזמרי', וזה נסתעף ע"י שלקח אלעזר מבנות יתרו שפיטם עגלים לעבודה זרה. והנה אמרו בסנהדרין (דף לט): עובדיה גר אדומי היה, והיינו דאמרי אינשי מיניה וביה אבא ניזיל ביה נרגא (-דרך האנשים לומר, מגופו של היער יוצרים את כת הגרון שכורתו, אף עובדיה שהיה אדומי נתנבא על אדום). וכן כתיב בגי דוד המלך 'זיך את מואב', כי את רב דימי אמר ירך מתוכה מסרחת. אף דוד הבא מרות המואבי, הוא הכם, ע"כ. והיינו שעובדיה דוד מפני שבאו מהם, הרגישו יותר הסרחון. וכן פנחס ע"י שבא מבנות פוטיאל הרגיש יותר להתקנא על זה, שהיה העיקר 'אשר נכלו לכם על דבר פעור' שהוא עבודה זרה, ולכן זכה אח"כ לכהונה, וזה הכל היה מפני שיצא מבנות יתרו, ולכן נזכר בנישואי אלעזר מבנות פוטיאל שפיטם וגו'. ומשום הכי אמר לו משה רבינו 'קריינא דאגרתא איהו ליהוי פרונוקא', שמן הסתם כיון שהוא נתקנא יותר מכולם, יש לו שייכות לזה להתקנא. והשבטים לא ידעו זה צריך להיות כך, לכן תלו זאת לגנאי

**הבטחת בעל החזון יחזקאל זי"ע
'אמליץ טוב למי שילמוד
בספרים שלי, וכן אמליץ טוב
לכל מי שיפרסם את תורתו'**

מתכוננים אנו להוציא לאור עולם ספר
**'הגדרות חזון יחזקאל על
התורה'**

ליקוט מגליונות 'מליצי יושר'
מי שרוצה להנציח שמו בהספר,
או לזכות להבטחת בעל החזון יחזקאל
זי"ע

יתקשר למערכת
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

אפשר למסור נדבות להוצאת הגליון בקנדה **להרג"ר יאיר כהן שליט"א** 438-875-5478
אימעיל 2792034@gmail.com

עשה לי סוכה והוא יושב בה, אבל אם ישב בה חבירו לא קיים הוא כלום, וכן לולב וציצית וכל המצות, עכ"ל.

וכתב הגר"י ענגיל (שם אות ח') דאם נימא כצד הראשון ד'גופו' של שליח נחשב כ'גוף' המשלח, א"כ מדוע לא מועיל שליחות במצוה שבגופו, הלא בעת שהשליח מניח תפילין, הוי כמו שהמשלח מניח תפילין. אלא על כרחך דהתוס' רי"ד סובר כצד השני או השלישי, דהמעשה 'מתייחס' להמשלח, או ד'מועיל' עבור המשלח, וזה לא שייך במצוה שעל גופו, דכל זמן שלא הניח תפילין על גופו, לא עשה כלום.

וז"ל הגר"י ענגיל: התוס' רי"ד כתב דבמצוה שעל גופו לא מהני שליחות. ונראה מזה דגוף השליח אינו נחשב כגוף המשלח, ורק אדם אחר הוא, ולכן במצוה שעל גופו לא מהני שליחות, עכ"ל.

והנה הקצות החושן (סימן קפ"ב סק"א) כתב, וז"ל: שליח של אדם כמותו לא אמרינן אלא

במידי דעשיה, דאז הו"ל מעשה שלוחו כמותו, אבל במידי דליכא עשיה, לא אמרינן שליח של אדם כמותו, וכמ"ש הרא"ש (נדרים עב: ד"ה והא) בהא דעושה שליח להפר נדרי אשתו, דפריך בגמרא והא לא

שמיע ליה, וכתב שם וז"ל: שמיעת האפוסטרופוס אינה כשמיעת הבעל, ואע"פ שעשאו שליח להפר, דבמידי דממילא לא שייך מינוי שליחות, עכ"ל. ומש"ה בפסח וקידושין וגירושין הו"ל מעשה שליח כמותו, וכאילו הוא בעצמו שחט הפסח, וכן בקידושין וגירושין כאילו הבעל עצמו נתן הקידושין או הגירושין, וכן למ"ד יש שליח לדבר עבירה דהוא במידי דמעשה ושייך מינוי שליחות. אבל בתפילין כשהשליח מניח התפילין, הנחה זו שהיא עשיה חשובה כאילו המשלח עשה הנחה זו, אבל אכתי לא הניח התפילין על ראשו,

אלא על ראש שלוחו, דאין גוף השליח כגוף המשלח, כיון דבמידי דממילא לא שייך מינוי שליחות. ומש"ה בציצית ותפילין וסוכה נהי דהו"ל עשיית השליח כעשיית המשלח, כיון דגוף שלוחו לא הוי כגופו, לא עשה המעשה בגופו אלא בגוף שלוחו, אבל בפסח וקידושין וגירושין, כאילו עשה הוא, הרי נגמר המעשה, עכ"ל.

והסביר הגר"י ענגיל וז"ל: כיון שרק 'מעשה' השליח 'מתייחס' למשלח, או 'שמועלת' עבור המשלח, אבל השליח עצמו אדם אחר הוא, לכן בשמיעה שאינו עושה 'מעשה', לא שייך שליחות. ורק אילו היה ענין השליחות על גופו של שליח, שנועשה גופו כגוף המשלח, שפיר היה יכול לעשותו שליח על השמיעה, שכיון שנועשה גוף המשלח, הו"ל שמיעתו כשמיעת המשלח, ושפיר מצוי מפר נדרי אשת המשלח ששמע.



לע"נ הגר"י יוסף אליהו ב"ר יעקב שטיינער זצ"ל יא"צ כ' תמוז צרור את המדינים והכיתם אותם. עיין בעל הטורים שהקשה על מה שהתחיל בלשון יחיד 'צרור', וסיים בלשון רבים 'והכיתם'. ויש לומר על פי דברי הערבי נחל (פרשת קרח), דמשה רבינו היה צדיק יסוד עולם, שלכל העולם נמשך מהשפעתו, ומי שלא היה אוהבו, נתבטל ממילא. עוד כתב (בפרשת שלח), דבמקום שבו אדם מקלקל, אפילו עושה תשובה ומתקן אח"כ,

הופיע
ערוך לנר - ברכת הבית
על מסכת כריתות
מהדורה ספוארת בתכלית ההידור והיופי

אפשר להשיג הספר בציונות הספרים המובחרות
השעה ראשונה עם הספר - ר"י בנימין לעווין
052-347-322-0000
yotzbeber@gmail.com

הופיע
סדר נוסף במסדרת
חידושי רבינו חיים הלוי
על ה"חוב"ם
עם מורשת הגר"ח
סדר שני

להשיג בכל הציונות הספרים המובחרות
השעה ראשונה
בארץ: ספריות - ארזים טיסלר • בח"ל: עם הספר - לעווין
מכון פוריות הר"ח • moresheshagrach@gmail.com

בשורה טובה
שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר
חלת לחם על הלכות חלה - בינת הבית על מסכת חלה
במהדורה ספוארת בתכלית ההידור והיופי

אפשר להשיג הספר בציונות הספרים המובחרות
השעה ראשונה עם הספר - ר"י בנימין לעווין
052-347-322-0000



לע"נ הגר"י בן ציון אבא שאול ב"ר אליהו זצ"ל יא"צ י"ט תמוז **השיב את חמתי וגו' בקנאו את קנאתי**. אפשר לפרש על דרך משל, אם אב רואה מרחוק אחד מכה אח בנו, הרי מיד נתמלא עליו עברה וזעם, אע"פ כי הלה מתרץ עצמו אח"כ שעשה זאת ע"י שהזיק לו וכיוצא, אינו מקבל האב פיוס, כי אומר לו: היה לך לבקש משפט ממני או בבי"ד, ולא לעשות משפט לעצמו. לא כן אם נאמר לו טעם הכאתו כי זה בנו היה מגרף באש במו ידיו, וע"י כן בא לכלל סכנה כי אחז האש בכנפו, ועוד מעט ואיננו, על כן הכה בו למען לא יוסיף עוד לשלוח ידו במו אש להכניס עצמו לסכנה. אז לא די שאינו קועס על הכאתו, כי אם יתפוס בו ויחבקהו וינשקהו, כי בא אות ומופת איך נאמנים פצעי אוהב, כי הוא בא להציל בנו משחת.

הכי נמי כלפי כביכול אם אחד בא על בני ישראל בקטרוג ובמשפט, אז נתמלא עליו הקב"ה חימה לפי שעה, ע"ד שאמרו במדרש (שהש"ר א:ו) אצל אליהו הנביא, שאמר 'קנא קנאתי וגו', ואמר לו הקב"ה 'ומה איכפת לך'. לא כן פנחס, כי בא להציל בניו מן אש זרה, אע"פ שהרג בלא ב"ד ועשה משפט בעצמו על אחריות שלו, אמור לו תשואות חן לו, כי הוא 'השיב את חמתי' אשר לי, 'לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום', כי לא עשה כי אם להצילם.

בקנאו את קנאתי בתוכם. יש לברר מה הלשון 'בתוכם'. ואפשר לומר, דהנה מסירת נפש לפי שעה, אינו חשוב כל כך כמו מעשה פנחס, כי עבר וחלף, אמנם כזאת כתב בספר חסידים (סי' מ') לפרש הפסוק 'כי עליך הורגנו כל היום', דהיינו זה אשר מקבל תמיד נאצות והלבנת פנים על קיום המצות, דזה יותר חשוב מהריגה בפעם אחת ה"י. וזה היה אצל פנחס, כי חשב שישאר בחיים והיינו 'בתוכם', וירגנו תמיד עליו 'בן פוטי רוצח', ובכל זאת עשה, על כן 'הנני נותן לו את בריתי שלום'.



לע"נ הגר"י צחק אייזיק הוצגו ב"ר יואל לייב זצ"ל יא"צ י"ט תמוז **שליחות במצוה שבגופו**. הבאנו בשבוע הקודם חקירת הגר"י ענגיל (לקח טוב כלל א') בגדרו של 'שלוחו של אדם כמותו', דיש לבארו בג' אופנים, וז"ל: א) 'גופו' של שליח נחשב כ'גוף' המשלח, [וממילא מועיל מעשיו של השליח עבור המשלח]. ב) באמת השליח לאדם אחר נחשב, רק ש'המעשה' אשר הוא עושה בשליחותו עכ"פ מתייחסת למשלח, ונחשב שהמשלח עשה המעשה ההוא. ג) גם המעשה איננה מתייחסת למשלח רק לשליח, ונחשב שהשליח עשה המעשה לא המשלח, רק שהתורה גזרה שאף שאדם אחר עשה המעשה לא הוא, עם כל זה כיון ששלחו לך, 'מועיל' המעשה של האחר עבורו כאלו עשה הוא, עכ"ל.

והנה התוס' רי"ד (קידושין מב:) כתב, וז"ל: יש מקשים דלכל דבר מצוה יועיל השליח, ויאמר אדם לחבירו 'שב בסוכה בעבורי', הנה תפילין בעבורי. ולאו מילתא היא, שהמצוה שחייבו המקום לעשות ב'גופו', האיך יפטר הוא ע"י שלוחו והוא לא יעשה כלום. בודאי בגירושין ובקדושין מהני כי הוא המגרש ולא השליח, שמה כתב בגט 'אנא פלוני פטרית פלונית', וכן נמי האשה למי היא מקדושת כי אם לו והיא אשתו, וכן בתרומה הוא נותן התרומה מפירותיו, וכן בפסח הוא אוכלו ועל שמו ישחט ויזרק הדם, אבל בסוכה הכי נמי יכול לומר לשליחו

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא זי"ע אמר: כל מי שידליק נר לעולו נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה.

'רבינו בחיי' לרבינו בחיי ב"ר אשר זי"ע

הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע היה אומר:

סגולה גדולה לפרנסה ללמוד הספר 'רבינו בחיי'. וסימנך: מאן דיהיב 'חיי', יהיב מזוני.

כתיב 'מגדול עוז שם ה' בו ירוץ צדיק ונשגב'. שלמה המלך בא ללמדנו בכתוב הזה על מדת הבטחון, וביאור הכתוב הוא כך: כי הבוטח בשם ה', הנה הוא כאדם שהוא במגדל עוז והוא יושב שם לבטח ולא יירא משום אדם, וכענין שכתוב: 'ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם'. 'בו ירוץ צדיק ונשגב' מן הצרה, וכענין שכתוב: 'בוטח בה' ישוגב', כלומר מכל צרה ומאויב, כי אם יעלה על ההרים הרמים או יסתר בשפל הבקעות איננו נשגב מן האויב, ואמנם שם ה' ישגבהו ממנו. ומלת 'בו' איננה חוזרת 'למגדול' אלא 'לשם ה'', כי אין אדם רץ במגדל עוז, אבל כל מי שרץ בשם ה', ישוגב כבמגדל, ועל כן יאמר כי הצדיק ירוץ בשם ה' ולא יכשל. ומפני שדרך הרץ ליכשל אפילו במישור, לכן יאמר כי הבוטח איננו כן, כי ירוץ ולא יכשל. ומה שאמר 'מגדל עוז' ולא אמר 'הר' גבוה שם ה', לפי שהמגדל צורך גדול לבני אדם בעת צרה ובעת מלחמה, על כן המשיל שם ה' למגדל עוז, לפי שבטחון הבריות בשם ה' יצילם מכל צרה, והוא שכתוב: 'ענן ה' ביום צרה ישגבך שם אלהי יעקב', והוא המגדל החזק אשר בו ישגבו הבריות בעת צרתם.

וכשם שהמשיל שלמה המלך שם ה' 'למגדל', כן המשילו ישעיה הנביא לחדר שהאדם סוגר הדלת אחריו ונשגב בו, הוא שכתוב: 'לך עמי בא בחדריך וסגור דלתך בעדך'. ומצינו בפסוקים שהוא יתעלה נמשל בכל מקום 'במעון', 'בחדר', 'במגדל', 'בסלע', 'במעון': 'ה' מעון אתה היית לנו', 'בחדר': 'לך עמי בא בחדריך', 'במגדל': 'מגדל עוז שם ה'', 'בסלע': 'ה' סלעי ומצודתי'. ולפי שהוא יתעלה בכל מקום, לכך הוא נמשל בכל מקום, ושמו של ה' הוא 'מקום', לפי שהוא יתעלה כולל המקום וכל החלקים, והוא מקומו של עולם.

וידוע שאין אדם נקרא 'צדיק' אלא הבוטח בו, כענין שכתוב: 'צדיקים ככפיר יבטח', כי כל אחד מהם בוטח בשם יתעלה ככפיר הבוטח בכחו, ולמדך הכתוב כי הצדיק ירוץ בבטחונו להשתדל במצות ויעבוד ה' לילה ויום ויטרח לכבוד שמו ולא ילאה, כי נפשו השכלית תאמצהו ותוסיף בו כח, וכן אמר הנביא: 'קוי ה' יחליפו כח יעלו אבר כנשרים ירוצו ולא ייגעו ילכו ולא ייעפו', כי יטרחו טורח גדול ולא ייגעו, כי יש מצות צריכות טורח גדול ועמל יתר, כגון פדיון שבויים והצלת נפשות שהם מצות שצריכות זריזות גדולה, ועל זה אמר: 'ירוצו ולא ייגעו', ירצה לומר כי הצדיקים מחליפין כח וגבורה בעבודה ובמצות ועל כן אינם נלאים, וזהו שכתוב: 'ואוהביו כצאת השמש בגבורתו', המשילם לשמש בגבורתו שאיננו נלאה. וכן יש מצות שהם צריכות שקידה והתמדה כגון תלמוד תורה וקנין מדות היראה, צריך האדם שירגיל עצמו בהם עד שהרגל בהם יחזור לו לטבע, ואמר על זה: 'ילכו ולא ייעפו', ולשון 'ילכו' מלשון: 'התהלך לפני', שתרגום: הלוך בדחלת. והכונה שישתדלו במדת היראה ולא יחזור להם לעייפות. וידוע כי ממדת היראה יגיע האדם למדת הבטחון, הוא שכתוב: 'ראי ה' בטחו בה', ועל כן אמר שלמה: 'מגדל עוז שם ה' בו ירוץ צדיק ונשגב', כי שם ה' הוא מגדל עוז לצדיק הירא, והוא היכול לרוץ והבטוח שלא יכשל במרוצתו.

ושתי מדות אלו מצאנום בפניחס שהיה ירא את ה', ובטח בו כדי לקדש את שמו, הוא שכתוב: 'בריתי היתה אתו החיים והשלום ואתנם לו מורא ויראני ומפני שמי נחת הוא', ביאור הכתוב, כי נתן לו שתי מדות אלו שהם 'החיים והשלום', בשכר שתי מדות שהיו בו 'היראה והבטחון'. היראה, זהו: ואתנם לו מורא, בשכר המורא שירא אותי, הבטחון, זהו: 'מפני שמי נחת הוא', שבטח בה' יתעלה לבא כנגד כל השבט להרוג הנשיא שלהם ובת המלך, והיה קרוב להיותו נהרג, ונחת מפני שמי, ועל כן זכה זכה בעשותו המעשה הזה וקנא לשם הגדול והשיב את החמה.

מספיק שלא יזק שם, אבל שעוד יצליח באותו מקום, זה אי אפשר, וראיה מתרגומת טריפה שהאריה כנפים יותר מכפי שהיה לה בתחילה, ע"ש. ועל כן בהיות שחששו למה שנשכשו במדין, על כן יעצו הקב"ה 'צרו' אתה את המדינים, ומתוך שתשנא אותם ימנע מהם השפע, ועיד"ו יתבטלו כוחם, 'והיכיתם אותם' תוכלו לנצחם בלי שום פחד ומורא.



לע"נ הג"ר ראובן ב"ר שבתי פיין זצ"ל יא"צ כ"ה סיון
סדר ירושה. סדר נחלות הכתוב בתורה, מתאים אל שאיפת כל בני תמותה, בכלל האמור בירושה 'הקרוב קרוב קודם', מתבטא חפץ האדם שאחר מותו ישלט בעמלו איש הקרוב לו ביותר, הקשור לו קשרי אהבה פנימית שבין בני המשפחה, אשר עין זר לא תבחנם ולא תבינם, וכמו שכתב הרמב"ם (מורה נבוכים ח"ג פרק מ"ב), וז"ל: דיני הירושות הן מדה מעולה שלא ימנע האדם טוב ממי שהוא ראוי לו, ואחר שהוא הולך למות, לא יקנא בירושו, ולא יפזר את ממונו, אבל יניחהו למי שהוא יותר ראוי לו מכל בני האדם, והוא הקרוב לו יותר, עכ"ל.

דעתו של אדם קרובה יותר אל יוצאי חלציו ששמו נקרא עליהם, ובקומם תחתיו על נחלתו, יש לו יד ושם בין החיים, ושמו קיים בישראל. הבן הממשיך את שלשלת היחס של משפחת אביו, הוא קודם לבת, כי הבת מסבת את נחלת אבותיה אל בעלה, ובהיות כל איש שורר בביתו, הוא מטביע את חותמו על אחוזת אשתו,

מוסרי הג"ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל
'מבטיח אני להעושים לטובת נשמתו' אלחנן יוסף בן שמואל וצפורה, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דיין'

אין בעולם חיה משושה ומשתוללת כאדם מאוכזב, אם בעניני עסקים המדובר, עדיין הדבר ניתן להיפתר בנקל ביחוד כשיש נכונות לוותר על ממונו, אבל אם המדובר הוא בנשואין מאוכזבים, שלאחרי אמירת 'הרי את מקודשת לי' ברוב פומבי והדר, הגיעו הדברים עד היכן שהגיעו, והפתרון היחיד הוא גט כריתות עם כל שבעת מדורי גיהנום של דבת רבים שכל אחד אומר מה שעולה על לבו, עם נחשולי נחשולות של בזיונות ועלבונות, הרי הדבר רע ומר שבעתים, ואחרי ככלות הכל אין עדיין לדעת כיצד יהיו פני הדברים עם הזיווג השני. אשר על כן טוב יותר להתבונן היטב מראש לשוחח ולשאול עצה מאנשים שקנו נסיון בחייהם, ולא לשעות לעצת אנשים צעירים או נשים צעירות שדיעותיהם נקבעות על פי הלך רוחם המשתנה, או לפי תכונותיהם הבלתי יציבות.

וברבות הימים הכל הולך ונשכת, ואדם לא זכר את האיש שבגללו נתברך בית חתנו ומידו באה לו כל הטובה הזאת.

דין ירושת הבת נכתב בתורה בלשון יוצא מן הכלל 'והעברת את נחלת אביהן להן', וכן אין לו 'והעברתם את נחלתו לבתו', וזה מטעם שאין לך שמעביר נחלה משבט לשבט אלא בת הואיל בנה ובעלה יורשו אותה' (ב"ב קמז).

כדעת תורה כן גם קול ההמון, פרשת נחלות עוד טרם נכתבה, ובנות צלפחד כבר נתכוונו מעצמן שהבן קודם לבת בירושה, כדכתיב 'אבינו מת במדבר ובנים לא היו לו למה יגרע שם אבינו מתוך משפחתו כי אין לו בן', ואמרו בב"ב (דף ק"ט). 'אילו היה לו בן, לא דברנו'. וכתבו התוס' שם: 'ומסברא אמרו כן שהבת מסבה נחלה ולא בן'.

הבכור נוטל פי שנים בנחלה 'כי הוא ראשית אונו ולו משפט הבכורה', וכתב הרמב"ם שם 'מפני שאהבתו קודמת', הוא נתחבב על אביו ברחמי אב על בן יחיד, ויאהב אותו באהבה תמה שאין עוד בה שום שתוף. גם דבר רגיל הוא שהבן הנוול ראשון מסייע את אביו קודם לשאר אחיו

בעבודה ובכנוס הרכוש, והתורה קבעה לו שכר כפול דרך ירושה בנחלת אביו. אחרי צאצאיו והדורות הבאים אחריו, דעתו של אדם קרובה אל הדורות הקודמים, וקודם לכולם חביב עליו אביו, אשר חבה יתרה נודעת לו ממנו, וטפחו וגדלו וחנכו, לכן ואם זרע אין לו, אביו יורשו, ואם אביו אינו בין החיים, אחיו יורשים אותו מכח אביהם. ואמנם סדר נחלות יש בו מדעת המנחיל, ורוח אנוש הולמתו, אבל עתה שהלכות ירושה חקוקות בתורה, אינן תלויות עוד בדעת הבריות, ואינן מקבלות שינוי. ואם יאמר לך אדם שאין לו חפץ בזה, ויש את נפשו דרך אחרת, אין שומעים לו, 'כי נאמנים כל פקודיו, סמוכים לעד לעולם, עשויים באמת וישר'. וכל המשנה ואומר: שבתו תהיה יורשת אותו במקום בן, לא אמר כלום, ואין משגיחין בדבריו. כיוצא בזה אנו מוצאים גם באיסורים, הטעם שהבעל מפר את נדרי אשתו, אמר רב פנחס משמיה על דרבא 'כל הנודרת, על

'אמרות טהורות' להג"ר בנימין ב"ר לוי חדאד זצ"ל
מג'רבה
כתב בהקדמת ספרו, וז"ל:
"והני מברך בברכה המשולשת בני חיי ומזוני לכל הלומד בספרי זה אפילו פעם אחת בשבוע, ברך ה' חילו להיות מוצלח בנכסיו בזכות הרבנים הנזכרים פה, יאריך ימים ושנים ביראת ה', וכל ימיו יהיה דשן ורענן וינצל מכל צרה וצוקה, אמן כן יהי רצון".

החנוכי. אמרו חז"ל דשם יק מעיד עליהם. ודקדק בספר מאין יבא, אמאי אינו מעיד בהם אלא שם יק, ולא אותיות 'וה', ע"ש. ולענד"נ דאמרו חז"ל איש ואשה זכו שכינה שרויה ביניהם, דהיינו אות י' באיש ואות ה' באשה, והוא השם המעיד עליהם ועל זרעם שלא חטאו.

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא זי"ע אמר: כל מי שידליק נר לעוליו נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה.

דרכי האמונה' להרה"ק רבי יוסף דוד ב"ר אפרים זי"ע אבד"ק זואלוב (תלמיד של בעל יושר דברי אמת)

כתב בהקדמת הספר, וז"ל: ועיני לשמיא נטלית וכפי פרישות בתפלה, ועני בלב נשבר ונדכה

נפשי בשאלתי נועם עליהם תבקשו בזה ובבא די יתאמר מילי דשמיא מספרי אשר כתבתי

הנה שרשי התורה העבודה היא היראה, וכדכתיב 'ראשית חכמה יראת ה', 'וכפירש"י (משלי א:ז) שהוא תרומת מבחר החכמה. ורצונו ז"ל בזה, דאית יראה ואית יראה, כי באמת החכמה היא כ"ח מ"ה, וכדכתיב 'והחכמה מאין תמצא', שהוא אמרם 'בטל רצונך מפני רצונך', 'עשה רצונך כרצונך', והשורש לזה הוא יראת הרוממות, בגין דהוא רב ושלטי, עיקרא ושרשא דכל עלמין וכולא קמיה כלא חשיב. והנה כל הברורים לברר עצמו מכל מיני פסולת, הוא ע"י כח החכמה שהוא היראה, כח מלוכה, שעיקר כח המלוכה שעבדיו יעשו היפך רצונם רק כגזירת המלך, והגזירה הוא בלי טעם ושכל וסברא, כי אם היה בהגזירה טעם וסברא, לא היה בו עבודת עבד מכח גזירת המלך, כי היה מסכים ברצונו לזה, ועיקר המלוכה הוא להיות בכחו לגזור גזירות על עם ומדינה, שיקבלו גזירותיו ההיפך מרצונם, וכידוע כל זה ממלכותא דארעא ששורשה ממלכותא דרקייע.

והנה אמרו חז"ל דשבת הוא מעין עוה"ב, העיקר לזה העבודה ביראה כל ימי החול בקבלת עול מלכות וגזירות המלך, לבטל רצונותיו המנגדים בעבודת עבד להמלך, דייקא בביטול רצונותיו, והנהגותיו דייקא, וכאמרם ז"ל 'עשה רצונו כרצונך', שהוא כח בחינת שבת קודש, שאז מלכותו ברצון קבלו, כדי שיעשה רצונך כרצונו, ר"ל שמשבת קודש תקח כח לכל ימי השבוע, שתמצא לעשות כרצונך יתברך, בטל רצונך מפני רצונו שהוא כח ימי החול, שאז בחינת מלכות, מלכותו בכל משלה, שהוא בעומקי ההתרחקות ומדור החיצונים, ובפרט בעשיות הגשמים שרובו רע, ושם עבודת עבד בביטול רצונות מפני גזירות מלכו של עולם, וע"י ביטול רצונך מפני רצונך יתברך, כדי שיבטל רצון אחרים שהוא כח אלהים אחרים מפני רצונך. והאמת, שזה תלוי אחד בחבירו ושניהם יחד, כי סוף מעשה במחשבה תחילה, ע"י קבלת עול מלכותו וגזירותיו בלי טעם וסברא, דייקא במקום ההתנגדות בעבודת עבד, במעשה דיבור ומחשבה שכל ומדות, כעבד למלך דייקא, בביטול רצונות המתנגדים לעשות רצון המלך, עיד"ז תעלו כל העולמות, וכדכתיב 'לך ה' הממלכה והמתנשא לכל לראש', כי ע"י כפיית סטרא אחרא נתעלה כח הקדושה, וכדכתיב 'וכל קרני רשעים אגדע', עיד"ז 'תרוממנה קרנות צדיק'. וזהו אמרם 'כל המקיים את התורה מעוני', שהוא ימי החול, שמקבל גזירות מלך בלי שום שכל טעם וסברא, שאין עני אלא מן הדעת, 'סופו לקיימה מעושר', שעל ידו זוכה לכח שבת קודש, שנאמר בו 'לדעת כי אני ה' מקדישכם'. [המשך בשבוע הבא]

דעת בעלה היא נודרת' (שבת מז.). אבל עתה שדין הפרה כבר חקוק בתורה, אז אפילו אם היא אומרת שאינה נודרת על דעת בעלה, לא אבד הבעל את זכותו, ומיפר את נדרה.

וכן אנו מוצאים כזה בדברי הר"ן (נדרים עט.), שכתב הטעם שהבעל מפר נדרי אשתו רק ביום שמעו, משום 'שכיון שעבר יום שמיעה ולא הפר, גלי אדעתיה שהוא רוצה בקיומו', עכ"ד. אבל עתה שהגבילה התורה זמן ההפרה רק ביום שמעו, אז אפילו אם יום השמועה הוא יום השבת, והפרת הנדר היתה אסורה בו, אינו יכול להפר עוד בצאת השבת, אף שאין כאן גלוי דעת שהוא רוצה בקיום הנדר, שהרי לא הפרו מחמת איסור שבת.



לע"נ הג"ד אברהם משה ב"ר שמואל שואל המבורג זצ"ל י"א צ"ט א"י
מי שלמד רק נגלה ולא נסתר אם מין ואפיקורס גופו כלה אבל לא נפשו. מבואר בכתבי האריז"ל בענין מצות ל"ת, כי יש מצות ל"ת שתשובה ויה"כ מכפרים, ויש שצריך ג"כ יסורים לכפר, אבל יש עבירות חמורות כמו כריתות ומיתות ב"ד וכיוצא שאינם מתכפרים עד שימותו, ויש באלו חילוק אם היא עבירה מאותם שגופם כלה ואינו קם בתחיית המתים כגון המינים והאפיקורסים וכו'. ועל אלו מה קורה עם גופם ומה עם נפשם, על זה מבואר בשער הגלגלים הדנפש הזאת תתגלגל לתקן מה שחטא, וגופו הראשון כלה ונאבד, עכ"ד.

רואים מכאן שבאופן שהוא היה מין או האפיקורס, אז גופו אין קם בתחיית המתים, אבל הנפש הזאת אינה

נאבדת, והיא תתגלגל בגוף שני בהצטרפות איזה נצוץ אחד משרשו שנכנס שם שהוא בעל הגוף ההוא, ושם נתקן. וזה המגולגל עמו, נקרא 'אורח', ולא 'בעל הבית'.

וכ"כ הגר"א, דהנשמה אף שבע"כ תסבול עוונותיו, מ"מ לא יאבד לנצח, שיתוקן בגלגול כמש"כ (איוב לג:כט) 'פעמיים שלוש עם גבר', משא"כ הגוף שאינו מתוקן בגלגול, תשבר לנצח, והוא דומה לכלי חרס שצריכים שבירה, ואמרו (סנהדרין נב.) 'כיון שנשבר אין לו תקנה', עכ"ד. אבל רק הגוף הראשון כלה, אבל הגוף השני שבו נתקנה הנפש מהחטא, הוא קם בתחיית המתים.

פנים יפות' לבעל הפלא'ה בהקדמה לספרו כתב, וז"ל: 'כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עילאה, בברכת ה' הרחבה והמלאה, וינצל מכל עמל ותלאה'

כאשר מריתם פי. נראה הא דלא אמר 'על אשר מריתם פי', אלא דאמרה תורה שנענשו משה ואהרן מדה כנגד מדה, בעבור שלא הקדישו את ה', כדכתיב 'על אשר לא קדשתם אותי במים, נתקדש ה' ע"י מיתתם, כמו שאמרו (זבחים טו.): 'נורא אלהים ממקדשיך', אל תקרי 'ממקדשיך', אלא 'ממקודשיך', כשהש"ת עושה דין לצדיקים מתקדש שמו, והיינו דכתיב 'מהם מי מריבה אשר רבו בני ישראל את ה' ויקדש בם', כפירש"י שם, הרי שהוא מדה כנגד מדה, לכך אמר 'כאשר מריתם'.

ועוד י"ל ד'גם אתה' מיותר, ונראה פירושו לפי מה שאמרו (תענית ט.): ואכחיד את שלשת הרועים ביום אחד, כשמתה מרים נסתלקו הבאר, וחזר בשביל משה ואהרן, וכשמת אהרן נסתלקו ענגי הכבוד וחזרו כולם בשביל משה, וכשמת משה נסתלקו כולן ביום אחד, הרי שמיתת משה שקולה כמיתת כולן ביום אחד, והוא עונש לישראל, כמו שאמרו 'צדיק אבד, לדורו אבד'. דהמשיל מיתת הצדיק לביאת השמש, כי השמש בלילה אינה נחשך בעצמה, כדכתיב 'אל מקומו שואף זורח הוא שם', שבכ"מ שהשמש הוא שם, זורח הוא שם, אלא שנאסף מן העוה"ז, כן הוא מיתת הצדיק שנאסף מן העוה"ז אל עולם עליון וזורח הוא שם, אלא שנחשך לעולם התחתון.

והיינו דכתיב 'ויאסף אל עמיו' שנאסף מן העם שבעוה"ז אל העם שבעולם העליון, וכיון שנאסף משה, נאסף אורו עם האור וזכות של אהרן ומרים, לכן נאמר 'גם אתה', שכולם נאספו ביום אחד, וחשב גם עתה כאלו מת אהרן, וזהו 'כאשר מת אהרן', וכיון שהעיקר העונש הוא לישראל, ע"ז אמר שהוא בחטא ישראל שהם גרמו שמריתם פי ע"י מריבת העדה.

בעל הפלא יועץ' כתב בהקדמת ספרו וז"ל:

'ממי שאקבל ממנו טובה, אשתדל לשלם לו במיטבא, ולבקש רחמים עליו'

אבילות על חרבן בית המקדש. היא דבר התלוי במעשה, ובפרט בזמן בין המצרים ביום ובלילה ליתן אפר במקום הנחת תפלין ולישב אצל המזוזה ולומר סדר תיקון חצות, אמנם לא המעשה היא העיקר, רק צריך להיות עין במר בוכה ולב נשבר ונדכה כאבל אם קודר יאנח בשברון מתנים על צער השמים, והכל לפי הידיעה, ולפי רוב האהבה, ולפי זכות הנשמה. והן אמת כי דלוננו מאד, ואין אתנו יודע מה חסרנו ומה אבדנו ומה גרמנו בעוה"ז, ומהו גלות השכינה, ועד היכן מגיע צערה וצער העליונים והתחתונים, על זה ידוע כל הדווים, מ"מ כל אדם אינו חייב אלא כשיעורו, ויצויר בעצמו כאלו אמו חגורת שק, לובשת שחורים ומתעטפת שחורים צועקת מרה, קול ברמה מנהמת כיונה, מה הלשון אומרת 'קלני מראשי קלני מזרועי, בנים גדלתי ורוממתי והם פשעו בי'. וכזאת וכזאת החי יתן אל לבו דברים הממררים את הלב וישפוך את נפשו בקול יללה, אולי יזכה ויראה בנחמת ציון ובבנין בית קדשנו ותפארתנו שיבנה בב"א.

וממוצא דבר אתה תשמע, כמה רע ומר המעשה שעושים קצת אנשים או נשים שמתועדים יחד לשמוח בשמחת מרעות בלילי מוצ"ש ובשאר לילות, ובפרט בלילות החורף ומרבים בשמחה של הבל אוכלים ושותים ומנגנים ומשוררים שירי עגבים ושירי נכרים, אוי להם אהה עליהם, כי בלי ספק השמחה לתוגה יהפך להם, או בעוה"ז או בעוה"ב אם לא יתנו לב לשוב, כי מלבד כמה איסורים שעושים מושב לצים ונבלות הפה בשירי עגבים, ואמרו רז"ל 'אודנא דשמע זמרא תעקר', עוד בה כי כעס לאביו בן כסיל וממר לילדתו, כי יאמר הקב"ה אוי בנים אכזרים, קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה, והיא ככתולה חגורת שק, וה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאוג ישאג על נוהו, ומלאכי שלום מר יבכיו, וכל צבא המרום במרום צדיקים וחסידים ומשיח צדקנו בוכים ומתאוננים והכל על חרבן בהמ"ק שנחרב בעונותינו, ואנחנו באותו עת נהיה יושבים ומשוררים ששים ושמחים בשמחת מרעות, אין זה כי אם רוע לב וסמיות עינים. מי האיש הירא ורך הלבב, בשמעו כדברים האלה, יתן אל לבו שלא לילך עוד בשמחת מרעות כזה, ובסעודת הרשות, רק בכל עצב יהיה מותר, ולא ישמח אלא בשמחה של מצוה, ובזה ישמח ישראל בעושי.

הבנינו ואלמדה

אצרות דעת, נטפי דיוקן ופרקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעוריו של הגדו"ח רבי שמעון שפיצער שליט"א

למה אתה בורח?

האם זוהי ההשתדלות הרצויה?

לעבור ישיבה

כן הוא הדבר לענין תלמיד שאינו מצליח בישיבתו ומבקש לעבור לישיבה אחרת. הרבה פעמים הסיבה שלא הצליח בישיבתו היא בגלל שיש לו איזה דבר המעכב אותו מלהצליח, ואם כן מה יועיל לו בברחו לישיבה אחרת? מזה שהוא בורח לישיבה אחרת, הוא מגלה בדעתו שהוא חושב שהאנשים מסביבו אשמיים, והרי אין הדבר כן, אלא עסק הוא שיש לו בינו לבין קונו, וכיון שכן, איך יעז לומר להקב"ה שרצונו להסתדר לבדו בעצות ותחבולות מבלי לעשות חשבון בנפשו אשר זהו דרך המלך.

אמנם כן, **בוודאי יתכן שיראו לו מן השמים שעליו לעבור לישיבה אחרת, ואז יהיה זה הדבר הנכון לעשותו.** אבל על פי סדר הדברים, **יצטרך לעצור תחילה ולהתבונן מה עליו לתקן ולא לברוח.** וזאת עליו לזכור כפי שהוזכר מקודם, שנפש האדם מחפשת תמיד לעשות תחילה עצות ותחבולות, ולכן צריך להיות ער לכך ולזכור שעצות ותחבולות לעולם לא יוכלו להועיל. הדבר היחיד שיוכל להועיל הוא ללכת עם התוכנית של הקב"ה למרות כל הקשיים שבה.

מהו הסיבה?

ושבו ייאמר שבוודאי יתכן שעל האדם לעבור למקום אחר על-פי רצון ה', וכפי שעשו כמה וכמה צדיקים, וכמו שמסופר על הרה"ק החידושי הרי"ם זיע"א שעזב את רבו הרה"ק רבי משה מקאזניץ זיע"א ועבר לפרשיסחא. אבל **אף הוא לא מפני שביקש לעצמו עצות ותחבולות לברוח מקאזניץ עשה כן, אלא מפני שהבין שכן הוא רצון הבורא שילך לפרשיסחא.** והגם שהיה לו קשה לקום ממקומו ולעבור למקום אחר, בבחינת 'לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך', **עם כל זה עשה כן כדי לקיים רצון ה'.** ואע"פ שנגעש בשיכול בניס ר"ל מחמת כן כידוע, לא התחרט כלל על מה שעשה, כי לאחר שידע שזהו האמת עברו, ראה ממילא את כל השאר כעל נסיונות הבאים לנסותו לראות היעשה את המוטל עליו אם לא.

והאמת שלא רק מי שהגיע למדרגת החידושי הרי"ם מותר לו לעבור למקום אחר, אלא גם האדם הפשוט יתכן שיבין שרצון ה' הוא שיעבור למקום אחר. אבל היות שבדרך כלל נוטה האדם הפשוט לנקוט בעשיית עצות ותחבולות בטרם יחשוב מה רצון ה', לכן אנו זקוקים לריבוי בעל חובת הלבבות שיבוא ויאמר לנו: **עצרו! בדקו היטב מפני מה אתם רוצים לעבור ממקומכם!**

נולד בה, ולכן הוא יוצא לחפש לו מקום אחר. ואם כי בשנים האחרונות נתמעטה מציאות זו, הרי זה רק בגלל שרבים מבני האדם אינם מחוברים היום בפנימיותם לדרך הסלולה של המקום בה הם שייכים, ולכן לא אכפת להם היכן הם נמצאים, אך עכ"פ ביסודו הדבר מצוי, וישנם הרוצים להחליף חסידות בחסידות או קהילה בקהילה.

גם כאן עלינו לדעת, שהגם שיתכן שמדובר בדבר אמיתי, ברובא דרובא מן המקרים אינו כן, אלא הדבר נובע מחיפוש 'עצות ותחבולות'. ובזאת תבחנו, כי רבים מן האנשים אשר עוברים ממקום אחד למקום אחר, אף במקום השני לא יחזיקו זמן רב אלא יחפשו לעצמם מקום שלישי ורביעי וחמישי.

אין אנו מדברים על מי שלא היה שייך לשום מקום ויצא לחפש לעצמו מקום ודרך להתחבר אליה, כי הוא אדרבא, הלא הוא מחפש לעלות ולהתעלות ואשרי חלקו. אבל מי שכבר היה לו מקום סלול, וגזר אומר להחליף מקום במקום, נמצא בסכנה גדולה, והסכנה היא מה שריבוי בעל חובת הלבבות מגלה לנו, **שאינו הולך לשם מפני שהוא רוצה לעשות השתדלות על פי רצון ה', אלא מפני שהוא מחפש עצות ותחבולות.**

לא קיבלתם את בני למוסד שלכם מפני שלא חתמת על התקנות שלכם? אינני זקוק לכם יותר! אלך לי למקום אחר יותר זול..." מדוע ברחת? כי היה לך קשה לשלם את המחיר? דע לך שלא עשית השתדלות אלא עצות ותחבולות, כי זהו הכלל: **כל אימת שהאדם בורח, הוא עושה את ההיפך מן ההשתדלות. בהשתדלות אין האדם בורח, אלא הולך לקראת תכלית!**

בריחה מקורה בחוסר בטחון

מי שבורח ממצב מסויים ברצונו לשנות את המצב הקיים, מגלה בדעתו שהוא סבור שהמשא ומתן שלו הוא רק עם בני אדם ולא עם הקב"ה ואשר על כן הוא חושב שהוא יכול להתחמק מן המצב בכוחות עצמו. ואם הוא יודע שהמשא ומתן שלו הוא עם הקב"ה, ואע"פ הוא בורח ממצבו, הלא כי אז פשעו גדול יותר, **שהרי הוא מגלה אז בדעתו שהוא חושב שהוא יכול להשיג את צרכיו בדרך קלה יותר.**

'וכי סבור אתה שאני מחוייב ללמוד שעות רצופות ולהתפלל כל יום במנין כדי להשיג את פרנסתי?! לא, אני יכול להסתדר בלי כל אלה, והרי מכיר אני אנשים הרבה שאינם מתפללים במנין ויש להם פרנסה בשפע! אף אני אעשה כל מיני עצות ותחבולות עד שתהיה לי פרנסה ואחסון לעצמי את כל הטרחה הנמצאת בהליכה בדרך המלך.'

עוסקים אנו בענייני השתדלות, בין הדרך הנכונה להשתדלות לבין הדרך שהיא בגדר 'עצות ותחבולות', וכבר מילתינו אמורה שדרך המלך בענין זה אינו נוגע רק לפרנסת ממון, כי אם גם בכל העניינים כולם.

השידוך מתמהמה

ניקח דוגמא: איש אחד שבתו הגיעה לפרקה, עשה ככל אשר לאל ידו (כפי דעתו) כדי למצוא לה זיווג. יום אחד הוא מתבונן במצבו ועיניו נחשכים: 'הלא כבר דברתי עם כל השדכנים, וכבר נסעתי בשנה שעברה בכ"א אדר אל הרבי ר' אלימלך, והנה חלפה עברה לה כמעט שנה תמימה ועדיין לא התקדם כלום! ומה הוא עושה? במקום לקיים מאמר חז"ל (ברכות ה. א.) הרואה יטורים באים עליו יפשפש במעשיו, הוא בוחר להרים עוד טלפון לשכרן...

אכן, לא נחשיש שפעמים הרבה תהיה הרמת טלפון זה בכלל השתדלות, אבל לפעמים לא תהיה זאת אפילו בכלל השתדלות, והיינו כאשר בגלל מצוקתו הוא רץ אל הטלפון כדי להרגיש שעשה דבר מה לשינוי המצב, כי אז אין הרמת הטלפון באה מצד עשיית רצון ה', אלא מצד רצונו העצמי להרגיע את עצמו, כי יותר קל לו לאדם לעשות איזה מעשה הגם שהוא ללא הועיל וליתן לעצמו הרגשה שמשוהו מתקדם, מלשבת בחוסר מעש ולחשוב שהקב"ה רוצה ממנו שיתחזק יותר באמונה ובטחון.

וכבר אפשר שמן השמים רוצים דבר זה גופא, שילמד האדם שלא להבהל ממה שחלפה עוד שנה, ושלא יפנה מחמת כן שמאלה, אלא ימשיך ללכת בדרך הנכונה על ידי חיזוק הלב באמונה ובטחון, ורק על ידי זה להרגיע את עצמו ולא על ידי עצות ותחבולות.

ואדרבה, ברובא דרובא מן המקרים מתגלה שאותה פעולה שנקטו בה בעת מצוקה, לא החישה את הישועה, אלא הישועה באה בדרך בלתי צפויה כלל, וכגון מחמת איזו הצעה שהוצעה לפני שנתים ימים ולפתע חזרה והשכימה לפתחם.

עלינו לבדוק היטב לפני כל פעולה שאנו עושים, האם אנו עושים אותה כדי לעשות רצון ה', או שאנו עושים אותה כדי לעשות עצות ותחבולות.

לעבור קהילה

הנה קהילות קהילות רבות יש בישראל, ומצוי הרבה שאחד מבני הקהילה אינו מוצא את מקומו בקהילתו אשר

הרתבונות

"לא קיבלתם את בני למוסד שלכם מפני שלא חתמתם על התקנות שלכם? אינני זקוק לכם יותר! אלך לי למקום אחר יותר זול..."
מדוע ברחת? כי היה לך קשה לשלם את המחיר? דע לך שלא עשית השתדלות אלא עצות ותחבולות, כי זהו הכלל: כל אימת שהאדם בורח, הוא עושה את ההיפך מן ההשתדלות. בהשתדלות אין האדם בורח, אלא הולך לקראת תכלית!

מהשבות הרבה – מטרה אחת!

הפיתרון היהודי לחוסר ריכוז: לחבר את כל המחשבות השונות למטרה אחת!

סדרת 'חוסר ריכוז בתורה ובכלל' - במבט של תורה וחסידות' - חלק ה'

נמשיך הלאה בנסיון להבין בקרבנו איך ניגשים לנסיון הלזה אשר 'חוסר ריכוז' נקרא. הבה ננסה לראות כיצד פותרים דבר זה.

כפי שהקדמנו (והובא בגליון האחרון) הרי כשנדע ונבין מהו התפקידנו בעולם, הרי שהרבה מהקשיים יפתרו מאליהם, וממשיכם אנו בקו זה, וכדלהלן.

הנה כשהאדם מנגן ניגון, כל הבתים, גם הנמוכים וגם הגבוהים, שייכים לאותו ניגון. אין זה משנה באיזה בית האדם נמצא עכשיו, למעשה הוא נמצא באותו ניגון, אלא שעכשיו הוא מנגן אותו באופן זה, ואח"כ הוא מנגן אותו באופן אחר. או כעין זה כשיש שני ניגונים המתלכדים על אותם מילים. אפשר לשיר 'כאילו תערוג' בניגון זה, ואפשר לשיר אותו בניגון אחר; אפשר לשיר 'לב טהור' בניגון זה, ואפשר לשיר אותו בניגון אחר. יבוא אחד ויאמר: עברנו לניגון אחר, ועכשיו איני יכול להתרכז, כי הניגון הראשון עדיין מצלצל לי במוח. על זה נאמר לו: הניגון הוא רק לבוש איך לבטא השתוקקות לריבונות של עולם. אני יכול לשיר גם מילים אחרות. סוף כל סוף הכל לבושים איך להשתוקק לריבונות של עולם. להיפך, ממשיכים הלאה והלאה. משתוקקים כל פעם באופן אחר, אבל הכל אחד הוא - השתוקקות.

התורה כניגון

באופן זה בנויה התורה, כי נניח שהאדם מחליט ללמוד ארבע שעות רצופות. עכשיו הוא לומד גמרא ואינו מתעסק בשום דבר אחר, אף לא בתורה וגמילות חסדים. ובכן, מה יעשה כשיגיע למשנה שעוברת לענין אחר, ענין שאינו קשור כלל לענין הקודם? למה אין זה סתירה לריכוז המוח? למה אין האדם טוען: 'איני יכול להתרכז כי מוחי חוזר לענין הקודם?' התשובה היא כי האדם אין לו בעיה עם המעבר מענין לענין, כי לכתחילה הכין את עצמו: 'אני הולך ללמוד עכשיו גמרא, ומה שיגיע, אותו אלמד. אני בטל לסדר הגמרא. אם זוהי המשנה שאני צריך ללמוד עכשיו, אני נכנס לגמרי לתוכה!' וכמו כן אם תוספות מקשים קושיא ממקום אחר, הוא נכנס לאותה סוגיא שהתוספות מביאים, כי ברור לו שהוא רוצה עכשיו לעסוק בלימוד התורה.

כך הוא גם בענין זה. זהו הפיתרון. **חלקי הנפש העמוקים מתרגלים שהאדם רוצה לעבוד את ה'...** הקב"ה מצוה עכשיו לסגור את הגמרא כי יש כאן מצוה שאי אפשר להיעשות על-ידי אחרים? - אני סוגר את הגמרא. אכן, הוא מחזיק את אצבעו במקום, ומה האצבע עושה? היא מעידה עליו שהוא עובד את ה'. כי משכן הוא והרי הוא הולך מהשולחן אל המנורה ומהמנורה אל השולחן, כי יש אור התורה ויש לחם הפנים. אבל הוא אינו עוזב.

כשהאדם סוגר את הגמרא לאחר לימודו ונותן לה נשיקה חזקה, זה יכול לבוא משני מקומות. זה

יכול לבוא מאהבת תורה עזה שיש לו אשר בגללה אינו רוצה לעזוב את הגמרא, וכשהוא מנשקה, הוא לוקחה אתו. וזה יכול לבוא מפרידה. הוא אומר: היה נפלא מאוד, נעמת לי מאוד. בלי נדר בשבוע הבא נתראה שוב. אבל עד אז איני רוצה לשמוע ממך, בסדר?

מי שאינו מבין שתמיד בוועד לו בפנים אותו דבר, יהיה בבעיה, וזה יתבטא אצלו בצורה טכנית, כי כשילמד דבר עמוק, בהגיע עת התפילה, לא יוכל להתפלל. מה שאין כן **מי שבשעה שלמד יכול היה גם לחשוב על השי"ת, כי הוא הלימוד יעזור לו להתפלל היטב.** הוא אמנם יצטרך כמה דקות כל פעם כשיעבור מסוגיא לסוגיא, אבל בסוף הלימוד יעזור לו לתפילתו.

שתי קימות לתפילה

ואפשר לראות זאת בחוש בקרב הלומדים קודם התפילה. יש מי שכל תכליתו היא להתפלל כיהודי ירא שמים עם ישוב הדעת וקרבת אלוקים, ולשם כך מסדר לו סדר יומו כדי שיוכל ללמוד חצי שעה או שעה קודם התפילה ולהכניס את עצמו אל המצב. הוא יודע שבלי הכנה זו מוחו יהיה רדום, ועד שיתעורר, כבר יעמוד בשמונה עשרה ויגלה שהפסיד פסוקי דמזרה. לכן הוא רואה כדבר נחוץ ללמוד קודם התפילה לעורר את מוחו, כדי שמיד בתחילת התפילה, יהיה ער ויתפלל כדבעי. הנה אתה רואה על אדם זה שכל מה שהוא לומד הוא כהכנה לתפילה, ולא יעלה בדעתו לדבר איזו שיחת חולין בין הלימוד לתפילה. אתה יודע למה? כי פעם הוא ניסה זאת. הוא למד כל כך טוב וכשסיים דיבר כמה דקות עם חברו על דא ועל הא עד שהמנין התאסף, ואח"כ הרגיש כל כך רע - היה בל תשחית. למה קמתי כל-כך מוקדם? והאמת שהיו צדיקים שאמרו כך בפירוש, שמי שמדבר בין הלימוד קודם התפילה, הרי זה כאילו לא למד קודם התפילה. אכן אנשים לאלפים שעושים זאת, יודעים בדיוק על מה אנו מדברים.

לעומת כן יש מי שאינו לומד קודם התפילה כהכנה לתפילה, אלא מפני ששעה זו נוחה לו. בלילה מדי קשה לו כי ראשו עייף. בבוקר קודם התפילה זהו הזמן הנוח לו ביותר ללמוד. מעולם הוא לא חשב אז על התפילה. הוא מגיע בבוקר, מתרווח על כסאו... אתה צריך לראות אותו... זה מין מהלך... הוא הולך עכשיו ללמוד... הוא מכין לעצמו כוס קפה... קצת חדשות... הולכים עכשיו ללמוד... הוא לומד... אין לו שום שייכות אל הענין שעוד מעט הולכים להתפלל. דרך אגב, על זה אומר רש"י במסכת ברכות שאסור ללמוד קודם התפילה. למה? כי - סליחה! צריך להתחיל להתפלל. מי נותן לך רשות ללמוד עכשיו? הוא הולך ללמוד עכשיו. איזה מין דבר זה?

זו הסיבה שאינו חושב איזה סגנון לימוד יועיל לו להתפלל טוב יותר. מי שלומד בשביל הכנה לתפילה,

יחשב הרבה פעמים מה יועיל לו יותר, כגון: רוצה הייתי ללמוד בחברותא, אבל משום מה אצלי לימוד בחברותא הוא סגנון אחר של לימוד ואינו מועיל לי לתפילתי. צריך אני ללמוד עכשיו לבדי ולהתייחד עם קוני. (השני, מה זה אכפת לו בכלל? הוא מצא לו חבר טוב לחברותא והוא לומד אתו. עוד מעט נראה לגבי התפילה). **אדם זה הלימוד באמת עוזר לו להתרכז. הוא מצליח לכוון פירוש המילות בתפילתו.** זה באמת מתמיה איך רבי עקיבא איגר מסייע לכוון פירוש המילות בעת התפילה, אבל אם תבדקו בהנהגת אדם כזה, תראו שזו המציאות. תראו עליו איך הוא אומר שירה. זה עובד. אתם יודעים למה? כי **האדם לכתחילה היה מחובר למשהו אחר. הוא ידע מה הוא רוצה, וכשלמד, למד כדי להשיגו.**

המוח נשאר תמיד מחובר למצוה

באופן זה יכול האדם לצרף חלקים אחרים מיומו. כשיזדמן לפניו גמילות חסד, יאמר בלבו: 'מדובר בחסד קשה, אבל אם אעשנו, זה יסייע לי ללימודי ולתפילתי'. אומר ועושה, וכל הזמן הוא נושא תפילה לסייעתא דשמיא בזכרו שאינו יכול לעשות כלום בכוחות עצמו. מה שאין כן אם האדם נכנס ויוצא כדרך הגוי, היינו שאומר: 'עכשיו תן לי ליהנות ממה שיש עכשיו. עוד מעט נראה מה עוד יש. להיפך, אני רוצה להיות לגמרי כאן. אני לא רוצה להיות כאן תשעים אחוז בלבד. אני רוצה ליהנות מהמצב מאה אחוז'. אכן אף פעם אין לו ליהודי להיות שקוע באיזה דבר במאה אחוז. בדבר גשמי הרי הדבר פשוט, אבל גם בדבר רוחני (וצריך להבין זאת כבר דעת), אסור לו לאדם להיות שקוע בו מבלי לזכור את הלכותיו.

זהו הסוד והשורש למה שידוע שהאדם צריך לעשות את המצוות ביראה ואהבה. "אשר קדשנו במצוותיו" - למה בלשון רבים? הרי הוא מקיים עכשיו רק מצוה אחת! התשובה היא שזה כולל גם את מצוות היראה והאהבה שאותן צריך לקיים בכל מצוה ומצוה. מי שיש לו יראה בשעת קיום המצוה, פירושו שגם כשהוא מקיים מצוה שיש לה שייכות לאהבה, הוא זוכר גם את חלק היראה שבה. כשהקב"ה אמר בקרובי אקדש, הוא אמר כך: היום הזה הוא היום הגדול ביותר, יום שנטל עשר עטרות, אבל אסור לך לשכוח את חלק היראה. איך יתכן? עכשיו הרי עובדים באהבה. אף על פי כן. מוכרח אתה לזכור גם את החלק היראה, כי אם לא תזכור את חלק היראה, יהיה זה סתירה עם דברים אחרים שאתה עושה.

וכן הוא בדברי ה'אור החיים' הק' בענין מעמד הר סיני. מעמד הר סיני היה מעמד של אהבה שאי אפשר בכלל לתאר. "אתה נגלית בענן כבודך..." הקב"ה התגלה לנו... "אהבה רבה אהבתנו, חמלה גדולה ויתירה חמלת עלינו..." אבל, "והגבלת את ההר". מוכרח היה להיות גם חלק היראה. עוד פעם, משה לך והזהר אותם. החשש הוא לא רק שבלי

יראה יזלזל האדם בהקב"ה, אלא בלי יראה, אין הוא יכול להיות כלי מוכן לגמרי להשראת השכינה. חסר לו. הוא לא לגמרי ראוי לכך.

להיות השראת השכינה

ובחזרה לענייננו, נקודת הדבר היא שהאדם אינו מחפש ריכוז לשם ריכוז. רק הוא מחפש לאסוף את כליו להיות מקום קבוע להשראת השכינה. הוא מבקש להיות משכן לה'. ברגע שיבין שזה מה שהוא מבקש ועל זה הוא מתפלל, יבין איך הריכוז בתורה יסייע לו לתפילתו, והריכוז בתפילה יסייע לו ללימודו. מה שהוא רוצה הוא להגיע למצב שאינו מסיח את דעתו מעבודת ה'. הוא מבין מה שהוא רוצה. הוא רוצה שכאשר יסיים להתפלל, לא יעזוב עכשיו וילך לו, אלא ילך מחיל אל חיל. כמו שאמרו חז"ל (מ"ק כט, א) "כל היוצא מבית הכנסת לבית המדרש, ומבית המדרש לבית הכנסת, זוכה ומקבל פני שכינה, שנאמר (תהלים פד, ה) "ילכו מחיל אל חיל יראה אל א-להים בציון". ואע"פ שעדיין לא הגיע למדרגה זו, הוא מתחיל כבר לשים לב מתי הוא מסתלק. אומר הוא לעצמו: החזקתי ראש שכאשר אני מתפלל, אני מתפלל שאצליח בהמשך היום בלימודי, וכשאני לומד, אני מכוון שזה יותר בי רושם לכאשר אעסוק במילי דעלמא. החזקתי ראש כל הזמן, ומשום מה הסתלקתי פתאום לעסוק בענין אחר. הוא מבין שזה מה שהוא רוצה.

השרשרת

כשהאדם מבין זאת, מתיישב גם מה ששאלנו (ראה גליון ק"ו) איך יתרכז האדם והרי הוא אפוף חבילי טרדין מכל מצבי החיים, ואף היא מתחילה להתיישב לו. כשהאדם מתרגל לעשות הכל באופן של זכירת ה', הכל יכול להצטרף אצלו להיות הכנה לדבר הבא. בדיוק כמו מי שמחליט קודם עלותו על יצועו לבקש מחילה מפלוני... הוא מתחיל לומר ק"ש שעל המטה וכשאומר "הריני מוחל לכל מי..." הוא נזכר בפלוני - מה אתו? וכבר מסופר על אנשים גדולים שלבשו אז את המעיל העליון ויצאו לבקש מחילה. אכן היום זה קל יותר, כי אפשר להתקשר. תלוי באיזו שעה קוראים ק"ש שעל המטה... ואם הלה גר במדינה אחרת, זה יכול להיות יותר קל, או לפעמים יותר קשה, תלוי במציאות. עכ"פ כשהוא פונה לפלוני בהתגברו על אי נעימותו ואומר: אני חושב שדיברתי מדי חריף... הייתי בסערת הרוח... לא התכוונתי, כן? אתה מבין לבד שסתם דיברתי כילד... הוא מסיים לפייס את פלוני ואז הוא מתחיל לומר ק"ש שעל המטה. הנה הדבר ברור לכולנו שעכשיו הוא אומר ק"ש שעל המטה הרבה יותר טוב. וכיון שהוא אומר ק"ש שעל המטה יותר טוב, ממילא הוא יכול לקום מוקדם לעבודת בוראו כמו שכתב ברמ"א בסימן א'.

הא לך שכאשר הדברים נעשים באותה מדה של ביטול, האחד מוביל אל השני. ואם כן בענין הטרדות הוא גם ככה. בכל טרדה יכול האדם לחשוב מה הקב"ה רוצה? וכיון שהוא חושב מה הקב"ה רוצה, הוא יכול לעבור מענין לענין בעבודת ה'. אה, עכשיו מגיעה תפילת מנוחה, הפלא ופלא, במנוחה אוכל להתפלל על זה. רבוננו של עולם עזור לי שאתפלל כראוי ושבברכות האחרות של שמונה עשרה לא אחשוב על טרדה זו. שאחשוב עליה רק באתה חונן ובהשיבנו, או רק ברפאנו, הכל לפי הטרדה. או יאמר: עזור לי שכאומר ברכת ולירושלים עירך אכונן לירושלים שבלבי שיהיה כהונן.

הוא אומר: הוא מבין איך הדבר האחד בונה את השני. לא רק שאין ביניהם סתירה, אלא להיפך, ככל שיש לו דרגה זו בלבד, כל דבר מסייע לו לאסוף את חלקי נפשו. חלקי נפשו אינם מפוזרים לאלף מקומות. הם נמצאים כולם במקום אחד. צריך להתרגל לזה, כי הגוי אינו יכול לעשותו. הגוי מחפש רק את הנגיעות שלו. היהודי יכול לעשותו כי הוא יכול להפוך הכל לעבודת ה', כך שבכל דבר הוא חותר להגיע למטרה אחת. אכן זה לא קורה בבת אחת. מתרגלים לזה לאט. וכשהאדם מתרגל לזה, הוא מבין מה עוד לא לעשות, מה עוד לא לעשות, עם מי עוד לא לדבר כי כשהוא מדבר אתו הוא מתנתק.

לקריאת שבת מלכתא

וראים זאת בחוש. קחו לדוגמא אותם בני אדם שכל יום שיש עוסקים בגמילות חסדים, וזה נותן להם טעם כל-כך נפלא בשבת קודש. הסבירו לי, הרי בשביל להרגיש טעם בשבת, צריך להתרכז (לא אותו ריכוז שבני אדם חושבים שהוא התכלית, זה שהאדם מחזיק את הראש ומחשב חשבונות קשים, אלא הריכוז הפשוט, זה שהוא נוכח כאן עם כל חלקי הנפש). איך זה עובד? הוא מתרוצץ כל ערב שבת, לוקח מזון מזה ומעביר לזה, מזה ומעביר לזה,



איך הוא יכול להרגיש אח"כ טעם בשבת קודש? התשובה היא שהוא חושב כל הזמן: מגיע שבת קודש... בספרים הקדושים כתוב שבערב שבת צריך לעסוק בצדקה וחסד, והוא תיקון מיוחד למדת היסוד... וכך הוא מכין את עצמו לשבת קודש דווקא על ידי הגמילות חסד שלו. תראה אותו, תראה איך הוא מתלהב בקבלת שבת, זאת מבלי שנתן מנוחה לגופו בערב שבת. לצדו עומד יהודי אחר שישן שלוש שעות בערב שבת כי זכר את מה שאמרו הצדיקים שצריך למסור את הנפש עבור השינה בערב שבת והחליט לקיימו בהידור רב, ועכשיו מה הוא עושה? הוא חולם או קורא גיליונות...

שורש הדבר הוא - היכן נמצאת נפש האדם? במה אתה עוסק לחשוב? לאן אתה הולך? למה אתה עושה את מה שאתה עושה? כשהאדם מבין זאת, כל מה שהוא עושה הולך אצלו למקום אחד, ואט אט הוא מתרגל למהלך מחשבה זה, כל שהוא רציני לזה.

עבודה שורשית

נסיים בעוד פרט אחד, ובזה נסיים לשבוע זה, בני אדם רגילים שהדרך לעבוד על הדבר היא כאן ועכשיו. למשל, נודע לו לאדם באמצע החיים שיש לו חמשה ילדים ושהוא צריך לפרנסתם ועוד זאת לשלם משכנתא גדולה, ועל כן הוא רוצה כבר עכשיו להרויח סכום גדול כל חודש. אומר לו החכם: אני שומע מה שאתה רוצה, אבל טוב יהיה אם תעצור

קצת לחשוב איזה כשרונות יש לך ובמה אתה מתאים לעבוד, וכשתדע איזו אומנות מתאימה לך, אז תלמד קצת את האומנות כדי שתהיה בקי בה לעומקה ולא תכיר אותה באופן שטחי בלבד, ואם היא אומנות שצריך בשבילה רישיון, תקבל גם רישיון, ואז תוכל לקבל עבורה תמורה גבוהה וכן תוכל לקבל תפקיד יותר מכוון, ובעיקר תפקיד כזה שלא תצטרך לבטל בעבורה מהתורה והתפילה. שואל האדם: כמה זמן אצטרך ללמוד? אומר לו החכם: שנה שנתיים. מזדעק האדם: מה שנה שנתיים? יש לי כבר עכשיו חובות! הוא לא רוצה לשמוע מכלום. אני רוצה כבר עכשיו לחפש עבודה ולעשות ככה וככה, ולהתחיל לראות כסף רב זורם לי לחשבון הבנק.

טעות היא. אמנם כן, יתכן שיש אנשים שיש להם תנאי חיים אחרים ואין מהלך זה נכון להם, אך אנו מדברים על שורש הדברים. אין לו לאדם סבלנות, כי הוא חושב שכדי לכסות את החובות צריך לעבוד כאן ועכשיו. והאמת היא שכדי לעבוד על הענין, צריך תחילה להקדים דברים רבים אחרים כדי לבוא מוכן אל הענין עצמו.

יש שהאדם רוצה לדבר עם בחור באיזה ענין ואומרים לו שאם ידבר אתו על זה, הוא סתם יתעצבן. יהיה זה בל תשחית. ובכן, מה אעשה? ראשית כל אתה צריך להתחבר אליו, שיראה שאתה אוהב אותו, ולאחר מכן, כשיעברו כמה שבועות, אז תוכל להתחיל לדבר בעדינות מתקומם האדם: "מה כמה שבועות? הרי בווערת כאן דליקה! מה יהיה עם היראת שמים שלו? הרי הוא קם באיחור! הוא מפסיד זמן קריאת שמע!" "נו, אז מה אתה מציע? אי אפשר כאן ועכשיו לבצע את הפתרון. אתה צריך להכין תחילה רקע ולהכין את המצב..."

לטפל בשורש

הוא הדין לעניינינו. האדם אומר: אני רוצה לעבוד על ריכוז, עכשיו, ברגע זה. 'צדיק! אני מבין את כאבך. הוא כאב אמיתי. אבל אתה חייב להבין משהו. יש דברים קטנים שאתה יכול לעשות כבר עכשיו. אבל אם אתה רוצה לטפל בשורש, אתה צריך לחזור קצת לאחור לראות איך אתה עושה מה שאתה עושה, למה אתה עושה מה שאתה עושה, מה המטרה שלך. ויותר מזה, שים לב מתי דווקא יש לך ריכוז, ואז תראה שרוב רובה של הבעיה בנוי מהגישה שלך לדברים. הגישה שלך פזיזה. כיון שנופל לך איזה רעיון, אתה עוזב את הכל ורץ לשם. נופל לך רעיון חדש, אתה שוב עוזב את הכל ופונה לשם. כשתגלה לאט איך אתה פועל, תוכל אח"כ לראות שאפשר לפעול אחרת. אפשר להפוך את המחשבה, למה אני עושה זאת? מה התכלית? איך מתרגלים? אחת מהדוגמאות היא מה שהבאנו לעיל. אתה לומד קודם התפילה? אתה עושה דברים קודם התפילה? תרגיל את מוחך לחשוב אני עושה זאת כדי להכין את עצמי. כמה אנשים הולכים למקוה קודם התפילה ואף פעם לא העלו בדעתם לחשוב את המחשבה הפשוטה שלוקחת לא יותר מרגע אחד: אני רוצה לטהר את עצמי מכל חטא ועוון כדי שאוכל להתפלל בלב נקי וטהור.

אתה צריך להרגיל את עצמך לעשות כך כל דבר, ואז תראה ניסים ונפלאות. יש מי שמשוכנע במאה אחוז שאיני יכול כי יש לו בעיה של חוסר ריכוז. אם ירגיל את עצמו כפי האמור, יגלה לאט כוחות שהיו טמונים אצלו ויבין איך עובדים אתם להיות משכן קבוע להשראת השכינה!

השיבנו ה' אליך

התשובה אל ה' יתברך במשנתו של הרה"ק רבי שלמה מקארלין זיע"א ה"ד

יוצא הדילולא דיליה - כ"ב תמוז תקנ"ב

מעשה

לאחר הסתלקות רבו הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זיע"א באו הרבה להסתופף בצל רבינו, אך ברוב ענוותנותו לא אבה לקבל את ההנהגה. משהפצירו בו החסידים הרבה, הציע לנסוע אל הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב זיע"א אשר ידוע היה כבעל רוח הקודש גליה והיה מגלה לאנשים את הנמצא במסתרי נפשם, ולשאול בעצתו. נימוקו היה שהמגיד מזלאטשוב יעיד בגלוי על שפלותו וכך יעזבוהו כולם לנפשו.

ביקש רבינו מהצדיק רבי מנלי, דודו של הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זיע"א, שילווחו לזלאטשוב. יש אומרים שטעמו היה כדי שאם לא יאמינו החסידים שאמר עליו המגיד מזלאטשוב שהוא רשע, יוכל הוא להעיד עליו ששמע זאת מפיו. ויש אומרים שטעמו היה כדי שאם יישר ויזכא בנפשו כשישמע כל מה שיש למגיד מזלאטשוב לומר עליו, יוכל הוא לחזקו ולעודד את רוחו.

רבינו הגיע לזלאטשוב לקראת שבת ובמשך כל השבת המגיד כיבדו מאוד. עם צאת השבת, ביקשו בני המגיד מרבינו שיישאר לעוד שבת. אמר להם רבינו: "לכו אל אביכם ושאלו לדעתו ושובו להודיע לי מה אמר". מאחר שחשש שלא ירצו למסור לו את דברי אביהם שהוא איש ריק ופוחז ושיש לשלח אותו כמה שיותר מהר, הזהיר אותם שלא יעלימו ממנו שום דבר. בטוח היה שעכשיו נקלעה לפניו ההזדמנות שהמגיד יאמר עליו את כל האמת.

כשנכנסו לאביהם ואמרו לו שהם רוצים שרבינו יישאר לעוד שבת, אמר להם אביהם בזה הלשון: "מי שכל העולמות העליונים והתחתונים תלויים במעשיו ובמחשבותיו, הנוכל לבקש ממנו שיישאר לעוד שבת?! הלא יתכן שהדבר יפריע לו בעבודתו?".

כששמע רבינו את מה שאמר עליו המגיד, נכנס אליו וזעק מר: "מה אתם רוצים ממני? אפילו אצלכם האמת נעדרת?! הלא באתי הנה שתאמרו עלי את האמת!".

הבנה למעשה

נענה המגיד ואמר: "ר' שלמה, מיין גוטער פריינד, איר ווילט זיצן אין א קליין צימער פאר קלאפט און דינען דער אויבערשטער אליין?! דער אויבערשטער'ס קינדער זענען כדאי אז פאר זייערס וועגן זאלסטו גיין ווייט. איהר זאלט זיך אריין לייגן אין בלאטע ביזן האלדז אבי זיי ארויס צו ציעהן פון דארטן. גייט'ס פארט'ס אהיים, און איהר זאלט זעהן צו ארויס נעמען אידישע נשמות פון בלאטע!" [- ר' שלמה, ידידי הטוב, הרוצה אתה לשבת סגור בחדר קטן ולעבוד את ה' לבדך? בניו של מקום כדאיים שבעבורם תלך רחוק, תיכנס לתוך הבוץ עד לצווארך, העיקר להוציא אותם משם. לך סע לביתך ותראה להוציא נשמות יהודיות מהבוץ!]

כשחזר לביתו לא היתה לו יותר ברירה וקיבל על עצמו הנהגת עדת ישראל וישורון. ואכן עבודה גדולה היתה לו להוציא נשמות ישראל מהבוץ, דהיינו מרפש העבירות.

עדות על כך אנו מוצאים בספד"ק "בית אהרן" (ריש פרשת בהר), וזה לשון ה'בית אהרן': "כי ימוך אחיך", פירוש כי יהיה אחיך בירידה ותרצה להעלותו, ומטה ידו עמך, רוצה לומר תראה שתהא שוה עמו, שיהיה בשוה עמך ואתה עמו, וזה נקרא ירידת המוחין, וכפי שאומרים בשם הצדיק הקדוש רבי שלמה קארלינער

ז"ל, כשרוצים להעלות אדם מרפש וטיט, אזי צריך לירד בעצמו לתוך הרפש עד מדרגתו של חברו, ובהו "והחזקת בו" - תחזק אותו!

ובזה פירש ה'בית אהרן' לשון המדרש "כי ימוך אחיך" - הדא הוא דכתיב אשרי משכיל אל דל", שמכניס השכל לתוך הדל כמו שכתוב משכיל על דבר ימצא טוב, רוצה לומר המשכיל בא על הדבר היאך להמציא הטוב.

יסוד גדול הוא, וכפי שאנו רואים מדברי ה'בית אהרן' הוא נוגע לכל אחד ולא רק לצדיקים. הצדיקים יכולים להכנס לביצות יותר עמוקות כי הם יפלו ולא ישקעו בתוכן, ואפילו יפלו, יפלו רק ממדרגתם ויוכלו אח"כ לחזור. אבל אף היהודי הפשוט צריך לוותר לפעמים מהעבודת ה' שלו כדי לעזור לחבירו ולהוציאו מן הרפש, וזה גופא עבודה ה' היא. וזו היתה עבודת רבינו כל ימי חייו, לעזור לנשמות, לתקן נשמות ולהחזירן לשרשן.

מן העניין לציין שדברי התורה שדיבר ה'בית אהרן' בכ"ב תמוז בהילולת רבינו היה גם כן מעניין זה, ונדפסו בספרו (קכ"א, א). בדבריו שם ביאר שיש צדיקים שבאים לעולם לא בשביל לתקן את עצמם, שהרי כבר הגיעו לשלמותם, כי אם לתקן את בני דורם להוציא נשמות ישראל מן הרפש, ולא רק לבני דורם אלא גם לדורות הבאים אחריהם, כי עדיין הם מאירים ממקום מנוחתם בגן עדן ומוציאים נשמות מטיט היון.

מעשה

מסופר שפעם הגיע אליו אברך עם מכתב מהרה"ק רבי לוי יצחק מבראדיטשוב ז"ע שמתארו בתארים מופלגים. אולם רבינו הרגיש מיד שאין תוכו כבדו, מבחוח הוא מחולל פלאות בכשרונותיו, אך בסתר הוא הולך אחר יצרו, אמר לו: "רשע! התוודה על חטאיך". הלה מיד פרץ בבכי, התוודה על חטאיו וביקש דרך תשובה. רבינו אמר לו שילמד ויתפלל במשך חודש אחד בריכוז כל כוחות המוח. בסוף נתקרב כל כך, עד שנעשה מאוכלי שולחנו ואף אכל בקערה אחת עם רבינו!

הבנה למעשה

הנה זה מתקשר עם מה שאמר תלמידו הרה"ק מסטרעליסק זיע"א: "מורי היה יכול להרים אפילו נפשות שפלות שהגיעו לשפל המדרגה ולהעלותם עד לרום הרקיע". כעין זה אמר ה'בית אהרן': "הצדיקים כשנמצאים בעולם הזה, יש להם רשות להודיע לנפטרים בר מינן ולהזכירם את שמותם אשר שכחו בעצמם, מה שאין כן הצדיקים שבעולם הבא שכבר אין להן רשות להזכירם את שמותם. ומורינו רבי שלמה קארלינער אמר שמן השמים היו מודיעים לו על נפטרים הרבה ששכחו את שמותיהם כדי שהוא יזכירם להם!". והנה לנו דוגמא חיה לאמרתו של הרה"ק מסטרעליסק שיכול היה להוציא נשמה משפל המדרגה ולהגביה עד לרום הרקיע.

הבנה למעשה

ויש לציין בזה, שלא רק אז נתן דרכי תשובה, אלא אף היום. כי כן הותר לנו שני יסודות שיש בהם משום דרך תשובה, האחד הוא עבודת התפילה, כידוע שהנהיג להתפלל בצעקה ובכל הכח, וזאת בגלל קטרוג שריחף על בני ישראל, ומאז נעשתה התפילה לעבודה ברת יגיעה בקרב כמה וכמה קהילות וחצרות, ואיתא ב'בית אהרן' שחוץ ממה שתפילה כזו מקרבת את האדם אל ה', היא גם נחשבת לו כסיגוי ומנקה את נשמתו, וכפי שאמר האר"י ז"ל שזיעת המתעסק בדבר מצוה מכבסת את הנשמה.

והיסוד השני הוא מה שאמר רבינו שהיצר הרע הגדול ביותר הוא מה שהיהודי שוכח שהוא בן מלך. לימוד גדול הוא עד מאוד. ראו נא כמה חולשות ודכודך הרוח נובעות אך ורק מזה שאין האדם חשוב בעיני עצמו. כשהאדם זוכר כמה חשוב הוא בהיותו בן מלך, הוא מתמלא חיות ויוצא מכל החולשות!

היוקר יאמיר?

זה הזמן לעורר האהבה בצפייה לגאולה השלימה, בפרט בימי בין המצרים.

מבחר שיעורים בעניינים אלו יתנו לך הבנה מחודשת בעבודת ימים אלו ובטיבם!

טלפון ישיר שע"י 'קול הלשון': 073.295.1337

לגישה ישירה לתיקית 'מי בין המצרים' לחצו בכניסתכם למערכת #* ואח"כ: 111164. לגישה ישירה לתיקית השיעורים על שבעה עשר בתמוז לחצו בכניסתכם למערכת #* ואח"כ: 111167.

האם לפתע הרגשת שאתה מתחבר להשי"ת - דבק בו, מאמין בו ובוטח בו?

זכה עוד יהודי להתחבר ולהתענג על ה' בעבודתו אותו מיט הבנה!

בעת שמחה או בעת שמצפים לישועה או הנצחה וכדומה

הרם תרומתך קודש למען הפצת הגליון!

לקבלת הגליון בקביעות
מסכת אבות 222 ש"ס
א60263@gmail.com

לתרומות והנצחת שיעור, וכן לקבלת השיעור דבר יום ביומו, ניתן לפנות
לשירות למכון הבינאי ברא"ל info@machonhavineini.com

718.686.8300 - ארה"ב
03.300.0223 - ברזיל

072.2577726 - א"י
0204.586.2115 - ברטניה

קול הבינאי

כיצד מחנכין?

עלון מס' 79

איש אשר רוח בו! חוב קדוש לכל מחנך!

פרשת פינחס, תשפ"ד

לדעת מה צרכיו של העם ככלל, ומה צרכיו של כל יחיד ויחיד, ואיך צריך לדבר עם כל יחיד ויחיד.

איתא במדרש רבה (שמות ב, ב): אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לְרַעוּת הַצֶּאֱן אִישׁ לְפִי כחו, יָבֵא וְיַרְעֵה בְּעַמִּי. הַדָּא הוּא דְכָתִיב (תהלים עח, עא) "מֵאַחַר עֲלוֹת הַבָּיִאוּ לְרַעוּת בְּיַעֲקֹב עֲמוֹ". וְאִם מִשָּׁה לֹא בָחַנו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶלֶּא בְּצֶאֱן. אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, כְּשֶׁהָיָה מִשָּׁה רַבִּינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם רוּעָה צֶאֱנוּ שֶׁל יִתְרוֹ בְּמִדְבָר, בְּרַח מִמֶּנּוּ גְּדִי, וְרָץ אַחֲרָיו עַד שֶׁהִגִּיעַ לַחֲסִית, כִּינּוּן שֶׁהִגִּיעַ לַחֲסִית, נִזְדַּמְּנָה לוֹ בְּרַכָּה שֶׁל מַיִם, וְעָמַד הַגְּדִי לְשִׁתּוֹת, כִּינּוּן שֶׁהִגִּיעַ מִשָּׁה אֶצְלוֹ, אָמַר אָנִי לֹא הֵייתִי יוֹדֵעַ שְׂרָץ הֵייתִי מִפְּנֵי צָמָא, עָנִף אֶתָּה, הִרְכִּיבוּ עָלַי כֶּתֶפוֹ וְהָיָה מְהֵלָף. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, יֵשׁ לָךְ רַחֲמִים לְנֶהֱג צֶאֱנוּ שֶׁל בְּשָׂר וְדָם כָּךְ חֵיִךְ אֶתָּה תִרְעָה צֶאֱנִי יִשְׂרָאֵל.



סח לי יהודי מבוגר, ת"ח מופלג, שלפני יותר מששים שנה למד בישיבת פוניבז'. יום אחד הגיע תלמיד חדש לישיבה. לאחר מספר ימים הגיע לראש הישיבה, הרב שך זצ"ל, אחד מחברי החדר, והעיד: התלמיד החדש ישן מידי בקר עד השעה 8.55, ובשעה 9 הוא כבר יושב בבית המדרש, בלי תפילה ובלי תפילין...

קרא לו הרב שך ואמר: שמעתי שאתה לא מספיק לאכול ארוחת בקר, חדר האוכל של הישיבה נסגר בשעה 9 ואתה נכנס ללמוד כשאתה רעב וללא אפשרות לאכול. אנא! בא לביתי ואני אכין לך ארוחת בקר מידי יום. חשוב לי שתהיה שבע כשאתה נכנס ללמוד...



כ"ק האדמו"ר מסאטמאר זצ"ל נפגש פעם עם **כ"ק האדמו"ר רבי משה מרדכי מלעלוב זצ"ל**, הרבי מסאטמאר שאל את הרבי מלעלוב אם מתפלל כל יום עם מנין. הרבי מלעלוב ענה בשלילה משום שמתפלל מאוחר מאוד. אמר הרבי מסאטמאר: גם אני מתפלל מאוחר ומ"מ אני מתפלל עם מנין.

נענה רבי משה מרדכי ואמר: על מנין יהודים שיתפללו מאוחר אני עוד יכול לקחת אחריות, אבל על מנין יהודים "זאלן עסן

קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו. (כז, יט)

כ' רש"י: וצויתה אתו על ישראל, דע שטרחנין הם, סרבנים הם, על מנת שתקבל עליך.

נשאל הגר"י זילברשטיין שליט"א: מלמד עזב עבודתו בת"ת ומכניסים אחר במקומו. האם ניתן ללמוד מכאן שמותר לו לומר למלמד הנכנס, בפני התלמידים, שזו כיתה קשה, ילדים מרדנים וחסרי משמעת, כאשר מטרתו לביישם.

והשיב: הרמב"ן שם משיג על רש"י וכותב: ואינו נכון בעיני בעבור שאמר "לעיניהם" כי יותר ראוי הענין הזה להאמר בינו לבינו, כי בפניהם יגרום בהם התפקרות, ומדרך המוסר שיזהיר להם בפני עצמן מהיותם עוד טרחנין וסרבנין.

ובנוסף, הנצי"ב בחיבורו 'העמק דבר' פירש בשיטת רש"י שהכוונה שיאמר כן בפני הסנהדרין, ולא בפני כל העם.

א"כ לכו"ע אסור לומר זאת בפני התלמידים. עד כאן דבריו.

א.ה. לענ"ד אסור לומר זאת, אבל מסיבה שונה לחלוטין. לא התלמידים קשים. אלא הם זקוקים למחנך שידע ללכת כנגד רוחו של כל אחד ואחד, ואז הם יגיבו בהתאם. לא יהיו טרחנים אלא יהפכו למשתפיים [=משתפי פעולה]. זה שהם טרחנים, זה בגלל שלא היה להם מחנך שידע איך לעבוד איתם.



בפרשתנו, משה רבנו מבקש מהשי"ת שימנה מנהיג תחתיו לכלל ישראל. וכך זה נאמר בתורה: יִפְקֹד ה' אֱלֹקֵי הַרוּחֹת לְכָל בְּשָׂר אִישׁ עַל הָעֵדָה.

כותב על כך רש"י: **אלקי הרוחות**. למה נאמר, אמר לפניו, רבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך דעתו של כל אחד ואחד, ואינן דומין זה לזה, מנה עליהם מנהיג שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו.

וכשמגדיר השי"ת בפני משה את יהושע, ואומר שהוא "איש אשר רוח בו", כותב רש"י: **אשר רוח בו**. כאשר שאלת, שיוכל להלוך כנגד רוחו של כל אחד ואחד.

זו התכונה הנדרשת ממנהיג. זו הערובה להצלחתו. הוא צריך

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"ג, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com



שפעט פרישטאג" (שיאכלו ארוחת הבוקר מאוחר) - על זה איני יכול ליקח אחריות...

מתוך 'דברים של טעם

מפי ר' נה. וו. ששמעו מפי האדמו"ר רבי אלתר מלעלוב זצ"ל



האהבה המיוחדת

בעולם התורה אין כמעט אחד שלא שמע על הגאון הגדול רבי שלמה וולבה זצ"ל. הרב וולבה כיהן כמשגיח בישיבת "באר יעקב" והיה דמות להערצה. הוא חיבר את הספרים המפורסמים "עלי שור", בהם הוא מדריך כיצד לנהוג במצבי החיים, ואיך לשפר את האישיות והנהגות. אך לא הכל ידעו כי לרב שלמה עצמו היה בן שירד מן הדרך. היה זה תהליך שהביא בסופו של דבר למצב שבו הבן הודיע בריש גלי כי עוזב את דרך התורה והולך לרעות בשדות זרים.

והנה, בשעה טובה ומוצלחת, זוכה הרב וולבה לארס את בתו. לאחר האירוסין הוזמן החתן להתארח בשבת בבית הכלה, כנהוג בקהילות ישראל. ההכנות לבואו של החתן בשבת הביאו להתרגשות עצומה: מטעמים מיוחדים וערבים הוכנו, השולחן היה ערוך בפאר והדר, הבית עבר ניקוי יסודי, ואף הזוגות הנשואים הוזמנו, ואף הבחורים הרווקים הנמצאים בישיבות. הכל הגיעו לקראת בואו של החתן וההתרגשות הייתה בשיאה.

הגיעה שבת קודש. הרב וולבה ישב בראש השולחן כשלצידו חתנו ושאר בני המשפחה. החלו להגיש את סעודת השבת. לפתע, בעיצומה של הסעודה, נשמע צלצול פעמון הדלת. הכל נבהלו לשמע הצלצול בשבת קודש. כעבור כמה שניות נשמע שוב הצלצול. הדלת נפתחה וקול נשמע: "שבת שלום". היה זה הבן שירד מהדרך והגיע ברכבו בליל שבת, לבוש בגדי חולין, כשבידו האחת מפתחות של הרכב ובידו השניה קופסת סיגריות. הכל התאבנו ורצו לקבור עצמם מרוב בושה - מה יחשוב החתן הרואה זאת. הם לא ידעו איך להגיב וכולם הביטו אל הרב וולבה. הרב הפסיק את אכילתו, קם ממקומו בשמחה, פרש ידיו בחיבה, ובחיוך גדול אמר לבנו: "שבת שלום! כמה טוב שבאת, כבר חששנו שלא נזכה להיות איתך השבת, כשהחתן החדש שלנו נמצא!" חיבק את בנו והובילו לשולחן, כשהוא מוסיף להתעניין בו: "מה שלומך? אתה נראה טוב היום, שב ותאכל. אני מקווה שבאת רעב, אבל העיקר שהגעת, אני מאוד מעריך את זה".

הרב הושיבו לידו ודאג שביאו לו את המאכלים, כשהוא לא מפסיק לשבח אותו לעיני החתן ולהרעיף עליו מילים

חמות. הסעודה הייתה מרוממת ושמחה, שרו יחדיו שירי שבת, נאמרו דברי תורה והאוירה הייתה נפלאה. בסיום הסעודה הלכו לישון, בעוד הרב וולבה מחבק את בנו ומודה לו מכל הלב שהגיע. הבן יצא מהבית עם דמעות של רגש, ובעודו פוסע לעבר רכבו, הרגיש כי אינו מסוגל להתניע את הרכב ולחלל את השבת. השאיר את המפתחות בבית הוריו, נישק את אביו והלך ברגל לביתו. החום והאהבה שקיבל מאביו בפרט באותו לילה, שבה את ליבו ונתן לו הרגשה כי הוא נותר חלק מהמשפחה הנכבדה, ומאותה שבת החליט הבחור כי הוא משנה את דרכו...

אותו בן נושר הוא כיום אישיות תורנית חשובה בארה"ב! כששאלו אותו פעם "מה גרם לך לחזור לדרך?" השיב: "האהבה המיוחדת והאמיתית שקיבלתי מאבא שלי באותה שבת, קבלת הפנים שעשה לי אשר הייתה ללא תנאים, ולמרות שחיללתי את השבת לעיניו! הוא לא כעס, לא אמר ביקורת, ואפילו לא הוכיח אותי שאברך או אחבוש כיפה. לא בייש אותי על שהגעתי ברכב, אלא נתן לי חום ואהבה... זה ורק זה החזיר אותי ליהדות, וכיום, ב"ה, אני איש של תורה".

זהו כוחם האדיר של חום ואהבה לילדנו ולקרובינו, לקרב ולא לרחק!

ללכת כפי רוחו של כל אחד ואחד!

(ברכת דוד)



כ"ק אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג, רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם זצ"ל (יום פטירתו בט' בתמוז), שמע פעם על א' מבני עירו שלאחר השואה האיומה התגלגל לארה"ב וחי כגוי גמור. הרבי יזם איתו פגישה ושאלו ברוך: "הרי היית ירא שמים ואיך הגעת עד הלום?"

הלה החל לדבר ולבכות מנהמת לבו: "כל משפחתי נשחטה בידי הרשעים, הם כולם היו טובים ממני. אני הייתי הגרוע שבבני המשפחה עוד לפני השואה. אז איך יתכן שהרשע נשאר חי והצדיקים נשחטו ונהרגו במיתות משונות?"

השיבו האדמו"ר בראש מורכן וקול שבור: "גם אני בדיוק כמוך. הייתי הגרוע שבבני משפחתי, והנה כולם נרצחו ורק אני נשארתי בחיים. סימן שהקב"ה רוצה דווקא אותנו, הפחותים..."

מילים אלו רחצו את לבו של הלה כמו מי מקווה. הוא פרץ בבכי נורא. כעבור שעה ארוכה יצא מהחדר כאדם חדש, נשא אשה והקים בית יהודי למופת, וחי את חייו כיהודי חסיד שומר תורה ומצוות והותיר אחריו דור ישרים מבורך!

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

נתרם ע"י אחד הקוראים לזיכוי הרבים



"ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי" (כה,יא)

מהפסוק הזה אפשר ללמוד עד כמה גדולה חיבתו של הקב"ה לעם ישראל. עיקר השכר שקיבל פנחס לא היה על שקינא לכבוד ה' יתברך ועל קיום המצוות, אלא על זה שהסיר את חרון האף - 'השיב את חמתי מעל בני ישראל... ולא כליתי'.

תוצאות חיים

א נקודל'ה

"את הכבש האחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה

בין הערבים" (כח,ד)

בסוף הנושא כותבת התורה שוב "ואת הכבש השני תעשה בין הערבים" ולכאורה הרי כבר כתוב בהתחלה שצריך להקריב אחד בבוקר ואחד בערב, ולמה חוזר ע"ז שוב הפסוק? אלא אדם בנעוריו צריך לעבוד את ה' ושלא יגיד לעצמו שכשיזקין יעשה תשובה, אלא יתחיל לעבוד על עצמו כבר בנעוריו, אבל גם אם לא עבד בצעירותו עדיין יכול הוא להתחיל גם לכשיזקין וזה מה שהתורה אומרת כאן בהתחלה "את הכבש האחד תעשה בבוקר" כבש - קרבן ההתקרבות לה' תתחיל כבר בבוקר - בצעירותך ואתה יכול גם בין הערביים - בערוב ימך - ואז באה התורה בסוף ואומרת שוב - שגם אם לא חזרת בתשובה בנעורייך עדיין יכול אתה לחזור "בין הערבים" - בערוב ימך..

מדבר קדש

"השם אל-קי הרוחות לכל בשר" (כו,טז)

נפש אדם עיקר תאוותו היא לעבודת ה', רק הגוף - הוא זה שיש לו תאוות גשמיות ובאמת - הגוף והנשמה שניהם מעשה ה' וכמו שיש כוח בנשמה מה' על עבודתו יתברך כן היכולת ביד ה' שיהיה הגוף גם כן עיקר תאוותו לעבודת ה'. ונמצא שיש בידינו טענה אל הקב"ה שישלח לנו על עונותינו היות והכוח הוא בידו שייתן כוח לגוף לשעבד אותו לעבודתו יתברך, והנה הנפש נקרא רוח כנאמר 'רוח ה' דיבר בי', והגוף נקרא בשר. וזהו הפירוש בפסוק: 'אנו מבקשים מהקב"ה "קל אלוקי הרוחות" - השם אלוקי הרוחות - הנשמה שלנו "לכל בשר" - תעשה שגם הבשר דהיינו הגוף - גם יהיה משועבד לעבודתך יתברך שמו.

קדושת לוי

לתגובות, הנצחות וכו' ולקבלת העלון במייל (קיימת גם מהדורה מוגדלת) נא שלחו למייל: katsar.chazak@gmail.com

"לרב תרבה נחלתו... איש לפי פקודיו יותן נחלתו" (כו,נד)

"לרב - תרבה נחלתו" - לפי מה שהרבה אדם תורה ומצוות בעולם הזה, כך תרבה נחלתו לעולם הבא. בספר 'חידושי שמואל' ביאר לפי דבריו המשך הפסוק בדרך רמז "איש לפי פקודיו יותן נחלתו", ש'פקידה' היא לשון חיסרון, כמו שנאמר "ויפקד מקום דוד". אם כן, "איש לפי פקודיו" - לפי מה שמחסר אדם מממונו ונותן לצדקה, "יותן נחלתו".

שפתי כהן

"עלת תמיד העשיה בהר סיני לריח ניחוח אשה לה' (כח,ו)

הר סיני מרמז על ענווה, אומרת התורה "עלת תמיד" - מי הוא זה שיכול להיות עלת תמיד - מי שמחזיק את עצמו "בהר סיני" - במידת הענווה, הוא יכול לעלות ולהיות "לריח ניחוח אשה לה'".

תורת משה

"בן אהרן הכהן" (כה,יא)

מובא בזוהר הקדוש שמפאת הפחד מזה שרצו בני שבטו של שמעון להרגו, יצאה נשמתו של פנחס, ונכנסו בו נשמות נדב ואביהוא, נמצא אם כן שהוא היה באמת בן אהרן, והטעם שנכנסו בו נשמותיהם הוא על פי הכתוב בחז"ל שנדב ואביהוא נכנסו שתויי יין לפני ולפנים ופירשו המפרשים, שהסיבה שהם עשו כך - הוא כי רצו להלהיב את נפשם, לעבוד את ד', בשמחה, ובטוב לב, אבל זו אש זרה, כי התלהבות - טובה היא רק אם היא מגיעה מצד עצמה, ולא מפאת התעוררות חוץ, וזה גם מה שכתוה 'בהעלותך את הנרות' - שתהא מדליק, עד שתהא שלהבת עולה מאליה, בלא פעולה גשמית, ופנחס התלהב מצד עצמו, לקנא קנאת ד' צבאות, ולכן כדי לתקן את חטאם נתגלגלו בו נשמות נדב ואביהוא, שחטאו ע"י חוסר התלהבות, ונתכהן הוא תחתם, כי לו נאה לכפר על בני ישראל.

ילקוט סופר

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

"אשר יצא לפניהם ואשר יבוא לפניהם ואשר יוציאם ואשר יביאם ולא תהיה עדת ד' כצאן אשר אין להם רעה" (כז, יז)

ברעיית צאן יכולים לשים גם נער קטן שינהיג אותם, אבל אצל בני אדם, לא יתכן כך, וזה מה שאמר משה רבנו, שיפקוד ד', "איש" לשון חשיבות, איש, מורס מעם, ולא תהיה עדת ד' כצאן אשר "אין", כלומר שגם מי שהוא "אין" - להם רועה", הוא המנהיג שלהם, כי עדת ד', צריכה מנהיג חשוב ויקר ערך.

אומר ולקט

חז"ל אומרים שדור שבן דוד בא וכו' פני הדור כפני הכלב, כי דרך הכלב לרוץ בראש, כאלו הוא המנהיג, ובכל פעם הוא מסובב את ראשו לאחוריו, כי הוא רוצה לראות, אם ההולכים אחריו, שבעי רצון מהנהגה שלו, וכן אמרו חז"ל, יהיו המנהיגים, בדורו של משיח, גם המה ינהגו כך, להסתכל בכל פעם אחוריהם, לראות אם שבעים רצון מהם, ובאם לא - הם ישנו את דרכם, כי רצונם יהיה, להחניף את העם, ולעשות כרצונם.

ר' ישראל סאלאנטער זצ"ל

"פינחס בן אלעזר בן אהרון הכהן" (כה, יא)

ומביא רש"י "לפי שהיו השבטים מבזין אותו הראיתם בן פוטי זה שפיטם כו' והרג נשיא שבט מישראל לכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן" ולכאורה קשה - הם לא ידעו שמצד אביו הוא מיוחס? הרי ידעו ובכל זאת דיברו ומה עזר זה שנכתב בתורה היחוס של אהרן? אלא יש אנשים שבא לפניהם דבר והם לא יודעים האם יש מצווה בעשיית הדבר היות והיצר מסתיר את האמת אבל כשרואים צדיק אחר שעושה את זה, והצדיק עושה את זה באהבה ויראה כל כך עד שכל הרואה אותו מעיד על הדבר שהוא אכן מצווה ואף כאן היה אותו הדבר שמתחילה לא הבינו את המצווה של הריגת זמרי וככתוב על משה "שנתעלמה ממנו הלכה" וכשבא פינחס והרג בכח קדושתו הגדולה - אז הרגישו כולם פה אחד שזה מצווה גדולה להרוג אותו אף על פי שהוא נשיא - לכך היה בעיניהם חידוש גדול על פינחס שהיה מצד אימו בן פוטי ואיך ידע לעשות דבר גדול כזה, לכך בא הפסוק ויחסו אחרי אהרון שלא יהיה הדבר חידוש בעיניכם - כי הוא היה הרי נין של אהרן ועמדה לו זכות אהרן והם שדיברו חלילה - לא מחמת גנאי דיברו אלא תמהו על עצמם איך הם לא הרגישו בדבר לעשות כמעשהו, ולאחר המעשה של פנחס - זה הכניס קנאה בלב עם הקודש

שמהיום והלאה יביטו ביותר זריזות, והנה, אדם העובד ה' מעצמו ולפי שכלו אינו יכול להגיע לעלות כי אם עד מקום ששכלו מגיע, אבל כשרואה את חבירו עושה דבר טוב והוא מקנא בעשייתו - הקנאה מביאה שיעשה אפילו שלא כדרך הטבע ויכול לעלות למעלה על ידי זה וזהו פינחס בן אלעזר.. השיב כו' על ידי בקנאו את קנאתי בתוכם - הכוונה שהכניס בלב ישראל הקנאה ביראת ה' כו' ולא כליתי פירוש - הדבר הזה הוא דבר שאין בו כליון, לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום - כי האדם הנקרא עובד ה' באמת הוא השלם בעובדים.

צדיקים

אזיס ווארט

"הנני נותן לו את בריתי שלום, והייתה לו ולזרעו אחריו" (כה, יב)

בעיירה קטנה בגליציה הלך הרב לבית עולמו, וטרם הסתיימה הקבורה פרצה מחלוקת קשה בין בני העיירה מי ימלא את מקום הרב המנוח. כאשר הגיעו הדברים לאוזני הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע, הוא התבטא במרירות: כעת מובן לי הכתוב 'הנני נותן לו את בריתי שלום', והייתה לו ולזרעו אחריו. מה ענין השלום לכאן? אלא שכאשר צריך להעביר 'לזרעו אחריו', פורצת מחלוקת, ונצרכת בשעה כזו ברכה מיוחדת 'הנני נותן לו את בריתי שלום'.

אמרות חכמה

"ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה" (כז, יז)

לכאורה איך השווה הפסוק בין דבר גדול כמו עם ישראל לצאן ורועה? ועוד קשה כתוב 'אשר אין להם רועה' מלשון הפסוק משתמע שדבר נהוג הוא אצל צאן יהיה להם רועה, ולכאורה הרי זה לא באמת כך? אלא משה רבנו ידע שהקב"ה ימנה מנהיג על ישראל, אבל ביקש מה' שימנה מנהיג על עם ישראל שלא יכוון כלל לטובת עצמו, אלא רק לטובת הכלל וזהו פירוש הפסוק "ולא יהיו ישראל כצאן אשר אין להם רועה" פירוש - כמו הצאן אשר יש להם רועה אבל הרועה אינו מכוון לרעות את הצאן רק לרעות את עצמו ולהנאתו ולטובתו כדי שהוא יוכל להנות מחלבם ומגזיזת עורם ומבשרם ולזה כוון משה רבנו "ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה" - אלא שיהיה לכלל ישראל מנהיג שיראה תמיד את טובת הכלל ולא את טובת עצמו.

דברי יחזקאל

הגליון השבוע לע"נ הרה"ח ר' יוסף ב"ר שמואל קורנפלד (טארנער) ז"ל שכונה "רבי יוס'ה בעל הייסורים"

טעם בפרשה

באק

אז ודאי שהקב"ה רוצה שאהרוג גם את 'מואב' שהם אלו שהתחילו את החטא של בני ישראל!!!

אמר לו הקב"ה: משה משה!! אמנם ה'קל וחומר' שעשית נכון! אך יש עוד דברים שלא לקחת בחשבון! מה הם?

עוד כמה מאות שנים, יהיו שני נשים מהאומה המואבית שירצו להתגייר והם 'רות המואביה' ו'נעמה' ואני לא רוצה לאבד אותם, לכן אל תילחם בהם!

מה אנחנו לומדים מפה??

משה רבנו - אבי הנביאים! היה בטוח שצריך להרוג את ה'מואבים' בגלל ה'קל וחומר' שהוא עשה, ושהיה באמת הכי הגיוני בעולם...!

אך הקב"ה שראה מאות שנים קדימה, אמר לו: משה משה! אמנם לפי מה שאתה רואה כעת צריך להרוג אותם, אך אי אפשר לקבוע דברים על פי מה שרואים עכשיו!! יש עולם לפני, ויש עולם אחרי, ולעולם לא תדע מה נכון ומה אמיתי, בשעה שאתה לא רואה את כל התמונה!



כל כך הרבה פעמים בחיים אנחנו בטוחים שצריך להיות כך וכך, והקב"ה חייב כעת לעשות עכשיו את זה ואת זה, אך לא!! הקב"ה לא עשה כפי שהבנו...! זה לא נעים לנו בכלל...! עוד במיוחד שאנחנו הרי יודעים בוודאות שצריך להיות כך וכך...! אך מה לעשות והקב"ה מפתיע אותנו לא פעם אחת ולא פעמיים, וקורים דברים שמעולם לא היינו מאמינים שצריכים לקרות, אך הם קורים ומשאירים אותנו עם מיליוני סימני שאלה!!

אז צריך לדעת שאפילו משה רבנו לא הצליח לחשבון נכון את 'כוונות הבורא יתברך!!' כל שכן אנחנו, לא נדע לעולם את כוונותיו וסיבותיו.

לעולם לא נדע מדוע לפלוני קרה ככה ולאמוני ככה, כי כל זמן שאנחנו לא יודעים מה אמור לקרות במאתיים שנים הקרובות, ומה קרה באלפיים שנה הקודמות אז אין לנו מה לנסות להבין שום דבר!

כי באמת הכול סתום והכול מוסתר, אך יבוא היום והאמת תיזהר!!

לבת אלון ומבורק!

{טז} וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: {יז} צַרֹּר אֶת הַמְּדִינִים וְהִפִּיתָם אוֹתָם: {יח} כִּי צָרְרִים הֵם לָכֶם בְּנִקְלֵיהֶם אֲשֶׁר נָקְלוּ לָכֶם עַל דָּבַר פְּעֹזֹר וְעַל דָּבַר דְּבָר בֶּן נְשִׂיא מִדִּין אֲחֵתֶם הַמְּקַה בְּיוֹם הַמַּגֵּפָה עַל דָּבַר פְּעֹזֹר:

הקב"ה אומר למשה: צרור את המדינים - תהרוג אותם!

למה? בגלל שהם החטיאו את עם ישראל בבנותיהם!!

הם שלחו את בנותיהם יחד עם בנות מואב על מנת שייפתו את בני ישראל ויחטיאו אותם, ועם ישראל התפתה וחטא. לכן הקב"ה מבקש ממשה: לך תנקום בהם ותהרוג אותם!!

אם נבחין הייטב נראה שיש כאן דבר לא ברור!

הרי איך הכול התחיל?

בלק שלח שליחים למדין וביקש לקרוא לבלעם שיקלל את בני ישראל.

בלעם ניסה לקלל את בני ישראל ולא הצליח, אז מה הוא עשה? הוא אמר לבלק: תראה בלק'וש, לא הצלחתי לקלל את בני ישראל, אבל יש לי רעיון אחר איך להפיל אותם!

נו, שאל אותו בלק, מה הרעיון שלך 'בלעמוש שלי'? ענה לו בלעם: תשלחו את הבנות שלכם שייפתו את בני ישראל, והקב"ה יכעס עליהם ויכלה אותם!!

בלק נהנה מהרעיון ושלח מיד את בנות מואב להחטיא את בני ישראל!

המדינים שמעו זאת ושלחו גם הם את בנותיהם להחטיא את ישראל!

המשימה צלחה ועם ישראל חטא, והקב"ה הביא להם מגיפה קשה שנהרגו בה עשרים וארבע אלף יהודים!!!

הקב"ה בא למשה ואומר לו: משה רבנו! לך תנקום במדין על מה שהם החטיאו את בני ישראל!!!

אומרת על כך הגמרא במסכת בבא קמא לה: "נשא משה ק"ו בעצמו [ו]אמר: ומה מדינים שלא באו אלא לעזור את מואב אמרה תורה - 'צרור את המדינים והכיתם אותם', מואבים עצמן [שהחטיאו ראשונים] לא כל שכן?! אמר לו הקב"ה: לא כשעלתה על דעתך עלתה על דעתי [לא כמו שאתה חושב אני חושב, ומדוע? כי] שתי פרידות טובות יש לי להוציא מהן, רות המואביה! ונעמה העמונית! [ולכן אל תהרוג אותם]"

הגמרא מספרת לנו שכשהקב"ה אמר למשה להרוג את המדינים, משה רבנו אמר לעצמו: רגע, הרי מי שהחטיא את עם ישראל הם בנות 'מואב', ובנות מדין רק באו לעזור, אז אם הקב"ה מגיע אלי מבקש ממני להרוג את 'מדין' שהם באו רק לעזור למואב,

כל הזכויות שמורות למכון 'טעם בפרשה'

להערות, הארות והגובות וכן להרשמה לקבלת ה'טעם' במייל מידי שבוע פנו למייל: GTB100200@gmail.com

להנצחות ולתרומות ניתן לפנות לטל' 0672-917-250 או במייל הנ"ל

שימו לב! בשלב זה העלון מופץ בתפוצת מייל בלבד + לזיכוי הרבים ברצוננו להדפיס ולהפיץ את ה'טעם' בבתי הכנסיות ובתי המדרשות! לתרומות ניתן ליצור קשר עם המכון! זכות זיכוי הרבים יגן על התורם ועל כל בני משפחתו

דווקא!

ושמענו ל"ע על הזוועות שאירעו דווקא במיגוניות ובממדים לפני מספר חודשים...

אך איך מגיעים לרמת ביטחון כזאת? לביטחון שמשרה רוגע ושלווה מתוך ידיעה כי הקב"ה שומר אותנו מכל רע? אומר הרבינו בחיי כי כבר נכתב "יראי ה' בטחו בה" כלומר שמירת ה' יגיע האדם למדת הבטחון, השלב הראשון של האדם צריך להיות יראת שמים, להיות עובד ה' שעושה את דבריו ומקיים את מצותיו, כי שלמה ע"ה אמר כאן "מגדל עוז שם ה', בו ירוץ צדיק ונשגב" כי שם ה' הוא מגדל עוז לצדיק הירא, והוא היכול לרוץ אחר דבר ה' ולבטוח שלא יכשל במרוצתו. כאשר האדם הוא ירא שמים אמיתי, כאשר למול עיניו ניצב רצון ה', ומוכן הוא להקריב הכל כדי לקיים את רצונו כמו שאנו מעידים פעמיים ביום "ואהבת את ה' אלוהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך", אז יכול הוא להיות בטוח ושלווה בשמירתו והגנתו של הקב"ה עליו שלא יתן לו למעוד בדרך לקיום רצון ה'.

ואת שתי מידות אלו, היראה והביטחון מצאנו בפינחס שהיה ירא את ה' ובטח בו כדי לקדש את שמו. תחשבו על המצב שבו ניצב פנחס, המגפה מתפשטת בעם, יהודים רבים מתים אחד אחרי השני ומנגד נעברות עבירות חמורות על ידי אחד מנשיאי השבטים. הוא ניגש אל אותו השבט, והורג שם את הנשיא. רבים מישראל היו בטוחים שפנחס נמצא בסכנה גדולה, בני שמעון וקרובי זמרי יעמדו עליו להרגו, וגם אם הצליח בדרך פלאית להתחמק מלמות מיד, יצטרך להסתובב מכאן ולהבא עם קבוצה ריצינית של שומרי ראש על מנת שישמרו אותו בחיים. אך כמו שראינו ברבינו בחיי, הצדיק שהולך לעשות רצון ה', זה שיראת ה' מנחה אותו, יכול לבטוח כי ה' ישמור עליו



כמו אותו אדם הבוטח במגדל עוז. המעשה הנכון כדי לקיים באותו רגע את רצון ה' גרם לאנשים לפקפק בבטחונו האישי של פנחס? נותן לו ה' ברית שלום. דבר נוסף, בעקבות אותו מעשה אפשר היה להחשיב את פנחס להורג נפש ונוגע בחלל שפסול לעבודת המקדש, אז ניתנה לו ולזרעו כהונת עולם. זה התירוץ של האברבאנל לשאלותיו, להראות כי העושה רצון ה', הנאבק בכל כוחו ללכת בדרכיו לעולם לא יפסיד מכך. עד כדי כך שמפרש המהרז"ו על אותו מדרש שאפילו מדת הדין הסכימה לשכר זה שקיבל פנחס ללא שום קיטרוג. לרוב האנשים לא עומדת החלטה כ"כ גדולה כמו לפנחס, המעשים הנדרשים מאיתנו על מנת לקיים רצון ה' אינם בקנה מידה היסטורי ולא בעלות השלכות מרחיקות לכת כמוהו, אצלנו הבחירה תהיה כנראה קטנה יותר, אך משמעותית לא פחות, האם להמשיך לדבר ביזנס או לענות על קדיש. וכאשר עומדת למולנו החלטה מעין זאת נזכור כי העושה רצון ה', יכול לסמוך שהקב"ה יעמוד לעזרו כמו אותו מגדל עוז, וגם אם הדבר נראה לא הגיוני וההפסד נראה ודאי, העושה דבר ה' אינו ניזוק.

סיפר לי יהודי ששייך לאחת מקהילות הקודש בניכר: "ברוך ה' יש בקהילתנו מספר לא מבוטל של יהודים שבורכו בשפע פרנסה, ובעקבות הלב החם שלהם והיד הנדיבה לכל דבר שבקדושה אנחנו זוכים לביקורם של ראשי ישיבות וראשי כוללים רבים הפוקדים את קהילתנו על מנת לפגוש את אותם יהודים בעלי הממון שיעזרו בהחזקת המוסדות. ישנם את הרבנים הקבועים שמגיעים מדי שנה, הם כבר מכירים את הקהילה ואנשיה, קובעים פגישות מראש וקיים ערוץ פתוח בינם לבין התורמים. אך ישנם את הרבנים או שליחיהם המגיעים בפעם הראשונה, הם יודעים בדרך כלל את שמות התורמים אך לא את פרצופם, המפגש הראשון קורה בדרך כלל בבית הכנסת, שם לאחר התפילה הם יוצרים קשר ראשוני וקובעים להפגש בצורה מסודרת בבית התורם או במשרדו."

"באחד מן הימים" ממשיך אותו יהודי לספר "אני רואה את המחזה הקבוע של רב אורח שמדבר עם אחד מעשרי הקהילה באולם הכניסה של בית הכנסת. המניין שבו התפללו השניים אמנם נגמר, אך המניין השני שהתקיים עדיין היה בעיצומו, כאשר שמע הרב שהתחילו קדיש, עצר בו במקום את שיחתו עם הגביר, סימן לו שיחכה וענה במתינות ובכוונה לקדיש. רק אז התפנה לחזור לבן שיחו על מנת לדבר איתו על סיבת הגעתו. הגביר לא הסכים בכלל לשמוע את המשך דברי הרב, הוא אמר לו שמה ששמע וראה היה מספיק, שאל את הרב רק כמה הוא צריך והעביר לו במקום, בלי צורך לקבוע פגישה ובלי צורך לשכנע. הכבוד שהרב נתן לקדיש שכנעה את הגביר לתרום לו."

כולנו מכירים את סיפור פנחס, את העוולה שעשה זמרי ואת קנאת ה' שבערה בפנחס שפעל בעוז על מנת לעצור את העוולה. כולנו גם יודעים את הגמול הגדול שקיבל פנחס בעבור מעשהו "הנני נותן לו את בריתי שלום" וגם כהונת עולם לו ולזרעו אחריו. אבל שואל האברבאנל בתחילת הפרשה מה הקשר בין המעשה לשכר שאותו קיבל פנחס? ואולי כדי להעצים את השאלה נביא את דברי המדרש "אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו", כלומר שהיה מוצדק השכר למעשה שעשה, אבל למה?

כדי להבין זאת כדאי לראות את הקדמתו של הרבינו בחיי לפרשתנו, שם מביא הוא את הפסוק במשלי "מגדל עוז שם ה', בו ירוץ צדיק ונשגב" ומסביר כי בפסוק זה שלמה המלך ע"ה בא ללמד אותנו על מידת הבטחון. הוא מדמה את הבוטח בה' לאותו אדם היושב במגדל חזק ומבוצר, מקום בו לא מפחד הוא משום אדם, כי אין מי שיכול להגיע לשם ולהזיקו. והדימוי הזה למגדל נעשה כיוון שישנם רבים שאכן תולים את מבטחם על ביצורים שונים וחושבים שהם יהיו אלו שיצילו אותם ולשם הם בורחים בעת צרה, לזה אמר שלמה המלך, שכמו שסומכים על ביצורים ומיגונים אלו, צריך האדם לסמוך ולבטוח על הקב"ה כי בעת צרה רק הוא יכול להושיע.

נכתב על ידי: מנחם ריביץ

לתגובות, הזמנת שיחות, והרשמה לרשימת התפוצה, יש לשלוח מייל לכתובת: 4663MR@GMAIL.COM
מבין השיחות שבקול הלשון: המתכון לחיי נצח | איך להתגבר על היצר הרע | שאיפות ומטרות בחיים | מהי ההגדרה לעצלנות?

פְּרִשְׁת פְּנִיחָס כ' בְּתָמוּז 5784



עלון מס' 448

כניסת השבת 19:22
צאת השבת 20:22



עלון מורה הצלון לפי פניחוס העלון האהוב חוזר במתכונת מחודשת



תופעה שכיחה בימינו, אנשים מתקשרים לרב ומבקשים עצות כיצד לעמוד בניסיון? יש משפט עתיק שאומר: 'מה הבדל בין חכם לפקח?' פקח אכן יודע לצאת מתסבוכת, אבל חכם לא נכנס אליה כלל! משפחה שנוסעת לבית מלון ובמהלך הנופש נתקלת בניסיונות רבים, מחד כל הכבוד על העמידה בניסיונות, מאידך למה לכתחילה, לבחור בנופש שיש בו ספקות בנוגע לכשרות המזון או שירותים אחרים שהמלון מספק ויש בהם דברים העלולים להכשיל ציבור דתי. וזה בדיוק מה שאנו מתפללים בכל בוקר: 'אל תביאני לידי ניסיון' זו דרגה יפה לעמוד בניסיון, אבל דרגה עוד יותר טובה, לא להגיע לידי ניסיון! לא מזמן כמה חברי'ה חכמולוגים ראו מכונת שתיה והחליטו להוציא פחית בחינם! הם טלטלו את המכונה ו'ביהצלחה' רבה הצליחו להוציא אפילו כמה פחיות.

בעל המכונה הרגיש שגונבים ממנו ועשה כמה פעולות, חזק ברגים שגם טלטלו לא יעזור לגנבים. אך זה לא עזר, כי אחד הגנבים מצא איזו שיטה להכניס את ידו וללחוץ על איזושהו כפתור ולהוציא פחית. עברו כמה ימים ובעל המכונה הגיע וראה שאין כסף ואין פחיות ואמר 'עכשיו אני אחנך אותם' הוא בנה קפיץ מסוים, שברגע שמישהו יכניס את היד, היא תפעל ולא יוכל הגנב להוציאה. למחרת בא אחד הגנבים, הכניס את היד והוציא פחית, אך היד נתקעה בפנים. התקשר אותו גנב לרב זאיד ובקש ממנו להגיע אליו. הגיע הרב זאיד ואותו בחור אמר לרב 'לא יודע איך נתקעה לי היד... 'מה זה לא יודע?' אמר בתדהמה הרב זאיד 'אתה עשית מעשה לא יפה, בוא נתקשר לבעל המכונה'



התקשר הרב לבעל המכונה ואמר שזה הרב של השכונה ואם הוא יכול להגיע ולעזור לבחור פה, שנתקעה לו היד, מיד עצר אותו בעל המכונה 'נתקעה לו היד?!

או שהוא תקע את היד?..' 'לא משנה כרגע' אמר הרב זאיד 'בוא תעזור לו' 'אנחנו נדבר בעוד יומיים' אמר בעל המכונה וסגר את הטלפון.

לא ידע אותו בחור מה לעשות? והתקשר לאביו. אביו התקשר לבעל המכונה והתחנן לפניו שישחרר את בנו. חשב בעל המכונה ואמר שהוא מוכן לשחרר את הבחור, אבל תמורת סכום ההפסד שזה 5 אלף ש. הגיע בעל המכונה פתח את המכונה, שחרר את היד התקועה ואת הבחור והאבא שלם 5 אלף ש.

אחרי שהלך בעל המכונה, אמר האב לרב זאיד 'ראית איזה גנב? 5 אלף ש לקח! אתה לא מתבייש?' אמר לו הרב 'בנך הכניס את ידו למכונה וגנב פחיות ולך יש תלונות על בעל המכונה?! למה נכנסת למקום של ניסיון, אתה עוד בא בתלונות?!!' ואנחנו למדנו מהמקרה הקיצוני הנ"ל, שלנפוש בבית מלון שיש בו סכנה של ניסיונות רבים, כגון: צניעות, כשרות וכו' זה כמו להכניס יד למכונת שתיה....

לימודו סגר את הגמרא והניח את הספר בארון הספרים. בכל יום נהג הרב שטראשון לבדוק את רשימת הלוויים ומועדי הפרעונות. הוא שמ לב שאותו היהודי שלושה מאה רובל עדין לא החזיר את ההלוואה, לא רצה לבייש אותו והמתין מספר שבועות שלאחריהם שלח אליו שליח בדרישה להחזיר את חובו. האישי ההמום אמר לשליח כי החזיר לרב את ההלוואה בנוכחות הרב ובאישורו ואינו מבין מדוע דורש ממנו הרב להחזיר משהו שכבר הוחזר למעשה. ששמע הרב את דברי האישי, קרא אותו לדין תורה, ובינתיים השמועה עשתה לה כנפיים והוציאו את דיבתו של האישי רעה וכינו אותו גזלן, שקרן ועוד כל מיני "ברכות". עגמת הנפש והבושה גרמה לבנו לעזוב את העיר וילנא ולעקור למקום אחר רחוק מהמלעזים.



יום אחד נגש הרב שטראשון לארון הספרים ולעיין בגמרא, בו ברגע שפתח את הספר גילה לתדהמתו את המעטפה עם הכסף של אותו לווה. רגשי אשמה כבדים מלאו את לבו של הרב, הצטער מאד על כל הסיפור וקרא אליו את אותו יהודי כדי לתקן את העוול שנגרם לו. כשכא אליו אותו יהודי התנצל הרב בפניו ושאל אם יוכל לפייסו במשהו? או אולי יודיע קבל עם ועדה על העוול שנעשה לו. השיב לו אותו יהודי, שכל התנצלות והסבר בפני העדה לא יועילו כלל, כי הציבור לא יאמין שהוא היהודי באמת חף מפשע, הם יזקפו זאת לזכות רגישותו הידועה של הרב, שהינו צדיק ועשה מעשה זה כביכול כדי להצילו מן הבושה, וגם הבן עזב את העיר מבושה, וזו כביכול מעין הוכחה, שגם הוא חושב שאביו אשם! הרהר הרב שטראשון ואמר לאותו יהודי שהוא מבקש להשיב את בנו חזרה העירה. כששב הבן העירה, אמר הרב שהוא מצפה לפגוש אותם בשבת בבית הכנסת, כי הוא עומד לשאת דברים חשובים.

כשהגיעה השבת נשא הרב דברים כשכל העדה שומעת, והכריז בפני כל הנוכחים כי הוא מחתן את בתו עם בנו של אותו יהודי מיודענו. וכשמעו כל הציבור שהוא מחתן את בתו עם בנו של אותו לווה, הבינו כולם שאכן האישי חף מפשע ונעשה לו עוול גדול. ואכן כעבור זמן קצר נתקיימה החתונה והיה זה זיווג משורש נשמתם.

ואנחנו קוראים נכבדים למדנו שמאת השם אשה לאישי, לכאורה לא הגיוני שהרב הגאון שטראשון יחתן את בתו עם בן של יהודי פשוט מוילנא. מאידך זה זיווג משורש נשמתם. מה עושים? משמים מסדרים שהרב יחשוד ביהודי הפשוט, יפתע שהוא אכן חף מפשע ויתקן את העוול ע"י נישואי בתו לבן של אותו יהודי. באותן נקודות זמן כולם תמהים ומאוכזבים, והמסקנה של כל יהודי צריכה להיות - חכה לסוף הסרט וחזק אמנותך!.

ויאמר ה' אל משה קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו

יהושע, למרות שיכול היה להמתין ביום האחרון של הארבעים יום שירד משה מהר סיני, בחר להמתין למשה רבינו ארבעים יום, שמא יפסיד רגע אחד מזמן ירידת משה רבינו ואז לא יוכל

את שאיפותיו של יהושע בן נון כבר ראינו בפרשת משפטים - "ויקם משה ויהושע משרתו ויעל משה אל הר האלקים" ופירש רש"י שכל ארבעים יום שעלה משה להר סיני המתין לו יהושע ונטה שם אהלו למרגלות ההר. ולמרות שיכול יהושע להמתין ביום האחרון של הארבעים שירד משה מההר, בחר לחכות את כל הארבעים יום, שמא יפסיד רגע אחד מזמן ירידת משה רבינו ואז לא יוכל לקבל ממנו את התורה עם ההארה הגדולה שניתנה לו מן השמים, ולכן כעת בחר הקדוש ברוך הוא ביהושע בן נון להיות מנהיג ישראל, כי הוא "איש אשר רוח בו" ומוכן לקבל אור פני מלך חיים" כי אדם שמראה נכונות שכזו לעבוד את הקב"ה, הוא שראוי להיות מנהיג עם ישראל.

ובהקשר לזה מסופר על רבי אייזל חריף, רבה של סלונים, שהיתה לו בת חשובה ובקש למצוא לה חתן. נסע לשיבת עץ חיים בוולוז'ין והקשה קושיה עצומה, בסוגיה שהיו עסוקים בה בני הישיבה. אמר מי שיתרץ לי תירוץ על כך יהיה חתני.

הבחורים התייגעו והתפלפלו, וניסו לענות, אולם אף אחד לא מצא תירוץ האמיתי, בצער רב חזר רבי אייזל לאחריו כלעומת שבא. בדרך כשנסע עם העגלון שלו רואה למרחוק שתלמיד אחד מנפנף לו בידו שיעצור. חיכה לו הרב ואמר כנראה שיש לו תירוץ, והגיע כשהוא מתנשם ומתנשף. שאלו מה בפיו? אמר לו התלמיד כבוד הרב השאיר אותי בקושיה ואם לא זכיתי להיות לחתן לכבודו אז לפחות תאמר לי מהו התירוץ? עיני רבי אייזל חריף אורו, שמח מאד ואמר, מכאן ראיתי גודל אהבת התורה שיש לך, אתה ראוי להיות חתן שלי, ולבסוף זכה ונעשה לאחד מגדולי הדור ושמו רבי יוסף שלופפר זצ"ל.

המעשה הבא מלפני כ-180 שנה, יבהיר לכולנו, שמאת השם אשה לאישי. בשעה שהאדם תמה על מהלכי החיים, שחלקם נראים לא מובנים, משמים מסובבים ומכנינים עבורו תוכנית, ורק אם ימתין ל"סוף הסרט" יבין שכל המהלכים שקדמו היו למעשה למענו. הגאון רבי שמואל שטראשון זצ"ל היה בין היתר מנהל קופת גמ"ח. פעם בא אליו יהודי פשוט לקבל הלוואה בסך מאה רובל!! שהתנאי היה להחזיר את ההלוואה בתוך חצי שנה. כשהגיע זמן פרעון ההלוואה, הגיע אותו יהודי להחזיר את הכסף. הוא נכנס לבית מדרשו של הרב שטראשון וראה שהרב שקוע בלימודו. לא רצה אותו יהודי להפריע לרב, הניח את המעטפה עם הכסף בתוך ספר הגמרא והודיע לרב על כך.



הרב שטראשון הנהן בראשו, ואותו יהודי הבין שהכל בסדר ושב לביתו. כשסיים הרב את



אף על פי שבימי בין המצרים אין לברך שהחינו על פרי חדש, מכל מקום, אשה שהיא בהריון, והיא מתאוה לאיזה פרי חדש שנמצא עתה בשוק, כמו פרי הדובדבן ומנגו וכיוצא באלו, יש להביא לה מיד מאותו הפרי שתאכל ממנו.

אסור לעשות ריקודים ומחולות בימים שבין 17 בתמוז לתשעה באב, ואפילו בלא כלי נגינה. כתב מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל, שבימי בין המצרים יש להמנע משמיעת מוזיקה מוקלטת. ומכל מקום, בשמחת מצוה, כגון בשמחת חתן וכלה, או בשמחת ברית מילה, או בסעודת פדיון הבן, או בר מצוה, או סיום מסכת, מותר לשמוע שירי קודש המלווים בכלי נגינה, שכל שהיא שמחה של מצוה, יש להקל בדבר.

ושירה שהיא בפה, בלא כלי זמר, מותר לשורר בימים אלה. וכל שכן שיש להקל בזה בשבתות של ימי בין המצרים, ואפילו בתשעה באב שחל להיות בשבת, מותר לשורר שירי קודש לכבוד שבת.

מי שפרנסתו לנגן בכלי זמר אצל גויים, מותר לו להמשיך לנגן בכלי זמר עד שבוע שחל בו תשעה באב. וכמו כן מורה לנגינה, שמלמד תלמידים לנגן על כינור וכדומה, ויש לו הפסד ממון, אם לא ילמד בימים אלה, מותר לו להמשיך ללמד נגינה עד שבוע שחל בו תשעה באב. ונכון להחמיר בזה מיום ראש חודש אב. וכן מותר הדבר לתלמיד הלומד נגינה בימים אלו.



החדר היקר ויהי מה?! הוא אכן שלם במיטב כספו בלשון המעטה, העקר לא להחמיץ תפילה במניין. טוב לי תורת פך מאלפי זהב וכסף אמר הרב.



בבוקר התעורר הרב במלון המפואר, הניח תפילין בחדר ויצא לכיוון הבית כנסת. ראה אותו אחד העובדים במלון ואמר לו, 'אדוני, הקופסאות האלה שיש לך, יש לי גם בבית כזה' 'מההה?' תמה הרב ואותו איש הסביר שאמו נפטרה ומסרה לו את זה ואמרה שזה שייך למשפחה, מאז הוא שומר את זה, אבל לא יודע בכלל מה זה? אביו אמר לו שלא כדאי לגעת בזה 'ומאז שמתי בצד זהו'.

הלך הרב זאיד לתפילה וכשחזר ישב ארוכות עם אותו האיש והבין שהוא יהודי בשם אהרון, אבל רחוק כל כך מיהדות עד כדי כך שלא עבר ברית!. הרב זאיד הבין שדבקו בתפילה במניין היתה כדי להציל יהודי. הם קבעו להפגש שוב, אך הפעם בארץ והרב כבר יסדר לו משהו שיערוך לו ברית מילה וגם ירכוש עבורו תפילין. בינתיים הרב המשיך את מסעו בצפון איטליה וכשהגיע לונציה כמנהג האיטלקים... כייסו את ארנקו עם כל 5 אלף אירו שהיו בו. בשבת בבית הכנסת בקשו מהרב לתת דרשה והוא ספר להם בין היתר על המלון היקר, על אותו אהרון שרחוק מהיהדות וגם על ארנקו שנגנב.

יהודי מלוס אנג'לס היה בבית הכנסת ונפגש מאוחר יותר עם הרב וספר לו שהוא איש עסקים שהסתבך עם רשויות המס באמריקה והבין שחיייו הולכים להיות שחורים, כי להסתבך עם שלטונות המס האמריקנים זה פחד פחדים! והשם עשה לו נס גדול מאד מאד! והוא נצל ב"ה. הוא בא לכאן לונציה כדי להתאורר מכל עינוי הדין שסחב על גבו. הוא הוסיף 'כבוד הרב! אתה יודע למה קרה לי הנס? כי קבלתי על עצמי ללכת ולתרום כסף ולהחזיק נשמה תועה בעם ישראל, להחזירו למוטב, ואני כאן בחופשה ואתה מספר על יהודי שגר כאן, נשמה תועה שצריך להחזירו למוטב! ודאי שאין זו מקריות, הכל מסובב השם, על כן אני רוצה לתרום לך את השהות שלך כאן עם המלון היקר, את הוצאות הרופא מוהל שיערוך את ברית המילה לאהרון, את ה-5 אלף שנגנבו לך וגם את התפילין לאהרון' והרב זאיד הבין שמצוה אחת שדבק בה בחזקה לא רק שלא הפסיד! ראו מה יצא? - היכן הכל התחיל? שבחר במלון יוקרתי ששועי עולם נוהרים אליו, ראה יהודי תועה והחזיר אותו לחיק היהדות, ערך לו ברית מילה, זכה אותו במצוות תפילין ובנוסף זיכה יהודי מלוס אנג'לס להוציא לפועל קבלה אחת שקבל על עצמו.

את הפתק, אך בכל פעם שניסתה, הפתק נפל כאומר לה: "סליחה, אין כאן מקום עבור... היא פחדה שאולי זה סימן משמים שאביה לא מעוניין...היא החליטה להתאמץ יותר, לקחה כסא בסמוך למחיצה, נעמדה עליו וניסתה להכניס את הפתק קצת יותר בצד של הגברים ו...תודה לא-ל, היא הצליחה אך...בכך היא שיחררה והפילה פתק של משהו אחר שהיה תחוב בדיוק שם. היא החליטה להחזיר את אותו הפתק שנפל למקומו, ובעת שניגשה להרימו היא הבחינה שמשוה על הפתק מבחוץ היה מוכר לה. שמה - שולמית - היה כתוב שם שחור על גבי לבן.

שולי הפכה את הדף. כתב היד היה מוכר לה...ליבה החל להלום בקצב...כולה מרוגשת ונדמהת היא מזהה שזהו כתב יד של אביה ז"ל...הסקרנות גברה על לבטיה. היא פתחה את הדף הצהוב הדהוי והמרופט ולעיניה הדומעות מהתרגשות נתגלו כל המילים: "ריבוננו של עולם! אנה רחם על שולמית בת רבקה, בתי הצעירה שנסעה להודו לפני חודשיים. תשמור עליה שתהיה יהודיה ואמנה. אם יכולתי, הייתי רוצה לומר לשולי שלי: שולי בתי, אני אוהב אותך! אני סולח לך מכל לבתי, בתי הקטנה. כעסתי מאוד כשעזבת, אמרתי לך שלעולם לא אסלח לך. אך אני נשבע בזה שאני סולח לך מכל לבי. רק אני מתפלל להקב"ה שיחזיר אותך בתשובה שלמה, ושתחתני בכוא היום עם בחור יהודי ירא שמים, ושתזכו לגדל ילדים טהורים לחיים של תורה ומצוות. מאביך האוהב אותך מאוד מאוד. יעקב בן דינה".



שולי התעלפה מיד לאחר קריאת הפתק שנפל אליה מבין אבני הכותל...והתעוררה לחיים חדשים. שולמית בת יעקב ורבקה, היא כיום אם לשני ילדים טהורים. הם זכו להיוולד בטירה, לאמא צדקת, בעלת תשובה צעירה שזכתה להקים בית נאמן בישראל, בית של תורה ומצוות, בדיוק כפי שרצה והתפלל עליה אביה ז"ל. הם חיים כיום באחת משכונותיה של ירושלים עיר הקודש.

הזכרנו בעמוד הקודם את הרב זאיד, רבה של שכונת פרדס כץ בבני ברק. הרב זאיד נסע פעם לתת הרצאות בצפון איטליה והבחין שבמלון שבו הוא מתאכסן אין בנמצא בית כנסת בסביבה וזה אומר שהוא יצטרך להתפלל ביחיד. הרב זאיד שמקפיד מאד במצוה הזו, הרים טלפון למכרים יהודים שגרים רחוק מהמלון בו הוא מתאכסן וברר על חדר שקרוב לבית כנסת עם מניינים. השיבו לו שיש חדר אבל המחיר מרקייע שחקים וזה רק לעשיריו העליון. הרב זאיד נחוש היה בכל מאודו להתפלל במניין והחליט לקחת את

שולמית הייתה הבת הקטנה במשפחה דתית בניו-יורק הוריה העניקו לה הכל בכל, בשמחה ובאוויר. עבורם היא הייתה המושלמת ביותר, ה"פרח" של המשפחה. בגיל 17 היתה מורדת הרבה באביה נכנסה בה רוח שטות נערית, והיא הודיעה לאביה: אני יוצאת לטיול בהודו, אביה נדהם, נסה להניא אותה מן המעשה, אך היא בשלה, אורזת חפציה בדרך להודו, באנחה כבדה הוא קם מהשולחן והצטער שאשתו כבר לא בחיים. אולי האם הייתה מבינה מה מסתתר בליבה של בתה הקטנה.

בטרם עלתה למטוס, בשדה התעופה ניסה האב להבינה. "שולי!" - קרא בקול נשבר - "שולה'לה, תגידי את האמת, מה בחורה דתית מחפשת בהודו?!" לתדהמתו אמרה לו: "אבא, אינני דתיה! אני נוסעת לחפש את ה'אמת' אצל היהודים..." אביה לא האמין למשמע אוזניו: "את? אצל היהודים? השתגת לגמרי או שזו בדיחה?" שולי בפנים מאובנות השיבה: "לא אבא, אני רצינית, אני מקווה שתסלח לי". פניו של האב האדימו מעס. "לסלוח לך? אחרי כל מה שנתתי לך, אחרי החינוך שאמא וזיכרונה לברכה העניק לך, זאת ה'תודה' שלך? אהבתי אותך עד הרגע הזה, שולמית. אך את החלטת לזרוק מאחוריך את כל היקר והחשוב לי בחיים. אני רוצה להכיר בך יותר! לעולם לא אסלח לך!"

שולמית מגיעה להודו ועושה ככל העולה על רוחה, היא מצרה על כך שאביה אינו משיב למכתביה, והנה כעבור 3 שנים בהודו, פוגשת שולמית חברה מהתיכון, אותה חברה אומרת לה - "שולי הצטערתי לשמוע על אביך", "אבי? מה קרה לו?" חברתה הביטה בה כלא מאמינה: "מה זאת אומרת?! אביך נפטר מהתקף לב חצי שנה לאחר שעזבת... אמרו שלבו נשבר בגלל שנסעת להודו, לא ידעת?!" מאז ששמעה על אודות פטירתו של אביה, תקף אותה בכי ממושך ומשהו קרה לה בתוכה. "אני רוצה לנסוע לישראל, להתפלל להשם!" - אמרה לחברתה. "ובהודו לא תוכלי להתפלל?", "בהודו? אני שונאת את הודו, שונאת את הכל פה! אני לא רוצה לראות את המקום הזה יותר!", עולה שולמית על המטוס הראשון לישראל ומגיעה ישירות לכותל המערבי, היא בוכה בלא הרף, אשה שמבחינה בבכיה מציעה לה לשים פתק בין אבני הכותל, ואכן, שולי התיישבה וכך כתבה: "אבא, אני כאן בירושלים עיר הקודש. ליד הכותל המערבי. אם נשמתך רואה אותי מלמעלה, אני מבקשת ממך, אבא'לה יקר: אנא! סלח לי! לא התכוונתי להכאיב לך. אני מבטיחה לחזור בתשובה וללכת בדרך של אמא ושלך. התוכל לסלוח לי פעם אבא? מבתך האוהבת לעד, שולמית".

שולי חיפשה מקום בין אבני הכותל להניח

העלון לזיווג הגון לרות הודיה ורינה ומשיח בני אלנה לאה ולשרית בת חנה וליוסף וחיביבת בני יענה וללאה בת אהובה ולדנה בת הילית ולרפואת רחל בת חבובה ומשה בן אסתר ואביבת בת רחל ודודתן אלהן בן רחל ויחזקאל ידידיה בן נחמה שיינדל וחיביבה בת נעימה ולעילוי נשמת זבה בת זכיה וסימי בת מרים וציון בן רחמים ומונס חנה ויעקב בן רותי ולאה בת רבקה ויעקב בן חנום וברוך בן חבובה ואדיר בן לאה ויהודה בן חבובה ודליה בת חבובה וטובה בת אסתר וזכי בן חנה.

ערך וכתב: ספי רן הראשון. ליצירת קשר ולקבלת העלון במייל או בוואטסאפ: sefiran8@gmail.com 054-3120151

פניני קדוש

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יצא לאור על ידי מערכת "מטילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

לעילוי נשמת הרבני החסיד המפורסם מוהר"ר ר' מנחם שמואל חיים בן הרה"ח ר' אפרים ז"ל פריעדמאן

א ווארט אויף די פרשה

ברם, זמרי בן סלוא זו ראה בקליפה "מואבית" זו איזה ניצוץ של קדושה, מצד משיח וגואלינו העתיד לצאת מתחת ידה (משיח בן דוד - מנוע רות המואבית), ומתוך כך בא לידי טעות ונכשל רח"ל (עם כובי בתו של בלק "מלך מואב" בעבר).

כלל ישראל היו נבוכים ומבולבלים באותה שעה, כי הם ידעו שהקליפה היא קליפה, ויש להלחם בה ולהתגבר עליה (וגם אלו שנכסלו רח"ל, נכשלו בשוגג ובאונס), ואילו כאן בא זמרי לעיני הקהל עם טענה גדולה, שאדרבה! מצוה גדולה להתקרב למואביות - מחמת הניצוץ הקדוש החבוי בקרבן.

לפיכך לקח פינחס רומח בידו לעיני כולם, והרג את זמרי, למען ישמעו וייראו, ולמען ידעו כי זמרי לא עשה כהוגן, ומחשבתו היתה משובשת ובולת נכונה כלל וכלל.

בכך עשה פינחס דבר גדול מאד, כי הריגת זמרי הוכיחה שהעבירה היא עבירת יחיד ולא עבירה של הכלל כולו, כי אלו שחטאו לפני כן - חטאו בשוגג ולא בזדון (זולת זמרי שחטא במידת), ועד שלא הספיק זמרי לצנן אחרים - נתגלה קלונו ברבים והמיתוהו.

בכך הוסר הקטרוג מעל ראשי עם קודש, כי חז"ל כבר המשילו זאת "למלך סרסרה עליו מדינה, אם מיעוטה סרחה - פמליא שלו מתקיימת, ואם כולם סרחה אין פמליא שלו מתקיימת" (מבוא ברש"י ויקרא ד, יז), ולכן כשנתגלה שהחטא הוא רק חטא יחיד, עדיין המלך ופמלייתו עומדים בעינם ובתוקפם.

"לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן", כי בפעולה זו דבק פינחס בדרך זקנו אהרן הכהן, שכאשר נכשלו ישראל בעגל מסר נפשו ורוחו להטיל הסרחון רק בו, כדי לידע ולהודיע שהחטא הוא חטא יחיד ולא חטא ציבור, ועל ידי זה לא יהא הקטרוג גדול כ"כ.

לפיכך ראוי הוא שתימשך כהונתו של אהרן דייקא על ידו ועל ידי זרעו וזרע זרעו עד סוף כל הדורות.

(סעודה ג' תשסב)



עצות כנגד מחשבות רעות - שבת קודש ושנת הרע

צרור את המדינים והכיתם אותם. כי צוררים הם לכם בנכליהם וגו' (במדבר כה, יז-ח). וברש"י: "צרור - כמו זכור ושמור. עליכם לאייב אותם".

ידועים דברי הרה"ק רבי פינחס מקארץ ז"ע בביאור "טומאת ארץ העמים" שגזרו חז"ל, כי העמים במחשבותיהם מחדירים טומאה וזוהמא גדולה במקומות מושבותיהם, וטומאה זו נשאר באויר גם לאחר מיתתם, ולכן אויר ארץ העמים טמא ומטמא.

ואמר כ"ק מרן מהר"י ז"ע, שהעצה כנגד טומאה זו היא, על ידי "אוהבי ה' שנאו רע", כי שנתא ומיאוס הרע גורמת לאדם ריחוק והבלדה מטומאת האויר שנוצרה כתוצאה מן הרע, ולכן נצטוו ישראל במצות "צרור את המדינים", כעצה וכסגולה כנגד "נכליהם" - מחשבותיהם שהמשיכו טומאה באויר ארצם. ע"כ.

והנה, ידוע מכ"ק מרן מהר"ש ז"ע ששבת-קודש היא סגולה כנגד מחשבות רעות, ורמז לכך מן הפסוק (משלי יט, כא) "רבות מחשבות בלב איש" סופי תיבות שבת, והיינו, ששבת היא עצה כנגד מחשבות רעות שלא יגרמו נזק וטומאה לאדם רח"ל.

זהו שפירש רש"י: "צרור - כמו זכור ושמור", כי הן "צרור את המדינים" והן "זכור ושמור" כוחן יפה כנגד מחשבות רעות המטילות דופי וזוהמא בנפש האדם.

(קידושא רבה תשסג)



מנהיגותו של יהושע - בשכר שלא בוש לעסוק בסידור בית המדרש

קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו (במדבר כו, יח). בגמרא (ב"ב עה, א): "זקנים שבאותו דור אמרו, פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה, אוי לה לאותה בושה אוי לה לאותה כלימה".

נראה לפרש, דהנה איתא במדרש (במדבר רבה כה, יד), שהקב"ה אמר למשה, "יהושע... היה משכים ומעריב בבית הועד שלך, הוא היה מסדר את הספסלים, והוא פורס את המחצלאות, והואיל והוא שרתך בכל כוחו, כדאי הוא שישמש את ישראל... קח לך את יהושע בן נון".

והנה, הסיבה ששאר הזקנים לא סידרו את הספסלים בבית המדרש, היא, משום שהתביישו לעשות מלאכות אלו שאינן לפי כבודם.

אולם, כאשר ראו שיהושע נבחר למנהיג, משום שהוא חס על כבוד בית המדרש וסידר את הספסלים ללא בושה, עמדו כולם ואמרו: "אוי לה לאותה בושה אוי לה לאותה כלימה", אוי לנו על שהיינו בושים ונכלמים לעסוק בכבוד בית המדרש, שבגין בושה זו לא זכינו להבחר למנהיגי ישראל.

(קידושא רבה תשסג)

כל גילוי בתורה - מוסיף כח בקדושה כנגד הנסיונות מצד הקליפה

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי וגו'. לכן אמור הנני נתן לו את בריתי שלום (במדבר כה, יא-ב). ובמדרש (במדבר רבה כא, א): "אמר הקב"ה, בדין הוא שיטול שכרו".

הנה, התורה הקדושה היא מקור ושורש הקדושה, וכל הקדושות כלולות בה, ולכן יש בה כח עילאי מיוחד כנגד כוחות הטומאה והסטרוא אחרא שכל חפצן ורצונן היא לפתות את האדם לעבירה ולהורידו מטה מטה, וכמאמר רז"ל הידוע (קידושין ל, ב): "בני, בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין".

כשבני-ישראל ישבו בשיטים, נתגברה כנגדם כח סטרוא-אחרא גדול ועצום מאד, שלא היה דוגמתו עד כה. כח קליפה זה הכניס בהם משיכה לזנות ולעבודה זרה רח"ל, עד ש"יחל העם לזנות" רח"ל, וכן "וישתחו לאלהיהן" רח"ל (במדבר כה, א-ב).

לאור זאת, היו זקוקים - כמשקל נגד - לאור תורה חדש, שלא היה גלוי עד כה, שייסיע בעדם להלחם כנגד כח הקליפה שנקרה לזכרם.

כאשר הגיע פינחס בן אלעזר אל משה רבינו, וגילה את הדין של "הבועל ארמית קנאים פוגעים בו" שהיה שכוח עד כה, גילה בכך אור חדש בתורה שהיה נעלם עד עכשיו, ועל ידי גילוי אור זה ניתן כח לישראל להתגבר כנגד הטומאה הקשה שנכפתה עליהם והביאתם לדיוטא תחתונה, וכתוצאה מכך, "ותעצר המגפה מעל בני ישראל".

לפיכך אמר הקב"ה לפינחס: "בדין הוא", מחמת הדין החדש - של "הבועל ארמית קנאים פוגעים בו" - שגילה למשה ולישראל, הריהו ראוי וזכאי "שיטול שכרו", כי ע"י גילוי דין זה ניתן כח לישראל להתגבר על הקליפה שנתעצמה בקרבם וגרמה לנפילתם אלי שחת רח"ל - בגוף ובנפש.

(סעודה א' תשכט)



פינחס פעל במעשהו להשלמת השם והכסא שנתחסרו ע"י החטא

באופן נוסף יתבאר דברי המדרש לנכון, עפ"י דברי האלשיך הק' עה"פ (תהלים י, א) "למה ה' תעמוד ברחוק" וגו', לפי הידוע, שכאשר בני-ישראל חוטאים רח"ל הם גורמים פירוד בשם הוי"ה ב"ה, בין האותיות י"ה (שהיא ההנהגה האלוקית למעלה) לבין האותיות ו"ה (שהיא ההנהגה האלוקית למטה), ותפקיד כל יהודי הוא לפעול על ידי תורה ומצוות "לייחדא שם י"ה בו"ה ביחודא שליט".

וכנגד ריחוק ופירוד זה בין שני חלקי שם הוי"ה ב"ה קונן דוד בקול נהי: "למה הוי"ה תעמוד ברחוק". עכתו"ד.

פירוד זה מתהוה ע"י החטאים הן בשמו ב"ה והן בכסא מלכותו, כנודע, שכשבני-ישראל אינם בשלימות ה"כסא" מחוסר אל"ף (כי יד על כס י"ה-גו', שמות יז, טז).

אולם, לעתיד לבוא יבואו בני ישראל לידי שלימות, ואז יתקון האל"ף של כס"א, וכן האותיות ו"ה יתייחדו בחזרה לאותיות י"ה של שם הוי"ה, ואז יתקיים הכתוב (תהלים קלב, ג): "כי בחר ה' בציון או"ה למושב לו", מצד תיקון האותיות א' (מכס"א) ו' ה' (משם היר"ה).

פעולה זו נעשתה גם אז על ידי פינחס, כי מעשה קנאותו עוררה את בני-ישראל בתשובה שלימה, ובכך נפעל תיקון השם והכסא, כמו לעתיד לבוא, ולכן אמר לו הקב"ה: "בדין הוא שיטול שכרו", כי הוא ראוי ליטול שכרו על השבת האותיות הו"א אל מקומן, בהשלמת השם והכסא.

וגלל כן יהיה לו גם כן חלק ונחלה בתיקון אותיות אלו לעתיד לבוא, כאשר הוא יהא זה שיבשר את בשורת הגאולה שבה ישונו האותיות א' (מכס"א) ו"ה (משם היר"ה) אל מקומן (ואעבדינה מלאך קיים, ויחי לעלמא למנשרא גאולתא בסוף יומיא, תרגום יונתן במדבר כה, ג).

(סעודה ג' תשכט)



פינחס פעל במעשהו שהחטא ייחשב כחטא של יחיד

היתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם וגו' (במדבר כה, ג). מהראוי להבין, הרי בלעם הרשע היה מסור כל-כולו ביד ה', ולא דיבר ולא עשה מאומה מבלי שיצווהו הא-ל ב"ה, ואם כן, איך עלה בידו להביא את ישראל לדיוטא תחתונה כזו בשיטים!?

אמנם, מבואר בספרי קודש, שקליפת "פעור" היתה קליפה גסה וגרועה, ורצון הקב"ה היה שבני-ישראל יחלישו ויכניעו אותה, ולכן, נתן הקב"ה כח ביד בלעם לפתות את ישראל להיגרר אחר קליפה זו, וכאשר יתגברו עליה - בעזר הא-ל - יכניעו אותה עד תום.

שורש חטא העגל - כי סברו שהקב"ה בעצמו מתלבש בתוך מנהיג ישראל

בשבעה עשר בתמוז נשתברו הלוחות (תענית פ"ד מ"ו).

האמונה האמיתית והמקובלת אצלנו מדור דור, היא, שהקב"ה בכבודו ובעצמו לית מחשבה תפיסא ביה ולא שייך להשיגו אפילו באפס מעט, כי הוא לעילא ולעילא מכל העולמות והנבראים.

ואילו ההתלבשות בתוך העולמות והנבראים - כדי לקיימם ולהחיותם - אינה מאור אין סוף ב"ה גופיה, אלא מתוך לבושו ומדותיו (שהם כמו קני-אור של האור גופיה), כאשר ככל שהנברא גבוה יותר, האור המושפע בו הוא יותר בגילוי (ולפי זה פשיטא, שההמשכה בקרב הצדיקים הוא בגילוי פי-כמה ממשאר הנבראים, אולם, פשוט, שגם בהם האור נמשך מהלבושים והמדות, ולא מאין סוף ב"ה גופיה ששום נברא לא ישיגהו).

לאור זאת, "נצחיות" ו"אין סוף" שייך רק אצל הקב"ה בעצמו, ולא על שום נברא זולתו ("הוא לבדו אלקינו היה הוה ויהיה").

ברם, בשעת חטא העגל חיו בני-ישראל עם טעות יסודית מושרשת. הם סברו שהקב"ה בעצמו מתלבש בתוך המנהיג שנבחר להנהיגם, ולאור זאת, כשם שהקב"ה נצחי, גם המנהיג צריך להיות נצחי.

לפיכך, כאשר ראה העם כי בושש משה לרדת מן ההר, ושמעו את דבר השטן שמשה מת, לא האמינו לו, כי לפי אמונתם המשובשת, המנהיג צריך להיות נצחי, כאמור.

וכאשר הראה להם השטן את משה רבינו שוכב במיטה ללא רוח חיים, הגיעו לידי מסקנא, שמשה רבינו לא היה מנהיג אמיתי, והא ראייה, שהרי ראו בעיניהם שמשה רבינו אינו נצחי.

לפיכך אמרו לאהרן (שמות לב, א): "קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו", דהיינו, מנהיג אמיתי שמלוכב בו "אלקות" ממש, "כי זה משה האיש", עתה נתגלה לנו שמשה היה "האיש" ולא היה "אלהים".

ואז עשו את העגל רח"ל, ונתפתו שהקב"ה התלבש בתוך העגל כדי להנהיגם ולהנחותם הדרך, והוא יהיה מנהיגם לנצח, ולכן ששו ושמחו באמרם (שם ח): "אלה אלהיך ישראל".

ויהי ברדת משה מן ההר עם הלוחות, ונודע לו דבר החטא, אז נתחלחל מאד, אולם, בתחלה היה סבור שמכשול זה הוא "שיריים" מקליפת מצרים שעדיין אחוזה בהם, ויהיה ניתן לעקור מהם קליפה זו בניקל.

אולם, כאשר ראה את "העגל ומחולות" (שם ט), הבין שטעה, כי אם היה זה פשוט "נסיון" שלא יכלו לעמוד בו, לא היו שמחים ורוקדים כ"כ, ומאחר שהם שמחים ורוקדים סימנא מילתא היא שהמצב חמור פי כמה, שהם סבורים באמת שיש כאן "אלוק" "נצחי" בתוך העגל, עפ"ל.

לאור מסקנא זו, חיפש משה דרך איך להעמיד את בני-ישראל על טעותם, כי אם רק ישחוק בפניהם על "העגל" אשר עשו, ועל אמונתם העוורת בו, יבוא לחשוב שאמנם עגל זה אינו "אלוה", אבל מסתמא יש מנהיג חילופי "נצחי".

וכאשר הביט בלוחות שבידו שהם "מעשה אלקים... מכתב אלקים" (שם טו), חשש מאד שאכן יזנחו את העגל, אולם, גיעו לידי מסקנא מוטעית שהלוחות הם "אלוק".

לכן, בכוונה תחלה, שיבר משה את הלוחות לעיניהם (שם טז), כדי להעמידם על טעותם, שהלוחות אמנם מקודשות בקדושה הנעלית ביותר, ובכל זאת, אינם לבוש לאור אין סוף עצמו, והא ראייה, שהרי הלוחות אינם נצחיים, כפי שראו בעיניהם שניתן לשברם.

ומכאן יוכל להנחותם לאמונה הנכונה, שהקב"ה בכבודו ובעצמו גבוה מעל גבוה, ולא שייך השגה בו כלל וכלל, הוא "לבדו" נצחי, ואילו המשכת האור בעולמות ובנבראים הוא רק מתוך לבושו ומדותיו של הקב"ה, בקרב כל עולם ונברא - לפום דרגא דיליה.

(סעודה ג' פ"ר בלק תשמח)

פינחס הוא אליהו (ילק"ו ש רמזו תשנ"א).

פעם הגיע אליהו הנביא לישיבתו של הגה"ק חתם סופר זי"ע, כשהוא מחופש לעני מרוד לבוש טלאים ומחזר על הפתחים. בקרב תלמידי הישיבה היו שלשה כתות, כת אחת - קבלוהו במאור פנים ובשמחה וקירבוהו. כת שניה - לא קירבוהו ולא ריחקוהו, ואילו הכת השלישית ריחקוהו ולגלגו עליו ושמו אותו ללעג ולקלס.

לאחר מכן נכנס ה"חתם סופר" להיכל הישיבה, וגילה לתלמידים שהעני היה אליהו הנביא בכבודו ובעצמו, והוא בא לבחון את התלמידים איך הם מקבלים יהודי שלא נוח כ"כ להסתובב בקרבתו, ואילו שקירבוהו וקבלוהו בפנים מצהילות עברו את המבחן בהצלחה, ויגדלו מורי הוראה בישראל.

ואכן, לימים נודע, שבעלי כת ראשונה גדלו והיו לרבנים בישראל, ואילו בעלי כת שלישית יצאו לתרבות רעה רח"ל. אלו שבחרו בדרך הממוצע גדלו לתלמידי חכמים מובהקים, אך לא הגיעו להוראה ולרבנות, ביניהם נמנו הגאון רבי זעקיל פאללאק זצ"ל והגאון רבי יהודה מאדרעק זצ"ל.

רבי יהודה הנ"ל היה תמיד מדבר בכאב על כך שלא השכיל לקבל את העני בסבר פנים יפות, וגלל כן לא זכה להורות הוראה ולהנהיג קהילה בישראל.

(שיחת קודש - תמוז תשנ"ט)

פעם במוצאי שבת ראה הרבי רבי אלימלך זי"ע את אליהו הנביא בפנים זוהרות. כאשר שאלו לפשר זעפו, השיב: "היות ואינכם נוטלים ידים לסעודת מלוה מלכא דדוד מלכא משיחא".

השיבו הרבי רבי אלימלך בהתנצלות: "הן אני זקנתי כבר, ואיני יכול להבטיחכם ליטול ידים לסעודה זו בכל מוצ"ש, אולם, זאת אני מבטיח לכם, שבניי אחרי יערכו סעודות גדולות לסעודת מלוה מלכה".

(מוצ"ש ק"ר לך תשס"א)

מסופר על הרה"ק רבי ליבער הגדול מבארדיטשוב זי"ע שהיה בעל-מדרגה גדול מאד, ואליהו הנביא היה שכח אצלו טובא. פעם מצא אלמנה אחת ממורת בכבי, ולשאלתו לפשר בכייתה, ענתה, שהיא מגדלת לבדה את צאצאיה, ולפרנסתה יש לה פרה בחצרה הנותנת חלב, והנה עתה מתה הפרה, והיא נותרה ללא משען ומשענה. רבי ליבער רץ תיכף לקנות עבורה פרה אחרת בשוק, ואז נגלה אליו אליהו, ורצה לדבר עמו, אולם, רבי ליבער היה עסוק במצוה ולא היה לו פנאי לקבלו.

כשסיפר הרה"ק מרוזין זי"ע סיפור זה, הפטיר במליצה: "דיא גאנצע וועלט הארעוועט אויף 'גילוי אליהו', אין אליהו הארעוועט אויף 'גילוי רבי ליבער'" (כל העולם כולו מתייגע לזכות לגילוי אליהו, ואילו אליהו עצמו מתייגע לזכות לגילוי רבי ליבער).

(שיחת קודש - אדר תשס"א)

פעם הלך הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאליב זי"ע בדרך, והגיע כנגדו גוי, וביקש ממנו אש להצית את מקטרתו. המשמשים רצו לגרוש מן המקום, אולם, הרה"ק מקאליב לא הסכים לכך, אלא חיפש אש ונתן לו במאור פנים. אז טפח הגוי על שכמו ואמר לו: "איר זענט א ערליכער איד", ונעלם.

לאחר מכן אמר הרה"ק מקאליב זי"ע למשמשי, שאליהו הנביא נתלבש בתוך גוי זה, והוא אשר הכתירו בתואר "ערליכער איד".

לימים צוה הרה"ק לבני-ביתו, שלאחר פטירתו לא יכתבו תוארים על מצבתו, רק תואר זה בלבד שקיבל מפי אליהו. ואכן על מצבתו חקוק שהיה "ערליכער איד ולומד היטב על הדף".

(שיחת קודש - אדר תשס"א)

עיכוב הגאולה - לטובת הנשמות שעדיין לא באו אל תיקונן

מובא בספר "בית אהרן" (לפרי"ד"ה ומרדכי) בשם זקנו הרה"ק ר' אהרן הגדול מקארלין זי"ע:

משל "למלך שעשה סעודה גדולה לכל אוהביו בשביל בנו יחידו. כיון שהגיע יום המוגבל, בחצי היום אמר הבן לאביו שרוצה לאכול, והשיב לו אביו: הלא צריך להמתין עד שיבואו האוהבים שלנו על הסעודה".

"אחר שעה תאב הבן מאד לאכול, והתחיל לבקש מאביו: הלא כבר באו כמה אנשים! השיב לו אביו: צריך להמתין עוד מעט, עד שיבואו אותם שהולכים ממקום רחוק. ובאמת היה הבן חכם מאד, והתיישב בדעתו, הן אמת כשאפציר הרבה לאבי יעשה זאת למעני ויתחיל הסעודה, אבל עם כל זה הרחמנות על אותם שהם בדרך גברו אצלו, ואמר, יותר טוב להמתין עוד מעט - הגם שתאב אני מאד לאכול - עד שיבואו כולם".

"והנמשל מובן, כי באמת יכולת ביד הצדיקים לגזור שיבוא משיח צדקנו, רק שיש להם רחמנות על אותם הנשמות שצריכים להתעלות קודם ביאת המשיח, לזאת מוכרח הדבר להתעכב עד שיתעלו כל הנשמות".

(סעודה א' פ"ר תוריע-מצורע תשס"א)

| | |
|-------------------|-----------|
| הולקת-נרות | |
| י-ם | 7:04----- |
| ב"ב | 7:20----- |
| צאת שבת | |
| י-ם | 8:20----- |
| ב"ב | 8:22----- |
| ר"ת | 8:56----- |

– פניני משה –

דברי תורה לפרשת פינחס

א' {פינחוס בן אלעזר בן אהרן הכהן} מצינו ששני אנשים מסרו עצמם על קדושת ה': פינחס במעשה זמרי ויצחק אבינו בעקידת יצחק "פינחס" בגמטריא "יצחק" (אבי מורי שליט"א)

ב' {פינחוס בן אלעזר בן אהרן הכהן}.. – לכן אמור הנני נתן לו את בריתי שלום.. אומר המדרש: בדין הוא שייטול שכרו, קצת תמוה, ואפשר לפרש דהנה דוד המלך ע"ה אומר בתהילים "ולך ה' החסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו" וכבר צווחו קמאי דקמאי שאם ה' משלם לאיש כמעשהו איזה חסד הוא זה הלא אינו נותן לו יותר ממה שמגיע לו, ומפרשים כי הכוונה היא כי הרי אמרו חז"ל יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ואלמלא הקב"ה עוזרו לא יכול לו, נמצא שאין האדם עושה את המעשים טובים לבדו ואעפ"כ משלם הקב"ה כמעשהו כאילו שהוא לבדו עשה הכל, וזהו באמת חסד מלפני הקב"ה והנה אמרו חז"ל גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה והטעם איתא שהמצווה יש לו יצר הרע וצריך להתגבר עליו והנה ידוע שקנאתו של פינחס היה בגדר אינו מצווה ועושה כי זה הלכה ואין מורין בן, וא"כ שפיר מה שהמדרש אומר "בדין" הוא שייטול את שכרו ולא בחסד כי בדבר שאינו מצווה ועושה אין יצר הרע וממילא עושה כל המעשה בעצמו, וא"כ השכר הוא בדין ולא בחסד.
{מנחת ישראל}

ג' {את בריתי שלום} מצינו בתוספות {בזבחים ק"א ד"ה ואידך} שפינחס הכהן העמיד 380 כוהנים גדולים בבית ראשון – שמונים ובבית שני – שלוש מאות. זהו איפוא הרמז שבאות ו' הקטועה של "שלום" הנראית כאות י' כי ממילא עולה המנין של "שלים" לשלש מאות ושמונים
{כתנות אור}

ד' {בקנאו את קנאתי בתוכם} על ידי זה שקינא פינחס את קנאת השי"ת והרג את זמרי החדיר ללב כל ישראל "בתוכם" – את מידת הקנאות שלא יוכלו לסבול בקרבם עוברי עבירה.
{הרה"ק מקוצק זי"ע}

ה' {ליצר משיפוזת היצרי לשלם משיפוזת העלמוי} מי שנכנע לעצת היצר הרע מיד מוצא את עצמו מושפע מהיצר הרע אולם מי שמחפש את השלמות בעבודת השי"ת מיד מוצא את היראים והשלמים ההולכים בדרך השי"ת {חפץ חיים}

ו' {והקרבתם אשה עולה לה} אם הקרבתכם נעשית ב"אשה" באש של התלהבות אזי הרי הוא עולה לה"ה" ה' יתברך מתעלה על ידה, כפי שאמר הכתוב "ימלא ה' כל משאלותיך" היינו, שתמלא את כל משאלותיך ורצונותיך לה' בכוונה להגדיל ולהאדיר את כבודו בעולם.
{קדושת לוי}

גוט שבת, שבת שלום

י'די'כט

משה יוסף סטראן

לרכים

| זמני השבת | | | |
|-----------|-------|-------|---------|
| ר"ת | יציאה | כניסה | ירושלים |
| 20:51 | 20:14 | 18:59 | ירושלים |
| 20:49 | 20:16 | 19:14 | תל אביב |
| 20:52 | 20:17 | 19:07 | חיפה |
| 20:50 | 20:15 | 19:16 | באר שבע |

שבת מברכין - ר"ה מנחם אב יהיה ביום שני.
המולד יהיה בביל שני, בשעה 1, 53 דקות ו-11 חלקים.

העלון טעון גניזה

אומנות ההשפעה האם יש בכוחו של מיעוט להשפיע על הציבור כולו לחזור בתשובה? מבט לפרשת ערי מקלט מלמד כי עוצמת הדוגמא האישית חזקה משחשבנו

האם זקני העדה צריכים להפסיק את תלמודם בשביל עבודה פשוטה שמן הסתם ניתן למצוא בנקל בעלי מקצוע שיעשו אותה?

נתאר לעצמינו את המחזה: השמועה נפוצה כי גדולי ישראל עומדים להגיע למקום בו נמצא החלל - אולי באזור נידח ומרוחק של ארץ ישראל שאינו רגיל לראות אותם - והמוני סקרנים באים לצפות במחזה. במשך שעות ארוכות שגרת החיים נעצרת שעה שהמונים עוקבים במבטם אחר הזקנים המתרוצצים מכאן לשם, במעלה ההר ובמורדו, מותחים חבלים, נועצים יתדות ומבצעים חישובים.

הדי המאורע מורגשים גם בירושלים שכן המלך נעדר מארמונו ואינו יכול לעסוק בצורכי המלוכה. גם בית דין הגדול אינו יכול להתכנס בהרכבו המלא, שכן חלק מדייניו אינם נוכחים. בקיצור, הארץ כולה רועשת עקב פרשת מותו של אותו חלל אלמוני.

כך המסר ברור: אי אפשר לחזור לשגרה! החיים אינם שבים למסלולם עד שזקני העיר יוצאים אל נחל איתן-כאילו היו חשודים בעצמם במעשה-ומכריזים קהל עם ועדה כי ידיהם לא שפכו את הדם הזה.

הטלטלה הציבורית שפעולות אלה מחוללות מונעת את ההתרגלות למציאות שבה נהרג אדם. לא כלפי הרוצח מכון מעמד עגלה ערופה (אדרבא, אם ידועה זהות הרוצח אין העגלה הערופה מכפרת), כי אם כלפי הציבור כולו - שלא יתרגל, שלא ינרמל. שיפשפש במעשיו ויבדוק האם התנהלות שונה יכולה הייתה למנוע את האסון הזה.

היה הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל מבאר בדרך זו את הוראת התורה להציב שלטים המורים את הדרך לעיר מקלט. לא רק בשביל להחיש את דרכו של הרוצח בטרם ישיגו גואל הדם נדרשו השלטים הללו, כי אם כדי שיגיע למחוז חפצו בלי צורך לשאול עוברים ושבים. כי לא חפצה התורה שיתפרסם שקיימת תופעה כזאת של רוצחים בשוגג, שלא יכנס המושג הזה לשיח, שלא יהפוך לחלק מהשגרה הנורמלית.

ומאידך, לא חייבה התורה להציב שלטים המורים את הדרך לירושלים לעולי הרגל. אדרבא, ישאלו העולים את העוברים ושבים ובכך יתפרסם מחוז חפצם וישפיעו אחרים לעלות בעקבותיהם.

אם כך היא ההשפעה החברתית של ידיעה שלילית, נוכל רק לדמיין את עוצמת ההשפעה החיובית שיש למי שנותן דוגמא אישית ומקדש שם שמיים במעשיו. עם דוגמא אישית כזאת נוכל להקרין את אורו של בית המדרש על עם ישראל כולו, ולהשיבו לצור מחצבתו.

שישה ערי מקלט הצטוו בני ישראל להתקין עם כניסתם לארץ-שלושה בעבר הירדן המזרחי ושלושה בצידו המערבי. מכאן שאלה ידועה: בעבר הירדן שכנו רק שניים וחצי שבטי ישראל, ואילו ממערב לירדן שכנו תשעה וחצי השבטים הנותרים. מדוע אפוא נצרך מספר שווה של ערי מקלט משני עברי הירדן?

בפשטות ניתן להשיב על כך שאין מספר ערי המקלט עניין התלוי במניין, כי אם במרחק. היינו, לא כמות הרוצחים בשוגג היא הקובעת את נחיצותם של ערי המקלט אלא המרחק שעל הרוצח לנוס עד הגיעו לעיר מקלט-שהרי ככל שמתארכת הדרך גוברת הסכנה שגואל הדם ישיגו ויפגע בו.

אולם לא כך ענתה הגמרא על שאלה זו, אלא "שאני גלעד דנפישו ביה רוצחים". מרובים הרוצחים בארץ גלעד (עבר הירדן) ולפיכך נצרכו בה ערי מקלט רבים למרות אוכלוסייתה הקטנה יחסית.

ועדיין, השאלה נותרת על עומדה. שהרי עיר מקלט קולטת רק רוצחים בשוגג ולא במזיד. בעוד שאת הרציחות במזיד אפשר לתלות במידותיהם הגרועות של בני אדם יושבי חבל ארץ מסוים, רציחות בשוגג הן לכאורה עניין אקראי, תאונת עבודה. היתכן שבחבל ארץ מסוים תאונות כאלה תהיינה שכיחות יותר מאשר במקומות אחרים?

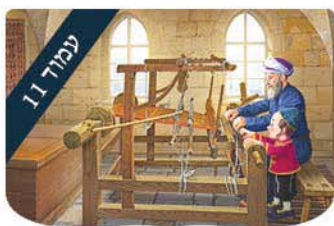
משיב ראש ישיבת מיר הגר"ח שמואלביץ זצ"ל, שאכן יתכן הדבר. בארץ גלעד מרובים היו הרוצחים במזיד, לפיכך נוצרה בה זילות בחיי אדם. הואיל והרצח נעשה לחלק משגרת החיים, הרי שגם אצל הרוב הנורמטיבי התפתחה כהות חושים ביחס לערך חיי אדם. הזעזוע שלהם משפיכות דמים פחת במידת-מה, והדבר בא לידי ביטוי ביחס מזלזל יותר כלפי חיי אדם ולריבוי מקרי הריגה בשוגג המצריכים מנוסה לעיר מקלט.

מקרה הפוך המדגים את אותו עקרון, מצינו במצוות עגלה ערופה. חלל נמצא מוטל בשדה, ואין ידוע מי או מה גרם למותו. מבית הדין שבירושלים מגיעים לזירת האירוע שלושה מזקני העדה, ולדברי ר' יהודה אף חמשה (משנה סוטה ט, ב; ולשיטת ר' אליעזר בן יעקב מגיעים גם המלך והכהן הגדול!). הללו מפשילים שרוולים... ונגישים למלאכת המדידה.

וכך, במשך שעות ארוכות תחת השמש הקופחת, הם מותחים חבלים ומודדים מרחקים עד לעיר הקרובה יותר. לאחר מכן האחריות עוברת לזקני אותה עיר הנדרשים להביא עגלה ערופה ולהכריז: "ידינו לא שפכו את הדם הזה-לא פטרנוהו בלא מזונות, לא שלחנוהו בלא מלוה".

ההתעסקות הזאת מעוררת תמיהה. וכי אי אפשר למצוא בעלי מלאכה שיעסקו במדידת מרחקים עד שיש צורך להטריח את גדולי ישראל מירושלים הרחוקה, את הכהן גדול ואפילו את מלך ישראל בכבודו ובעצמו?

במשך שעות ארוכות תחת השמש הקופחת, הם מותחים חבלים ומודדים מרחקים עד לעיר הקרובה יותר



ערכים לילדים
לקראת שבת



ערכים מאחורי הקלעים
נקודת ההצתה



ערכים מאחורי הקלעים
הרב דניאל נשיא
מה משכנע יותר?



ערכים מאחורי הקלעים
הרב דוד ברוורמן
כיעור אומנותי



מחשבות טובות



הרב דוד ברוורמן

בתחילת תשובתו של הצייר הרב איקא ישראלי ז"ל, בא לבקרו רבו יבלח"ט הגר"מ פראנק שליט"א. איקא גר בתל אביב בדירת אומנים. דירות אלו, בדרך כלל, לא מאופיינות בסדר וניקיון... אך מה שנגלה לעיני הרב, שבר את כל השיאים. הבלגן והכללון שנגלו לעיניו היו בלתי נסבלים לחלוטין. המחזה דמה לדייר רחוב (הומלס) שהקיפוהו בארבע קירות... השיא היה על אדן החלון העמוק: גבעה של קליפות גרעיני חמניות, גלעיני אפרסקים יבשים, וכוס קפה שחור הפוכה ולצדה שלולית שחורה ויבשה משיירה...

הרב התקשה לעכל את המראה, וביקש לברר בעדינות אם הוא זקוק לעזרה בניקיון... איקא נזעק ואמר: "כבוד הרב בבקשה, בבקשה, אל תזיז כלום ממה שאתה רואה! השאר את הכיעור כמו שהוא!" הרב פרנק ממש התחנן: "תן לי מטאטא כף ושקית אשפה, ותוך דקות ספורות החדר ראוי למגורי אדם". איקא מסרב נחרצות, ובמקום לתת הסבר הוא מבקש מהרב להיכנס לחדר הפנימי. במרכז החדר המסודר להפליא ניצב בד קנבס ענק ובו ציור שמן מוחשי, המתאר את חדרו של 'הפרופסור המפוזר'...

איקא המחיש בדיוק אומנותי מופלא על בד הקנבס, כל לכלוך ולכלוך... גבעת הקליפות תועדה לפרטי פרטיה... גם שלולית הקפה היבשה תועדה בדיוק נפלא... ולמול פניו הנדהמות של הרב הסביר הצייר: "אני עדיין לא סיימתי את היצירה האומנותית... כעת אתה מבין, כבוד הרב, למה אני חרד שלא תזיז את הבלגן?"

מגיד המישרים רבי בנימין קובלסקי שליט"א הטעים והתאים על כך את המעשה הנודע המובא במסכת תענית (כ) "רבי אלעזר ברשב"י יצא ממגדל גדור מבית רבו, והיה רכוב על חמור ומטייל על שפת נהר הים, ושמה שמחה גדולה מפני שלמד תורה הרבה. נזדמן לו אדם אחד שהיה מכוער ביותר. אמר לו: שלום עליך רבי! ולא החזיר לו. אמר לו: ריקה, כמה מכוער אותו האישי! שמא כל בני עירך מכוערין כמותך? אמר לו: איני יודע, אלא לך ואמור לאומן שעשאני כמה מכוער כלי זה שעשית". מובא שם ברש"י שאותו 'מכוער' היה אליהו הנביא זכור לטוב, שרצה לגרום לרבי אלעזר לשנות את הנהגתו כלפי כל יהודי באשר הוא.

כיעור אומנותי

זו לא טעות, זו אומנות הבורא

מדוע בחר אליהו הנביא בשם 'אומן' מדוע לא: "לך ליוצר שעשעני"? או לך "לבורא שבראני"?

לאור המעשה הנ"ל ניתן לבאר זאת באור מופלא. אליהו הנביא לימד את רבי אלעזר שמה שנראה כלפי חוץ מכוער, זוהי אומנות של הקב"ה! וכדי להכיר את האומנות צריך להיכנס אל ה'חדר הפנימי', אל פנימיות נשמת האדם, אל שורש חייו ומה שאנו רואים ככיעור הוא כשיזוף חיצוני הבא מהשמש, אך פנימה הכול לבן וזך. שורש הדברים טמון בהמשך המעשה המובא שם בגמרא בתגובתו של רבי אלעזר לתשובתו של אותו איש מכוער:

"כיון שידע בעצמו שחטא ירד מן החמור ונשתטח לפניו, ואמר לו: נענית לך, מחול לי!"



הרב התקשה לעכל את המראה, וביקש לברר בעדינות אם הוא זקוק לעזרה בניקיון...

אמר לו: איני מוחל לך עד שתלך לאומן שעשאני ואמור לו כמה מכוער כלי זה שעשית. היה מטייל אחריו עד שהגיע לעירו. יצאו בני עירו לקראתו, והיו אומרים לו: שלום עליך רבי רבי, מורי מורי! אמר להם: למי אתם קורין רבי רבי? אמרו לו: לזה שמטייל אחריו. אמר להם: אם זה רבי-אל ירבו כמותו בישראל. אמרו לו: מפני מה? אמר להם: כך וכך עשה לי. אמרו לו: אף על פי כן, מחול לו, שאדם גדול בתורה הוא. אמר להם: בשבילכם הריני מוחל לו. ובלבד שלא יהא רגיל לעשות כן. מיד נכנס רבי אלעזר ברשב"י ודרש: "לעולם יהא אדם רך כקנה ואל יהא קשה כארז!"

בכל המעשה של רבי אלעזר מתעוררות להן תמיהות מתבקשות. א. כיצד התנא הקדוש ביזה

את אותו האישי? וכי מה עשה? ב. מה פשרה של השאלה: "שמא כל בני עירך מכוערין כמותך", מהי משמעותה של אותה שאלה, וכי אדם נולד מכוער מפני ששכניו מכוערים...?

אלא שאין כוונת הדברים לכיעור חצוני אלא לכיעור בהתנהגותו, רבי אלעזר ראה בפנייתו אליו חוסר דרך ארץ, יתכן בצורת הפנייה יתכן בעיתו, אך דבר אחד ברור שהתנא הקדוש לא יעשה הלילה, דבר שלא יעשה! ואם בכיעור התנהגותי עסקינן מובנת השאלה השנייה ששאל: "שמא בני עירך מכוערין כמותך?", ייתכן שמקום המגורים שאתה גר משפיע שלילית על התנהגותך! בתשובתו:

"איני יודע! לך לאומן שעשאני", זוהי תוכחה, המדגישה שהקב"ה בחר לפזר את נשמות עם ישראל במקומות רבים, ולכל נשמה יש את התיקון במקומה המיועד לה. ללא ספק הבית הקדוש והגבוה ביותר היה אז ביתו של רשב"י שם היו הסטנדרטים הגבוהים והדקים ביותר, אך לא כולם זכו לגדול בבית שכזה ואפילו לא בדומה שבדומה לו, ועל כן מה ש'נראה' לכם כמכוער זהו 'יחס' בהתאם למקום שהגבוה בו אתם נמצאים, אם רצונכם שכולם יהיו בדרגה שלכם, בקשו מהאומן - בורא הנשמות, שיחלק את הנשמות רק במקומות הגבוהים ביותר.

רעיון זה טמון במסקנה שהסיק רבי אלעזר: "לעולם יהא האדם רך כקנה", הצדיק אמור להכיל בתוכו גם את בחינת: 'הארז' וגם את בחינת: 'הקנה'. כלפי עצמו ישאף תמיד לטפס למעלה להיות: 'קשה כארז'-ידרוש מעצמו את הסטנדרטים הגבוהים ביותר; אך כאשר הוא מתבונן על הזולת, שם עליו להיות 'רך כקנה' להתכופף עד אליו, לעולמו, לחייו, למקום מגוריו, לקשיים שהוא חווה, להרפתקאות שהוא עבר, לצלקות שנלוו לחייו, ומהם נגזרת התנהגותו. כך שהשפיטה תהיה לא כדין השופט: "מה שענינו רואות" כי מה שנגלה לעין הוא נראה כ'מכוער', אלא את הרקע ההיסטורי שלו, והמניעים שהובילו אותו למקום העגום שבו הוא נמצא.

אלו העוסקים ב'חוכמת הגישור' מצאו שרוב הסכסוכים בין בני אדם נובעים בעיקר, מ-אי הבנות בין הנפגע לפוגע. לו הנפגע היה מנסה רגע לפני 'החלטה' להיפגע לנסות להבין מה היו המניעים, לו הוא היה מברר, ללא מתווכים, עם הפוגע עצמו, מדוע נהג כפי שנהג, סביר להניח שהסכסוך היה נמנע על השלכותיו המצערות. באותה מידה גם הפוגע עצמו, אם היה יודע כיצד הנפגע תרגם את מעשיו, וודאי היה מפייסו.

יהי רצון שנוכח לאהבת אמת, ועושה השלום במרומיו, יעשה שלום עלינו, וברחמיו ישוב אלינו ברחמים. הלוואי נזכה עוד השנה לראות בנחמת ציון וירושלים.

לקביעת חברותא עם מתחזק, הצטרפו עכשיו
050-4119468 הרב ארנון אלנבוגן



אברך יקר!
הגרי ארכים מחכים לך





נקדת מבט



הרב משה לנדא

הצד השני

אל תשכחו לבדוק גם שם...

לפני כמה שנים, בדיוק בזמן הלחץ של הכביסות בערב תשעת הימים, התקלקל בביתנו מייבש הכביסה. כיון שהמייבש היה בחצי אחריות, בה משלמים רק על הביקור, החלטתי להתקשר לחברה המבטחת. זה היה ביום רביעי, והנציג שענה לי אמר שהטכנאי יכול לבוא רק ביום ראשון.

איך אפשר חצי שבוע בלי מייבש... וממש לפני תשעת הימים? אמרתי תודה רבה, וביקשתי שלא יבוא. מייד בסיום השיחה התקשרתי לטכנאי פרטי, שהבטיח לבוא מחר. בבוקר דופק אדם בביתי. רעייתי פתחה את הדלת, והלה הציג את עצמו כטכנאי שבעלך הזמין.

הוא נכנס. הסתכל על המכונה. קצת שיחק עם מנעול הסגירה וקבע נחרצות, "יש גרב תקועה לכן המכונה לא עובדת, וגם מנעול הסגירה שבור. מנעול חדש עולה 300 ₪ אין לי כאן, אז תודיעי לי אם את מעוניינת, אם כן, אני אבוא ביום ראשון להחליף". "מה עם הגרב?" שואלת רעייתי. "כשאבוא עם המנעול אוציא גם את הגרב". על השאלה "למה לא עכשיו?" הוא לא ענה. גבה 200 ₪ על הביקור, והלך לו.

אחרי צהריים דפיקות בדלת. "שלום אני הטכנאי שהזמנתם". מתברר שהטכנאי שהגיע בבוקר, היה טכנאי מטעם החברה.

כיון שהטכנאי הראשון ממש לא היה נראה אמין, ביקשנו מהטכנאי שהזמנו שיבדוק גם הוא פותח... מסתכל ומכריז: "הלך המנוע. לא משתלם לתקן". "אבל היה פה משהו שאמר שיש שם גרב תקועה", אמרנו לו, סיפרנו לו את כל הסיפור על המנעול והגרב.

הוא עשה מעקף לנעילה. ואמר "הנה. עכשיו המכונה עובדת, גם כשהדלת לא סגורה. אבל התוף לא מסתובב, כי הלך המנוע. אדרבא, שיבוא הטכנאי שהיה פה ויוציא את הגרב. אין שום גרב!" הוא פסק נחרצות. לקח רק 180 ₪ והלך.

האמת... לא היה נראה שיש איזשהו חריץ שמשם יכולה לחמוק גרב למנוע. היה ברור לי שהטכנאי הראשון שקרן. הטכנאי השני היה נראה הרבה יותר אמין, ולכן כבר התחלנו לחפש מייבש חדש.

בינתיים, החלטנו 'לטפל' בחברה ששלחה טכנאי ללא הזמנה. בא. לא עשה כלום, ולקח 200 ₪. התקשרנו וביקשנו את כספנו חזרה. "לא הזמנו טכנאי". אמרנו להם. אחרי וויכוחים ודיונים החברה אכן הודתה שהטכנאי נשלח בטעות. "מי שהזמין לכם את הטכנאי בטעות צריך לטפל בזה. תפנה אליו" אמר הנציג. איכשהו בסוף תפסנו את הנציג הראשון. הוא אמר לי, שכיון שהוא טעה, הוא אמור לשלוח לי המחאה אישית שלו. ההמחאה עד היום לא

הגיעה גם לא רבתי עליה. אבל בשביל לדעת למה תצטרכו להמשיך.

אחרי שהמייבש עומד הפוך ופתוח כבר כמה ימים, החלטנו להעבירו לעולם שכולו טוב. וכטבעם של אברכים למדנים, לפני שאנחנו מוציאים כסף, אנחנו בודקים אפילו אפשרויות מוזרות, העיקר לא להוציא סתם. אולי בכל זאת יש שם גרב תקועה במנוע... חיפשתי. דחפתי ידיים. ניערתי... שום דבר! לא הייתה שם שום גרב.

אחרי שעה, הבן שלי בן השש שגם הוא נכנס לעניינים, קורא לי. "אבא הנה הגרב שחיפשתי" הוא אומר, ושולף גרב מתוך המייבש. חיברתי את המייבש לחשמל, וראו זה פלא: המכונה עובדת.

פגשתי את הטכנאי השני, סיפרתי לו שהמכונה עובדת... שהייתה שם גרב... חושבים שהוא לקח אחריות על האבחון הלקוי שלו והחזיר לי את הכסף? ממש לא! אבל זו עדיין לא התובנה אותה אני רוצה לחלוק איתכם. אלא דווקא אחרת...

הייתי בטוח בלי שום ספק שהטכנאי הראשון טועה, שקרן או כל מיני מילת גנאי אחרות. הייתי בטוח שהשני צודק. עמדתי לזרוק את מכונת הייבוש... ובסוף... התברר ההפך! ללמדנו, גם אם אתה בטוח בצדקת הדרך, גם אם ברור לך כמו צד אחד... תמיד יש צד שני.

'צד שני', הוא גם הסיפור של בני גד ובני ראובן, כשמשוה רבנו מסכם עם בני גד וראובן את התנאים לקבלת עבר הירדן כנחלה, בעוד הוא מפרט את שני הצדדים להסכם "אם יעברו בני גד ובני ראובן אתכם, ונתתם להם את ארץ הגלעד לאחוזת", והצד השני "ואם לא יעברו... ונאחזו בתוכם בארץ כנען" (לב, ט).

כשבני גד ובני ראובן חוזרים על ההסכם, הניסוח מעט שונה. "אנחנו נעבר חלוצים... ואתנו אחוזת נחלתנו בעבר לירדן" הם מזכירים רק צד אחד, והם כבר בטוחים במימוש החלק אותם הם מבקשים.

חטאם של בני גד ובני ראובן שהם לא שמעו 'צד שני' הם לא נקבו תנאי כפול. הם לא הבינו... שיש צד שני שאולי לא... הם רצו כאן ועכשיו את אותה נחלה, והיום מוכנים לתת עליה כל דבר שיתבקשו... כאן ועכשיו!

על בני גד וראובן דרשו חז"ל את הפסוק במשלי (כ, כא) "נחלה מבהלת בראשונה, ואחריתה לא תברך" כיוון שה'נחלה' שלהם הייתה 'מבהלת', בלי לקחת בחשבון את כל הצדדים והאפשרויות, הם היו הראשונים לגלות על ידי סנחריב עשר שנים לפני גלות השבטים, ומאה שלושים ושלש שנים קודם שנבוכדנצר הגלה את שאר מלכות יהודה. תזכרו... תמיד יש צד שני, שאולי אפילו לא חשבתם עליו.

חילוף האחריות:

כדי שתיווצר מחלוקת, צריכים שני צדדים. אלא שלפעמים קיים פירוד גדול כל כך, שאפילו לאסוף צד אחד אי אפשר.

(הרב מטארנופול, בעל העמק יהושע')

3 מתוך הפרשה



הרב ישי וליס

1 מדוע מצוות הנדרים נאמרו "אל ראשי המטות לבני ישראל", דבר שלא מצינו כמוהו במצוות אחרות?

תשובה: הרמב"ן מבאר שהיכולת להתיר נדרי עיני נפש עלול להוביל לזלזול האדם במוצא שפתיו. לפיכך נמסרו פרטי המצווה לראשי

העם, שיפעלו באחריות ושיקול הדעת בהפרת נדרים, אך לשאר העם יהיה הדבר כנעולי דלת לקיים כל היוצא מפייהם.

2 לצורך מה פירטה התורה את מסעות בני ישראל?

תשובה: רש"י מסביר שהיה הדבר להזכיר את חסדי הבורא שהובילם בארץ ציה ושממה והצילם מסכנות המדבר. כאשר יתיישבו בני ישראל בארץ ישראל ויעמדו בפני סכנות וקשיים, ישאבו כוח מרשימה זו ויזכרו כי לא עזבם הבורא בעת צרתם במדבר ואף עתה לא ינטשם ולא ישכחם (באר יצחק).

הרמב"ם מסביר שהיה הדבר לאמת את הניסים הגדולים שעשה עמם הבורא, שאם יטענו האומות שאולי לא היה קיומם במדבר נס ופלא כי היו סמוכים למקומות ישוב או קרובים למעיינות מים וכדו' תבוא הרשימה ותוכיח באלו מקומות היו.

הספורנו מוסיף כי בא הדבר גם לרומם את זכותם של ישראל, שלמרות היותם "עם קשה עורף", מכל מקום "על פי ה' יחנו ויסעו", אף כאשר הובילם הדבר אל לב המדבר. ועל כך נאמר "זכרתי לך חסד נעורייך לכתך אחרי במדבר".

3 אקטואליה: למה מתייעצים עם רבנים בתחומים כמו שידוכים, רפואה, מעבר דירה וכדומה? לא היה הגיוני יותר להתייעץ עם אנשים שזהו המקצוע שלהם?

תשובה: בכל שאלה המוצגת בפני רב, מי שספק את הנתונים הוא איש המקצוע הרלוונטי. הרב גם לא יענה על שאלה לפני שאיש המקצוע נתן את דעתו. ועדיין, הכרעת דעת תורה נחוצה במרכיב המוסרי של השאלה, שבה יש צורך בשיקול דעת נקי ומוזכך.

נחמד את העניין באמצעות סיפור: זוג לאחר לידת בכורם ניגשו לרב שלמה זלמן אויערבך זצ"ל להתייעץ לגבי נתינת שם לילד. האם סירבה להעניק לילד את שם סבו, וזאת מכיוון שבבניין בו התגוררו שיכל אחד השכנים את בנו הקטן שנשא את אותו השם. שמע הרב את הדברים והצדיק את טענת האם.

לימים שאל האב את הרב האם אכן יש סכנה לתת שם כשידוע שישנו אדם אחר עם אותו השם שנפטר בגיל צעיר. "לא", השיב, "אין בכך כל סכנה. אך תאר לעצמך שיום יבוא ורעייתך תקרא לבנך מהחלון והשכנה האומללה תשמע את שם בנה המנוח ותישבר מכן. נו, אמור לי האם יעלה על דעתך שאפשר לתת שם שיגרום עוגמת נפש לשכנך?"

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליס)



תורת החנוך



הרב צביאלי בן צור

איך כן מדברים?

הטיפ הסודי שיהפוך ילד ממורמר למאושר

אני ילד קטן שרואה הכל, כפי שהרחבנו בעבר, באופן חד ממדי. בכך גרמת לי לשנוא את כל הדימויים כולם. אם תאמר לי שאחי מתנהג יותר יפה אשנא אותו, ואם תאמר לי שהתורה אוסרת להתנהג כך, חלילה חלילה אשנא אותה, כי מי שלא איתי עכשיו, הוא נגדי!

אז מה כן נאמר בסיטואציה הזו? מה דעתכם על- "את טובעת בים של מבחנים עבודות ומטלות, קשה לך, נכון?" "מייאש אותך שאת לא רואה סוף לכל זה?"

אנחנו לא נאמין איך שזה יעבוד. אחרי שנגמור להזדהות עם קשייו של הילד, נשתתף גם בשמחותיו ונאמר לו- "אתה שמח שגמרת, נכון? אתה יכול עכשיו ללכת לשחק. הרבה יותר נעים ללכת אחרי שסיימת, נכון?"

מעבר להזדהות, קיבענו בראשו את התובנה שכדאי להזדרז, שאחרי שמזדרזים פנויים למשחקים. לאחר שנתמיד בסוג התגובות הזה, והתמדה כזכור היא אבן יסוד בכל ההצלחה בחינוך, קיטוריו בעתיד יתמתנו, בוודאות.

אם נתמיד בדרך הזו באמת, אנו עשויים להפוך את הילד שלנו מילד מתלונן לילד אופטימי ומכיר טובה.

שנותנת מבחנים בלי סוף, המנהלת שמקפידה על כל דבר, והחברה שעצבנה אותה היום. מסתבר שאם היא הייתה באה לספר לנו על כך בצורה רגועה, היינו משתדלים להקשיב לה עד כמה שניתן. אבל היא מתפרצת, ובוזה הוא בעצם די דומה לנו, שהרי גם אנו מתפרצים על רקע טרדה/כעס/עלבון שחווינו. כשבדיוק כמונו, לעיתים היא מודעת לסיבת הכעס, ולעיתים לא. אך למרבה הצער, התגובה הספונטנית שלנו לסיטואציה הזו היא - "אולי תפסיקי להתלונן כל היום?!"

ומכאן, השמיים או התהום הם הגבול. "את סתם כפוית טובה", "איך יכול להיות שרק לך רע כל הזמן?" וכו'.

הורה צדיק, בלי מרכאות, באמת צדיק, שהראש שלו מחובר לפסוקים חז"לים ומחשבות רוחניות גבוהות, וממילא עולם הדימויים שלו יונק גם הוא משם, עשוי לומר לילדו- "שמעת פעם שכל הכופר בטובתו של חברו סופו וכופר בטובתו של מקום?"

היה מקום לעצור כאן ולייחד טור שלם לאמירה הזו, שהיא כמעט אסון. אם אני עצבני ואתה מסביר לי שאפילו לפי התורה אני טיפש/ פושע בשעת הכעס לא גרמת לי להרגע. ובטח אם

בטור על שיקוף רגשות נגענו מעט בשאלה איך להגיב לילד ממורמר ועצוב, היום נרחיב מעט. כפי שהבטחנו השיטה המוצעת בזאת אינה קלה, אך כדאית, והיא ממש בבחינת דרך ארוכה שהיא קצרה, ובתנאי שנשנה סוויץ' בראש לגבי התגובה הנכונה לסערת רגשות של הילד.

ילד שמותקף, מאוים, מקוטלג ונתון להשוואות עם סביבתו המוצלחת עשוי להישר ולאבד מוטיבציה לתקן. לעומת זאת, כשנעניק תמיכה רגשית והבנה לילד או לילדה, נסייע להם להיחלץ מהקושי הרגשי ולהתקדם הלאה.

הפעם אני רוצה להדגים מעולמה של בת, שבמהלך שנות לימודיה היא נתקלת בהרבה מבחנים, עבודות ופרויקטים.

ילדה חוזרת מבית הספר עצבנית, זורקת את התיק על הרצפה, ומקטרת על המורה

כוחו של מסר עקיף

מה משכנע יותר?

לפני ה' למלחמה, כאשר אדוני דיבר... את אשר דיבר ה' אל עבדיך כן נעשה. נחננו נעבר חלוצים לפני ה'."

במקומות נוספים התורה מלמדת אותנו כמה חשוב להעביר מסרים באופן עקיף כדי שיתקבלו בלב השומעים.

כך למשל, משה מזכיר לפני ישראל בתחילת פרשת דברים את

המקומות בהם עברו, כדי להעביר מסר עקיף כתוכחה על חטאיהם: "לפי שהן דברי תוכחות מנה כאן כל המקומות שהכעיסו לפני המקום בהן, לפיכך סתם את הדברים והזכירן ברמז." (רש"י ע"פ ספרי)

כך גם היה במפגש הטעון שנערך בין יעקב לעשו. חז"ל מסבירים שם שדבריו של יעקב לעשו מלאים היו ברמזים ומסרים עקיפים, כדי להרתיעו ממאבק. והדברים מפליאים עד מאוד. במקומות אלו ובעוד רבים מדגימה לנו התורה כי לא האמירה הישירה היא היעילה ביותר, ולהיפך, אמירה ישירה תגרום פעמים רבות להתנגדות של הצד השני, מאבק ומלחמה. כאן באה התורה ללמדנו גישה נכונה ויעילה יותר להעברת מסרים וביקורת; ברמז, בעדינות ובחוכמה.



מזכירים אותו כלל, כאילו אינם זקוקים לעזרתו ויסתדרו לבד.

"ויאמרו... אל תעברנו את הירדן... גדרת צאן נבנה למקננו פה... ואנחנו נחלץ חשים... לא נשוב אל בתינו עד התנחל בני ישראל איש נחלתו: כי לא ננחל אתם מעבר לירדן והלאה."

מסביר רבי יצחק עראמה, בעל 'עקידת יצחק' (שער פה): "והנה בכל אלו הדיבורים מראש ועד סוף, לא זכרו את ה' ולא שמו אליו לב... אבל יחסו הכל אל כוחם ועוצם ידם... מאחר שלא קרוב ה' בפייה, אפשר שהוא רחוק מכליותיהם... על זה באה עליהם גערת חכם [משה], בהפליגו ליחס כל המעשים אל בעליהם יתעלה שמו."

ומשה רבינו בתשובתו מכניס ומשלב שם שמיים באופן בולט ביותר, וכך מרמז להם באופן עקיף שיש בהם היסח הדעת מהשי"ת: "ויאמר... אם תחלצו לפני ה' למלחמה: ועבר לכם כל חלוץ את הירדן לפני ה'... ונכבשה הארץ לפני ה', ואחר תשבו והייתם נקים מה' ומישראל והייתה הארץ הזאת לכם לאחוזת לפני ה': ואם לא תעשון כן הנה חטאתם ל'."

והם אכן הבינו את טעותם, ומייד תיקנו את עצמם באומרים: "עבדיך יעברו כל חלוץ צבא

מחקרים בתהליכי תקשורת והשפעה מגלים כי מסרים עקיפים חזקים ומשפיעים יותר ממסרים ישירים. לומר "הסיגריה מזיקה לבריאות" זהו מסר ישיר וחלש, אולם סיפור על נזק בריאותי בשל לפלוגי הסגירות, כוחו רב יותר. הנטייה הטבעית להוכיח אדם באופן ישיר הינה שגויה, ועל פי רוב אינה מועילה.

השל"ה הקדוש (שני לוחות הברית) בסוף פרשת ויצא) מלמדנו: "אין ראוי לאדם, כשירצה דבר מה מאנשי ביתו, שיכריחם על צד האונס והניצוח, אף כי הוא מושל בהם. אבל ישתדל לפתות אותם על מה שירצהו, בתכלית מה שאפשר, כדי שיתעוררו לזה מעצמם. כי זה הוא יותר טוב משיעשו זה על צד האונס וההכרח."

אחד הדיאלוגים המפעימים בנושא כוחו של מסר עקיף, הוא השיח בין בני גד ורואבן למשה רבנו. הם ביקשו לקבל נחלה בעבר הירדן בערי סיחון ועוג מלך הבשן, (שכבר הורישו בני ישראל). במקום להמתין לשלב חלוקת הארץ לכל השבטים יחד. תוך כדי דבריהם, משה רבנו מבחין בבעיה רוחנית עמוקה שמשתקפת מלשון הבקשה. הם מתעלמים מהקב"ה, לא



תורת הנפש פסיכולוגיה יהודית



הרב דניאל נשיא

פרק ב' חשנה ג'



דוד
אבות

הרב יהודה רובן

"הו זהירין ברשות, שאין מקרבין לו לאדם אלא לצורך עצמן, נראין כאוהבין בשעת הנאתן, ואין עומדין לו לאדם בשעת דחקו".

הו זהירין ברשות

שמעיה שאמר "אל תתוודע לרשות" חי בתקופה בה הייתה ארץ ישראל נתונה תחת שלטון מלכות בית חשמונאי. באותה שעה שלטו אחרוני המלכים

של בית זה, שהרשיעו בדרכם. מדינת יהודה הייתה קרועה במלחמות בין שני אחים עוינים שנאבקו על השלטון. היו אלה הורקנוס ואריסטובולוס, בניו של אלכסנדר ינאי. שניהם שלחו משלחות אל הנציב הרומי פומפיוס, היושב באנטיוכיה שבסוריה, ובקשו שיתערב במלחמת אחים זו.

תוצאות התוודעות זו לשלטון היו מרות, וטמנו בחובן סכנה גדולה לעם כולו. פומפיוס הגיע לארץ בראש חיילותיו, ומאז במשך מספר דורות הייתה נתונה הארץ לשלטון הרומי העריץ, אשר בסופו של דבר החריב את בית המקדש והגלה את העם מארצו. בתקופה כזו והדומות לה מצווה שמעיה: "אל תתוודע לרשות".

בתקופת רבן גמליאל המצב היה שונה. היה זה כעשר שנים לאחר החורבן. היהודים בארץ ישראל נחשבו כנתיני הממלכה הרומית, ומנהיגי העם היו מוכרחים לתקשר עם השליטים הרומיים, כדי להגן על עמם ולהפך גזירות קשות. אליהם פונה רבן גמליאל ואומר: "אמת, אתם חייבים להיות בקשר עם השלטונות, אך יחד עם זאת זכרו: 'הו זהירין ברשות'".

שאיין מקרבין לו לאדם אלא לצורך עצמן

אף כי מוכרח אדם לבוא לפני רשות עכו"ם, עליו להיזהר מהם, לא להרבות בדיבורים הנוגעים לצרכיו, כי הרבה דברים מביא לידי חטא כמו מלשינות, לשון הרע וכו', שאסורים תמיד ובכל מקום, ועל אחת כמה וכמה בבית הרשות של עכו"ם.

ואל יאמר אדם: ארבה בדברים כדי לרכוש את ליבם וקרבנתם למען אוכל להטות דעתם לדעתי. ומדוע? "שאיין מקרבין לו לאדם אלא לצורך עצמן" – כשהם מקרבים אדם אליהם זהו לצורך עצמם – להיוודע מדברים הידועים לו ולא להם. אז נראים הם כאוהבים. אך כשמגיעה שעת הדחק מפנים הם עורף ונוטשים את ה'קרובים' אליהם.

נראין כאוהבין בשעת הנאתן, ואין עומדין לו לאדם בשעת דוחקו

ראשי העם דאגו לשחד את המוסכים במתנות, ובתמורה הוקל עול המסים מעל התושבים. אך רבן גמליאל מזהיר: כל



ערכים לבית היהודי



הרב מיכאל לסרי

מנוף הויכוח

ולמה דווקא ויכוח מקצר את החבל ביננו?

חז"ל מספרים, שלמרות המחלוקות הנוקבות בין בית שמאי לבית הלל, היא תלמידי בית הלל מקדימים את דברי בית שמאי לדבריהם. דהיינו, היו עוסקים בטענות בית שמאי ומסבירים אותן היטב, ורק לאחר מכן היו מציגים את שיטתם הם. זהו דוגמא נפלאה המלמדת כיצד להפיק תועלת מויכוח. כאשר אנו מבארים תחילה את טענות הצד השני, אנו גורמים לעצמנו לעמוד במקומו. מצב זה מאפשר לנו להבין, ולא רק לתקוף.

מדוע איננו נוהגים כך בעצמנו, למשל בויכוח בין איש לרעייתו? משום שאנחנו חוששים. אנחנו נוטים לחשוב בטעות שויכוח מעיד על אי התאמה, ואי התאמה גורמת לפירוד, ולכן כל אימת שאנו מתווכחים אנו צופים בתת מודע את הגרוע מכל, מתחפרים בעמדותינו.

אומר זאת שוב: חיכוכים ואי הסכמה בנושאים שונים בחיי הנישואים אינם תוצאה של אי התאמה. אדרבה, הם יצירה נפלאה. ויכוחים, כאשר הם נערכים על פי כללים ברורים, מהווים מנוף אדיר לשלום בית מוצלח. נישואים אינם מיוזג והתבטלות הדדית, שכן כולנו בני אדם עם רגשות ורצונות, ואין כל סיבה לבטל אותן או לדכאן.

הנישואים מהווים ניסיון מרתק בו שני אנשים שונים מנסים ליצור קשר ומכנה משותף, זה עם עולמו הרגשי של זה. אם נבין זאת באמת, שוב לא נחשוש מהויכוח, ולפתע נגלה שהוא אינו מאיים עלינו עוד. אם נתייחס לויכוח כאמצעי המרום את הקשר – ולא את הבעיות וההבדלים שהוא חושף – נוכל אף ליהנות ממנו!

פעמים רבות, דווקא אחרי ויכוח נוקב חשים בקרבה רבה יותר לצד השני, מאשר לפני הויכוח. וזאת, משום שיום הכלולות דומה ליום בו קושרים חתן והכלה את עצמם זה לזה בחבל. כל ויכוח המעיד על הבדלים ביניהם משול לקרע בחבל, וכל התפייסות משולה לקשירתו מחדש. נמצא שהויכוח וההתפייסות גרמו להתקצרות החבל, ובעקבות זאת; לקרבה רבה יותר.

בואו נחשוב. כיצד יש בפיוס שלאחר מריבה היכולת לקשר ביננו? כאשר אנו שרויים בעיצומה של מריבה או ויכוח, אנו נוטים לשחרר מלים שתכליתן לפגוע ברגשותיו של הצד השני. אנו מחפשים את הנקודות הרגישות ביותר בכוונה להכאיב.

עם הפיוס, אנו מתחרטים על המילים הפוגעות ומודעים לעוצמת פגיעתן. החרטה גורמת לנו להכיר בכאבו של הזולת ולהציבה לפני כאבנו אנו, ממש כבית הלל. באופן זה ניתן להסביר את דברי חז"ל על הפסוק "אלוקים מושיב יחידיים ביתה, מוציא אסירים בכושרות" (תהילים סח, ז) – "אל תקרי בכושרות, אלא בכי ושירות". ההסבר הפשטני הוא, שבנישואים יש גם בכי וגם שירות. לאור דברינו אפשר להוסיף עוד: מה שמביא לריבוי השירות; הוא דווקא הבכי. ויכוח נכון גורם להעצמת הקשר ולשירה ממש.

עוד הם מצפים להשיג טובות הנאה לעצמם, הם מקרבים אתכם ומראים עצמם כידידים. ברגע בו יפסקו האמצעים המצויים בידכם, הם יפסיקו לדאוג לכם.

דוגמה לכך היא יוסף הצדיק, אשר הציל את מצרים בשנות הרעב, ואילו לאחר שנות דור נאמר (שמות א, ח) "ויקם מלך חדש על מצרים, אשר לא ידע את יוסף". פרעה משמש דוגמה להתכחשות השלטונות להכרת טובה אמיתית.

פירוש נוסף למילה 'רשות', הוא ל'דברי הרשות'. לא די לאדם שישמור על מצוות התורה, אלא אפילו בדברים שיש רשות לעשותם מן התורה, כגון, להרבות במאכלים ובמשקאות מותרים, בכל זאת, "הו זהירין", מלהשתמש בהם במידה גדושה ובתכיפות.

ההנאות הגופניות מופיעות כידידות בשעת ההנאה עצמה, אך לאחר מכן יש לפרוע מחיר יקר עבורן, הן מזיקות לבריאות הגוף, גורמות לגזלת הזמן. רדיפת תענוגות לא תתן לאדם אחיזה ומשענת ברוחניות. התורה מתירה לאדם להתענג בדברי התר, אך בשימוש לא נכון ומופרז עלולה הדרך אל העבירה להיות קצרה.

ופירוש נוסף ניתן למילה זו: הציבור נותן למנהיגו את ה'רשות' לייצגו בכל ענייניו. כאשר מנהיגו מצליחים בתפקידם, נראים הללו כאוהבים, אך כאשר המנהיגים זקוקים לציבור, אין הם עומדים להם.

המשנה מעודדת את העסקנים לבל יצפו מהציבור יותר מדי, ומאידך, שימשיכו לשרתו בלב שלם, כי שכרם מובטח להם מן השמיים.

המילה 'רשות' מתייחסת גם ליצר הרע, אשר נחשב כרשות עצמאית, ואינו כפוף למסגרת של אמת וישר. בא רבן גמליאל ומזהיר: "הו זהירין ברשות" – היזהרו מהיצר הרע, אשר בא בדרכי עורמה ותחבולות. אין הוא בא ישירות לאדם ואומר לו לחטוא, כי מי פתי שישמע לו? הוא בא בטענות מזויפות, כאילו בהליכה אחר התאוות יש ברכה ותועלת.

תפקידו של היצר הרע להסית, אולם: "אין עומדין לו לאדם בשעת דוחקו" – עם גמר המעשה חולפת ההנאה, ואינה משאירה כל אחיזה ומשענת. לעומת הדרך הטובה אשר ערכה נותר ביד האדם לנצח.

אל לאדם לסמוך באותה שעה על אוהביו שקנה לו בימי עושרו, כי על אף שאוהביו של עשיר רבים הם, מכל מקום, טבעם של בני אדם, "שאיין מקרבין לו לאדם אלא בשעת הנאתן", כשיש להם סיכוי ליהנות משפע עושרו. אולם בשעת דוחקו, על האדם לפנות לקב"ה ולא להישען על ישועת בשר ודם.



יוסי לראש זוכר את ההתלבטות שלו לפני הסמינר הראשון. הייתה לו רשימה ארוכה של שאלות, והוא חשש שלא קיימות תשובות עבורו.

לראש גדל במשפחה מסורתית בירושלים ולמד בבית ספר ממ"ד. הוא חבש כיפה, אבל חלק ניכר מהילדים שלמדו איתו בכיתה באו מבתיים שלא שמרו בהם שבת. ההורים שלחו אותם לבית ספר דתי בשביל שיספגו מעט צביון יהודי-לא מעבר לכך.

את לימודיו המשיך במוסד דתי גם כן. בהמשך, הוא סיים מסלול הנדסאים, שירת כאלקטרונאי בחיל האוויר ואף חתם קבע בצבא.

גם רעייתו, ד"ר לראש, באה ממשפחה דתית בצפת. האבא מורה למדעים. האחים קצינים בכירים, מלח הארץ. למדה בבתי ספר דתיים והשלימה דוקטורט באוני' בר אילן. כיום חוקרת בכירה במרכז לכימיה יישומית באוניברסיטה העברית בירושלים.

לקראת נישואיהם התלבטו בצביון הבית שיקימו. יוסי רצה שהילדים יקבלו חינוך דתי, למרות שלו עצמו היו שאלות רבות על היהדות, אבל הוא לא חשב שיש למישהו תשובות עליהן.

"מצד אחד, לא חששתי לקבל תשובות שיכריחו אותי להפוך לדתי 'קיצוני'. אבל מאידך חששתי לגלות שאין באמת תשובות לשאלות שלי. החלטתי שעדיף לשמור על ה'סטטוס קוו' ולא לטלטל את הספינה", הוא אומר.

גאוה יהודית

גב' לראש הרגישה שגישת "רגל פה ורגל שם" לא פועלת. כאשר התחילה את לימודיה באקדמיה היו איתה עשרים בנות בוגרות מערכת החינוך הדתית. היא נדהמה מהמהירות בה הן שינו את הופעתן תחת השפעת הסביבה החילונית.

"זה היה בעיני לא הגיוני. איך כל מה שחינכו אותנו בשש שנים נמוג כמו שלג ביום חמסין? בהתחלה תליתי זאת בתקלה חינוכית נקודתית של בנות מסוימות, אבל בהמשך הבנתי שמדובר בבעיה מערכתית, יסודית יותר. משהו לא היה נראה לי תקין. הבנתי שאני מחפשת תפיסה יהודית רצינית ועמוקה יותר".

כך ניהלו משפחת לראש בית מסורתי משהו. עד... שמישהו סיפר להם על סמינר של 'ערכים'. "בתחילה לא ייחסתי לסמינר חשיבות", מודה יוסי. "הייתי בטוח שלא יהיו להם תשובות טובות. מבחינתי 'ערכים' היו התחנה האחרונה של חקר היהדות, ופחדתי להתאכזב. אבל אז אמרתי לעצמי: 'מה כבר יכול להיות? גם אם יתברר שהתשובות שלהם לא משכנעות, אני תמיד יכול לומר שיש בחוץ רבנים אחרים עם תשובות יותר טובות'".

כשפגש את רבני הסמינר עם הזקנים והחזות החרדית, הוא התקשה להאמין שיש להם מה למכור לו. ד"ר לראש מספרת: "בין המשתתפים בסמינר היו דוקטור לפיזיקה שהגיע יחד עם הבן שלו, אף הוא דוקטור לפיזיקה מאוניברסיטת תל אביב. כל מהלך ההרצאה הם שאלו שאלות

חזרו עם תשובות הוא מנהל עסק מצליח בתחום הפרסום, היא חוקרת בכירה במעבדת כימיה יישומית | סמינר 'ערכים' לימד אותם שהיהדות אינה חוששת משאלות



מי שמתעסק במדע
ולא רואה את
הקדוש ברוך הוא,
פשוט עיוור

טובות. בהדרגה נוצר דו-שיח בינם לבין המרצה, שיח שנמשך עד לשעות הקטנות של הלילה כאשר אנחנו צופים מהצד ועוקבים אחר השיחה בדריכות".

"בכל פעם שהם שאלו שאלה הרגשתי מתח פנימי ואמרתי לעצמי: 'הפעם באמת לא יהיה לרב מה לענות להם, ויהיה לא נעים'. אבל בכל פעם הוא הפתיע מחדש עם תשובה מדויקת עד שלא היה להם מה להשיב. ככל שהשיח נמשך הרגשתי שאני מתחילה להרים את הראש, תרתי משמע. פתאום התחלתי להרגיש גאה ביהדות שלי".

הרבה שאלות

במהלך ארבעת ימי הסמינר הם ישבו מרותקים, מקשיבים פעם למרצה זה ופעם לאחר. כששבו הביתה הם היו כבר במקום אחר.

אחרי הסמינר הראשון הם קיבלו מ'ערכים' אישור מיוחד להשתתף בסמינר נוסף, כזה המיועד

לציבור חילוני משכיל. "היו לי המון שאלות, אז סמינר אחד לא הספיק", מחייך יוסי. בסמינר הזה ובבאים אחריו הוא האזין להרצאותיו של הרב צבי ענבל, השתתף בסדנאות של הרב ד"ר שלום סרברניק, ו'החליף מחשבות' עם הרב בן מנת.

בתוך כך חל שינוי בצביון הבית. הילדים עברו למסגרות לימוד תורניות. העולם הרוחני קיבל רצינות חדשה. היום יוסי מנהל עסק מצליח בתחום הפרסום, ובד-בבד מצליח למצוא זמן בלוח"ז הצפוף שלו כדי להספיק כמה שעות של לימוד תורה בכל יום.

"אחד הדברים שלמדתי מ'ערכים', זה שברגע שגילית את האור אתה לא יכול לשמור אותו רק לעצמך. אתה חייב להשתמש בכישרון וביכולות שהקב"ה העניק לך בשביל לזכות את הרבים", אומר יוסי. בעקבות כך הוא הפך בשנים האחרונות לפעיל בכל מה שקשור לפעילות רוחנית ומארגן הרצאות קבועות.

מי ברא אלה?

גם ידיה של ד"ר לראש עמוסות עבודה. מעבדת המחקר שבה היא עובדת נמצאת בחוד החנית של המחקר בכימיה יישומית. הטכנולוגיות שמפתחים בו משמשות במגוון רחב של יישומים - החל מפיתוח מערכות הולכה של תרופות בגודל ננומטרי בגוף האדם להתמודדות עם מחלות כמו סרטן, טרשת, אלצהיימר, ועד הדפסות תלת-מימד של רובוטים בעובי של מ"מ.

"אני לא רואה סתירה בין היותי אישה חרדית שומרת מצוות לבין המחקר המדעי", היא אומרת. "אדרבא, אני חושבת שמי שמתעסק במדע ולא רואה את הקדוש ברוך הוא, פשוט עיוור. מי שרואה מול עיניו את התחכום האינסופי המצוי בכל פרט בבריאה ועדיין חושב שכל הדברים הללו קיימים בצורה אקראית, אני מרחמת עליו. מהות המדע היא לשאול ולנסות להבין, אבל אני פוגשת לא פעם אנשים חכמים מאוד שפשוט מסרבים להתמודד עם השאלה הקיומית היסודית ביותר - מי ברא כל אלה?"

את התשובות לשאלות הללו ועוד נושאים הקשורים בעבודת ה' ובעבודת המידות היא מפיצה באמצעות טור שבועי קצר מפרי עטה, העוסק בפרשת השבוע ומיועד גם לקהל רחוק.

"אדם צריך להיות מחובר תמיד לעוגן רוחני יציב, כי בלעדי עולמים להתערער מהביקורת של המשפחה והחברים על הבחירות שעשינו, והדאגה לעתיד הכלכלי של ילדינו שמתחנכים במסגרות חרדיות. בזמנים כאלה אנחנו צריכים להזכיר להם ולעצמינו את סולם הערכים בו בחרנו-מהם הדברים החשובים ביותר בחיים".

מאידך, יש אירועים שמחזקים אותם כי קיבלו את הבחירה הנכונה. "לא מזמן התאספנו קבוצת חברים למפגש", יוסי מספר. "בתוך כך התפתח שיח על מצב החינוך בדורנו. החברים נאנחו וסיפרו כל אחד על הצרות שילדיו גורמים לו. כשהגיע תורי לדבר השתיקו אותי: 'נו, טוב, הילדים שלכם טובים. מה אתה בכלל קשור לנושא הזה?' אמרתי להם שהצלחה בחינוך זה עניין של סייעתא דשמיא, אבל גם של השתדלות נכונה של ההורים. מה שאתם זורעים זה מה שבעזרת ה' תקצרו. אם תזינו אותם בוויטימינים הרוחניים הנכונים - לא תתאכזבו".

ערכים מאחורי הקלעים



הרב יוסף כהן

את חשיבות הערך של זיכוי הרבים ינק הרב יוסף כהן בבית הוריו, בדוגמא האישית שנתן לו אביו ז"ל, שהיה עוסק בעצמו בקירוב רחוקים. בזיכרונות ילדותו המוקדמים הוא זוכר אותו מטלטל באוטובוסים מבני ברק לתל אביב, אוסף נערים אחד לאחד, יושב ולומד איתם תורה. יוסף הצעיר עקב אחר פעילות אביו בהערצה גדולה. לא פלא שבגרותו החליט ללכת בעקבותיו, והצטרף לפעילות ערכים.

כבר 18 שנה שהרב כהן ניצב בחזית תנועת התשובה במחלקת הרווקים של ערכים, כאשר מצודתו פרושה על הנעשה באזור רמלה, לוד, אור יהודה ויהוד. במסגרת פעילותו הוא מארגן חוגי בית, רושם את החברה הצעירים לסמינר, מלווה אותם תוך כדי הסמינר בשאלות ותשובות, ומלווה אותם גם לאחר הסמינר. "המטרה היא לתת לכל צעיר שמגיע לסמינר מעטפת רוחנית תומכת, משלב ההתעניינות הראשונית ועד שאנחנו מרגישים שהוא התבסס כמו שצריך בעולם התורה", הוא מסביר.

לפני כמה שנים, בערב תחילת הסמינר, קיבל הרב כהן טלפון מאחד הבחורים שנרשמו. התברר שסבא שלו נפטר באותו בוקר, ולכן הוא לא יוכל להגיע לסמינר. הוא הציע לשלוח במקומו את אחד מחבריו.

"בדרך כלל אנחנו מעדיפים שתהיה לנו הכרות עם משתתפי הסמינר, כדי שנוכל לוודא את רצינותם, וגם כדי שיגיעו לסמינר עם המוכנות הנפשית הנכונה", מספר הרב כהן. "במקרה הזה, החלטנו לקבל את הבחור.

"אך הבחור לא ממש הבין מה העניין בסמינר. הוא לא נכנס להרצאות, והפריע אלה שנכנסו. בשלב מסוים ראינו שהוא פשוט פוגע בהתקדמות של האחרים. אנחנו לא ממחרים להתייחס, אבל אז הבנתי שאין ברירה. תפסתי אותו לשיחה, והבהרתי לו שאי

נקודת ההצתה הצעיר שהגיע בטעות לסמינר, הבחור שהעדיף קריירה מוסיקלית, המשתתף שהתגלה כספק גוי-הרב יוסף כהן מספר על האתגר והזכות של זיכוי הרבים



אפשר להמשיך כך. הסברתי שאם הוא לא רוצה להיכנס להרצאות - הוא מוזמן לעזוב."

תגובתו של הצעיר הפתיעה את הרב כהן. במקום להיענות להצעה ולארוז את הפציו, הוא ביקש כמה רגעים של מחשבה. ואז, בפנים רציניות, הוא ביקש להישאר. בסימפוזיון המתקיים בסוף הסמינר עלה הבחור לבמה, וסיפר בהתרגשות עד כמה הסמינר השפיע עליו. "החלטתי שאני נכנס לשיבה!" סיפר לשומעים.

אך לא תמיד יש לסיפורים 'הפי אנד'. הרב כהן מספר על בחור שהופיע בהרצאה בלוד. הוא נראה נלהב מאוד, וגילה עניין להמשיך בסמינר. אך בכל פעם תאריכי הסמינר לא הסתדרו לו, והדבר נדחה למועד אחר. לבסוף,

באחת הפעמים בהן התקשר אליו הרב כהן, ענה לטלפון קול זר.

"אני הסוכן שלו", אמר הקול. "איך אפשר לעזור לך?" התברר שהבחור, שהתברך בכישרון מוסיקלי נדיר, זכה לפריצת דרך גדולה, והפך לאחד האומנים הידועים בתחום המוסיקה. אך נסיקתו בשמי המוסיקה גרמה לו להתרחקות רוחנית, שהורידה מהפרק את רעיון הסמינר.

"הרגשתי פספוס גדול, כי יכול להיות שאם הוא היה מגיע לסמינר, הדברים היו נראים אחרת. מאידך, אסור להתייחס מאף אחד. אנחנו עוד עשויים לראות אותו בעז"ה באחד הסמינרים."

עד כמה 'אסור' להתייחס מאף אחד, אפשר ללמוד מהסיפור הבא. היה זה לפני שנים, באחד הסמינרים הראשונים בהם השתתף הרב כהן, כאשר לבית המלון הגיע בחור שחזר זה עתה מטיוול 'אחרי צבא' של שנה באוסטרליה.

"הבחור הגיע כשהוא לא מפוקס. הוא העביר את כל הסמינר כשהוא מעסיק אותי בכל מיני שאלות על זוטות. ישבתי ועניתי לו בסבלנות על כל שאלה, אבל הייתה לי תחושה שהוא פספס את כל הסמינר. אבל בסופו של דבר, דווקא מהבחור הזה רווינו הרבה נחת. הוא נרשם לשיבה, וכעבור תקופה התחתן והקים בית לתפארת. היום הוא גר בקריית ספר, ובין היתר עוסק בפעילות עם נוער מתמודד, תוך שהוא מביא איתו את הניסיון וההבנה שצבר בעת שהוא עצמו התגלגל במחוזות רחוקים."

מקרה אחר הוא של בחור שיצא מהסמינר ב'אורות גבוהים'. למחרת הרב כהן מקבל ממנו טלפון מודאג. אחרי שהבחור חזר הביתה וסיפר על קורותיו להוריו, התברר לו שהוא... ספק גוי. הרב כהן ליווה את הבחור לבית הדין של הגר"נ קרליץ זצ"ל, שם הוא עבר גיור לחומרה.

"הלימוד שלי מהסיפורים הללו", מסכם הרב יוסף, "הוא שלעולם אינך יכול לדעת מהי נקודת ההצתה שתדליק את הנקודה היהודית השוכנת בליבו של כל יהודי, גם כזה הנראה רחוק ביותר."

מחלוקת ביהדות

גם לכם יש שאלה? שלחו אלינו shoot.arachim@gmail.com

שאלה:
מהו ההבדל בין מחלוקת בית שמאי ובית הלל, לבין מחלוקת הפרושים והצדוקים?
תשובה:
כשאנו אומרים שחילוקי דעות הן דבר לגיטימי, אנו צריכים לסייג את הדברים. ככלל, כשמתעוררת מחלוקת בין חכמים, גם אם היא חריפה ועצומה, עדיין שני הצדדים רואים את עצמם כשייכים לאותו מחנה, שרב המשותף בו על המפריד. ולכן 'אלו ואלו דברי אלוקים חיים', כל אחד חייב להודות שהצד השני לגיטימי, וגם אם לדעתו הוא טועה, איך אפשר לשלול את זכותו לחשוב כפי שהוא מבין. כך התייחסו בית שמאי ובית הלל אלו לאלו. כל אחד רצה שדעתו

תקבל להלכה, אך לא שלל את זכות קיומו של השני.

אך לעתים המחלוקת היא כה עקרונית, עד ששני הצדדים מבינים שהמפריד רב על המשותף. כזו הייתה כבר מחלוקת קורח ומשה, להבדיל משאר קוראי תגר על משה, קורח כפר בעיקר שליחותו של משה. ברור שאין ולא יתכן משותף בין שתי הגישות האלו, שכן התורה היא תורת משה, ולגישת קורח יש לשכתב את כל התורה בצורה אחרת לגמרי, תורת קורח. ולכן שני הצדדים מבינים שאין מקום לשניהם בכפיפה אחת, התורה היא או כאן, או כאן.

כך גם התרחש במחלוקת הצדוקים והפרושים. ברגע שהמכלול של הגישה הצדוקית שולל לגמרי את ההסתמכות על מסורת, כאן היה ברור

בפרשתנו מובא שנחש קיבל מתנות גדולות מאוד מאת הקב"ה תחת אשר קינא את קנאת השם. חז"ל מובא שמלאכי השרת בקשו מהקב"ה שלא יתן לפנחס כל תמורה על המעשה שעשה וזאת משום שלא כל אחד רשאי לקנא לאלוקיו כי בקנאות חייב להיות שיהיה בצורה זכה וטהורה היא כוונתו, כעצם השמים לטוהר, ואם יש בלבן שמש כאשר רוגזו, לא ינתנה לו רשות לפגוע בנפש זולתו, ורק כאשר קנאותו כל כולה על מדת הרחמים ועומדת, רשאי הוא לקנא קנאת ה' צבקות. מלאכי השרת שאינם בוחנים כליות ולב, חששו הם שפינחס בעל חימה הוא, עד שהעיד עליו יודע תעלומות, אמנם קנאי בו קנאי הוא, אבל גם משיב כימיה בן משיב כימיה, ובלב מלא רחמים בא לקנא קנאת ה' צבקות. מעתה נבין את דברי רבותינו (בבא בתרא ג ט:). ובענין זה במדרש רבה (במדבר רבה כ"א ב) אתה מוצא

בשעה שדקדק זמרי, ועמדו השבטים עליו ואמרו: ארתם, פוטיאל, זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת כוכבים הרג נשיא שבט מישראל! לפיכך בן הכתוב ליחסו פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן לכך אמר הנני נותן לו את בריתי שלום. והדברים המזהים ואת דברי הברית רועות רוח דברו השבטים, אבות אכלו בוסר ושיני בנים תכנהה: וכי מה ענין פינחס הקנאי אצל אבי אמו שפיטם עגלים לעבודה זרה? אלא שטענו השבטים על פינחס ופקפקו בטוהר קנאותו, והלא אבי אמו פיטם עגלים לעבודה זרה, וכבר אמרו חז"ל שהשובר כלים בחמתו כאילו עובד עבודה זרה הוא, הרי שהעסק והעבודה זרה כרוכים יחדו מן השמים, והשבטים אמרו כנראה שפינחס ירש את תכונת הכעס והחימה מאבי אמו שהיה מקריב עגלים לעבודה זרה, ולא מתוך רחמים והמלה קנא פינחס קנאת ה' אלא מתוך חימה ורוגז. לפיכך בן הכתוב ליחסו אחר אהרן, העיד עליו יודע תעלומות הבורח לבבות, שאכן דובר בו תכונות אבי זקנו, אבל לא זה שפיטם עגלים, אלא זה האוהב שלום ורודף שלום, האוהב את הבריות ומקרבן לתורה, ולא הכתוב ויחטו אחר אהרן, שבאלו המידות קינא לשם אלקיו והרג נשיא מעמיו. לא קנא פינחס אלא במדת השלום, ובדיון הוא שיטול שכרו. אבל יש קנאות שהיא לא לשי"ש והיא מגיעה ממקום לא טוב. רבי חיים מברסיק הביא משל על קנאות שלא לשי"ש, שכל לבית שהיו בו הרבה עכברים, וכדי להילחם במכה זו, היו מביאים חתול והיה רודף את העכברים והורגם. והנה גם בעלת הבית וגם החתול רודפים את העכברים, אבל הכל מוחית יש בנייהם, בעלת הבית רוצה היתה מעדיפה שלא יהיו כלל עכברים, ואילו החתול רוצה מאוד שיהיו עכברים כדי שיזכר להורגם. והוא הדין בקנאות לצדיקים שהיו יותר נחמקם שלא לשי"ש, רצה שיהיה לו במה להילחם הוא שאב חיות מכה. והיינו שיש אדם שמחפש פורקן לכעס והחימה שיש לו, ולכן כל פעם הוא מחפש על מה לקנאות קנאת ה', וברגע שאין על מה לקנאות, הוא לא רגוע, הוא חייב לייצר ולחפש בעיות שיהיה על מה לקנאות, על מה להוציא את חמתו וכעסו. בדומה לזה אמר הרב שלום שבדרון כי אדם בדרך כלל מחפשים לבנות את עצמם לעלות ולהתעלות, משקיעים מאמצים ויגיעה להתקדם בעבודת ה' לפי תכונותיהם, יש הזוכה ללמוד או ללמד, ישנם בעלי חסד וגם אנשי עבודה יראה תפילה וכוונה, כל איש לפי חלקו שה' נתן לו. אך לפעמים אפשר למצוא אנשים מסוג אחר, ליבם חס לדרבים שבקדושה, אלא שקשה להם עם עצמם, הם אינם מתקדמים בעבודת ה' האישית הפרטית, ומאחר ועם עצמם קשה להם, בתחליף החליטו להתמודד עם אחרים, לעמוד על תיקונם של הזולת, לדאוג לעבודת ה' של אחרים. אותם יהודים מגלים מהר מאד נפילות של יהודים, לומדים היטב את חטאיהם של אנשים אחרים, ומה הם עושים: מתחילים בפרסום מודעות מחאה, יש להם כספי צדקה, והקנאות מתחילה בכל עוז לקנא לכבוד ה', הם מפנים את יראת השמים שלהם לכתובת אחרת, לא כלפי עצמם אלא כלפי אחרים, וזעקים משומעים את החוטאים, ורומסים אותם, ובדרך כלל גם עושים שטייגן במצוות המחאה, מחדשים הידורים והידורי הידורים במצוות הקנאות, וקוראים מי לה' אלי. קנא קנאת לה'. ולמעשה צריך לדעת שהקנאות מהירה טובה יש בה, אך תנאי אחר צריך לה, שיהא על פי תורה, ולאחר שרכש כל המידות טובות, אז יכול להתרכז במידת הקנאות כמו שאמר רבי אליהו לופיאן, חז"ל תיקנו לומר ג' פעמים ביום את הפקא אשירי יושבי ביתך, כדי להידבק במדותיו של הקב"ה, ובפרק זה של חלק גדול ממדות הקב"ה. ולכאורה למה סודר פרק אשירי על פי סדר א"ב: אלא לומר לך, אל תיקח מיד את המידה של "ואת כל הרשעים ישמיד" זהו החלק האחרון בסדר הא"ב של אשרי, תחילה תהיה טוב לכל, רחמיו על כול מעשיו, סומך לכל הנופלים, משיב על כל חי רצון, צדיק בכל מעשיו, ואז אח"כ תוכל להגיע למידה של "קנאות" ואת כל הרשעים ישמיד. להלן סיפורים על קנאות לשי"ש ועל החומרה בקנאות שלא לשי"ש.

סיפר רבי ישראל גרוסמן בחצר הסמוכה לביתנו התגוררה אלמנה עיריית, כדי להקל על בדידותה היתה שומעת דיבורים וישרים מטפי (רח"ק) קטן שהיה ברשותה. בנינו אחד השכנים שהיה קנאי גדול, לא מצאן חן הדבר, שבחצרו יש בית ששומעים בו רדיו, הוא נכנס לביתה ומחה על כך בפניה, כשראה שמחאתו לא הועילה חזר וצעק עליה מספר פעמים. כעס אחת הגדיש את הסאה, ביום שישו לאחר שהאשה שטפה את ביתה לכבוד שבת לקח עמו דלי מים,

התקרב לדלת ביתה, ושפך לתוך הבית את כל תכולת הדלי. דודי הרב רבי שמעון גרוסמן, לא יכל לסבול את צורה של האלמנה ומוחה בפניו, אולי כוונתך רצויה, אך מעשך ודאי אינם רצויים, וביקש ממנו וממני, לעלות עמו אל המרא דאתרא המהיריי דושינסקי. אותו קנאי היה כה בטוח במעשיו, שמיד הסכים לבוא. עלינו לביתו של הרב, הקנאי החל לספר לרב שבחצרו מתגוררת אלמנה המחזיקה מכשירי טמא בביתה, וכבר מספר פעמים מחה בפניה, כשראה שזה לא עוזר, החליט לעשות מעשה וביום שישו שפך מים לתוך ביתה. טרם כילה לדבר את דבריו, והרב דושינסקי לקח ממקומו בחדר ורעהו, פניו התלהטו כשהם שלתבת, הוא ניגש בצעדים פתומים, ותפס את מקלו הרבני, הרים את מקלו, ופתח בצעקה!!! רשע!!! צא מביתי... הרב דושינסקי חזר ושנה על צעקתו ולא הרפה ממנו עד שעזב את ביתו.

על רבי משה פיינשטיין מסופר כך: הרב עלבערג הראה לרבי משה, מה שכמה רשעים פרסמו מודעה בעיתון, שאמריקה לא תתן כסף לישראל, ויותר טוב ליתנו לערבים, וחתמו עצמם בשם נטורי קרתא והם בעצמם הלכו למדינת לבנון, לשכנע אותם להילחם עם ישראל. זהו ממש פלאי פלאים, איך לא מבניים שיש יהודים שומרי תורה ומצוות שם בישראל שגם כן יהיו ניזוקים ממלחמה כ"ו. ואמר הרב עלבערג לרב משה פיינשטיין אולי כדאי לפרסם בעיתון מודעה שמה שהם עושים לא להסכמת הציבור וכדומה. ומדוע לא משתדלים שמישהו ידבר עימם שהם קנאים ונוהגים כקנאים קנא קנאתו, וחושיבים שעושים לשם שמים ואם משהו ידבר עמם ויסיגרים אולי יחזרו. והשיב הרב בחיך, ואיך יכולים לחשוב שמעשיהם מעשה של קנאות! וכי זה היתר להיות כמוסר על כלל ישראל! וגם אם רוצים להלוא בדרך קנא קנאתי יש להם לנהוג כאליהו שעזר לאחאב, ולא לטוואני. אלא פשוט הם רשעים, ואיני מאמין שיעזור לדבר עמם.

הרב מברסיק (הגרייז) קירב את רבי עמרם בלוי שכל קנאותו היה על פי תורה ולא היה עושה דבר מבלי להתיעץ עם גדולי התורה. ויודע שרבי עמרם בלוי היה מתפלל קבוע במנין בביתו של הרב מברסיק. רבי עמרם בלוי זצ"ל היה משתתף באפיקת מצוות של הרב מברסיק והיה לו חזקה למזור המים לקמח. ענה אתה היה רבי עמרם כולא בבית הסוהר והנה הציע עמו איש נכבד לפני הרב מברסיק להיות ממלא מקום לרבי עמרם בעבודת מיצת המים. ברו הרב בשר כח עבור ההצעה, אך מתוך כאבו על העסקים שאינם עושים עדי משחרורו של רבי עמרם, נענה בלאי שהציע את עצמו כממלא מקום הייתי מציע לך לישב בכלא במקום רבי עמרם ואותו לשלוח הנה. כשראה רבי עמרם איהו ילד זורק אשפה, על תב ישראל שלא לבשה בצניעות מיד הוריד רבי עמרם את השלט שהיה תלוי בכוננה הרוך לידו, ושאלו היה בת ישראל היא, ואיך תעשה כן לזרוק עליה אשפה. **גם רבי אהרן קצנבלויגן** שהיה מראשי הקנאים בירושלים, היה גדול בתורה ממש, ולא פסק פומיה מגירסא. מידת הרחמנות היתה בו הפליא, סיפר הרב גמליאל רבנוביץ היה מקרה של שלום בין וביקשו רבי אהרן שיטפל בנושא, ומיד הלך אתי, והלך רגלי לעת זקנותו במאה שערים עד שעיר חסד. ושאלתי אותו למה לא ניסע באוטובוס, ושכחתי לרגע שרבי אהרן לא נוסע אגד שהם מחללי שבת, ותפשתי עמי ואמרתי ניקח מנונית: אמר לי עדיף לי שאלך ברגל עד שם ואתיעף הרבה, והמדובר שאלו אתי הולכים, יראה איש אשן שבקושי הולך עד רגליו, וכיתת רגליו במאה שערים עד שעיר חסד, אז ישפיע עליו הרבה ואולי אוכל לשכנע אותו לשלום בית על ידי זה.

רבי עמרם בלוי למרות שכל ימיו קינא קנאת ה' ולחם במירסירותו, אבל שהגיע לעזור ליהודי היה עושה זאת במסירות נפש. לא היתה סעודת שבת שלא היו יושבים אצלו אנשים נכאי לבב, מצורעים ומוכי שחין, שאף אחד לא רצה להכניס לביתו, ורבי עמרם קיבלם בסבר פנים יפות, והאיכסל ברוח נדיבה. ראו שבויער בקרבו אהבת ישראל, וכי קנאותו היה לשם שמים. אמר פעם אחד מראשי מדינת ישראל, אני יודע שאם אני אבטרוך א פעם להתחבא, המקום הבטוח ביותר בשבילי יהיה בביתו של רבי עמרם בלוי. הוא הבין שבשביל להציל יהודי יהיה מי שיהיה בעבור כל חללי דעלמה לא יתן הדיקן היה אפילו שעה אחת מראשו לפגוע בו. מסופר על רבי עמרם בלוי שמידי שבת היה הולך למחות נגד מחללי שבת, על אף שהיה מקבל מכות נאמנות וכואבות מאד באלות מהשוטרים, מעולם לא ברח ממכות השוטרים, אלא להיפך היה עומד ומקבלם בשמחה ובאהבה, והיה אומר: אני מקבל מכות לכבוד זה שאני מוחה נגד מחללי שבת. כשהותיו האחרונות לעת קנותו, באחת השבתות כשהלך כהרגלו עם כמה ממלווי למחות נגד מחללי השבת, השוטרים הכו בו באלות כהרגלם, לפתר ר' עמרם לקח שני שוטרים גיבורים והרימם גבוה בידיו, ובאותו זמן שהיו בידיו אמר להם, שבת של שבת נותנים לי מכות על זה שאני מוחה נגד חיוללי השבת, אתם אל תחשבו שאין לי כח להשיב לכם, הנה תראו שעל אף זקנותי אני יכול להרים שני שוטרים יחד. ואם תרצו לדעת מהי הסיבה שאין אני מכה אותם? היא משתי סיבות. ב' אני שמח לקבל מכות לשם מצות קדושת שבת קודש. ב' יתכן שאלה הימים אתם תחזרו בתשובה ותתחרטו על מעשיכם, יוצא אפוא שאני הכיתי יהודי שומר תורה ומצוות. כיון שראו השוטרים את קדושתו וצדקותו של ר' עמרם, הפסיקו להכותו מאותה שבת. וכמה כבישים שהיו

נוסעים ומחללים שם שבת נסגרו בזכותו. ובנוסף לכך, מאותה השבת היו השוטרים שומרים עליו, ושלשה שוטרים היו מלווים אותו בכבוד ובהערצה בשירה ובזמרה עם כל מלוויו, במקום התנהג המרכזית שם היה מוחה עד לביתו. באחת המחאות הכה שוטר אחד את ר' עמרם בלוי באופן קשה מאוד, ולהגנתו החל אחד המוחים להכות בחזרה את השוטר, ולפתע הזדעק ר' עמרם וצעק לעבר אותו מוחה, רשע!!! למה תכה רעך זה נאמר מפיו ביום שעל עצמו אינו חס כלל וכלל. עד לפני כמה עשרות שנים היה ברחוב ישעיהו בירושלים בבנין אדיוסון קולנוע שמכרו בצעם יום השבת כרטיסים לאישור כניסה לקולנוע. המכירה התקיימה בדלפק לפני הכניסה לקולנוע, מוכר הכרטיסים ישב בתוכו הבנין והרוכש את הכרטיס הגיע מהרחוב והיה מקבל את הכרטיס דרך חלון הדלפק. רבי עמרם בלוי לחם עם בכל עוז ותעוצמותו למען קדושתה של השבת שלא תתחלל, ועל אף שהכוחו נמרצות לא התפעל כלל וכלל והמשיך במלחמתו מלחמת השבת. רבי עמרם היה ניגש ומכניס את ראשו בתוך החלון, ולא היה נותן בכך לרוכש את הכרטיסים. תיכף ומיד הוזמנה המשרתה למקום לנסות להשליט סדר במקום למען תתבצע מכירת הכרטיסים כרגיל. הללו הכו את ר' עמרם קשות, אלא שהוא לא שת לבו אליהם כלל ולא הוציא את ראשו מהחלון וכך מעט במה ידיו למכור כרטיסים לחלל את השבת קודש. סיפורים נוספים מסופר על רבי עמרם בלוי שבאחת ההפגנות למען קדושת השבת הוא נדרס באכזריות ולאח"כ נעצר למשך תקופה ארוכה בשביל שלא הסכים לחתום שיפסיק עם ההפגנות ואף לא השתתף משום כך בחתונת בנו, זה נקרא קנאי באמת לשי"ש. וכשנודע לחזון-איש שרבי עמרם כלוא בכלא מיד רץ לבקר, כאשר נכנס לחזון-איש לתאו של רבי עמרם, התלהב רבי עמרם ורץ לקראותו ושק את ידיו, ונבנתו הראשונה היתה כדאי לשבת אפילו שנה שלמה בכלא, ובלבד לקבל אורח גדול ונעלה כזה. על כך ענה לו החזון-איש, שהעולם כולו נמצא בבית סוהר גדול. החזון איש התבטא באותו מעמד, כי הגיע לבקר את השבת השבויה בכלא. רבי עמרם בלוי נפטרו ביום שישו ט"ו תמוז תשל"ו.

ואצל גדולי ישראל ראינו קנאות אמיתית לשי"ש והיכן ראינו את זה במקומות שהם חשבו שאין להם להחזיר את שותקו. **על האדמו"ר מתולדות אהרן זיע"א** שהיה קנאי לשי"ש מסופר שכאשר שהה האדמו"ר מתולדות אהרן זיע"א בזכרון יעקב והיה בסידורים של בית הכנסת נדפס תפילה לשלום חיילי הצה"ל, וקרעו תפילה את התפילה מתוך הסידורים. נצטער האדמו"ר על מצד, ואמר הרי אי זה בית המדרש שלנו שנוכל לעשות בו נחפזינו. וכאשר שבת בקרית אתא, ובבית המדרש שם נהגו לעשות אחר קריאת התורה מי שבדך לחיילים, ולא רצה להלביג את פניהם וכן לא להוכיחם, כי כשם שמצוה לומר דבר הנשמע, כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע, והרי אין לאנשים אלו שום הבנה הראויה בעניינים אלו, אולם להגיד להם איהו דבר העלול להביא ריב ומחלוקת או להבנת פנים הרחיק את עצמו בכל כוחו. וכאשר ספרו לאדמו"ר כי אברך אחד הדפיס כמה מאות עותקים מדרשות הרב הנדפסת בספרו דברי אמונה כנגד יום העצמאות, וגם הניח את זה במקומות מסוימים על מנת להכאיב אישית לאנשים מסוימים בלי שום שייכות להנידון. קרא לו האדמו"ר וגער בו, איך הרהיב בנפשו לעשות כדבר הזה להכאיב ליהודי, ולסלק חשבונות פרטיים עייז הדרשה שלו. ואמר לו: כי לך, לא תהא לו דריסת רגל בבית המדרש למשך שלשה שבועות. באחת השנים בפורים משולש עשו במוצאי שבת הצגה על שלחן האדמו"ר כממה אנשי אגוויי. ועשו חזוק מאחד מראשיה. האדמו"ר דרכו לא התבונן כלל בזה, אלא היה יושב ודובק בשרעפיו בה' אלקיו, אולם לאחר עריכת השלחן כאשר נודע לו מה שהיה, נוף בהם קשות ואמר: הרי כולם יודעים לרבות אותן ראש המפלגה ארת התנגדותי עליהם, אולם לעשות שחוק מאדם, ובפרט ברבים היתכן כדבר הזה, והצטער מאד על זה. היה מעשה באחד שביזה את אחד מגדולי אגוויי כאשר היה במאה שערים לצורך איהו ענין מבלי לייצג את מפלגתו, וגם את להסייף לציונות, ואשר האדמו"ר על אותו אדם, דריסת הרגל בבית המדרש למשך כמה שבועות. ובשבוע לאחר מכן נסע האדמו"ר לחיפה ברחבת, ובכניסתו ראה כי בקרון הבא יושב אותו אחד ממפלגת אגוויי, והאדמו"ר לא רצה להפגש עמו, אך גם לא רצה לעבור כנגדו בלא לדרוש בשלומם שלא לבזותו ולכן עמד הרבי בתא המחבר את הקרונות במשך כשלוש שעות והתנדנד עם הרכבת באופן הקרוב לריסוק איברים, הכל בשביל להירות בכבוד הזולת וכבוד שמים גם יחד. ויצויין בזה, כי לדעתו של הרבי היתה כי את אנשי המפלגות למיניהם כאשר אינם באים לצורך המפלגה, אסור לבזותם וגם לא לקרובם, וידוע כי הרה"ר גורן היה מפתל במשך זמן מה תפילות קבלת שבת בבית מדרשו של האדמו"ר ואחת היתה הוראתו של רבינו שאף אחד אסור לו לדרוש בשלומם ולא לדבר אתו מטוב ועד רע, ולא לבזותו, כל זמן שלא ידבר.

מסופר על תלמידי חכם אחד שהיה עובר ברחוב ביום שבת קדש, וראה תבורת אנשים משחקים בקובייה. והוא מרוב הרגשותו וקנאותו לתורה ולדת, התחיל להוכיחם בלשון קשה ותוקפנית, אך הם מחללים את יום השבת! מיד הביישו ממנו והתחרטו, וביקשו ממנו מחילה והלכו להם, למחרת הביאו לו סכום כסף חשוב, בתורת צדקה וביקשו

נמצא בצד ימין? **כא.** מתי לא עוזרים ליהודי מבוגר כשהוא נופל? **כב.** מי המבוגר שלא משלם ולא משלמים עליו בנסיעה באוטובוס? **כג.** מי שר עם פה סגור? **כד.** מי רק עולה ואף פעם לא יורד? **כה.** מה השעה כשהמחוג בין אחד לשתיים? **כו.** מי לא מנהל כשנהיה שבע? **כז.** איזה דבר רטוב נקרא יבש? **כח.** מה משותף לורינו ותרנגול? **כט.** איזה שני חפצים יש בהרבה בתים ויש לזה אותו השם ושמן הוא ממה שעשוי והמוצר לא עשוי ממה שנקרא בשמו?

חידות על בעלי חיים לשאל את הילדים: ל. איזה בעל חיים יש לאחד מאבריו שם שונה מאשר לכל הבעלי חיים? **לא.** שמות בעלי חיים בכל אותיות הא-ב: **לב.** לפחות עשרה שמות של בעלי חיים שהם גם שמות בני אדם? **לג.** איזה בעל חיים הראש שלו רחוק מהבטן שלו? **לד.** איזה בעלי חיים שמים מורכב ממילה בת ארבע אותיות שהיא שתי אותיות פעמיים? **לה.** איזה בעלי חיים שם ושם בן זוגם שונה לגמרי? **לו.** איזה בעלי חיים אכילים בשבת? **לז.** איזה בעל חיים נקרא ישר והפוך אותו הדבר?

תשובות: א. בגמי אמרו בנות צלפחד חכמניות הם, וכן בפרק כו מו מזכיר סרח בת אשר ומובא בנביא שמואל ב כ שהיתה חכמה. וכן יוכבד שמוזכר בכז נט היתה צמיגת ומילדת נקראת חכמה. **ב.** כו לו. לפי שמשפחת הצלזלני. **ג.** כו פט - נמואל. **ד.** וידבר ה' אל משה לאמר. **ה.** זרח ב שמעון וזרח בן יהודה. **ו.** כו יג. **ז.** סרח בת אשר ויוכבד בת לוי. **ח.** שויע קמא המקבל עליה קורא עם הבעל קורא ואסור שישמע לאזניו. **ט.** התפור לא נגע קודם בימים ולא הכשר לקבל טומאה. **י.** לא בדיו פסח ממילא אין בימים אלו את הברכות של ליל הסדר אכילת מצה, מרור, אשר גאלנו. **יא.** ר"ה החל סמוך לשבת כמו השנה הקרובה. **יב.** אותו ואת בנו. **יג.** שותים בצמא את הדגים. **יד.** על שתיה. **יז.** דג זהב. **יט.** אדם בשם מאיר. **כ.** חלום. **כא.** "וכחלום יעוף". **כב.** פקא בכביש. **כג.** משקל. **כד.** מעלית. **כה.** רכב מנהק רחובות. **כז.** בנפילת אפיים. **כח.** נהגה. **כט.** שר (מיינסטר) שלא פותח את הפה. **ל.** עלות השחר. **לא.** בשעה 12 יש אחד ושתיים, א"כ השעה 12 בדיוק. **לב.** מי שנהיה שבע רצון. **לג.** יין יבש. **לד.** הודו. **לה.** פח. וזה לא עשוי מפח כי עשוי מפלסטיק ומתכת. וכן כסיף לב שבת (לארץ) עשוי ממתכת ולא מפח. **לו.** האף של פיל נקרא חדק. **לב.** אריה. **לג.** אריה. **לד.** הפופטם. **לה.** חמור. **לו.** טווס. **לז.** כלה. **לח.** מרק. **לט.** עורב. **לא.** צבי. **לב.** קרנף. **לג.** רום. **לד.** תרנגול. **לה.** אריה. **לו.** אריה. **לב.** צבי. **לג.** צב. **לד.** אילה. **לה.** חולדה. **לו.** גדי. **לב.** לביאה. **לג.** ציפור. **לד.** רחל. **לה.** גירפה. **לו.** לה צוואר ארוך, ולכן ראשה רחוק מהבטן. **לז.** ציצר. **לח.** לה. **לח.** אריה לביאה. **לו.** חמור. **לז.** אריה. **לח.** אריה. **לו.** דג, תרנגול, פרה. **לז.** סוס.

חידון משמעותות מילים לפרשת פנחס: ז' משמעותות למילה קנאה

קנאה - נקמה. "בקנאו את קנאתו" רש"י: בניין את נקמתי (במדבר כה יא).

קנאה - ללא מחילה. "קל קנא" רש"י: מקנא ליפרע ואינו עובר על מדותיו למחול על עובדה זרה. כל לשון 'קנאה', 'אינפריינמנט' בלעז, נותן לב ליפרע (שמות כ ד).

קנאה - התראה. "איש אשר תעבור עליו רוח קנאה וקנא את אשתו" רש"י: לשון התראה (במדבר ל).

קנאה - חוסר פרגון והצלחת הזולת, או רצון להשיג את מה שהשיג הזולת. "ויקנאו בו אחיו" (בראשית לו יא).

קנאה - כעס (חיבה). "הם קנאוני בלא אל" רש"י: העבירו חמתי (דברים כה).

קנאה - ללא פשרות. דבקות קיצונית בדבר.

קנאה - קנה אותה.

מדור זה להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות שנשלחו השבוע ובהם המון פתרונות לבעיות שהובאו בשבועות קודמים: א. לתועלת כל עם ישראל, מי שיש לו דירה לכן הזמנים להשכרה בכל מקום בארץ או שרצה להחליף יש שלוחה מיוחדת בקו לוח מודעות, 0368806688 שלוחה 4. **ב. לגבי בקשת עצה,** לספר שרטוב ממים, למניעת עובש. מניסיון בנחמה וכמה ספרים, יש להניח את הספר פתוח, ומידי יום להפוך קבוצה של דפים, שהספר יקבל אוויר כמה שיותר. הספר חייב להישאר פתוח עד שהוא מתייבש לגמרי כמה שהספר יותר זמן סגור, העובש מחלחל יותר. **ג. עיצה לשימוש חוזר בספרי לימוד** יש למלא את ספרי הלימוד עם עט מחיק. ובגמר השנה ניתן להניח קבוצת דפים יחד והכיתוב נעלם וכך ניתן להעביר לילד הבא בקלות. **ג.** **גנוליו במפרץ כף היד:** יש רופא חרדי בפ"ח מומחה גדול מאד לכף יד הוא מוציא את זה בקלות ובמהירות תוך החלמה מהירה בס"ד מסי' הטלפון שלו הוא ד"ר ויגלר 0543452499. **ד.** לגבי מילוי חור בזקן שלא גדל - מנסיון במשפחה למרוח ליד יום לפני השינה שכן שומשים - קונים בחנות טבע - ובעזרה"י לאחר כחודש יש כבר תוצאות, אבל בהחלט יכול להשתנות מאדם לאדם וכן תלוי בגיל ככל שמדובר בגיל צעיר עוזר יותר. **ה.** הערה בעניין הצמדת קשר היוד אל הדי בתפילין של יד: יש רבים שמצמידים את הקשר על ידי תפירת גיד, אבל בפועל רואים שהיוד לא מצמידה לבית למרות הגיד, ונדיין יש רוחם ביניהם. מה שמומלץ (ואז כבר לא צריך גיד), א. להרחיב את החיתוך

(באמצעות קאטער או סכין חדה) בקופסא של התפילין כדי שיהיה מקום לקשר ברווח [במיוחד היום שהרצועות יותר רחבות ויותר עבות מעפעם]. **ב.** בזמן לגולג הרצועות והנחתם בכיס, להעביר רצועה מעל היוד ולהצמיד בחוזקה את היוד אל הבית (עדיף כמה סיבובים חזקים), במשך כשכונת-כי טבע העור לקבל את הצורה שרוצים, כשלוחצים עליו בחוזקה. בדוק ומנוסה! (אין כאן חומרה שלא להניח את הרצועה על הקשר, כי זה נעשה לצורך הקשר) ו. פתרון לבעיות גדילה: יש לניקה של רינה פליישמן ממודיעין עלילת שמטללת בצורה טבעית וזה עושה פלאים 089742001. 0504101609. **ז.** פטנט מצויין ששמעתי ממישהו בשם דקשר לקשרים בצציצות שכל הזמן נפתחות בעיקר כשהם חודשים פשוט כל חוט בפני עצמו ומהדקים אותו. לאחר מכן הו מפקסיק להפתח. **ח.** ניתן לקבל תכנים מעולים על שלום בית ללא עלות ישירות למייל מיועצת זוגית מנוסה שקיבלה את ברכתו והסכמתו של הרב יצחק זילברשטיין שליט"א. נא לשלוח מייל ל racheli56921@gmail.com ולבקש תוכן לחידוש והעמקת הקשר. מותאים לנשים בלבד.

התורה חסה: בקשת עזרה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ לסייע לציבור מתבקש לשלוח למייל שבסוף העלון והקב"ה יחזיר לו בכפלים: א. מבקשים לקבל עצות לטיפול בסוריאה בקרקע שגורמת לפצעים ושיער דליל. **ב.** בקשר לקרסובן לשיער שמונע שמונעוים בשם natural אבקש לדעת היכן ניתן לרכוש זאת. **ו.** מה אפשר לעשות נגד נמלים בהירות קטנטנות?

הגניגים המיועדים לאלו שיש להם תועלת הרגע הזה שאתה מוציא משהו מהמקפיה ומתחילים ליפול דברים ואז אתה סוגר במהירות כדי שזה יפול אצל הבא אחריו.

הרגע הזה אחרי שהדרשן כבר אמר "השם יעזור..." פתאום הוא נזכר בעוד משהו.

הרגע הזה שאתה ברחוב ורואה מרחוק מכר מתקרב, ואתה מתחיל להסתפק מתי כבר אפשר לנענע עם הראש לשלום. **עד שסוף** הסוף הצלחתי להיזכר מי זה היה האיש הזה שאתמול ביקש ממני למסור דרישת שלום, בסוף שכתתי למי הוא רצה שאמסור.

משפחת ברמדה מודיעה: אין לנו אחריות על המכנסיים המיוצרים בטורקיה.

אם חלב זה חלבי, בשר זה בשרי, אז למה דג זה לא דגי?

כמה זמן נצטרך עוד להתישא עד שימציאו סנו שיוודע לקטול מקקים בצורה כזו שלא תפארו גופה?

אם היו שואלים אותי, אני הייתי אומר ששעון הקיץ צריך להיות שהחילה יתחיל מהבוקר עד הערב שאז אנשים יישנו בבית במזגנים וערב אנשים יקומו ויפנו איש לעסקיו עד למחרת בבוקר שאז שוב יילכו לישון.

אין בחור עיפי. יש בחור שעייף לו.

הציר קם על הגפילצט פיש.

אומרים שאם הולכים לישון מוקדם אין בעייה לקום מוקדם. אז אומרים.

מלפפון חמוץ בלי קוגל כמו זנב בלי פרה.

השדכן לאבי המיועדת: הבחור מעוניין שלא יהיו פגישות בין הזמנים משום שהוא רוצה לנצל את בין הזמנים בצורה מושלמת לאגירת כח לזמן הבא.

מעניין מה חשב האיש שהיה הראשון בעולם שקשר לעצמו בד צר על הצוואר וקרא לזה עניבה ומאז הכל הסטוריה.

בגלל המצב הקשה, "מוקד הישועות" מכריז על מבצע ישועות חסר תקדים: שתי ישועות במחיר ישועה אחת.

מסתמין: בתגובה לירי הקטבים לירשאל ישראל תפתח בית חולים לילדי החתומים.

מהו הרעש הכי חזק בעולם? יתוש שזומזם באוזן רגע לפני שאתה נרדם.

יש שופטים בירושלים. גם בהאג.

חידה מאת גדליהו עדין לגדלות: למה ליתוש אין שן בינה? - תשובה: אין לו בינה בכמות כזו שמצדיקה שן.

היכן ניתן להשיג העלון

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפניה בחצר ברחוב סוקולוב 23. ובבנימ"ד המרכזי מניין אברכים 'פרדס כץ' (רחוב אבוזצירא 9, ובכולל 'מורשה ודעיה' (בית כנסת הגדול) בספריה בקומה ראשונה (בתרוף) בכניסה המערבית בקרטון בארון למטה. וכן בשאר המקומות ואצל המפיצים הקבועים. אין לקחת יותר מעלון אחד בשום מקום ולא אישור. כמו"כ ניתן להשיג את העלון במודיעין עילית אצל אחד מעמודי הדור במידות אצליות רבי דוד רוטשילד ברחוב אבני נזר. עוד במודיעין עילית בעמדת אוצר החכמה בבית הכנסת קהילת משך חכמה - רחוב משך חכמה 41 בעלות סמלית של הוצאות ההדפסה בלבד כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגליל אצל רבי שמחה שלמן שליט"א סיפור מהשבוע: אברך ראה את הראש כולל מעיין בעמוד האחרון של העלון, הראש כולל הצטדק: קיבלנו הצעת שידוך מהר יונה ואני בודק אם יש את הטלפון של

שולמן לברר אצלו... **כן ניתן להשיג בירושלים** בישיבת מיר אצל רבי דוד רוטשילד. או אצל האדם הגדול והאהוב על כל מי שמכיר אותו. תמיד הוא שמח שמחה פנימית מהלב שמפגינה רבות על הסביבה שלו הצדיק רבי אבי פרידמן שליט"א. עוד בירושלים **בישיבת קמניץ** אצל הבחור החשוב בנשי"א רבי מיכאל זילברמן שליט"א. עוד בירושלים **ברמות א** משפחת בשארי רחוב אביר לואי לפסקי 42 דירה 5. עוד בירושלים **ברמות ג'** בית כנסת זכרון אברהם אצל האדם הכי מופלא ומושלם בעשיית רצון ה' רבי אליהו בכרך שליט"א. עוד בירושלים **ברמת שלמה** בישיבה החדשה בעיריאל אצל הבחור המופלג רבי מאיר פילץ שליט"א. **בבית שמש** בבית שמש אצל הגבאי שבזכות הרוח והעוצמה שהוא משרה מנייני המעריב באור אליהו דופקים כל 12 דק' עד 12 בלילה רבי נחום זכריש שליט"א בבית הכנסת אור אליהו רמב"ם ג'. וכן בישיבת מרן הגר"מ שטרנבוך - חבקוק הנביא 7 רמה ג'. עוד ברמב"ש ג' גם אלימלך הכהן גליק ניי. **בבית ד** בישיבת ברכת מרדכי אצל הבחור החשוב והשקדן יהושע פרידמן מצדיק ביתר במספר 0548500891. **בנתיבות** ב'בית בוכריס'. ובבית יצחק, ובבית מהרי"ץ. **בירושם** אצל רבי מיכאל גולדנברג שליט"א. האיש הישיבה הוצר שבירוחם. **באופקים** בבית כנסת שערי תפילה (פריקס). **באופקים:** בפריקס ע"י הנער הצדיק בעל מידות טובות ואצילות מיוחד בהתמדה מגדולי מוזיק הרביים בדורנו צבי יצחק המברסטון ניי לומד בתורת שמשון. **בקריית גת** בביהכ"נ שומרי אמונים ובביכ"נ קרעטשנף מיוס שישי. **בחזון חזקאל:** בבית כנסת המרכזי. **באשדוד:** בבית כנסת החיד"א רובע ג אצל הצדיק מוכה זרבים הגדול רבי יצחק שמוענייה שליט"א. **בעוים** בישיבת נר אליהו אצל רבי יוסף המאירי שליט"א. מזל"ט לרבי יוסף שזכה לסיים השבוע סדר נשים בבלי בעיון רב. **ברעננה** אצל משפחת זכאי רחוב נעמי שמר 9/5 טלפון: 052-6903395. **בפתח תקווה** באור ישראל הגדולה והקטנה. **באהל אברהם** ובשירת מרים. בקהל חסידים. **ביוצא חברון.** ובבני ישיבות שבפרי מגדים, ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. וכן בישיבת אור ישראל **בראשון לציון** בישיבת עטרת שלמה. **אשכנז:** עוד **בראשון לציון:** ברח' דבור 21 /חפץ חיים 1. מניין: בני תורה, היידר ראשון **באלעד** בתפארתה בחוף. ובישיבה של הרב אטינגר, בכולל של הרב פכטר, בשאר שרגא באבן בנירול, ובאחיעזר ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. עוד **באלעד** בבית הכנסת עמק ההלכה ע"י רבי יצחק רבי שליט"א. עוד **באלעד** בישיבת באר התלמוד בראשות מרן רבי אריה בויאר שליט"א. **בצפת:** בהיכל ישיבת צפת ע"י האיש ראש העיר הרותני של צפת רבי אברהם לויטון שליט"א. העלון היורק גם במניין הנץ שע"י איילת השחר. **בחריש:** במתחם בני כנסיות בשכונת בצוותא. בבית הכנסת חניכי ק"ק תימן. **בקריית אתא:** בבית הכנסת מאקואו ירושלים 3 כמור"כ ניתן להשיג אצל הקובץ שיעורים של הדור רבי אלחנן וסרמן שליט"א - בכולל: **כתר תורה** בביהכ"נ המרכזי בשכונת שביט בקריית אתא. **ברמת השרון** אצל האדם גדול במידות רבי דניאל פוסטבסקי שליט"א בבית הכנסת מורשת אבות וכן בבית הכנסת גאולת ישראל וכן בבית הכנסת וכולל הוד צבי. **לגבי החידה שבוע שעבר על האריות** הוסף הילד הצדיק גדול הדור הבא אריה פוסטבסקי בנו של ר' דניאל עוד שלוש מקומות א. דניאל שהיה גבוב האריות ב. נבוכדנצר שרכב על אריה עם מושכות נחש ג. נח בתיבה ששחב להאכיל את האריות וקיבל נשיכה, וכעת יש לנו עוד סיפור על אריה הצדיק שידע כ"כ הרבה. **בחדרה** בכולל אדרת אליהו בראשות הגיר נתנאל יקותיאל רחוב הגדול העברי 13. **בעפולה** בבניהכ"נ נצח ישראל בשכונת עפולה עילית וכן בבניהכ"נ בית ישעיהו אצל האדם שכל הזמן בעליה וניכר עליו העליה שלו רבי אהרן קולדצקי שליט"א. עוד **בעפולה:** ניתן להשיג את העלון בעמדת אוצר החכמה בבית הכנסת המרכזי האהל משה - גבעת המורה עפולה - בעלות סמלית של הוצאות ההדפסה בלבד. **ביד בנימין:** בישיבת דרכי איש אצל הבחור המופלג בכל המידות הנכונות רבי ישראל מאיר נדאם שליט"א. **בענז:** רחוב גיבורי סיני 32 על הסטנדר בכניסה לישיבה. **בחולון:** בכולל ערב שע"י ביהכ"נ מטה משה של הגה"י רבי בצלאל שלום שליט"א אצל הצדיק היקר רבי יקיר סימן טוב שליט"א. **בקריית מלאכי** בישיבה אצל הבחור המופלא מאוד הבח"ח דובי הלל שליט"א. **בכפר מנחם** אצל המשגיח היר"ש מרבים הגה"צ רבי ישראל ווייס שליט"א. **בנהריה:** בכולל תהילה לדוד נהריה או בפאלפון 0548437532. **בארגנטינה:** בקהילת שובה ישראל במקום המיועד לעלונים. ובשכונת פלורס בישיבה של הרב דינעס. **בשוויץ:** שטיבל גור ציריך.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלונים של כל המש השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. בקשיש על מאגר השיעורים והתפירות וקובץ גיליונות שלמה קולדצקי ומורידים מה שרוצים.

כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com יש לדייק במייל וכתוב קודם 456 ואח"כ alon@gmail.com

להשתתפות בהוצאות העלון לפנות: 0527633431 או **בינדרים פלוס:** רשת הכוללים פרדס כץ-עלון, (שלוחה 2422). זכות הרבים תלוי במסיעים! אפשר לשלוח משם הדעות.

ניתן להשיג בכתב גדול במייל הנ"ל.

16/06/2022 - 16/06/2022 פתח תל

102

{ אז נדברו }

פרשת פנחס תשפ"ד | גליון מס': 658 | לסדר: " העי נותן לו את בריתי שלום... "

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191



לשותפות איתנו בהוצאות

ההדפסה:

בבנק: פאג

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדריים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

054-8446691

תודה מראש!!!

בשורות טובות

לכל בית ישראל!

מה בין הכותל המערבי לכותל חצר של בבא בתרא???

כשהייתי ילד... בחידר שלי היה אסור לשחק כדורגל... אבל בציכונה שיחקו... ויום אחד השכן רצה שאני אשחק איתו כדורגל... אז הוא הסביר לי בקצרה מה זה כדור רגל... הוא אמר לי שיש שני שערים!! נניח השער שלך זה מצד ימין!! והשער שלי זה מצד שמאל וקדימה... שמים את הכדור באמצע ומתחילים לבעוט עם כל הכח... ואז קרה משהו מעניין!! הוא 'משום מה' התחיל לבעוט לכיוון השער שלי... במקום לקחת את הכדור לעצמו... הוא כאילו בא לקראתי... שמחתי שמחה גדולה איך מלאכתי נעשית ע"י אחרים ולא נותר לי אלא טיפה לעזור לו ולהכניס את הכדור סופית אלי... ואז הוא צעק גאגגול!!! אחד אפס!! ועוד הייתי בטוח שהוא שמח בשמחתי... בקיצור: לא חלפו חמש דקות ושנינו הבנו שיש פה 'טלפון שבור' מה מתברר?? שאני לתומי הלכתי עם שכל ישר ועשיתי חשבון פשוט: אם סיכמנו שזה השער שלי!!!! אז כנראה שהמשחק הוא שכל אחד צריך לקחת את הכדור כמה שיותר אליו... לשער שלו... ואז הוא צחק צחוק גדול והסביר לי לא!!! **המשחק הוא הפורז!** כל הרעיון של המשחק זה שאתה צריך להכניס את הכדור לשער של השני... אדרבה... השפל הכי גדול בכדורגל שהכדור נכנס לתוך השער שלך, וככל שהוא מתרחק מהשער שלך ככה זה יותר מבורך, וככל שהוא צובר יותר ויותר מרחק מהשער שלך ומתקרב לשער הנגדי זה רק יותר טוב... ומתי נקודת השיא?? מתי אתה מנצח?? כשהכדור מגיע לנקודה הרחוקה ביותר- ונכנס לתוך השער השני!! זה גול!!! לחיים!! אמרתי טוב?? **עד כאן כדורגל...**

תכל'ס... כלפי מה הדברים אמורים???

להבדיל אלף אלפי הבדלות... בין קודש לחול ובין אור לחושך... מכל מלמדי השכלתי... אבל ככה זה בדיוק בעבודת ה'!!! כמו שבכדורגל יש שני שערים... ככה בעבודת ה' יש שני שערים!! יש שער שמיים!! ויש שער הארץ!!! התורה פעם הייתה בשמים... כביכול 'הכדור' היה בידיים של ה'... תנה הודך על השמים... נו... מה יכול להיות יותר טוב מזה שהתורה בשמים?? זה המקום החשוב והאידיאלי ביותר?? **אבל לא!!! זה בדיוק הפורז!** נתאווה הקב"ה שיהיה לו מדור ושכינה בתחתונים... (אגב: הרחבתי בזה שבוע שעבר מהווית של שמירת העיניים) כל זמן שהתורה בשמים... זה כמו השלב שהכדור נמצא עדיין בתוך השער שלי... **לא עשינו כלום!!** ואז יום אחד התחיל המגרש... התחיל המשחק... התורה יצאה לדרך... ותשלך אמת ארצה... הקב"ה מתחיל להוריד את רצונו יתב' לעולם... וכעת יש כברת דרך ארוכה... התורה כעת עדיין די קרובה לשער השמים... והיא צריכה לרדת ולרדת בסתר המדרגה עד תחתיות ארץ... ורק שזה יגיע עד למטה מטה!! אז יהיה כביכול גול!!! רק אז יגיע התיקון השלם... דור המדבר הם דור דעה... איזה קרבת אלוקים... רואים ניסים בעיניים... לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן... אבל לא!!! עם כל הכבוד- זה לא זה!! זה לא המצב האידיאלי... ולמה?? כי נכון... עם ישראל נמצא כעת ברום המדרגה... הכי קרובים לשמים... (הרכין שמי שמים ע"ג ההר... כשמשמה עלה לראש הר סיני, זה נקרא שהוא עלה לשמים, כי השמים ירדו לראש ההר) אבל זה כמו כדור שיצא הרגע מהשער... זה לא השלב האידיאלי!! כי ההישג הגדול הוא דווקא כשהכדור יגיע עד שם...

ואז לאט לאט... התורה יורדת ויורדת... ויש ירידת הדורות... ומצד אחד אנחנו נהיים כל הזמן יותר רחוקים מה'... אבל מאידך... זה כל 'המשחק'!! הכדור צריך להגיע לשער הנגדי... התורה צריכה להגיע לארץ וככל שירידת הדורות מעמיקה ככה התורה יותר מתקרבת ליעד... ל-גול!!

בקיצור: יש פה כביכול אבסורד מובנה!!! כמו שבכדורגל ככל שהכדור יותר מתרחק מהשער שלי ויותר מתקרב לשער שכנגדי זה הנצחון!! זה היעד!! ככה להבדיל בתורה, ככל שהתורה יורדת יותר ויותר בסתר המדרגה... מצד אחד זה הסתרת פנים וירידת הדורות... אבל זה לא סתירה שאדרבה!! אנחנו רק מתקרבים יותר ויותר ליעד... **ואם הבנת את היסוד הזה קלטת את כל התמונה**... עכשיו תבין למה המשיח יבא דווקא בגיוגל של הדור שלנו... למה דווקא הפיתויים השפלים בדורנו הם הם פסגת המעלה... כי... כי כאן זה הגול!! כאן התורה מגיעה ליעד הסופי של מדור ושכינה בתחתונים!!! הכי רחוק משער השמים!! ואני ואתה עומדים שם הכי קרוב לשער... מוקפים מכל עבר באחיזת החיצונים... בטח... אנחנו במעוז של הקבוצה הנגדית... ואנחנו צריכים להכניס לשם את הרבש"ע!!! ואילו אתה מתמלא בקנאה צורבת בכל אותם מצוקי ארץ וקדושי עליון שזכו להיות הכי קרובים לה'... שראשם היה בשמים... **וההלל... אתה לא קולט!!!** נכון שהם זכו להיות הכי קרובים לה'...

אבל הם היו הכי רחוקים מהיעד הסופי!!! וכעת שאתה נמצא שם בתחתיות ארץ... אתה הכי קרוב ליעד... ועיני כל הדורות נשואות אליך... עיני רבי עקיבא והאר"י הקדוש והבעש"ט והגר"א, עיניהם נשואות אליך... אנחנו קדמנו לך את התורה עד חצי המגרש... הדורות שאחריו קידמו אותנו עוד קצת... ואתה נמצא כעת בבעיטה האחרונה... במאבק של הרגע לפני הגול!! אתה כעת מוכרח להכריז שה' נמצא גם!!! גם במקומות הכי שפלים... גם איפה שנראה שהיצר הרע קיבל בלעדיות... היצה"ר עומד כמו שוער ולא נותן ל'מלא כל הארץ כבודו' להיכנס... ואתה מוכרח לנצח!! אתה מוכרח להכריז: ה' פה ואני נאמן אליו ומתגבר על עצמי פה!!! בום!! גול!!! ברגע שהכרזת שנכחותו יתב' נמצאת גם בתחתיות ארץ!! כעת הושלם רצונו ית' שיהיה לו מדור ושכינה בתחתונים! מזל טוב תיקון השלם... **ההמשך בעמוד 6**



מה פשר הלחץ מהשעה והדקה והשניה שהמשיח יגיע...??

כשמדברים על ביאת המשיח... אם שמת לב: יש מין שפראך כזה שעושים מאוד הרבה עסק מהרגע והשניה שהמשיח יגיע!!! אתה בטח מכיר את זה... את אלו שכבר שנים מוכנים עם איזה דף שכתוב בו את הברכות שצריך לברך כשהמשיח יגיע... וזה יהיה מוכן כדי שברגע שהמשיח יגיע אני לא אצטרך להתעכב אפילו דקה אחת... ואם זה אותם צדיקים שהיה להם בגדים מיוחדים מוכנים בארון כדי שברגע שהמשיח יגיע זה יהיה מוכן ממממדי להלבשה כדי שלא יצטרכו להתעכב אפילו ששששניה אחת... וגם המשיח בעצמו... מובא בחז"ל שהוא מחליף כל תחבושת בפפרד ולא בידוד כי הוא רוצה להיות מוכן שברגע שה' יקרא לו לגאול את ישראל... הוא לא יצטרך להתעכב אפילו שניה... ותכל'ס... עם ישראל כבר מאות שנים מתכנן את השניה הזו ואת הרגע הזה ואת השעה הזו!!!

ובינינו... ברגעים מסוימים אני שואל את עצמי... נו דחילאק... זו הבעיה?? זה מה שמטריד אותך?? איך אומרים... היה לנו סבלנות לחכות לו 2000 שנה... הוא יחכה לאשתי עוד שעתיים שהחולצה תצא מהכביסה ותהיה מגוהצת... ואני לבנתיים ירוך לקנות כובע... נו... באמת? זה הסיפור? בדיק הרבע שעה הזו מטרידה אותך?? אדרבה... בראש שלי זה עובד בדיק הפוך... מתי אנחנו קצרי רוח?? כ' שארכה לנו הישועה ואין קץ... אבל כשיגיע כבר השלב שאנחנו כבר נדע שהמשיח פה!!! נו... כשנאחז שם... תסכים איתי שכבר לא יהיה כ"כ משנה לנו אם זה יום אחד לכאן או לכאן... לא מסכים איתי?? אז מה פשר השפראך הזה שעושים כ"כ הרבה עסק מהיום והשעה והרגע שהמשיח מגיע??

והתשובה היא כך:

דבר ראשון: באמת באמת... בינינו בינינו... אף אחד לא באמת מוטרד מהשעה והחצי שהמשיח כבר פה ומה יהיה עם החולצה ומה בדיק מברכים כשדוברים אותי... תרגע... הכל בסדר... זה הדבר האחרון שאמור להטריד אותנו והלוואי שנגיע למצב כ"כ טוב שזה הדבר היחיד שנוותר להטריד אותנו... **אלא מאי??** אתה מבין לבד שזה בעיקר עניין של ביטוי!!! אנחנו מבטאים את האמונה שלנו 'בכל יום שיבא' ואין אנחנו מבטאים אותה? בזה שאנחנו מתעסקים בפיצ'פקס של אותו רגע שכביכול זה יכול לקרא בכל רגע... שאפילו את הבגדים לא יהיה לנו זמן להכין... (כמו שעם ישראל במצרים אכלו מצות כבר בליל פסח... על שם האמונה בה' שמחר!!! כשנצא בפועל!! זה יהיה הכזה חפזון כשיעור שאפילו לא יספיק הבצק להחמין) בקיצור: אל תתקע בפיצ'פקס... תתחבר לרעיון היותר פנימי שבזה... זה דבר ראשון...

דבר שני!!! וזו הנקודה העיקרית... שיש לנו עניין לבטא ולהזכיר לעצמנו עד כמה ביאת המשיח תהיה פתאומית!!! (ולכן אנחנו גם משקיעים בביטוי וההמחשה שבזה...)

ואני רוצה להשתמש בדוגמא המדממת והכאובה מהטבח הנוראי והפתאומי שהתרחש בשמחת תורה... בימים אלו מתקיימת ועדת חקירה על המחבלים שהביאו לאסון הזה...

וניתן לומר שהמחדל הגדול ואולי היחיד שהתרחש שם זה הארבע חמש שעות הקריטיות... שאז קרה הכל!!! (אתה מבין לבד שאם 3000 מחבלים חוצים את הגדר... ומטוס אחד בלבד!! רק אחד... היה מגיח במהירות של 25 שניות ומרסם אותם... אפשר היה בחצי דקה לחסוך 300 ימי לחימה בתוכי עזה!! על כל 15 שניות של התעכבות באותם שעות קריטיות, אנחנו משלמים על זה בחודשים ארוכים של לחימה מתישה וקרבות ומרחץ דמים...) זאת אומרת: המחדל הגדול ביותר נבע מהפתאומיות!!! וכעת כולם מתמקדים במחדל הזה: במוכנות!!! לא הייתה מוכנות לתרחיש הפתאומי הזה... והיות ולא הייתה מוכנות פספסו את הכמה שעות הקריטיות האלו שהכל התחיל ונגמר שם...

ועכשיו אני אגלה לך סוד: דווקא היו כמה מומחים ואיסטרגים מקצועיים שכן הוכיח והתריעו שקיימת התרעה ואפשרות לפריצה פתאומית של אלפי מחבלים בעת ובעונה אחת... וזה עלה על השלחן מול גורמי הבטחון... נו... ולמה אף אחד לא הקשיב להם??

כי להתייחס ברצינות ובכובד ראש לאופציה של כזה תרחיש מפלצתי... זה דרש ממערכת הבטחון להזיז את עצמה ולעשות המון המון שיעורי בית... כי בשביל לשלול כזה תרחיש היה צריך היערכות בהיקף הרבה יותר משמעותי שמערכת הבטחון לא מיהרה לעשות אותה ולכן כשזה קרה בפועל... כשהתרחיש הפתאומי הזה צץ בבת אחת... כבר לא היה הרבה מה לעשות... **הבנת מה הדגשתי פה בשורות אלו? הבנת לאן חתרתי???**

גם אם המחדל היה חוסר מוכנות לחמש שעות הקריטיות האלו... זה לא שהמחדל התחיל ונגמר באותם שעות!! אלא לאורך כל החמש שנים שקדמו לזה... לא נערכו איסטרטגית לכוזה תרחיש... ולכן כשהגיעו אותם חמש שעות קשות מומש המחדל שהשתרע על פני חמש שנים...

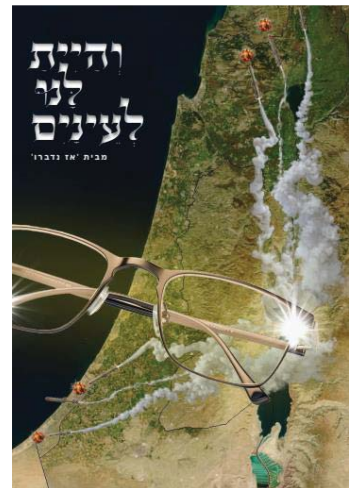
על אותו משקל: כן!!! פתאום יבא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים!! זה יהיה תרחיש פתאומי!!! יהיה איזה רבע שעה או יותר נכון 'שלוש שעות' שאז המשיח יופיע ומי שלא יהיה ערוך לתרחיש הפתאומי הזה... זה יהיה מחדל והחמצת הזדמנות שאנחנו נצטער על זה ולא יהיה ניתן להחזיר את הגלגל לאחור... אבל!!! גם מי שיחמיק את השלוש שעות האלו... זה לא מחדל שהתחיל ונגמר בשלוש שעות!! אלא זה מחדל מתמשך של שלוש שנים של הזנחה שלא נערך לקראת הפתעה שבסוף טפחה על הפנים תוך שלוש שעות...

כלפי מה הדברים אמורים??

יש לכל אחד מאיתנו הרבה שיעורי בית... ישנם כל מיני 'סימני שאלה' רחניים שלא היית רוצה לסיים ככה את החיים, ובאותה מידה לא היית רוצה להגיע במצב הזה ל'בא יום הגדול והנורא'... כלומר: אם היית יודע שבתאריך פלוני בעוד כך וכך חודשים זה קורה היית מעביר הילוך ותופס את הרוחניות שלך יותר ברצינות... היית קצת יותר מדוד לסיים ש"ס, משתדל לסיים סכסוכים ולפחות לא לוקח ללב כל מיני דברים ומתמקד במה שצריך באמת לעשות... ו... ומה לעשות שהנביא אומר לך מפורשות שזה הולך להיות פתאומי!!! יום בהיר המשיח ידפוק ויכריז הנה זה בא יום ה' הגדול והנורא... ואם כעת אתה תרדם בשמירה... אז כשיודיעו לך שהמשיח מגיע בשלוש שעות הקרובות... זה יהיה כבר די מאוחר!!

לא יהיה לך את המוכנות והיערכות הנפשית לקפוז בשניה האחרונה על העגלה... והמחדל לא יהיה ספציפי לשלוש שעות האלו אלא ייקף לכל ההתנהלות החולמנית שלנו לאורך זמן רב שלא התכוננו לתרחיש פתאומי שכזה... אז זהו!!! שזה הזמן לעשות חשבון נפש, היות והמשיח הולך להגיע בפתאומיות!!! צריך להיערך לתרחיש פתאומי שכזה! שזה אומר שאם אני לא רוצה הפתעות!!! צריך לדאוג שהמשיח לא יפתיע אותי!!! להתחיל להזדרז בלסמן וי על כל מיני משימות רוחניות... ואם אני אעשה מה שאני יכול בקצב שלי, אזי גם אם המשיח יגיע, הרי 'לא עלך המלאכה לגמור ולא אתה בן חורין ליבטל ממנה'.

בס"ד ניתן לרכוש את החוברת 'והיית לנו לעיניים'



החוברת מוקדשת ללוחמים ה'סדירים' העומדים על משמר הקדושה בארצנו, פרקי הדרכה מעשיים ופרקטיים לאותו רווק הדרך בכרך (ולא דווקא רווק) ואינו חוטא, שהקב"ה אמנם מכריז עליו בכל יום, אבל את הכרוז הזה לא ניתן לשמוע בזירת הלחימה, (כי כידוע: 'לא מגלים בשעת מבחן') אבל לנו מותר לגלות... לנו מותר לשאוב תעצומות וליטול 'תומך לחימה' אחד מהשני

לביור כללי אודות החוברת או מוקדי ההפצה:
0527683095 0548446691

מוקדי מכירת חוברת זו כדלהלן:

ירושלים: רח' נהמיה 10 קומה ג'

גבעת שאול, רח' בן עזיאל - 054-8491554

בית וגן - משפחת נוישטטר רח' הרב פראנק 29

רוממה - המ"ג 29 - 052-7682281

רמות ד' - רובין 47 - 054-8419684

גילה - 0533148861

אופקים - משפחת שפירא: 053-4112035

אחיסמך - שרגל 052-7171721 שבט אשר 9

אלעד - רחוב ר' יהודה הנשיא 81 - 03-9073067

אשדוד - הרב צור - 050-4120311

ביתר עילית - אזור רמי לוי - 054-8450998

בית שמש - נהר הירדן 9 ר"ב - 058-3294147

בני ברק - קיבוץ גלילות 9 - 055-6728458

הזו"א 34 - 052-7117271

רח' הרב קוק/ הרצוג - 0527603814

חדש: אזור גן ורשא - 0534166085

חיפה: פולק, גאולה 15, 052-7683095

טבריה - 054-8441354

טלו סטון - קפלן, הרי"ף 6 ק"ג - 052-7688584

כרמיאל - 0527136165

מודיעין עילית: קצות החושן 14, 052-7174781

חפץ חיים 14 - משפחת דרבקין - 089742750

גריץ פארק 0527644795

ברכפלד, ר' יהודה הנשיא 30 - 0527126897

נתיבות - הר' גרשונוביץ 42 - 0527644737/8

עפולה - 052-7686876

פתח תקוה - (מרכז העיר) 0504124235

צפת - 052-7181828

רחובות - 0548580831

רכסים - 054-8415410

תל ציון - 052-7150166

תפרה - לימן - 055-6705003

אל תתן עיניך ב-לוגו!!!

בשנים האחרונות מתחיל לצבור תאוצה הנושא של האירועים והכנסים והמעמדות לכבודה של תורה וקבלת עול מלכות שמים... מדובר באירועים מרשימים מאוד... עם המון תאורה... מוזיקה... מכירת כרטיסים, ובקיצור: המעמד האדיר!!! יש יותר מידי מעמדות אדירים לכבוד שמים...

וכאן אני רוצה בהירות להעז לשאול שאלה מאוד תמימה:

האם הרבש"ע אוהב את האירועים האדירים האלו שעושים למענו???

האם 'אדיר אדירנו ה' אדוננו' גם מעודד את המעמדות האדירים האלו?

אז ככה: פעם, עד לפני כן וכך שנים, זה לא היה בשבילי שאלה!!! בתמימות הצפונית שלי הייתי מאוד מתרומם רוחנית מכל האירועים האלו... כן... לעמוד יחד עם רבבות אלפי ישראל ולזעוק שמע ישראל... מה יכול להיות דבר יותר גדול מזה?? הייתי יוצא מזה מחוץ מאוד... הייתי יכול למשש את האוירה המחשמלת... הרגשתי שעוד רגע המשיח פשוט מופיע כאן בעיצומו של המעמד... אבל מה לעשות שלצד הרב השנים עשו את שלהם וקצת השפשפתי והיום לדאבון לב אני כבר מבין כל מיני דברים שפעם לא הבנתי... היום אני כבר מבין שעל כל אירוע של 'כבוד שמים...' ה'כבוד שמים' הוא כמעט אחרון בתור, יש פה עוד הרבה דמויות נוספות שבחשו בקדירה ולוקחים קרדיט על האירוע... אז נכון שיש פה גם כבוד שמים בין הייתר!!! כי כמו שקופ"ח כללית ומכבי מקבלים אחוזים בגלל שהם נתנו חסות לאירוע... אז בסוף גם 'כבוד שמים' יקבל אחוזים כי גם הוא נתן את הטון שלו... אבל... אבל... אבל יש פה עוד הרבה 'כח אחר מעורב בו...' עוד הרבה בוחשים נוספים בקדרה...

ולבנתיים האירועים האלו רק משתדרגים מיום ליום... והלוגיסטיקה והתזמורת הענקית... ומכירת הכרטיסים ומקומות הישיבה ובימת הכבוד והתאורה הססגונית והמהבהבת והתכיפות של האירועים האלו...

ותרשה לי לשאול שאלת כפירה: האם יש בזה באמת כבוד שמים או לא? האם זה המקום שבו אנו מבטאים את כבוד התורה שלנו או לא???

ואם נהיה כנים: התשובה היא: **לא!!! ולא רבתי!!!**

וזה לא אני... הגאון המופלא ר' משה שפירא צ"ק"ל כבר צעק על זה מזמן... עוד בתקופות העדינות שהאולם הגדול היחיד היה 'יד אליהו'!! כבר אז אותו גדול צעק דיי!!! די לתרבות האליהו-לית!!!!

הוא דיבר בעיקר מהזוית של העידוד לריגוש שטחי וחיצוני... שאם לא הצלחתי להשתכנע שכדאי להיות חרדי... מה נעשה? נביא זמרים... נביא 10.000 איש... ונעשה תכנית פטרוטיית ליידישקייט ולחרדים... ויאלה... כעת אני כבר מתחיל להשתכנע

שכדאי להיות חרדי לדבר ה'.. ואם אין לי מספיק כבוד והערכה לתורה... מה נעשה?? נעשה אירוע ענק... מלא צ'אקאלקות... ובוחטות של חרדים ואז מרנן ורננן יכנסו לאולם וכולם יצרחו וישירו 'לאורו נסע ונלך' וכך אני אקבל 'מושגים' בכבוד התיירה...

לא כך מרוממים קרנה של תורה... אלא כך מנציחים את השטחיות והרדידות!! **שלא תבין:** הילד שלי ושלך צריכים את זה... הישיבה קטנה אולי גם צריכים את זה... אבל מי שמתעקש להישאר בגיל הזה וברמה הזו... זה לא נקרא לרומם קרנה של תורה!! אלא להנציח קרנה של שטחיות ועדריות חרדית זולה ומצויה... כן... המשנה אומרת שמשמת רבי עקיבא בטל כבוד התורה!! שים לב: כשמתו 24.000 תלמידים של ר"ע עדיין לא בטל כבוד התורה... רק מתי בטל כבוד התורה? כשאותו ר"ע שידוע ללמד חמשה תלמידים, כשהוא מת!! אז בטל כבוד התורה!!! כי מה שכיבד את ר"ע זה לא ה-24.000 תלמידים, אלא השיעור קומה העצום והמרומם שלו!!! וכשאישיותו מתגלה ברום השיעור קומה מול חמשה תלמידים בלבד... שם התגלה כבוד התורה באמת!!

הדברים פשוטים... ומי שמבין אותם טוב... ומי שלא מבין עוד יותר טוב ושימשיך כן... כי על הראשונים אנו מצטערים... כואב לי הלב על התום והטהור שהיה לי פעם שיכולתי להתחזק מכאלו מעמדות... את הילד שלי אני אקח לכאלו מעמדות... אבל ההלו... לא לשכוח שהמעמדות האלו הם אכן כבוד התורה וכבוד שמים... **אבל לגיל הרך!!! לא להישאר שם!!!**

אבל לא לזה חתרתי... זה לא הנושא שלי כעת... לא באתי לדבר **גנד!**

אדרבה. אני בעיקר חותר דווקא לזוית ההפוכה!!! סו"ס עד שהצלחתי כבר לעכל ולהשלים עם העובדה העגומה שכל המעמדות האדירים לכבודה של תורה... זה לא זה... לא שם קונים קדושה וטהרה ולא שם ממלאים מצברים לחיזוק ותורה ויראת שמים... עד שכבר השלמתי עם הנתון העגום הזה... דווקא בשנה האחרונה יצא לי להיחשף למעמדות וכנסים גדולים ומרשימים ביותר אבל הם לשם שינוי כן היו מאוד מרוממים ומעצימים... וכשהייתי שם זה פתאום החזיר אותי לרושם הישן והטהור שהיה לי פעם... הדוגמא שאני בעיקר חותר אליה זה המיזם היחסית חדש (עכ"פ חדש בשבילי) והבלתי מוסבר בהיקף ההתפתחות שלו... המיזם שנקרא **'בקשת הגאולה!!!'** מדובר במיזם שאני עכ"פ עד לפני שנה לא ידעתי על קיומו... ובמשך השנה האחרונה זה צבר תאוצה וכמעט ואין יהודי שלא נחשף לזה... הרעיון מתחיל מהחפץ חיים שעורר על כך שהיהודים צריכים לקבוע שעה קבועה להתפלל על הג' דברים שרשב"י אומר שישראל מאסו בהם ואינם רואים סימן טוב עד שהם לא מבקשים אותם, מלכות ה', מלכות בית דוד, ובית המקדש... וזה פשוט קורה... באופן ספונטני יהודים מתארגנים (בר"ח או בער"ח) ופשוט מקדישים עשרים דקות או חצי שעה של תפילה ובקשה... אבל אז תפילה שמוקדשת נטו לבקשת ג'

חלקי הגאולה בלי לערבב שום נושא אחר!!! ותוך שנה אחת זה צבר תאוצה... אין עיר ומקום שלא מתאספים ויוזמים 'בקשת הגאולה!!!' **עכשיו: בנימה אישית: מה כ"כ מפליא אותי ביזמה הזו???**

זה שיש עסקנים חברמניים שיודעים לזום אירועים... זה לא חידוש!! זה שיש בכלל ישראל טרנדים מגוונים חדשים לבקרים... זה בטח לא חידוש...

החידוש הגדול הוא שאני כל הזמן עוקב בחשדנות אחרי המיזם הזה ואני מחפש את ה'לוגו...' את הארגון שעומד מאחורי זה... את המוסד או הארגון שהולך לרכוש על זה ולעשות על זה קופה וקרדיט... וזה יגיע!!

שלא תגיד שלא אמרתי: זה יגיע!!! בטוח שיגיע!! אבל הפלא הגדול והעצום שלי שזה עדיין!! עדיין לא הגיע!!! לעת עתה זה עדיין ספונטני... אנשים פשוט מתארגנים בינם לבין עצמם... ומעבירים מפה לאוזן וממלאים בתי כנסיות ביהודים מכל גווי הקשת שהמכנה המשותף היחיד ביניהם שכולם מבקשים גאולה... כולם מבקשים מלכות ה' ובית המקדש...

ותשמע... הייתי בכמה מעמדות כאלו וחזרה לי להתרגשות של פעם...

העול מלכות שמים שהיה לי ביד אליהו לפני שלושים וחמש שנה... פתאום אני מרגיש אותה פה... יחד עם ה-400 איש במעמד הזה...

בשבילי זה סוג של תחיית המתים!!! אני כבר קברתי את כל האירועים... אני כבר נוטה לזלזל בכל המעמדות האדירים לכבודה של... אני כבר השלמתי עם העובדה שאם אתה רוצה באמת להישאב לרוממות זה לא הולך עם מערכת הגברה ועם מלא אנשים... ופתאום כן!! פתאום אני מוצא את עצמי בכזה מעמד ואני מתרגש מאוד...

והנה כאן אני אוהז!!! מבחינתי הנושא שוב חזר לסדר היום... פתאום אני קולט שיש כן משהו במעמד של ציבור גדול שמתחזקים ביחד... פתאום נזכרתי בפסוקים ובחז"ל מפורשים מה כח של ציבור... וכל המושג הזה שנקרא **'ויהי בישראל מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל'** שרבינו יונה אומר על זה דברים גדולים מאוד... מה שציבור יכול לפעול ברגע שנדיבי עמים נאספו להמליך את ה'... ואיזה כח עצום יש למעמדות האלו... רק תעיין בספר עזרא איך שהוא כינס את כל ישראל ואיזה תשובה מאהבה הייתה שם בכך הכלל... עד שבאותו מעמד הם קיבלו את הרשות להרוג את יצרא דע"ז... ואין כאן המקום להאריך... פתאום קפצו לי מלא פסוקים ומאמרי חז"ל מה כח של מעמד של רבים העושים במצוה... וקבלת עומ"ש בציבור... **וכאן שוב צפה שאלת הבירור:**

איך אני יכול להבחין מתי זה מעמד אדיר באמת לכבודה של תורה... מהסוג שאסור להחמיץ... ויש ענין גדול לזכות להשתתף בכאלו מעמדות (כמו שמצינו אצל ההוא כובס שהחמיץ את הלוויה של רבי וקפץ ומת מההבנה בגודל ההחמצה) ומתי זה עוד איזה תכנית פטרוטיית

חשוב לכם שזה לא יקרה... אם אנחנו באמת רוצים משיח ולא מחפשים שעל כסאו יושב זר... אז תהיו עירניים ואל תרדמו בשמירה... אל תתנו לאף גורם להסיט את הנושא!!!

אל תפלו בטעות הזו!!! (וכמובן יהיה לזה מחיר... מחיר שיווקי!!! המחיר יהיה ש'בקשת הגאולה' לא יהיה במעמד של רבבות, רק אלפים... או לא במעמד של אלפים אלא של מאות ועשרות. ויתכן שיהיו מקומות שיהיה פחות ממניין והם!! הם יביאו את הגאולה)

ואתה יודע מה... עזוב... בא... בא נהיה ריאליים... לעשות אירוע בלי לוגו בכלל?? זה לא שייך!! זה ממש 'לא שבקת חיי לכל בריה...' אין על מה לדבר!! אז אין בעיה... שיהיה לוגו... **השאלה באיזה גודל... השאלה כמה** הוא תופס את המרכז... כמה הוא לוקח את כל הבמה... אל תשכח: גם כשהתחנתני... בהזמנה שלי היה לוגו!! הלוגו בא לידי ביטוי בהוריי החתן והכלה שהם כביכול בעלי השמחה והם המזמינים.. אבל עדיין!! הם היו כתובים בקטן ואני בגדול... למה?? כי סו"ס אני פה החתן! האירוע שלי והלוגו שלהם... הם המזמינים והמארחים אבל עדיין אני החתן... על אותו משקל: אין בעיה. תשים לוגו... אבל עדיין: מי החתן?? מי מסמר הערב?? זה האבן בוחן!! זה ה'שבתם וראיתם' בין מעמד אדיר לכבוד התורה וכבוד שמים לבין 'הבה נבנה מגדל ונעשה לנו שם'...

אז לא!! לא לפשוט רגל!! זה לא נכון להגיד שאין כבר מעמדות לכבוד שמים... רק מה כן?? יש מחסור חמור בבני תורה עסקנים... הזכרתי כאן לפני שבועיים שיש מחסור חמור בעובדי ה' אמיתיים שהם אלו שיארגנו לנו כנסי חיזוק מתחילה ועד הסוף.. ולכן מה הפלא שכל מעמד רוחני טבול ורווי בהמון המון טביעות אצבעות של 'כח אחר מעורב בו...' כי אנחנו נותנים לעסקנים לסגור את הפינות... וכמו שלא נותנים לחתול לשמור על החלב, כך לא נותנים לאייפוניסט לארגן מעמד שכל כולו כבוד שמים... אדרבה... צריך לארגן כמה שיותר אסיפות והתכנסויות טהורות ונקיות אבל שהמארגנים מתחילה ועד סוף יהיו עובדי ה' שממוקדים בטהרת הלב שלהם וביחוד המעשה לכבוד שמים... די להתנערות מעסקנות טהורה... הגיע הזמן שנפנים שעובדי ה' צריכים לקחת יוזמות לידיים **מתחילה ועד סוף!!** רק ככה המיקוד הטהור ישמר ולא יצא מהקשרו... זה הסוד הצבאי של בקשת הגאולה... זה הסוד הצבאי של ארגון 'אום אני חומה' למלחמת הקדושה בדורנו זה סוד של כל 'כינוס צדיקים שטוב להם וטוב לעולם...' זה יכול לקרות רק כשלא נאחזים שם כל מיני חיצינים שמסיתים את זה לאן שהם רוצים... זכור: אנחנו פה בשביל כבוד ה'!! וזה לשון רבינו יונה בשע"ת: **בהתאסף ראשי עם וקהלות הקדש לעבוד את השם יתברך, ומסכימים הסכמות להעמיד להם מצוות, הנה הם מקדישים את השם יתגדל ויתקדש, פירושי: נדיבי עמים נאספו לעבודה את השם יתעלה, כי מלכיהם ושריהם לאלקים, שהם עבדיו ואמוניו, "מאד נעלה" - שהקב"ה מתעלה ומתהלל באסיפתם ועבודתם.**

שום לוגו!! כשתצליח לעשות כזה דבר... הנה לך כנסייה שהיא לשם שמים סופה להתקיים ואשרי מי שנוכח שם בגילוי שכינה

הנה לך מעמד אדיר קדוש ונורא שמסתמא בת קול דיברה שם ורוח הקודש שרתה שם... כזה מעמד קדוש אסור לפספס...

ואת התופעה הזו גיליתי ב'תפילה לבקשת הגאולה...' לעת עתה אין שם לוגו!!! ואם אין שם לוגו זה מעמד קדוש שבאמת מרומם ומעצים ואפשר לפעול שם ישועות... ונא להזדרז כי... כי אם ח"ו המשיח לא יגיע זה עניין של זמן עד שמישהו אחר כבר יקח את זה לעצמו...

הדוגמא השניה שפגשתי את התופעה הזו... זה אסיפת הצלה של הגה' צ'ר' צבי מאיר שליט"א... הייתי שם לפני חצי שנה בערך, היו שם 15.000 איש ולא היה שם לוגו!!! מה פירוש? ראית שמי שדחף את האירוע היה איכפת לו נטו כבוד שמים!!! וכשיש לך מעמד בלי לוגו שיש בו 15.000 איש בבחינת 'ואלי יאספו כל חרד בדברי אלוקי ישראל על מעל הגולה', זה מעמד שיש בו גילוי שכינה שמי שהיה שם היה יכול להזכיר שמות ולפעול ישועות... שם לפתע קלטתי שהכח של כלל ישראל בתור ציבור לא נעלם... ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצוןך בלבב שלם' זה עדיין כח עצום שקיים ויכול לפעול גדולות ונצורות!! רק מה?? הלוגו!!! הלוגו גנב לנו את כלל ישראל... (אני מקווה שאתה מבין לבד שאני אומר לוגו, זה... זה לא הלוגו, זה... זה מי שעושה על זה קופה)

ציבור שמתאסף במטרה ברורה, אנחנו פה בשביל לכבד את ה' ולא אף אחד אחר!!! זה מעמד של כבוד שמים!! גם ציבור שמתאסף סביב רב מסוים, והמטרה שלו לכבד את התורה של אותו רב, זה גם מעמד של כבוד התורה, אבל אם עיקר ההתאספות היא סביב הרב רק בגלל שהוא מייצג את המגזר שלנו אז הנה לך עוד 'תכנית פטרויטית'...

ואני יכול להגיד לך שיש עוד מישהו שאנחנו יכולים ללמוד ממנו!

אתה יודע ממי?? מהוויברערס... אצל הנשים יש גם מעמדות אדירים... כל תקופה יש להם איזה אירוע גדול בבנייני האומה לחיזוק והתעוררות... אם זה בשמירת הלשון או בצניעות... ומה אתה חושב... גם אצלם יש פה ושם לוגו... סו"ס מישהו פה ושם נתן חסות וצריך להחניף לו... אבל אצלם לשם שינוי זה לא מפריע!!! כי הם בכלל לא ב'קטע' וממילא אצלם הארגונים והיוזמות והמעמדות, בדרך כלל מעצימים, מחזקים, ויוצאים משם עם רוממות לשם שמים... (וגם שם!! רק בתנאי שלא היו שם יותר מידי גברים ש'בוחשים בקלחת' ולקחו את האירוע והסיטו אותו לקמפיין פרטי ולאן שהם רוצים...)

ביקצור: תנסה להעביר מול עיניך מתי פעם אחרונה היית באירוע מרשים בלי לוגו?? תחשוב... תנסה להעביר בראש את כל סוגי האירועים החל מסיומי הש"ס... שמחת בית השואבה... הקפות שניות... הדלקה לכבוד רשב"י... מי מדבר על עצרות בחירות... תביא לי אירוע אחד שהסתדר בלי לוגו... אז הנה!! יש פה מיזם שנקרא 'בקשת הגאולה'!

ואני לא חוזר בי מנבואת הזעם שיום יבא ומישהו עוד ירכב על זה ויעשה מזה לוגו... אז אנא מכס!!! אם

פנים חרדית בליווי כוכבי הזמר החדשים והשקה בלעדית של הקליפ החדש וכו' וכו'??

אז נדמה לי שמצאתי הגדרה קולעת!! מעמד יכול להיות כל כולו לש"ש!! **כל זמן שאין לו עדיין לוגו!!!**

ברגע שמתחיל להיות לזה לוגו... ברגע שהמעמד הזה מתחיל לייצג איזה גוף פרטי... זהו... הוא כבר הפליג הלאה... הוא כבר לא מייצג את ה'מלך עליון', כי ה'מלך אבינו' כבר גנב את הבמה... הוא כבר לקח את הקמפיין לעצמו... **ולמה? מסיבה פשוטה:**

כי תבין: למה הבית שלי הוא לא בית המקדש?? כי בדלת הבית שלי כתוב 'משפחת פולק'!! זאת אומרת: הבית שלי מייצג אותי ו... ולא את הרבש"ע... כנ"ל לגבי בית כנסת... בית כנסת זה כבר מקום שכן אמור להיות בית של ה'... אבל כשהבית כנסת מייצג קהילה או מגזר מסוים... אז לב יודע מרת נפשו... אם כל ההולך ילך של הביהכנ"ס הזה רק להאדיר את שמה של הקהילה המסוימת הזו וזה מורגש בכל ההוויה של המקום (ניתן לממש את זה בלוח המודעות של ביהכנ"ס...) אז זה אמנם כבר לא בית פרטי כמו הבית שלי... אבל זה בית מקדש **מעט!!** מאוד מאוד מעט!! זה **מעט** קשור לרבש"ע... והרבה שייך לחצר וחברי מועדון שלי... ואם יש בית מדרש גדול שכככולם יכולים ליכנס בו... כל מבקש ה' יכול למצא את עצמו שם... כמו מיר ועוד כמה בתי כנסת בודדים בעולם.. (או שטיבלבאן די מסוימים) מיותר לציין שהבתי מדרש הבודדים האלו הם שער השמים והתפילה שם מסוגלת... למה?? כי זה בית המקדש לא מעט אלא הרבה!! (אגב: לא חייבים להגיע למיר, מספיק בית כנסת שכונתי קטן אבל ניכרים הדברים שכל ההולך ילך של הגבאי והמתפללים זה והיה כל מבקש ה' וכו' זה לא בית כנסת שמשמש כאמצעי לצרוז מפתחות של הגבאי ולהצטלם בהקפות שניות וכו'...) וכנ"ל במעמדות לכבוד שמים... גם בדורנו ניתן לקיים מעמדות אדירים לכבוד שמים!!! **רק המבחן הוא ב-לוגו!!** או יותר נכון: **גודל הלוגו!!** או עוד יותר מדויק: כמות **מספרי** הלוגואים שמעטרים את האירוע!! כמה גופים עושים על האירוע הזה קופה... שכבר נהיה שם יותר מידי צפוף לכבוד שמים... כמעט ולא נשאר כסא אחד פנוי לכבוד שמים...

בא נשתמש עם כמה דוגמאות: הכנסיה הגדולה הראשונה השניה והשלישית בוינא, זה היה מעמד עצום!! כמה חיזוק בחומות הדת יצא משם... ולמה?? כי כל כל גדולי ישראל התאספו שם יחד שבטי ישראל מתוך רצון טהור להיות אגודה אחת לעשות רצוןך בלבב שלם... זו הייתה כנסייה שהיא לשם שמים!!! אם תשאל שאלה: האם ניתן לשחזר כזו כנסיה? התשובה היא: כן!! אבל בשביל זה צריך ששוב כל גדולי ישראל מכל המגזרים יתאספו... ואז א"א יהיה לכתוב שם דגל, כי יהיה שם גם רבנים מאגודה, לא יהיה כתוב שם ג', כי יהיו שם גם גדולי עולם מש"ס... ולא יהיה כתוב שם נימה של בחירות, כי יהיו שם גם רבנים מחוג קנאים.

בקיצור: תארגן לי סוג של מעמד שיהיה מורכב ממרקם כזה שלא יהיה אפשרות לשים מאחוריו

נקום נקמת בני ישראל מאת

המדויינים...

פרשת פנחס, פרשה שכולה חביבות!!!!
ה' מצווה את משה שוב למנות את בני ישראל... רק עכשיו מינו אותם בתחילת חומש במדבר... והנה שוב... אבל לא!! שוב צריך למנות אותם כי הייתה מגיפה... ואני יודע שיבא מי שיבא ויטען:

מה הקשר?? בפרשת במדבר זה בכלל בשנה השניה לצאת בני ישראל מארץ מצרים, ואילו בפרשת פנחס זה בסוף ל"ח שנים...

נכון!!! אבל!!! סו"ס התורה נכתבה לדורות... ובינינו לבין עצמנו לי ולך לא רלוונטי ולא משנה לנו כמה היה מנין ישראל לא בשנה השניה ליציאת מצרים וגם לא אחרי המגיפה בפעור... כי כולם כבר זכרונם לברכה, הם וביניהם וניניהם...

נו... אז למה בכל זאת התורה שופכת כ"כ הרבה דיו על המנין של בני ישראל ועוד פעמיים באותו חומש??
להגיד לנו עד כמה עם ישראל חביבים למקום!!! כנראה שהאבא המשותף שלנו מאוד מאוד רוצה שנפנים את זה...

ובינינו... האם אחרי שזה כתוב... אנהנו כבר הבנו עניין??

לא כ"כ בטוח!!! אז אולי נבין עניין... אולי נפנים שאצל ה' כל יהודי הוא מספר!! הוא יהודה בפ"ע!! וגם ישראל שחטא, ה' מקנא לו ומצווה אותנו נקום נקמת בני ישראל במדין...

בימים אלו שצריך לתקן את השנאת חנם שבינינו... זו ההזדמנות לפגוש שוב ושוב את המיית הלב של אב אחד לכולנו!! אבא שבשמים רוצה לשמוע דברים טובים על הילדים שלו... זה לגיטימי!! זה טבעי!! אין אבא שלא מבין את זה...

לא!!! אף אחד לא מצפה ממני וממך להסתדר אחד עם השני... סו"ס יש בינינו תהומות של מנטליות והבדלי השקפה...

אבל האבא!!!! האבא המשותף שלנו... כשבילו אנהנו חייבים לנהוג כבוד זה בזה... בתחילת המלחמה התקשרה אמא צדקנית... אמא של אברכים חשובים בני עליה... אמא של בחורים מתמידים ועמלי תורה שלומדים בישיבות הכי טובות... ואותה אמא תינתה בפני את הכאב העצום שיש לה... היא אמרה: יש לי בלע"ר ילדים מוצלחים ותלמידי חכמים... אבל יש לי עוד ילד אחד!!! ילד שלצערי לא עשה חיל בישיבה... הוא יצא מהמסגרת ויום אחד הלך לצבא וכעת הוא משרת בעזה... ואני שומעת את הילדים שלי יושבים מול הפנים שלי ומדברים בגנות... כי... כי הוא חייל... (הרי באו נדברו' כתוב דברים כדבנות נגד הצבא, חיילים...) ואותה אמא צדקנית אמרה בדמעות: נכון!!! אני לא צריכה שייגדו לי מה לא טוב בצבא... מי כמוני יודעת כמה יחלתי שהילד שלי יגדל בתורה... אבל הוא הילד שלי!! איך אתם פוצעים אותי?? איך אתם לא מתחשבים ברגישות שלי... הנה לך דוגמא... נכון!!! אנהנו כעת מחזוממים על הצבא... יש לנו השקפה חדה ונוקבת נגד כל הגיוס וכו'... אבל ברגע שיש אמא ברקע... צריך להתחשב באמא... לא מגיע לאמא להתמויץ בעצור... היא לא אשמה שאח שלך הלך לצבא...

על אותו משקל: בא נגיד שהצבא זה לא בעיה שלנו... אבל השנאת חנם הפנים חרדית שעליה אנהנו צריכים לחזור בתשובה זה האבא המשותף שעומד בתווך!!! אנהנו צריכים לחשוב עליו... וכל פעם שמתחשק לנו לשפוך בועז ורפשי על יהודי מתוך מהננו צריך לזכור שיש לו אבא שחם על כבודו!!! אסור לנו לאבד את הצפון... לפעמים רגש הקנאות מסנוור את העיניים... והנה לך!! אותו פנחס בן אלעזר שקינא לאלוקיו והרג את זמרי בן סלוא... הוא הוא זה שהולך בראש הלוחמים... לאן?? לנקום נקמת בני ישראל!! לנקום את נקמת החוטאים שבישראל... לכאוב את הנפילה שלהם... ודו"ק.

האם בעלי יזכה בתרומת הדשן או בפייס שני...??

השעה שלוש בלילה... רבקה נפרדה מבעלה לשלום... דמעות בעיניה ושפתותיה ממלמלות תפילה חרישית... היא איהלה לו בעומק לב שיהיה בהצלחה וסייעתא דשמיא... שה' יקבל אתכם ברחמים וברצון... היא המשיכה ללוות את דמותו המתרחקת עוד הרבה זמן כשהיא ממלמלת תפילה שיצליח ה' דרכו...

כן!! זה כבר לא פעם ראשונה ולא שניה... אבל כל פעם מחדש זה מרגש... זה מרטט...

לא!!! שלא תבין... ר' יצחק לא יוצא כעת למסע ממושך... הוא בסה"כ יוצא בבוקר וחוזר בערב... אבל אנהנו פה בירושלים... והיום זה קורה... הההיום בה"א הידיעה!!! היום זה התאריך של הפעם בחצי שנה שהגיע זמן המשמרה לעלות לירושלים... זה השבוע של המשמרה... ואילו היום, זה הבית אב שלנו!!

כמה רטט של קדושה... כמה שבועות של סילודין וטרה ופרישות קודמות לזכה שבוע וזכה יום... חודשים לפני כן כבר יש הערכיות, והתכונניות פנימיות במשמרה... יש גם אימונים במידת הצורך... הפעם רבקה הגיעה עם בעלה לירושלים... היא תשמור על הילדים שלנו ושל הבני דודים... (כמובן שלפעמים היא נשאת ביריחו יחד עם הקבוצה השניה שנשארים ביריחו בשביל לספק מים ומזון לאחיהם שבירושלים... אבל הפעם אנהנו פה) יענקי הקטן עלה יחד עם אבא בשביל להתלמד וגם על הדרך לחזור ולעדכן מה קורה... האם הכל בסדר ואיפה זה אוחז...

ולפתע נשמעה תרועת חצוצרות שפילחה את החשיכה!!!! רבקה כבר יודעת שברגעים אלו נפתחים דלתות היכל! (אל דאגה, בעוד דקה וחצי, ציר דלתות היכל ישמע עד יריחו וכל ירושלים תתעורר מזה) רבקה כבר יודעת ברגעים אלו זה הפייס הראשון לתרומת הדשן... רבקה מתפללת באלם קול: אגא ה', אל תגלה לבעלי... אבל בכל זאת שהוא יזכה בתרומת הדשן... לפחות בזה... ה' אתה יודע שבעלי כבר אמר לי כמה פעמים שאין צורך!! הוא לא צריך שאני אתפלל על זה... כי מה זה משנה... 'מינה ומינה יתקלס עילאה- לא משנה מי יזכה... העיקר שהעבודה תיעשה בשלימות... אבל בכל זאת אני משתוקקת לעשות את בעלי קורן מאושר ויזכה בפייס באחת מעבודות הציבור... כן... דמעה נוצצת בעיניה של רבקה... זכיתי בבעל מרום וקדוש!!! הוא מהסוג של הצנועים שלא נדחפים בכל מחיר לזכות בלחם הפנים... מצד אחד הוא מאוד משתוקק לזכות במ"ע דאכילת שיירי מנחות... (הספיק לנו פעם אחת!!! פעם אחת לראות אותו אחרי שהוא זכה לקבל כמה פיורים של לחם הפנים ישירות מהכה"ג בלי צורך בלדחוף... ובמשך שבוע ימים הוא לא היה כאן!! הוא כמעט ולא אכל ולא ישן מכלות הנפש בחשיקה וחיפצה מה'פירור' של קד"ק שנבלע בקרב... כן... דוד המלך למרות שהוא היה זה, פעם אחת הוא נאלץ לאכול לחם הפנים, בגלל שהוא נתקף בבלומס, ומהבליעה של ק"ק שנבלע בו הוא חיבר את ה'לודו בשנתו את טעמו' ואת 'למצנח... באחוז אותו פלשתים בגת') עכ"פ למרות שהוא כ"כ משתוקק לזכות... למרות זאת בעלי ר' יצחק לא עושה מה שהוא רוצה אלא מה שצריך!! ואם זה לא כבוד בית ה' לדחוף כמו גרגרנים... אז הוא מהצנועים שמושכים את ידיהם... ומהשיקול הזה הוא גם לא מחפש בכל מחיר לזכות בפייס של העבודות... כי תכל"ס... מה זה משנה מי... או אני או מישהו אחר... העיקר שיתקדש שם ה' ואמר ונעשה רצונו... (האמת היא שבדיק בלילה הזה שאלתי אותו: אם באמת לא משנה לך מי יזכה... אז למה אתה משתתף בקנאות בכל הפייסות... הרי למה אתה יוצא מהבית כ"כ מוקדם- בשעה שלוש... כי צריך להספיק גם לטבול וגם ללבוש בגדי כהונה, וגם להסתין עד שיבא המסוגה... והרי אין בזה שעה קבועה... אז צריך להגיע הרבה לפני כן, ואז הוא הסביר לי: ש-כן! הסיבה שאני משתתף בפייס זה רק בגלל 'בית' אלוקים הנלך ברגש!!! עצם זה ש"כ הרבה כהנים משתוקקים לזכות בעבודה, זה עצמו מעמד של כבוד ה', ועצם המעמד הוא המטרה לכשעצמה.)

לבנתיים התחיל טיפ טיפה להאיר היום... רבקה יצאה החוצה והסתכלה על דלת היכל!! לא!! עדיין הנברשת שהילני המלכה עשתה עדיין לא נוצצת מזוהרורי החמה... זה אומר שהעוילים בירושלים עדיין לא קורא ק"ש... אבל במקדש כבר מסתמא שחטו את התמיד והם כבר נכנסו ללשכת הגזית לקרות את שמע, ועשרת הדברות... רבקה גם היא החלה בק"ש ואמירת עשרת הדברות ו... ולפתע צליל עוצמתי מאוד נשמע בקול רעש עצום!!!! הנה... הנה קול המגרפה... זה אומר שברגעים אלו הלוויים מתחילים להתקבץ בדוכן לקראת שיר של יום... והכהנים כעת מתכוננים להיכנס להשתחוות בהיכל ולקראת ברכת כהנים במעלות האולם!! (ובמקביל ברגעים אלו ראש המשמר מעמיד את הטמאים בשער המזרח... זה רגעי האימה שכל כהן רועד מהם... הקלה הכי מעליבה אצל הכהנים... שתעמוד בשער המזרח בשעה שהכהנים נכנסים להשתחוות) והכי הכי: זה אומר שכעת, בשניות אלו כולם פורשים מבין האולם ולמזבח הקטרת הקטורת!!! בקיצור: אלו הם הרגעים הגדולים ביותר מידי בוקר!! שעת הקטרת הקטורת... ברגעים אלו נעשים תיקונים ש... שזאטוט קטן בירושלים הבין אותם יותר מאיתנו... רבקה מעתירה ברחמים על בעלה ר' יצחק שיזכה הלאה לעלות ולהתעלות בדבקות ובקרת אלוקים ולאהוב כל יהודי ולקרב אותו לתורה כמסורת זרעו של אהרן... רבקה הוציאה את הרשימה הארוכה והעתירה על כל הנשים ששלחו איתה קוויטל עם משאלות הלב... איש איש נגעו ומכאובו... ורבקה מתפללת עליהם בשעות הגדולות של ההקטרה... חצי רשימה היא אמרה כעת... והחצי השני אני אשמור לתמיד של בין הערביים... מה שנקרא 'תכון תפילתי קטורת לפניך משאת כפי מנחת ערב'...

ולפתע!!! יענקי מגיע בריצה טרופה... אמא... אמא... הוא בקושי נושם... לא תאמיני... אבא... אבא... מה אבא?? אבא זכה!! אני לא מאמינה!!! במה??? רגע... תני לי להיזכר... אה... הוא זכה בשתי הדפנות... מה אתה אומר... איזה שמחה... כן... יענקי כולו מאושר... דווקא בפייס הראשון אבא לא זכה, אבל בפייס השני, היו שם יותר 4000 כהנים... והחליטו על מספר 5382... וספרו וספרו וזה ארך... ארך זמן... כמו שאורך לספרו 5382... ו... והיה מתח לא נורמלי... וכשהגיעו לכהן שהיה במספר 5382 אבא היה התשיעי מימינו!!! אז הראשון- מי שוחט, 2. מי זורק, 3. מי מדשן מזבח הפנימי, 4. מי מדשן את המנורה, 5. מי מעלה אברים לכבש: הראש והרגל, 6. שתי הידים, 7. העוקף והרגל, 8. החזה והגרה, 9. שתי הדפנות, 10. הקרבים, 11. הסולת, 12. החביתין, 13. והיין) רבקה התרגשה עד עמקי נשמתה... בעלי זכה!!! תודה ה' שהקשבת לי מכאן!!! אוה... אבא שלנו זכה ב'הילוך' של שתי הדפנות לחצי הכבש ולמטה במערבו... של מי?? של קרבן התמיד בשביל ככככל כלל ישראל... איזה זכות... אוה... כנראה שבשבוע ימים אבא לא יהיה איתנו' טוב... לבנתיים נשמע קול הלוויים משוררים בפה ובכלי... ג' תרועות חצוצרות וכו'... זה סדר תמיד של שחר...

למייעשה כעת מתחיל עיקר העבודה!!! כעת יש תור ארוך מאוד של מגוון קרבנות... החל מקרבנות תודה לרוב של יהודים בשלל מקרים... והיום התקבל עדכון על קבוצה של עשרות של תשובה שהגיעו כל אחד עם כמה מאות חטאות... (זה לא פשוט... צריך לאכול אותם ליום ולילה... יהיה פה עומס בשעת אה"צ המאוחרות כי חצות הלילה מוקדם) וקינים?? לפי ההיערכות יש פה היום 'רק' 800 קיני יולדות!!! יחסית לא הרבה... יש גם את העולות והשלמים השגרתיים... יש פה כמה ישיב"ק שהגיעו בהודאה לה' שהתקבלו לישיבה טובה ('שכל בחור שאין תוכו כבר' אין לו שם דריסת רגל... מי שהתקבל לישיבה שיש בה שבע מאות ספסלים נשאר בבית... רק מי שהתקבל לישיבה של תוכו כבר' זה מרגש...) כל בחור מעותד להקטיר מנחה... יש פה גם 200 בר מצוות של כהנים שכל אחד מקטיר מנחת חינוך... ובא נראה בסוף יום עם כמה חזה ושוק אבא יחזור בערב... שנזכה כולנו לאכול... (חזה ושוק נאכל גם לנשים כי הוא קדשים קלים... לא כמו בשר חטאת שהוא ק"ק) אשרי העם שככה לו, הלא למשמע אוזן דאבה נפשנו.

אנו נמצאים כעת בבין המיצרים ואנחנו מתאבלים על חורבן בית המקדש... אז ככה: בית המקדש עבר שלושה שלבים!!! היות ויש ארבע יסודות, דומם צומח חי מדבר... ומהו החומר הכי עב ומגושם ושפלי? דומם! ומעלי צומח, ומעלי חי, והכי גבוה זה מדבר... נכון? אז הנה!!! כשהוקם המשכן לראשונה... האוהל של המשכן היה עשוי מיריעות עיזים- חיים!!! לא צומח וכ"ש לא דומם... כי ככה... רק עכשיו יצאנו לדרך... אמנם נכון שנתאוה הקב"ה להיות לו מדור ושכינה בתחתונים- הכי למטה... אבל היות וכעת אנחנו רק בתחילת הדרך... ולכן בשלב הזה רוב המשכן היה שילוב של צומח וחי (קרשי המשכן עצמו היה עשוי מעצי שיטים עומדים, והאוהל ויריעות עיזים ותחשים)... ואז מתקדמים שלב... אל המנוחה- זו משכן שילה... במשכן שילה, הקירות כבר עשויים אבנים... אבל האוהל הוא עדיין יריעות... ואז סו"ס הגענו אל המנוחה **ואל נחלה- נחלה זה בית עולמיים** בית עולמיים זה המצב האידיאלי! זו קדושה נצחית... והיא הייתה נחלה...

מה מיוחד דווקא בבית עולמיים? שהוא בנין **שכולו אבן! מזהב אבנים!** בית מקדש שבנוי מאבן... מה זה אומר? שהגענו ליעד! הגענו לחומר הכי מגושם ומוצק!!! הגענו לקיר!!! ברגע שדוד המלך מעמיד לקב"ה מדור ושכינה בדומם... הנה!! הגענו ליעד!! אתה קולט את האיפכא מסתברא שיש כאן? אבן זה החומר הכי מגושם!!! מה שנקרא 'לב אבן'!!! אבל כשהלב אבן הזה... כשהוא בעצמו כלי מוכן להמליך את ה'... דווקא כעת הקב"ה מכריז: זאת מנוחתי עדי עד פה אשב כי אייתייה! הלב אבן שלנו כאן בדור 2024... כשאנחנו בכל זאת עומדים ומתחננים אנה ה'... לב האבן שלי מוכן ומזומן לעבוד אותך ולשמש לך מדור... אז נכון שאני בעצמי מרגיש אבן!!! אבל אצל הקב"ה יש פה בחינה של 'ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו- ומבאר הזוה"ק: ה' מחפש דווקא אבנים שמוכנות להמליך אותו ומזה הוא עושה אבן השתיה שממנה הושתת העולם... (בסוד סוף מעשה במחשבה תחילה: סוף מעשה נעוץ בתחילה... אבן השתיה שממנה הושתת העולם מייצגת את הסוף מעשה שהוא אבן)

ואתה יודע מה האסון הגדול ביותר שקרה בחורבן בית המקדש??

שהאבן הזו נחרבה... שהקב"ה הפסיק לשכון באבן!!! במילים אחרות: אם דוד ושלמה המלך הצליחו לבקוע את השער ולהוריד את השכינה הקדושה עד בית אבנים... כעת כשגבר אויב... וכוחות הרע הצליחו להחזיר את התורה בחזרה לשער הראשון... רומה על השמים אלוקים... אלכה ואשובה אל מקומי... הכדור חזר לשער המקורי... ומי? מי יצליח להחזיר את הקב"ה לאבן? הלב אבן שלי! היולי יוני אוגוסט שאני ואנתי מוצאים את עצמנו בכל מיני סיטואציות... ושמ אנחנו ממליכים את ה'... אנה ה'... אנה פה בנתוני אבן! פה בדומם! ממליך אותך... ושוב ברחמים על שארית ישראל... תחזור ותשכון בתחתונים- אצלי.

האמת היא שכל מה שכתבתי כאן... בסה"כ חתרתי למשהו אחר לגמרי...

כעת בדף היומי לומדים בבא בתרא... ואני אגיד לך את האמת: בתור בחור לא התחברתי לבבא בתרא!!! תמיד ברחתי מב"ב... ולמה? כי אני בתור בחור הייתי כזה עוייבד... ובכל דבר חיפשתי ומיששתי איפה פה ההרגש של העבויידה. גם בלימוד תמיד חיפשתי איזה שייכות של עבויידת ה'... ומהסיבה הזו, בשנים שהחברים שלי למדו נשים נזיקין, אני ברחתי לכותל המערבי ולמדתי קדשים טהרות... ואז כשלמדתי קדשים הרגשתי יותר מחובר לקדושה... סו"ס אני עוסק פה בעבודת קרבנות וכו'...

ויום אחד התבגרתי ואז השכלתי להבין שלא צריך לחפש את הקדושה שבתורה... כי התורה עצמה היא הקדושה!! כלומר: לא צריך להגיע לפרו של הארץ שנכנס לפני ולפנים... כי הפר שנגח את הפרה, גם אם לא מזים מדמו בפנים... אבל עצם הגופי תורה של 'כי יגח שור איש את שור רעהו', הרי זה גופא 'אנא נפשי כתיבת יבית' והרי הוא כמחבק את המלך ממש וזה גופא נמצא בתוך ארון ברית ה'... כך שאין צורך לחפש איפה עבויידת ה' שבעסק התורה... כי התורה עצמה היא עבודה והיא הקדושה!! **טוב, אתה זה כבר הבנתי סו"ס**... ולכן את סדר נשים כבר כן למדתי וגם בבא קמא ובבא מציעא... אבל כשהו הגיע לבבא בתרא... **פה נתקעתי בקיר!!! בקיר של הכותל שנפל!** ולמה?? כי אני לא יודע אם שמת לב... אבל כל מסכת בש"ס עסוקה בלפרש איזושהי מצוה, מסכת פסחים עסוקה ב- 20 מ"ע ול"ת של פסח, וגם מסכת ב"ק עסוקה בגופי תורה של שור בור מבעה הבער, וגם ב"מ עסוקה בדיבורא דאבידה וד' שומרים זה גם גופי תורה גמורים... **אבל בבא בתרא זה משהו אחר!!!** רוב מסכת ב"ב לא עוסקת בשום מצוה...

אתה מוזמן לבדוק ברמב"ם בכל 'הלכות' שהוא מתחיל (ללא יוצא מן הכלל), הוא מפרט איזה מצוות אנחנו כעת הולכים לפרש... חוץ מ-הלכות זכיה ומתנה הלכות שכנים, והלכות שלוחין ושותפין שאינן!!! אין להם מצוות... אז מה זה?? אם אין פה שום מצות עשה ולא תעשה... אז במה זה מתבטא שזה תורה??? **התשובה היא:** שאכן כן... בבא בתרא זה סוג של 'משרד המשפטים'!!! כמו שאתה מבין שיש רשות מחוקקת במדינת ישראל... יש צוותות של מחוקקים ומקבלי החלטות בכל מה ששייך למקרקעין ועבונות או חוקי תנועה. אז באותה מידה כשמדובר בתורה, חז"ל הם הרשות המחוקקת, שקובעת את הנורמות וסעיפי החוק התורניים לפירוק שותפות ותוספות בניה, וסכסוכי שכנים וכדו' אין פה איזושהי מצווה!! זה שכותל חצר שנפל, מחייבים אותו לבנות עד ד' אמות, אין פה למעשה שייכות מוגדרת לעבודת ה'... אין פה איזה מ"ע לדון בדיני הבער או שפחה חרופה... זה בסה"כ דיון משפטי שאם היינו גוים, בית המשפט היה צריך להכריע... והיות ואנחנו יהודים אז התורה מסרה את ההכרעה ביד חכמים וההכרעה של חכמים בכל נושא שיהיה נהפכה לתורה שלימה וזה מסכת בבא בתרא... ככה פחות או יותר הייתה התפיסה שלי בייחס לתוכן של רוב מסכת בבא בתרא... וכאמור, היות והייתי עוייבד... ואת עיקר החיבור שלי שאבתי ממצוות ועבויידת ה' וקרבנות... היה לי קשה להתחבר לב"ב ממקום של עבודת ה'... מצדי מסכת ב"ב הייתה ההיפך הגמור לסדר קדשים טהרות!! ככל שקדשים טהרות זה היה בשבילי עבויידה... ככה בבא בתרא זה היה כתלים ובורות ומריבות של שכנים... בקיצור: דברים של 'מבוגרים'!!! וידעתי שזה טעות בגישה... אבל לא הצלחתי להתעלות מעל זה... **ואני מוכרח לומר שהפעם!!!** כשהתחלתי בבא בתרא... פתאום קבלתי פלעשו!! פתאום נפל לי האסימון וקלטתי את **קודש הקדשים** שיש דווקא בבבא בתרא!!! פתאום קלטתי למה

47 מסכת בבא בתרא לפני זבחים מנחות... כל העובדי ה' הנשגבים במשך הדורות הקדימו ללמוד דווקא בבא בתרא לפני זבחים מנחות... **העניין הוא ככה:** כפי שאמרתי... כל מסכת בש"ס עוסקת באיזה מצוה, באיזה **צינו ה'**, וכשאנחנו דנים מה רצון ה', זה מעניק לזה שם תורה! אבל מסכת בבא בתרא לא מדברת על שששום מצוה... אלא על מה?? ב"ב מדברת על דבר אחד: **על הוי"ה בכבודו ובעצמו!!!!** תבין: הרי מה כ"כ קדוש בשם הוי"ה?? מה פירוש המילולי של הוי"ה?? **ש' הוהו! ה' כאן איתנו! ה' מעורב איתנו בכל פינה בחיים**... וזה כל עניינה של מסכת ב"ב... ש' מעורב **לא רק** במצוות... אלא גם בכל מריבה מול השכנים... בכל כותל חצר ובכל מרזב וסולם... גם שם בורא עולם נותן הוראות ברורות כי מלכותו בכל משלה זה כולל נברכת הכוסים ורטיבות מהקומה העליונה... ואני שואל אותך חידה: הכותל המערבי!!!! או הכותל של חצר שנפל... מה יותר הוי"ה?? עם כל הכבוד לכותל המערבי... זה הווי"ה שורה שם זה לא פלא... סו"ס הכותל הוא קיר מחר הבית ושם שמים חל עליו וחייבים עליו מעילה... אבל הכותל של מסכת ב"ב ? ! ? זה הרי המחיצה שמפרידה בין החצר שלי לגינה של חבר שלי... כעת ועכשיו אני מחיל עליו ש"ש!! בב"ב אתה פשוט לומד איך הוי"ה ב"ה מעורב גם בחרדל והדבורים, בשוכך והגוזלות... שם זה קורה בפועל!!! בב"ב אני לא מנשק את הכותל המערבי!! אלא אני בונה את הכותל הצפוני והמזרחי והדרומי של בית המקדש... אני בונה את המדור ושכינה בתחתונים! בפועל!!!

איך אומר בעל התיניא?? למה זה נקרא **קריאת** התורה? כי כשיהודי לומד תורה הוא **קורא!!! קורא לה'**... בא... תהיה איתנו כאן... כשאני לומד בבא בתרא ושובר את הראש מה רצונו יתברך לגבי שכן שהחליט לבנות קיר מול חלו חבריו... מה למעשה אני עושה פה?? אני במילים אחרות מכריז: רבש"ע... אתה פה!! אנחנו מערבים אותך בכל פינה בחיים שלנו!!! אתה נמצא לא רק בשחיטה קבלה הילוך זריקה של ירך המזבח צפונה, אתה לא נמצא רק בשבת, עירובין, פסחים, יומא, ראש השנה... לא!! אתה שרוי יחד איתנו במתלה כביסה (זיז היוצא) ובצינור ניקוז... וכשאני ארצה לפתוח מדרגות לגג אני אעמוד מולך ואני אקבל ממך ית' הוראות... הלימוד זה קורא!!! קורא לה'... נה... אני בכבודי ובעצמי מייצר כאן את המדור ושכינה בתחתונים!!! כאן ועכשיו אני מחיל את שמך יתברך על כל פינה בנסח טאבו שלי... פתאום קלטתי למה 'עיר וקדיש' בעל השפע חיים מצאנו לפני התקיעות, בחר ללמוד דווקא קצוה"ח... מה זה הפרנציפ הזה?? בטח!!! עם כל הכבוד למסכת ר"ה ד"כל השופרות כשרים חוץ משל פרה', סו"ס הנושא שם זה **מצוות** תקיעת שופר!!! רחמנא כבר אמר תקעו... ולנו כעת לא נותר אלא לברר האם הוא התכוין גם לקרן של פרה ומה הדין שופר שנסדק... אבל כשאני כעת הולך לתקוע בשופר ולהמליך את ה'... אני אמור להמליך אותו לא רק על הק"ש ותפילין ושופר... אני רוצה להמליך אותו על כל רגב אדמה!!! אני רוצה ש'מלוך על ככככל העולם כולו בכבודך, שנוכחותו של ה' תופיע בכל הפינות הכי נדחות ולא קשורות!!! כן... בדיוק איפה שהבעלי בתים מתעצבנים... הרי מה מעצבן את הבעלבתים: מילא הרבנים שלכם אומרים הלכות ומכתבים את הסדר יום בביהכ"ס וביהמ"ד... אבל למה אתם דוחפים את הרבנים גם לקבוצות רכישה ולמאבק בנוכלים...

כן... את החרדי המודרני מעצבן שהיהדות והתורה והרבנים 'נדחפים' לכל מקום... **אז כונו! זה בדיק הסיפור!** אם היה הוה ויהי-הוא אכן 'מלא כל הארץ כבודו'... אז יש לרצונו יתברך נוכחות פעילה ודומיננטית בכל פינה בחיים!!! וזה תלוי ביי! תלוי בב"ב שלי... חז"ל מתערבים וקובעים את מדדי השוק... חז"ל אחראים על חוק המקרקעין... הם קובעים את התאריכים... וזה עוד טרום מצוות... זה עוד לפני מצוות ה'... כי זה עצם שם הוי"ה- ה' הוה כאן!!!

יתכן שבשבילך זה דברים פשוטים... אבל בשבילי זו בהירות חדשה!!! זיכני ה' להקדים ללמוד קדשים טהרות עוד לפני נשים נזיקין... רק בגלל הטעות הזו... (היה כדאי... לא מצטער...) נשים נזיקין הצטייר לי לא מספיק צדיק... תסכים איתי שלהבדיל אלפי הבדלות... במבט של ערבי... אם יש לפניך איש דת מוסלמי (וגם מסית נגד הכיבוש) ומאידך שופט מוסלמי... אתה מבין לבד שאיש דת מייצג את הדת והוא שייך שהיא... ואילו השופט מייצג את התרבות המערבית החילונית... כן!!! זו הסתכלות של גווי!!! שלא להוים יש אזור חיוג מסוים... (אם זה מנהרות וטרור ומסגד וה'נבחה' בריצפה חמש פעמים ביום) ולעומת זאת אצל יהודי יש משהו אחר... המשהו האחר הזה שיש אצל יהודי קוראים לו: **הוי"ה!!!**

אם אני איש דת יהודי... אז הדת היהודית מחייבת ש' הוה ומעורב בכל פינה בחיים!!! ה' מעורב בחיי המשפחה... ה' נמצא בכל נטיות הלב... וה' מצפה ממני שאני אפגוש אותו בכל פינה בג'ווגל 2024... **זאת נחמתנו!!!** בימים אלו שאנחנו מתאבלים על השלושה כתלים שחרבו מבית המקדש... הרי אנחנו כעת עוסקים במסכת ב"ב בכתלים ואבנים... ואנחנו קוראים לה' ו'מגלגלים עליו את הכל'... הכל שלך... ואנחנו קוראים לך: השב שכינתך לציון עירך!! כי אנחנו כבר עושים את זה בלאו הכי... אנחנו פוגשים אותך יתב' לא רק בכותל המערבי שנותר בלאי גם בתוככי כתלי הבית שלנו... אנחנו מקבלים ממך הוראות בכל פינה וזוית בחיים שלנו... אבא שבשמים: רק אתה יתברך יודע באיזה מחוזות אני מוצא את עצמי לפעמים... ומשם אני נאבק, נלחם ומכריז: אתה ה' נמצא רק פה!!! כן... יש לי את הרגעים הקשים שבלב אני חושב לעצמי... אוה... אם רק בורא עולם היה הולך מכאן לכמה דקות, אוה אוה מה הייתי עושה פה?? אבל לא!!! הוא פה!! והיות והוא פה אז אני אנשך שפתיים ואאבק ואתגבר עד כמה שאוכל!! וברגע שאני עושה את זה... מה קורה באותו רגע?? אני פשוט מחיל כאן ועכשיו שם שמים בתחתיות ארץ... אני כעת מבצע את זה בפועל!! אני כעת בהבנה שלי שהנה ה' ניצב עלי... בזה אני תוקע זגל של 'מלא כל הארץ כבודו'!!! הנה... זכיתי למלאות עוד משבצת אחרונה בהוי"ה ברוך הוה...

פרשת פנחס

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת כא' תמוז התשפ"ד

| | | |
|------------|----------|------|
| הדלקת נרות | צאת השבת | ר"ת |
| 19:24 | 20:14 | י-ם |
| 19:23 | 20:13 | ת"א |
| 19:26 | 20:16 | חיפה |
| 19:23 | 20:13 | ב"ש |

כל הזכויות שמורות

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעב דהאן נ" 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

הלויים היו המעטים שבכל השבטים (שהיו דלים מכל השבטים) כל פיקודי הלויים אשר פקד משה ואהרן על פי ה' למשפחתם כל זכר מבן חודש ומעלה שניים ועשרים אלף ואע"פ שהיו מונים אותם מבן חודש ומעלה **היו מועטים** שהארון היה מכלה בהם וכנגד זה מצינו בדברי הימים שהיו מרובים מכל השבטים באופן יחסי כדכתיב 'ויספרו הלויים מבן שלושים שנה ומעלה ויהי מספרם לגולגולתם לגברים שלושים ושמונה אלף' (דברי הימים א' כ"ג,ג) מהיכן שינוי זה? אלא לפני מתן תורה היו הלויים המיוחסים לכל שבט שקד להשתדך עמם ואילו לאחר זמן הושוו כולם וחדל דבר זה והיו **משתדכים** בינם לבין עצמם ולכן גדל מספרם.

למה לא נאמר אצל הלויים שהמניין יהיה לגולגולתם?
בדרך החידוד יש לומר כי יש מציאות של תינוק בעל **שני ראשים** אלא שהוא טריפה ואינו חי י"ב חודש, ולכן בישראל שנמנו מבן עשרים שנה, שלא היה חשש למקרה כזה, נאמר לגולגולתם אבל בלויים שנמנו מבן חודש היה מקום לחוש לתינוק עם שני ראשים, ושוב לא היו יודעים את **מספרם המדויק** של אנשים ולכן לא נאמר שם: "לגולגולתם" שבאמת לא נמנו אלא לפי הגופים.

סוד הצלחתו בקרב הקהילה היה בזכות מסירותו ועבודתו, הרב **ציון** לוי זצ"ל היה בבחינת 'יורד משה אל העם'. ומסר נפשו מעל **כיובל שנים** עבור צאן מרעיתו. ארע פעם אשר יהודי בעל חנות לא אבה לסוגרה בשבת, הרב הזהירו כי יחרימו. משלא שעה הלה להתראה, קם הרב ועשה מעשה. שום יהודי לא פקד מאז אותו יום את חנות החנווני. הלה ניחם על מעשיו **וביקש מהרב** כי יסיר ממנו את החרם, אך הרב לא הסכים ולבסוף נאלץ בעליה לסוגרה.

בסופו של דבר כשאדם מתפכח הוא מבין שהתהליך הוא "ממך אליך אברח": הוא מנסה לברוח **מהקשיים הטבעיים** שגור עליו הבורא אלא שהוא רואה שהתחליפים אינם כה ערבים והוא **מעדיף לחזור שוב** אל מה שנתן לו הבורא מלכתחילה...

לע"נ רחל (רשל) אלבו בת קלרה



כוונה פשוטה
גם אם כוונתו של אדם בעשיית מצווה היא פשוטה ביותר, שכך ציווה הקב"ה, בלי כל כוונות פנימיות, היא עולה לגובהי מרומים; זו "חוקת התורה".

כתב רבי אהרן מקרלין זצ"ל: "אהובי אחיי תאמינו לי אשר מה שהיו צריכים להשיג בכמה ימים וחודשים אפשר כעת לתקן בשעה אחת, מחמת שכעת העולם הוא **יתור בשפלות** בבחינת 'רגל', חס הקב"ה על עולמו ומוריד קדושתו למטה. וכעת שורה קדושתו למטה לארץ וזהו **עיקר העליה** של העוה"ז."

קדושת שבת גדולה מאד ובקושי התירו לומר 'שלום' בשבת, ראה בדיבור אחד כמה החמירו.

עידודו של רבי **מסעוד סאסי** זצ"ל לצניעות וטהרה הייתה בחשיבות עליונה אצלו, בעניין זה פעל רבות כלפי אותם זוגות אשר באו לבקש כי **יפעל עבורם ישועה**. לא פעם שעמדו לפניו אנשים עתירי נכסים אשר חפצו למסור לידו סכומי עתק במאות אלפים, רק שיפטור אותם מקבלה על שמירת קדושתם וטהרתם, אך הוא סרב וטען לפניהם, הקב"ה עשיר יותר... **הוא משפיע** אין סוף... ואין הקב"ה חפץ אלא במעשים ושמירת קדושתם של ישראל ובעד זה הוא משפיע עלינו ישועה ממרום.

כשם שהשור אינו רואה את קרנותיו המנגחות, כך אין האדם רואה ומרגיש באכזריותו.

קדושה פשוטה
גנב גנב צעק בעל השדה כשראה אדם עומד בתוך שדה התות שלו **ולועס** האיש הבחין בבעל השדה המתקרב ומיהר להשליך את התותים שהיו בידי תפס את רגליו וברח.
בעל השדה תפס אותך "מה יש לך ביד?" "אין לי כלום" היתמם האיש והציג את ידיו הריקות. "נכון, אמר בעל השדה בעודו מביט על ידיו המוכתמות של האיש "באמת שאין לך כלום כי השלכת את הכל. אבל **ידך המוכתמות** מעידות שקטפת תותים מהשדה שלי. -
כדי להתרחק מן הרע לא די להשליך לא דדי להרפות לפעמים אדם עוזב את הרע אבל העזיבה היא טכנית בלבד ובמחשבותיו הוא עדיין קשור לשם, ידיו עדיין מוכתמות הוא שייך לשם.
התנתקות אמיתית כרוכה בנקיון בשפשוף וקרצוף **בהתנתקות מוחלטת מהרע** לא רק במעשים אלא גם בלב להיות נקי לגמרי. (העורך)

העלון לעילוי נשמת: **רבי רפאל משה אלבו זצ"ל** רבי אלעזר אבוהצירא זצ"ל זכותם תגן עלינו

בכל דרכיך דעהו לפני כל לעיסה ולעיסה בסעודות שבת המלכה נהג רבינו חכם **מונשה מנחם** לומר הפסוק: "בכל דרכיך דעהו", למען לא ישיח דעתו מהשי"ת והיה מכווין באכילתו שהינו אוכל לשם שמים ולקיים מצוות עונג שבת קודש. כן נהג לומר לשם יהוד **לפני כל סעודה** כמובא בסידור ובפזמונים לשבת.

ובכלל בין בחול ובין בשבת היה אוכל בקדושה גדולה ומסתפק במועט ומטרתו באכילה היתה אך ורק בכדי שיהיה לו כח לעבודתו יתברך. והיה אומר דברי תורה בסעודה ו"מזמור לדוד", כמובא בסה"ק "בן איש חי" לרבינו **יוסף חיים זיע"א**.

אדם רע-שלשלאו הרע שלו כובלות אותו, וקשה לו להיחלץ מהו.

מדוע נסע באוטובוס דוקא?
מעשה והגיע רבינו **שמוען שקאב** צ"ל דרווניק עיר הקיט שליד ווילנא, כדי לדרוש ברופאים ומצא שם שנים מתלמידיו, אחרי שנבדק על ידי הרופאים ועמד לשוב לגרודנה, הציעו לו התלמידים **שיצטרפו אליו** וישכרו ביחד מונית, כדי לחסוך ממנו את הטלטול הקשה בנסיעה באוטובוס ציבורי רגיל, בהיותו תשוש ומפולג בזקנה. אולם רבינו לא בנקל הסכים להם, בחששו שמא מחיר הנסיעה במונית יקר יותר, ומאחר שהוא נוסע עכשיו על חשבון הישיבה היה **חס על כל פרוטה**. הוא הורה להם שיבררו אצל הנהג את גובה המחיר, ואם ההפרש גדול, לא ישכרו את המונית וייסעו באוטובוס. סוף דבר היה, ששני התלמידים, המסורים לרבים עד מאד, הסתירו מידיעתו את המחיר האמיתי, כדי שייסכים לנסוע במונית, **השלימו מכספם** את ההפרש.

קמץ נכנס למונית, ושואל כמה עולה נסיעה לאדם אחד מפה ועד לרחוב ברלין, אז הנהג מונית אומר לו 100 שקלים, אומר הקמץ בסדר, והם נוסעים, כשהם מגיעים לשם מושיט הקמץ רק 50 שקלים לנהג, אז הנהג שואל אותו: למה 50, אמרתי 100. אז הקמץ ענה לו: נכון, **אבל מה אתה לא נסעת א?**

אדם יכול לסבול קור וחום- כי איננו יחיד בזה...

הועולה על כל הייתה שקידתו העצומה בתורה בכל מצב של רבנו **אפרים הכהן** צ"ל מאהבת תורה שייקדה בליבו. סיפר בנו הגאון רבי **שלום כהן** שליט"א, שכשהיה רבי אפרים אביו מזרוזו לשקידת התורה, סיפר על עצמו, כי בימי העמידה קיבל עליו **עשרים וחמישה** מנהגים קשים ועמד בהם שנים רבות. אחד מהם- שלא יפסיק מלימודו הן בשבתו בביתו, הן בלכתו בדרך והן כשמתעסק בעסקיו.

כך מופלג היה בהתמדת התורה ושקידתה.

במצב שכזה אין פלא אפוא כי זכה למדרגות גבוהות בקדושה. העיד עליו הג"ר **יהודה צדקה** צ"ל, כי זכה רבי אפרים לרוח הקודש. מסופר, כי היה **מביט בפניו של אדם**, ואומר לו את המעשים הרעים שעשה. ולכן אנשים שכאלה בורחים היו מלפניו, שלא יבחין במעשיהם.

משולחן גבוה
דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

סיפור אופלם עד מאוד התרחש בזמן מלחמת תש"ח. באותה מלחמה שפרצה בכל גבולות ארץ ישראל נכבשה העיר העתיקה של ירושלים. נקדים ונציין כי במשך תשע עשרה שנים הייתה ירושלים העתיקה בידי האוייב עד אשר בעזרת ה' יתברך שוחררה בכ"ח באייר תשכ"ז במלחמה קצרה שנודעה בהיסטוריה בשם "מלחמת ששת הימים" מימדי ההרס שחוללו הירדנים ברובע היהודי של ירושלים העתיקה התגלו רק לאחר מלחמת ששת הימים. הם הרסו בתי מדרשות ונתעו ושברו מכל הבא ליד. כל בתי הכנסת שברובע היהודי נהרסו ואף את ספרי התורה שרפו בידיהם הטמאות. הירדנים לא הסתפקו בזאת ופנו אף להציק לשוכני עפר: הם פנו להר הזיתים ושם בבית העלמין המקודש הרסו מצבות. במקום **המצבות** ההרוסות החלו **לסלול כביש**. לשם כך הובא טרקטור אשר החל לחרוש וליישר את הקרקע. מצבה אחר מצבה התמוטטה תחת עוצמתו של הטרקטור עד שהגיע לשטח קברו של **"אור החיים"** הקדוש. כאשר הגיע הטרקטור לציון בכדי להורס את המצבה לעורך סלידת הכביש לא עלתה בידו.

רק נגע הטרקטור במצבה, מיד התהפך והנהג נפל ומת במקום. הירדנים תלו את הדבר בטרקטור. הם חשבו שכנראה חל קלקול במנוע ויש להביא מיד מומחה שיתקן את הטרקטור. המכונאי הגיע, תיקן מה שנראה לו ומיד לאחר מיכן הגיע נהג אחר על מנת לסיים את משימת קודמו: הרס מצבות. אולם אך נגע קצה הטרקטור במצבה של הרב ומיד התהפך והנהג נהרג. עכשיו הרגישו הירדנים שקיים קושי מסוים אך עדיין שייכו אותו לטרקטור ולא נכנעו. ברוב לב, במחשבה של "כוחי ועוצם ידי" ביקשו לנתץ את המצבה ויהי מה. לשם כך **לקחו פטיש כבד במטרה להרוס את המצבה** אולם, כאשר הרים הערבי את הפטיש נשמט זה מידו ורויץ את ראשו. הפעם, **גם הירדנים נבהלו** וידעו שיש דברים בגו.

הם התרחקו מיד מהמקום **ואיש לא העז** לגעת יותר בקברו של הרב הקדוש. וכך הוא נשאר על תלו **עד היום הזה**.

רבנו הרב בן ציון אבא שאול צ"ל היה מוסר מידי שבת לכלל הציבור, היה האולם מלא עד אפס מקום, כשחלק ניכר מן הציבור נאלץ להישאר בעמידה.

רבנו היה מעיר מידי פעם: במטותא מהיושבים, **שיתחלפו** עם העומדים כדי שלא יתעייפו בעמידתם זמן ממושך! רבנו הגדול צ"ל מסר את נפשו לקידום והתעלות כל תלמידיו, לרבות קשי ההבנה שבהם. טרח **לחזור איתם** את העניין הנלמד פעמים רבות. וחביקם באהבה. סבלנות ומסירות אין קץ.

שני חברים שלא התראו הרבה שנים נפגשים בביתו של אחד מהם, אחד מהם בשם גיל הפך להיות עשיר מאוד ורצה להשוויץ על ידיו משכבר הימים ואמר לו הבית שלך מאוד נאה, אבל אצלי, אם אני עולה על החמור שלי בבוקר עם הזריחה בצד אחד של הבית אני לא מספיק להגיע לצד השני לפני השקיעה, אז החבר שלו אמר לו: באמת, גם לי היה חמור שהלך **כל כך לאט, מכתי אותו**.

מידותיה הנעלות של אשת ר' **שמוען קרליץ** צ"ל שעמדו לה להיות אשה כשירה, העושה רצון בעלה, הפליאו כל רואיה. בטוב, אשר שפע מלכה, חיממה את לב זולתה, כשהיא **מאצילה מרחוה** על כל קשה-יום. אף מחשבותיה, היו נתונות תדיר למען הבריות, ורגשי נשיאה בעול היו נר לרגליה, וכאשר היו קולטות אזניה איוו שהיא צרה שבאה על פלוני, היה לבה נעשה חידודים חידודים, על דבר צרתו של הזולת. וכבר היה מעשה, כאשר פעם אחת שבה מקניה במכולת, וכעבור רגעים אחדים הוועקו בני המשפחה אליה, כי לא חשה בטוב, **עד כדי עלפון**. והיה צורך להזעיק רופא אל הבית. התברר, אפוא, כי בהיותה במכולת שמעה מספרים ששני חיילים נהרגו, ומרוב צער על שמועה כי באה, נפלה כמתעלפת...

למה אחרים מקבלים את העלון ראשונים ואתה לא?!
בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

תשאיר מקצת דין בקולמוסך, לא את הכל עליך לכתוב...

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לוי, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איוה, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, הרב יהודה יאיר, יחזקאל ושמואל בני שמחה, רפאל ואלברט בני קלה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלעזר בן רגינה, שלום בן אורה מור, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סגן, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלה, חכם יהודה בן חנה פתיאי, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמגי יפה בת לאה, יעקב בן שרה בריסקה, החסיד מנשה בן רחמה **מרו הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"

"בין השורות"

"אני מלמד מזה שנים רבות בכתה גבוהה בתלמוד תורה ירושלמי. המכנה המשותף של ההורים הוא שרובם ככולם אברכים יראי שמים המקפידים על קלה כבחמורה, בני הישוב הישן.

"הקשר ביני לתלמידים הוא אדוק ביותר" משתף בגלוי לב המחנך רבי אברהם "אני אוהב אותם אהבת נפש ומרגיש שהם גם אוהבים אותי".

"לא פעם אני מוצא את עצמי מוריד עליהם דמעות בתפילה, וככלל אני מתפלל מידי יום שיצליח השם את דרכי למצוא את המסילות לליבו של כל אחד. נגד עיני עומד סיפור שהתפרסם ע"י רבי אברהם מרדכי מלאך על מלמד מוצלח ביותר בליקווד שעל דלתיו התדפקו הורים רבים אשר ביקשו שבניהם ילמדו אצלו.

"פעם בסימפוזיון של מחנכים ביקשו ממנו לשתף את ציבור המחנכים בסוד הצלחתו המופלאה:

"בצעירותי למדתי בישיבת 'תורה ודעת', שם העמיד תלמידים הגאון רבי שלמה ניימן זצ"ל, אשר היה ידוע במסירת השיעורים שלו עם כל ה'ברען'. הוא היה צולל בנבכי הסוגיה עם כל הגישמעק. ככלל רבי שלמה לא היה אדם בריא. לא אחת הוא היה מתעלף לאחר מסירת השיעור, אך למרות חולשתו הוא היה מעביר את השיעור ממש במסירות נפש, בבחינת: נפשו יצאה בדברו.

"פעם אחת היתה סופת שלג כבדה אשר השביתה את העיר ניו יורק. הכבישים נסגרו ומערך התחבורה הושבת. באותו יום הגיעו לכיתה רק שלושה תלמידים שגרו בסמיכות מקום. חיכנו לבואו של הרב, אבל ציפינו שבשונה מכל יום היום הוא ישחרר אותנו או לחילופין יספר סיפורי צדיקים. רבי שלמה הגיע עם הגמרא הגדולה תחת זרועו, ותחת בית שחיו ערימת ספרים גדולה כבכל יום. הוא הסתכל על הציבור הגדול על ה'זימון' של התלמידים שהתקבצו, חיך קלות והתחיל את השיעור עם כל הברען. הוא הסביר בהתלהבות את שיטת הרשב"א, את סברת הריטב"א ואת קושייתו של ה"פני יהושע", והמהלך של ה"קצות". מידי פעם הוא הרים קול בשאגות. ריתחא דאורייתא כשסיים את השיעור נגשנו אליו ושאלנו אותו: "ילמדנו רבינו, הרי יום שלג היום, והרב ראה שיש רק שלושה משתתפים. גם אם ההחלטה היתה למסור שיעור רגיל כמידי יום, אבל למה בשאגות ובהתלהבות, כאילו בית המדרש מלא מפה לפה? ענה לנו רבי שלמה: אני ראיתי למול עיני, בין השורות, בין הספסלים, ראיתי מלבד אתכם גם את הבנים שלכם, גם את הנינים והצאצאים שלכם. עולם מלא, ציבור ענק כולם נקבצו ובאו למול עיני בעת מסירת השיעור. אני חלק מצינור העברת התורה ממש רבינו ועד צאצאי צאצאיכם. למול עיני ראיתי בית מדרש מלא מפה לפה. דאגתי להסביר ולהעביר את התורה המתוקה בצורה רהוטה וקולחת, שכל הציבור הגדול שנוכח ביני ויפנים את הדברים.

"אמר רבי אליעזר: אמר רבי חנינא: "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם", ותיכף אמרו שם: "אל תקרי בנייך אלא בונייך", הואיל שמגן על העולם כולו כאילו בונה את העולם". דברי רבנו ה'זרע שמשון' זצוק"ל בפרשתנו.

"אכן סיפור יפה". הגיבו שם המחנכים "אך מה הוא קשור לסוד ההצלחה שלך?" הוסיפו ושאלו המלמדים בליקווד את המלמד המוצלח והמבוקש.

"אסביר לכם" הוא ענה, אני הייתי אחד משלושת התלמידים שם באותו יום מושלג. מאז למדתי שאנחנו בוני עולם. למדתי לראות בין השורות לא רק את התלמיד שיושב מול עיני כעת, אלא לראות עולם מלא מול עיני, את אילן הפארות- הדורות שאמורים לצאת ממנו. לכן גם אם הוא מתקשה כעת מעט, גם אם הוא מפריע לא מעט, גם אם יש לו קושי כזה או אחר, הרי אל מול עיני ניצבים בניו, נכדיו וצאצאיו הרבים, תפקידי כעת, גם אם הוא קשה ולא קל, לחבר דור שלם לתורת ישראל, לחבר דור שלם למתיקות התורה, לנועם הליכותיה ולישרות דרכיה. כך אני מקבל אנרגיות וכוחות לחצוב בסלע נשמת כל אחד מתלמידי ולדלות משם פנינים יקרות. גם אם לפעמים כעת קשה המלאכה כסלע. זהו סוד הצלחתי" ענה אותו מחנך ליקוודאי לחברים שם בסימפוזיון.

ונחזור למיודענו, המחנך בארץ, רבי אברהם: הדברים הנ"ל ששמעתי לפני שנים חלחלו עמוק בליבי ועשו שם חייש שהתווה לי דרך ההצלחה בחינוך בסייעתא דשמיא. מאז ועד היום כמחנך, אני מקפיד לא לקבל שום מידע מוקדם מהמלמדים שלימדו את תלמידי בשנים עברו. חשוב לי מאוד להאמין בכל אחד מהם, ביכולותיו וכוחותיו ובעוצמות הגלומות בתוכו, שכן בתוכו טמונים דורות רבים של תלמידים ובוודאי אצליח עם חלקם והלואי שעם כולם.

בתלמוד תורה בו לימדתי שהיה שייך במוצהר לבני הישוב הישן, למדו ילדים ממספרה מודרנית, שהופעתם היתה שונה. אחד הילדים שלמד אצלי גידל בלורית גדולה ומטופחת בשונה משאר בני משפחתו, והיתה

שיעור מס' 196 | פר' פנחס תשפ"ד

חריגה מאוד בנוף הכיתתי
בעיקר חששתי ונתייראתי מהנזק החינוכי שעלול להיגרם לשאר התלמידים בכיתה.

"שלמה המלך נתיירא פן ילמדו ממנו בני אדם להיות אוכלים ושותים ולא להיות כלל יושבים ושונים (בחג הסוכות), היה זה בעת בנין בית המקדש עת עשה שלמה את החג בשמחה גדולה ובמשתאות גדולות" כך מסביר רבנו ה'זרע שמשון' זיע"א בפרשתנו את המדרש: "זה היום עשה השם נגילה ושמחה" - כך אין אנו יודעים במה לשמוח וכו', בא שלמה ופירש: "נגילה ושמחה בך" - בישועתך, "בך" - ביראתך, "בך" - בתורתך. מוסיף רבינו: "ומשום הכי קאמר נגילה ושמחה בך שאף שאותו הפעם (בחנוכת בית המקדש) אכלו ושתו כל היום, מ"מ בפעם אחרת יכול לעשות כולו להשם, כדעת רבי אלעזר, ואף כשאוכל ושותה יהיה ביראת השם ולשם מצווה".

כך מסביר רבנו שדווקא שלמה המלך דרש את הפסוק נגילה ושמחה בך, בישועתך, ביראתך, בתורתך, בכדי שלא יגרם חלילה איזה נזק חינוכי מחנוכת בית המקדש.

"יום אחד הזדמנתי באקראי בהפסקה לכיתה, והנה אני רואה שאותו תלמיד עומד לצד חברי הכיתה ומעביר את חבריו קורס כיצד מטפחים בלורית ואיך מסתפרים. הם עמדו מול מראה שכמה מהם הביאו וניסו לחקותו. חלק מהם אף הגדילו לעשות בבחינת: תלמידים המחכימים את רבם, נפשי סערה: הרי מזה בדיוק חששתי. לעולם אי אפשר להעביר מסר חינוכי בסערת רגשות ובוודאי לא בעת כעס. לכן יצאתי מהכיתה לטיול קצר בחצר כשאני נושא תפילה: "היה נא השם עימי והאר עיני מה לעשות, ובעיקר מה לא לעשות, כפי ששמעתי פעם מזקן המנהלים, הרב מונק זצ"ל, שעיקר אומנות החינוך היא לדעת מה לא לראות.

"הרי המסר החינוכי החודר לנבכי הלב הוא זה השקט העובר בין המילים והשורות. חזרתי לכיתה רגוע מעט אבל עדיין ראשי לא היה צלול דיו כדי למסור שיעור.

"הצנתי לתלמידים שכיון שאיני חש בטוב, והיום היארצייט של סגורן של ישראל, רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א, אשמח כי מי מהתלמידים מוכן לשתף בסיפור מהרבי מברדיטשוב זיע"א.

כמה מהתלמידים אמרו שבספר "בין השורות" אותו למדו בשנה שעברה בשיעור "כתיב וכתב" ישנו סיפור מהרבי מברדיטשוב, והם מבקשים ממני המלמד שאספר להם את הסיפור שמופיע שם. הרבה ברירה לא היתה לי, חיפשתי את הספר בארון, פתחתי והנה מתברר שמצאתי אוצר בין השורות. שם הסיפור היה: "הרבי מברדיטשוב והתספורת" עם אירויים ותאמים.

מסופר שם על יהודי שהיה מספר את שערו כחוקות הגויים. בלורית גדולה על פי מידותיו. ראיתי בסיפור הארה שמימית והוספתי נופך כהנה וכהנה. תיארתי בעקיפין כמה הדבר מגונה ולא אהוב על הקדוש ברוך הוא. הרבי מברדיטשוב שאל את אותו יהודי מדוע הוא נוהג כך, והלה הסביר לרבי כי הוא עובד לפרנסתו עם הפריצים הגויים והוא חייב להידמות אליהם ולהסתיר את יהדותו. הרבי מברדיטשוב אמר לו: "אם ב'צרכי פרנסה' עסקינן הרי אני מעניק לך חמישה זהובים כדי שתסתפר כיהודי. הסברתי לתלמידים שמדובר בערך של דירה בת ימינו אותה הסכים הרבי מברדיטשוב להעניק תמורת תספורת יהודית.

הלה סירב. הציע לו הרבי עשרה זהובים ושוב סירב, באמרו: "אכן זהו מענק נכבד אבל חד פעמי. אני עובד עם הפריצים לאורך שנים ומצפה לעבוד איתם לאורך ימים, כך שכל סכום גבוה ככל שיהיה לא מצדיק שאוותר על מקור פרנסתי". אמר לו הרבי: "אני מציע לך חצי מהעולם הבא שלי תמורת תספורת בטעם יהודי". כאן היהודי הסכים על אתר: על כזאת הצעה הוא לא מוותר, והסכים להסיר את בלוריתו. כמובן שסגורם של ישראל עשה מזה מטעמים בהרימו ידיו לבורא עולם: "מי כעמך ישראל! תמורת סכום כסף אגדי, כסף מזומן עובר לסוחר מיד ליד, היהודי לא מוכן לוותר על בלוריתו, אבל תמורת עולם הבא, עולם שלא ראה ולא טעם מימיו הוא מוכן לעשות הכל!".

המעניין הוא שכבר למחרת הגיע אותו תלמיד בתספורת חדשה, כשהוא בעצמו מיוזמתו ביקש מהוריו להסתפר בצורה שונה, כך בין השורות תרתי משמע בסייעתא דשמיא מיוחדת סייע לי הקדוש ברוך הוא בהשגחה פרטית גלויה להעביר מסר כה חד ללב התלמידים, מסר שקט שעבר וחלחל בין השורות.

ברשותך סיפור אמיתי מרתק? מוזמן לשתף!
להצטרפות hbzs3587@gmail.com



**שירות
מהיר
ואיכותי**

**משלוחים
לכל חלקי
העיר**



מחזורתנים

את ההזמנות תשאירו עלינו...

1,000 הזמנות + 200 הזמנות קטנות לחתן או לכלה + מדבקות "מזל טוב"

במחיר מיוחד של 600 ש"ח בלבד!

(אפשרות לעיצוב בתוספת מחיר, ניתן לקבל קטלוג דוגמאות במייל)

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

קצת כסף / מאות / חזרות / מקצים / למופע / מהמחיר / מלימון / דפוס / ספידי!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל S025004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 3, 9, 16, 51, 52, 57, 89 >>